

చొక్కనాథ చరిత్ర

పచ్చ కప్పురపు తిరువేంగళరాజు ప్రణీతము

COKKANĀTHA CARITRA

BY

PACCAKAPPURAPU TIRUVĒNGĀLARĀJU

EDITED BY

T. CHANDRASEKHARAN, M.A., L.T.,
*Curator, Government Oriental Manuscripts Library, Madras
and the Staff of the Library.*

Under the orders of the Government of Madras

PRINTED BY THE SUPERINTENDENT
GOVERNMENT PRESS
MADRAS
1954

INTRODUCTION

There are three manuscript copies of Cokkanātha Caritra in the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, bearing Nos. D. 1051, D. 1052 and D. 1053. Of these, the first is a paper manuscript and the other two are palm-leaf manuscripts and they are in much injured condition. The paper manuscript is a copy prepared from the two palm-leaf manuscripts under the instructions of C. P. Brown. The present edition is based on this paper manuscript.

The author of this work is Paccakappurapu Tiruvēṅḡalarāju. He belonged to Bhaṭṭarāja community. The term 'Paccakappurapu' was at first a title conferred by the rulers of those days and subsequently it became the surname of that family. The author's grand father Timmarāju and his grand-uncle Ayyalarāju were conferred the title of Paccakappurapu by Praudhadēvarāja who was pleased with their scholarship. Timmarāju had a son called Tipparāju and the present author Tiruvēṅḡalarāju is the son of this Tipparāju. He was a devotee of the Goddess Ēkavīrādēvi known as Orugaṇṭmma on the banks of the river Ceyyēru. At the request of Cinarāma Nṛpati, son of Gōḷḷa Basavabhūpāla, this work was dedicated to his brother Peda Rāma Nṛpati. These two persons were the chieftains at Tirupattur in Ramnad District under Acyutadēvarāja and they belonged to Kamma community and Pippala Gotra. They were the disciples of Vyāsātirtha.

In the Śaka year 1460 Viḷambi (A.D. 1538) Peda Rāma Nṛpāla made a grant of the village Śāntamaṅḡala to the temple of Tiruttali Nāyanār at Tirupattur in honour of his master Acyutadēvarāja. Further in an inscription dated Śaka year 1462 Śārvari (A.D. 31—12—1540) preserved at Tirupati, it is stated that Gōḷḷa Cinarāmappa and his elder brother Peda Timmappa made a grant of 15000 Paṇams to Sri Venkatēśvara of Tirupati. On the basis of the above two grants, the date of the donors who were also the patrons of the author of the present work is fixed as 1538—1540 which consequently is the date of the present author.

This work is variously called Cokkanātha Caritra, Cokkanātha-vilāsamu, Cauṣaṣṭillāvilāsamu and Madhurāpurānamu. This is the first Telugu rendering of the Sanskrit work known as Hālāśyamāhātmya and Madhurākhaṇḍa. The metre employed in this is Dvīpāda.

Later writers Mallampalli Buccikavi and Tirumalaśeṭṭi Jagannātha Kavi have written this in the form of a Campu. Kaluve Nañjarāja of Mysore has written this in prose. The well-known Sanskrit poet Nilakaṇṭha Dikṣita has written this in Sanskrit with the title “Śivalilāṛṇava ” in twenty-two cantoes.

The style and language employed in this work is elegant but a few metrical flaws have crept in some places.

This work deals with the sixty four divine deeds of Lord Śiva, i.e., sixteen in each of the four Yugas, including his marriage with Mīnakṣī Dēvi, daughter of Malayadhvaja Pāṇḍya of Madura. Hence the work is also known as ‘Cauṣaṣṭillāvilasamu’. It is hoped that this work will be received in a deserving manner for its literary importance as well as the subject dealt with in this book.

T. CHANDRASEKHARAN,
Urator.

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS

LIBRARY, MADRAS-5,

Dated, 28th September 1951.

పీఠిక

చెన్నపురి ప్రభుత్వ ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తకభాండాగారమున ఈ “చొక్కనాథ చరిత్ర”కు మూడు ప్రతులు గలవు. అవి డి. నెం. 1051, 1052, 1053 రు లలో వర్ణితములు. మొదటిది కాగితపుటబ్రతి. కడమది తాళపత్రప్రతులు. తాళపత్రప్రతులు మిగుల జీర్ణావస్థలో నున్నవి. ఇవి మాతృకలుగ మొదటి కాగితపుట బ్రతి బ్రానుదొరగారిచే వ్రాయించబడినది. అది యాధారిముగ ముద్రాకరి సమకూర్చబడినది. మాతృకలోఁ గొన్నియెడల నాశ్వాసాంతద్విపదలు లుప్తములగు టను గ్రంథాంతమున “శ్రీ చొక్కనాథ చరిత్రమంథున నిది నవమాశ్వాసమయ్యె” అని యుండుటనబట్టి యథాయోగ్యముగఁ దిరిగి ఆశ్వాసవిభాగము చేయబడినది. ఈ—

కృతికర్త

పచ్చ కప్పురపు తిరువేంగళ రాజు. ఈయన భట్టు రాజు.

“నిటలాడు పదభక్తి నియతిఁ బెంపాటు

భటవంశమున మెచ్చు పచ్చకప్పురము”

పచ్చకప్పురము తొలుత రాజ సమ్మానప్రాప్తమై పిమ్మట గృహనామముగ స్థిరపడినది. ఈ కవి తాత “తిమ్మరాజును” దత్తోడరుఁడగు “నయ్యలును” వరు వైదుష్యముచేఁ గట్టాటాధీశ్వరుఁడగు ప్రాశాదేవరాయలను మెప్పించి యాతనిచేఁ బచ్చకప్పురపు రాజు లని ప్రశంసించబడిరట!

“అనఘుండు మీ తాతయగు తిమ్మరాజు

తన తమ్ముడయ్యలు దాను నిమ్మపినిఁ

బ్రాథుఁడై విద్యలఁ బరగ మెప్పించి

ప్రాశాదాయలచేతఁ బచ్చకప్పురము

రాజు నాఁబడె.”

ఈ తిమ్మరాజు పుత్రుఁడు తిప్పరాజు. ఈతని కుమారుఁడే శ్రవ్యత్ర గంభకర్త తిరువేంగళరాజు. వీరు పారంపర్యముగ వైదుష్య సంపన్నులవలె తోచుచున్నారు. సామాన్యముగ ఈ కులస్థులే అట్టివారు. ఈ కవి చెఱ్ఱేటివరిని ఓరుగంటియను పేర వెలసిన యేకవీరాదేవి భక్తుఁడు.

ఈ కావ్యము గోల్ల బసవ భాషాల పుత్రుఁడగు చిసరామనృపతి యభ్యర్థనచే నతని యగ్రజుఁడగు పెదరామనృపతి కంకితముగ రచింపబడినది. ఈ సోదరు తిరువురు అమృత దేవరాయలయొద్ద సామంతులు. కమ్మ వంశజులు. రామనాథులొని

తిరుపత్తూరు సీమకు నేలికలుగా నధికృతులు. వీరిది విప్పాలగోత్రము. వీరు వ్యాసతీర్థ ప్రియ శిష్యులు. కృతిపతియగు పెదరామనృపతి గ్రంథాంశమున నిట్లు సంబోధించుట బడినాడు—

“అరుణావలీంద్ర పూజామోద విభవ !
ధరమిండు నన్ననందలి పురాధ్యక్ష !
ప్రియ బంధుపన ప్రేత ! విప్పాల గోత్ర !
* * *

తగమించు వ్యాసతీర్థ ప్రియశిష్య !
ను గుణాధ్య పరిశీలనాదరి చరిత !
అయతోన్నత శాయ్యుడవ్యుత దేవ
రాయ ప్రతాప కార్య ధురంధరుండ !
అంచిత కొదవ నాయంకరిగండ !
మించి వర్తిండు స్వామి బ్రోహగండ !
చేకొన్న యుపసూరి సంహారబాంధ !
* * *

చిన రామ విభవర బ్రహ్మ సౌభాగ్య !
అసవ భూవరతపతి ఫల సత్కుమారి !
వసుధ గర్భిణ కమ్మ వంశ వర్ధిలండ !
బాగోప్ప దిమ్మ మాంచాదేవి గర్భ
సాగర సంభవ సంపూర్ణ చంద్ర !
* * *

లలిత కీర్త్యభిరామ లావణ్య సోమ !
విలసిల్లు పెదరామ విభవ సుత్రాసు !”

* ఈ పెదరామ నృపాలుండు తమ దేవలికయగు సమ్యక్దేవరాయల విజ్ఞానమునకై శా.శ. 1460 (క్రీ.శ. 1538) విలంబి సం॥ దక్షిణాయన పుణ్యకాలమునఁ దిరుపత్తూరియందలి తిరుత్తలి నయనారు దేవాలయమునకు “శాంతమంగళ” మను గ్రామమును దాన మొనరించి శాసనము వేయించినాఁడు.

మఱియును, ఈతని సోదరుండును బ్రకృత కృతి ప్రేరకుండునగు గోళ్ల చిన రామప్ప, అతని యన్న పెద తిమ్మప్పయఁ దిరుపతివేంకటేశ్వరుల తిరువీధి యుత్సవముల నిమిత్తము 15,000 వణములు శ్రీ భండారమున కర్పించినట్లు తిరువతిలో శాసనము గలదు. శాసనకాలము శ. 1462 శార్వరి. (క్రీ. శ. 31-12-1540) ఈ శాసనకాలమునకు చిన రామప్ప రామనాడు జిల్లానుండి వంద్రగిరి రాజ్యమునకు మార్చబడినట్లు ని వీదికయందు సూచించబడినది.

మ. 1949 జూలై 1 భారతి.

కవికాల నిర్ణయము—శాసనాధారములు.

శ్రీ నిడుదవోలు వేంకటరావు.

తై యాధారములనుబట్టి కృతిపతులకాలము (క్రీ.శ. 1538-40) నిర్ణీతమగుట వలనఁ దత్తోఽఘ్యుండగు నీ కవి కాలముగూడ నదియేయని యేర్పడుచున్నది.

ఈ కావ్యమునకుఁ “జొక్కనాథ చరిత్ర”, “చొక్కనాథ విలాసము”, “చౌవష్టి శీలామలాసము”, “మధురా పురాణము” ననయుఁ బేర్లు. హాస్యా మాహాత్మ్యము, మధురాఖండము నని నామాంతరములుగల సంస్కృత పురాణ గ్రంథ మునకు దొరకినంతలో నిదియే మొదటి తెనుఁగు నేతయని యూహింపనగుచున్నది. ఇందు సౌలభ్యమునకు వ్యాప్తికి ద్వితీయ స్వీకరింపఁబడినది. వస్తు సాదృశ్యమును బట్టియును.

అర్వాచీనులు మల్లంపల్లి బుచ్చికవి, తిరుమలనెట్టి జగన్నాథకవి ప్రభృతులు దీనినిఁ జంపూరూపమున ననుపదించిరి. మైసూరు దొడ్డరాజు దళహాయియు నైకవజన ప్రబంధ కర్తయునగు కళువే సంజారాజు దీనిని వచనముగఁ జేసెను. (ఈ గ్రంథాలయ మున డి. నెం. 1465, ఆర్. నెం. 215 రులలో వర్ణితము.) ఇది యముద్రితము.

సంస్కృతమున అప్పయదీక్షితుల తమ్ముని మనుమడును ‘సుగృహీత నామధేయుఁడు’ నగు శ్రీ సీలకంఠదీక్షితులు దీని నిరుపదిరెండు సర్గములలో “శివలీలార్ణవ” మను పేర రసోత్తరమగు సర్గబంధమునుగా రచించెను. ఈ తెనుఁగురచన విద్యవృత్తితోఁపము కన్న తదితరజనసౌలభ్యమునే యెక్కువ దృష్టియందుంచుకొని, సాగినట్లు కనుపడు చున్నను పస్తుగత మాధుర్యమును గథావైవిధ్యమును సర్వహృదయముల నాకర్షింపఁ జాలినవైయున్నవి.

ఇందలి యాఖ్యానశైలియు వర్ణనాశైలియుఁ బ్రోఢము లనుటకన్నఁ బ్రసన్నము లనుట మేల.

లాక్షణిక దృష్టికి గొన్ని మైరిపదములు, విసంధులు తగులకపోవు. ద్వితీయ పరిపాలించిన శివకవులే దానికి లక్షణమువలని జంజాటమును గొంత సడలించిరి. ఇతఁడును వారి మార్గమునవాఁడ.

కృతిపతులు మాధ్వమతానుయాయులైనను, గవి—“నిటలాక్ష పదభక్తినియతిఁ బైపాటుఁ భటవంశ” జుండగుటయు, నితివృత్తరమ్యుతయు దీనిని పస్తువుగఁ గైకొనుటకు హేతువులని తోచుచున్నది. ద్వితీయ శైవగంధము గలది.

కాని జగదపురాణకథలయందలి వీరవతముగాని, ఊహితగాని యిందలి కథలలోఁ గానరాదు. భక్తజనముల ముంగిటి వేల్పుగిడ్డియగు శ్రీ మందారేశ్వరుని నిర్వాణ కృపాపరతంత్రభావమే యిందలి ప్రతి కథయందును వెల్లివిరియచున్నది.

మలయధ్వజపాండుని కుమారిక మీనాక్షీదేవిని వివాహమైనది ముదలు పరమేశ్వరుడు మధురార్కహమేధియయ్యెను. ఆయన పాండ్యవంశజాతకు స్త్రీ యని పలుకును. మధురావ్రజల కుటుంబవ్యవహారములను పరిష్కరించి పెట్టును. భక్తుల మానప్రాణములను రక్షించుటకు దాను పడరాని సేవగుటకును. రాజా మొదలుకొని సామాన్యునకు సంభవించు దైవికనాలు చూసుచులునగు నాపదలను కొలచించుటకు దాను పూట. ఇట్లు శ్రీ సుందరేశ్వరుడు యుగములకుఁ బడు నాటుగా నాలుగు యుగములయందు నలువదినాలుగు లీలలను నెఱవెను.

ఇది చౌషధ్విలీలా విలాసము. ఈ కథలయందలి యగృతిమహాభార్యము పాఠక హృదయములయందు నైకవిధ లీలావిసోదియగు శ్రీ సుందరేశ్వరుని పాన్నిధ్యమును ముద్రింపఁజాలినదైయన్నది.

మధుర దక్షిణకాశి. శివుడు పాండ్యప్రియుడు. శ్రీ నీలకంఠ దీక్షితుని చెప్పినట్లు—

“పాండ్యప్రియ! త్వం విదతి శివాపి
పాండ్యాత్తజ్ఞా నేద్యది కాక థా నః
పాండ్యేభ జాయేమహి ఘోరీటాః
కోయప్తయః కోలీకోర కా వా”

ఇట్లు శ్రీ మధుగామహిమాభివర్ణనాత్మకమై తెనుఁగునఁ జొనినట్లుగా వెలసిన తీర్థ భాతమైన యీ కృతి సకలజనసేవ్యమగుగాక యని యాశంసింపచున్నాము.

లి. చంద్రశేఖరకా

శ్రీరస్తు

చొక్కనాథ చరిత్రము

ప్రథమాశ్వాసము.

శ్రీ గణనాథుఁ యూజిత లోకనాథు
ప్రాగల్భ్యబుద్ధి సంపాత్తుసంసిద్ధి
మూఁడు మూర్తులచేతఁ బూజగొన్నట్టి¹
మూఁడుకన్నుల వాని ముద్దుల² పట్టి
దంతివక్త్రుని నేకదంతుని యిదినిఁ
జింతించి యిష్టార్థసిద్ధిగాఁ గొల్చి
శ్రీ పార్వతీకు నాశ్రిత కృపావేళు
పాపాఘవిధ్వంసుఁ బరమయోగీకు
భక్త యోగేంద్ర హృత్పద్మ ప్రకాశు
భక్త సంరక్షణుఁ బరమయోగీకు
నాగాజినాంబరు నాగేంద్రహారు
వాగీశ చక్ర గీర్వాణేశ వంశ్యు
భావజనంహారు పాపవిదూరు
పావనాకారు సద్భక్త మందారు
నా దేవదేవుని నానంద భరితు
సాదర హృదయ పుష్కరిమున నిల్చి
వేవేల సంఖ్యల వేడ్కలింపొంద
భావించి నేవించి ప్రార్థించి మ్రొక్కి
కరిరక్షణోల్లాసుఁ గలకౌశివానుఁ
బరమకృపావేళు భవదుఃఖినాకు
కొన్తుభాంచితవత్స కరుణాకటాక్షు
సంస్తోత మునిలోలు సత్యసంశీలు
తనరంగ మత్స్యావతారిమై సోమ,
కుని ద్రుంచి క్రతులఁ జేకొన్నట్టి వేల్పు
నయ్యతంబు³ ద్రచ్చుచో నాథారముగను

¹ ఆదిమూర్తులచేత సర్వింపఁబడిన.

² ముద్దు తొల్పాలి.

³ దర్శుచో.

గమతమై నిల్చిన కారుణ్యవేల్పు
 నాచివరాహమై యా పారణ్యము
 నాడటం బొరిగొన్న యాయాదివేల్పు
 నాహ్లాదమున నృసింహాపతారమునం
 బ్రహ్మాదుఁగాచిన పరితత్త్వవేల్పు
 బలిచక్రవర్తి నా బలిసద్దమునను
 బలిమినిఁ బంపిన బలుగుబ్బవేల్పు
 బాహు సత్త్వోన్నతి బాహుసహస్ర
 బాహులై ద్రుంచిని భార్గవు వేల్పు
 దశరథు కుదయించి దశకంఠుఁ డ్రుచి
 విశదసత్కీర్తుల వెల్లసిన వేల్పు
 బలుదైత్యుఁడగు కులంబాసురుఁ గూర్చి
 బలభద్రుఁడై మించు బలభద్రవేల్పు
 ముగ్ధాంగసలకెల్ల బుద్ధులు గలఁప
 బుద్ధరూపముదాల్చు బుద్ధుల వేల్పు
 కలియుగధర్మంబు గలిగించు కొలుకు
 కలికావతారంబు గానున్న వేల్పు
 కంసాదిరిపుల రాక్షసులఁ బెక్కలఁడై
 హింసించు గృష్ణుఁడై యుసంగిన వేల్పు
 నిన్నిరూపంబులు నెసఁగంగ బాల్చి
 యున్నట్టి యా వేల్పు నురగేంద్రతల్పు
 బద్ధాత్ము నా మనఃపద్మంబునందుఁ
 బద్ధాది సంఖ్యలఁ బ్రస్తుతి నేసి
 ధవళదేహస్ఫుర్తిఁ దనరు గల్యాణి
 ప్రవిమల శుకవాణి భానురశ్రోణి
 కలుషకంఠకృవాణి ఘనసత్యవాణి
 యల ముక్తినిశ్రేణి యభిమతారాణి
 జారు పట్టుద వేణి జలరుహవాణి
 వారిజోద్భవురాణి వాణిఁ బ్రార్థించి
 శరజన్ముఁ గ్రొంచారి శర్వాణిసుతుని
 నిరుమూఁడు మోముల నెసంగిన వాని
 రాజశంకరపుత్రు రమణీయగ్రాతు

రాజితంబుగఁ గుమారస్వామిఁ దలఁచి
 వ్యాసు వాల్మీకి మహాకావ్యుఁ గాళి
 దాసుని భవభూతి దండి మాఘునిని
 బిరుదు వేములవాడభీము నన్నయను
 నరయఁ దిక్కన నెఱ్ఱపార్కు శ్రీనాథు
 నిలఁగల్గు కవులను నెల్ల సద్భక్తి
 విలసిత సద్వాక్య వినుతి నుతించి
 యేక తి రచియింప నిష్ఠార సిద్ధి
 యాకృతి రచియింప నతిభక్తిఁ బూని
 శ్రీకరంబై యొప్పు చెయ్యేటిదరిని
 వెనొరవొపొంద వారి యందోరుగంటుము
 పరమకల్యాణి కాంభవి యేకవీర
 యూచిపరంజ్యోతి యభులైకమాత
 నాదరంబుగ భక్తి నాత్మ భావించి
 యే జేయు కృతికిని నినుండైనవాఁడు
 రాజపూజితుఁడును రణవిజయండు
 నమిత ప్రతాపసాహసముల మించు
 విమతుల నపలీల విదళించువాఁడు
 వినయ వివేక సద్వినుత ముస్థిరుఁడు
 చునుజేంద్రుఁ డభిలసామ్రాజ్య వైభవుఁడు
 నివిడ శార్యదార్య నిజీర్తు లందుఁ
 బ్రబలిస చింతాసుపాధి నేశ్వరుఁడు
 నొకనాఁడు నాత్మ నుద్యోగంబు కలిమిఁ
 బ్రకటిత వైభవపారీక్షిండుగుచు
 నమరభామలసాటి నమరినయ్యటి
 రమణులు వింజామరమ్ములు వీవ
 నంచిత పూర్ణచంద్రాకారముఖులు
 కాంచనోద్భవుల గుండ కాశంజు లిడఁగ
 భరతాది గీత ప్రబంధముల్ చెలఁగ
 దొరకొని నేత్రహస్తులు సందడింపు
 కవి భటు పాఠక గాయకు లాది
 దపుల చెవచ్చి విద్యలవారు గొలువ

అలిత వీనాంబారాలంకారుడగుచు
 దెలివొంది భూలోకదేవేంద్రుడనఁగ
 పొగడొందు నుచితజ్ఞ భోజుడనఁగ
 కవిబుధ శ్రీపాదకమల షట్పదుడను
 ప్రవిమల హృదయ సత్పద్మ సుస్థిరుఁడు
 నికులాక్షపదభక్తి నియతిఁ బెంపొందు
 భటువంశమున మెచ్చు పచ్చకపురము
 తిప్పరాజునుతుండు తిరువేంగుండు
 చెప్పంగనేర్చు బ్రసిద్ధంబుగాఁగ
 నని విన్నవించిన నా చిన్నరామ
 మనుజేంద్రుఁ డధికసమ్మదముతో నపుడు
 నను బిలిపించి మన్నన గారవించి
 వినుతించి కర్పూర వీడ్యంబు లిచ్చి
 యనఁఁడు మీ తాత యగు తిమ్మరాజు
 తన తమ్ముఁ డయ్యలఁ బాను నిమ్మపీనిఁ
 బ్రాధుఁడై విద్యలఁ బరగ మెప్పించి
 ప్రాధరాయలచేతఁ బన్నకమ్మఁఁపు
 రాజు నాఁబడెఁ దిమ్మరాజుకుఁ బిప్ప
 రాజుదయింపె విరాజితమ్ముగను
 రాజుల మెప్పించె రసికుఁ డాతని త
 నుజుడ పార్య సన్నత కీర్తిండుడతఁ
 ప్రావీణ్య పరివి శోభనకా వ్యలఁ
 గావున నీచౌక్కి కావ్యంబు మాకు
 ద్విపద భావంబునఁ దెలివొంది మిగుల
 నుపమగా సత్కృత లుల్లంబు లలర
 మధుర వాక్యమ్ముల మదిఁ గొనియాడ
 మధురాపురేళ నిర్మల పుణ్యచరిత
 చౌవష్టి లీలా లలాసంబు లాంధ్ర
 భాషను బెడరామ పార్థిభుపేర
 గుచరిత వైభవముత్రాము పేర
 రవియించి నిఖ్యతి రాజేయ ముర్వి,
 నని యానతిచ్చిన యా మహారాజు

¹ రాజనంగాఁ దిమ్మరాజుకు.

² శోభన కవిత.

ననుపమ మధుర వాక్యములకు మెచ్చి
 మఱిఁ గాళిదాస భీమన తిక్కయజ్ఞు
 లరయ నన్నయ్య శ్రీనాథుఁడ గాను
 వి నెంతవాడను నీ కావ్యమునకు
 నైనను మధురా పురాణ్యక్షు కృపను
 నసఘ ! మీ యనుమతి నట్ల కావెంతు
 ననుచుఁ దత్కావ్యుల నర్థిఁ బూజించి
 యయ్య లంఘులను నా యాత్మలోఁ గొలిచి
 వెద్యెల నా నేర్పు విధమున వేడ్కఁ
 జెలఁగుచు శుభసూరిసింహంబు పేరఁ
 బురుషోత్తమ ధ్యాన పూర్ణాత్మ పేరఁ
 దగు గోళ్ల బసవేంద్రు తనయునిపేర
 ముగుణాఢ్య పరసతీ సోదరుపేర
 ఘనత స్వామిద్రోహ గండని పేరఁ
 జినరామవిభునికి జ్యేష్ఠుని పేర
 దీపించు నమృతదేవ రాయ ప్ర
 తాప దక్షిణాపాపము దండంకుపేరఁ
 జతురత నీ కావ్యసారంబునకుఁ
 బలియైన పెదరామ పార్థివుపేర
 శ్రీకరనిధి పేర శ్రీరాముపేరఁ
 బ్రాకటమ్ముగ సకలార్థ సంపదలు
 బుధులు సర్వజ్ఞులు భూమిపాలకులు
 నధిక సత్కావ్యులు నర్థితోఁ బొగడఁ
 బద సంఘ లర్థముల్ ప్రాసంబు యతులు
 పదిలమై లక్షణ వ్రామాణ్యముగను
 గల్పంతరస్థాయిగా మించి వెలయఁ
 గల్పింతు నా కథాక్రమ మెట్టి దనిన

కథాను క్రమణిక.

వామదేవ వశిష్ఠ వాల్మీకి సురులు
 రోమహర్షుండు గార్మ్యుండు కశ్యపుండు
 గాలవ వ్యాస మార్కండేయ భృగులు
 వాలభిల్లులు భరద్వాజ కాత్మకులు

శాండిప్త్య కపిల విశ్వామిత్ర శిలహ
 కాండిన్య నారద కణ్వ పులస్త్య
 లత్ర గౌతములును నా పరాశరుఁడు
 మైత్రావరుణ శక్తి మాండవ్యబుష్ములు
 జమదగ్ని దుర్వాస జహ్ను జాహలి
 శుజ్ఞాను లాంగిరసుండు శౌకునుడు
 యాజ్ఞవల్క్య పురీచ లాది సన్ముఖులు
 వరుస సాడ్యమి మాద్యాస నందమును
 జిరపుణ్యధనులు సంచిత వీల నభ్యు
 పాయైన నేడ్కలోఁ బుష్కకరాశి
 సలిం గర్భ పిశితము సంజు రాకాశి
 భక్తాఘ సహవాసి భాగ్యంబురాశి
 ముక్తి మంతుపవాసి మాహవోల్లాసి
 మణి కర్ణికోద్భాసి మహిత ప్రకాశి
 ఫణికుండలాదాసి పరమ సంకాశి
 కలుష సంహారాసి కైవల్యరాశి
 ఫలిత పంచక్రోశి భర్తవిలాసి
 యభవ రూపాధ్యాసి యర్క ప్రకాశి
 యభిమత ఫలరాశి హంసనినాసి
 యల గంగతో రాసి హరుగృహం జేసి
 విలసిత గుణరాశి వేద సద్భాసి
 కామంబు కెడపాసి కరుణకు డాసి
 కామితార్థ విలాసి గల పంచక్రోశి
 యన్న పూర్ణా భాసియగు వారణాసి.
 చెన్నోండు నప్పురిఁ జేరి యా ఘనులు
 దేవహాసిని యందు దేవసన్నిధిని
 నా పాదసోత్తము లావేళ నందు
 శ్రీ పార్వతీనాథు శ్రీ విశ్వనాథు
 శంకరు సర్వేశు సర్వాత్మహను
 పంకజాక్షుప్రియు భక్తితోఁ గొల్చి
 వేమారు సాష్టాంగవిధిని దండ ప్ర
 తాపముల జేసి యానందాత్ములగుచు
 శివశివ విశ్వేశ ! శ్రీగణేశ !

శివ చంద్రకోటిర శివ హులధార
 శివ పితామహయాప శివ విష్ణురూప
 శివశివ ఫాలాక్ష శివ జగద్రక్ష
 శివ సీతాసీతవర్ణ శివ సర్వకర్ణ
 శివ సర్వపరిపూర్ణ శివకృపాపూర్ణ
 శివ భక్తమందార చిన్మయాకార
 శివ రౌద్ర్యగిరివాస శ్రీకృత్తివాస
 శివ మోహనాకార జిహ్వగహార
 శివ భూతిలిప్తాక్ష శ్రీమహాలింగ
 శివ నుతగీర్వాణ జితకుంభపాణ
 శివ జగత్పరిపాల శివ మహాకాళ
 శివశివ గణనాథ శ్రీవిశ్వనాథ
 దేవ శంకర సమస్తే జగన్నాథ !
 దేవ తుభ్యం నమో దేవాదిదేవ
 పాలించు ముక్తు గృహదృష్టిజూచి
 నీలలోహిత దయానిధి భక్తవరద
 అని సన్నతులనేయ సంతికాథపుడు
 మునులార! మీ స్తోత్రములకు మెచ్చితిని
 యడుగుడిట్టము లేమి! యనిన నాముఖులు
 కడువేడ్కతోడ నా కటకంఠుజూచి
 యోదివ్యసంకాశ ! యోవ్యోమకేశ !
 మును సకలాభీష్టములు మీరు మాకు
 సనయంబు గలుగంగ నానతిచ్చితిరి
 యింకింకొక్కవరము మాకిప్పించు దురగ
 కంకణ ! నీదు కింకరుల రప్పించి
 పరచుత్త సీపాద పద్మముల్ మదిని
 స్థిరభక్తి గలుగంగ జేయవే ! దేవ
 యన విని సర్వేశుడట్లు కాకనుచు
 దనమూర్తి యందు సంతర్ధానమయ్యె
 ముక్తిమంటుక మధ్యమునఁ బ్రమాదమున
 భక్తవత్సలు పాదభక్తిఁ జెన్నొంది
 సకల శైవాగమ శాస్త్రంబు లెల్ల
 వికసిత హృదయులై వినుచు సస్కనులు

నన్యోన్య కాతూహలాయత్తులగుచు
 భన్యులై యా గంగ దరి నుండి రింత
 మఱి కొందఱంత నా మానిపుంగవుని
 పరమాత్మ నారదబ్రహ్మ నర్పించి
 మునికులొత్తంస ! యోమునిలోకపూజ్య
 మునిగిరిమణి ! దేవమునిలోకపద్య !
 భవనాంతరిక్ష సమృద్ధవనపాతాళ
 మవిరళ బ్రహ్మాండ మాదిసర్వంబు
 దిరుగుచుండరు మీకుఁ దెలియు సంతయును
 దిరమైన తీర్థముల్ దేవతీర్థనూలు
 సకలవైభవములు సర్వజ్ఞ చరిత
 యకలంక మీరు మాకాన తిండనిన
 మునినాథుఁడా దేవముని సంతసిల్లి
 చనవిచ్చిపల్కె నాసంయమింద్రులను
 తీర్థమాహాత్మ్యముల్ తీర్థదేవతలు
 తీర్థవైభవములు తేజగిల్ల గను
 నాదృఢవ్రతచిత్తుఁడగు త్యాగునకును
 బ్రూదిగాఁ జెప్పితిఁ బూర్వమందేను
 సతనికి సంతయు నవగతం బిపుడు
 సతనినిఁ బ్రార్థింపు డతివేడ్కతోడ
 నని నారదుఁడు పల్కు నమృతమునులు
 ఘనుని సాత్యవతేయుఁ గనుగొని మ్రొక్కి
 పరమ మహాభోగ ! పరమసంయోగ !
 పరమపురాతన ! పరమరాణజ్ఞ !
 లలి కావ్యనాటకాలంకారశాస్త్ర
 విలసితాగమతత్త్వ వేదిని నీవు
 శ్రుతు లేర్పరించిన సూక్ష్మవివేక !
 సతతశివార్చన సద్భక్తి పరుఁడ
 పంచాక్షరీమంత్ర పారాయణుండ
 యంచితఘృతి రుద్రాక్షపూజాంగ !
 ప్రేయముతో మీ పాదపీఠ నేవకుల
 దయగల్గఁజూడు వేదవ్యాసమాని !
 మీ పాటి గానము నిఖిలమునందు

శాసవ యత్ గీర్వాణకీర్తనుఁడ !
 భావించి మావిన్నపం బొక్కటెలమి.
 కావేరి తుదగాఁగ గంగ మున్నగును
 సంతయుఁ జూచితి మట దక్షిణంబు
 వింత యెఱుంగము మాకు వివరింపవలయు
 సనినను బ్రియమంది యానందమంది
 మునులను గరుణించి మునిపుంగవుండు
 వివిధశాస్త్రార్థకోవిదులార మీకు
 వివరించి చెప్పెద వేడ్కతో వినుడు
 పూర్వకాలంబున భూతేశ్వరుండు
 శర్వాణిఁ బెండ్లాడ సంగ్రహంబునను
 గైలాసగిరి నుండి కమలజామ్యతులు
 పాల స్తవ్రవామన ప్రముఖదేవతలు
 నర సిద్ధగంధర్వ నాగకన్యరులు
 గరుడ కింపురుషులకు శ్రేణిసురలు
 నా నారదుండాది యభిలదేవర్షు
 లేను నగస్త్యుండు నెల్లలోకములు
 నా పాణవత్సలుం డాడెడి పెండ్లి
 కాపాలవృద్ధాదు లందఱు నడువ
 నాభారమున కోర్వకా త్కణంబునను
 నాభూమి యట వంగి యామ్యభాగంబు
 సున్నతంబగుటయు సుగ్రుండు కడఁక
 మన్నించి ఘటజిన్ను మాహాత్మ్యమెఱింగి
 యా దక్షిణమ్మున కనిపె నాతనిని
 నాదేవు నాసతి నట్ల కాకనుచుఁ
 తోపుచో వింధ్యాద్రి పొడవడఁగించి
 యావలఁ బొదియ మహామల నుండి
 దక్షిణమ్మున మహాస్థలముగావించి
 యీక్షితి రక్షించె నినసన్నిభుండు
 నా తామ్రవర్ణయు నా వైఖనదియు
 నా తీర్థ దేవత లా మహాత్మ్యంబు
 సుకరమై సకలంబు శోధించినాఁడు
 ప్రకటితంబగు వేడ్కఁ బ్రార్థింపుఁ డతని

ననినను బ్రయమంది యాసభలొన
 మునిపుంగవుండున్న నునులెల్ల నతని
 పాలికెఁ జనుదెంచి భక్తిఁబూజించి
 ఓ లోకపావన ! యోమునినాథ !
 పంచాక్షరీమంత్ర పఠనపారీణ !
 సంచితోజ్జ్వలపుణ్య చారిశ్రవణ !
 ఆ పోశనంబుగా నబ్ధులేడింటి
 కోపించిగుక్కుగాఁ గొన్నట్టివేల్పు !
 జంకించి నహుషుని సర్పంబుగాఁగ
 హుంకారమిచ్చిన యుగ్రజేబుడ !
 కతినుల వాతాపి ఘను నిల్వలఁఖ్య
 జతఁబ్బాఁగొల్పిన సరస్వతీ !
 వంధ్యగర్వోన్నతి వడిమించియున్న
 వింధ్యాద్రి నణచిన వినుతశ్రుతాప !
 ప్రత్యక్షముగఁ దామ్రపల్లి తీర్థములు
 నిత్యతీర్థములుగా నెరవు పాపఘ్ను !
 ఒరవుగాఁ దగు పొడవోపచారములఁ
 ఒరమేకుఁబూజించుఁ బరమహేశ !
 ఘనతతో వృత్తలక్షణ మలంకార
 మనఁగ వర్ణితృత్తి యిది యొప్పుగాఁగ
 ముదముతో గ్రావిడ మూలసూత్రంబు
 కొదలేక శివుఁడు మీకును నానతిపైఁ
 దనర నానాకృత్యంబు ద్రవిళదేశమున
 వినుతిగా మీచేత విఖ్యాతపయ్య
 నదిగాక దక్షిణ మాద్యంతమెల్ల
 విశదంబుగా మీరు వేడ్కఁజూచితిరి
 మావిన్నపము విని మమ్ము మన్నించి
 భావించి యానతి పరమయోగీంద్ర !
 గంగాది నదులను గావేరి మత్త
 మాంగంబు దోగితి మావల మీరు
 నరుదైన పొదియ మహామల నెఱుఁడు
 నిరవంధఁ దప మాచరింతురుగాన
 వేగావతగు వైఖి విభుఁడవహ

మాగమతీర్థమ్ములందుఁ బెంపొందు
 మధురాపురేశ్వరు మహిఁ జొక్కనాథు .
 విధము లింపుగ మాకు వివరింపు మనఘ !
 యీలోకనాథుని యరువదినాల్లు
 లీలా వినోదానులీల లింపొందఁ
 గ్రమమొప్ప మీరెఱుంగని పుణ్యకథలు
 విమలాత్మ ! కల్లునే విశ్వంబులోన
 నని మునులందఱు నర్థిచూర్థింప
 విని స్రుభమంబుతో విస్తయంబంది
 సద్గుణచిత్తుఁడా సంయమీశ్వరుఁడు
 గడ్డదకంతుఁడై కాయమండెల్ల
 ప్రకటిత పులకాంకురమ్ములు వొడఁబ
 వికసిత వదనారవిందుఁడై యపుడు
 సంతోషబాష్పముల్ చక్షులఁ దొరుఁగ
 నంత నామునులఁ జియ్యన గారవించి
 వినుతింపఁదొడఁగెను వింధ్యశైలారి
 మును నారదవ్యాసమునులు గ్రంథమున
 నాది నుత్తర పురాణాఖ్యంబునందు
 భేదించి చెప్పిరి ప్రీతి నేర్పఱిచి
 యీ పుణ్యకథ మీకు నేర్పడ నిపుడు
 రూపింతు సంక్షేప రూపంబుగాను
 సార్థమై యేదదియూఁదేశములఁ
 బ్రార్థింపఁగల్గిన పాండ్యరాజ్యమున
 నైల మూఁడు వాసలు నైమ్మితో గుఱిసి
 బలు పాడివంటలు ప్రబలి వర్ధిల్లు
 మఱి గిరిశిల లెల్ల మాణిక్యశిలలు
 గరిమ భూతలమెల్లఁ గనకరజితము
 గల మహిజమ్ములు గల్పభూజమ్ములు
 పాలుపైన తీర్థముల్ పుణ్యతీర్థములు
 వనములన్నియు మత్తవారిణమ్ములును
 ధనరాసులన్నియు ధరమాక్షికములు
 భావింప నింటింటుఁ బచ్చిన్నీత్రీలు
 నా వాసమైయందు రాదేశమునను

బురము లేడింటిలోఁ బురణింపఁగలుగు
 పురమన నభిలసత్పుణ్యముల్ గలిగి
 వాసవాదులు శేషవాదులు మునులు
 వ్యాసాదులకు నశక్యంబు వర్ణింప
 నది లోకవిఖ్యాత మది తీర్థరాజు
 మది వేదఫలసార మది పుణ్యసార
 మది ముక్తిసాధనం బది సిద్ధసేవ్య
 మది పాపసంహార మది శంభునిలయ
 మాత్రతఘనదరిద్రాది సద్భిదుర
 మాత్రమధురంబు నమ్మహామధుర
 యందుండు శ్రీమన్మహాదేవదేవుఁ
 డిందుజూటుండు సోముఁడిశ్వరేశ్వరుండు
 సౌందర్యనాథుండు సర్వేశ్వరుండు
 శ్రీచౌక్కనాథుండా శ్రీతలోకభర్త
 వామనగోచరు వాగీశవినుతు
 నంగయకణ్ణము యనఁగల్గు సర్వ
 మంగళాహృదయేశు మహితప్రకాశు
 నహిరాజ భూషణు నాది మథ్యాంత
 రహితు నుతించి కరబ్రహ్మరూపుఁ
 డతని పుణ్యచరిత్రమాత్మ నుప్పొంగి
 చతురత వినుపింతు సద్భక్తి ననుచు
 ముదముప్ప ముదకామోదుఁ బ్రార్థించి
 మదనారిఁ బూజించి మధునైరి నెంచి
 వనజజాఁ గీర్తించి వాణిఁ బ్రార్థించి
 మునులఁ బూజించి మజ్నులుని నేవించి
 లాలించి దీపింప లక్షణల్ మించ
 నా లీల లెఱింగింతు నాత్మ శోధిల్ల

చతుష్పది లీలా.

వృత్రాసురుని హత్య విబుధేంద్రునకును
 తీతంబుగాఁబట్టి వెలఁగినలీల
 తగఁబొచ్చి యైరావతంబు కాతన్యు
 నగణితన్యుగఁ దీర్చియనిపిన లీల

చతురుడై యా పతంజలియు సన్మునులు
 శ్చుతియుంప నాట్యంబు జూపిన లీల
 'గున్న పర్వతముల నాభూతములకు
 నెన్నికగా భక్తి నిచ్చిన లీల
 యమృతాన్న కూపము లావైఖ నదియుఁ
 గ్రమమొప్ప నచటి కాకర్షించు లీల
 జలనిధు లేడును సరవితో నవుడు
 వెలయు నప్పురికి రావించిన లీల
 మలయధ్వజుండను మామ నయ్యెడకుఁ
 బిలిపించి యతనికిఁ బ్రియమిచ్చు లీల
 సమ్మదక్షునభూమి జనులు శోభిల్లి
 నెన్నితో నుగ్రపాండీడైన లీల
 వెలయు చక్రము జెంచు వేలాయుధచ్ఛు
 నెలమి నా యుగ్రున కిచ్చిన లీల
 చాల మీఠిన సత్తజలనిధు లడఁగ
 వేలాయుధంబున వేయించు లీల
 యనిమిషేంద్రుని చక్రమందు వేయించి
 పెను మేఘములఁ జెఱవెట్టించు లీల
 చేరి పాండినిచేఁ జండాయుధమున
 మేరువు గొట్టించి మెఱసిన లీల
 వేదసంవేద్యుడై విశ్వంబులోన
 వేదమృలర్థితో వెలయించు లీల
 రతికైక్కి నవరత్న రాసులఁ దెచ్చి
 యతివేడ్క నెట్టియై యమ్మిన లీల
 కరమొప్ప నాల్గు మేఘముల రావించి
 గుఱుతుగాఁ గూటమ్ముగూర్చిన లీల
 సిద్ధమై యిష్టార్థ సిద్ధలిచ్చుచును
 సిద్ధుడై యచ్చోటుఁ జెలంగిన లీల
 భక్షింపఁ బాపాణ భద్రభమునకు
 నిక్షుదండము చేతికిచ్చిన లీల
 యలరిన వృద్ధయావన బాల్య వేష
 మలరించి వృషభ వాహనుడైన లీల
 యుడుగక కుడిపాద మూని పాండిని

కెడమకాలను నటియించిన లీల
 యజని విప్రుని భార్య కాయవ్య మెడల
 వివశుడై నిందకు వెళుచిన లీల
 ధరమాత్మగమన పాతక సంగమెల్ల
 బరువడి నెడలంగఁ బాపిన లీల
 యొకాంగవీరుడై యెల్లరుఁ బొగడఁ
 జేకొని యుద్ధము నేసిన లీల
 నాగమువొక్కట నగ్ను లంపినను
 వేగ నాగము దెగ నేసిన లీల
 మునుకొని పశువుగా బుద్ధ లంపినను
 ఘనమైన వృషభాదిగాఁ జేయు లీల
 యిరవొందఁ బాండ్య రాజేంద్రున కగ్ని
 సారిదిగాఁ బ్రజ తోడు చూపిన లీల
 కడగి యారాజుకు గారవంబెసఁగ
 నుడుగక బహుధనంబొసఁగిన లీల
 వినుతింగ నెట్టియై వీధులు దిగి
 యనునందఁగా గాజులమ్మిన లీల
 యుష్టమహా సిద్ధులా మాతృకలకు
 నిష్టమై యుపదేశమిచ్చిన లీల
 కలఁగి కాద్యెట్టికి నేవ లాసరి
 తలుపుల బసవకుండ్రలు వెట్టులీల
 యల పాండ్యపతికి నాహవరంగమునను
 జలివేంద్ర వెట్టి తాజయ మిచ్చు లీల
 యలరంగ జొన్నయు యను వారఁ తికి
 నిరవైన రసవాద మిచ్చిన లీల
 పగగొని చొడనిఁ బడిగెలాఁ బ్రాసీ
 పొగడంది తన పురంబునకేగు లీల
 యనువొప్ప వెలమకు నక్షయంబుగను
 నొసర భాస్యపుముడి యొసఁగిన లీల
 నెట్టికి మామయై చేరుండి సఖను
 పట్టుగా ధర్మంబు పలికిన లీల
 వరగుణ పాండ్యభూపరునకు వేడ్క
 నిరవొందఁగెలాస మిచ్చిన లీల

జ్ఞానులు మెచ్చ సంఘట్టనగాఁగ
 భానుని గెలిపించి పాడిన లీల
 యరయ బాణసకుఁ దానర్థమిమ్మనుచు
 నేలమి నిరూపంబు లిచ్చిన లీల
 యింపుగా బాణుని యింతిఁ బాడించి
 స్రాంపెక్క గెలిపించి సౌఖ్యైక లీల
 కామించి యంగయ కణ్ణెమ్మ నచటఁ
 బ్రేమతోఁగలవేసి పెండ్లాడు లీల
 దయ పందిపిల్లల తల్లియై వచ్చి
 ప్రియముతోఁ జన్నిచ్చి పెంచినలీల
 మేటిపక్షులకెల్ల మేటి వీరనుచు
 నేటిరంతకును పరిమిచ్చిన లీల
 పరగ నారాయణ పక్షింద్రునకు ను
 బరువడి కైలాస పదమిచ్చు లీల
 వలనుగాఁ దిరువాలవా యను వెల్లఁ
 దెలియంగ మధురకుఁ దెలిపిన లీల
 వెలయ నా పాంశ్య భూవిభనకుగాను
 నిల మించి వృషభాస్త్ర మేసిన లీల
 సులలిత సత్కావ్య సంగంబునకును
 బలు సంగవలకఁ దా పాలించు లీల
 మఱి ధర్మ యనెడి బ్రాహ్మణుని పెండ్లికిని
 వెరవాప్స ముడుపు రా నీడ్పించు లీల
 తిరమగా నక్కిరదేవుని వేడ్కఁ
 గరుణతో దరిఁజేర్చి గాచిన లీల
 కడువేడ్క ద్రావిడకావ్యంబు నాకు
 నెడవక యుపదేశమిచ్చిన లీల
 వివిధ సత్కావ్యులు వినుతింప నపుడు
 తివిరి పుణ్యులు మూఁగఁ దెల్పిన లీల
 యరయ నెడకొండ డనుభట్టునకును
 నరుదొండఁ దోడుగా నరిగిన లీల
 పూని యా తిరువాదయూర దేవునికి
 జ్ఞానోపదేశముగావించు లీల
 ప్రియభక్తి నతనికి మృగధూర్తకులను

హయములగాఁ జేయు నాశ్చర్య లీల
 నా యశ్వముల నెల్ల నా ఘోరవహులఁ
 జేయించి వెరగొంపఁ జేసిన లీల
 పిట్టకై మన్ను దాఁ బెట్టుగా మోసి
 కట్టకై పిట్టు దా నైకొన్న లీల
 మండిత జ్ఞానసంబంధుని చేత
 పొండిని జ్వరమెల్లఁ బావిన లీల
 గట్టిగా సమయసంకల్పంబు జేసి
 బెట్టు బెడలఁ గొట్టు వెట్టించు లీల
 మూర్తి నెట్టికినిదా నుడ మిత్తు ఘోష
 కీర్తి గల్గంగ నేలించిన లీల
 వినుతింపఁ బశుపతివేషంబు దాల్చి
 ఘనకాత్యులకును మార్గముఁ జూపు లీల
 జమ్మి కూపమును సాక్షి రప్పించి
 నెమ్మిత్తోఁ దానంచు నెగడిన లీల
 యీ యరువది నాల్గు నేనాంకధరుని
 పాయనిలీలరై భాసితంబుగను
 దిరముగాఁ గృతయుగ ప్రేతాయుగములఁ
 గరిమిత్తు ద్వాపర కలియుగములను
 నొక్కొక్కయుగమున నొగిఁ బదియాలు
 లక్క నరువది నాల్గు లీల లైనట్టి
 శ్రీ చొక్కనాథునంచిత విలాసములు
 పాపాదు గోచర వర్ణములట్టి
 మహనీయమగు పుణ్యమహిమ లింపొంద
 విహితంబుగా ప్రాయ విస్తృత బలియుంప
 నా పుణ్యలకు నాయురారోగ్యములును
 ప్రాపించి సర్వ సంపదలును గాంచి
 సకలదాన విశేషసమితిఁ జెప్పొంది
 ప్రకటిత పుత్రప్రాతాధి వృద్ధులును
 గలుగు నాధిక్యమై గంగ యాదైన
 యల మూఁడుకోటులైనట్టి తీర్థములు
 నేవించుకంటె విశేషముగాఁ
 గావించు భూతదక్షిణముల నెవ్వి

పాగుగాఁ జేసిన ఫలమధికముగ
 'వేగంబై గల దిది వేదవాక్యంబు
 నిదిసత్య మిదినిత్య మిది ముక్తి మార్గ
 మిదిసిద్ధ మిది శుద్ధ మిది చోద్యమగుచు
 ననువుగా నాగడ వ్యాస సన్నుతులు
 మును పురాణాంతరంబులఁ జెప్పిరనుచు
 నాకేంభ సంభవుడా మహాబుధులఁ
 జేకొని వేర్వేట శ్రీ చొక్కనాథు
 జరితంబు మిగుల నాశ్చర్యంబుగాఁగ
 విరచింపఁదొడఁగెను వేడ్కలింపెనఁగ

మొదటి లీల.

వృత్రాసురుండతి విక్రమంబునను
 గోత్రారి తోడ మార్కొని ధూరమైన
 యుద్ధముఁజేసి శార్యోద్రగుండగుచు
 నీడ్చుమెనట్టి ప్రసిద్ధ ప్రజాల
 మడరించి ఘనవజ్రహతిచేత నపుడు
 పడియెఁ యా నతనిపై బ్రహ్మశ్రయ వైచి
 యింద్రుఁడు వృత్రాసురేంద్రుని హత్య
 సాంద్రమై తనయందు సంచరించుటకు
 సకల మహాబుధుల్ సముఖంబు గొలువ
 వికలఁడై వారితో విమలంబై నపుడు
 ననహత్తులార! యీ హత్య నాకెపుడు
 చనగలదంచు నాస్థానంబులోనఁ
 బలికిన నా మునివరులును వాత్సఁ
 దలపోసి తమబాసఁ దగ విచారించి
 సుమహేశ్వరుని హత్య సుస్థిరంబుగను
 క్రమమొప్ప నాల్గు భాగములు చేపి
 జలముల భేదము బగతి నూపరమా
 జలజాక్షులను రజస్సులుగను వృక్ష
 జాలముల పితున జాలంబుగాఁగఁ
 జాలింప పట వారు సంతాపమంది
 యీ మానీంద్రులకడ కవనిభూజములు
 భామలు జలములు భయముతో వచ్చి

మొక్కుచునో మునుమును నార మారు
 దిక్కేది యనుచుఁ బ్రాధింప నారసిని
 గ్రాలు ఖేనము నూపరింబుల పిశున
 జాలంబుగాని మీజాడను రాదు
 ననుచు వారల బ్రహ్మహత్య వారలను
 ననువాప్యఁ బించియూ యుత్తిలఁ జూచి
 బుతుకాలములఁ బ్రవరించుటగాన
 సతము మీరు దోషములేదు పొందు
 నన ప్రయత్నడి వారలను కాకనుచు
 చనిరి నేడున నివాసములను సంత
 దోషంబు తనయ. దు దూరమైపోవ
 భూపిత స్వగోళక పు. గభురైన
 వాసభుడధిక సింహాసనంబునను
 భానురింబుగ బవ్యభాములతోడ
 కిన్నర గంధర్వ గీర్వాణయును
 తన్నగులా బృహస్పతియును మునులు
 తెలివొంది తక్కినదప్పితునీ గొలువఁ
 గొలుపుండి వేడ్కలు కొసలునాగంగ
 నప్పుడు రంభాదులైన పాశులను
 రప్పించి నాట్యసంభ్రమమును జూడ
 నందులూపలఁ గొండఱొరారి నృత్య
 మందలి వేడుకలందిందుఁగలవె
 యనినను మఱికొండఱుమ్మహామునును
 ఘనులార వేటమార్గము వోలు వేడ్క
 గలుగునే ! రాజ సంఘములకు ననుచుఁ
 బలికిన నప్పుడా పాశాసనుఁడు
 గడు వేడ్క వేటమార్గమునందుఁ దలిలి
 గుడిగ వారల వేటలాడంగ మనకు
 ఘలమేది యనిన నాసంయమిశ్వరులు
 తెలిపిరి తగఁ భండ్యదేశంబునందు
 నాకాశమంటి యాశాంతరంబుల న
 నేకకాఖిలఁబర్చి నిఖిలకాంతార

సంఘంబుమించి యసంఖ్యాత వృక్ష
 సంఘలతాగుల్ సంఘముల్ గల్గి
 కొలఁకులందును వాపిహాపంబులందు
 స్థలదుర్గ వనదుర్గ జలదుర్గములను
 బొలుపాంశ గలి దుర్గములు పిక్కటిల్లి
 పెనగొని యుండజ పిండజంబులను
 మునుకొని స్వేదజ బుద్బుదంబులను
 మృగపక్షి జంతుసమేతంబుగాఁగ
 నాణిత సంకులంబై యెఱుఁపమీతి
 కడమవనంబులఁ గలుగు నేమిటను
 గడమ లేకెప్పుడు కాంతార భూమి
 సిద్ధసాధ్యులు నిష్ఠానిధి చేహార
 సిద్ధంబుగా నందుఁ జేరియంతుడురు
 వేఁట నూర్గమునందు వేడ్క గలదేని
 వేఁట సన్నాహమై వెడలు దేవేంద్ర !
 యని మునుల్ వినుతింప నతిసంగ్రహమున
 ననుకమ భునశ్శుగవ్యసనుడై యపుడు
 కొలువు చాలించి పేర్కొని వతురంగ
 బలముల రావించి పటహఁ స్నాని
 సురదుందుభి మృదంగ శోభితధ్వనుల
 ధరణి గ్రక్కదల దిక్తటములు నదర
 బలు పృగంబులు చెదర పక్షులు బెదర
 కులగరు లదర దిక్కుల కరుల్ పుఱల
 విషధులు గలఁగ నవ్వెఱుఁగారి బెగడ
 బుఱుఱుల నిల్లఁ బొరుషము శోభిల్ల
 నుచ్చైశ్శవంబెక్కి యుత్సాహలీల
 వచ్చుచో మునుకొని చచ్చిరింపెనఁగ
 కోరమీసములు జేగుఱుబొట్లు మేను
 పాఱు నెఱ్ఱని పాయచూప లును
 కావికోకలు నీలికాసెలు వలలు
 చేవ విండ్లును దుప్ప వడని యంబులును
 నందమై వేఁటసన్నాహంబుగాఁగఁగ
 గలిగి కొండలు వేటకాండలివేడ్క

బలిసి తక్ గొలువఁగాఁ జూపసంబైన
 వనమున కేతెంచి వలలు చుట్టించి
 ఘనమైన తెరవేట కట్టు గావించి
 తొడరి నవ్విదిక్కులఁ దోలకవచ్చి
 కడఁకతో నన్ని యొక్కటకును దెచ్చి
 గహ్వరంబులు చొచ్చి ఘనసింహములను
 సంహరింపుడు సాహసంబునఁ బేర్చి
 గండ భేరుండ సంఘముల కంతముల
 మొండించి భల్లూకములను దుండించి
 సారంగముల నొంచి శశముల నణచి
 కారెనుబోతుల గళములు ద్రుంచి
 కరులఁ బట్టించి సూకరములమెట్టి
 శరభంబులను ముంచి శరములనొంచి
 పులుల నిర్జించి దుష్టులను భర్జించి
 బలు ఖడ్గమృగములఁ బట్టి కొట్టించి
 కడు నేడ్కఁ జనురీ మృగంబుల నెల్లఁ
 జెక్కి వెండాడి విచ్ఛేదంబుచేసి
 తక్కిన జంతువుల్ దఁ జంపి చంపి
 వెక్కసంబుగ మించి నేడ్కఁగ నించి
 యాపుణ్యభూమి కొయ్యనఁ జేరించుచి
 వేటలాడుట మది వేడ్కలేకున్న
 వేట చాలించి యా విముఠేంద్రుఁడనియొక
 బులకాంకురమ్ములు పొడమె నా యొడల
 నైలమితోడను జేవహింస నాయందు
 సహజమై పుట్టదు సందేహ మిందు
 బహుళమై యానందవాక్సుముల్ దొరుంగు
 చున్నవి యా మహాయోగీంద్రులార!
 కన్నది విన్నదిగాదిట్టి వింత
 యరసి రండని వారి ననిచి యెవ్వటను
 దిరముగాఁ గవలక ధీరుఁడైయుండె
 నట్టై కాకని వారలచోటు వాని
 గట్టిగా నా పుణ్యకాంతారమునను
 సారిదిమై వెదుకంగఁ జూచ్చిరంతటను

నురుతరంబైయందు నొకమహాసరసి
 గడు విస్తయంబుగాఁ గాంచి రయ్యడను
 తోడరి సంతోషమ్ము తోడ నా దివ్య
 సరసి యందునఁ బుణ్యజలములఁ గ్రోతి
 దురితమ్ము వెడలంగఁద్రోచి యా మునులు
 నటకు సుత్రరథాగమందుఁ బెంపొందు
 నిటలాత్ము నభవుని నీలకంఠరుని
 ఘన నీపవనవాసుఁ గరుణావిలాసుఁ
 గనకాద్రికార్దుకుఁ గలుపాఘవిముఖు
 వటురూపభారు నా వాసుకిహారుఁ
 డట సున్న తావుకు నలిభక్తిజేరి
 చూచుచు వెరగంది సురమునుల్ మగిడి
 ప్రాచీనపతికి సంత్రమ లీల నపుడు
 వెప్పరి వేర్వేఱఁ జెలఁగి యాస్థలము
 నప్పుడు సురనాథుఁ డాశ్చర్యమంది
 తన మనోహ్లాదంబు దవిలి ప్రేరేపఁ
 జనియె నచ్చటికిఁ దా సంత్రమంబునను
 మందూక క్రిమి కీట మత్స్య కర్కటక
 కుండలి మకర సంకులములు లేక
 వితతమ్ముగా వారు వినుతించునట్టి
 యతి నిర్మలంబైన యా కొలన్దాంచి
 మదిలోన నానందమగ్నుడై యపుడు
 గదియంగ నటువోయి కని సంతసిల్లె
 నిల గంగ కాశి విశ్వేశులఁ బోలి
 జలపావన స్థాన శంభు లింగముల
 నందుఁ గృతస్నానుడై యతివేడ్కుఁ
 బొందిన పాతకంబులను పోనాడి
 గాజుపూసకు వెదుకఁగా దివ్యరత్న
 రాజమచ్చటఁ గాంచి రంజిల్లనట్లు
 నదయుడై యట వేటలాడంగఁ బోయి
 మొదలి వేల్పునుగాంచి మోదమ్ముతోడఁ
 జూచి సురేంద్రుఁ డచ్చోటి కంతటను
 నేచి దగ్గఱవోయి యీడ్చింపు నపుడు

దన్నయాఁ ఘోరమై నన్ను నా హరించి
 యున్న త్తభాసంబునొ ని యాఁగించి
 జిత్తుము దెలిసి యా చిన్నయూఁగము
 జిత్తా బ్బఱున నిల్చి నేనింపఁ దొడ గ
 జయజయ మమదేవ జయమహాదే
 జయ నిత్యసత్యాత్మ జయ పరమార్థ
 జయ యాదీదేవతాగృహ పాదపీఠ
 జయజయ త్రైలోక్య స్వామ్యాఽఘాఽభ్య
 జయ తారకాధీశ జయ సుగదీశ
 జయ యోగిహృదృశ్చ సదయ ప్రకాశ
 జయ కామభస్మాంగ జయసత్కృపాంగ
 జయ సచ్చిదానంద సద్మాని సంధ్య
 జయ త్రిభువనకీర్త్య జయ హరిసోమ
 జయ శైలకోదండ జయ విష్ణుకాంఠ
 జయ పరభట్టార జయకృపాపూర
 జయ జయ పరమేశ సకల ప్రకాశ
 గుణులైన పార్వతీ కుచకుంభయుగళ
 మొరసి కందెడి దేహమూ నిర్మలంగ !
 గాలివానల నెండఁ గనుకంట కుంది
 వాలంగ మృగపక్షిజాలములెల్ల
 రాముడింపఁగ కట్టిరాయిడి కోర్చి
 పాయకిండుడిచే పార్వతీనాథ!
 రూపంబులందు నరూపంబులందుఁ
 బ్రాపించి సకలంబు నందున్న నీవు
 నీ కాననంబునందేకాంత మగుట
 నాకును వెరఁగయ్య నాగేంద్రహరి !
 యని మ్రొక్కి యాదేవు నపసవ్య భాగ
 మున నున్న రుద్రాణి ముజ్జిగన్పాత
 నంగయ కణ్ణెమ్మ నటఁ బొడగాంచి
 పొంగముగాఁగ సాష్టాంగముఁజేసి
 అంబ ! నీకంతసూత్రాధ్యతగాదె
 పంబిన గరళాగ్నిఁ బ్రబల శంకరుఁడు
 తల్లి ! నీ కరుణించితప్పునఁ గాదె

యెల్లదానవులను పొంసింపె హరుండు
జనని ! నీ సద్యతాచారతగాదె
ఘనతర. పతుపతిభ్యాతి శంభునకు
వమ్మ ! నీదగు సహాయమ్మునఁ గాదె .
కమ్మవిల్తుని నీఱుగాఁజేసె మృదుండు
నగజ ! నీవిట్లు తోడైయండఁగాదె
జగదీశుఁ డొంటి నిచ్చట నుండఁగలిగె
మాత ! నీ దౌ దివ్యమహిమచేఁ గాదె
భూలేశుండా మింటిపురములఁ గూర్చె
నని సన్నతులు చేసి యా దివ్యసరసి
చని హేమఘటముల జలములు దెచ్చి
ముదఁమొప్ప శర్వాణి భూలేశ్వరులకు
విదితంబుగా నప్పు వేదమంత్రములఁ
బొసఁగంగ నభిషేకములు భక్తి జేసి
యసమాన దివ్యాంబరాదు లర్పించి
సలలిత కర్పూరించందనం బలఁది
పొలుపొండఁ బూజింపఁ బుష్పముల్ వెదకి
వెదకియుఁ గానక వికలుండై యవుడు
మదిలోన వెరఁగంది మఱిఁ జాలఁగూర్చి
నాకేళుఁ డిట్లును నాకేళుండుడగుచు
నాకేటి పట్టంబు ? నాకేటిబ్రతుకు ?
నాకిట్టి యెడఁ బ్రసూనముల నీ దేవుఁ
జేకొని పూజింపఁ జేహారదాయె
ననుచు శోకింపఁగా హాస్యవిభుండు
ఘనముగ సంతోషకలితుండై యవుడు
వేటు వచ్చుచు నిట్లు వేడ్క నాయందు
గాటమై నిజభక్తిగలిగెనే యనుచు
వేల్పు రాయల భక్తి వేగంబై మెచ్చి
కల్పింపె నాకొల్మఁగనకాంబుజములు
నట చింతతో నతఁడటయిటుఁ జూచి .
తటుకునఁగాంపె ముందటను శోభిల్లఁ
గడువిస్తయంబంది కడుసంతసెల్లి
మునులార ! గంటిరే మును ఖేరలిఖట

ఘనమైన కాంచనకమలముల వేగ
 నాజన్మఫలమున సగచాపధరుని
 పూజింపఁగల్గె నీ పువ్వుల సమంచుఁ
 గందక కుందక కడు మనస్సును
 చెందుటగాక విచ్చిన్నముగా
 మును విచ్చినవిగా ముక్తునుగా
 బహుళ సౌభ్యపుష్పము లెల్లఁ గోపి
 గుహు తల్లిదండ్రులఁ గోర యెచ్చించి
 యలరంగ భూపదీపాది నైవేద్య
 మును గర్సురతాంబులంబు మణియన
 నంగరంగముల నతివైభవముల
 నంగయకణ్ణమ్మ కా దేవునకును
 గూర్పించి నెప్పుదిఁ గొంత జంతుంచి
 యొర్పడఁ బుష్పకం విచ్చేట నిచ్చి
 కల్పింతునని విశ్వకర్మ రప్పించి
 శిల్పార్య ! ఘనది వ్య సేద్ధిమహాన
 మిప్పుడు రచియుంపు మీక్షణం బనిన
 నప్పుడు స్మరపతి కతఁడిట్టులనియె
 ఎను దివిజాతీశ ! విన్నవించెదను
 గలదందు రత్నసంఘటిత సౌవర్ణ
 విలసితోజ్జ్వల కాంతి విఖ్యాతమైన
 దివ్యవిమానంబు దేవలోకమున
 భవ్యమైయున్నది బలభేది యనిన
 నా దేవపతి యని యపుడె తెప్పించి
 సాదరహృదయుండై సద్భక్తితోడ
 నష్ట కరులను బూన్చినట్టి పుష్పకము
 నష్టమూర్తికి వేడ్క నప్పించి యపుడు
 నా విశ్వకర్మతో ననురబల్లభుఁడు
 భావింప మున్నొక్క పట్టణం బిటట
 లాలిత వైభవాలంకారములను
 గైలాసతుల్యమై గలుగంగఁజూలు
 నైనను నీ విప్రు డతిరమ్యముగను
 నీ నేర్పు ముఱయంగ నిర్మింపవలయు

ననిను బనిఘాని యా విశ్వకర్త
 ఘనతర సంతోషకలితుడై యవుడు
 బంగారు గోపుర ప్రాకారములును
 సింగితో రాయ మాణిక్య కంభములు
 పగడంపుఁ గంభాల పద్మరాగములు
 జగతిపై మించుపళ్ళల గవాక్షులు ను
 మరకతోజ్జ్వల రత్నమంటపంబులు ను
 గురుతర హరిసీలకుట్టిమంబులు ను
 బహుతర వజ్రసోపానపంక్తులు ను
 సహజ నిర్మలరుచి స్ఫటికగేహములు
 రమణఁ జతుర్దోపుర ద్వారములును
 విమల హేమకవాట వితతులు గూడ
 ధవళిత వృషభకేతనములు నమరఁ
 బ్రవిమల ముక్తాతపత్రముల్ మౌఱియఁ
 జారు చామీకర చామరంబులును
 భూరి రత్నాంచిత భూషణములు ను
 పరగ స్సామానిధూపముల వాసనలు
 నిర్మల ఘనసార సీరాంజనంబు
 లర్చిలిఁ గాంతాసహస్ర మగ్నింప
 నప్పురస్సతులతో నమరిన సతులు
 నీప్సిత నాట్యముల్లెలమితో నాడ
 ఘన భేరి భాంకార ఘంటికారవము
 లనుపమశంఖ కాహళ నినాదములు
 దుందుభి ధ్వనులతోఁ దూర్వమృదంగ
 సందోహ పటహ నిస్సాణవాద్యములు
 సంచితంబైన వీణారవంబులు ను
 పంచమహావాద్య పటహముల్ మౌఱియఁ
 గలితమై భూలోకకైలాస మనఁగఁ
 బొలుపొంద వైభవస్ఫురణ శోభిల్ల
 నంగయకణ్డెచ్చు కతిరమ్యముగను
 రంగైన గుడి గోపురద్వారములను
 నగణితోత్సవముల సధికంబుజేసి
 తగమించుచున్న తద్ధ్వార కవాట

గోవుగోజ్జ్వల రత్నకుట్టమంబును
 వాపి కూప తటాక వనసహూహనులు
 ప్రజులింపఁ దోరణ ప్రాకారములును
 మణిమయ ఘనసౌధమంటుసంబును
 నున్నతధ్వజముల సురుతరంగుల ను
 జెన్నొంది నునిసిద్ధ నేవితంబును మ
 పాతాళమున శేషభామలు వెడిలి
 భూతలి కరిగి యప్పురితోఁ రెక్కి
 చదలేటిలోఁ గృతప్నానలె మగిడి
 ముదముతోఁ దమ పురంబుకు జూను రెలమి
 నగడిత లోఁతును నా లోను పాడవు
 పొగడంగరాక యే ప్రాప్తు శోభిల్లు
 కన్నుర కదలికా క్రముక పున్నాగ
 మందార వనస నింక వంపకొను
 చందన ఖర్జూర సాల రసాల
 శింశుపా మలక కాశిక మాతులులగ
 కింశుక గుడపుష్ప కేత కాశోక
 వాసంతి దంతభావన తిలక నాగ
 కేసర నృగ్రోథ గిరికర్ణ భద్ర
 ధారుణి యజ్ఞాంక చాడిమ సిప్ప
 లార కదంబ రుద్రాక్ష హింతాల
 భల్లాతకేతకీ పాటలీ బిల్వ
 మల్లికార్జున మన్మథ జాతి నిమళ
 శామంతి శాల్మలీ జంబు శంఖర
 హైమావతీ తింతిణా మ్లాతకాది
 వృక్షలతా గుల్మ వితతుల శోడ
 నక్షయమ్ముగ భట్టమై యొప్పుగాను
 వెలయు నీ ఫలపుష్పబృందముల్ మించి
 కార్కాసి ఘోరాంధకారంబు గాఁగ
 లోక శారిక శుక లోకీల క్రాంత
 కాక ఘూక వశోర కలరవ కేక
 కారండ మధుకర గంభీర కలక
 తారావముల మించు నారామములును

తమ మదంబులు బృంహితమ్ము వర్జించి
 గములుగా నా శరత్కాలభయము న
 నీలవేళుము లిందు నిగిడెనో యనగ
 జాతడు మత్తేభసంఘముల్ గలిగి
 ఆయతోన్నత శక్తి సందుఁ బెంపొందు
 వాయవేగము గల వాజులు గలిగి
 బలిసి యేమైనను బరగ నిర్దిష్ట
 గలిగెందు రా విశ్వకర్త వంశజులు
 పరగఁ డతుర్వేద పారగులందు
 శరణార్థిరక్షణ త్కౌతలాధిపులు
 కోటికిఁ బడగెత్తికొను నూరుభవులు
 వేఁటారు తుండముల్ వేయు రావతులు
 వినుతింప రణములలో వెన్నీని భటులు
 ననిమిషాచార్యుతో నమరు సన్నత్రు
 లరుతర సామంతులొగి ధనవంశు
 లరుదైన దొరలు మహాకార్యపరులు
 పరమపుణ్యాంగనల్ పరికింప మఱియు
 నందమై కైలాసమందు రా దెంచ
 బహు భరుషోత్తమ ప్రఖ్యాతిఁగాంచి
 విహితమై వైకుంఠ విఖ్యాతి మించు
 తగ మించి శుక్తసంతానముల్ గల్గి
 పొలుపొందు నమరేంద్రపురమున కంటె
 నవ్యమై ననినిధానము లుండకతన
 భవ్యంబుగాదెంచ భావింప నలక
 నధికాభిరామమై యా యయోధ్యకును
 నధికమై దీపించు నా పట్టణము
 గల్పింప నా విశ్వకర్తను జూగడి
 యల్పముగాని పదార్థములొసగి
 యనఘత్సఁడా యింద్రుఁడా దేవు నపుడు
 తనదు సహస్రనేత్రములను జూడ
 కోటి సూర్యప్రభాకోటుల తోడ
 వాటమై గోపతావణ్యములందుఁ
 జూచినఁ జిక్కనై శోభిల్లుటకు ను

శ్రీ చౌక్కినాథుండై శ్రీరంగయ్య
 జాల సౌవర్ణపుష్పము లుద్భవించు
 జొలంగ నాకొలక బొత్తామరయ్య
 నవుడు సురనాథు డాశ్చర్యమంది
 తప్పక వినుతింపె దగు వాఁడమును
 సారంగవర్ణత శ్యామలగ్రీవ !
 సారంగలూచనా సారంగమాంగ !
 సారంగ ఘనచర్మ శాఖి కటిర !
 సారంగగుణ ధనుర్జయ శిఖాపాంగ !
 సారంగరక్షణ ! సారంగశిఖ !
 సారంగధరజూట ! సారంగహస్త !
 హాలాస్య పురనాథ యిస్త్రియనాథ !
 ఓ లోకరక్షణ ! యో చౌక్కినాథ !
 దేవ మహాదేవ ! దేవాదిదేవ,
 దేవ ! మీ యాజ్ఞ సన్ దేవేంద్రుడగుడు
 నే మున్ను వృత్రాసురేంద్రునిఁ ద్రుంప
 నా మహాహరుని హత్య నా యందు
 సంభవించుట కూచి సంయమిశ్వరులు
 జృంభిత హృదయులై చేర రాకుండఁ
 జేసిరి యొకకొంత శేషింపజేసిరి
 త్రోసి యింకొకచారి తొడరకయండఁ
 గాయజాంతక ! యిట్టి కలుషసంఘములు
 నా యెడఁ బాపవే నాపాలివేల్చి !
 యని విన్నవించిన నా మహాదేవుఁ
 డనువందఁ బ్రత్యక్షమై యానతిచ్చె
 శైలుంగక చేసిన దేవైనఁ గాని
 యెరింగిచేసినఁ బాయ దేమియు నైన
 చేకొని యిముఁ బూజ నేసితి గాన
 నీకు దోషములేదు నీ లోకమునకు
 నే భయమున్ను లేదు నే వెంట నెపుడు
 నీ భవం బొలుపైన యీ ముక్తిసరసి
 పాతామరను మాకుఁ బొసగుఁ జిత్తమున
 నత్తినయది గాన నతిభక్తి నీవు

జైత్రనిఁ జిత్త నక్షత్రంబు నందు
 పుత్రపాత్ర భ్రాతృ భూరి సన్ముఖుని
 తో వచ్చి స్నాన మీతోయజాకరము
 భావించి చేసి మా పాలికి వచ్చి
 మముఁ బూజిసేసి నెమ్మది నీదు పురికి
 క్రమముతో నేగు స్మృతాహ ! నీ వనినఁ
 జాలంగ నవ్వడు సంతోషవార్ధి
 నోలలాడుచు వేడ్క నుప్పొంగి చెలఁగి
 ఆనందరసము దేహములొన నిండి
 పూని వై వెడలంగఁ జోవునో యనఁగఁ
 బులకాంకురములు పొడమ గాత్రమునఁ
 బలుమారు సంతోషబాష్పముల్ దొరఁగ
 దర్శించు నుతియుంచు దన్ను చా మఱచు
 హరించు నీ లీలను గొంత తడవు
 చొక్కనాథుని కృప శోభితంబుగను
 జక్కఁగాఁ బ్రణమిల్లి సద్భక్తితోడఁ
 గ్రమ మొప్ప నంగయకణ్డెమ్మ పాద
 కమలంబులకు మ్రొక్కి కరములు మొగిచి
 యమిత సన్నతులచే నభివృద్ధి గాంచి
 యమరావతికి నేఁగె నమరవల్ల భండ
 దివి నుండి సురలెల్ల దేవదందురులు
 భువిఁ జెలంగఁగఁజేసి పుష్పవర్షములు
 గురి యించి రప్పడు కోర్కె లింతెఁగఁ
 బురహరుమీఁద నద్భుతలీల మెఱయఁ
 గడువేడ్కఁ జిత్త నక్షత్రమునందు
 సడలక హేమాబ్జ సరసిలో మునిగి
 యేడాది కొక క్షణ నింద్రుండువచ్చి
 పొడిగా నాస్వామిఁ బూజించి చనును
 ఇదియఁ బ్రథమలీల యిది విన్న వ్రాఁయఁ
 జదివిన నట్టి యా సద్భక్తులకును
 దొలగుఁ బ్రహ్లాదాది దోషముల్ మిగుల
 బలియులై సౌభాగ్యపదవి నొందుదురు
 అనుచు సన్ముఖులతో నా యగస్త్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లునియె

రెండవ రీతి

సంతకు శురనాథుఁ డటు నెటు విచ్చి
 పాతామరక కొలనఁ బొలుపొంద ముసలఁగి
 సర్వేశు జగదీశు సర్వజ్ఞ నీశు
 సర్వలోకారాధ్యు సర్వాత్మభావు
 భావాతత్వాతీతు భావాత్మభావు
 శ్రీ వైభవాకారు శ్రీ చాన్కనాథు
 నేయు నామముల నేదనేద్యునిని
 నేయుకన్నులఁ జూచి వేవేల గతుల
 వేయుసంకులఁ బూజ నేడ్కతోడ నేసి
 నేయేల విరము సర్వేశుచేఁ గాంచి
 నేయుసూర్యుల కాంతి వెలసిన గట్టె
 నేయించి పదివేల విభుభకామినులు
 నేయుభంగులఁ గొల్ప విగజాంబరములు
 నేయఁగ ఘంటన్న నేటివై నడుడు
 శురమణి కంఠంబు స్ఫురణ కోభిల్లి
 నగ్ని యమాసురాంబునిల యుత్తేశు
 లాజ్ఞకు లోసుగా నందఱుఁ గొల్ప
 కొలువుండి శంభుడు కృప చేసినట్టి
 పొలుపొందు పరములు భూషించు నేళ్ల
 గడువేడ్క మునులెల్ల గారవంబునను
 నెడలేని కానుక లెల్లఁ గొంపోవ
 ప్రకటితమూర్తి దుర్వాసుండు శురని
 మకరంబు పుష్పదామక మర్ధి చెచ్చి
 కానుక యిచ్చినఁ గైకొని నేడ్క
 మానీంద్ర పాదపద్మములకు మ్రొక్కి
 యనుచును ససమున నానీనుఁజేసి
 ఘనతరైశ్వర్య సత్కారంబు లలర
 నా మునీంద్రుఁడు చెచ్చినట్టి యా పుష్ప
 దామకంబా యత్ర వంతావళోరు
 లాలిత కుంభస్థలంబు నై వేయ
 నా లోన భ్రమరంబు సధిక సౌరభ్య
 మానుటకై వచ్చి యేందంబు గ్రహయిం

దానందు శోర్వక తన మదంబునను
 గనవిధి ప్రేరేపక దన దక్కృతమునఁ
 దన మస్తకంబునఁ దగిలున్న యట్టి
 యూ దండ నల్ దిక్కులందున విసరి
 పాదంబులను మెట్టి పారంగ వైత
 వైచిన నన్నుని వడి లేచి వచ్చి
 చూచి నివ్వెరగంది చోద్యంబు నొంది
 హా ! దేవ దేవేశ ! హా మధురేశ !
 ఆదిత్య సంకాశ ! హా పార్వతీశ !
 హా ! చొక్కనాథ ! మహాదేవ ! యనుచు
 నచ్చోట చులినమై యట్లున్న ద డ
 కరయుగంబున నెత్తి కన్నులనొత్తి
 శిరము వైకెత్తి తచ్చిత్తము నొత్తి
 కటకటా యంచు నగ్రవను గెంపెన
 కటములు నదర దిక్టటములు చెదరి
 నమ్మహాసభవార లందఱు బెడ
 వుమ్ముని జంకించి యుగ్రుండై పలికె
 శిక్తమై సర్వేశు నిజప్రసాదంబు
 మక్కువ నీకు నమ్మతిదెచ్చి యొసంగ
 నకట ! దురాత్మ ! యహంకారమనను
 వికసితదామంబు వేడ్కఁ గైకొనక
 ప్రల్లదంబున నీదు భాగ్యగర్వమున
 నుల్లంఘనము నేయు నుచితమే నీకు
 నేయుట గా కభినంధురాగ్రము న
 వేయుట నీవట్లు వేసినఁ దనదు
 మదముపెంపునఁ గాల మట్టి మల్లాడి
 విదళించి పొంబారవేయుట యెట్లు ?
 కావున నీమస్తకం బటు పాండ్య
 ధావరు చక్రాసింబొందుచు ప్రక్క
 లభగాక యని జిష్టు నట శపియించి
 ధవళిత మ్రభవేదండంబుఁజూచి
 గరిమతో నీ మస్తకంబున నెడిన
 తరుణేందుభటు ప్రసాదము భక్తి గొనక

తుదలేని గర్వానఁ దుది నుట్టి నీవు
 మదనూన నీకాల మట్టుట కేళన
 నడవి యేనుఁగ నాచు నడవుల లోన
 నుడుగక తిరుగాడుచుండుదు గాక
 యని శాపమిచ్చిన నాగదై డిగ్గి
 యనిమిషాధిపుఁడు సాష్టాంగముఁ జేసి
 చేరి నుండట నిల్చి చేతులు ముగించి
 తోరిక లింపొందఁ గొనియాడఁ దొడఁగ
 నునిసార్వభౌమ ! యా నునికులశ్రేష్ఠ !
 నునిలోకపావన ! నునిపంచతల !
 పరమేశ్వరరూప ! పరమేశ్వరాంశ !
 పరమేశ ! దుర్వాస ! పరగ నీకాది
 గడపి నక రక్షించు కరుణాసముద్ర !
 యడరి నీతోసాగ్ని కలవియే యేను
 నని యింద్రుఁడును నునులర్థిఁ బ్రాగ్భీంశ
 మనమానఁ గృతకల్ప మన్నించి నీచు
 మకుటుంబునకు గాక మస్తకంబునకు
 శకలముల్లేదు వో చరాసి చేత
 నైతయఁ జనుమన్న నిచ్చలో నభిదు
 సుతోపచిత్తుఁడై సాష్టాంగ మొంగి
 మునినాథునకు నంత మొప్పుగే లమర
 ననమిషాధీశుఁ డిట్లుని విన్నవించె
 మునినాథ ! నా తప్పు ముగి గాచిలేని
 నైరావతము శాప మాత్మ భావించి
 కారుణ్య మీ తప్పుగాచి రక్షింపు
 మని మునులును చాను ప్రార్థననేయ
 మునిపుంగవుఁడు పల్కె మోదంబుతోడ
 నా రీతి నీగజం బతిగత్వ నుడర
 ఘోరాటపులలోనఁ గుత్తులుచుండి
 యా కదంబాధీశు నా చౌక్కునాథుఁ
 బ్రాకటుంబుగ గన్నఁ బాయు శాపంబు
 నని యిరువుర శాపమర్థితోఁ కాది
 తనియె దుర్వాసుఁ డాశ్రమభూమి కవుడు

అంతట సురనాథుఁ డమరుల మునుల
 నెంతయు వేడ్కతో నెల్లర సనిచి
 వెనుకొని పులి నాకి విడిచెనే ! యనుచుఁ
 దన సగికి నేఁగెఁ దదనంతరంబు
 విరాఁతము తన యపరాధమునకు
 నామాప ముడిగి యయ్యసెనికి డిగ్గి
 పనగజు బగుచు దుర్వార వేడిసల
 పనదుర్దముల యందు ప ర్తిపుచుండి
 దినకరాంశుల డస్సి దేహంబు గ్రుస్సి
 పనము లోపల నొచ్చి మానంబు డిచి
 మగటియి దిగనాడి మదము వోనాడి
 పగలను గుంది యవ్వనటలఁ జెంది
 యాకంటిచే నొచ్చియలఁతయు హెచ్చి
 వాఁకలందున నేఁగి వానలఁదోఁగి
 చాల రప్పలఁగంచి రాయిల్లఁ బొంది
 గాలిచేతను జిక్కి కర్తానఁజొక్కి
 యూవిధిఁ గాలమ్మరెన్నేనిఁ గడిపి
 పాపనస్థలి కడవనంబు జేరె.
 చేరి ముందటికోకి శ్రీకరఁడైన
 చారునా హేమాబ్జ సరసిని జేరి
 కాంచి యందుల దోఁగి కర్తంబు లీఁగి
 పంపాస్త్రహరుఁగాంచి భక్తితో మ్రొక్కి
 చొప్పుగాఁడగు పొడవోపచారముల
 నప్పురమేశ్వరు నర్థిఁ బూజించి
 సోమార్థశేఖర ! సోమార్థకాయ !
 కామితఫల నాథ ! కైలాసనాథ !
 చిత్తజాంతక రూప ! శేషకలాప !
 మత్తేభ సురక్ష ! మధువైరి శివ !
 తారక బ్రహ్మేశ ! తారాద్రివాస !
 తారాధిపతిధర ! తారాధిజనక !
 శివ శివ ! గణనాథ ! శ్రీ చోక్కనాథ !
 భవ ! మిక్తుఁ బొడగంటి భవము వీడ్కొంటి
 భస్మంజ నైతి గృతార్థుండ నైతి

మాన్యుడనైతి సన్మార్గండనైతి
 నని తన శాపము హరునకుఁ దెలియ
 విసయముతో విన్నవించి యాగజము
 మీరున్న రథమున మేకొన్న యష్ట
 వారణములు పుణ్యవతులుగాన
 నీ యష్టగజములందే నొక్కఁడుగను
 బాయక రక్షించు భక్తవన్నోద !
 అని విన్నవించిన నా చాక్కనాథుఁ
 డనువాండఁ గ్రగ్యత్తుమి యాసతిచ్చి
 ననిమిశ్రేయనికంఠ నిధికభక్తుడవు
 చనుము నీకును బూర్వజన్మబు గలిగ
 నీ యష్టగజముల. దీ నొక్కఁడ గను
 పాయకంఠం డతిభక్తుఁ డిము
 నని యాసతిచ్చిన నా దేవునకును
 పురిగిన వేడ్కతో దండమువెట్టి
 గరియతో నగయకన్యమ్మ పాద
 సరసిజన్మలకును సద్భక్తి మొక్కి
 శడయక నా యత్రదంతావిశము
 కడు సేడ్క వేవలొకమునకు నగిగె
 లనరిన యత్ర వేదండంబు లీల
 విస గలిగినయట్టి వికలాత్మలకు ను
 నజ్ఞానమడఁగి యా హరు కృపగలిగి
 సుజ్ఞాన మైభుసుగలి నుండుదురు.
 ఇదియొ రెండవలీల యిటమీఁది చరిత
 ముదముతోఁ దెప్పెద మునులార ! వినుఁడు.
 అనుచు సన్నునులతో నా యగస్త్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లని యె
 నిది సర్వమున సత్కవీంద్ర పాదాబ్జ
 విదిత పూజామోద వినులుండు పచ్చ
 కప్పుర సౌరభ్య కలితమనాంక
 తిప్పురాజ సుపుత్ర తిరువేంగళేంద్ర
 విరచితంబగు లోకవిఖ్యాతమైన
 సరసలక్షణ కావ్య సత్కవీంద్రాధి
 నందిత శ్రీ చాక్కనాథ చరిత్ర
 మందున నిది ! పథమాశాసమయ్యె.

ద్వితీయాశ్వాసము

మూడవ లీల.

శ్రీ మహాదేవుండు శ్రీ కంధరుండు
సామజహరుణుండు సౌంధర్యవిభుండు
నా శంభుండు డభవుండు సంభికాధ్యక్షుండు
డాశీవిమోగిండుండు డంధకాంతకుండు
శ్రీ చొక్కనాథుండు జితమన్స్సభుండు
నా చోట నా కదంబారణ్యమున ను
నరుదుగా నట వివోదార్థమ్ము గాంగ
గర మొప్పు సంగయకణ్డమ్ము దాను
స్థురవైభవమ్ముల సౌంపుతో నుండ
నాల పోతును నెక్కి యజహర్నివాదు
లాల్నిమై గొంప నత్యున్నతంబైన
యా పుణ్యకాంతారమందు విచ్చేసి
దీపించు నేడ్కు వర్తింపుచునుండ
గలయంగు దమతల్లి గాన కచ్చోటు
బలించు హరిణిడింభకములం జూచి
కరుణతో సంగయకణ్డమ్ము దాను
పరమేశ్వరుని విన్నవముజేసె దేవ !
యీ యేణిడింభమ్ము లిటు బ్రలాపింప
నే యొకకేగెనో ! యివి గన్నతల్లి
యట సర్వజేవ దయాపరత్వమ్ము
నిటలాక్ష ! నీయందు నిక్కమైయుండు
గావున వీటిని గాచి రక్షించి
కావకుండగ జేయ సారంగహస్త !
అనిను నాస్వామి యాదేవి పలుకు
లనువొప్ప మన్నించి యా సమీపమున
దోరమైనట్టి శార్దూలమ్ము గాంచి
యీ లేడిపిల్లల నెలమి నీచమ్ము
చూలు ద్రావంగ నిచ్చి బ్రతికింపవలయు
నన నోస్వామి ! మహాప్రసాదము
ననుచు నహంగు యేణారకంబులకు

మాన్యుడనైతి సన్మార్గండుడనైతి
 నని నెన తాపము మారునకుఁ దెలియ
 వినయముతో విన్నవించి యాగజము
 మీరున్న రక్తమున మేకొన్న యష్ట
 వారిణులు పుణ్యవిధులగాన
 నీ యష్టగజములందే చౌక్కనాథుని
 తాయక రక్షించు భక్తసహోద !
 అని విన్నవించిన నా చౌక్కనాథుని
 డనువాంఁడు గ్రహ్యక్షుత్త్ర యాశ్రమస్థు
 నిమిశేంద్రునికంఠంధికభక్తుడతఁడు
 చనుము నీకును బూర్వజన్మము గలిగి
 నీ యష్టగజముల. నీ చౌక్కనాథుని
 సాయకంఠంధికభక్తుని ధీముని
 నని యానందించిన నా దేవునకును
 దీనిన నేడ్చితో దండమువెట్టి
 గరియతో నగయిస్సెమ్మ పాప
 సరసిజన్మమును సద్భక్తి ముక్తి
 శివయక నా యత్రచంతాపము
 కడు పడ్చు దేవతాకమునకు నదిగ
 తనరిన యత్ర వేగండులు లీల
 విస గలిగినయట్టి వికలాత్ములకు ను
 నజ్ఞానమడగి యా మారు కృపగలిగి
 నుజ్జాన వైభవముగల నుండుదురు.
 ఇదియని చెందవలీల యిటుమీది చరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార ! వినుచు,
 అనుచు సన్మునులతో నా యగస్త్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లునియె
 నిది సర్వమున సత్కవీంద్ర పాదాబ్జ
 విదిత ఘోజామీద విరులుండు పద్మ
 కప్పుర సౌరభ్య కలితమనాంక
 తిప్పరాజ సుపుత్ర తిరువేంగళేంద్ర
 విరచితంబగు లోకవిఖ్యాతమైన
 సరసలక్షణ కావ్య సత్కవీంద్రాభి
 నందిత శ్రీ చౌక్కనాథ చరిత
 మందున నిది ప్రథమాశ్వాసమయ్యె.

ద్వితీయాశ్వాసము

మూడవ లీల.

శ్రీ మహాదేవుండు శ్రీ కంధరుండు
సామజహరుణుండు సౌందర్యవిభుండు
నా శంభుం డభివుండు నంబికాధ్యక్షుం
డాశీవిషాంగుం డంధకాంతకుండు
శ్రీ చొక్కనాథుండు జితమన్మథుండు
నా చోట నా కదంబరణ్యమున ను
నరుదుగా నటు వివోదార్థమ్ము గాంగ
గర మొప్పు నంగయకణ్ణమ్ము బాను
స్థురవైభవమ్ముల సౌంధ్యతో నుండ
నాల పోతును నెక్కి యజహరీంద్రుడు
లొలిమై గొల్లవ నత్యున్నతంబైన
యా పుణ్యకాంతారమందు విచ్చేసి
దీపించు వేడ్క వర్తింతుచునుండ
గలయంగ దమతల్లి గాన కచోట
బలించు హరిణిడింభకములఁ జూచి
కరుణతో నంగయకణ్ణమ్ము బాను
పరమేశునకు విన్నపముజేసె దేవ !
యీ యేణిడింభమ్ము లిటఁ బ్రలాపించ
నే యాడకేగెనో ! యివి గన్నతల్లి
యట సర్వజీవ దయాపరత్వమ్ము
నిటలాడు ! నీయందు నిక్కమైయుండు
గావున వీటిని గాచి రక్షించి
పావకుండగఁ జేయ సారంగహస్త !
అనిను నాస్వామి యాదేవి పలుకు
లనువొప్ప మన్నించి యా సమీపమునఁ
దోరమైనట్టి శార్దూలమ్ము గాంచి
యీ లేడిపిల్లల నెలమి నీచమ్ము
పాలు ద్రావఁగ నిచ్చి బ్రతికింపవలయు
నన నాస్వామి ! మహాప్రసాదంబు
ననుచు నవ్వాప్యమై యేనాధ్యకంబులకు

నామధురాధీశు నాజ్ఞ చేపట్టి
 ప్రేమతోఁ బన్నిచ్చి పెంచె నయ్యడను
 నారురంగమ్ములు నభివృద్ధిగాంచి
 శ్రీసరగభైయంపుఁ జేరితి వచ్చితి
 సత్తటి నడిహరించుచు లాశ్చర్య
 చిత్తులె వినుతింప శ్రీహాక్క విభుఁడు
 కరముప్ప సంగయ కణ్ణమ్మదాను
 పురమున కేగిరప్పుడు ప్రమాదమున
 నిదియ మూడవ లీల యిటుమీఁది నగిశ
 ముదనుగోఁ జెప్పెద మునుగర ! వినుఁడి
 ఆనుచు సమ్మదముతో నాయుగస్థైర్యము
 మనమునఁ బలిపాసి యితీయ నిస్సనియ

నాల్గవ లీల.

నలఁ నా మధురామహా ట్టణంబు
 పొంగెను మణిలూరి పరిమనఁ గలము
 వినుతింప నప్పుని రిఖ్యాతిగాఁగ
 దనరంగ మల ముగేశనుఁ జేరుచు
 నాపుని పొకవైశ్యుఁ డతిథనాడురము
 వ్యాపారమునఁ బోయి పర్తికంచాడి
 తగు వేడ్కతోడ నాధర్మపర్తికుఁడు
 నగణితవస్తువు లధికమ్మగొనుచు
 ముఱువిచ్చుచుఁ గదంబవసమ్ము త్రొను
 నరుగుచో నావనాభ్యంతరమ్మనను
 దండిగా సింహపాశములను జేరి
 తొండమ్ము ముక్కున దువ్వు నేనుఁగులు
 నభిముల నెత్తి యేణమ్ముల ముద్దు
 ముఖముఁ గ్రూణించు పుండరీకములు
 పొలుపై నయల మేకపొంతులఁ జూచి
 చెలఁగి మిత్రత్వమ్ము నేయు తోడేర్చు
 తాఖలఛాయల సంకరింపుచు ను
 నాఖులతోనాడు నడవిపిల్లులును
 గొనకొని తగ కొండగొఱియలవేడ్కఁ

గని మేఘాడు శాఖామృగక్షులును
 గడు నెండెబడకుండఁ గడఁగి మంగలకు
 పడగలు గొడుగుగాఁ బట్టు సర్పములు
 నీ రీతిజ. తుల నెల్లను జూచి
 వైరము లేకుంట వైశ్యుండు గాంచి
 యానందమును బొంది యాశ్చర్య మంది
 యా నీకునమున కరుగు నవ్వేళఁ
 దప్తారహితు మై సరుకానము
 దీ సుమై దిస నన్ను భృతిఁ గల్గెఁబాటె
 నట సూర్యపటపుటం బంబగమ్మన ను
 ముటితమై మేల్కట్లు గట్టినయట్లు
 నొప్పుగా రక్తరంగోదగ్ర మగుచుఁ
 గప్పె సంధ్యారాగ కములు నత్తటిని
 చక్రానఁ జక్రపుష్కరిణిఁ గావించి
 చక్రి యుద్ధనతపశ్చరణం బొనర్చ
 నాలోఁకఁ బ్రశస్తిమై సచ్చిచూచి
 కాలకంఠుడు శిరఃకంపమునేయ
 జవమునఁ గీలూడి జాతిన యట్టి
 నవరత్న కర్ణ కుండలముల యనఁగ
 నరవిందములు న్నుక్క ననురు లింపెక్క
 నరుకాంతుఁ డల శశ్చిమాంబుధి వారె
 పృగపక్షిజింతు సమాహమ్మరెల్లఁ
 దగ మించునాశ్రమ స్థలములఁ జేరె
 సంధకదైత్య గర్వాంధ్యవిధ్వంసే
 కంధరచ్ఛాయ సంకలితాంధకార
 పటలమ్ముబ్రహ్మాండ భాండమ్ముజేరెఁ
 దటుకున నక్షత్రతతు లెల్లఁబ్రబలఁ
 వ్రాచివిగ్భామిని పాటించి నీడ
 చూచు దర్పణమన శోభితం బగుచుఁ
 దమ్ములు నొవ్వ నుత్పలములు నవ్వఁ
 గ్రమ్ముశో నటఁ జకోరమ్ములు క్రొవ్వ
 జారదోరులు వెర్వ సస్యములేవర్వ
 ఘోరాంధ్యపటలి యొక్కుమ్మడి లివ్వ

చేలుపులకుబువ్వ వెన్నుల కువ్వ
 బాలచంద్రుడు పూర్వ శలము నెక్కె
 మెలకెడు విటుజన మృగములఁ బట్ట
 వలరాజు వైచిన వలయో యనంగఁ
 బిండి చల్లినయట్లు పేర్చియెల్లెడల
 నిండువెన్నెల భూమి నిండంగఁ గల్గె
 నప్పుడావైశ్యుడా యడ మున్నుతోస
 తప్పి యయ్యెడ నిల్చి తత్పమీశమున
 నా రేయి శంఖ కాహళ ఘటికాగ్ర
 భేరి మృదంగ గంగరసాదములు
 విని యచ్చటికిఁజని విశ్వేశు నగరు
 గనుగొని తగ నమస్కారములజేసి
 యాలాని కటఁ బోవు నప్పుడు పున
 వేళల కేతెంచు విద్యలవారు
 సంగనామణుల నాట్యక్రీడ లచటి
 మంగళాలంకార మహిమలు చూచి
 సౌందర్యనాథుని సన్నిధి నిల్చి
 పొందుగాఁ దనమ నేర్పుల నెల్లఁబొగడి
 బాణకావ్యత్రాణ ! పరమకల్యాణ !
 బాణారిబాణ ! సద్భక్తధరీణ !
 సురగిరిదోణ యో సుజనప్రవీణ
 త్వరితఛక్రీత్రాణ ! పాణితలైఱ !
 పురహర్త హరిభర్త భువనైకకర్త !
 సురతార్తిహర ! కీర్తిశోభితస్ఫుర్తి !
 భవళశరీర యో దశదిశాకార !
 శివ భవాసీనాథ ! శ్రీచౌక్కనాథ !
 అని యివిధంబున హరుబ్రహ్మసేవి
 ఘనుఁడు నావైశ్యుఁడు కరమర్థి గుడియ
 వెడలి వచ్చుచుఁ బురవీధు లంగల్గు
 గుడిగోపురములు తోటలు మేడ
 లడర నలేదిక్కుల నమ్మహామధుర
 దీపములను హేమదివ్యరత్నముల
 దీపించురాత్రులు దీప్తమయండఁ

గలయ నాపురమెల్లఁ గనుగొనియున్న
 నెలపున నొకచోట నిద్రించె సంతఁ
 బొడిచె వేగురుఁ జుక్క పురుకూతుదిశను
 నుడురాజు నటఁ బిచ్చిమోదధి కేఁగె
 కొక్కురో తో యని కుక్కుటమ్ములును
 వెక్కసమ్ముగ మ్రోసె వినువీధి సంత
 తెలతెలవారె నల్ దిశలు దీపించెఁ
 గమలముల్ వికసించెఁ గాంతిశోభిల్ల
 కమలారి సంపూర్ణ కళలొత్తిల్లె
 నుగ్రాంధతతి వీడె నోషధుల్వాడె
 నగ్రజన్మలు వేడ్క నర్హ్యము, లొసఁగ
 రవిశాంతశిలలంత రాజును నుండ
 దివిజేంద్రమేడపై దీపించునట్టి
 పదియాఱువన్నెయొ బంగారుతోడఁ
 గుదురైనమాణిక్య కుంభమో యనఁగ
 ముక్కంటివలదూపు ముగురైనరూపు
 జిక్కవలకువిందు జారులకుంచు
 కలువలకుగవాఁడు గ్రహములతేఁడు
 నలరి భానుఁడును నుదయాచలంబెక్కి
 నారాత్రి యందుండి యమ్ముఖనాఁడు
 నూఁజుండటఁ దన యూరికిఁ బోయి
 యామణులూరి పురాధ్యక్షుడధిక
 భూమిపాలుఁడు పాండ్యభూపాకరుండు
 కొలుపున్న వేళను గొమహిష్ట నొక్క
 జలజరాగంబు దర్శనమిచ్చికాంచి
 యతనిమన్ననచేత నచటఁగూర్చుండి
 యతివేడ్కతోడ నిట్లని విన్నవించె
 ఆవసీశ ! యేను బేహరకృత్యమునఁ
 దివిరి యాపశ్చిమ దేశక్షా కరిగి
 యుత్పాదఁగల భూములన్నియుఁజూచి
 పశ్చిచోటఁ గదంబవన మధ్యమునను
 మధురాపురంబన మహితసంపదల
 నధికమై విలసిల్లు నాపట్టణమ్ము

నందు సర్వేశ్వరుండు సతారము ది
 సౌందర్యపతి తాను సౌందర్యుడగుచు
 శ్రీచొక్కనాథుండు ద్వాదశ రక్షణార్థ
 మై చనుదెంచి యయ్యడ నున్నవాఁడు
 దేవ ! నేనెఱుంగని దేశముగేను
 భావించి చూడని స్వములేళేళ
 తివిరి నేనాడిని తీర్థచిత్లేళ
 నరసి కానని నికాలయముగా లేళ
 భర నేను మొక్కని పైము లేళ
 నట్టి యాశ్రమమును నట్టి పక్షిణము
 నట్టి దేశమును నట్టి దైవము
 గట్టిగా నెవ్వోటం గనికని దాఁఁగు
 నా మధురకు సాటియైన స్వభావము
 భూమిలమునకు బొడగాన నభివ !
 తగువేడ్క నిజరాజభానిగా నీకుం
 దగును చాండ్య నృపాల ! భర్తవికాల !
 యని నలయియి యా నృపాలకుండు
 దనర నానెట్టికే దగం గట్టి నిన్నె
 నంతట సూర్యుండు న్నాదీకే జనిన
 సంతోషమున ముద్రి సామంతవరుల
 బలసమేతముగాఁ బ్రహ్లాదవేళ
 బలసి రుద్రుని వేడు పల్లకు నకిచి
 యవుడు మజ్జనము సంధ్యాదికృత్యములు
 జపములు దేవతార్చనమును దీర్చి
 బహుభక్షణములైన పుష్కామృతములు
 బహుశ్రమ పెక్కండు పంక్తి గూర్చుండి
 యెసంగంగ భజించి యొగిలి వాచ్చి
 యమ్మనుజేశ్వరుండు దండఁగ బనిచి
 నెన్నితో నొక కొంత నిద్రించునంత
 సౌమసౌందర్యుండు చొక్కనాయకుండు
 భూమీశ్వరుని స్వప్నమునను విచ్చేసి
 యొకదంబాటవి నావిర్భవించి
 యొకతంబున నుండ నింద్రుండు వేట

గా వచ్చి మము వేడ్క గాంచి యర్చించి
 దేవాలయంబును దివ్యమంటపము
 గావించి చనియెను గడువేడ్కతోడ
 బంగారు గోపుర ప్రాకారములును
 సుగీతసాహిత్య సౌఖ్యముగాను
 గావించి చనియెను గ్రాహగి మున్న
 నీవు యాపూజలు నెమ్మితోడజేసి
 తనర నాపురి రాజధానిగా నెపుడు
 ననుపను పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిగను
 ననయమ్ముగా రాజ్య మచటఁ బాలింపు
 మనమాత్మ నీవు మా కధికభక్తుడవు
 నని యానతిచ్చిన నారాజు మేలు
 కని ముత్రివరుల నాక్షణమే రాంచి
 కలగన్న విధము వేడ్కలఁ జెప్పు నంత
 జెలఁగి స్వప్నాగమ శ్రేణులునచట
 నారాజుఁ జేగి యత్యానందమునను
 నో రాజశేఖర ! యొకవిన్నపంబు
 కలయేర్పఱింతుము కడువృశ్చికములు
 బలగలుం గలుచుట జయములేదండ్రు
 కప్పముట్టినఁబాను గఱచిన నతిఁడు
 నక్తుపుత్రత్వము నభివృద్ధిగాంతుఁ
 దల వేను పనుట మధ్యము దధిక్షీర
 ములు ఘృతంబును రక్తములు ద్రావుటయును
 గండలు దినుట తక్కుక ప్రేమలెల్ల
 నుండలై పడ నివి యొగి మంచిదండ్రు
 రుధిరంబు జలములు రూపించికన్న
 నధిక మాయుష్యమ్ము నట మంటఁగన్నఁ
 గలిమి చేకూరును గలలందు మఱియఁ
 దెబువులన్నియు మేలు దెలియంగ నినుక
 వెలిమిడి యాముకలు వెస నుప్పు ప్రతి
 తలఁపంగ నివియెల్లఁ దక్కుదక్కైనవి
 మఱి గార్దభము మోటుమా నైనుబోతు
 పరువడితోనట్టె పట్టి యొక్కటయుఁ

దిలలు నన్నము పిండిలిన్నగిడొడవు
 గలను నూనెయొడచావఁ గడురోగి యగును
 మదకరియను నీలమణి సంఘమృగము
 మదమును మదకక్షంభములు గోపురము
 దైవ మంబుదములు ధరణియు యగును
 కావలి నలువెల్ల నలు యొప్పుదండ్రు
 ఖరములు శౌఖ్యమృగంబులు ధూమ్ర
 మొరయ భూత్రవేతములు పికావములు
 వాయస శేరవ శ్వస శృభములఁ
 చా యొక్కఁగనుటయుఁ దనదు స్వప్నముల
 నలర నాయూప దండారోహణంబు
 లలముండనములు శైలాభ్యుజనములు
 వెరసి యివ్వధమున విను వివాహంబు
 మరణసూచకములు మహిపాల మణియుఁ
 బొలుపొందఁముదటిజామునఁ గన్నకలల
 ఫల మొకయేటిలోపలఁ గానబడును
 రెండవజాము లార్పెలల ఫలింతు
 నిండ మూడవజాము నెరి గన్నకలలు
 మూడొల్లఫలియింతు మొదలివేఁకువను
 బూనినకలరెల్లఁ బొరి వదినాళ్ల
 కచ్చట ఫలియింతు ననువంద మణియుఁ
 బచ్చని వృక్షక్షు బసవరాయనిని
 ఘనతరాశ్వక్షుల గజముల మడ
 నెనయంగఁ గలలోన నెక్కినయట్టి
 మనుజోత్తముండు సౌఖ్యమహిమలచేత
 ఘనమహిరాజ్యక్షు గడువేడ్కనెలు
 నటుగాన వృక్షభవాహనుడైన స్వామి
 నిటలాక్షుండిటువచ్చి నిన్నురక్షింతు
 యీతినాథ ! విచ్చేయు శ్రీఘృక్షుగాను
 బ్రతిలేని యామధురకు వేడ్క ననుచుఁ
 గల యేర్పఱింతు నా గణితజ్ఞులకును
 వలసిన ఘనదివ్య వస్తువు లాసఁగి
 మలయధ్వజుండంత మది నిశ్చయింతుఁ

బలపల వేఁగె నాభానుండు వొడమె
 సంత నావిభుండు సంధ్యాదికృత్యములు
 సంతయుఁ దీర్చి బ్రాహ్మణులకు నిత్య
 దానమ్ము లిచ్చి యా ధన్యుల చేతఁ
 బూని మంత్రాక్షతంబులు గొంచు నపుడు
 జయభేరి వేయించి జగత్కిగక్కదల
 హయ కుంజర స్వందనారాధు లగుచు
 మండలాధీశ సామంతభూపాల
 మండల మృత్యుసంప్రమమ్ముతోఁ గొలువ
 నధికమృదంగమహావాద్యములను
 బధిరిత దశదిశా భాగుండై కదలి
 యాయుపవనమున కరిగి సౌఖ్యర్థ
 తోయజాకరమునఁ దోఁగి సౌందర్య
 నాయకు శ్రీ చొక్కనాయకుఁ జేరి
 పాయక సద్భక్తిఁ బ్రణమిల్లి మఱియు
 దేవ ! మహాదేవ ! దేవేంద్రవంద్య !
 దేవసన్నత ! మహాదేవతారాధ్య !
 జగదీశ రాజస సాత్త్విక తామ
 సగుణత్రయంబున జగము లీరేండు
 సృష్టింప మనుష శక్తింపఁగ వలసి
 స్రష్టయు హరియును శంకరుం డనఁగ
 మూర్తిత్రయంబుగాఁ బొలుపొందు నాది
 మూర్తిని నీవు సన్ననిలోకవంద్య !
 నీ పాదములు గంటి నీ రూపు గంటి
 నా పాదపటల మంతయుఁ బావుకొంటి
 నని సన్నతించి సాష్టాంగమ్ము చేసి
 జననాథుఁ డత్యంత సంతోషమునను
 నగణితగతిని సంఖయకణ్డెయమ్ము
 నగణి నేఁగి యా నగరాజతనయ
 పాదభక్తములకుఁ బ్రణమిల్లి నిలిచి
 వేదమంత్రములను వినుతింపఁదొడఁగె
 త్రైలోక్యరక్షిణి ! త్రైలోక్యమాత !
 త్రైలోక్యపావని ! త్రైలోక్యవంద్య !

మూర్తిత్రయాశార ! మూర్తిత్రయాంబ !
 మూర్తిత్రయత్రాణ మూర్త్యాద్యైకాని
 యని సన్నతులుచేసి యచ్చోట నాసి
 కనకరత్నపణ ఘనవైభవముల
 రాజిల్లు నామధురామల దనకు
 రాజభానిగఁ జేసి రాజశేఖరుఁడు
 క్రూరభిక్షాక శాస్త్రుల భేరుఁడు
 నారణ కంఠీరవ శ్రోడ శరభ
 కాంతారమంతయు ఘడించి పైచి
 నునుపటి కంటె విస్ఫురణముగాఁగఁ
 దనరంగఁ బురము విస్తారముచేసి
 నామకదేవుని యనుసరి వలన
 గామితభోగ మితప్రపాముకులు
 కాపుదు రెప్పడు కాలుని శాసన
 జామాండ్ల త్రాపి మైష్టవియని నిందాని
 కొమరి వారాహి ఘనతమాశేష
 లనుసత్తమాతృకలవటు నుంతుదురు
 పనివడి పశ్చిమభాగము నందు
 నభిననేత్రుఁడు జగన్నాథుండు గూడ
 నభగయ పెరుమాళ్లు నరసి రక్షింపు
 నుత్తరోత్తరకాల నుత్తరదిశను
 హత్తినప్రేమ దుర్గాంబిక ప్రోచుఁ
 బూర్వదిగ్భాగ భూషణం బగుచు
 సర్వేశుఁ డభవుండు సౌందరేశ్వరుండు
 శ్రీ చొక్కనాథుఁడాశ్రితరక్షిండు
 కాచి రక్షింపును గల్పాంతరములు
 వలనుగా భైరవేశ్వర వినాయకులు
 తలవరులగుచు నాస్థలిని నుండుదురు
 నట్టి సంపదలచే నమరు మాధుర్య
 పట్టణమున నుండి పాండ్యభూవిభుండు
 నా నీపవనహనుఁ డభిషటిగాను
 దానుప్రభానియై భరణిచాలించె
 నిదియు నాలవ లీల యిటమీఁది చరిత్ర

మూడనుతోఁజెప్పెద ముసులార ! వినుండి
అనుచు సన్నులతో నాయగన్ముడు
మనమనఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె

ఐదవ లీల

శ్రీ మహాల్క్ష్మీ శాత్రుసూమి యైన
యా మధురాపురాభ్యక్షత మించి
మలయకేతనపాండ్య మహిమపాలకుండు
నలరంగ నీహసనానీనుఁ డగుచు
మూర్ధాభిషిక్తుఁడై ముక్కంటి కృపను
వార్ధి నేష్టిన మహిమలయ భూపాల
మకుటాంతఘటిత సన్మానభ్యుదీప్తు
లకలుగ పదయుగ మందు శోభిల్ల
ఘనలరసంతోష కలితుఁడై ముపుడు
జను లెల్లఁ బొగడ రాజ్యము నేలుచుండి
చొక్కనాభునిసేవ చొక్కంబుగాను
మిక్కిలి సద్భక్తి మి చి నేయుచును
తరుణప్రాయమాస నెంతయు వేడ్క మించి
పరికామినీరతి ప్రాప్తుఁడై తిరిగి
వారాంగనలఁ గూడి వర్తి చుటెల్ల
నేరుపు గాదలచు నీతి వాఱించి
తనమదిఁ దలపోసి తద్దయు రోస
యనఘాత్తుఁ డవును నిట్లనివితర్కించె
బట్టానకును వంశపారగుడైన
పట్టి యొక్కఁడుగల్గి ప్రాపింప వలదె
పుత్రులు లేకున్నఁ బుణ్యములేదు
పుత్రులులేనింట భజియింపరాదు
పుత్రులులేనింట జొందదు లక్ష్మీ
మాను సకలైశ్వర్యమును మోక్కభాగ
మొనరంగ సుతాన మొక్కభాగంబు
భృతి నపుత్రస్య గతిర్నాస్తి యనుచు
త్రుతులందుఁడగఁ జెప్పుచుండుట వినమ
యనుచు సంభ్రమముతో నాపాండ్యవిభండు

తనకుంట్రివరులతోఁ దగ విచారించి
 నానా దిశావసీనాథు లేలేరఁ
 చా నతివేడ్క సంతానార్థముగను
 గులమును యాపము గుణమును గలుగు
 నలిసీలవేణిని సంబంధపాణి
 నవయోవనాంగిని నధికలాదణ్య
 భుజమున నగుపుణ్యభామినిఁ జూచి
 ప్రతిసనీ సకలసంపదలు చెలంగ
 నతివేడ్కతో వివాహంబయ్యె నపుడు
 పడఁదియు నారాజు ధావజుకేళి
 నుడుంగని సౌఖ్యాప్తి వోలగ్రాడుచును
 నావంశపావని యందు సద్భక్తి
 గావించి యొకనాఁడు కల్యాణి జూచి
 సంతానమునకునై కాలంగవేడ్క
 సంతయు గలిగెన్నదేయి సామ్రాజ్య
 మంత భోగింపుగ మనవంశమునకు
 సంతతిలేకున్న సహజమై యిపుడు
 శ్రీచౌక్కునాథునిఁ జేరి సత్సృజ
 లాచరించినమెచ్చు నతిసంత తిచ్చు
 ననుచు నాపత్నితో నతిసంభ్రమమునఁ
 జని యా మహాతు నర్చనములు నేయఁ
 బదియాయవిధములఁ దెగఁబూజించి
 మదనాంతకునిఁ దన మగువతోఁ గొలిచె
 నప్పుడు సర్వకుఁ డాత్మ నుద్వేగి
 యిప్పుడితని కోర్కెలిత్తు గాకనుచు
 నత్యంతకరుణతో నగ్రభాగమునఁ
 బ్రత్యక్షమైయున్న పరమేశుఁజూచి
 రంజిల్లి పులకాంకురంబులు వొడచు
 నంజలిపుటము పాల్గొంగుఁజేర్చి
 హరహర పురనాథ యభిలలకేశ
 హరహర పరమేశ యంబరకేశ
 హరహర సర్వేశ యద్రజాధిశ
 శ్రరహర భూకేశ ! మధురాపురేశ !

నీ పాదములఁగంటి నీ నేపఁగంటి
 నా పాశపటలము న్బ్రాయఁగఁ గంటి
 మూఁడు మూర్తులు నీవే మూలమ్ము నీవే
 మూఁడుమూర్తుల కాది మూర్తివి నీవే
 యఖిలకామ్యార్థస్సు లతిదయ తోడ
 సఖిలాద్ధులకు నిత్తు ఁర్థి నీవేపుడు
 నట్టి నీ మహిమలు నట్టి నీ రూపు
 గట్టిగా నేఁ జూడఁగంటి లోకేశ !
 యని సన్నతులుచేసి యాత్మ సుప్వంగి
 కనుగవ నానందకణముల దొరుఁగఁ
 దన పత్ని యను దాను దండ్రపణామ
 మనువొందఁ జేయ నాహరుఁ డానతిచ్చె
 జననాథ ! నీ పుణ్యసతికి సంతాన
 మనఁగోరి యిచటికి నరుగుచెచ్చితివి
 గొలమిఁ గోరికిలు నీకిచ్చెద నీదు
 పొలఁదిని గూడుక పొమ్ము నీవనుచు
 నంతర్నిత్యుడయ్యె నా చొక్కనాథుఁ
 డలత నాదలపతు లాత్మ సుప్వంగి
 కంటిమి మధురేశుఁ గైలాసవాసుఁ
 గంటిమి శౌండర్యుఁ గరుణాతిథుర్యుఁ
 గంటి మృశితనాథు ఘను చొక్కనాథుఁ
 గంటిమి మనకోర్కెఁ గంటిమి యనుచు
 సగరి కేతెంచి యా నరనాయకుండు
 మగువతోఁగూడి నెమ్మడినుండె నపుడు
 గడువేడ్కతోఁ గొంతకాలమ్మునకును
 నెడపక మధు రాపురేశ్వరు కృపను
 మణి యంతటను నెలమసర నాసతికి
 సరుదుగాఁ గోరిక లగ్గలంబయ్యెఁ
 చెలివొందు నెమ్మొము తెలతెలఁపాటెఁ
 గలకంతి నూఁగారు కాఱుకోఁ దొడఁగె
 గురుకుఁబాగములపై కొనికప్పుగప్పె
 హరిమధ్యకును మధ్య మధికమై పొడఁదె
 సంబోధరీయమ్ము సంతత సడరె

హంసయానకు నడ లలసతఁ గాంచె
 నువిద యారీతి గర్భోత్పత్తిహృదయమున
 సవరింప నవమాన సాన్నిధ్యమైన
 నాఁడు రూపమున వీణ మోదియనను
 మూఁడు చన్నుల సగనోహినిఁ గాంచె
 సంతట మలయగృహః నీశ్వరుఁడు
 సంతోషమునుజొందె సతీయును బాసు
 పెల్లనైన రూప లావణ్యసౌ దర్శ
 ములచేత మించి యా మూఁడుచన్ను
 నడుమ నుండుట చూచి నాగక కనిని
 గడు మాఁగి యధికదుఃఖాత్మా గుర్రుని
 యారాత్రి స్వప్నమందాడఁ దేభఁ
 డారాఁగి కిట్లని యానది యిచ్చె
 మలయకేతన ! పాద్యమునానిలికి !
 కుల ముద్ధరించు నెక్కువ చన్ను బోధ
 మగటిమితోడ దుష్టదలల పెల్లఁ
 దగు కిరీటున్న మిషకమానఁ బూని
 యేకాత పుష్పము యోగి నీ పుత్ర
 నీకేల ! శోకించు నే నుండగాను
 నని యానతిచ్చిన నత మేల్కొనిచి
 తనమిత్రులను బల్చి తద్దయ మిడ్క
 గల గన్న విధ మెల్లఁ గడగి వెళ్ళుటయు
 నలది వారలు విని యందులో చౌక్కు
 గణితజ్ఞుడగు ముత్రి కల యేర్పటికై
 గణాతింప నీపుత్రి కడుజన్మభయము
 నా చౌక్కునాథుని యానతి క్రమము
 భూచక్రమెల్ల నింపుగఁ దానయే
 కడువేడ్కతోడను గాంతునిఁ జూడ
 నడఁగు నా నడిమిచన్న సుమాన మేల !
 ముద్దెలత్తాయెయై ముజ్జగములను
 గొమ్మనుపేరు కేర్కొని విలసిల్లి
 నని విన్నవించిన నాశాండ్యవిభుఁడు
 మనమునఁ దలపోసి మఱి చౌక్కునాథు

లీలావిసోదకు లేమ ముమ్మలయ
 కాలిక యనుపేరు పరిగలగ నిడియె
 బ్రేమతో నీ రీతిఁ బెరుగుచు నున్న
 తోమలిఁజూచి యా కువలయేశ్వరుఁడు
 నప్పుడు వేడ్కతో నక్షరాభ్యాస
 మొప్పుగాఁ జేయింప నొజ్జల యొద్దఁ
 బ్రజను పంకాక్షరీ శతసంబు నేర్చి
 ప్రణతింప వేదముల్ బాగాప్పఁజదివి
 భాట్య మీమాంసా శ్రుభాసము లెఱింగి
 నాట్యశాస్త్రము లెల్లనయమొప్పుఁ జూచి
 గణిత జ్యోతిశ్శాస్త్ర కావ్యముల్ గఱచి
 గణింప పౌరాణిక గ్రంథముల్ దెలిసి
 తేమభాష్యమును జెవికింపు జేసి
 చాపస్థి విద్యల జూడ లెఱింగి
 గజ రథాశ్వాసూత కార్మకవిద్య
 శ్రుజలమెచ్చఁగనేర్చి ప్రాథత మెఱసి
 విద్యలన్నియుఁజెంది విమతల నొంది
 చోద్యముగాఁగఁ బ్రస్తుతి మించఁ గాంచె
 సంతతు పొడ్య భూపాగ్రణి బుద్ధి
 మంతుల ముక్తిసామంతుల కనియె
 వయసుప్రాయము వోయె వార్ధక మాయె
 బ్రయశోజనమునేయఁ ప్రీతి లేదాయె
 దృష్టిముఠులు దరిగె దేహము సడలె
 నష్టభోగములవై నాసలు నుడిగె
 వల వణకఁగఁ జొచ్చె దంతముల్ వదలె
 కలుమాటలకుఁ జెల్లడ్పడె వినరాదు
 నటుగాన మీరలు నాలస్య ముడిగి
 తటుకున ముమ్మలెత్తాయికి వేగ
 కట్టాభిషేకమై శ్రుజలఁ కాలింపఁ
 బట్టము గట్టుఁ డీ ! కట్టణంబునకు
 ననుచు మంత్రులతోడ నతిసంభ్రమమున
 ఘనదివ్యరత్న సంఘటితకీరీట
 మభిరామముగ శిరమందున నుంచి

ప్రభవింప సామ్రాజ్య పట్టముగట్టి
 నంత నాలేలు మహాదేవు నగరి
 కెంతయు భక్తితో నేతెంచి మ్రొక్కి
 దేవసన్నత మార ! దివ్యసమస్తముల
 భావములలోపలఁ బాయని వేల్పు !
 శ్రీమధురాధీశ శ్రీచొక్కనాథ !
 నీ మూర్తిఁగొనియాడి నే నె తదాన
 నని సన్నతులుచేసి యా దేవుఁగను
 దని నగరికేనేఁగి నెగ నేమ్యి. తోను
 బలిమిగా నేకాతపత్రముగాను
 మోహపృథ్వరాజ్యము నేయుచు నుండు
 నంతట నారాజు నాత్మజఁజూచి
 సంతోషమునుబొ న సాంపర్ధ్యవతిని
 పాలింపు మీథామి పార్వతీశ్వరుని
 లీలావివోద్భవు లేమి ! నీవనుచుఁ
 దగుచుత్తులను జూపి తగువాఁడఁజూపి
 యగణితంబుగ నీతులన్నియుఁగఱపి
 నొగి స్వాస్థ్యమాస్థ్య సుకృతాశ్రయ రాష్ట్ర
 మగు దర్శిజలములు ననెడి సహృదగ
 మలవడఁ జేసి పాపతరయోగ ?
 మూలఁ గొల్పఁబంచి సమూహ ముతోడి
 స్థిరకీర్తిగా నేలు చిరకాలమనుచు
 నరిగె నప్పుడు గదంబారణ్యమునకు
 నందుఁ దకుమూఁజేసి యా చొక్కనాథు
 నందమ్ముగాఁగొల్చి యా దేవుఁకృపను
 మఱియొంచి దివ్యవిమానము సెక్కి
 సురలోకమునకేఁ గె నురలు కీర్తిప
 నపుడు సొంగముగా నాజనకునకుఁ
 గృహఁ బరలోక సత్క్రియలెల్లఁదీర్చి
 శ్రీచొక్కనాథుని నేవ యేమఱక
 నా చందముఖి తానె యవనిఁ పాలింక
 నిది తటతక జన్మ మీలీల నెపుడు
 విదిత మనస్కులై విన్న పుణ్యాత్మ

లలితయ ఛత్రపాత్రాభివృద్ధి గను
క్షితి మించి సౌందర్య కృప నుండురెపుడు
నీదియు నైదవలీల యుట మీది చరిత
నుదనూతోడెప్పువ నునులార వినుండి.
అనుచు సస్యసులతో నాయగ స్తుండు
చుననూనడచలపోసి పుటియు నిట్లనియె.

ఆటవలీల.

అంత నా యువరలో నా తటగకయు
సంతోషమున సర్వజనులు నుతింపఁ
త్రాభవం బెనఁగలగ ఎనుధ నేలుచును
శోభిల్లఁ బా పురుషుని గాంచుకొఱకు
గనకజ్జు లాదిగాఁ గల మంత్రులరులు
[తఱుతి సఁదగునట్టి వాంధవోత్తములు
చతురంగ విలముల సంగ్రహముల గొలువ
నతులిత గౌరవ భవజాయత్తమెన
ఘనతర నవరత్న కాంతుల మించు
కనకరథ బెక్కి గంభీరలీల
జయభేరి నేయించి శంఖము తింది
పయనమై వెడలె దోర్బల శౌర్యమునను
ధరిం బూర్వ శక్తిను దక్షిణముల ను
నదిరాజులరుల సంహారము జేసి
యంగుంకకలింగ యదనసౌరాష్ట్ర
ఁంగాళ మళయాళ పాంచాళచోళ
కాళింగ నేపాళ కర్ణాట గౌళ
మాళవ మగధాద్రావరహాట లాట
గాంధార కాంభోజ కాశ్మీర కుకరు
సింధుకుంభల మారనేనాదులైన
భవన్న దేశ రాజన్యుల చేత
కప్పముల దెప్పించి గర్హించినట్టి
శత్రుల మర్దించి శరణార్థి స్వభులు
గోత్రసమేతులై గొల్పి రా నవుడు
తైలాసగిరి పెంత కరిగి నిశ్చింత

ప్రభవింప సామ్రాజ్య పట్టముగట్టి
 సంత నాలేమి మహాదేవు సగరి
 కెంతయు భక్తితో నేతెంచి మ్రొక్కి
 దేవసన్నత మార ! దివ్యసస్త్రిసల
 భావక్కులోపలఁ బాయని నేల్పు !
 శ్రీమధురాధీశ శ్రీచౌక్కునాథ !
 నీ మూర్తిఁగొనియాడి నే నె. తదాన
 నని సన్నతులు చేసి యా దేవునిసను
 దన సగరికనేఁగి లెగ నేర్చుతోను
 బలిమిగా నేకాలసత్రముగ్గాను
 వెలువొప్పురాజ్యము నేయుదు నుండు
 సంతట నారాజు నాత్మజఁజూచి
 సంతోషమునుబొ స సౌందర్యవతివి
 చాలింపు మీధామి పార్వతీశ్వరుని
 లీలావివోద్భవు లేమి ! నీవనుచుఁ
 దగుచుప్రభులను జూపి తగువాఁడఁజూపి
 యగణితంబుగ నీతులన్ని యుంఁగఁజూపి
 నొగి స్వాధ్యమాయ్య ముహూర్తోశ రాష్ట్ర)
 మగు చుర్ధిలములు న నెడి సహృద
 మలవడఁజేసి పావలతరయొగ ?
 ములఁ గొల్పఁబంచి సహృద బులొడి
 స్థిరకీర్తిగా నేలు చిరకాలమనుచు
 నరిగె నపుడు గదంబారణ్యమునకు
 నలదుఁ దకుమఁజేసి యా చౌక్కునాథు
 నందమ్మగఁగొల్చి యా దేవునిపను
 మతియొంచి దివ్యవిమానము సెక్కి
 మురలోకమునకే గ మురలు కీర్తి పు
 నపుడు సొంగముగా నాజనకునతుఁ
 గృహఁ బరలోక సత్కీర్తియలెల్లఁదిచ్చి
 శ్రీచౌక్కునాథుని నేవ యేమఱక
 నా చంద్రముఖి లానె యవనిఁ చాలింత
 నిది తటతక జన్మ మీలీల నెపుడు
 విదిత మనస్కులై విన్న పుణ్యాత్ము

లలితయః శ్రీశ్రీపాత్రాభివృద్ధి గను
క్షితి మిలచి సౌందర్య కృత నుండురెవుడు
నీదియు నైదవలీల యుట మీది చరిత
నూదనూతొడైప్పువ నునులార వినుండి.
ఆనుచు సస్యసులతో నాయగన్మృండు
చుననూనడచిపోసి చుటియు నిట్లునియె.

ఆటవలీల.

అంశ నా పుష్పరలా నా తటకయ
సంతోషమున సర్వజనులు నుతింప
చ్రాభవం బెనంగుల వసుధ నేలుచును
శోభిల్ల చా పురుషుని గాంచుకొలుకు
గణితజ్ఞు లాదిగాఁ గల మంత్రిమరులు
ప్రజుల సందగువట్టి చాంధవోత్తములు
చతురంగ బలముల సంఖ్యముల గొలుప
సతులిత గౌరవ భవజాయత్తమైన
ఘనతర నవరత్న కాంతుల మించు
కనకరగ బెక్కి గంభీరలీల
జయభేరి నేయించి శంఖ మొత్తించి
పయనమై వెడలె దోర్బల శౌర్యమునను
ధరిం బూర్వ పశ్చిమ దక్షిణముల ను
నదిరాజుల సంహారము జేసి
యంగవంగకల్లింగ యవనసౌరాష్ట్ర
ఁంగళ ముళయాళ పాలచాళచోళ
కాళింగ నేపాల కర్ణాట గౌళ
మాళవ మగధాధ్ర పరహాట లాట
గాంధార కాంభోజ కాశ్మీర కుశూరు
సింధుకుంభల మార నేనాదులైన
భవన్న దేశ రాజన్యుల చేత
కప్పముల్ దెప్పించి గర్జించినట్టి
శత్రుల మర్దించి శరణార్థి స్వతులు
గోత్రసమేతులై గొల్పి రా నవుచు
క్షేలాసగరి జెంత కరిగి నిశ్చింత

నాలేమ విడియించె నా పొన్న బలము
 శ్రీమహాదేవుండు శివరక్షకుఁడు
 నా తటాతక శార్య మార్త భావించి
 ప్రమథులు గొల్వఁగా భక్తిమందార
 డమరవంయ్యుండు మధురాధినాయకుఁడు
 చిత్తజాంతకమూర్తి శ్రీచౌక్కి నాథుఁ
 డత్తస్విం బెండ్లాడ నభిలాష గలిగి
 ఘనమైన యాశ్రయ కందరమ్మునను
 దనకును నెమరుగాఁ బగ దండువిడిసె
 నప్పుడు నాయెంతి యభికి కోపమున
 దప్పక వీక్షించి తన నేతి కనియె
 శత్రుల నెల్ల సక్షతము చేసి
 శత్రులు లేరంచు యెనుగో నుండ
 శత్రువుల గలిగిరి చిరరాదు హనకు.
 జిత్రమ్ముగాను నిర్ణింపంగ వలయు
 నని నేనలందీర్చి యని మొలపిదీర్చి
 తనసారిధిని చెల్వి తగ రిభంబెల్ల
 నడపుము సూత సన్నాహమ్ముగోడ
 తడయక నీవత్తిర్యత ననిన
 ననఁడు నామాట కట్లు కాననుచు
 సతివేగఁ బనిపె నాహసరింగమునకు
 నప్పు డప్పర మేతుఁ డాశ్చర్య మంది
 యప్పుడు ప్రమథగణావళిఁజూచి
 యుద్ధమ్మునందు శార్యోగ్రత మెఱసి
 యుద్ధమ్మునేయడి యువిద యంచనక
 యని యానతిచ్చిన నాభూతగణము
 లని నేయఁదొడఁగెల యా నేనతోడఁ
 దలకొని ద్వంద్వయుద్ధము నేయునపుడు
 బలుకార్డుకమ్మునఁ బలుశక్తిఁజూని
 విలు గుణధ్వనిచేసి పేర్కొన్న ప్రమథ
 గణములనెల్ల మార్గణముల ముంచి
 యలఘులేజోమూర్తియై సాహసమున
 యలివేడి తగనటహసమ్ము చేసి

నా యట్టిహాసము కతిభీతు లగుచు
 నేయొడఁ జూచిన నెదురంగ లేక
 సాహసంబుడిగి యా శర్వుని బలము
 లాహవము నగోడి మారుని కెట్లునిరి
 యీశ ! మీ రానతియిచ్చిన మేము
 లాసి యుద్ధము నేయ లలన యంతటను
 హాస్యస్థు జేసిన యంతమాత్రమున
 హాస్యమైపోయె మా యాహవంబెల్ల
 నని విన్నవించిన మారుడల్ల నవ్వి
 తన నేలన్నియుఁ దగ నందు నిల్పి
 భర్తావనీధగోత్సాహవోదగ
 భర్తహస్తప్రశస్తంబైన ఘనుఁడు
 నేతోకప్పుని విల్లు చేఁబూని
 సార ప్రసూనాస్త్రజాలముల పూని
 మన్నభూవుండై మన్నభాంతకుఁడు
 మన్నభూలములై మక్కురు గొల్వ
 కడకతో నప్పుడా కల్యాణి మీఁద
 నడచి చక్కఁగఁ జొక్కనాఘండు గడఁగె
 నంత నా మగువ కోపాటోప మెసఁగ
 పంతంబునెరపి దోర్బల శక్తి మెఱసి
 హచ్చినఁ బిమ్మి నాకెదురుగా నిపుడు
 నిచ్చోట గల్గుట యిది చోద్యమనుచు
 గయ్యాన కెదిరి యాకామారిఁ జూడ
 జయ్యన మూడవచన్ను నణఁగె
 నప్పుడా యింతి లజ్జాస్వయై యున్నఁ
 దప్పుక యాగణితజ్ఞు లిట్లునిరి
 తరళాక్షి నీకును భవుడీ భవుండు
 నరుదుగా నీ కోర్కె లార్పెడు ననినఁ
 గడువేడ్క నరదముఁ గ్రక్కు నడిగి
 యుడురాజధనున కా యుడురాజవదన
 దండ్రుఁజామమ్ము దగ నా బనించి
 నిండిన వేడ్కతో నిలిచి యిట్లునియె
 శ్రీ రజతాదీశ శ్రీ శైలవాస

వారణాసురహర వరద సర్వజ్ఞ
 క్రతువైరి పురిహర ! కామాంగదహన !
 పతిదేవతానాథ ! భక్తమందార
 భూరియశస్సూస్ఫి ! బుధ చక్రవర్తి !
 శోరినయట్లు నాశోర్కలీజేరె.
 నిజభక్తులకు దక్క నీప్రభావము,
 నజహరి సన్నునీడ్రాదులకైన
 దెలియంగరాని నీ దివ్యరూపము,
 దెలియంగఁ గనుగొంటి దేవదేవేశ !
 యని వెక్కు భంగుల నా తటాతకియు
 ననుపమ మధురవాక్యములఁ గీర్తింప
 నప్పుడు సర్వజ్ఞుడౌ యి. తిఁ గరుణ
 దప్పక వీక్షించి తగ నానతి జ్వెఁ
 గల్యాణి వచ్చితి గారాన సన్ను
 కల్యాణమై నాదు కాంక్ష గావించి
 మని నిరూపించిన నా యిందునదన
 కనుగవ న్నల్పదుఁ గఱక . చుకనియె
 సర్వేశ నీపొందు వాల నింపింను
 సర్వేశ నీత్రోవ చల్లని త్రోవ
 సర్వజ్ఞ నీరూపు సౌభాగ్యరూపు
 సర్వేశ నీ కల్పి సహజస్వకలిమి
 తరుణేందుజూట ! మా తల్లి యీ మధురి
 నిరపుగా నున్నది యిచ్చలో నాకుఁ
 దగిన సత్పురుషునిఁ దగ్గవేడ్కఁ గోరు
 తగ, నట్లుగాన మాతల్లి మోదింప
 వన్న గోకేయూర ! ఫల్గునోత్తరను
 నన్ను పాణిగ్రహణము గావించు
 మని విన్నవించిన యతివవల్కులకు
 మనమునఁ గడుమెచ్చి మదనాంతకుండు
 నింతి మీతల్లి కి శ్లాఘింగింపు మనుచు
 సంతోషచిత్తుడై తనె పురమునకు
 నతివేడ్కతోడుత నాశటాతకయు .
 మతి మంత్రిబలముతో మగిడి వచ్చుచును

సరవితో హిమవంతశ్చలన్ము నొరసి
 పరగ సాలగ్రామ పర్వతం బరసి
 తిరమైన కేదారతీర్థన్ము గ్రోలి
 నూదనుతోడుగ నాగమోక్షన్ము నరసి
 బ్రూతుని నిష్ఠమై యుపొలి ముక్తి స
 కాశమై బెలువొందఁ గానింఁ జూచి
 చేరి దుష్కృతభంగ శిరోత్తంగ
 రాజితాంబుతురింగ రంగత్తరంగ
 రాజిమాఁ కిరీట రిమ్యానుషంగ
 సరియ పృపాపాంగ భుభయ భంగ
 హరదే హజిరాంగ నాకాశంగ
 సకరివారిన్ముగా సంభ్రమంబునను
 నిషవర్గపదవి : హ్నుని నోలలాడి
 యన్దు విఘ్నేశుల నర్జుం బూజించి
 యన్దు భరతులను నర్చించి నేడ్క
 శ్రీ విశ్వనాథుని నేవ నేవించి
 పురుషోత్తముని జగత్పూజ్య నర్చించి
 రమణ మార్కండేశు రజతాద్రివాసు
 నమితవైభవముల నలరిన స్వామి
 గిరి యుక్కి చక్కిజాగిలి మ్రొక్కి మఱియు
 దక్షుని లలఁద్రుంచి దైవతకోట్ల
 శిక్షించి శరణన్నఁజేకొని కాచి
 పరగిన శ్రీవీరభద్రేశు పాద
 సరసజమ్మలకును సాగిలి మ్రొక్కి
 కమలాక్షసంస్తుత్యుం గమలకపర్ది
 నమరేశ్వరస్వామి నర్థిం బూజించి
 సకలతీర్థములను సానుశృంగముల
 సకలౌషధములను సడిసన్నదాని
 నట్టి శ్రీగిరియుండా నతివేడ్క నెక్కి
 నెట్టున గాంచి యీ నీరజపదన
 నేవితగీర్వాణు శ్రీపతివాణు
 భావనాతీతు సద్భక్తసమేతు
 శిఖి రవి శశినేత్రు చిత్రవర్జిత

నభిల లోకాగ్రీకు నభవు విశ్వేకు
 పాతాళగంగ శ్రీపర్వరాధ్యక్షు
 నాతతమ్ముగ మల్లికార్జును గొలిచి
 యర్థచంద్రకలాపు నమితప్రతాపు
 నిర్భూతకీనాకు నిభిల లోకేకు
 విదితమ్ముగాఁ బంచవిరుపాక్ష దేవు
 మదినిల్పి యా స్వామిని నున్న గుహుని
 యానతికేగి యా యంగన యందు
 సునితభక్తి కుమారు నర్పించి
 భ్యాతిగాఁ బెన్నలోఁ గడుతీర్థ మాడి
 జ్యోతిసిద్దేకు సంస్తుతిచేసి ముఖయు
 సరిలేని మహిమల చాల నింపొందు
 వరసూత్న భూలోకవైకుంఠ ముఁగ
 చెలువైన శేషుడి శ్రీవేంకటేశుఁ
 డలరుచు నున్నట్టి యాగిరి నెక్కి
 యాశాది వర్ణేంద్రియానూన కలుష
 నాశంబు పాపవినాశినిఁ దోఁగి
 భవరోగసంహారి పరమోపకారి
 ప్రవిమలతను మీటి పరగు లోనేటి
 యందుఁ గృతస్నాతమై యతివేడ్క
 నిందిరారములు నా యింద్రునిదమనుఁ
 దిరువేంకటాద్రికు దేవదేవేశు
 పూజించి యాశ్వాస మునిఁగి గోవింద
 రాజుల నేవించి రాజేవనేత్ర
 గరిమతో దక్షిణకైలాసశిఖరి
 తిరుకాళహస్తికేతెంచి సౌఖ్య
 ముఖి తీర్థమాడి ప్రమోదమ్ముతోడ
 నభిల దైవతకులాధ్యక్షు ఫాలాత్ము
 నభవుని శ్రీకాళహస్తికుఁ గొలిచి
 శుభకీర్తి యవ్వలఁ జూచుచు నేఁగి
 సప్తాదు లవ్వల సత్కీర్తి మించి
 సప్తపురములలోనఁ జాల తెంపొంది
 కాంచిపురనివాసుఁ గైలాసవాసుఁ

గాంచి దండమువెట్టి కరమర్థిఁ గొల్చి
 యంబ విశాలాక్షిమైన కామాక్షి
 పంబినవేడ్కతో భక్తిఁబూజించి
 యంచితమహిమతో నా తటాతకయు
 గాంచి కైటభవైరి కరుణ పెంపొంది
 యజ్ఞాసులేశు శోణాద్రినివాసు
 నుజ్జామలందు మనోల్లాసుడైన
 దైవరాయని గొల్చి తగ విశ్రమించి
 యా వైభవముఁ జూచి యంతంత నేఁగి
 వేదపురీష్యు వెలయంగ మ్రొక్కి
 యాదట త్యాగపృ నాత్మ భావించి
 మధ్యార్థునిని నాదిమధ్యాంత రహితు
 గుంభకోణము కేఁగి కుంభేశ్వరాది
 శంభులింగమును విశ్వంభరుఁ గొల్చి
 పరగంగ జానకీపతి పూజ నేయు
 కరియ మల్లేశ్వరు ఘనతతోఁ గొల్చి
 శ్రీరంగనాథుని శ్రీరంగపతిని
 జేరి యాదేవుని నేవించి యచట
 చిరుతనాపల్లి యుఁ జెప్పించినాథు
 దరిసిచి మఱియును దాత్పర్య మెసఁగ
 గరిమ తోడుత నభగరిపురి కేఁగి
 యరిది తీర్థంబాడి హరిపూజ చేసి
 ఘనమైన వేడ్క నా కల్యాణి యపుడు
 తనకును నిజరాజధానియై పరగు
 పురముల కాది సత్పుణ్యుల ప్రాఁది
 పరమేశ్ఠి సంపాది భక్తసమ్మాది
 యగునట్టి మధురకు సతివేడ్క వచ్చి
 నగరు ప్రవేశించి నలినాయతాక్షి
 తనతల్లికిని సాగి దండమువెట్టి
 తనదు వృత్తాంతయు విన్నవించె
 నత్తటి మీచేత సంపించుకేను
 చిత్తము రంజిల్లఁ జేకొని వేడ్కఁ
 బొల్చి చో నట శత్రుభూపాలకుఁడు

గావరముల్లు మాన్చి కనకాద్రికేఁగి
 వామదేవుని నాకు వరునిగాఁ గోరి
 భూమండలమైల్లఁ బొగడంగ యులి
 వచ్చుచో నెదుర నెవ్వరు నిల్వఁబడరు
 విచ్చలవిడి పుణ్య విఃలతీర్థములు
 కోటిత్రయంబున కోటి నేలించి
 కోటి సంఖ్యల దైవకోట్ల నర్పించి
 వచ్చితి నని వేడ్క వరుసఁగొనఁ బూస
 గ్రుచ్చినయట్ల వేఁగి నిన్ననిండు
 దడయక నాతటాతక గన్నతల్లి
 కడు నేడ్క బిగియారఁ గొంగఁటఁ జేర్చి
 యనభాగ్యమునగాదె మనుగేశ్వరుండు
 ననుచుద నిను వివాహంబాడఁ దలఁచి
 నని వెక్కుభంగంబు హర్షించి మఱియఁ
 దనయను వెనఁకొని తద్దయంఁ బ్రితి
 వచ్చిన యాచారజ సర్వుల నెల్లఁ
 బుచ్చుము తమతమ పురముల కనిన
 నరసి యాశోకులి యోగాక యనుచు
 సురుసతొడుతఁ గట్టుచున్ను లిచ్చి
 పొందు మీ మీదేశములకును బోయి
 రండు వివాహసంబంధంబుఁ జూడ
 నని యానతిచ్చిన నతిసంభ్రమమునఁ
 జని రంతఁ దమదు గాఙ్గములకు వారు
 మఱియు నాయమ తన మంత్రులఁ జూచి
 పురమును నగరును భూషితముగను
 గడువేడ్కతోడ శృంగారింపుఁ డనినఁ
 దడయక వారేగ తగ నప్పురము
 బంగారుటరఁటి కంబములు శోభిల్లి
 రంగుగా మకర తోరణములు బెలఁగ
 నురుతర పీతాంబరోజ్జ్వలధ్వజము
 లరుదుగా నాకసం బంటి శోభిల్లఁ
 గనకమంటపములు కనకవేదికలు
 కనకకుట్టము కనకద్వారములును

గనకమంచకములు ఘనముగా నవుడు
 వినుతింప నగరును వెలయ నప్పురము
 చూడ నొప్పుగఁజేసి నురుచిరలీల
 కస్తూరి కర్పూర కాశ్మీర గంధ
 వస్తుసౌరభ్య సువాసితందైవ
 పరిమళద్రవ్యముల్ బహుళమునించి
 మఱియు గల్గిన యట్టి మహిత వస్తువులు
 చిత్రభూషణములు చిత్రముగాను
 జిత్రగేహములు విచిత్రత నుంచి
 తక్కిన శోభనద్రవ్యము లెల్ల
 వెక్కిరింపున గూర్చి వేవేల గతుల
 మృదులరాజాన్నముల్ మేలొగిరఱులు
 నొదవిన మంచి సద్యోఘృతములును
 బ్రోదిగాఁ బాయసాపూపసూపంబు
 లాదిగా భక్ష్యభోజ్యహారములును
 నొకటియుఁ గడచుగా కుండఁగఁ జేసి
 సకియతో వేడ్క నా సచివు లిట్లనిరి
 ఓ దేవి నగరును నొగిం బట్టనంబు
 శ్రీ దేవి తిరపుగా శృంగారమయ్యె
 నని విన్నవించిన యవసరత్వనను
 ఘనమహీరాజసంఘములకు నెల్లఁ
 గర్పూర తాంబూలగంధాక్షతలను
 బనిచిననా భూమిదతు లెల్ల నవుడు
 బహుదీప్య వస్త్రముల్ బహుభూషణములు
 బహువస్తువులు గొంతు బహుళలేజమునఁ
 దమతమతూర్య నాదములతోఁ జెలఁగి
 రమణతో వచ్చిన రాజేవనేత్ర
 కనుగొని తనమంత్రిగణముల కనియె
 వచ్చిన యీరాజవంశ నెల్లరిని
 గడువేడ్కతోడుత ఘనమందిరముల
 విడిపింపుఁ డిష్టాన్న వితతులతోడ
 ననినను వార లయ్యవనినాయకులఁ
 దనరంగ విడుదులఁ దగ నిల్పిరంత

సకల పుణ్యాంగనాజనముల లోడ
 సకలబుధ వ్రాతసమితి యేలేట
 నెలమితో బుధ పురోహితు లతివేడ్క
 గలిగిన పుణ్యాహకర్తముల్ దీర్ప
 భానురనైర్మలి భామలు సంతఁ
 నైనేసి రపుడలంకారము గాఁగఁ
 బద్దాక్షికిని మనఃపద్మమింపొందఁ
 బద్దమహాపద్మ బహుళసంఖ్యలను
 బద్దరాగోజ్జ్వల ప్రభ మించు పసిఁడి
 పద్మనూపుర పంక్తిపద్మాన నిడిరి
 యంభోజవదనకు సంచపన్నెలను
 జృంభించు వెలిపట్టుచీర నమర్చి
 తఱచగు నురుకుచదవయమున నడుము
 విఱుగునో యని కట్టు వేసినయట్లు
 సరసత్వకింకిణీ నవమాక్తికములు
 తవణిల్లు పసిఁడియొడ్డాణము నిడిరి
 ఒలువైలముల మంచు ప్రబలనో యనఁగ
 జిలుఁగు పయ్యెద యొప్పెఁజెలువకు నపుడు
 జలజమృతాళ హస్తద్వయమ్మునను
 గలిత మాణిక్యకంకణములు చెలఁగఁ
 గంతపూరితముగాఁ గమలాయతాక్షి
 కంతహారముల నుత్కంఠత దాల్చె
 నానాగ్రమున నాణి నవమాక్తికమ్ము
 భాసిల్లె సధరబింబమ్ము శోభిల్లె
 కర్ణతాటంకముల్ గ్రక్కునఁదాల్చె
 స్వర్ణ కపోలదర్పణములు చెలఁగఁ
 జంద్రునందటఁ గప్పు చందమ్ముదోచు
 చంద్రదాస్యతిలకమ్ము చతురత నొప్పె
 పసగల్గు ముత్యాలపాపట బెట్టి
 ప్రసవముల్ కేశగర్భమునను దుఱిమి
 తక్కినాభరణముల్ తనువెల్ల నిండఁ
 చొక్కమై ధరియించి శోభిల్లుచుండ
 నినసుధాంతుల యాపు లెసఁగిన యట్టి

ఘనరత్న శుభ సూచకంబు ధరించి
 పంచవక్త్రసోత్తత పతనమ్ము వెలఁగఁ
 బంచమహావాద్యపటలమ్ము మ్రోయ
 మంగళాక్షతగంధ మాల్యముల్ విడచు
 లంగనామణులకు నలర నిప్పించి
 కల్యాణవేదిపై కనకపీఠమునఁ
 గల్యాణికిని గౌరి కల్యాణమెసఁగఁ
 గంకణంబులవేడ్కఁ గట్టిరి హస్త
 పంకజమ్మున మించి బ్రాహ్మణోత్తములు.
 అప్పుడు సర్వేశుఁడా చోక్కనాథుఁ
 డొప్పుగాఁ బెండ్లికి నుత్సాహ మెసఁగ
 భానుకరప్రభా భాసురంబైన
 మానితమాణిక్య మకుటమ్ము దాల్చి
 నెమ్మిఠోఁ దనఫాలశేత్రమ్ము మూయఁ
 గమ్ము క్రొవ్విగి బాసికంబు ధరించి
 కలిమి లేఁదేఱి రెక్కలకప్పు గప్పు
 గళమునఁ బూనె ముక్తాహార వితతి
 వర్ణిత ధళధళోజ్జ్వల వజ్ర ఖచిత
 కర్ణకుండలములు గర ముప్పదాల్చి
 చిలుకల వైడూరు చిలుకుపచ్చలను
 పాలుపు మించిన బాహువులు గీలించి
 దివ్యగంధమ్ములు తెఱఁగొప్పఁ బూసి
 దివ్యమాల్యమ్ములు దెలివిగా ముడిచి
 హరియును రమయు బ్రహ్మయు శౌరదయును
 మరపానలాంతకాసుర పాశి పవన
 కిన్నరేశ మహేశ గీర్వాణ యక్ష
 పన్న గసిద్ధదంపతులును మునులు
 భైరవేశ్వరుఁడును ప్రమథవర్గమ్ము
 వీరేశపద్మఖిఖిన్నేశ వరులు
 సప్తమహాబుధుల్ సప్తమాతృకలు
 సప్తాశ్వపృథులు సకలగ్రహములు
 తాండవ ప్రయఁడు పతంజలిమునియుఁ
 గుండోదర నికుంభ కుంభులు గొలువఁ

జండికేళుడు భుజాస్తంభముఁ జూచి
 పుండరీక మనోజ పురదైత్య విజయ
 ఓరపద్యతతులఁ గైవారిఁజ్ఞు నేయ
 నిరతమ్ము దగ భృంగి నృత్యమ్ము సలుస
 నట్టగజేంద్రంబు లష్ట సింహములు
 నట్టగోరాజులు నష్టశ్వములును
 ప్రథిత మహావృషభభృజ ఘటిత
 రథమెక్కి తన మనోరథము లొంపెక్కి
 కరమణికంకణకృణా మింపెసఁగ
 సరవి నచ్చరిలు వింజూమరి లిడఁగఁ
 బటుహభేరిశంఖఁబురుధ్వనులు
 పటుతరబ్రహ్మాంధ ఛాండమ్ము నిండ
 కలితమై కరదీపికాకోట్లు వెలుఁగఁ
 జెలఁగి పుణ్యోంగుల నేసలు చల్లి
 కంగుగా యక్షసారంగలోచనలు
 మంగళ గానముల మహిమతోఁ బాడి
 ఘనతర రాజహర్షమ్మున నేఁగి
 చనుచెంచు సర్వ సకలలోకేళు
 పరమపుణ్యోంగుల ప్రసన్నులు బాధులు
 గురులీలతో నెదుఁగొని లోడిలేలు
 రమణతో నేలించి రథ ముయ్య డిగ్గి
 క్రమమొప్ప నింద్రుని కైదడ పట్టి
 యల్లనల్లన లోని కరుగుచో నేసఁ
 జల్లిరి యదురుగా సకీయలు వారయఁ
 వరుణేంద్రుధరుడంత దరహాస మెసఁగ
 విరచిత కల్యాణవేది నింపొందు
 హాటకోజ్జ్వల పీఠంబుఁ గూర్చుండి
 పాటించి సతులు శోభనములు పాడ
 వేదశాస్త్రక్తి నన్వేదవేద్యునకు
 మోదమ్ముతోడుత మునులాత్మఁ జదువ
 సుముకూర్తమునను రాదూరిని శూలి
 క్రమమొప్ప దేవతాగణములు నపుడు
 తనరంగ ఫల్గునోత్తరఁ వటాతకను

ననువందఁ బాణిగ్రహణము గావించెఁ
 జతురత నప్పుడా జయమంటపమున
 ప్రతిలేని నవరత్న భద్రవీరమున
 మకుటుమ్మ ధరియించి మస్తకమ్మనను
 ప్రకటిత భూలోకపతియైన శివుఁడు
 పాలించె సౌందర్యపాండీఁడనంగ
 దగువేడ్క నిమ్మెయిఁ దరుపారు లింగ
 మును దేవపూజగాఁ బూజించునపుడు
 తలఁపున నా తటాతక వేడ్కలోడ
 పాలుపొంద భవన్న భూపాలకుల కుఁ
 బొసంగ నిష్టాన్నములు విందువెట్టి
 వెస గంభ కర్పూర వీడ్వమ్ము లొసంగి
 వరరత్న సౌవర్ణ వస్త్రభూషణము
 లరుదుగా నిచ్చి తా నతి వేడ్క ననిచె
 నిదియు నాటవ లీల యిది విన్న వ్రాయ
 సదయాత్తు శైశ్వర్య సంపన్ను లగుచు
 శుభశోభనమ్ములు శోభిల్ల నెపుడు
 నభవుని కృతచేత నమరియిండుదురు
 ననుచు నమ్మునులతో నా యగస్త్వండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె.

ఏడవ లీల.

నటఁ జొక్కనాథ మహాదేవుఁడపుడు
 తటుకున నాతటాతకఁ బెండ్లియాడి
 బాగొప్ప సౌందర్య పాండీఁడనంగ
 రాగిల్ల బ్రహ్మనారాయణేంద్రుఁడాది
 సురముని సంఘముల్ సొరిది వేర్వేఱ
 నిరవైన పెండ్లి కానిక తెల్లఁదెచ్చి
 యర్పింప వారికి నతిసంభ్రమమునఁ
 గర్వూర తాంబూల గంధాక్షతమ్ము
 లిప్పించి భోజనం బెలమితోఁజేసి
 యిప్పు డనుష్ఠాన మిందఱుఁ జేసి
 యరుగు డిబ్బటికని హరుఁడానతియ

సరవితో వారనుష్ఠానము దీర్చి
 వచ్చిన వారిని ఎరుస నేర్వలు
 నచ్చుగాఁ బలిచిన నావతంజలి ను
 హారుషియను నతఁ డలిభక్తి తోడ
 నారుపంబైన పొన్నాంబలంబునను
 పోయి దర్శింపక భోజనంబిపుడు
 నేయనన్నను నట్ల నేయును యనుచు
 భక్త సంరక్షణ పారీక్షింపడతని
 సరసత నప్పుడా సౌందర్య సాంధ్య
 సరినాకుండగు చౌక్కనాథు యుగడఁ గ
 యాతని వోడ్కొంచు ఎత్తిన భుజింపిన
 భ్యాతిగా నమరేంద్రుఁ డప్పించిపట్టి
 యింద్ర విమానంబు హేమబ్జ సరిసి
 సాంద్రమై యతనికిఁ బయ్యనఁ జూపి
 లాలించి పొన్నాంబలంబుల కెన్నఁడు
 లాలిత పెండెముల దుఁ గల్పించి
 వేళాఁచ్యులేంద్రాది విభుధులు మనులు
 బోధింప నా మునిపుంగవు నెదుట
 కడునేడ్చ నంగయకణ్ణిచ్చు చూడ
 నా హరిబ్రహ్మను బ్రాశ్చర్య హంస
 యోహూ మహాదేవ ! యో దేవదే !
 నీ మహత్త్వము వర్ణింపఁగఁ జూడ
 నేమింత యని వారు నిటలమ్ములందు
 నంజలి పుటముల ననువౌపుఁ జేర్చి
 మంజుల వాక్య సంత్రమ ముల్లసిల్లి
 సౌత్యమునేయ నా సన్నునీశ్వరుఁడు
 సుత్యనుపూర్వసంస్తుతులు నెలంగ
 ఓ నీవననవాస ! యో కృత్తివాస !
 నీ సృత్యమీక్షింప నే నెంతవాఁడ
 నిర్జల ! నిర్ద్రవ్యంధ ! నిత్యస్వయాశు !
 నిర్మిత్త నిజభక్త నిశ్చలాసక్త
 యని సంస్తుతులు నేసి యతిమోదమునను
 దనుభవఁ బులకాంకితమ్ములు వొడమ

నా దేవతలు దాను హర్షాశ్రుతులను
 పాదాబ్జములు దోగగఁ బ్రణమిల్లి రపుడు
 కరుణించి వారికా కలుకంఠుఁడవుడు
 కరమువ్వు భోజనాగారములందు
 రాగిల్లి వృద్ధపురస్సరముగను
 బాగుగా వేర్వేరుఁ బంక్తి సాగించి
 యంతఁ జతుర్విధాహారంబు లందు
 సంతృప్తి గావించె సంభ్రమంబుగను
 హరిని విరించిన నమరవల్లభుని
 నురముని ప్రతతుల శోభిల్లు నట్లు
 మణిమయభూషణాంబరము లిప్పించి
 కణకతో వారలఁ గరుణించి పంపె
 ననిపిన వారలు నతిభక్తితోడ
 ననుపమాండజవాహనారూఢులగుచు
 వైకుంఠమునకేగె వైకుంఠవిభుఁడు
 లోకేశుఁడా సత్యలోకముకరిగె
 నాగాః మహిష సన్నత్యై సద్ధరిణ
 వేగాశ్వవృష వాహ విధృతురై వేడ్క
 నమరావతికి నేగె నమరవల్లభుఁడు
 నమర నర్పిష్ఠతి కరిగెఁ బావకుఁడు
 శంతకుండేగె సంయమిపురమ్మనకు
 సంత శైరుతియుఁ బుణ్యవతికి పరిగె
 నాయంబువతి యేగె నమలావతికిని
 వాయుత్ర చనె గంధవతి పురమ్మనకు
 నా శంఖ సఖుఁడు దానలకకుఁ గడఁ
 న్నిశానుండరిగె నా యితాశపురికి
 హర్షముతోడ సంయమి ముఖ్యులెల్ల
 నరిగిరి తమతమ యాశ్రమంబులకు
 సకల భూవరులును సకల భేవరులు
 సకలాంతరీపగుల్ సహరావధముగ
 ఘనతర సంతోష కలితురై యపుడు
 చనిరంతఁ దమ యథాస్థానములకుఁ
 నిదియు సత్తమలీల యిటువైచి చరిత

ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార వినుఁడి.
అనుచు సస్సులతో నాయగన్త్యుండు
మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె.

ఎనిమిదవ లీల.

అంత నా హరియఁ బ్రహ్మదులు మునులు
నెంతయు నురలు నురేంద్రుండు ప్రమథ
గణములు కిన్నర గంధర్వ యక్ష
ఫణి సిద్ధసాధ్యులు భరతంబుగాఁగ
భోజనంబులు నేసి పోవఁ బదార్థ
రాజాన్న పరమాన్న రామీలు మిగిలి
బహుళమైయున్న సంభ్రమలీలఁ జూచి
యహికంకణునకును నాతటాతకయు
విన్నవంబొగి జేసె వినయము మఱసి
పన్నగకేయూర ! పరఃపానుపార !
లోకేశ ! మీవెంట లోకములెల్ల
నేకముగావత్తు రెండ్రోననుచు
దముగని యట్టులోదన పర్వతములు
నరుదుగఁ గావెంట నధికముగాఁగ
దేవ ! మీవెంట నేతెంచిన లోక
దేవసంఘములెల్లఁ దృప్తాత్ములగుచు
భుజియుండు మఱియును భూధరోన్నతిగ
భుజియుండు నొన్నవి ప్రోచి నన్నములు
కండ చక్కెర సార కజ్జాయములును
దండిగాఁ జరమాన్నతతు లాజ్యములును
జాన్న మీగడలును జంటిలేనియలు
నెన్ని పదార్థములెన్నెని మఱియు
ఫలరసావళులును విశ్చక్ల మిగుల
కలవంటకములు దుగ్ధంబులు వధులు
ననువైన యూరుగాయలు మత్తిగలును
ఘనముగానున్నవి కరుణింపు మభవ
యని విన్నవించిన నభ్రుండు నవ్వి
తనదు భృత్యులలోనఁ దగ మించినట్టి

కుండోదరుని చేరుకొని నీడు కుడి
 నిండంగ భరియింపు నీ కాంక్ష దీతి
 నని యానతిచ్చిన నట్లుకాకనుచు
 జని యన్నరాశులెచ్చట భుజియించి
 యాపరి లోపల నభిక్తులైన
 వాసీసరకికూప వారిపూరిముఖ
 కలవెల్లగ్రోలి యాంక్షలి వచ్చి వెడక
 మలహరు నిడకేగి మఱి విన్నవింప
 నీయన్నవానాదులెల్ల లోంగొనియు
 వాయువు నాశ్చర్యపాపావలసిన
 నప్పుడా పురజనుల తాతతయ
 నిప్పుడి లాగున నిశాంక్షలైన
 పుర్యేతు వెంటను జనుచుతేనేని
 నిర్వహింపగలదు నెమ్మి నిచ్చును
 నని తమలోపల నాశ్చర్యమంది
 వినుతిచి రప్పుడా విశ్వేతు మహిమ
 యిదియు నట్లుమలల యిటు మీరు నిత
 మునముగోరి జెప్పెద మునులారవినుండి.
 అనుచు సన్నుతులతో నాయగిన్మృండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె.
 నందఱు మధురాపురాభ్యుత్థులైన
 శౌందర్యపాండ్య భూతక్రేతునకును
 కుండోదరుండ. తం గోర్కలు మీఱ
 ఖండేందుమకుట శంకర నీలకంఠ !
 తి వంటకముల నాయాంక్షలి వెడదు
 దేవత : నాశ్చుక్తు దీర్పవే యనుచు
 విన్నవించినఁ జూచి వెలయంగ నాల్గు
 నన్నకూతులు నతలమ్మ ముట్టి
 నుండంగఁ జేసి కుండోదరు నపుడు
 నిండంగ భరియింపు నీ కాంక్ష దీతి
 నని యానతిచ్చిన నాశ్రమభుండు
 తన కాంక్షదీతి శౌతయ భరియించి
 మఱియును వచ్చి యా మధురేతు నెదురు

కరములు మోడ్చి తాఁ గడు విన్నవించె
 చాహుత్తు వశగాదు ధవళాంగ ! యనిన
 నూపించి యట వేగ నోల రమ్మనిన
 వేగవతి నామ విఖ్యాతి మించి
 బాగొప్ప వైఖనాఁ బరగె నచ్చటను
 నందు రత్నాబ్జంబులందుల తూండ్లు
 నందు నైకతములు నందు శైవాల
 మందు జిక్కివలును నందుల బిసము
 లందుల వెలిదమ్ము లందు బేడిసలు
 నందుల జలవేణు లందు బిందువులు
 నందుల జల్లహాఁత లందుల నుల్లు
 నందుల పుష్పమ్ము లలరు పుష్పార్కు
 నందంద నందును నందమ్ముగాఁగ
 వరుస పాదమ్ములు వసి నూరుపులును
 నరుదైన జఘనమ్ము నాఱును గుచము
 లా బావలుపుల్ ముఖమా శ్రేతములును
 నా బాగు లగు వేణు లా మూక్తికములు
 నా నూపురంబులయందు నాదములు
 నానాభి గాంధీర్య మాచిత్రవస్త్ర)
 మనువందఁ దనయందు నటఁ గలవెల్లఁ
 దన యొప్పిద మునకుఁ దానకంఁగుచు
 లాలిత శృంగార లక్ష్మియై యొప్పెఁ
 గూలంకషా నూన ఘుమ ఘుమ ధ్వనులు
 కూర్తంబు నొరసి దిక్కులఁ జెప్ప వెలసి
 నిర్దలోన్నతముక్తి నిశేషి యగుచు
 నిత్యాశీతుల కిచ్చ నెన్నితో నెపుడు
 సత్యంత పుణ్యోఘ యమరు నావైఖ
 యందుఁ గృతస్మానులైన వారలకుఁ
 జెందపు దురితముల్ చేరు పుణ్యములు
 నా యేటిదరి నున్న యా భూమి జనులు
 నే యాచదలు లేక యెసఁగి యే ప్రాడ్డు
 భనభాన్యముల చేత భర్తంబుచేత
 మననీతివర్తన గలిగియొందుదురు

నా పుణ్యనది మహిమాతీశయంబు
 లా పరమేష్ఠికి నలవియె పొగడ !
 నా పరమేశ్వరుండానదిఁ జూచి
 యోపినంతయును గుండోదర ! నీవు
 జలము గ్రోలుమటన్నఁ జయ్యన నవుడు
 వలసినంతయుఁ ద్రావి వడిఁ గాంక్ష దీల
 యా దేవునొద్దకు నతిభక్తిఁ జేరి
 యో దేవ సర్వజ్ఞ ! యో చొక్కనాథ !
 యా యాఁకలియు దప్పి కన్నియు నిపుడు
 పాయంగఁ గల్గెనో భక్తమందార !
 యని విన్నవించిన నల్లన నవ్వి
 తన భృత్యు మన్నించె తద్దయావేడ్క
 నా యన్న కూపంబు లచ్చోట నాల్గు
 పాయకెప్పుడు నుండుఁ బరమేశ్వరాజ్ఞ
 యపుడా తటాతకయాశ్చర్యమంది
 త్రిపుర సంహరుఁ జూచి దేవ ! సర్వేశ !
 యర్థ చంద్రకలాప యమితప్రతాప !
 నిర్మాతకీనాశ నిభిలలోకేశ !
 యని సన్నతులునేయ నవుడు దేవతలు
 మునుకొని కురిసిరి పుష్పవర్షములు
 నిదియు నష్టమలీల యీ లీల విన్న
 సదయాత్మ లైశ్వర్య సంపన్నులగుదు
 రనుచు సన్నునులతో నా యగస్త్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె.
 నిది ర్వ ఘనసత్కవీంద్ర పాదాబ్జ
 విదిత పూజామోద విమలుఁడు తప్ప
 కప్పుర సౌరభ్యకలిత మానాంక
 తిప్పరాజు సుపుత్ర తిరువేంగళేంద్ర
 విరచితంబగు లోకవిఖ్యాతమైన
 సునందాన కావ్య సత్కవీంద్రాభ
 నందిత శ్రీ చొక్కనాథచరిత్ర.
 మందున నిది ద్వితీయాశ్వాసమయ్యె

తృతీయాశ్వాసము

తొమ్మిదవ లీల.

మఱియును నమ్మహా మధురాపురమునఁ
 బరగంగ సౌందర్య పాండిత్యంగ
 నటం జొక్కనాథ మహాదేవుండపుడు
 నటనలు మఱియేమి నటించె ననిన
 మునులకుఁ దెల్పె నామునిపుంగవుండు
 వినుండు తటాతక విమలత మెఱసి
 లోలత భక్తి శుశ్రూషలు చేసి
 కాలాంతకునిభంగి గలుగుటదూచి
 మఱి విన్నవించె నా మంజులవాణి
 కఱకంత ! మాతల్లి ఘనవార్ధియండు
 ననువందగా స్నానమాడంగవలయు
 నని విన్నవించిన నాదేవుండపుడు
 వినియును విననట్టి విధమున నుండ
 వనజాక్షి యతని భావము గానలేక
 భిన్నురాలగుచుఁ జెక్కిటఁ జెయ్యిచేర్చి
 యున్న సాధ్వినీఁ జూచి యుర్విఘటనియెఁ
 జాలంగ నీకును సంతోషమైన
 నేళల వదనంబు వికసించుగాని
 యీ విధమున నుండు తెఱుంగ మేమనుచు
 జలనిధు లేండు ఘోషముతోడ నపుడు
 పిలిపింప భయమంది భీతిల్లెఁ బురము
 జనులెల్ల వెఱంగంది సర్వేశ్వరకును
 వినయముతో నంత విన్నవించినను
 నయ్యేండు జలనిధులయ్యేండు వాడ
 లయ్యగ్ని మూలను సంబోధి సరసి
 గానుండఁ బంచె నా కాలకంఠరుండు
 కాన తటాక యాస్వామికిఁ భక్తి
 భరణకృత సాగిలి దండ ప్రణామ
 మనువందగాఁ జేసి యతివేడ్క నంత
 సనకాది సన్తునిసంఘ సంస్తుత్య

యో ప్రమథాభ్యక్ష! యో జగద్రక్ష! .
 నీ ప్రయత్నము వర్ణింపఁగ వశము
 నీ దక్షిణాంగము నీరజాసనుఁడు
 నీదు వామాంగము నీలవర్ణుఁడు
 పాలుపొంద నీ భజములు నెల్లదిశలు
 సలిలితోజ్జ్వల ఘర్త జలములు నదులు
 పొందుగా నీ కర్ణములు గంధవహుఁడు
 నిందుసూర్యాగ్నులు నీ యీక్షణములు
 నీ యూర్వులాహ్న యనివహుత్తు లలరు
 నీ యాననములు నిఖిల భూదేవు
 లురు బాహువులు రాజు లానరంగ నీకు
 వరుస నీ యూరులు వైశ్య సంఘములు
 కరగ హూద్రులు నీదు పాదపద్మములు
 నెరయ నీ కేశముల్ నీల మేఘములు
 ముందు నీదు ప్రకృతి పురుషహుంపమును .
 జెంద బ్రహ్మాండము సృజియి తు వీవు
 సర్వ భూతమయిండ! సర్వభూతములు
 నిర్వహింపఁగ నీవ నిశ్చలాకార !
 యని సన్నుతులు చేసి యానందమంద
 విశువీధి మేరలెల్ల విస్తయింబంది
 కరమేళు ముఁదను బహుపుష్పవృష్టి
 గురియించి రప్పడు తోక్కి లింపెనఁగ
 నా సప్తజలనిధు లా కొలని లోన
 రాగిగా వారానులై యుండె నంత
 నిదియు నవమలీలయిట మీఁది చరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార వినుఁడి.
 ఆనుచు సన్నుతులతో నా యగస్త్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లునియె.

పదియవ లీతి.

అప్పుడు సర్వేశుఁడా వాఙ్మయ లేడు
 రప్పించి తనదు భార్యకు నానతిచ్చెఁ
 దా తటాతక సముద్ర స్నానమునకు

మీ తల్లిఁ బంపుము మించినవేడ్క
 నని యాఁతిచ్చిన నట్లు కాకనుచుఁ
 దనతల్లి తోడుతఁ దగఁ జెప్పె నపుడు
 నీ చౌక్క సాగరం బెలమి వేడితివి
 భావింప స్వామి ప్రభావంబువలన
 జలనిధు లేడును సాగె నిచ్చటికి
 గడువేడ్క స్నానము గావించు మనిన
 నతిమోదమునఁ బొంది యతిప యిట్లునియెఁ
 బలిఁగూడి స్నానంబు భక్తితో నాడు
 టది యాత్తమంబగు నంద్రు సద్బుధులు
 నదిగాక సుతునితో నామట మధ్య
 మాపు చూడను గూడి యాడుట యథను
 మా వేదశాస్త్రోక్తు లట్టివే యనుచుఁ
 దన పుత్రితోడుతఁ దగఁజెప్పినంత
 విని తటాతకయును వేడ్క లింపెనగఁ
 నప్పుడా విధమెల్ల హరునకుఁ దెలియఁ
 జెప్పిన తన పత్ని చిత్తమునకును
 సంతోషకరముగా సౌందర్యేశ్వరుఁడు
 నింతి మీ తల్లికి నీప్పితంబుగను
 దడయక మలయకేతన పాండ్యవిధుని
 రప్పింతు నిచటికి రాజుతోఁ గూడి
 నొప్పుగా స్నానంబు నొనరఁ జేయింపు
 మునుకొని సురలోకమున నున్న పాండ్య
 జననాథుఁ బిలిపించె జనలోకమునకు
 నిశ్చింత నప్పుడు నీలకంఠరువి
 నాశ్వర్యముగఁ జూచి రమరులు మునులు
 సంతట నా మలయధ్వజేశ్వరుఁడు
 సంతోషచిత్తుడై సాష్టాంగ మంతఁగ
 వేదశాస్త్రోక్తి సర్వేశ్వరునపుడు
 సాదరంబున భక్తి సన్నుతియించె
 ప్రణమితాచ్యుతఁడై పర పరబ్రహ్మ !
 ఘణిరాజిభూషణ ! పార్వతీరమణ !
 బ్రాంతిగా నేడు నాభాగ్యముకతన

భూలేశ నినుగంటి ముక్తిఁ గైకొంటి
 నని కరఁకులు మోడ్చి హర్షము నొంది
 వినతుఁడైయున్న నా విశ్వేశుఁడవుడు
 నాతనిఁ గరుణించి యాతని పత్ని
 నాతతంబుగఁజూచి యాదేవుఁ డంతఁ
 దన కాంత తోడుతఁ దగ నానతిచ్చె
 వనజాక్షి ! యీయబ్ధి వారిపూరముల
 స్నానము నేయ నీ జనకుని జననిఁ
 మూని పంపుము నీవు పోయి రమ్మనిన
 నాగాక యని వారి నటఁ దోడుకొనుచు
 నేఁగి స్నానంబునేయించి తా మఱి
 వారును దానును వరుసతో పచ్చి
 చేరి సాగిల్ మొక్కి చేతులు మొగిచి
 జయ తారగిరినాథ జయ చొక్కనాథ
 జయ హరికంఠాళ జయ కృపాలాల
 జయ సర్వ లోకేశ జయ పార్వతీశ
 జయ బ్రహ్మ శిరహర జయ దేవదేవ
 యని సన్నతులు నేయ నా దంపతులకు
 మనమున హర్షించి మధురేశ్వరుండు
 కాయముతోడుతఁ గడువేడ్క నపుడు
 పాయక సాలాక్య పదవి గావించె
 యా తటాతక గూడి యా చొక్కనాథుఁ
 దాతత సౌందర్యుఁడై రాజ్యమేలె
 నిది పదియగు లీల నీ లీల వినిన
 విదితమానవులకు విశ్వంబునందు
 సిద్ధించు మఱియును శ్రీ చొక్కనాథు
 సద్గర్భ జరితలు సకలము జెలియ
 నా కుంభసంభవుఁ డా మునీంద్రులకు
 చేకొని వేర్వేరుఁ జెప్పంగఁ దొడఁగె

పదునొకండవ లీల.

వరగ నా సౌందర్య పాండ్యభూవిభుఁడు
 చిరకీర్తి రాజ్యము నేయుచునుండ

పరుస సంతటం గొన్ని వాసరంబులకుం
 దరుణి ముప్పైల తటాతక పుణ్యసతికి
 వతికిని సంతోషభావంబు గలుగ
 నతి వేడ్కు గర్భచిహ్నాలు దోచె నపుడు
 తమ్మిమొగ్గలం దుప్పైదలు వ్రాలినట్లు
 కొమ్మకుచముల ముక్కులు నల్ల నయ్యెం
 దనవంశమెల్ల వర్ధన మొందు కరణి
 వనితకు మధ్యమ్ము వర్ధిల్లం దొడంగె
 భవు నంశమగుట నా భవు మెడకప్పు
 నవకమై గంభీరనాభిక వెడలి
 యమున నాఁ గాళిమ నందెనో యనఁగఁ
 గమలాక్షి నూఁగారు కార్కనం దొడంగె
 వనకుమారుని కీర్తి ధరనిట్లు వర్ధు
 నను నట్లు వెల్లనాయను నింతిమోము
 భూమెల్ల నేలు నీ పుత్రుండకామాడ్కి
 భామకు మృత్తికవై గోర్కురెసంగె
 నడపు జాడ్యంబాయె నళినలోచనకుం
 గుడుపులు దఱంగె గోర్కులు ఘనమాయె
 దళుకొత్తు వేడ్కు సౌందర్యనాయకుండు
 జలజనేత్రకును బుంసవన నీమత
 కర్తానుకృత్యముల్ గావించి మించి
 కూర్చిపుత్రుండుగల్గె గోరుచునుండె
 దలంప ముప్పైలతటాతక పుణ్యసతికి
 నెలలు తొమ్మిదియును నిండినపిదప
 నుత్తమాంగంబున నొక జడతోడ
 జిత్రజాకృతిఁబోలు వెలువంబు దాల్చి
 వెలయంగ శుభలగ్న వేళలయందు
 గులదీపకుండైన కొడుకుద్భవించె
 నాకుమారుని జన్మ మలరః దామరును
 జేకొని విన్నవించిన తార్కికపుడు
 నిండిన వేడ్కుతో నెమ్మి సౌందర్య
 పాండ్యభూపాలుం దాభరణాంబురాడు
 లిప్పించి ధరణీసురేంద్రుల నెల్ల

రప్పించి భనము హారాశంబు లాసరి
 దనర యోడశ మహాదాసంబులిచ్చి
 ఘనతరసంతోష కలితుడై మెఱుగె
 కడక పదాఱు నాళ్లడచిన పిదపఁ
 దడయక జాతసూతకములు దీర్చి
 హితపుగల్గిన పురోహితుల బాంధవుల
 మతి మఁత్రులాపుల మఱి పిల్వ నంపి
 వెలయ గంధాక్షత వీడ్యంబు లిచ్చి
 యిల నామకరణ మెయ్యెది చెప్పుడనిన
 నుగ్రు నంశంబున నుదయించు కతన
 నుగ్రసాండియ నామ మొనరించి రపుడు
 సలరంగఁ గొన్నాళ్ల కా తుమారునకు
 సలువొప్పఁ జొలోపనయనముల్ దీర్చి
 లలిని సాముద్రిక లక్షణాన్నితులు
 తలఁచి యాతని యొప్పదంబులు జూడ
 నడిపించి రమ్మని సఖిఖాద్యంత
 మడఁచి వీడించి వాక్యములఁ బెలిసి
 కోర్కె నాయుగ్రునిఁ గూర్చుండు మనుచుఁ
 బేర్కొని సౌందర్య పృథివీకుకనిరి
 వెస నూటయనిమిది వ్రేళ్ల సూత్రమునఁ
 గొసరక నిలువెల్లఁ గొలిచి దూచినను
 నెన్నంగ నొక్క వ్రే తెక్కుడున్నతఁడు
 వన్నగా సామాజ్య పట్టంబునేలు
 ముక్కుగన్నులు భంజంబులు జాను హనువు
 లొక్కంటి దీర్ఘమై యుండగవలయు
 గళమును జంఘాయుగంబు మేఘంబు
 లలవడ హస్తంబులై యుండవలయు
 నధరోష్ఠ జిహ్వలు హస్త మండ్రములును
 నధికసఖములు గెంతైన భన్యుండు
 మొగము గతిస్కంధములును గరోరు
 యుగము గుడియ పాల మున్నతిమేలు
 నెడపక ప్రహమధ్య మెవరికి నైనఁ
 గడు ప్రదక్షిణ రేఖగలిగిన నతఁడు

చేకొని చతురర్థి సీతులు జేర
 సేకాతపత్రమై యేలంగఁ గలఁడు
 పదములు మృదవయ్యుఁ బాణిద్యయమ్ము
 నది కఠినమ్మును నైయంక లెస్స
 కటియు నిటలము వక్షస్థల మున్న
 లట విస్తృతములైన నధికుఁడౌ నతఁడు
 గడు నాయురవసానకాలమ్ము దెలియఁ
 దొడరి బెప్పెద మది తో యమ్ముగాఁగ
 పలనొప్ప నెడమపార్శ్వము నాసికమున
 నిలువక యుచ్చాస్వసనిశ్వాసములును
 నడచుచు నా దక్షిణపుదిక్కు గాలి
 నడువకయున్న నా నరుఁడు మూఁడేండ్ల
 కాయుష్యమెడలును నదిగాక రెంటు
 వాయువు సరియొక్క వాసరంబెడల
 నెరవుగా ముప్పది నెలలలో వాఁడు
 మరణమ్ము నొందును మనుజాధినాథ !
 ప్రాణానిలమ్ములు పాయకెవ్వనికి
 ప్రాణాంధమలఁ బాటక వోర వెడలు
 నాకర్చి మూన్నాళ్ల యమపురి కరుగు
 నాకసమ్మున మఱి యదరిపాటునను
 గాంచనకృష్ణ పింగళపర్ణ యాప
 మంచితమ్ముగ నెవ్వఁడట గాంబేనేనిఁ
 దడయక వత్సరద్వయములలో వాఁడు
 పడిపోవు గాలుని పట్టనంబునకు
 తొండ యూసరవిల్లి తొడరి పాదముల
 నుండి యాతొడదాఁక నొక్క బాకేనేని
 జలకమ్ములాడగా జలమించు కేసి
 నిలువక దేహ మందెక్కే నేనియును
 దక్షిణం బటుజూడఁ దలలేక వెల్లండె
 మేర్పడఁగాన్పించు నెవ్వరికేని
 కారెల్ల నారెల్ల వైవస్వతాఖ్యుఁ
 జేరుదు రందంక నిద్రించు నిదియఁ
 బరగ నిందొక్కటి ప్రాపించువార

లరుగంగవరె దీర్ఘయాత్ర నేవింప
 నని లక్షణములు నటంగొన్ని పెప్పి
 వినతులై సౌందర్యవిభుని కిట్లనిరి
 ఉర్వీశ ! యీ యుగ్రుడుత్తమోత్తముడు
 సత్వలక్షణ భాగ్యసంపన్నుడితడు
 పొగడొంద నీకును బుత్రుండు గానఁ
 దగ నీ కుమారుండు భరయెల్ల నేలు
 నని విన్నవించిన హర్షమునొంది
 ఘనముగా వారికిఁ గట్టు ముల్లిచ్చి
 యప్పుడుగ్రునిఁజూచి యా సౌందరేశుఁ
 డొప్పుగా విద్యల నొనరింతు ననుచు
 సరవి నొజ్జలయొద్దఁ జదువఁబెట్టినను
 తరగంగ నక్షరాభ్యాసంబు నేసి
 పాఠి పరాక్రమ ప్రతతులేర్పడఁగ
 వేడుకతో నాల్గవేదము ల్బదివె
 నంగంబు లాఱును నాత్మలోఁ దెలిసి
 పాంగముగా నాఱుకొస్త్రము ల్బదివె
 దనరిన భరత మృదంగాది విద్య
 లను కావ్య నాటకాలంకారముల ను
 నాగమ శాస్త్రంబు లందసంఖ్యాది
 యోగవాదముల సంయోగంబు తెఱిఁగి
 యొసఁగ సంగీత సాహిత్యవిద్యలను
 రసికత మెఱసి యారాకుమారుండు
 తాళాల వెమట చిత్తడి మేన నింక
 గాలు నేతులు డంగ కలు నాల దిరుగఁ
 గడిమిమై పోల సంగడము సాధించి
 గజ హయారోహణ ఖ్యాతిఁ బెంపొంది
 ప్రజలకుఁ గన్నుల కుండువై యుండ
 భాషలు లివురెల్ల బాగొప్ప నెఱిఁగి
 దౌషష్టి విద్యలఁ జతురుండై వెలయు
 నక్కుమారునిఁ జూచి యతివేడ్కతోడ
 మక్కువ సౌందర్య మహిపాలకుండు
 వరుస బ్రహ్మ క్షత్ర వైశ్య కూడ్రులకు

ధర శర్మవర్మ గుత్తులు దాను లనెడి
 నాలుగు నామముల్ నాల్గు జాతులకు
 వాలాయమని శ్రుతుల్ వర్ణించు కతన
 రమణ గోచర్లవర్మ యను నామంబు
 క్రమమొప్పు నిడి తన ఘనకిరీటమ్ము
 ధరియించి చిరక్తిరి ధరయేలు మనుచుఁ
 బరగంగ సామ్రాజ్య కట్టమ్ముగట్టై
 నిదియ నేకాదశంబిట మీదిచరిత
 ముదముతోఁ జొప్పెద మునులార ! వినుడి.
 అనుచు సన్నుతులతో నాయగన్మృండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లునియె.

పండ్రెండవ లీల

అంతట సౌందర్యుఁడధికలావణ్య
 వంతుడైన కుమారవర్యున కనియె
 నిట మీదఁ గొన్నాళ్ల కింద్రుండు వార్ధి
 కటలమ్ము మదిలోన భయమంద కడగి
 యో యుగపాండింద్ర యొసర నీపురము
 రాయుడి నేయంగరాంగలవాఁడు
 బలభేది యిచటికిఁ బ్రబలి వచ్చినను
 వశశక్త మతనిపై వడిఁ బ్రయోగింపు
 వనధులన్నియు మీఱి వచ్చిన యంత
 ఘనశక్తివలన నా ఘనశక్తి విడుము
 గండు మీఱి మరాఠ్రిఁ గదియుంగఁ జొయి
 చండాయుధమ్మునఁ జెండాడుమనుచు
 క్షితిమించు వలెవెళ్ల చండాయుధములు
 మితినుగ్రహండ్య కుమారునకిచ్చి
 యతని యాదార్యంబు నతని ధైర్యమ్ము
 నతని లేజోమూర్తి యతని సక్తిర్తి
 గనుగొని యాత్మలోఁ గడు సంతసిల్లి
 తనయునికిని బెండ్లి తగ జేయఁదలంచి
 భాను వంశంబున బాగైనయొక్క
 భూనాయకుని పుత్రిఁ బూర్ణేందువక్త్ర

రమణీయశుభగ్రాతి రాజీవనేత్ర
 సమితకోకిలవాణి సలిసెలవేణి
 గులశీల సౌందర్యగుణములయందు
 విలసిల్లుచు బుణ్యపాధ్విని నప్పురచూస
 తెలమిలోఁ దెప్పించి యెల్ల దిక్కులకు
 సలవడ శుభలేఖ లనిపిన వారు
 గంధసింధురములు గాంబనావళులు
 గంధర్వ హయములు గామినీమణులు
 రత్న భూషణములు రత్నాంబరములు
 రత్న రానులు సపారములుగా మణియు
 గస్తూరి కర్పూర గంధ పాహంబు
 వస్తువు లెన్నెని నరుసతోఁ గొండు
 సమిత రథారూఢులై వచ్చికొంచి
 శ్రమమున వేర్వేరుల గట్టు ముల్లిడుడు
 సప్త దిక్కులనున్న యవని పాలకులు
 నాష్టాంగములు నేయ సౌందర్యపాండ్య
 కువలయేనుడు వారిఁ గుశలమ్ము లడిగి
 యవి యెల్లజూచి తానర్థిఁ గైకొనుచు
 దండిగా వారినందఱ ఓడడుపట్టు
 నుండంగ నియమించి యుత్సవంబెసంగ
 ఘనముగా నగరు శృంగారింపఁ బంచి
 తన నగరెల్లఁ జిత్రములు దీర్పించి
 బండ్లకొంతోపల్కజ్జ్వలవేది యందు
 నిండనిలఁపు గద్దె నెసంగఁ బెట్టించి
 మరకత శిలలు గంబములుగా నిలిపి
 పరగ వజ్రాల సోపానములదీర్చి
 పగడఁపు లతికలపై పట్టె లమర
 నోగి మించు బంగారు నోడు బిల్లులును
 సలరించు నైమించు నబ్జరాగంపుఁ
 గలశంబు లొగి నిల్చి ఘనహక్తికముల
 సున్నంబు లోడఁ గస్తూరియుఁగూర్చి
 పన్నీటిలోఁ గల్పి పయి గారఁబూసి
 కనకతూట్టములులఁ గాంతి నెట్టించి

భర శర్మవర్మ గుప్తలు దాను లనెడి
 నాలుగు నామముల్ నాల్గు జాతులకు
 వాలాయమని శ్రుతుల్ వర్ణించు కతన
 రమణ గోచర్లవర్మ యను నామంబు
 క్రమమొప్పు నిడి తన ఘనకిరీటమ్ము
 ధరియించి చిరకీర్తి ధరయేలు మనుచుఁ
 బరగంగ సామ్రాజ్య పట్టమ్ముగట్టె
 నిదియ నేకాదశంబిట మీఁదివరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార ! వినుండి.
 అనుచు సన్నుతులతో నాయగన్మృండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లునియె.

పండ్రెండవ లీల

అంతట సౌందర్యుఁ డధికలావణ్య
 వంతుడైన కుమారవర్యున కనియె
 నిట మీఁదఁ గొన్నాళ్ల కింద్రుండు వార్ధి
 పటలమ్ము మదిలోన భయమండ కడగి
 యో యుగపాండింద్ర యొనర నీపురము
 రాయిండి నేయంగరాఁగలవాఁడు
 బలభేది యివటికిఁ బ్రబలి వచ్చినను
 వశవక్ర మతనిపై వడిఁ బ్రయోగింపు
 వసధుఁన్నియు మీఱి వచ్చిన యంత
 ఘనశక్తివలన నా ఘనశక్తి విడుము
 గండు మీఱి మేరాద్రుఁ గదియంగఁ జోయి
 చండాయుధమ్మునఁ జెండాడుమనుచు
 క్షితిమించు వలెవెళ్లల్ చండాయుధములు
 మతిసుగ్రహండ్య కుమారునకిచ్చి
 యతని యాచార్యంబు నతని ధైర్యమ్ము
 నతని తేజోమూర్తి యతని సత్కీర్తి
 గనుగొని యాత్మలోఁ గడు సంతసిల్లి
 తనయునికిని బెండ్లి తగ జేయఁదలంచి
 భాను వంశంబున వాగైసయొక్క
 భూనాయకుని పుత్రిఁ బూర్ణేందువక్త్ర

రమణీయశుభగృతి రాజీవశ్రేణ
 సమితకోకిలవాణి సలిసీలవేణిఁ
 గులశీల సౌందర్యగుణములయందు
 విలసిల్లుఁ బుణ్యసాధిని సప్సరకున
 కెలమితోఁ దెప్పించి యెల్ల దిక్కులకు
 సలవడ శుభలేఖ లనిపెన వారు
 గంధసింధురములు గాంపనావకులు
 గంధర్వ మాయములు గామిసీమణులు
 రత్న భాషణములు రత్నాంబరములు
 రత్నరానులు సపారములుగా చుటియుఁ
 గస్తూరి కర్పూర గంధ పామాంబు
 వస్తువు లెన్నెని వరుసతోఁ గొండు
 సమిత రథారూఢులై వచ్చికాంచి
 శ్రమమున వేర్వేరుఁ గట్టు ముల్లిడుడు
 సప్త దిక్కులనున్న యవని పాలకులు
 నాష్టాంగములు నేయ సౌందర్యపాండ్య
 కువలయేతుఁడు వారిఁ గుశలమ్ము లడిగి
 యవి యెల్లఁజూచి తానర్థిఁ గైకొనుచు
 దండిగా వారినందఱు ఓడడుపట్ల
 సుండంగ నియమించి యుత్సవంబెసఁగ
 ఘనముగా నగరు శృంగారింపఁ బంచి
 తన నగరెల్లఁ జిత్రములు దీర్పించి
 చంద్రకాంతోపలోజ్జ్వలవేది యందు
 నింద్రనీలఁపు గద్దె నెసఁగఁ బెట్టించి
 మరకత శిలలు గంబములుగా నిలిపి
 పరగ వజ్రాల సోపానములదీర్చి
 పగడలపు లతికలవై పట్టె లమర
 వొగి మించు బంగారు వోడు చిల్లలును
 సలరించు నైమించు నబ్జరాగంపుఁ
 గలశంబు లొగి నిల్పి ఘనమాక్తికముల
 మున్నంబు లోడఁ గస్తూరియఁగూర్చి
 పన్నీటితోఁ గల్పి పయి గారఁబూసి
 కనకకుట్టములఁ గాంతి పెట్టించి

కనకాంబరముల మేల్కొట్లు గట్టించి
 సరసతఁ గురువేఱు చప్పరంబులును
 దఱచుగా మరువంపుదట్లు గట్టించి
 నగరు శృంగారించి నానావిధముల
 నగరంబు వీధుల నవహేమరచిత
 మంచకంబుల మీద మానినీమణులు
 నంచితగతుల నాట్యములాడుచుండ
 ముక్తురచుంక్తుల కాంతి ఛరమెల్ల నెగడ
 మకర తోరణములు మహి సౌంపు మిగులఁ
 బొరోహితామాత్య బంధుసన్నిత
 పారాణికోత్తముల్ కుండితోత్తములు
 కవి గాయకానేక కామినీమణుల
 నవిరళ సమృద్ధమయ్యె నానగరు
 కుహరాభముల మహాఘోషమై మ్రోయ
 బహుశమై చెలఁగె శోభన వాద్యరవము
 లప్పుడా కన్యకు నా కుమారునకుఁ
 గప్పుర గంధంబు గలిపి వేర్వేఱఁ
 బ్రాభవంబులతోడఁ బ్రాధ కామినులు
 శోభనంబులు పాడుచును వేడుకలర
 సారభ్య జలముల జలకముల్ దీర్చి
 నైరంధ్ర జనము లా జలజలౌచనకు
 నెఱి వెండ్రుకల కొప్పు నేర్పొప్పఁబెట్టి
 నురభిమందార ప్రసూనముల్ దుఱిమి
 కమ్మకస్తురి మేనఁ గలయంగ నలది
 కొమ్మకు నొసలఁ గుంకుమ బొట్టు దీర్చి
 విలసిల్ల నీమంతవీధి యేర్పఱచి
 వెలువైన ముత్యాల చేర్చుక్క నిలిపి
 తరుణి కాంబనరత్న తాటంకయుగము
 ధరియింపఁగఁజ్జావతంసమై యొప్పెఁ
 దరుచైన నక్షత్రతార హారములు
 సరములు మెడనిండ సరవిమై వైచి
 కంకజాక్షికి మాస్తపంకజమ్ముల ను
 గంకణమ్ములు నూడిగములు ధరించి

వెలియకు వాభివై సింహమధ్యమున
 వెలిపట్టు పుట్టుము వేర్చితోఁ గట్టి
 యనియాడు నడుమున కాధారముగను
 బసిండి యొడ్డాణము బాగొప్ప నుంచి
 యప్పుడు నుమునూర్త మాసన్నమైన
 నప్పురోహితులెల్ల నతి సంత్రమమునఁ
 దగ విన్నవించ సౌందర్య భూవిభుఁడు
 నగరిలోపలఁ జని నవకమై వెలఁగు
 సంగనఁ గనుగొన్నయప్పుడా సర్వ
 మంగళాలంకార మహిమఁజెన్నొందె
 సంత నావిభుఁడును నక్కమారకునిఁ
 గంత సన్నిభమూర్తిఁ గై నేయఁ బనివె
 మూర్తిభావంబని మూఁడు లోకములు
 గీర్తింపఁదగు భజకీర్తులు వెట్టి
 ముండలిక స్రవ్య మహనీయ రాయ
 గండవెండెంబు డాకాలను బూని
 తనరఁ గట్టాణి ముత్యాలచోకట్లు
 ననువండుగర్జములందు ధరియించి
 మణియును దేదిష్యమానమై వెలఁగు
 వరభూషణములు వరుసతోఁ దొడిగి
 విమలవంశన చర్మ వేడ్క తా నలఁచి
 రమణ దుహలాంబరం బొప్ప గట్టి
 భాసిల్లి రత్నరథా పూర్ణమైన
 వాసికము ధరించి భాసురముగను
 బుష్పకంబెక్కియా పుష్పాస్తు శీల
 పుష్పగంధులు వేడ్కఁ బుష్పమల్ వల్లఁ
 గరదీపికాకోట్లు గరము దీపింపఁ
 బురవీధులందు సౌంపుగ నేదగుదెంచి
 సరసత మెఱయ రాజద్వారమునను
 గరముప్ప నా పుష్పకంబొగి దిగ్గి
 మందమందముగ మత్తేభగమన
 లందందఁ జూమర లద్ధితో నిడఁగ
 వినుతింపఁ గల్యాణ వేదితై మండు

గనక పీఠమ్మున ఘనతఁ గూర్చుండి
 పుణ్యాహకర్తముల్ భూనురుల్ నడవ
 పుణ్యాంగనాజనమ్ములు సొంపుతోడ
 శోభనమ్ములు పాడ శుభలగ్నమునను
 శోభిల్లు నప్పడా శోభనవతికి
 మంగళాష్టకములు మహినురుల్ చదువ
 మంగళ సూత్రము మహిమతోఁగట్టె
 నప్పడా సౌందర్యుఁ డధికమోదమున
 భక్తప్రదేశ రాజన్యలకెల్ల
 కప్పర విడియముల్ గంధాక్షతములు
 నిప్పించి యుడుగరి లిచ్చి ప్పడుచుల
 విందులు వెట్టించి వెలయ నందఱును
 పొందుగాఁ దమతమ భూముల కనిపె
 నక్కుమారునకును నభిషేకమొనర
 మక్కువ శిరసున మకుటంబు నిలిపి
 పొరోహితామాత్య బాంధవాశ్రతుల
 గారవంబునఁ బ్రోచి కరుణ రాజ్యంబు
 పాలింపు మీవని పట్టంబుగట్టి
 బాలికామణిఁ జూచి పతిభక్తి గలిగి
 వర్తింపుమని చెప్పి వరచొక్కనాథ
 మూర్తిలోఁ గలనె నా మూర్తీశ్వరుండు
 పొంగిన వేడ్క ముమ్మలె తటాతకయు
 నంగయ కణ్ఠెమ్మ యందైక్యమయ్యె
 సౌందర్యపతి దేవసంవత్సరములు
 నందంబుగాఁ బదియాఱువేలవని
 మధురాపురిమ్ము సమ్మతి నేలుకతన
 నధికమై శివతాకమయ్యె నప్పరము
 నా యెడ నా స్వామి యభిషేక చొక్క
 నాయకుండనియెడి నామంబుదాల్చె
 సంత నాయుగ్రుండు నాశ్చర్య మంది
 సంతోషచిత్తుడై సర్వకాలంబు
 నా చొక్కనాథ మహాదేవు కృపను
 భూ చక్రవాళ మింపుగ నేలుచుండె

నీ లీల విన్నట్టి యెల్ల పుణ్యులకు
హాలాస్యనాథుని యతిభక్తి వలన
నిత్య శోభనములు నెమ్మిత్తోఁ గలిగి
యత్యంత సౌభాగ్యులై యుందు రెపుడు
నిదియు ద్వాదశశతీల యిట మీది వారత
ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార ! వినుడి.
అనుచు సన్నునులతో నా యగస్త్యుండు
మనమునఁ దలపోసి పుణీయు నిట్లనియె.

పదుమూడవ లీల.

సౌందర్య నాథుండు సర్వేశ్వరుండు
నిమజ్జాతుండు పరమేశుండు కదమ
వాసుండు తిరువాలవాయుండు కృత్తి
వాసుండా హాలాస్యవాసుడై నట్టి
శ్రీ చొక్కనాథు సంచితకృప గాంచి
రావ చిహ్నులచేత రసికుడై మెఱసి
తగ నుగ్రపాండేండు భర్తృబు దయయు
నగణితంబుగ నీతులన్నియు నెఱింగి
శాత్రవ జయమున శరణార్థులైన
శత్రుల మనుచుచు జగతిఁ బాలిండు
నట్టికాలమున నబ్ధి లుప్పొంగి
పట్టున మధురపై ప్రబలి యేలేఱు
నప్పుడా పురజను లతిభీతి నంది
యప్పురమర్దను నాత్మలోఁ దలంచి
శ్రీ చొక్కనాయక శ్రీ మహాదేవ !
ఓ చంద్రశేఖర ! యో నీలకంఠ !
యిచ్చుపెఱాపద్రవం బెల్లను కాపి
మమ్ము రక్షింపవే ! మాపాలి వేల్పు !
అని వెక్కు భంగుల నార్తులై వారు
వినుతింప నప్పుడా విశ్వాధికుండు
విని యుగ్రపాండ్యేంద్ర విభుండు నిందింపఁ
జని యప్పు డాతని స్వత్తుంబునందు
జానతి యిచ్చె నాహాలాస్య విభుండు

భూనాథ ! సాగరంబులు మేఘం దప్పి
 యేకార్థవంబుగా నెల్ల లోకములు
 భీకరాకారమై వేర్చి లోకగోనుడు
 వెల్లిగా నిటవచ్చె వెఱచి యీ ప్రజలు
 తల్లడింతల నీకుం దగునె ! నిదిగవ
 జననాథ ! క్షత్రియ శబ్దంబు వినవె
 తగ నెదిర్చిన శత్రు దండించుటయును
 శరణార్థి రాజన్య సమితిఁ బ్రోచుటయుం
 దగఁ జెప్ప వినవె పెద్దలు శాస్త్రములను
 దగ నృపాలకుండను తచ్చబ్రమరయం
 చొగడొంద మనుజులఁ బ్రోచుటగాదె
 సొరిదిగా నీ ధర్మ సూక్ష్మము లెఱింగి
 స్థిరముగాఁ బ్రజల రక్షింపు మీ యెడను.
 అందుకు నొక యుపాయంబు నెప్పెదము
 ముందు నీకొక శక్తి ముదము తో నేము
 నొసఁగితి మా శక్తి యుదధుల మీఁద
 వెసఁ బ్రయోగింపుము విక్రమం బెసఁగ
 నని యానతిచ్చిన నంత మేల్కనుచుం
 దన మంత్రవరులతోఁ దగవేడ్కఁ జెప్పె
 నా మంత్రు లప్పుడు హర్షము నంది
 భూమీశ ! నేయు మీ భూతేశు నాజ్ఞ
 నిప్పుడు జయమబ్బు నీ క్షణమున్నను
 నిప్పుర జనులెల్ల నెలమి శోభిల్లి
 నని వార లందఱు సతి వేడ్కతోడ
 వినుతింప నప్పు డుర్వీతలేశ్వరుండు
 సంభ్రమంబున ఘనశక్తిఁ జేకొనుచు
 జృంభితహృదయుండై చేరి యత్తఱిని
 కనుగొనలందు రక్తచ్ఛాయ వాడమ
 ఘనత రోత్తుంగ నక్ర త్రూర మత్స్య
 కుండలి ఘనశంఖ కూర్మ కర్కటక
 మండూకముల చేత మహి మింఘదాని
 నీఁటి యంగనలును నీఁటి గుఱ్ఱములు
 నీఁటి మానవ్రులచే నెగడడు దాని

పరమణి హరి నీల వజ్రప్రవాళ
 మరకత వైడూర్య మాణిక్య పుష్ప
 రక్త గోమేధిక రాజిత రాగ
 మాక్తికముల చేత మలసిన దాని
 ఘనతారాభృతులను ఘనతరంగముల
 వినువీధి కెగయంగ వెసఁ బర్వదాని
 వడలక ఘుమఘుమధ్వనుల నుప్పొంగి
 కది దిక్కులను నిండి కణతెంచుదాని
 కడలేని ధర్మార కామమోక్షంబు
 లడరి పుణ్యక్షేత్ర మది చోటరాక
 మితిలేని కోపాన్ని మే కొన్నయట్టి
 గతి బడబాన్ని లోక గరగిన దానిఁ
 గని యమ్మహారాజు గర్వితోడగ్ర
 ఘన మహాంభోరాశిఁ గడిమి తోడాసి
 యట్టాలనాయకుఁడా చొక్కవిభుని
 గట్టిగా హృదయ పంకజమున నిల్పి
 తన బాహు బలశక్తి దసరిన శక్తి
 గొని వైవ నది మహాహారత గదిసి
 వేలాయుధము నూలు వేలాయుధముల
 లీల వార్ధుల నవలీలఁ జూడఁ ద్రోలె
 నప్పడా దేవత లతిపుష్పవృష్టి
 యొప్పుగాఁ గురియించి రుగ్రునిమీఁద
 మఱియును బాండ్య భూమండలేశ్వరుఁడు
 పరమ సంతోషసంభ్రమ కేళి మెఱయ
 సౌందర్య విభుని యాశ్రమమున కరిగి
 సౌందర్యపతికిని సాష్టాంగ మెఱంగి
 కైలాస గిరినాథ ! గంగాధినాథ !
 హాలాస్య పురనాథ ! యట్టాలనాథ !
 మూర్తి త్రయీనాథ ! ముక్తిగన్నాథ !
 యార్త రక్షణ నాథ ! యభిలైక నాథ !
 సర్వ దైవతనాథ ! సౌందర్య నాథ !
 శూర్వ భజగనాథ ! మాధుర్యనాథ !
 యవనతావన నాథ ! యవవర్ణనాథ !

శివలోక పురనాథ ! శ్రీ చౌక్కనాథ !
 యని సన్నుతులు నేసి యా స్వామి కృపను
 తన నగరికి నేఁగి భస్మత మెఱసి
 సకల ధాతీతలేశ్వరులును గొలువ
 న కుటిలమతిని రాజ్యము నేయుచుండె.
 ఇది శ్రీయోదశలీల యిటు మీఁది చరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార ! వినుఁడి.
 అనుచు సన్నులతో నాయగస్తుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లునియె.

పదునాల్గవ లీల.

అంత నా యుగ్రపాండ్య క్షీతీశ్వరుఁడు
 సంతోషచిత్తుడై సౌందర్య కృపను
 సర్వ సర్వసహజక మంతయును
 నిర్వాహశక్తుడై నిజశక్తి మెఱసి
 బహుత రైశ్వర్య సంపన్నుడై యతఁడు
 మహిని బాలింపఁగ మఱి యొక్కనాఁడు
 వోలిగా నట చార చోళ పాండిలు
 పాలించు రాజ్య భూభాగంబులకును
 దొడరె ననావృష్టి దోషంబు లందు
 కడఁకతో నొక కొంతకాలమ్మ పోవ
 నప్పుడు మువ్వరు నవనివల్లభులు
 తప్పక తమ యాజ్ఞ దగ విచారించి
 విప్రుల రావించి విహితంబుగాను
 క్షీప్రంబు గ్రహశాంతి నేయుఁడి యనిన
 వారు జ్యోతిశ్శాస్త్ర వాసన చైలిసి
 యా రాజవరులకు నప్పు డిట్లునిరి
 గ్రహ వక్రములు గావు గణుతించి చూడ
 మహి నిండ్రుండొనరించు మహిమలు గాని
 యీ దోషములు మాన్ప నిండ్రుండు దక్క
 కాదు నొండొకనిచేఁ గడువేడ్క నతని
 పాలికిఁ జోయినఁ బాటించి వర్ష
 జాలముల్ గుఱియించు చయ్యన నరుగుఁ

డని బ్రాహ్మణులు పల్క నా భూమిపతులు
 మనమున హర్షించి మహిమలు మించి
 యమరంగం గనకరథారూఢు లగుచు
 సమరావతికి నేఁగి రతి వేడ్కతోడఁ
 బురుసూతు నయ్యెడఁ బొడగన్న నతఁడు
 వరుసతో సన్నాన వస్తువు లాసఁగి
 యిచ్చ మీకెయ్యది యిచ్చోటి కిచ్చుడు
 వచ్చివసని చెప్పవలయు మీ రనిన
 పార చోగులు హస్తజలజముల్ మోడ్చి
 చేరి సంతతు లొప్పు జేసి జంఘారి
 వృత్రా నురాంతక విబుధలోకేశ
 గోత్రారి మా కోర్కె కొనసాగఁజేయు
 దేవ ! మీ యాజ్ఞ వర్తించు మేఘములు
 భూవలయంబు స్రాంతుగను వర్షించు
 తడయక మా యేలు ధారుణీ స్థలిని
 దొడరి యనావృష్టి దోషక్షు గల్గె
 నీ యవద్రవమెల్ల నిచ్చ నూహించి
 పాయంగఁజేయు మాపాలిండుఁగల్గి
 యనిన నాగాతని యమరవల్లభుఁడు
 ఘనమేఘములఁ బిల్చి ఘనముగా వీర
 లిరువురదేశక్షు లెల్లకాలములు
 తరగని సస్యముల్ ధాన్యసమృద్ధి
 గలిగియంజంగఁ దత్కాలంబు లెఱింగి
 తలకొని వర్షముల్ దగఁ గుఱియింపు
 డని మేఘములఁజంపి యాయురువురకుఁ
 జనవిచ్చి దివ్యభూషణములు మెఱయఁ.
 దగినయంతయు నిచ్చుతదనంతరంబు
 మగఁబుతో పాండ్యమండలేశ్వరుఁడు
 వేఁడుట కష్టము వినతులై యొరులఁ
 బొడిమిచెడి వేఁడఁ బోలునే యనుచు
 పహి మానిగావున పడి నూరకున్న
 గుహనియై యప్పుడా కులిశాయాధుఁడు
 నతఁడు భరింపరానట్టి భూషణము

లతులితమ్ముగ నిచ్చె హాస్యమ్ము నేయఁ
 దలఁప నాసౌమ్ము లాతఁడు పుష్పమాలి
 కల భాతితోడ సంగములనుదాల్చె
 నపుడు నా దివిజేంద్రుఁ డారాజుఁ జూచి
 కపటమనస్కుఁడై గారవంబెసఁగ
 నుగ్రునంశంబున నుదయించుకతన
 నుగ్రపాండిశత యొనరెడు నిపుడు
 నీభూషణమ్ములు నెల్లయంగముల
 శోభనకరముగాఁ జూపట్టు కతన
 'సౌందర్యపాండిని చందంబు నీకు
 సందమ్ము గాఁగల దవనీశతిలక !
 యని సన్నతులు నేసి యారాజు నపుడు
 యనిమిషాధిపుఁ డంత నట సంతసించి
 యలర నామువ్వుర నవనీశ్వరులను
 పాలుపొందఁ దమతమ భూముల కనిచె
 ననిచిన వారలు నతివేడ్కతోడ
 మునుకొని తమ రాజ్యముల కేఁగి రగత
 నాచారచోళ రాజ్యములకు నపుడు
 ప్రాచీనపతియాజ్ఞఁ బ్రబలి మేఘములు
 త్రుమకాలమ్మున శత్రువుమీఁద
 నామని దండెత్తు నవసరమ్మునను
 జయభేరిమోయించు చందమ్ముగాఁగ
 రయమున మందగర్జనముల నడరె
 బలిమైన చతురంగ బలముల మాడ్కి
 బలువన్నె మేఘముల్ ప్రబలె నల్లదెసల
 దారుణ కరవాలధారలో యనఁగ
 కాఱుమెఱుంగులొక్కట పిక్కటిల్లె
 వరుణుండు వట్టిన, జడికార్చుకంబు
 సరవిని దగ నింద్రచాపంబు దోఁచె
 మునుకొని చాప విముక్తంబులైన
 ఘోర తర నీత సాయకంబుల్లో యనఁగ
 'మొనసి శంపాజాలములు' గాఁగ 'బట్టి
 గొనకొని వర్షించె కుంభవర్షములు

సాంద్రమై రక్తమాంసంబుల రీతి
 యింద్రగోపంబులు నిల నిండఁ బర్యే
 డమంబు బోఁడోరె సంతోషముగను
 నామని యుప్పొంగి హర్షించినట్లు
 నదులు తటాకముల సవనరోవరము
 లుదకపూరములై యొప్పె నల్లడల
 నా శారచోళరాజ్యము లెల్లఁ దనిసి
 యేచిన సస్యము లెసఁగ వర్షిలై
 తాఁడిపంటల చేత పాయక యెపుడు
 పోడిగా నుండిరి భూపజలెల్ల
 సొంపుతో నా శారచోళభూపతులు
 సంకడలెసఁగ రాజ్యములేలుచుండఁ
 దిరముగా నాపాండ్యదేశమునందు
 దొరసి యనాపృష్టి దోషమువాయ
 కుండిన నా పురుషాత్మపై సుగ్ర
 పాండీడుకోపంబు బలియింపు చుండె
 నారాజు తను వేడనట్టి మత్సరము
 మీటి వర్తించు ననిమిషనాయకుండు
 నీరీతి వాగల యిరువురియందు
 వైరంబుపాపించి వర్తింపుచుండి
 రనిన నక్కునులెల్ల నాకుంభభవుని
 వినవయ్య యట్లనాపృష్టి వాటింప
 నైవ్యధంబున రాజ్యమేలె నారాజు
 నా విధంబెల్ల మాకానతిమ్మనిన
 విదితంబుగా చూని వినిపించెనంత
 పదిలుండై యా యుగ పాండ్యభూ విభుండు
 వలనొప్ప నొకకొన్ని వాసరమ్ములకు
 మలయాద్రికిని వేటమార్గమ్ము గాఁగ
 వెడలి యచ్చోటను వేటలాడుచును
 పొడగాంచె నక్కడఁ బుష్కలావర్త
 జలధరమ్ములు నాల్గు సంగరంకఁగను
 వలనుగా దన పరివారంబుఁబిల్చి
 యీనాల్గుమేఘము లీక్షణమ్మునను

బోసీక పట్టియిప్పుడు గొనిరండు.
 అనిన శార్యోద్రగులై నేనలపుడు
 చనిమేఘములను నానర్వేళుకృపను
 కట్టుకవచ్చి భూపతిసమ్ముఖమునఁ
 బెట్టిన నటుఁగూచి నీషణాకృతిని
 నా రాజ్యమెల్ల ననావృష్టిదోష
 శారమ్ము నేసిన కపటమేఘములఁ
 గ్రూరుడై పురమునకును గట్టి యనిచె
 ననిచిన విని యింద్రుఁ డత్యంతరోష
 మున యుద్ధ సంరంభమునకు నేతెంచె
 నతఁడును సన్నద్ధుడై యుగ్రముగను
 జతురంగబలముల సంఖ్యతోనిలిచి
 పడమటఁ దూర్పునఁ బ్రాపించినట్టి
 జడధులు దలపడు చందమ్ముదోఁప
 2 లభేది నేనలు పాండ్య నేనలును
 దలకొని ద్వంద్వయుద్ధము నేయుచుండ
 నా దేవమానవు లాహవ గరిమ
 యా దేవరాక్షసులందు లేదయ్యె
 నప్పుడు దేవేంద్రుఁ డతిరౌద్ర మెసఁగఁ
 గ్రూరాస్త్రములనేయఁ గుపితుడై యతఁడు
 వారుణాస్త్రములఁ దనువెల్ల నించె
 నాగ్నేయబాణమ్ము హరిహయఁడేయ
 ప్రజ్ఞతో వారుణాస్త్రమునఁద్రుంచె
 నురగాస్త్ర మాఖిష్ణుఁ డుగ్రుడై యేయ
 గరుడాస్త్రమున నది ఖండించివైచె
 నెన్ని బాణమ్ముల నింద్రుఁడేసినను
 నన్ని బాణమ్ముల నవి యెల్ల నణఁచె
 నసి యెత్తినను నతఁ డసియెత్తిదునిమె
 ముసలిమ్మునెత్తిన ముసలానఁదునిమె
 దనర భ్రతీశాయుధంబు లేసినను
 మనుజేంద్రుఁ డవియెల్ల మగ్నంబునేనె
 నత వజ్రాయుధం వితిశక్తిఁబూన
 కంతమ్ముతో నది బయలుగఁజేసి

యాచోక్తానాథుని నాత్మలో నిల్చి
 ఖాతరులెల్ల నద్భుతమంది చూడ
 కక్రమైసత్యంత పాహసమునను
 జ్జిత్రాయుధము పాండ్యజనపతి వైతె
 నదిశైల మగలింతు నశనిచందమునఁ
 ద్రిదశనాయకుని యూర్జితశార్య ముడుగ
 హాటకరత్న దీపాకీర్ణహాళి
 శోఢీర మగల సుగ్ధులు గాఁగఁ గూర్చె
 నప్పుడుదేవేంద్రుఁ డాశ్చర్యమంది
 తప్పక యాతని ధైర్యముఁజూడఁ
 బరమేశ్వరాంశ శ్రభావంబుగాని
 ధరణీశ్వరుల కింత ధైర్యముగలదె
 యనుచు లజ్జించి యా యమరవల్లభుఁడు
 చనుమండి దూర్వాసు శౌపంబునవుడు
 మనమునఁదలపోసే మగటిమి వాసి
 తనపురమ్మునకు నెంతయు నోడి చనియె
 నంత నారాజు వృత్రాంతకు గెలిచి
 సంతోషమునుబొంది జయమునుజెంది
 యుధికశార్యక్షుతో నందఱుగొల్వ
 మధురాపురమ్మున మగుడ నేతెంచి
 యుగపాండింద్రుఁడాయుగలోచనుని
 యుగభాగమునకు నతివేడ్క నరిగి
 యోదేవ సర్వేశ యో చోక్తనాథ !
 యోదీనరక్షైర్తి యోకృపామూర్తి !
 యర్థితోఁబాశుపతాస్త్రమర్థింతుఁ
 బాధ్యనకిచ్చిన భక్తమందార !
 చక్ర నయనముఁబూర్వఁ జక్రినిమెచ్చి
 చక్రంబునిచ్చిన చక్రివందితుఁడ !
 మధుదైత్యునకు శత్రుమథనము నేయ
 నధికహుమ్మిచ్చి యమరినవేల్చి !
 చక్రమ్మునాకుఁ బ్రసాదించి యనిని
 శక్రమై నేయించి జయము పాలించి
 నన్నుధన్యునిఁజేసి నన్ను మన్నించి

యున్న తపాభాగ్య మొసంగినవేల్పు !
 యనిసన్నతులునేసి యతివేడ్కతోడఁ
 దననగరికినేఁగి తగనంపె నంత
 మఱియునాపాండ్య భూమండలేశ్వరుఁడు
 సంతోషచిత్తుఁడై జగతిఁబాలింప
 బలభేది యప్పుడా పార్థివేంద్రునకుఁ
 బరిగ నీరిట నుగ్ర పాండింద్రుఁడనఁగ
 నారాజశేఖరు నంశంబు నీవు
 నోరాజశేఖర ! యుగపాండిత
 యూ నాల్గు మేఘాల నాఁకలు విడిచి
 భూనాథ పనుపుము పాసఁగ నీ రాజ్య
 మంతయు దఱికిని నధిక వర్షములు
 సంతతంబును గల్గు జాడ గుఱియింతు
 ననుచు మాతలిచేత నతి గౌరవమున
 దనరంగఁ బ్రతిక శగనంపె నంత
 వసుధేశుఁ డదిచూచి వర్షించునట్లు
 వెసఁ బూట వెట్టక విడువ నేననిన
 నా దేశమున నేడు నగ్రహారముల
 భూదేవతలచేతఁ బూటలు గొనుచు
 విడిచె నా మేఘాల వెసఁ బాండ్యవిభుఁడు
 కడగి సుభిక్షంబుగా వాన గుఱిసె
 మహిసాంపు మిగుల నామని కాలమయ్యె
 బహుళక్తుగాఁ బాడిపంటలు వెలసె
 భూదేవకులమెల్లఁ బొలుపుతో వచ్చి
 యూ దేవపాండిని నర్థి దీవించి
 యూ రాజ ! నీవంటి యుగసాహనుల
 నోరాజులందును నెఱుంగఁమా దేవ !
 యూ చౌక్కునాథుని ప్రాభవంబునను
 ప్రాచీనపతి యాటువడియె నీచేత
 నీ లోకమంతయు నిండి వర్షములు
 కాలంగఁ గుఱియ రాజ్యము వృద్ధిసొందె
 జగమెల్లఁ గడు సుభిక్షక్తుగా వేడ్క
 మగఁటిమి సామ్రాజ్యమహిమ పాలింపు

మని సన్నుతులుచేసి యా విప్రవరులు
మనుజేతులేత సన్న్యాసంబు వడసి
సరివితోడ దమ నివాసములకు నరిగి
ఁగిరమతితో నుఖస్థితి నుండి రంత
నే వక్రములులేక నెల్ల కాలము
నా విక్రమాటోప మధికమై చెలంగ
భూచక్రమంతయు భూపాలవరుఁడు
శ్రీ చొక్కనాథుని కృపను బాలించె
యిది చతుర్దశలీల యిటమీఁదిచరిత
ముదముతోడ జెప్పెద మునులార వినుఁడి.
అనుచు సన్నుతులతో నా యగస్త్యుండు
మనమునఁ దలపొసి మఱియు నిట్లనియె.

పదునైదవ లీల.

అయ్యడ మగపాండ్యావసీశ్వరుఁడు
నెయ్యియు తోడుత నిజకీర్తి మెఱసి
ప్రకటిత సకల భూపాలకుల్ గొలువ
వికసితహృదయుఁడై విశ్వేశు కృపను
దెలిపొంద వేగావతీ దేశమునను
బొలుపొందు మాధుర్యపుర మేలుచుండ
నటఁ గొంత కాలము కా రాజ్యమునను
గుటిలత వర్షముల్ గుఱియకయుండ
ననఘత్నఁడా రాజు నాత్మఁ జింతించి
తన పురోహితుల నందఱను రావించి
నా రాజ్యమునకు వాసలులేని యట్టి
కారణంబేమి నిక్కము నెప్పుడనిన
మహిమరు లప్పుడు మది విచారించి
గ్రహవక్రములను వర్షము లేదు దేవ !
గ్రహశాంతిఁజేసినఁ గాలధర్మమున
వర్షించుగా కనివారితంబుగను
గొంతకాలమిట్లు గొనసాగుచుండు
చింతింపవలవదు శ్రీ చొక్కనాథుఁ
డంతటికిని వత్తుండై విచారించు

స్వాంతంబునందున సంతాప ముడిగి
 శాంతుండవగుచు విశ్రాంతితో నుండు
 మని బ్రాహ్మలండఱు నా భూమి విడిచి
 చనిరి సుభిక్ష దేశమునకు నంత
 మఱియు నా రాజు యేమంటెన కతన
 ధర పంటలేకున్గి ధాన్యంబులేమి
 యజ్ఞ పెబామ జపాదు లాగ మోక్షిగను
 ప్రాజ్ఞులైనట్టి యా బ్రాహ్మలచేతఁ
 జేయించుటకు వారు నీమలు విడిచి
 పోయిన కారణంబున నాత్మలోన
 సంతాపమంది భూశయ్యగావించి
 యంతట నిద్రింప నా చొక్కవిభుఁడు
 నింపొప్ప నుగ్రపాండిని స్వప్నమున
 జననాథ ! నీవిత చింతింపనేల
 వరుసతోడుతఁ బరివారంబునకును
 నీ పురిజనులకు నిష్టాన్న వితతి
 రూపింపఁ గలుగ నే ప్రాప్తు గోరదపు
 ధరణీశ ! యొక యేటిదనుక వర్షములు
 గుఱియక యమమ్ము కొనసాగుచుండు
 వ్విజులును నందాఁక తిరుగఁరారిండుఁ
 బ్రజలు నీ రాజ్యమ్ము బ్రతుకుట కొఱకు
 నీ మది కింపుగా నే నొక్క విధము
 ప్రేమతోఁ జెప్పెద వృధ్వీశ ! వినుము
 నీకు నే మొసఁగిన నిశిత చండాని
 చేకొని కడు మేరుశిఖరంబు గొట్టి
 వలసిన ధనమెల్లఁ వరుసతోఁ చెచ్చి
 బలసిన రాజ్యమ్ము ప్రజల పాలింపు
 వలనుగా ధనము లవారితంబుగను
 గలిగన వారికిఁ గరువేమి నేయు
 నని యానతిచ్చిన నతఁడు మేల్కొంచి
 తన ముత్రులకును నంకయు వేడ్కఁజెప్పి
 క్రితిలేని శౌండర్యపతికిని మ్రొక్కి
 యతులతమ్ముగ వేడ్క నభినుతుల నేసి

తండువాహన దేవతావారజనక !
 కుండలిభూషణ ! గోత్రారి వంద్య !
 త్రిభువన సందర్శ ! దేవతాధ్యక్ష !
 యభవ సద్గుణపాత్ర యత్రిజనేత్ర
 యని సన్నతులునేసి యా పాండ్యవిభుడు
 మనమున సంతోషమగ్నుడై యపుడు
 నతులితముగఁ గదంబారణ్య కృపను
 జతురంగ బలము లసంఖ్యముల్ గొలువఁ
 బూర్వ దిగ్బలాగ పుంగవుడైన
 గీర్వాణ వల్లభ గెలిచి తామున్ను
 దక్షిణ పశ్చిమాత్తర రాజవరుల
 సక్షిణగతి గెల్చి యధిక కష్టములు
 గొనివచ్చు నేడని గురువాద్యవరము
 వినువీధిఁ దెలఁగంగ విభుఁడు దండెత్తెఁ
 గడిమిని బూర్వ దిగ్భాగంబు గడఁగి
 జడధి మధ్యమున రాజన్యులఁ గెల్చి
 పరువడి కష్టంబు జహుళంబు గొనుచు
 చుఱువచ్చుచుఁ బాండ్య మహిపతి గాంచె
 విలసిల్లు ఘనపుణ్య విమలసారస్సు
 దశకంఠ దహన పాతక వినాశంబు
 పశుపతి శాంభవీ భవ్యవాసంబు
 వలివెత్త కాదలాంబా విలాసంబు
 నలినసంభవు యుజ్జనామ వాటంబు
 గురుతర ఘనపుణ్య శోటి తీర్థంబు
 చిరతర కైవల్య శీతగుండంబు
 భరమించు గంధమాదన పర్వతంబు
 వర నేతువాటికా వానస్థంబు
 గంగా జలాభిషేక ప్రవాహంబు
 రంగైనయట్టి యా రామేశ్వరంబు
 ఘనగోపుర ద్వార ఘటితప్రకార
 కనక మంటపములఁ గడుసాంపు మిగిలి
 పొలుపొందునట్టి యా పురమటు గాంచి
 యల తోడు బుధ పురోహితుల కిట్లనియె

నా దివ్యమైనట్టి యా పట్టణము
 నేది భావించి మా కెఱిగింపుఁ డనిన
 వరుస నా రాజుకు వార లిట్లునిరి
 ధరణీశ ! మున్ను త్రేతాయుగంబునను
 ననుచు లోకత్రయము రాయడింప
 వసఁచి మునులు దేవతలెల్లఁ గూడి
 వేమాటు శ్రీ హరిని వేడ్కఁ బ్రార్థింప
 రాముఁడై దశరథ రాజుకుఁ బుట్టి
 గాథేయుఁ డర్థింపఁగా నేఁగి మునుల
 పాఠించు తాటకఁ బట్టి ఖండించి
 యాగడ్డు రక్షించి యా మానిచేత
 పాగైన ఘనదివ్య బాణముల్ వడసి
 పాపాణరూపమై పరగు నహల్య
 దోషంబు తన పాదధూళిచేఁ బాసి
 శివుని విల్ విడిచి యా నీతఁ బెండ్లాడి
 తివిరి భార్గవరాము ధీరత్వ ముడఁచి
 యనఘుఁడై యా యదౌభ్యకువచ్చి మఱియుఁ
 దన తండ్రి ననుభవఁ దిమ్మనితోడ
 వైదేహియును దాను వనముల కరిగి
 రక్కసియైన శూర్పణఖ కామింప
 ముక్కును జెవులును మొదలంటఁ గోసి
 గరిసించినట్టి రాక్షస నేనతోడ
 ఖరదూషణాదుల ఖండించివైచి
 మాయామృగంబైన మారీచుఁ ద్రుంచి
 చయ్యన నా పర్ణశాలకు వచ్చి
 జనకజుఁ గానక సంతాపమంది
 తని జటాయువు పల్కు జాడలు దెలిసి
 శబరిచే నతిధి పూజలు గాంచి మించి
 సౌబగొండ సుగ్రీవుఁ జూచి మన్నించి
 వారి నొక్కప్పున వ్రాలంగఁజేసి
 పాలించి సుగ్రీవుఁ బట్టడ్డు గట్టి
 వాయునందనునిచే వైదేహి వార్త
 లాడుడఁ దెలిసి యాయభి బంధించి

రావణ కుంభకర్ణాదులఁ ద్రుంచి
 యీ విభీషణు లంక కధిపతిఁజేసి
 జానకీఁగూడి పుష్పకమెక్కి వేడ్క
 మానవాధీశుండు మగిడివచ్చుచును
 వనధి బంధనమున వడి పాయగఁగ
 ధనువునఁ దెగఁదీసి ధనుశోటిఁజేసి
 రావణు హత్య తా రయమునఁ బాయ
 నే విధంబా ! యని యిచ్చ నూహించి
 మఱియు నా సర్వేశు మహనీయమూర్తి
 సరగున దేవవేశ్యాభుజంగంకు
 మరణ జన్మలులేని మార్తండనేత్రుఁ
 దిరముగా నివటుఁ బ్రతిష్ఠగావించి
 తగ నయోధ్యకు నేఁగి దశరథాత్మజుండు
 జగమెల్లఁ బొగడ రాజ్యము నేయుచుండె.
 ఆ రాము వేరింట నమరి యీ శివుండు
 శ్రీరామలింగమై వెలంగె, నీ స్థలము
 రామేశ్వరంబన రాశికి నెక్కి
 కామితార్థములిచ్చు ఘన నేపకులకు
 నని వారలెఱింగింప నతిభక్తితోడ
 మనమున వర్ష సంభ్రమలీల నరిగి
 ధారుణీశ్వరుఁ డంత ధనుశోటి మునిఁగి
 శ్రీరామలింగము నేవించి వేడ్క
 సతిసన్నతులు నేసి యర్ధి బూజించి
 క్షితిపతి యిష్టార్థ సిద్ధిగాఁ గోరి
 నేతుమాధత్తనకుఁ జెయ్యితి మ్రొక్కి
 యాతలఁ జని పశ్చిమాంబుధిఁజేరి
 మలయాళ తులవ భూమండలం బరసి
 వెలఁగి వేడ్క ననంతశయనమ్ము జూచి
 కొమరొప్పఁ గన్యకాకొమరి వీక్షించి
 కర ముప్పఁ ద్రోవ గోకర్ణమ్ము సూచి
 రమణ గోకర్ణేశ్వరస్వామి నభిషే
 ప్రమదమ్ముతో సతిభక్తిఁ బ్రార్థించి
 వరుస నశ్చటి రాజవర్ణమ్ముచేత

గుఱుతుగాఁ గళ్ళముల్ గొని ప్రతాపమున
 థారుజీధరకులోద్దామప్రశస్త
 మేరుశైలప్రాంత మేదిని యందు
 నాహుబలాధిక ప్రాభవోదగ్ర
 సాహసం బెసఁగ నచ్చట దంతు విడనె
 కప్పుడా సూర్యుండు నన్నాది కేఁగ
 గప్పె నవ్విదిశలఁ జీకిల్లు నత్తఱిని
 గ్రక్కున గ్రహతారకములు వొడమె
 డిక్కులు వల్లనై తెలివొందె నపుడు
 కఱకంతు తలపుల్వ కలువల నవ్వు
 విరహుల తలవెచ్చ విటులందురచ్చ
 భావజన్మనిమామ ప్రజలకై బేమ
 దేవతలకఁ గూడు దిసమణిజోడు
 నా పూర్వదిగ్భామ యశికభాగమున
 దిపించు గర్పరతిలకమో యసఁగఁ
 బదియాఱుకళతో భాసురంబు గను
 మొదలిదిక్కునను సోముండు దేజరిల్లె
 పాండ్యభూపతికి ర్తి కబలిసయట్లు
 నిండి నవ్విదిశలు వెన్నెలలు శోభిల్లె
 నా రాత్రికచటి కేకాఁగియెప్పోయి
 మేరుపు డగ్గఱ మేదినిశ్వరుండు
 నా చంద్రకోటిరు నాపగాఢారు
 నా చౌక్కునాథుని నాత్మలోఁదలంచి
 శివుఁడిచ్చినట్టి యాచందాయుధమునఁ
 దిరిగి సత్త్వోద్ధతి దేవనగమ్ము
 ధీరత్వమునఁ గొట్టె డిద్దిరఁదిరుగ
 థారుణి వణకఁ దిగ్దంతు లల్లాడ
 దివిజాలు భయమంద దిగ్భ్రమంబెసఁగ
 నవిరళబ్రహ్మాండ మట్టిట్లు గాఁగ
 నప్పుడా కనకాద్రి యతిభీతినొంది
 యెప్పొండ్య భూమీకు నగ్రభాగమున
 రూపింప స్థావర రూపమ్ము నచటఁ
 ప్రాపింప జంగమ భావమై నిలిచె

నిలిచినఁ జూచి యానిర్వలాత్మకుఁడు
 సలలితమ్ముగ మేరుశైలమ్మునకును
 దన స్వత్వమున ను సౌందర్యనాయకుఁడు
 వినిపించినట్టి యావిధమెల్లఁజెప్పె
 చెప్పిన నా మేరుశిఖరియుఁ జెఱఁగి
 యెప్పురశాసను ననుశాసనమున
 వనుధేశ ! నీకును వలయునెంతేని
 వనవనంబిప్పుడు పట్టిగొంపొమ్ము
 సరనితో స్థావర జంగమంబులను
 బరగంగఁ బెండు రూపమ్ములైయుండు
 నటుగాన జంగమంబైన రూఁబు
 నిటఁదాల్చియున్నాఁడ నీ యొక్కమునను
 స్థావరీయాపమై తనరు నాయందు
 భూవర ! కొనిపొమ్ము భూతేశునాజ్ఞ
 వలసినబంగారు వరుసతో ననుచుఁ
 బలికిన విని యుగ్రపాండ్యభూవిభుఁడు
 శ్రీమన్నహాదేవు చితాబ్జమానను
 ప్రేమమ్ముతో నిల్పి పృథువాహుశక్తి
 పండాని మేరువు శైలమ్ము గొట్టి
 తుండించి ఖండించి తునియలు నేసి
 ఘనతరోష్ఠములపై గజముల మీఁద
 తనవరిపారమ్ము దగ మోయు నంత
 సౌరిదిగాఁ గనక రాసుల నెత్తి తెచ్చి
 కరముప్పవచ్చుచోఁ గనకాద్రి కదలి
 బిరుదు సందునువ్రాసెఁ బ్రేక్షనియపుడు
 నరయంగ నాబిరుదవ్వల నుండ
 వలె నంచు చెండి చేవడి మల్లగొట్టి
 జంగమయాపమై సవరింతునట్టి
 బంగారుకొండిను బరగ మున్నించి
 యాసువర్ణము గొంచు నా ప్రాద్యైవలి
 భాసుర సకలభూపాలుకు ల్గొలుపఁ
 దనపట్టణమ్ముగా భరణిఁ బెంపొంది
 వినుతమా మధురకు విచ్చేసె నంత

పాడిచె వేగురుజుక్క పురుషాతుదిశను
 మడురాజు పడమటి యుదధిలోఁ గ్రుంకె
 తాటె నంతంతకు దారకారాజి
 పాటెఁ జేకఁజ్జెల్లఁ బలపటవేఁగె
 ప్రాలేయకిరణబింబము పశ్చిమాద్రి
 వ్రాలె వెల్వలవాటి వాడె నోషధులు
 నక్షత్రముదముల్ నఖముఁ జిదుమ
 నాడుఁబున్నఁ బ్రాచి. హస్తపల్లవము
 నెత్తినమాడ్కి సొంపెనఁగ గభస్తు
 లత్రటి సూర్యోదయంబై చెలంగె
 సంత నా పురజను లాధనరాను
 లంతయు గనుగొని యాశ్చర్యమంది
 మఱి చొక్కనాథుని మహిమలుగాక
 భరణీశ్వరుం కిట్టి ధన్యత గలదె !
 యని సన్నుతులు నేయ నాధనంబెల్ల
 మనుజేశుడప్పుడా మధురేశుడైన
 సౌందర్యనాథుని సన్నిధికిఁగ
 యిందుకళాధర ! యిభదైత్యహరణ !
 యీశ్వరేశ్వర ! యీశ ! యీశాననాథ !
 శాశ్వత ! శాంత ! విసౌరితైశ్వర్య
 నీలలోహిత ! దివ్య నిర్మలాకార !
 హాలాహలాహర యాపదుద్ధార !
 దేవేశ ! నీకృపాదృష్టి నాయందు
 గావింతుకతన విఖ్యాతంబుగాఁగ
 భనరానులిపుడు వర్ధనముగాఁ గలిగె
 నని సన్నుతులు నేసి యధికసద్భక్తి
 పొందుగా మఱి సగంబును భూమివారి
 కండందవేడ్కల నతిశయిల్లఁగను
 భక్తజాహర సౌభాగ్యంబులందు
 రక్షించె నొకయేఁడు రాజశేఖరుఁడు
 వక్రంబులన్ని విర్వక్రంబుగాఁగ
 సంతట వర్షము లధికమై కుఱిసె
 సంతయు ముదమంది రెల్లవారలును

దుర్భిక్షదోషము దూరమైపోవ
నిర్భయవృత్తి బాండ్లని నావేళ
నా మహినురవరు లంద టే తెంచి
ప్రేమతోఁ బొడగాంచి పృథివి సొంపెక్క
యజ్ఞపాపామజపాదు లర్థినేయఁగను
ప్రాజ్ఞుఁడై యేకాతపత్రముగాను
భూలోకమంతయు భూతేశుకృపను
బాలించె నమ్మహిపాలుఁ డింపెసఁగ
వెరపుతో నీలీల విన్న పుణ్యములు
దొరకును, దుర్భిక్షదోషముల్ మాను
నిది పంచదశలీల యిటమీఁది చరిత
ముదముతోఁజెప్పెద మునులార వినుడి
యనుచు సన్నునులతో నాయగస్త్యుండు
మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె.

పదునాఱవ లీల.

మఱియు నాపాండ్య భూమండలేశ్వరుండు
పరమపుణ్యుండు ధాత్రిఁ బాలింపుచుండ
నరయంగఁ దొల్లి ప్రాప్తానకులొత్తములు
వెరపుతోడుతఁ జతుర్వేదము లెపుడు
నొప్పుగా నాలుగు యుగముల వరుస,
తప్పకయుండి యధ్యయనంబు నేయఁ
బ్రళయమై బ్రహ్మకల్పమునఁ బూర్వ
కలియుగాంతమునఁ గల విప్రవరులు
పవరించి కాలస్వభావంబు వలనఁ
బ్రచురమై వేదముల్ పఠియించువాకు
కొండఱ్ఱమెఱింగికొన కున్నవారు
కొండలు పఠియించుకొనకున్నవారు
మఱికొండలు సమూయమతిని విప్రులకు
నిరపుగా నుపదేశ మీయనివారు
వై యిట్టివిధముల నవనీసురేంద్రు
తీయఁడ వర్తనంబెడలి తొరపుడు
నేదాధ్యయనములు విడువ నందఱును

నాదటంగశ్వాదులగు మునులెల్ల
 నా మహిమరులతో నలిగి వేదములు
 హేమామవర్తనములు నొగి మొదలైన
 క్రియలును దీటని కినుకమై నపుడు
 పయనమై కైలాస పర్వతంబునకు
 నరిగి యాకృతయుగం బాదినివారు
 పరమేశ్వరునిగోరి ప్రస్తుతింపుచును
 యోదేవ ! సర్వేశ ! యో వేదపురుష !
 వేదాగమతీత వేదస్వరూప
 కలియుగాంతరమునఁ గడఁగి వేదములు
 వెలయంగలేవయ్య ! విప్రులయందు
 విఫలమైనట్టి యా వేదముల్ నాల్గు
 సఫలమ్ముగాఁ జేసి సద్ధర్మనిఁగితి
 వేదపాలనము గావించి మాయందు
 నీ దయగలుగ మన్నింపనే ! దేవ
 యని సన్నుతులు నేయ నామునీంద్రులకు
 మనమున సంతోష మహిమ పెంపొందఁ
 బడుపలి మిగుల సద్భక్తితో నపుడు
 సశరీరియై వారి కానతి యిచ్చె
 మధురాపురమ్మున మహి మించివెలయ
 సధికమ్ముగామేము సర్థయుక్తముగ
 వేదమ్మును నాల్గు విస్తరించెదము
 మోదమ్ముతోఁ బొందు మునులార ! యనిన
 సలలిత హృదయులై సంయమీశ్వరులు
 పాలుపొంద హాలాస్యపురము కేతెంచి
 క్రీ చోక్కనాథునిఁ జేరి వందనము
 తాచరింపుచు వారలాత్మ నుప్పొంగి
 శూలాది హస్తాయ శుభ్రవర్ణాయ
 తాలస్వరూపాయ తాలాంతకాయ
 యోగయ నాథాయ యోగగమ్యాయ
 నాగవర్తధరాయ నగజాధిపాయ
 కాలేందుజాతాయ ఫాలశ్రేతాయ
 కాలమాటధరాయ కాపాలికాయ

పురచైత్యహరణాయ భూలేశ్వరాయ
 శ్రీవిరూపాక్షాయ వృషభధ్వజాయ
 దేవాయ శ్రీ మహా దేవదేవాయ
 సగకార్జుకాయ పన్నగ భూషణాయ
 నిగమశాస్త్రార్థ వర్ణిత సురూపాయ
 అనుకమనిత్య సత్యస్వరూపాయ
 వనశోభిత కదంబ వనవాసితాయ
 విధి శిరోమాలికావృత కంఠరాయ
 మధురాపురీకాయ మదనాంతకాయ
 వాచామగోచర వర్ణరూపాయ
 కామభస్మాంగాయ గంగాధరాయ
 సీ పాదనేవా మనీషులమైన
 మాపాల దయగల్గి మన్నింపుదేవ !
 వేదవతుష్కమ్ము వికలత నొంచె
 వేదమ్ములాసతి వేదాత్త ! నీశ్ర
 ననుచు సంజలులు ఫాలాగ్రంబు నందు
 ననువందఁ గీలించి యమ్మహామనులు
 నభినుతుల నేయంగ హర్ష మ్మనంది
 యనహత్తులార ! మా యాత్మ మెచ్చితిమి
 మునుకొని మీసోత్త్రములకును ననుచు
 శ్రీ చోక్కినాథుఁ డంచితకృప వారి
 కాశార్యరూపమై యాశ్చర్య మెసఁగఁ
 దలఁప ఋగ్యజుషాధర్వణవేద
 ములు మూఁటికిని గ్రమంబులు నేర్పఱించి
 వరుస శిక్షకల్ప వ్యాకరణమ్ము
 లురునిరుక్తభండ మొగి జ్యోతిషమ్ము
 సంగమ్ములాటును నవగతమ్ముగను
 సాంగమ్ముగాఁ జెప్పి సాధనమ్ముగను
 బససలష్టకములు పన్న ముల్ జటలు
 మునుకొని జటస్సౌత్రములును వర్ణములు
 ఘనశాఖ లారణ్య కాతకమ్ములును
 మణియును నమకవమకములు రుములు
 పరగఁ జురుషస్సూక్తపవమానములును

దయ నుదాత్తానుదాత్తస్వరితప్ర
 వయములు నాల్గును స్వరముల యందు
 విరచించి తగ సామవేదమునకును
 నరుదుగా మంద్ర మధ్యమ తారకములు
 సామగానముల సప్తస్వరముల
 నా మహాపురుషుల కర్థయుక్తముగ
 నొనరంగ నుపదేశ మొసంగ వారెల్లఁ
 జనుజూడఁ జూడ సంతర్ధానమయ్యె
 సరవితో నురలు నా సౌందర్య మీదఁ
 బొరిబొరి గుఱిసేరి పుష్పవర్షములు
 సంత నామునురెల్లి నా చౌక్కునాథు
 శైతలయుఁ గీర్తించి యీదేవుఁ బోలు
 దైవము లేడని తాత్పర్య మొసఁగ
 నావేదవితతి బ్రాహ్మణులకు నెల్లఁ
 బరిపాలనముజేసి ప్రఖ్యాతిగాఁగ
 ధర వెలయించిరి తాపసోత్తములు
 సంతట నుపనయనములు సంధ్యలును
 సంతర్పణములు జపతపములును
 నగ్నిపాత్రము లా హాలాన్యకృతును
 ప్రజ్ఞతో ధాత్రిని బ్రబలి వర్ధిలై
 విదితంబుగాను సద్విపులయందు
 నది యాదిగా శ్రుతు లభివృద్ధి నొందె
 చిరయశోధనులార! శ్రీ చౌక్కునాథు
 వరితల నిది షోడశంబగులీల
 విశ్వమందీలీల విన్న సత్పుణ్య
 లైశ్వర్య ప్రాప్తులై యాహ్వాయవిద్య
 అందు నాధిక్యమై యాగమోక్తి గను
 బొంది వేడ్కలను సద్బుధులెల్లఁ బొగడ
 శ్రీ చౌక్కునాథుని నేవల మరఁగి
 యాచంద్ర తారార్కమై యందు రెపుడు
 ననిన సన్నునురెల్ల నధికసంతోష
 మును బొంది కలశజన్మునిఁ జూచి మఱియు
 శౌందర్యనాథుని సత్పుణ్యకథలు

నందమ్ముగా మాకు నానతిమ్మునిన,
 ఇది సర్వ ఘనస్కవీంద్ర పాదాబ్జ
 విదితేపూజామోద విమలుండు పద్మ
 కప్పుర సౌరభ్య కలిత మానాంక
 తిప్పరాజనుపుత్ర తిరువేంగళేంద్ర
 విరచితం బగు లోకవిఖ్యాతమైన
 సరసలక్షణ కావ్య సత్కవీంద్రాధి
 నందిత శ్రీ చొక్కనాథ చారిత్ర
 మందున నిది తృతీయాశ్వాసమయ్యె

చౌక్కునాథచరిత్రము

చతుర్థాశ్వాసము

పదునేడవ లీల

శ్రీకర గుణహార ! సింధు గంధీర !
రాకేందుసమతేజ ! రమణీయభోజ !
విసవభూవరపుత్ర ! భాగ్యచరిత్ర
పొసగంగఁ జినరామ భూపాగ్గజ్య !
వినుగోళ్ల పెదరామ ! విభవనుత్రామ !
యనుపమజయభామ యధికసత్ప్రేమ
శ్రీ చౌక్కునాథు చారిత్రంబులెల్ల
బాచకస్ఫూర్తిగా వర్ణింతు వినుము.
మఱియును నుగ్ర భూమండలేశ్వరుఁడు
కురమసంతోష సంభ్రమకేళి మెఱయ
జనులెల్లఁ బొగడ రాజ్యము నేయుచుండి
తనభోగసతికిని దనయులుగలిగి
కులకాంతకును నర్భకులు లేనియట్టి
తలఁపునఁ జింతించి తగ విచారించి
పట్టానకర్తుఁడై బాగైనయట్టి
పట్టియొక్కఁడు గల్గి భక్తితో నవుడు
తనదు పట్టఁపుదేవిఁ దగఁ దోడు కొనుచు
చని చౌక్కునాథుని సన్నిధి నిల్చి
యోదేవ సర్వేశ ! యాకృత్తివాస !
యోదేవతాధ్యక్ష ! యా లోకరక్ష
యో చరాచరరూప యో విశ్వరూప
యో పాపనగనాథ యో చౌక్కునాథ !
పట్టాధిపేక సంప్రాప్తుఁడై వెలయు
నట్టి తేజోమూర్తి నధికసుందరుని
మత్స్యబ్రాహ్మణ సాధ్వీకి మహితసౌభాగ్య
సత్పుత్రు నొకనిఁ బ్రసాదింపవలయు
నని సన్నుతులునేయ హరుఁడు మన్నించి
మనుజేంద్రునకు సత్కుమారుండు గలుగఁ
గరుణతోఁ గృపజేసెఁ గలకంతుఁడవుడు
భరణీశ్వరుండు తన తరుణితోఁగూడ
నగరికిఁజని జగన్నాథుని కృపను

జగతిఁ బాలింపుడు జయముతో మండ
 గొంతకాలమునకుఁ గోమలాంగియును
 నెంతయు వేడ్క దాహృదలక్షణము
 ధరియించె సోమసౌందర్యని కృపను
 సరవిఁ దొమ్మిదిగెల్ వనినపిమ్మటను
 ధరణిపాలన ధురంధరుడైన యట్టి
 వరకుమారుని గాంచె వనిత యంతటను
 నాయుగ్రపాండ్య భూపాగ్రణియపుడు
 నాయర్భకునకును నతిస్పృహమమునఁ
 ప్రితితో నెల్లరఁ బిలువంగఁబనిచి
 జాతసూతకములు సరపితోఁ దీర్చి
 నైమ్మితో దేవపాండియ నామకరణ
 మమ్మహిపాలున కవుడు మన్నించె
 నారాజసుతుఁడు దశబ్దంబులకు
 జారువిద్యా వివక్షణ లక్షణముల
 నీతివర్తనముల నిపుణతగాంచి
 భూలేశ్వరుని కృపాపూర్ణుడై వెలసె
 నత్తటి నారాజు నతి మృగవృసన
 చిత్తుడై వనముఁ జెలఁగి వర్తించి
 యనఘుండు మృగముల నవలీలఁ ద్రుంచి
 ఘనమైన యొక్క వ్యాఘ్రముచ్చేద గాఢ
 భర్తము నందె యా భర్తవర్తనుఁడు
 నిర్వలాపారుండు నృపకులొత్తముఁడు
 నా యుగ్రపాండీంద్రుఁ డాస్వామియందు
 సాయుజ్యమును బొందెఁ జాలంగ నంత
 వగిసప్రథాను లా తనయుని చేత
 జగలేశ్వరునకు మోక్షప్రాప్తివిధులు
 గావించి మథుర కాగమనమ్ము నేసి
 దేవపాండియ నామతేజుడైనట్టి
 యాకుమారునకు స్వామాజ్య పట్టాధి
 ష్ఠికమ్మునేయను తింఱింపుమండ
 మనమునఁ గపట కల్పనములు పూని
 తనర నిక్కావతి తనయులు చోర

వృత్తిని రత్న కిరీట భూషణము
 రత్నక కొంపోయి యెవ్వరు దమ్ము
 నైఋత్యరాకుండిన నిట మంత్రివరులు
 పరగ బాంధ్య కుమారుల బట్టిమ్ముగట్టఁ
 దలంచి యా శుభమునూర్తమున భండార
 నిలయమ్మునందు వర్ణితరత్న దివ్య
 మకుట భూషణములు మహితవస్తువులు
 వటుకునఁ గానక తగ నగలెల్ల
 దైన్యమనమ్మకై తగ విచారింప
 నాసమయమున దివ్యంబైన రత్న
 రాసులచ్చటఁ గొంచు రమణతో నపుడు
 చూచినవారికిఁ జోద్యమైయుండ
 శ్రీ చొక్కనాథుండు నెట్టియై వచ్చి
 రాజవీరులయందు రాజితరత్న
 రాజి యిచ్చట గొను రాజులు గలరె !
 వెప్పుడిన్నింటికిని నెట్టి సేననుచు
 నప్పుడు గూర్చుండి యందఱఁజూచి
 నవరత్నముల లక్షణములు జన్మములు
 వివరించి చెప్పె నా విశ్వనాయకుండు
 బలుండను దైత్యుని బశువుగాఁజేసి
 యందుమాంసము దీసి యాగగుండంబు
 నందు దేవతలెల్ల నాహుతులవేల్చి
 తగ హవిర్భాగ మందఱు భజియించి
 మిగిలిన వర్తాస్థి మెదడు నామిషము
 లాస్థిస్థంబున నవి పాఠవైవ
 నవి మూఱములుగాఁగ నట్టి యంగములు
 గొంత పర్వతములఁ గొంత వాహినులఁ
 గొంత వారిధితోనఁ గొంతమేదినిని
 బడినవి వీరి సప్తపావైవహించి
 వడిఁ దదంగములెల్ల వరుసతో నపుడు
 నైముకలు వజ్రాలు నెసఁగు మాంసములు
 విమలప్రవాళముల వెసఁ గనుగ్రుడ్లు
 భర నీలములును రక్తము మానికముఖ

కురులు వైదూర్యముల్ క్రొత్తు గోమేధి
 కములు (?) దంతములు ముక్తాఫలములును
 రమణ శ్లేష్మము పుష్కరాగిత్తు పిమ్మ
 పచ్చలునై జగత్ప్రభాతిగాఁగ
 నచ్చగా దివ్యరత్నాకృతిఁ దాల్చె,
 నలరు మాణిక్యములం దేడువగలు
 గల వందులో నాల్గు కాంతి సాంపెక్క
 నదులందుఁబైను నాలుగువగలు
 నిది యిది యని దాని నెఱుగఁగవలయు
 వరుస బ్రహ్మక్షత్ర వైశ్యహృదులను
 జరగ రత్నపుజాతి భావింపవలయు
 నా మానికములకు నరయంగ నాల్గు
 నామముల్ గలవు ఫణాఫణి పద్మ
 రాగము కురువిందరాగకోమలము
 బాగైనగుణములు పండ్రెండు మణియు
 నవగుణములు పదియాఱునుగలవు
 వివిధదోషదోష వితతులు చెలిసి
 వర్ణభేదములు నిరువైయెనిమిదియును
 నిర్ణయింపఁగ నేర్చి నిగ్గులుచెలిసి
 యేడులక్షణములు నెఱిఁగిన నదియొక
 బోఁడిగామాణిక్యముల లక్షణములు
 మణి ముత్యములకు జన్మస్థానములుగ
 నురగముమత్స్యము నుత్తమస్త్రీల
 గళమును గరిదంత ఘనవరాహములు
 చెలఁగు మామిడిపండు చెఱుకును వెదురు
 శనిభుజాస్థలమును శంఖమేఘములు
 నైనయు ముత్యపుచిప్ప యెసఁగు నిందులకు
 గుణదోషములు పది గుణము నొక్కటియె
 గణుతింప ముత్యాల గల లక్షణములు
 సారంబు వ్రజాల జన్మముల్ కెల
 వైరాహమును హిమవత్తుంగిరులు
 నిల వాలుకలు గోరు (?) హిమకూటము
 లలి వందిమాతంగ లాఱు దిక్కుల ను

ప్రాంతవజ్రములు ప్రభవించునందు
 భాతిగా గుణములు కదియాలుగలవు
 మంచిగుణములు నేడు మఱివజ్రములకు
 నెంచి యాలక్షణా లెఱుంగంగ వలయు
 దగు నీలములకు సత్కాంతులెనిమిది
 వగలగు నవగుణావళులు నెన్నిదియ
 విగడమునకు వన్నె శరగ నార్వగలు
 నవగుణములు నాటు నరయంగవలయు
 పచ్చల లక్షణ భావములేవినుండి
 పచ్చనివని చిల్క నిర్మితము
 సౌరిదివన్నియయు నాపురువుల వన్నె
 లరయ నీవన్నియ లాటు సద్గుణము
 లెఱింగి దుర్గుణములు నెనిమిది బెలియ
 సరవితో నివియ పచ్చల లక్షణములు
 తగుఁ బుష్కరాగరత్నము కొక్కగుణము
 పొగడొందువైదూర్యమున కొక్కగుణము
 గోమేధికమునకు గుణము నొక్కటియ
 భూమిలో నివిరత్నముల లక్షణములు
 నని వారలఁ జెప్పి యాచౌక్కవిభుఁడు
 జననాథుతనయుపై సంతోషమెసఁగ
 నింతయఁగలుగుట కిదియమేలనుచు
 సంతోషమున బొంది వయ్యన నపుడు
 నా కిరీటుమునకు నర్హరత్నములు
 జోకగా నొఁగి యాచౌక్కనాయకుఁడు
 సరవి నదృశ్యమై జరిగె నాస్వామి
 నరయ బారందలు నాశ్చర్యమంది
 పొండిడు దశకు సద్భక్తుండు గాన
 విండెందుజూఁకుండిక్కడికి వేంచేసి
 కోటిరమునకుఁ బేర్కొనఁజాలునట్టి
 మేటిరత్నములిచ్చె మేలియ్య ననుచు
 మకరాంకహరుఁడిచ్చు మణులు మువర్ణ
 మకుటయు నేయించి మంత్రు లారాజు
 నల వైఖరిలము నభిషేకమార్చి

జలం నీలం సనానీనునిఁ జేసి
 నవరత్నములచేత నవకమైనట్టి
 ప్రవిమలదివ్య ప్రభాకిరీటుమ్ము
 శిరసున నిడి సుఖసిద్ధిరలీల రాజ్య
 పరిపాలనము నేయు ప్రఖ్యాతిగాను
 ననుచుఁ బట్టముగట్టిరా దేవపాండ్య
 జనపాలకుని ముక్తి సామంతవరులు
 నాకుమారుండును నాచొక్కనాథుఁ
 గోరి సర్వేశ్వరు గుడికేగుచెంచి
 యనుపమదివ్య రత్నాభరణములు
 ఘనతరముగఁదెచ్చి కానుకలిచ్చి
 హరహర ! సర్వేశ ! యంబరకేశ !
 పరతత్వసంకాశ ! భవరోగనాశ !
 యభవ మృత్యువినాశ యభిలలోకేశ
 సభయలోకత్రాణ ! సత్యధరీణ
 మూలమర్త్యోద్ధాం మోక్షసంపాద
 చాలవంద్రోత్తంస ! పాపవిధ్వంస !
 యని సన్నతులు నేసి యాపాండ్యవిభుఁడు
 జనులు శోభిల్ల రాజ్యము నేయుచుండ
 నిది సత్తుదశలీల యిటమీచి చరిత
 ముదముతోఁజెప్పెద మునులార వినుడి
 యనుచు సన్నుతులతో నా యగస్త్యుండు
 మునమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె

వదునెవిమదవ లీల

పరగంగ నాదేవ పాండ్యభూవిభుఁడు
 చిరకీర్తి రాజ్యము నేయునుండ
 సురపతి యొకనాఁడు సురసిద్ధసాధ్య
 వరులాది సకల దేవతలెల్లఁ గొలువ
 మునుకొని వరుణుండు మ్రొక్కి నిల్వినను
 ననఘుఁ డాశక్రుండు నవ్వలిభాగ
 మందుఁ గూర్చుండంగ ననుజొప్పఁబంజె
 యందు నాసభవార లాత్మ శోభిల్ల
 వరుణుండు వీక్షించి వాసభునంత
 గరమొప్పఁ బ్రశ్నగాఁ గావించ నతఁడు

పులికితదేవలుండై పూర్ణసంతోష
 కలితనైతానందకలితుండై యపుడు
 మున్నుదావేటగాఁ జూయి యాదేవుఁ
 గన్నులానందముగాఁ జూచి పూజ
 చేసినవిధ మెల్లఁ జేకొని వారి
 కాసలుపుట్టంగ నా వాసపుండు
 తడయక వేడ్కతోఁ దాఁజెప్పఁ దొడఁగ
 నడచి ప్రైతను చిత్త నక్షత్రమందు
 మహి మించి తగు పాండ్యమండలమున ను
 గుహనంతవాఁడు పేర్కొనరాని యట్టి
 హాలాస్యనాథుని నట్టాలనాథుఁ
 గాలకంధరుని నంగయకణ్ణియమ్మ
 మానసోల్లాసుని మధురాపురీశు
 భూనశోంతర్యు, నాభూనేశు నీశు,
 నతులితంబగు కదంబారణ్యనిలయుఁ
 బ్రతిలేని సౌందర్యపతి చౌక్కువిభునిఁ
 గనకాంబుజంబుల ఘనదివ్యసరసిఁ
 గనుగొంటి నావేయు గన్నులు జెలఁగఁ
 గనియు నాకొలనిలోఁ గడువేడ్కమునిఁగ
 తనర నాస్వామిని దర్శించి వత్తు
 నాదేవుసౌందర్య మాదేవుమహిమ
 మేదైవములఁ గాన మిదియు సిద్ధంబు
 నామధురాధ్యక్షుండౌ దేవపాండ్య
 భూమీశుఁ డత్యంత భూరిసద్భక్తుఁ
 డాతని శివభక్తి యాశ్చర్యమెన్న
 నాతనందే కాని యన్యులం దెఱుఁగ
 మని తన్నయావస్థుండై యాత్మఁ దెలిసి
 మనమున హర్షించి మఱియు నిట్లునిచు,
 వదలనిభక్తి గీర్వాణవల్లభుఁడు
 ముదితుండై సంస్తోత్రములు నేయుచుండె
 నా దేవపతి మాట కాశ్చర్యమంది
 యాదేవతలు మును లంతగతదాము
 మొదలకుండిరి యనిమిషద్వమ్మలగుడు

విదితులై వారెల్ల వెరగందియుండ
 నయ్యెడ దేవేంద్రుఁ డమరుల మునుల
 నైయ్యము తోడ మందిరముల కనిపి
 యలర నావరుణుని సంపిన సతఁడు
 పొల్కుపెన రసవలీపురము కేతెంచి
 యాచొక్కనాథు లీలావివోదముఁ
 జూచెద గాకంఁకుఁ జోద్యము గాఁగ
 గుఱుతుగా మధుర లోఁగొను డంచు నపుడు
 వరుణుండు పరిపె నా వార్ధులేఁడిటి
 సంపిన నావార్ధు లాపట్టణము
 ముంపుడు మని గోపమున మీటి రాఁగ
 నాపురి దేవత లాపురి ప్రజలు
 నాపరమేశ్వరు నాచొక్కనాథు
 ముంధరి కేతెంచి యొడ్పు గేలమర
 జయజయధ్వనులతో సర్వేశునకును
 భయమంది వారలు పఱతెంచి మ్రొక్కి
 యోదేవ ! సర్వేశ యాజగదీశ !
 యోదయాపరమూర్తి ! యోవిశ్వమూర్తి !
 గజదైత్యవైరి యోకాలకాలాంత !
 అజిగిరశ్చేదన ! అద్రిజారమణ !
 కుంజరాననజనక గోవైరివైరి
 భంజనాంధకదక్ష ! బలిత ? సంహార !
 హలధర ! హరిణాంక ! యఖిల ! నిశ్శంక !
 ప్రళయకాలములేక ప్రళయకాలమ్ము.
 గలిగి యీవార్ధులు గడలిటువమ్ము
 మన్నవి యని వార లుజ్జ్వెస్వనముల
 విన్నవించినఁ జూచి విశ్వేశ్వరుండు
 పరమదయాదృష్టి భావించి యపుడు
 వెరవకుండని వారి వెరవెల్లఁ దీర్చి
 యల పుష్కరము పుష్కలావర్తకమ్ము
 వెలగంగ నమృతంబు జీవవర్ధనము
 లను మేఘముల నాల్గు నటకు రప్పించి
 యనఘుండు వారి కిట్లుని యానతిత్వే

నావార్ధితోయంబు లాపోశనంబు
 గావించుడని వారిఁ గడఁక సంపినను
 నవధారు దేవ ! మీయాజ్ఞ పెంపునను
 గలిసి యావాధ్య లొక్కటఁ గ్రుక్కగాను
 గ్రోరెదమనుచుఁ బేర్కొను సంభ్రమమునఁ
 గాలా నిలాభీల గర్వితోదగ్ర
 కీలాలములను నిక్కియఁ బొరింబొరిని
 వేలావల్లిరమై వేగఁబ వచ్చు
 జలధులనెల్ల నా క్షణమున మించి
 నలుపురు నాపోశనంబుగాఁ గొనిన
 నప్పుడా పురజను లానందమంది
 తప్పక సంస్తుతుల్ దగఁ జేసి రంతఁ
 జాత మింకొకసారి చౌక్కనాయకుని
 భాతిగాఁ దెఱఁగులు పరికింత మనుచు
 మఱియును దాశప్రమాణధారలుగ
 వరుణుండు మధురపై వాసలు గుఱియ
 నా నాల్గు మేఘములందు పైమరువు
 గా నుండుడని శౌలగా నియమించి
 యా ప్రళయమ్ము వాయఁగఁ జేయునపుడు
 భూప్రజ లతిమోదమును బొంది రంత
 నా పట్నమున నున్న యా దేవపాండ్య
 భూపాలు ప్రజలకా భూమండలమున
 గలవారికిని నే యుగాంతమ్ములందుఁ
 బ్రళయకాలము లే యుత్పదవంబులును
 నెన్నేనివచ్చె నేనీ స్థానమునకు
 నెన్నఁడు లేదంచు నిట్లానతిచ్చె
 న మముగా నా మేఘసంఘముల్ నాల్గు
 కొమరొప్పఁగూటమ్ము గూడిన కతన
 నలుడమల్ కూటమై నల్లిక్కులందు
 పలుమఱు నెప్పఁగఁ బరగె నా మధుర
 యిప్పుడా వరుణుండు నతిభీతి నంది
 యప్పురవిభ్వంసి యా చౌక్కనాథు
 నగ్రభాగమ్మున కల్లన నరిగె

యగ్ర ! కపర్ది ! ఓయరగేంద్రహార !
 రుద్రాశ్రమేయ విరూపాక్ష కాంభ
 నాద్రి బాణాసన ! హరితాంశభరిణ
 బాణకావ్యత్రాణ ! బాణారిబాణ
 బాణరక్షణ ! తంబబాణ సంహార !
 విణహశోజ్జ్వల ! యేణారి వర్ష
 రాణితాంబర ! గజరాక్షస హరణ !
 త్రిణయన నీ దయావృష్టి నాయందు
 నణుమాత ముగినిల్పు మపవర్గ నాథ
 సర్వాపరాధుండ సర్వహాకుండ
 సర్వపాపాత్తుండ జడవర్తనుండ
 నని సన్నుతించిన నా చొక్కవిభుడు
 మనమున హన్దించి మన్నించి యతని
 వలచిన యప్పుడు దగనిటురమ్ము
 వరుణ ! నీ దిక్కుకు వడి నేగు మనుమ
 గరుణించి తంపెను గజకంఠుడంత
 నిది యష్టదశలీల యిటమీది చరిత
 ముదముతోడ జెప్పెద మనులార ! వినుడి
 తునుచు సన్నునులతో నా యగస్తులందు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియె నిట్లనియె.

పందొమ్మిదవ లీల

అ దేవపాండ్య భూపాగ్రణి యంత
 సాదరహృదయుండై జగతిఁ బాలింప
 మఱి చొక్కనాథుడౌ మధురలోకలను
 నిరవైన సిద్ధుండై యెల్లరుఁ జూడ
 కుఱుచు కెంజడలును గుచ్చిలి కంభ
 మరుభూతియును రుండమాలికల్ చెల్లెలఁ
 బసిండి కామాక్షులు బసిండి పాత్రలును
 బసిండి గోణమ్మును బాదనూపురము
 మసిబొట్టు బెత్తాము మఱి కక్షపాల
 పసిండి యొడ్డాణమ్ము పైని సరివెణలు
 నాగహస్తము సింగినాదమ్ము యోగ
 బాగాలు ఘనరూద్రబంధమ్ము వెలయ

రసవాద ఘటికలు రసికౌషధములు
 రసికుడై ధరియించి రాజమార్గమున
 నానందలీల నిత్యానందుడగుచు
 రానందువిచ్చేసి తగవచ్చుచున్న
 యా చాక్కనాథుని నందలు వేడ్క
 జూచి యా పురనివాసులు విరూపాక్ష
 నాథుడో యానందనాథుడో యాది
 నాథుడో గోరక్షనాథుడో మేఘ
 నాథుడో భైరవనాథుడో మత్స్య
 వాథుడో సారంగనాథుడో శంభు
 నాథుడో యీ నవనాథ సిద్ధులకు
 నాథుడో సౌందర్యనాథుడో యనుచు
 నా పుణ్యచారితునట జేరజూయి
 యా పురివారలు నమ్మహాత్మకుని
 నెందుండి వచ్చితిరేమి కారణము
 నిండుల కేగంగనేల మీరనిన
 వసధులు భూమియు నారి పూరమ్ము
 గానకొని మేరువు కుండనమ్ముగను
 నెన్ని కల్పములైన నిటువలె నుండ
 నెన్నఁగా నీలోక మేలోకమైన
 జెలఁగి నువర్ణమ్ముజేతు మేమనుచు,
 వెలయ నా పురిలోని వృద్ధుల నెల్ల
 బాలులగాఁ జేయ బాలురనెల్ల
 జాలంగ వృద్ధుల చందమ్ము నేయ
 నబువు మేరువునేయ నరయ నా మేరు
 వబువుగాఁ జేయఁగ నలరు నా తపసి
 చెన్నాందు నీలాగు సిద్ధవిద్యలను
 నెన్నేని నటియింప నెలమి నా దేవ
 నగరమ్ములోన గాంధార సౌందర్య
 లగు సిద్ధు లాశ్చర్యులై చూచుచుండ
 నంతట నా సిద్ధుడా దేవపాండు
 నంతఃపురంబేగి యన్ని గేహముల
 జరియింప నా పాండ్య జననాథుఁ డెఱిగి

పరగ నా సిద్ధునిఁ బట్టి తెచ్చునినఁ
 బరివ్రాని వారలు పట్టుంగఁబోవఁ
 జే చిక్కినట్లుండు చిక్క కదృశ్యుఁ
 డై చని దేవాలయంబు లోపలను
 రాతి యేనుఁగువద్ద రమణ నా యోగి
 భాతిగాఁ గూర్చుండఁ బాండ్య భూవిభుఁడు
 నా శివాలయమునకు నరుగుచో నత్తిడు
 నా సిద్ధముఖ్యుని నటుఁగాంచి పలికె
 నెచ్చోటినుండి నీ వేగుడెంచితివి ?
 యిచ్చటనుండుట కేమి కారణము
 నని యిట్టులడిగిన నమ్మహా పురుషుఁ
 డనఘచారితుఁ డిట్లుని యానతిచ్చె
 వరుస ననాగత వర్తమానమ్ము
 నెఱుఁగుమ సిద్ధమ్ము నేము సిద్ధులము
 నీకేల పరికింప! నీ వేగుమనుచుఁ
 జేకొని మాని నుస్థిరలీల నుండె
 నిదియుఁ బందొమ్మిది యిటమీది చరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార ! వినుఁడి
 యునుచు సమ్మనులతో నా యగస్త్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె.

ఇరువదియవ లీల

ఆ పాండ్య మండలాధ్యక్షుండు మఱియు
 నా పరమాత్మతో నట విన్నవించె
 దేవ ! సర్వము మీరు దెలిసితిరేని
 మీ విద్య మాకు నెచ్చినిఁ జూపవలయు
 నెలమితో నా చేతి యిత్తుదండమ్ము
 శిల సింధురమ్ము భక్షించెన యేని
 నీవు సర్వమ్మును నెఱుఁగు సిద్ధుండభ
 నీవేదా మాపాలి నిజమైన వేల్పు,
 వలమి నాదైన యీ యైశ్వర్యమెల్ల
 నెలమితో మీకు నే నిచ్చెద ననిన
 నిరవైన యీ రాతి యేనుఁగు నత్తిడు
 కఱకంఠుండట నవ్వి కడకంటఁ జూడెఁ

జూచినంతటఁ గడు చోద్యముఁగాను
 నేచి డగ్గఱుచు బృంహిత మయిఁజేసి
 యా రాజుచేఁ జెఱుకాక్షణమునను
 నా గతి యేనుఁగు నటు పట్టి దిగిచి
 యఱుత నున్నట్టి కట్టాణి ముత్యాల
 సరములు ద్రెంచిస జనపతి వెఱచె
 నా రాజు పరివార మత్యుగముగను
 చూడ జాకారమై తఱిమి వైఁబడిన
 సామజ మపుడు పాపాణమైయుండె
 నా మహాసిద్ధుఁ డదృశ్యమై చనియె
 నంత నా దేవ పాండ్యుఁనీశ్వరుఁడు
 నెంతయు భీతుఁడై యిచ్చఁగో గలఁగి
 యా యిందుశేఖరు నాలయమునకుఁ
 తోయి సద్భక్తి నద్భుతలీల మొక్కి
 పరమేశు నర్పించి భక్తిఁ బూజించి
 పరిపూరితానంద బాష్పముల్ దొరుగ
 గా వేడ్క రోమాంశకంచుకితాఖి
 లావయపుండ్రులు యధిక నిరుద్ధ
 గద్గద కంఠ సంకలిత స్వరము
 నుద్గమింపఁగ నంజ లానరంగ నిటల
 భాగమునందు సంత్రమ మొప్పఁ జేర్చి
 ప్రాగల్భ్యబుద్ధి నిట్లుని సన్నుతించె
 శ్రీ మన్మహాదేవ ! సిద్ధానుభావ !
 కామితరూప శంకర విశ్వరూప
 యభినవ భుజగేంద్ర యజ్ఞోపవీత
 శుభకర శుభమూర్తి ! శోభనమూర్తి
 విశ్రుత గుణసార ! వేదాంతసార !
 యాత్రిత సందక్ష యంబికాధ్యక్ష
 యజ్ఞానకృతము నాయందు సిద్ధిఁజెఁ
 బ్రజ్ఞా విహీనత పరికించిలేను
 దేవ ! మీ మహిమలు దెలియ నేనెంత !
 భావించి నన్ను కృపాకటాక్షమున
 రక్షింపుమని యపారంబైన ధనము

లక్షలా భరణాంబరాదు లర్పించి
 వినతుడై యా దేవు వీడ్కోని యంతః
 దన నగరికి నేగెఁ దద్దయువేడ్క
 నిదియు వింశతి లీల యిటమీఁది చరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార ! వినుఁడి
 యనుచు సన్నునులతో నాయగస్త్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె.

ఇరువదియొకటవ లీల

ఆ సమయమ్మన నా పాండ్య విభుండు
 భానుర సౌందర్యపతి చొక్కనాథు
 పాద పద్మముల భక్తి తాత్పర్య
 సాదర హృదయండ్లై సలుపుచు మఱియుఁ
 దనవద్ది నృపులు సద్భక్తులై శిశుని
 ననవరతము పూజ లాచరింపుచును
 నెదురు లేకెంతయు హెచ్చిన శత్రు
 మదము లణించుచు మధురఁ బాలింప
 ఘనుడైన చోళ భూకాంతుఁ డత్తతీని
 బగతుడై మధురపై పరివారములతో
 తనతోడఁ గినిసి యుద్ధము నేయుచుండ
 బలియుండై యా దేవపాండితు నతని
 బలములతోడను పారంగదోరె
 సంత నా చోళుండు నాహవంబునను
 నెంతయునోడి వెన్నిచ్చి యాతనికి
 నెదురక చిక్కిన నెల్లనీమలకు
 బొడుపుక తనపురంబున కేగుచెంచి
 మఱి మంత్ర తంత్రాది పహిమలఁగాని
 యరుల జయింపరాదనుచు జైనులకుఁ
 దనదు పుత్రికలంపఁ దద్దయువారు
 వినుతింప నెనిమిదివేల బౌద్ధులును
 గూడుక తమ మంత్రకోటులచేతఁ
 బోడిగా నొక గజంబును దోలుకొనుచు
 నా రాజు కడకేగి యాతండు వనుప
 వారల కి లిచ్చి వలసినంతైన

మధురపై మీ మంత్ర మహిమలతోను
 జని పాండ్య భూపాలు సాధింపుడనుచు
 వినిచిన నా జైన భట్టారకులును
 దారుణముగ భద్ర దంతావళము
 నా పాండ్యపతిమీది కరిగి వేగమున
 నాపురి ప్రజల సంహారంబు నేయు
 మంచు నా జైనులు నందఱు బనుచు,
 మించి యా యేనుంగు మిన్నంటి ముట్టి
 దశదిశల్ దంత సౌదామినుల్ మెఱయి
 నశని చందమున నతి బృంహితముల
 జైలముల్ వణకంగ జలధులు కలంగ
 నీల మేఘము మాడ్కినిగిడి యాకాశ
 నది కాండ మెల్ల శుండాంతమునందు
 గొదలేక వీల్చి దిక్కులఁ జల్లుదాని,
 పరగ గండస్థల పంక్తుల మదము
 దొరకొని నదులుగాఁ దొరఁగించుదాని
 మితిలేక నడుచుచో మేదినిదూరి
 యంతలము ముట్టంగ నడుగిడు దాని,
 యమ లులాయమువోని యా వాలమునను
 గ్రమమున భీకరాకారమై పేర్చి
 నిర్భర వృత్తిమై నిఖలము నిండి
 యూర్భటింపుచు వచ్చు నా గజేంద్రము
 పరగంగ నీశాస్య భాగమునందు
 మరవడిగా నొక్క యోజనమాత్ర
 మెడగల్గఁ గాంచి యా యెడఁ బాండ్యవిభుఁడు
 కడు భయంబంది తక్కుగ చొక్కనాథు
 నగరి కేతెంచి యోనగచాప హస్త !
 నగజేశ ! భర్త ! పన్నగభూషితాంగ !
 నగధర స్మృతియా ! నాగానురారి !
 నగరిపు సంస్తుత్య నగనాథ నిలయ !
 నాగాజినాంబర ! నలినాసనాది
 నాగేంద్ర యక్ష గంధర్వ గీర్వాణ
 దేవ దివ్య కిరీట దేదీప్యమాన

దేవ రత్నోజ్జ్వల దీప్త పాదాబ్జ !
 హరహర శ్రీ కదంబారణ్యనిలయ !
 శరమాత్మ ! హాలాస్య ! పాలక నీదు !
 శ్రీ పాద సేవాధురీణుని నన్ను
 జేపట్టి రక్షించు శ్రీ చొక్కనాథ !
 పరమేశ యిదే మహాప్రళయమ్ముగాను
 నురవడి మేలెంచె నొక మత్తగజము
 కావవే ! సర్వేశ కావవే ! మమ్ము
 కావవే మీ బంట కరుణాకటాక్ష !
 యని విన్నవించిన నా దేవదేవు
 డనఘః డాపాండ్య భూపాగ్రజి తోడ
 దిరముగాఁ దూర్పునఁ దిరువీధులందు
 గర మొప్ప వొక గుడి గావించు మవట
 విల్లు నమ్ములు గొంచు వేవేగఁ బూని
 డుల్లంగ నేతు నిఘర వృత్తి దాని
 ననుచు సంతర్వాణియై యాసతిచ్చి
 నను స్వామియాసతి నట్ల కాకనుచు
 నా రాజు నప్పుడు సతి వెడ్కతోడ
 భోరున నేఁగి తూర్పున నుండఁ జూచి
 యచ్చోట గుడికట్టి యా దేవునకును
 గ్రచ్చట వినుతింపఁ గడకతో వచ్చి
 యప్పుడా ప్రళయకాలాగ్ని భూమంబు
 నొప్పగా వచ్చు నా యుగ్రేభమునను
 విల్లందికొని చూచి విస్మయంబుండ
 భల్లమ్మువొకటి చేపట్టి యత్తరిని
 పాండీడు చూడ నా ప్రజలెల్లఁ జూడఁ
 గొండంత లదర దిక్కుధరంబు లద్రువ
 రుధిరమ్ము లేఱురై రూఢిగాఁబాట
 సధికఘోంకృతిని బ్రహ్మాండమ్ము వగుల
 నాగజం బవని పై నవలీల నవుడు
 వేగంబుఁ బడసేనె విశ్వేశ్వరుండు
 పరగంగ నా కళేబరము “ యాలంది ”
 మఱి “ యానెనువెలంది ” మలిసఁ బరగె

నన్ను దాదేవసాంధ్యపనీశ్వరుండు
 నప్పుర జనులతో నభినుతుల్ నేసి
 హరిహయపూజిత ! యజగర్వహరణ !
 కరిరక్షణార్పిత ! కరిక్షుకుండ
 శర్వాణివల్లభ ! చనుచెంచి తీపు
 గర్వియా నీ కరి గర్వము బాపి
 నట్టి మహాదేవ ! యాగవిధ్వంస !
 నెట్టన గజమంత నిఖిలేశ నీకు
 జో దేవ ! యిచ్చోటనుండి మీ రెపుడు
 మీదైన యీ యాపమిట్లు కావించి
 నీ కృపా దృష్టిచే నిఖిలంబు రెల్లి
 చేకొని రక్షించు శ్రీ చొక్కనాథ !
 యనుచు నా పాండిడు సతి వేడ్కతోడ
 వినుతింప వరదుండై విశ్వేశ్వరుండు
 చెలంగి యాతని భక్తి చేకొని యొక్క
 విలుకాండు గానందు విచ్చేసి స్వామి
 సొంపొంద నట్టాల చొక్కడై వేరు
 పెంపొంద నెపుడును బేర్కొననుండె
 నిది యేకవింశతి యిటమీది చరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మనులార ! వినుడి
 యనుచు సన్మునులతో నాయగస్త్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె.

ఇరువదిరెండవ లీల

ఆ పాండ్య రాజ్యమునందు సౌవర్ణి
 కా పురంబన సగ్రహారము గలదు
 శంకొక్క విప్రుండు హరశర్మయనఁగ
 సొందర్యనాథుని సద్భక్తిపరుండు
 నతఁడు బిడ్డలు లేక నా స్వామి కృపను
 గుతుకమ్ముతో నొక్క కూతును గనియె
 నా యిందుముఖిఁజూచి యతఁడు శ్రీ చొక్క
 నాయకుఁ బోలెడి నవ బ్రహ్మచారిఁ
 గొనవత్తు నేనని కృతమతి నుండ
 వనజాక్షికిని గొన్ని వర్షముల్నిండ

సంతట నొక బ్రహ్మచారి
సంతతాగమ వర శాస్త్రపారగుఁడు
భావజనిభమూర్తి పరగ వైష్ణవుఁడు
నా విప్రు నింటికి సతిధియై వచ్చె

వచ్చిన యంతట వాని విద్యయును
నొచ్చెమ్ము లేని వయో రూపములును
గనుగొని తన పుత్రులకు వాని కీడు
ననుకూల మా నొకో యని భాంభవులను
నడిగి నవారలు నా బ్రహ్మచారి

నడిగిరి కులమును సతని గోత్రము
సప్సడు నిలుచుండి యా బ్రహ్మచారి
తప్పక వారికెంతయు వేడ్కతోడఁ
దన కులగోత్ర సూత్రములు నక్షత్ర
మును జెప్పి నక్షత్ర ముద్ర మా కెపుడూ

నామధారకుల మన్నను వానిఁ జూచి
యా మహీసురులు గృహస్థు కిట్లునిరి
శ్రవమ్ము మీఁది వైష్ణవము వీనికిని
భావింపఁ గులగోత్ర బంధుత్వ మెడసి
సరి సమంధములకుఁ జాలదే ! యనిన
హరశర్మ యా సమాహమున కిట్లునియె
లోమునందుఁ గళంకు చూపట్టఁ గలిగె
భూమితో నిందింపఁ జోలు నే యనుచు

నా ముద్దుగూఁతును నా వటువునకుఁ
బ్రేమతో శుభలీలఁ బెండ్లటుచేసె
నటఁ గొన్ని దినముల కా పెండ్లికొడుకు
తటుకునఁ బెనమె తన దేశమునకుఁ

పోయెద నన్నను భూషణాంబరము
లో యిరువుర కిచ్చి యంపిన నతఁడు
నతన్నిఁ దోడ్కొని యతిహృదమునను
తాను యూరికినిఁజోయి తమ తల్లి తండ్రిఁ
గనుగొని ముక్తిరా కన్యయుఁ దాను

దడయక నా తల్లిదండ్రులు లేచి

కొడుకును నా పెండ్లి కూతును నెత్తి

సరగఁ గొంగుటఁజేర్చి సంతోషమెసఁగ
 బరదేశ మరిగి యాకాల పెండ్లాడి
 యరుగుచెంచెను పుత్రుఁడని సంతసిల్లి
 వారుదెచ్చిన యట్టి వరభూషణములు
 కూరిమి దగఁ బుచ్చికొనియుండి రంత
 విదితమై యాకాల వే భూతిసపుడు
 నుడుటను బెట్టు కుండుట వారుజూచి
 పనిమాలి యీ శివ బ్రాహ్మణపడుచు
 కొనితెచ్చె ననుచు సంకోచించి రంత
 నాయింటి వారెల్ల నలవైష్ణవులకు
 వాయక సద్భక్తి పాటెంతు రెపుడు
 నితరులు నాయింటి కెన్నఁడురారు
 పితవుగా నాయింతి యీశ్వరభక్తి
 గలుగు భక్తులరాక గడు గోరుచుండు
 జలజాక్షి భాగ్యవశంబునఁ గొన్ని
 దినములకును వేడ్కఁదీర్థయాత్రలకుఁ
 జనుచుండి వారలు సదనమ్మునకును
 నాయింతిఁ గావలియై యుండఁ బెట్టి
 పోయిరి వారెల్లఁ బోయినపిదప
 నా చంద్రముఖి భక్తి యరయంగవలసి
 శ్రీ చొక్కనాథుండు శివభక్తుఁడగుచు
 భూతియు రుద్రాక్షములు ధరియించి
 యాతతవృద్ధ బ్రాహ్మణ యాపమునను
 నా యింట ముష్టిఁ బానడిగిన నబల
 మాయత్త సర్వసంపద లింటిలోనఁ
 బెట్టి తలుపులుమూసి బీగముద్రలును
 బెట్టి పోయెను ముష్టి పెట్టరాదనిన
 నా వృద్ధుఁడిట్లనె నతివ యీతలుపు
 నా వాకిల ట నీవు నంటినఁ బెఱచు
 వెనఁ బాయసము నట్లు వేడివంటకము
 పెసరుఁ బప్పును నెయ్యి పెట్టు మాకనిన
 నాశోభనాంగి చయ్యన ముట్టినంత
 మూసినతలుపు గొబ్బిన పాఠదెఱచె

నలివేణి వెరగంది యాయింటిలోన .
 వలయువదార్థముల్ వడిగొంచు వచ్చె
 మున్నున్న యట్లనె ముద్రికల్వెడక
 పన్నుగా వాకిట్లు పదిలమై యుండె
 సంత నా యింతి యత్యాశ్చర్యమంది
 సంతోషమునజొంది చయ్యన నపుడు
 దండిగా నాల్దివిధంబులు మెఱయ
 వండుచుండెడు వేళ వామాక్షి కెదుర
 ముదుకడై యున్నయా ముగ్ధేందుధరుడు
 పదియును నాటేండ్ల ప్రాయమై నిలిచె
 సంత నా యౌవనప్రాయవి పకుని
 సంతోషమునఁ జూచు సమయమునందు
 మగఁడును సత్యము మామ వచ్చినను
 మగువ నివ్వెరగంది ప్రమాన్వడియుండె
 నావేళ యౌవన ప్రాయమువిడిచి
 కాపుకాపు మఱుచుఁ గడువేగఁ బిన్న
 పాలుండై నేలవెఁ బడుచు నవ్వచును
 గాలివేలట వోటఁ గఱచుచునున్నఁ
 జూచి యాయత్త నిఘూర్చుముతోడ
 నీచిన్ని శిశువు నిందేటికి వచ్చె
 నని కోడలిని జెక్కిలడిచి పోద్రోసి
 కినిసి యర్థకుని వాకిట నెత్తివైచె
 నపుడు ప్రత్యక్షమై నిర్భాగియగు
 కప్పు గప్పినయట్టి కంతఃపుతోడఁ
 బసిదిండివ నై దుప్పట చేలతోడ
 కశ (?) వాల కుల ఖడ్గముల తోడ
 ఫణి నూపురాసవ్యపాదముతోడఁ
 బ్రణుతసన్నుని హరిబహులతోడ
 సంగజ విజయ భస్మాంగము తోడ
 గంగాతరంగ సంగతజూళితోడ
 హరివిరింపాస్థి మాలాంకముతోడ
 హరిణశాబక ధరహస్తముతోడ
 సగవాలు మెయింగొన్న శర్వాణితోడ

సగతాపుండ్రపుడు పన్నగరాజితోడఁ
 బ్రమభగణములు ప్రబలి నేనింప
 నమరకోట్లు జియజియ ధ్వను లిడఁగ
 భద్రదేభచర్తము పల్లము నేసి
 రుద్రాక్ష పక్కెర రూఢిగాఁజుట్టి
 ముదముప్ప బెబ్బలి మొకరంబు నమర
 నుదుటను గొదమవందురుని గీలించి
 పురదైత్య కలితనూపురము డాకాల
 బురచించు గొమ్ముల బొల్లిపాపురము
 నెక్కియాడుచు వచ్చి యిందుకేళరుండు
 నిలిచినఁ గనుగొని నీరజవదన
 మలహణ ప్రియునిఁ బల్వరు నుతించె
 జలజజ్వైరి ! యోజలజారిధారి !
 జలజాక్ష పాదపూజార్హ సత్పాద !
 జలచరితేతు సంచయ భస్మధారి !
 జలనిధి తూజీర ! జలజాప్తనేత్ర !
 జలజజనుతుని నుష్ట్రమునేయుధీర !
 బలిదైత్యదమనుండు పద్మసంభవుండు
 పాయక శిరసును పాదపద్మములు
 వేయభంగులఁ దడవియుఁ గానలేని
 నీయాపు బొడగంటి నిర్మలాకార !
 ఆ రాజధరుండంత నబలను మెచ్చి
 యారాజముఖినిఁ జయ్యన నందివాహ
 నారూఢగాఁజేసి యందఱుఁజూడ
 వేయిగంటలవాగె వేడ్కతోఁ బట్టి
 భేయని కడలించె దివిజులు గొలువ
 మధుర కేతెంచి యామగువ శర్వాణి
 విభమునఁ జెన్నొందె విభ్రాతిగాఁగ
 నిది యిరువది రెండు నిటమీఁది చరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార ! వినుండి
 యనుచు స్వనులతో నాయగస్త్యుండు
 మనమునఁ దలపాసి మఱియు నిట్లునియె

ఇరువదిమూడవ లీల

అంత నా దేవపాండ్యావసీశ్వరుండు
 సంతోషమున సోమ సౌందర్య కృపను
 విలసిత సామ్రాజ్య విభవసంపదలఁ
 బొలుపొంద మాధుర్య పురమేలుచుండె
 సరవితో నప్పుడా జనపాలకుండు
 పరమేశ్వరదాడిన భరతమ్ముదక్కఁ
 దలఁపఁదిషష్టి విద్యల నేర్పు మించి
 వెలయుఁ జౌషష్టి విద్యా పవీణుఁ
 డనిలేని వేర్వెట్లు కవనిలోఁబొగడ
 వినుచుండు రెప్పుడు విఖ్యాతిగాఁగ
 నప్పుడు నాచోడుఁడా వార్తలెల్ల
 నప్పుని కవితార్థు లందఱుఁజెప్ప
 వినువార్తలెల్ల వినుచుండ మఱియుఁ
 దనకొల్పు వారితోఁ దగనిట్లు పలికెఁ
 దనుకొత్త సృష్టవిద్యయు లోనుగాను
 వెలయుంగఁ జౌషష్టి విద్యలుగాక
 తనకును లేని యంతటి పేరువెట్టి
 కొనియుండుటయును లోకుల కింపుగాదు
 ననియెడి వార్తలు నాకొల్పిలోని
 తన కవితార్థి సంతతు రెల్లవినియుఁ
 గడఁక నా పొండిని కడ కేగి వారు
 నడరి యాతని విద్యలన్నియుఁ జూచి
 భరతవిద్యయు లేమి పాటించి యపుడు
 వరుస నారాజుతో వార లిట్లనిరి
 చౌషష్టి విద్యావిచక్షణుండనుచు
 భాషింతురెపుడు భూప్రజలెల్ల నిన్ను
 నామాట నీకేల? యావిరుడేల?
 వేమాటు నీమాట విడుపు మి తటను
 ననిన నా పాండ్య భూపాగ్రణి వారిఁ
 గనుగొని నాయుండుఁ గడచి యేదనిన
 భరతమ్ము లోనుగాఁ బ్రబలినయట్టి
 యిరువదినాల్గు విద్యలు నెప్పుడెందును

నా విద్యలన్నియు నవగతంబుగను
 బ్రాహ్మణ్యండా చోడ పార్థివుండెఱుంగు
 మీకు నృత్యమురాదు మీకుఁ బ్రౌఢతయుఁ
 జేకొన నింకెట్లు చెల్లెడిననిన !
 సంతనాపాండిడు నాత్మఁ జింతించి
 యెంతయు వారికి నీప్సితార్థములు
 వరుస తోడుతఁ గట్ట వస్త్రములొచ్చి
 నెరయవారలను మన్నించి యిట్లు నియో
 నగజేతుఁ డాడిన నాట్యముమాకుఁ
 దగవు గాదంచు నాత్మను దలపోసి
 మానితి గాకది మఱి నాకు నరుదె
 యైనఁ జూడు డటంచు నాక్షణమునను
 దన మంత్రవరులతోఁ దగ విచారించి
 గొన కొని భరతాధి కులనురావించి
 భరతమ్ము సాధించెఁ బరమేశ్వరుండు
 నరసి తాండవ మాడినట్లు దానాడి
 యనఘుండా పాండ్యభూపాగ్రణి తనదు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లు నియో
 నొక పాద మూది యొండొకపాద మెత్తి
 యొకముహూర్తము నిల్చియుండుట నొచ్చె
 ఖండేందు భరుండు నేగతి ననవరత
 తాండవం కాడుచుఁ దగ సూర్యముగను
 దండి పాదంబెత్తి తడయ కెప్పుడును
 నొండొకపాదమ్ము నూదియున్నాఁడు
 నా పరమేశు దివ్యంబైనయట్టి
 శ్రీ పాదమెంత నొచ్చెనొ కదాయనుచు
 డమరుకప్రియుని తాండవ మీక్షణమ్మె
 శమియింపవలెనని సంరంభమునను
 సౌందర్య నాకుని సన్నిధికేగి
 యిందుకేభర మధురేశ ! లోకేశ
 డమరుకమాల ఖట్వాంగోరు మాస్త !
 ద్యుమణిండు వైశ్వానరోజ్జ్వలనేత్ర !
 కుందేందుభవళాంగ ! గురుకృపాపాంగ !
 మందాకినీధర మహిత ప్రకార !

దండిగా హర్యజుల్ తల్లడమండఁ
 దాండవంబాడిన దాక్షాయజీశ !
 యుడుగక యొకపాద మూఁది తాండవము
 జడియకాడుట మీకుఁ జాలంగ నొప్పె
 వోదేవ యీపాదమూఁది యాయున్న
 పాదాన నటియింపు పరమాత్మ ! యన్న
 యరసి యాతనిభక్తి నట్ల కాకనుచు
 వరుస నా తిరువాలవాయుడైనట్టి
 త్రిణయనుం డీశాన్య దిగ్భాగమందుఁ
 బ్రణుతింప నావేళఁ పాదము మార్చె
 నంత నా బ్రహ్మాదు లాశ్చర్యమంది
 సంతోషచిత్తులై సంభ్రమంబునను
 దండ్రుజామముల్ దనరంగజేసి
 నిండిన సద్భక్తి నేర్పుతోఁ బొగడ
 ఘనమైన బిరుదు పెక్కము నంతఁ జేసి
 వినువీధితో రాయ వెలయించె నంత.
 భాసురమ్ముగ దేవపాండిడు కృత్తి
 వాసున కతిభక్తి వచ్చి దండ్రు
 జామంబుజేసి సౌందర్య నాయకుని
 శ్రీమన్నహాదేవ ! శ్రీహొక్కనాథ !
 విన్న పంబవధారు వెలయెంగ మీరు
 మన్నించి నన్ను సీమధుర లోపలను
 పాటించి యాడిన భద్రతాండవము
 గాటమై లోవిభ్యాతమ్ముగాఁగ
 తగ సదా ఆనంద తాండవమ్ముగను
 బొగడొంద నివటనెప్పుడు నుండుండనిన
 భ్యాతిగా నాదేవుండట్లు కావించె
 నా తాండవంబాడినట్టి మంటపము
 భూతలాధీశుఁ డప్పుడు నొప్పిదముగ
 హాటక దివ్యరత్నాంచిత దివ్య
 కూటమ్ముగావించె గోత్రపావునకు
 మఱి రత్న కీలితమకుట మర్పించి
 పరంగ నానంద పరిపూర్ణుఁ డగుచు

నా విద్యలన్నియు నవగతంబుగను
 బ్రాహ్మణ్యండా చోడ పార్థివుండెఱుంగు
 మీకు నృత్యమురాదు మీకుఁ బ్రాధతయుఁ
 జేకొన నింకెట్లు చెల్లెడిననిన !
 సంతనా పాండిడు నాత్మఁ జింతించి
 యెంతయు వారికి నీప్సితార్థములు
 వరుస లోడుతఁ గట్ట వత్తుములిచ్చి
 నెరయవారలను మన్నించి యిట్లు నియె
 నగజేతుఁ డాడిన నాట్యముమాకుఁ
 దగవు గాదంచు నాత్మను దలపోసి
 మానితి గాకది మఱి నాకు నరుదె
 యైనఁ జూడు డటంచు నాక్షణమునను
 దన మంత్రివరులతోఁ దగ విచారించి
 గొన కొని భరతాధి కులనురావించి
 భరతము సాధించెఁ బరమేశ్వరుండు
 నరసి తాండవ మాడినట్లు దానాడి
 యనఘుండా పాండ్యభూపాగ్రణి తనదు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లు నియె
 నొక పాద మూఁది యొండొకపాద మెత్తి
 యొకముఖవార్తము నిల్చియుండుట నొచ్చె
 ఖండేందు ధరుండు నేగతి ననవరత
 తాండవం బాడుచుఁ దగ సూర్యముగను
 దండి పాదంబెత్తి తడయ కెప్పుడును
 నొండొకపాదము నూఁదియున్నాఁడు
 నా పరమేశు దివ్యంబైనయట్టి
 శ్రీ పాదమెంత నొచ్చెనొ కదాయనుచు
 డమరుకక్రియుని తాండవ మీక్షణమై
 శమియింపవలెనని సరంభమునను
 సౌందర్య నాథుని సన్నిధికేగి
 యిందుకేఖర మధురేశ ! లోకేశ
 డమరుకమాల ఖట్వాంగోరు హస్త !
 ద్యుమణిండు వైశ్వానరోజ్జ్వలశేత్ర !
 కుందేందుధవళాంగ ! గురుకృపాపాంగ !
 మందాకినీధర మహిత ప్రకార !

దండిగా హర్యజుల్ తల్లడమందఁ
 దాండవంబాడిన దాక్షాయజీశ !
 యుడుగక యొకపాద మూఁది తాండవము
 జడియకాడుట మీకుఁ జాలంగ నొచ్చె
 నోదేవ యీపాదమూఁది యీయన్న
 పాదాన నటియింపు పరమాత్మ ! యన్న
 యరసి యాతనిభక్తి నట్ల కాకనుచు
 వరుస నా తిరువాలవాఁడైనట్టి
 త్రిణయనుం డీశాన్య దిగ్భాగమందుఁ
 బ్రబుతంతు నావేశఁ బాదమ్ము మార్చె
 నంత నా బ్రహ్మాదు లాశ్చర్యమంది
 సంతోషచిత్తులై సంభ్రమంబునను
 దండప్రణామముల్ దనరంగఁజేసి
 నిండిన సద్భక్తి నేర్పుతోఁ బొగడ
 ఘనమైన బిరుదు పెక్కము నంతఁ జేసి
 వినువీధితో రాయ వెలయించె సంత.
 భాసురమ్ముగ దేవపాండితు కృత్తి
 వాసున కతిభక్తి వచ్చి దండప్ర
 ణామంబుజేసి సౌందర్య నాయకుని
 శ్రీమన్నహాదేవ ! శ్రీచొక్కనాథ !
 విన్న పంబవధారు వెలయంగ మీరు
 మన్నించి నన్ను సీమధర లోపలను
 కాటంపి యాడిన భద్రతాండవము
 గాటమై లోవిఖ్యాతమ్ముగాఁగ
 తగ సదా ఆనంద తాండవమ్ముగను
 బొగడొంద నివట నెప్పుడు నుండుండనిన
 భ్యాతిగా నాదేవుండట్లు కావించె
 నా తాండవంబాడినట్టి మంటపము
 భూతలాధీశుఁ డప్పుడు నొప్పిదముగ
 హాటక దివ్యరత్నాంబిత దివ్య
 కూటమ్ముగావించె గోత్రచావునకు
 మఱి రత్నకీలితమకుట మర్పించి
 పరంగం నానంద పరిపూర్ణుఁ డగుచు

సరవితో నేవలు సద్భక్తిజేసి
 స్థిరముగా రాజ్యము నేయుచు నుండె
 నక్కడఁ జోడుండు వారు భక్తపరత
 నిక్కమై యాదేవు నృత్యప్రసంగ
 మా తాళులట చని యంతయుఁ దనకుఁ
 జేకొని విన్నవించిన సంభ్రమమున
 నప్పుడు వినియు నాత్మానందుఁ డగుచుఁ
 దప్పక తానాడెఁ దాండవం బపుడు
 నా తాండవప్రియుండాడిన లీల
 యాతతభక్తి విన్నట్టి పుణ్యలకుఁ
 గదిసిన పాపసంఘములెల్ల వాసి
 తుదలేని భక్తిముక్తులు గాంతురెపుడు
 నిదియు నిరువదిమూఁడు నిటమీది చరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార ! వినుఁడి
 యనుచు సన్నులతో నాయగన్తుండు
 మనమునఁదలపోసి మఱియు నిట్లనియె.

ఇరువదినాల్గవ లీల

మఱియును నొకనాఁడు మధురలోపలను
 బాండీడు రాజ్యము పాలింపుచుండ
 నలరంగ నొక్క బ్రాహ్మణకులోత్తముఁడు
 తలిరుబోడితో నొక్కతాళుకుఁ బోవ
 నుష్టాంశుదీధితి కోర్వంగలేక
 తృప్తయ బహుళమై దేహము బడలి
 వచ్చుచు నొక మహా వటవృక్ష మెదుట
 నచ్చోట నుండంగ నచటికి నరిగి
 యప్పుడా బ్రాహ్మణుండతిరయమునను
 దప్పిచేఁ గుందిన తనదు భార్యకును
 జలములు గొనితేరఁ జనినంత లోన
 నలివేణి నిద్రించె నలసట పొంది
 యంతకుఁ దొల్లొక యూటవికుండు
 నెంతేని వేటగా నేగి వీక్షించి
 యా వటవృక్షము నందొక్క పక్షి
 యా వటమున నున్న నత్తఱిఁ జూచి

బాణాసనంబెత్తి పటుశక్తి మెఱసి
 బాణము నేయ నాపహ్లాసం దగిలె
 దగిన నాయుక్తు తగ గాన కపుడు
 తగిలించి యాటోయ తనయూరి కేగె
 సంత నాపత్రము నట కొన్ని తిథుల
 నైతయు నటమాని యెండి యున్నట్టి
 సాయకంబిప్పుడు సరభసమ్మనను
 నాయగ్రజన్ముని యతివ వక్షమున
 గాలిచే గర్జానం గడ నట జాతి
 కాలుని వశవృత్తి గావించె సంత
 నా యగ్రజన్ముడా యతనైత్యజలము
 యామెడ గొని తెచ్చి యాభార్య యందు
 నా బాణ మా వక్ష మందుండుటకును
 నా బాలుర డేడ్వంగ నట జూచి పలికె
 గడకతో దర్భారకామ మోక్షములు
 విడువని జపపెలామవిధులు పెక్కైన
 బుణ్యములెల్ల నీభూమిలోఁ బరమ
 పుణ్యంగనా జనంబులచేతఁ బతులు
 పడయుదురట్టి సద్భామిని నిన్ను
 గడుం బాప వృత్తి నై కడపట నిల్లు
 పోతార్చుకొంటి సంబుజనేత ! యనుచు
 నా కుమారుని జూచి యందంద మఱియు
 నా పుణ్యపుత్రరత్నమ నీకు నిపుడు
 నేపుతోఁ గడుపార నిష్టాన్నములను
 నచ్చుగా వేళల నమ్మరో ! యనుచు
 వచ్చిన నిడగల వారెవ్వరయ్య
 యని తనపుత్రుని నక్కునఁజేర్చి
 తనివోని దుఃఖానం దగిలియున్నంత
 నల్ల నాక్షణమున సంపాక్కు బోయ
 విల్లు నమ్ములుఁ బూని వేట లాడఁగను
 గనియు నాకాంతను గడు వీడె యెసె
 ననుచు నాతని బట్టి యాగ్రహమ్మనను
 వోరి ! దురాచార యోరి ! దుష్టాత్

యూరీతిఁ గ్రూరాప్తమేసి మద్యార్థఁ
 గీటఁ బొంగించి తింకిట నిన్ను బట్టి
 పాటు మాన్పెద నని పట్టి బంధించి
 పాండ్యభూపాగ్రణి పాలికిఁదెచ్చి
 కాండమ్ముగొనుచు నాకాంతను వీడు
 భూపాల పడనేసి పోయె నీబోయ
 పాపాత్ముడంచును బలవింపఁ దొడఁగె
 నప్పుడు నారాజు నాబోయఁ జూచి
 తప్పకచెప్పు బాధల నొవ్వ కనిన
 సర్వథా నేనేసి చంపుటలేదు
 నుర్వీశ ! ధర్మమ్ము నున్నట్లు నేయు
 మని బోయ పలికిన నా బ్రాహ్మణుండు
 మనుజేశ ! సర్వథా మఱి వీడె చంపె
 నరసి విచారింపుడనుచు నాద్విజుండు
 వరుస నా శబరుండు వాదింప నపుడు
 నా పాండ్య భూపాలుండాత్మఁ జింతించి
 నా పక్కజాహను నాగ్రహించవుడు
 కారాగృహమ్మునఁ గావలిచేసి
 యీ రెండువిధములు నీక్షణమ్మునను
 వివరించెదను నీదు వెలఁదికి వేగఁ
 గ్రమమొప్పనగ్ని సంస్కారమ్మునేయు
 మని ధనమ్మునఁగిన నగ్నిసంస్కార
 మనువొప్పఁ దనభార్య కపుడు గావించి
 యారాజు నగరికి నతివేగఁ దనదు
 గారాబుపుత్రునిఁ గడఁక దోడ్కొనుచు
 బలవించుచును వచ్చు బ్రాహ్మణుం జూచి,
 కలఁగి యీశ్రీహత్య కలిగినయట్టి
 దోషమ్ములెడఁబాపఁ దుహినాంశుధరుండు
 శేషభూషణుండు నా శ్రీచాక్కవిభుండు
 గాక యన్యులు నాకుఁ గలరె ! యటంచు
 బ్రాకటమ్ముగ దేవపాండ్య భూవరుండు
 నాదేవు నగరికి నతివేగఁ బోయి
 యో దేవతాధ్యక్ష ! యుగ్రాక్ష ! యభవ

గోత్రతానాసన గోత్రారివంద్య
 గోత్రధరాంబక ! గోత్రజాత్యేశ !
 గోత్రరథాగూఢ ! గోకర్ణహరి !
 గోత్రేశనామ ! సత్కులగోత్రరహిత !
 గోవమ్నినిర్దగ్ధ కుసుమ శరాంగ !
 గోవల్లభారోహ ! గోత్రసందేహ !
 గోచతుర్థద్వయ ? గోసహస్రాధ్య !
 గోచరోన్నతమూర్తి ! గోభరస్ఫూర్తి !
 యీవిశ్రభార్యకు నీవిధంబెల్లఁ
 గావలె ననుమతి కఱకంత ! యనిన
 నప్పుడా స్వామి తా నశరీరి యగుచు
 నాదేవపాండికి నానతి యిచ్చె
 భూవర్య ! యీరాత్రి పురము శోధింపు !
 మావలి వృత్తాంత మంతయుఁ దెలియు
 నని యానతిచ్చిన నా స్వామి యాజ్ఞ
 దసర నారాత్రిశోధనకు నారాజు
 నాయగ్రజన్ముని నందంద వెనుక
 నాయడఁ దోడ్కొంచు నరుగుచో నవుడు
 నాపురి నొక్క బ్రాహ్మణునింటఁ బెండ్లి
 కే పారవచ్చు వారెవ్వరు నాన
 రాకుండ నచ్చోటి కంతకు దూత
 లారేయిఁ దమ మాటలాడంగఁ జూచి
 మీరెవ్వరిచ్చోట మీరుండుటేమి
 కారణంబన్నను గాలదూతలము
 నీవు ముచ్చైఱుఁగుట నీవు దేవుండవు
 భూవర ! యీపెండ్లి భూసురవరుని
 గొనిపోవ నిందులకును రాను వలనె
 ననిన నమ్మున జేంద్రుండట వారితోడఁ
 గోరి మీరా పెండ్లికొడుకు నే రీతిఁ
 జేరి కొంపోదురు చెప్పరే యనుచు
 సాదరమ్ముగ వారి నడిగినఁ జూచి
 యీ దూతలిట్లని రారాజునకును
 నాభామఁ బెండ్లాడు నవసరమ్మునను

శోభనవాద్యముల్ సొరిది మ్రోయఁగను
 నారావమున శోర్వ కాఁయింటి యాపు
 భోరునఁ బలుపుతెంపుక పెండ్లికొడుకుఁ
 దాకి నంతటఁ దప్పు దానిపై వైచి
 వీరకతోఁ గొంపోదు వేగంబవచ్చి
 యనిన సాశ్వర్యుఁడై యా రాజు వారి
 కనియె నావద్ది బ్రాహ్మణుడట వినఁగ
 నిటనాల్గు మూన్నాళ్ల కీపురమ్మునను
 నట మీదు గొంపోయినట్టిది గలదె !
 యనిన వారప్పుడు నందందఁ దాము
 గొనిపోవుటెల్లఁ బేర్కొని చెప్పి రపుడు
 నా మఱ్ఱిమాని క్రిం దాయగ్రజమ్ము
 శోమలి నిద్రింపఁ గొంపోతి మనుచు,
 నా విధంబంతయు నట వారలనిన
 నా విప్రవర్యుండు నదియేటి మాట
 యీ పెండ్లికొడుకున కిట్లుయ్యనేని
 నా సడంతి విధమ్ము నట్టిదే ! యనిన
 నట్టై కాకన వారలట్లుండునంతఁ
 బట్టణంబేగి యా బ్రాహ్మణోత్తముఁడు
 నంగన కప్పుడు నా ముహూర్తమున
 మంగళసూత్రమ్ము మఱిఁ గట్టువేళ
 సంభోధి గలఁగ మహా వాద్యరవము
 గుంభిని వెలఁగ సంకులముగా మ్రోయ
 తలుగు త్రెంచుక యాపు తఱుముక వచ్చి
 కలఁగి బెదరుచు మూఁకలఁ బాయఁద్రోలి
 క్రూరత నా పెండ్లికొడుకుఁ దాకినను
 గోరి యాదూతలు గొంపోయి రపుడు
 నదిగని యా విప్రఁడద్భుత మంది
 యిది యథార్థంబని యిచ్చ నూహించి
 తన దుఃఖ మెడలించి తనయండు దాను
 మనుజేంద్రుఁ టొగడె నా మహానురోత్తముఁడు
 నంతటఁ బొందీడు నా విప్రకులుని
 కెంతయు ధనమిచ్చి యెరిమి వివాహ

మరుదారగా నాడు మతివేడ్క ననుచు
 గరిమతోడుత సంపె గౌరవమ్మునను
 నా భిల్లనాయకు నటకు రప్పించి
 నీ భార్య నీ ముతువ నినుగాన కిపుడు
 నేమంచు వగతురో ! యేగుము వేగ
 తామసింపక సంఘం దగఁ గట్ట నిచ్చి
 చాల మన్నించి క్రచ్చట వాని ననిచి
 హాలాస్య నాథుని నట్టాలచొక్క
 నాయకుండైన సౌందర్యవల్లభునిఁ
 తాయక పొండీడు భక్తితోఁజేరి
 త్రైలోక్యనాయక ! త్రైలోక్యవంద్య !
 త్రైలోక్యదేవతాధ్యక్ష ! ఫాలాక్ష !
 బ్రహ్మస్వరూప యో బ్రహ్మాండవంద్య !
 బ్రహ్మాండమాలి కాభరణవివోద !
 దేవదేవ మహేశ దేదీప్యమాన
 భావశ్యపూర్ణాంగ ! దంకితానంగ !
 నీ పాటవీవాస ! నిఖిలలోకేశ !
 రూపించి యీనింబఁ ద్రోచితే ! యనుచు
 మనమున హర్షించి మఱి సంస్తుతించి
 తన మందిరముకేగి దైవ పొండీడు
 పాయక దేవుండు ఫలియంజి చొక్క
 నాయకుండను వేడ్క నామంబు దార్చె
 సరవి నాపకీయంజి సౌందర్యకృపను
 ధరణిఁ బాలించె నా ధరణివల్లభుండు
 వినతులై యీ లీల విన్న సత్పుణ్య
 జనములు పాతక సంహారులగుచు
 వెఱపును మఱపును వీడంగనాడి
 పరగ సాయజ్యంబు ప్రాపింతు తెపుడు
 వినరయ్య యిది చతుర్వింశతి లీల
 యనిను బ్రయమంది యెఱుఘామునులు
 నా వింధ్యదర్పాపహారిఁ గీర్తించి
 యావలి చరిత మాకానతిమ్మనిన
 నా కుంభసంభవుఁ డాత్మ నుప్పొంగి

యా మహామునులకు నప్పడిట్లనియె .
 నిది సర్వమున సత్కవీంద్ర పాదాఙ్గ
 విదిత పూజానాద విమలుండు పచ్చ
 కప్పుర సౌరభ్యకలితమానాంక
 తిప్పరాజ సుపుత్ర తిరువేంగళేంద్ర
 విరచితంబుగ లోకవిఖ్యాతమైన
 సరసలక్షణకావ్య సత్కవీంద్రాభి
 నందిత శ్రీ చొక్కనాథ చారిత్ర
 మందున నిది చతుర్థాశ్వాస మయ్యె

పంచమాశ్వాసము.

ఇరువదియైదవ శీల

శ్రీ కర కరుణార్ద్ర శ్రీ రామభద్ర !
 రాధాసుతత్యాగ రంజనాభాగ
 భాగీరథీ వంశపావనోత్తంస !
 రాగదోష విముక్త ! రణజయాసక్త !
 బసవభూవరపుత్ర ! భాగ్య చారిత్ర !
 పాసకంగంజ జనరామభూపాగజాత !
 వినుగోళ్ల పెదరామ ! విభవసుత్రామ !
 యనుపమజయధామ ! యధికసత్వేమ
 ఘటజన్మం దామాని గణముల కపుడు
 నటమీది చరిత మిట్లానతి యిచ్చె
 మధురాపురమ్మన మఱి దేవ పాండి
 ధర్మమ్ము దప్పక ధర యేలుచుండ
 బగంగం నొక వృద్ధ బ్రాహ్మణోత్తముండు
 తరుణి వయోరూప ధన్యురాలైన
 బాలికానుణిని పెండ్లాడిన పిదప
 నా లేమ యౌవనప్రపాయమ్ము మించి
 బాలుని నొకని దర్పకమూర్తిగాంచె
 నావిప్రతనయుండు నధిక సౌందర్య
 పాత్రుండై యౌవనప్రాప్తి జెన్నొంది
 మాతృ సంగము జేసె మది నిల్వలేక
 యీ విధి దుర్గోష్ఠ లెసంగం గొన్నాళ్ల
 కాపృథ్వుం జూచి భార్యాత్వసంభవులు
 నీవార్త లెవ్వరు నెఱుంగక మున్న
 యీ వృద్ధ వధియించు టిది కార్యమనుచు
 సతిసుతు లిద్దఱు సమ్మదమ్మునను
 నతనిం జంపిరి గరళాన్నమ్ము వెట్టి
 యాతని తనయుండు నందఱితోడ
 నా తండ్రి పాలు వంటకము నీ రేయిం
 గుడుచుచో నా కూడు కుత్తుకం జిక్కి
 వడిం జచ్చెనని యతివ్యాకులుండగుచు

సరవిని నన్ని సంస్కారముఁజేసి
 తరుణిఁ దోడ్కొని కల ధనమెల్లఁ గొంచుఁ
 దనయూరు విడిచి యాతలి దేశమునకుఁ
 జనుచు నుండంగఁ దస్కరులటఁ బట్టి
 తలఁ బగులఁగ గొట్టి ధనమెల్లఁ గొనుచుఁ
 బొలఁతిని బట్టుకపోయి రయ్యెడను
 గడు వేదనలఁ గుంది గాత్రంబు గంది
 యొడలెల్లఁబుచ్చి యాయుర్వీసురుండు
 నేయూరి కేగిన నెల్లరు దన్ను
 నీ యనిరోయఁ జూచినవారలెల్ల
 నరయ వీఁడెంత పాపాత్తుఁడో ! యనఁగఁ
 దిరిపి ప్రాంతలు గట్టి తిరునుక దినఁగఁ
 బుణ్యతీర్థములఁ బుణ్యవాహినుల
 బుణ్యస్థలులకును బుణ్యభూముల కుఁ
 బోయి తత్కర్తము పోఁద్రోతు ననఁగ
 నాయెడఁ దన బ్రహ్మహత్య పోనీదు
 పరగంగ నీరీలి బహుళ దుఃఖములఁ
 బొరలునుఁ దన పూర్వ పుణ్యము వలన
 నా మహా మధురాపురాధీశుఁడైన
 శ్రీమన్నహదేవు శ్రీ చొక్కనాథు
 నగరికి నేలేర నందికేశ్వరుఁడు
 నగణితంబైన పాపాత్తుఁడ వీవు
 నిటకును రావల దెందేనిఁ బొమ్ము
 కుటిలాత్మ ! యనుచును గోపించి పలుక
 నా దేవుఁ డిట్లును నలరంగ వీడు
 నేదిక్కు దెసలేక యిటు వచ్చినాఁడు
 రానిమ్ము బసవన్న ! రానిమ్ము ! యనిన
 నా నగజాత యిట్లుని విన్నవించె
 నిట్టి మాతృద్రోహి నీ పితృహతు
 నెట్లు రమ్మంటిరి యీశ్వరా యనిన
 హరుఁడు శర్వాణి కిట్లుని యానతిచ్చె
 గిరిజ వీఁడన నొక్క కీటకాధముఁడు
 వీఁడన నెంత యీ విశ్వములోనఁ

బోడిమీ వెడి యేతువే మునులు దేవతలు
 వావివర్తనములు వరుసలు దప్పి
 భావజన్ముని మాయఁబడరె పూర్వమున
 హరియు నా బ్రహ్మశక్రాదుల కైన
 మరులు పుట్టించును మదనసాయకము
 లను చహంకారియై యాశంబరారి
 శనుపడి వర్తిండుఁ బలుమాయ మెఱసి
 యిటుగాక మఱి విను మీ వాసభూమి
 కుటిలపాతకవైల కులిశ మీ మధుర
 యెట్టి పాతకీయన నీ మహాస్థలము
 మెట్టి మాపై భక్తి మేకొనగలిగి
 దినముఁ బొత్తామర తీర్థముల్లాడి
 మనుజులు మిగుల బ్రహ్మజ్ఞాది పాత
 కములెల్లఁ బోనాడి కైలాసపదవిఁ
 బ్రహ్మధులతోఁగూడి బ్రతుకుచుండెదరు
 నిది సిద్ధమనుచు నయ్యుత్పరి కపుడు
 విదితముగాఁజెప్పె విశ్వనాయకుఁడు
 సంత నా విప్రుండు నాచొక్కశతికి
 సంతసంతన మ్రొక్కి యటవచ్చి నిల్చి
 యభయమో సర్వేశ ! యభయమో వరద !
 యభయమో మహాదేవ ! యభయమో స్వామి !
 యభయమో వృషభేశ ! యభయమో జియ్య !
 యభయమో మధురేశ ! యభయమో యీశ !
 యభయమో చొక్కనాయక ! మహాదేవ
 యభయమో శశియంజి ! హాలాస్య నిలయ !
 యభిలాషరాధిని నభిలషాఁకుండ
 శఖిల పాపాత్ముండ యభిలేశ యేను
 మాతృపితృ ద్రోహమగ్నుండ నధిక
 పాతకుండను బితృబ్రహ్మ హతకుండ
 నాపాప పటల మంతయుఁ బాపి నన్నుఁ
 జేపట్టి రక్షింతు శ్రీ చొక్కనాథ !
 యని విన్నవించిన నా దురాత్మకుని
 మనమునఁ గరుణించి మధురేశ్వరుండు

వానినిఁ బిలిచి దుర్వారమై నిన్ను
 బూనిన పాతకంబులు వాపు కొఱకుఁ
 గపిలధేనువులకుఁ గసవులు దెచ్చి
 కృపతోడ మేపుము కృతమతి వగుచు
 దినమును మున్నూఁ బడే వాలయముల
 దసరంగ సంగ్రహదక్షిణానాయు
 వేయును నెనిమిది విశదక్షుగాను
 వాయక గాయత్రిఁ బఠియించు భక్తి
 శ్రీరుద్రమెప్పుడు తుచినిష్ఠతోడ
 సారసద్భక్తిని జపియింపు మనఘ !
 భవ్యకల్పక్షు నాపాద మస్తకము
 నవ్య భస్మోద్ధూళనముగాఁ జేయు
 పరమ మాహేశ్వర పాదతీర్థము
 నిరతము నేవింపు నిజము తెల్లించు
 ప్రతి వాసరము హేమ పద్మాకరమున
 నతి భక్తితోఁ ద్రిసంధ్యలఁ దీర్థమాడి
 యొనర భిక్షాటనం బొకమాటు గడపు
 దినము నీరీతివర్తించెద వేని
 నీ పాతకమైల్ల నింకు పొమ్మునుచు
 నా పర మేశ్వరుం డానతియిచ్చె
 వాఁడును నారీతి వరుస మూఁజెల్లు
 పోడిగా మాధుర్యపుర నాయకుండు
 నానతిచ్చిన రీతి నాస్థలమునను
 మానుగా వర్తించి మది భక్తి మించి
 శ్రీ చాక్కనాథుని నేవలుజేసి
 హెచ్చిన పాతకంబెల్లఁ బోఁద్రోచి
 శివలూకమున కేగి శివు కృపగల్గి
 ప్రవిశులసాలూక్య పదవిఁ జెన్నొందె
 నిది యిరువదియేను నిట మీఁదిచరిత
 ముదముతోఁ జెప్పద మునులార ! వినుఁడి
 యనుచు సన్నునులతో నాయగన్మృండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లునియె

ఇరువదియాటవ లీల

మఱియును నొకనాడు మధురాపురమునఁ
 బరగంగ నొకఁడు నభ్యాసేయె సాము
 నేయించుఁ గొందఱు శిష్యులఁ గూర్చి
 నాయయ్యగారు వృద్ధాప్యమై యుండు
 నాతని ప్రియ భార్య యతి సుందరాంగి
 పాతివ్రతాచార బహుపుణ్య సాధ్వి
 యారీతిఁ బఱికుండై యెల్ల శిష్యులకుఁ
 గోరి సాములు చెప్పుకొని యుండునంత
 నందులో నొకశిష్యుఁ డయగారిచేత
 నందమ్ముగా సాములన్నియు నేర్చి
 తన పేరు వెలయ సిద్ధనగా రసంగ
 ఘనముగా వేటొక్క గరిడిఁగట్టించి
 తానును వేట కొందఱు శిష్యులకును
 దానయ్యగళన? సాధన నెప్పుచుండె
 నంతనా పఱికుండు నా మహావృద్ధు
 సంతతమ్ముగ మహేశ్వర భక్తిగలిగి
 శ్రీ చొక్కనాథుని నేవయే బ్రాద్దు
 నాచరింపుచుఁ ద్రిసంధ్యా కాలములను
 గఱకంతునకుఁ బ్రదక్షిణము నేయుచును
 నిరంతయు దనదు మందిరమున కరుగు.
 ఒకనాఁడు నతఁడు శిష్యుల నిండ్ల కనిచి
 మొకఁముఁ బ్రత్యక్షించి ముదుక యా భవుని
 నగరికిఁ బోయి దండప్రణామములు
 తగు బ్రదక్షిణములెంతయుఁ బ్రొద్దునేయ
 నయ్యెడ నాసిద్ధుఁడతని యింటికినిఁ
 జయ్యనఁ బోయి యాసాధ్వి చేబట్టె
 పట్టిన నది యోరి పాపాత్త! తల్లిఁ
 బట్టంగ నీకును బాడియే యనుచుఁ
 జే విదలించుక చిడిముడి పడుచు
 నో విశ్వనాయక! యాచొక్కనాథ!
 నా నాథుఁడతివృద్ధు నన్నింతఁ జేయ
 వీనికిఁ దగునె యావృషవాహనుండ!

అని చొక్కనాథుని నాయుంతి చీట
 మనమున దయగల్గి మదనాంతకుండు .
 నా సాదనయగారి యాకృతిఁ దాల్చి
 కానెగట్టుక పలక కత్తియుఁ గొరడు
 చేతను బట్టి యాసిద్ధునిఁ బిలిచి
 వాతోడఁబోట్లాడి నాయుల్లు సొరగ
 సీకొనె యంచు వానిని ధిక్కరింప
 దీకొని వాడును ధీరత మెఱసి
 కత్తియు గొరడును గడిమితోఁ బూని
 మొత్తువాడుగ వానిముట్టిన చెయ్యి
 నటికి యాగొంతును నాలుకఁ గోసి
 సరగునఁ దానదృశ్యంబయ్యె నంత,
 వాని శిష్యులు వోయి వడి వృద్ధగురునిఁ
 బూని మాగురునితోఁ బోట్లాడి చంపి
 యిక్కడ వచ్చి సర్వేశ్వరునకును
 నిక్కమ్ము భక్తిఁ బూనిన వానిఁబోలె
 గుడిచుట్టు దిరిగిన గురువుల పనికి
 విడుతుమె ! నిను గొట్టి వేతుము గాక
 యనిన నావృత్తాంత మాయయ్యగారు
 తన యింటికిని వచ్చి తన యింతి నడుగ
 నా చంద్రవదన యాద్యంతమ్ము నెప్పి
 శ్రీ చొక్కనాథుడే నేయంగఁబోలు
 ననినను విని యప్పుడా వృద్ధగురువు
 మనమున సంతోషమంది వేగంబె
 యా మహాదేవు దివ్యాలయంబునకు
 వేగంబ యేతెంచి వృద్ధయ్యగారు
 చొక్కనాయకుని సంశోభితస్తుతులు
 పెక్కు భంగులఁ జేసెఁ బేరు పెంపెసఁగ
 గర్వించినట్టి యా గజదైత్యుఁ బట్టి
 యుర్విపైఁ గూల్చిన యుమజోడ ! శరణు
 వ్యాఘ్రానురుని బట్టి వచ్చిపోనీక
 శీఘ్రతఁ దునిమిన శితికంత ! శరణు
 అంధకానురు చక్రమందు ఖండించు

సింధురవరద ! యాశ్రితవాభ ! శరణు
 యా నృసింహుని గర్వమణచి లోకములు
 మానుగా రక్షించు మహాదేవ ! శరణు
 దక్షిణయాగముఁ జెచ్చి దైవతకోట్లు
 శిక్షించి ప్రోచిన శివ ! నీకు శరణు
 యజుఁడు గర్వించిన నచట మర్దించి
 సుజనుఁడై గాచిన సువ్రత ! శరణు
 యముని మార్కండేయుకై పూని జంపి
 యము గర్వమణచిన యభవుఁడా ! శరణు
 ముత్పరమ్ముల వారి మోది లోకములు
 దప్పక రక్షించు దైత్యారి ! శరణు
 గజవ్యాఘ్రు లంధక కమలాక్ష దత్తు
 లజ మయ త్రిపుర దైత్యారు లనంగ
 నీ యెనమండ్ర గర్వ మేపుతోఁ బాపి
 పాయనన్నట్టి సద్భక్త మందార !
 నాకుగాఁ బాడి పంథము దప్పకుండఁ
 దూకొని యీ గురుద్రోహినిఁ ద్రుంచి
 ప్రాభవమ్మున నన్నుఁబరికించి వేడ్క
 నీ భక్తవరుని మన్నించితే దేవ !
 యని సన్నుతులుజేసి యతి మోదమునను
 దన యింటికరిగె సాదనయయ్యగారు
 నీ ప్రసంగము విని యెల్లవారలును
 నా పురి ప్రజలును నా పాండ్య విభుఁడు
 నందంద నందలు నాత్త నుప్పొంగి
 శౌందర్యుఁడిటు తన సద్భక్తునకును
 దావచ్చి యుద్ధవృద్ధగఁజేసె ననుచు
 భావించి యాశ్చర్యపడి యుండి రంత
 నిది యిరువది యాఱు నిటమీఁది లీల
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార ! వినుఁడు
 ననుచు సన్నునులతో నాయగన్మృండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లునియె

ఇరువదియేడవ లీల

మఱియును నమ్మహామధుర లోపలను
 బరగంగ నా పాండ్యపతి వంశమునను
 నవతరించెను యుక్తుండను పాండ్యవిభుండు
 శివభక్తిచే మించి శ్రీ చొక్కనాథు
 పై భక్తి తాత్పర్యపరత నే ప్రొద్దు
 సౌభాగ్యలక్ష్మీకి స్థావరంబగుచు
 బ్రకటిత సకల భూభాగము దాల్చి
 యకలంక మతిని రాజ్యము నేయుచుండె
 దలకొని జైన సంతలునెల్ల గూడి
 చలపట్టి తమలో విచారముజేసి
 యధికుండు యుక్త పాండ్యవనీశ్వరుండు
 విధిజూటుపై భక్తి విశ్వాసగరిమ
 దసర నాజైవము ధరమించు జేసె
 మన జైనమతమెల్ల మగ్నము జేసె
 నిందుకు పాండ్య భూమీశ్వరుంగూర్చి
 క్రందుకో నాభిచారంబైన పెలామ
 మిప్పుడు గావిత మెల్లర మనుచు
 నప్పు డందఱుగూడి యోగ్రహంబునను
 నట్టి యాహూరమంత్రాదుల చేత
 గట్టిగా నెన్నే నికాలముల్ వేల్చ
 నాకుండమధ్యము నందొక్క ఘోర
 రాకాసి జనియించె రభసముతోడ
 నతండు శేషాకారుం డతిదీర్ఘబాహు
 డతి భయంకరుండు దంష్ట్రాకరాకుండు
 నున్నతోడరుండు సత్యుగములైన
 కన్నుల నిప్పులు గడు రాలుచుండ
 నిలిడఁజూ నుచ్చాస్వసనిశ్వాసములను
 బ్రబలాభ్రపటలంబు వాయుద్రోయుచును
 ప్రదేతాగ్ను లొక్కపై ధృతి మించి వచ్చు
 భాతిగాఁ గ్రూరసర్పంబు నేతెంచి
 బలిసిజెనుల యగ్రభాగము నందు
 నిలచి యిట్లుని పల్కె నిఘరోద్ధతిని

వహనార్చులను దేహదాహము నంది
 విహరింపుచున్నవి వేగ నాయందు
 నయ్యుడు కార్యము నాత్మలో నెంచి
 చయ్యనఁ 20పు డెచ్చటికైన ననిన
 నతిసంభ్రమంబున నా జైను లెల్ల
 నతి వికృతాకారమైనట్టి సర్ప
 ముండుట గనుగొని మొగి వారలనిరి
 పాండిని ప్రజల నా పట్టణంబెల్ల
 నాశివిషేంద్ర ! మాయాజ్ఞచే పట్టి
 రాశిగా మ్రుంగి గట్టుకైతేవఁ జొమ్ము.
 అనిన నా మధురపై నతివేగమునను
 ఘనమైన పర్వతాకారము దాల్చి
 జీహ్వగ్రమున నగ్ని శిఖలు పర్వఁగను
 సంహారకారియై సఁభ్రమంబునను
 నురవడి వచ్చు నా యుగ్రాపిఁ జూచి
 పురజనులెల్ల విస్ఫురణలఁ గ్రాలి
 భీతమనస్కులై బెదరి యా ప్రజలు
 నాతఱిఁ పాండిని కా డుణ్ణమునను
 మొఱుఁబెట్టి రప్పటి మొఱుఱయాలకించి
 వెఱవకుండోయని వేగంబై వచ్చి
 యాయుగ్రఘజగంబు నందందఁజూచి
 సాయకం బొకటైతి స్రగించి మించి
 తగఁజొక్కనాథుని ధ్యానంబుఁజేసి
 తెగనిండఁ గొనియేనె భీరత్వ మడర
 నేసిన శరము విలేశయ కంఠ
 దేశంబు తఱుగ కదియును నేతేర
 నేతేర, మఱియు ననేక బాణములు
 భీతిల్ల నేసిన భీకరంబైన
 విషములు గ్రక్కుచు విషధారి యపుడు
 విషధులు నొక్కటై వెల్లిగా వచ్చు
 టలుగాఁగఁ గాలహుటంబు వందమునఁ
 దల కొని మధుర కుద్ధతి వచ్చుచున్నఁ
 జూచి యారాజును హురత్వ ముడిగి

యాచొక్కనాథుని నాశ్రయింపఁగను.
 నాదేవు నగరికి సతివేఁగఁ జూయి
 మోదంబు తోడను ముందఱు నిల్చి
 గిరిజేశ ! యఘనాశ ! కీర్తి ప్రకాశ
 పరమేశ ! భవనాశ ! భర్త ! సుగేశ
 విషధరశశిధర విషమృత్యుహరణ !
 విషధరభూషణ వేదాంతసార !
 వ్యాసహస్తచ్ఛేద ! వశితానుమోద !
 వాసవార్చిత పుష్పవాస ! సర్వేశ
 సర్వజ్ఞ ! సర్వాత్మ ! శర్వాణిరమణ !
 సర్వముక్తకలాప శైలేంద్రచాప !
 తాణగానప్రియ తాణారివిశిఖ !
 యేణాక్షివామాంగ యాశ ! సర్వేశ
 ఓదేవ ! యిదియొక్క యుత్పాతముగను
 భూదివత్సలను గప్పుచు నిందులకును
 గాలాగ్ని చందానఁ గడఁగుచున్నదియు
 నింతటఁగాచి మమ్మీక్షణమ్మునను
 జింతిలకుండంగఁ జేయవే దేవ !
 యని సన్నతింపఁగా నాస్వామి వచ్చి
 తన జటాజూటానఁ దగ నున్నయట్టి
 చంద్రునందమృతమ్ము చయ్యనఁ దిగిచి
 సాంద్రమ్ముగాఁ జల్లి శాంతిఁ జొందింపె
 నెలయంగ నప్పుడు విషమంటుకతనఁ
 జూలుపొంద హాలాస్య పురమనఁరగ
 విధుసుధాధారల వీధులఁ జల్లి
 మధురాపురంబన మహి సాంపు మిగుల
 నా విషంబణించి యా యసాకశేబరము
 నావంక నాగ్నాద్రియను వేరుజేసి
 నగజేతుఁడా చొక్కనాథుండు తనదు
 నగరిలో నపుడు సంతర్ధానమయ్యె
 నప్పుడా స్వామిని నా పాండ్యవిభుండు
 నప్పార జనములు సభినుతుల్ చేసి
 సంతుష్టు లానందసదామూర్తు లగుచు

ఇరువది ఏవిమిదవ లీల

నెంతయు వేడ్కతో నేగి రప్పరికి
 నిది సప్తవింశతి యిటు మీఁదిలీల
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార వినుఁడి
 యనుచు సన్నునులతో నాయగ్రస్తుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నట్లనియె.
 మఱియును నారాజు మధురాపురమున
 సర్వజనములు సంతృప్తి నుండ
 నప్పుడు నాఁడెను లతిభీతులగుచు
 గాంతార ఘోరదుర్గములలోనుండి
 మంత్రబలములు మఱియును బోవఁ
 దంత్రముల్ వన్ని రంపఱు గూడియపుడు
 నేమి నేయద మిట్టు లెన్నేని వగఁ
 భీమాకృతియఁగఁగఁ బేర్చినయట్టి
 యా సర్పమును బోయి యా పురిజనుల
 శాసింపలేక నిస్సత్వమై పోయె
 ననుచును మఱియును నభివారపెఱచు
 మును నేయ నందు సముద్ధతితోడ
 దిశలు గంపింప థాత్రీధరాకృతిని
 పశురూపమున సముద్భవమయ్యె నపుడు
 నాయెడఁజెను లత్యంత శౌర్యమున
 నా యాశ్రుఁజూచి యిట్లని పల్కి రంత
 బలసి చంపఁగరాని పగ గెల్వరాదు
 నిల గోవు వధియింప రెట్టివారైన
 హాలాస్యపురమున కరిగి యాశ్రజలఁ
 చూలించి పాండినిఁ ద్రుంపు మీవనుచు
 ననిచినఁ జని వేగ నా మహాపశువు
 ఘనశృంగములు రెండు గగనక్తు నొరయె
 ఖరముల చేఁబుట్టు ఘోరంపుభూళి
 హరివంతదంతుల యక్షులు మూయ
 కుతలక్తు గొమ్ములఁ గోరాడినంత
 నతలక్తు నెల్ల వ్రయ్యలుగఁగ నడుచు
 రభసమ్ముతోనట్టి అంకె వేసినను
 నభము కంపించి ఘూర్ణితము నంద

వాలమ్ము విసరిన వారిధి లేడు
 శోలాహలమ్ముగాఁ గొందల మిగుచు
 మిన్ను నేలయు నొక్క మెయి పేర్చి కడఁగి
 శున్నగా వచ్చు నా శశువును జూచి
 యాపురి ప్రజలును నా పొండ్యవిధుఁడు
 శ్రీపార్వతీశ్వరు శ్రీచౌక్కనాథు
 గుడిఁజూఁజూఁబఱచి యొక్కడు భీతితోడ
 గడగడ వణఁకుచుఁ గలయఁ బాటుచును
 దేవ సర్వేశ్వర ! దేవాదిదేవ !
 పావకోఙ్క్ష్యలనేత్ర ! పవనాత్మగ్రత !
 యుర్విధరశరాస ! యోవిశ్వరూప
 యుర్విధర నుపాణ ! యో జగత్ప్రాణ
 ఓమధురాధీశ యోసౌందరేశ !
 యీ మహాప్రళయ మేమెఱుంగ మెన్నఁడును
 నదియొక్క శశువు ఘోరాకారమగుచు
 పొదలుచు నదెవచ్చెఁ బురమెల్ల బెదరఁ
 గరుణతో నీచారి గడపి ముష్కెల్ల
 నరసి రక్షింపవే ! హోలాస్యనాథ !
 యని పెక్కు భంగుల నారాజు ప్రజలు
 వినుతింప నంత నా విశ్వనాయకుఁడు
 వడి శరణాగత వక్షపంజరుఁడు
 కడువేడ్క భక్తరక్షణ శరాయణుఁడు
 శశుపతి యప్పుడా బసవన్నఁ బలిచి
 శశువాక్కడదె మహాప్రళయరూపమున
 వచ్చుచున్నది దాని వారించి వేగ
 నిచ్చుటరమ్మి నందీశ్వర ! యనినఁ
 దనర బ్రహ్మాండ గాత్రంబుతో నవుడు
 తన ప్రతాపమ్మును ధారుణి మెఱయ
 శర్వతాకారమై శరగు మూఁపురము
 గీర్వాణవల్లభ గీర్వాణమునులు
 నగణిత వేదవాక్యముల సర్చింపఁ
 తగినట్టి నాల్గు పాదమ్ముల యందుఁ
 దివిరెడు పసిఁడియందియల మ్రోతయును
 నవరత్న కలిత ఘంటారవమ్ములును
 పది దిక్కులను జెఱుఁప్పడఁ జేసి మిగులఁ
 గదిసి కయ్యాలకుఁ గాలుద్రవ్యుచును
 గడఁగి యుగాంత మేఘములు గర్జిల్లు
 వడిని అంశెలు వైచి వాలమ్ము ద్రిప్పి

ఖరభుట్టనముచేతఁ గులగిరు లద్రువ
 ధరణి కంపింపఁ బాతాళము బెగడ
 గిరిశృంగములు రెండు కెరలు కొమ్మలను
 ధరణి గోరాడు నుద్ధతలీల వచ్చి
 జైనులపిన యభిచారపహామమ్ము
 ధేనువు ముందర ధృతి వచ్చి నిలిపె
 నప్పు డాధేనువు నతికోపభరము
 గప్పి నిశ్చేష్టతఁ గడుదూలి మఱియు
 నానందపాషమ్ము లఱియగ్గముల
 నాని యందఁదఁ బాయలు గాఁగఁ దొరఁగె
 జైనులప్పుడు మహాశ్చర్యము నొంది
 దీనాననమ్ముల దిగ్భ్రమ రెసఁగఁ
 బఱచి యందఱు భయభ్రాంతులై ఘోర
 గిరిదుర్గములయందు ఖిన్నులైయుండి
 యక్కట యీధేను వాపురిజనుల
 దక్కక చంపునందఱఁ జాట్టుముట్టి
 యని నమ్మి పంపిన నది వృథయయ్యె
 మన క్రిమిమంబు లామధురవైఁ జూచు
 త్రీ చొక్కనాథుడఁచిత లీలఁగాచి
 ప్రాచు నీ మాధుర్యపుర మహర్నిశము
 నందునే దశలు ? కల్పాంతకాలమునఁ
 జెందగా వెఱచును శివునాజ్ఞ వలన
 ననుచు నిరుద్యోగులై వనమ్ములకుఁ
 జని యూరకుండిరి జైను లచ్చటను
 నా నందికేశ్వరుం డానంద మెసఁగ
 నా నందిపాహను సగ్రభాగమున
 గరిమతో నిల్చినఁ గని గారవించి
 తిరముగా మా సన్నిధిని నెల్లవేళ
 నుండుము బసవేశ ! యొప్పుగా ననుచు
 ఖండిండు జూటుండు కట్టడనేయ
 నది యాదిగాఁ ద్రిపుఠారి ముందఱను
 బదిలక్ష్మగా నుండు బసవేశ్వరుండు
 నాయాపు పడినట్టి యాస్థలక్ష్మనను

నా యెడ వృక్షభాద్రయశగలై యుప్పెఁ
గలయ నాదేశపు కన్నీరు నందుఁ
దలయేలు నను పేర ధర మించి వెలసె
సంగతితో నిట్లు సౌందర్యనాథుఁ
డంగయకణ్ణెత్తు కానతి యిచ్చె
నిని యష్టవింశతి యిటమీఁది చరిత
ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార వినుఁడి.

ఇరువది తొమ్మిదవ లీల

అనుచు సన్నునులతో నా యగస్త్యుండు
మనమునఁదలపొసి మఱియు నిట్లనియె.
అహిరాజ భూషణుండా నాసమైన
మహిమ నెన్నిక గల మధురలో పలను
బ్రతిలేని పాండ్యభూపాలుని యొద్దఁ
జనురుండై సుందర సామంతుఁ డనఁగ
భానుర నేనాధిపత్యము దాల్చి
భానుర సౌందర్యపతి నేనలంఘఁ
జిత్రము రంజిల్ల నేయుచున్నంత
నత్రటి పాండ్యభూపాగ్రణి మీఁదఁ
జేదిరాజాదిక శ్రేష్ఠుడైనట్టి
మేదిని వాకబోయ మేటి మన్నీఁడు
దండెత్తిరాగ నా దళబాయిఁ జూచి
పొందీడు నప్పుడు ప్రజ గూర్చుమనుచు
భందారమందున్న బహుధనబెల్ల
నిందారగా నిచ్చి నెమ్మిఁ బొమ్మనిన
నప్పుడాఘామంతుఁ డతిమోదమునను
దప్పక శివభక్తి తాత్పర్యపరత
మాహేశ్వరార్చనల్ మఱియు సర్వేశు
గేహమ్ములకును మిక్కిలిగాఁగ నొసఁగి
యొగి దాన ధర్మపరోపకారంబు
నగణితమ్ముఁ జేసె నా విత్తమెల్ల
నప్పుడు పొందీని కావిధంబెల్లఁ
జెప్పిరి తోటి యా నేనాధిపతులు
చెప్పినఁ గనిని యానేనాని సటుకు
రప్పించి మఱియంత రాజువఁగూర్చె !

సామంత ! యనిన నా జనశాఖతోడ
 శ్రీ మహామధురేశు శ్రీ చొక్కనాథు
 సౌందర్యనాయకు సత్కృప చేత
 నెందఱనైన నేనేలితి దేవ !
 యన్న నారాజును నట్లకాకనుచు
 వెన్నిక చూపుచు యెల్లి నేడనినఁ .
 దగు నట్లయనుచు నాదళకాయు యపుడు
 నగజేతు నా చొక్కనాథునిఁజేరి
 యాదరక్షున మ్రొక్కి యభినుతులనేసి
 యింద్రాది సురవంద్య ! యిభవర్త వసన !
 చంద్రార్థ శేఖర ! చంద్రార్కనేత్ర !
 త్రిపుర మదధ్వంస ! దీనమందార !
 [యశవర్గ ఫలధామ] యద్రోదంఱ !
 దగ్ధశవక్రోహ తంత్రదుర్వంత !
 ముగ్ధేందు మండన ! మోహనాకార !
 కటుమేదిసీరళ ! కణవశ్రతోద !
 చటులాలి ? చతురాస్య పారభ్యరథిక !
 వేదాదిసన్నత ! వేదస్వరూప
 యోదేవ యిందుకు నొకత్రోవ నిమ్మ
 వెలయంగ నా పాంశ్య విభుడునేఁడెల్లి
 బలములఁ దెమ్మంచుఁ బలికె నాతోడ
 నీసాదనేవకు నీభృత్యు నన్ను
 జేపట్టి యిపుడు రక్షింపవే దేవ !
 అని సన్నతింపుచు నధికసద్భక్తి
 విసుతింప నప్పుడౌ వృషభధ్వజుండు .
 నతని కానతియిచ్చె నాత్త శోభిల్లు
 మదిలోన నీ వసుమాసంఘు డించి
 భయమేలఁ దనుమెల్లి పాజుఁ జూపెదను
 రయమొప్ప మితిలేని ప్రజనెల్ల ననుచు
 నశరీరియై వచ్చి యాస్వామి యపుడు
 విశదమ్ముగాఁ బల్కె వినువీధి యందు
 సంత నానామంతుఁ డాత్మ సుహృం
 సంతోషమునఁ దన సదనమ్ముఁజేరి

తనపత్నితోడ సౌందర్యనాయకుఁడు
 తన కానతిచ్చినంతయు వేడ్కఁ జెప్పెఁ
 జెప్పిన సంతోషచిత్తయై యతివ
 తప్పుక నాస్వామి దయ నిన్నుబ్రోచు
 నన నుదయంబాయె నా మఱునాఁడు
 తనకు గల్గిన ప్రజఁ దాఁ గూర్చి కొనుచు
 నగరి శేత్రెచె నంతటను సౌందర్యుఁ
 డగఁజితముగ సకలాధిదేవతలఁ
 బమ్ముక మనుజురూపంబులు గాఁగ
 రమ్మని బహుళసంభ్రమలీల మెఱసి
 యెడఁగల్గి టెక్కమ్ము లెత్తించి యంత
 వడి మీఱఁగాఁ బంచ వాద్యముల మ్రోయ
 విశ్వేశ్వరుఁడంత వేడ్కతో నొక్క
 యశ్వమ్ము దానెక్కి యా ఝణమ్మునను
 దనరఁ బత్తిసాయుధమ్ముల తోడ
 వెనుకొని రాహుత్త వితతులు ప్రజలు
 నెల్లరు గొలువంగ నేత్రెచు పొంజు
 లెల్లనప్పుడు మహెచ్చాదేకమ్ముగాఁగ
 నేల యీసినయల్లు నీరధులెల్లఁ
 జాలఘోషముతోడ సాగెనో ! యనఁగ
 పొంజు లేర్పఱచుక పరమేశ్వరుండు
 రాంజూచి యప్పుడా రభసమ్మునకును
 వెఱచి యా పాండ్యభూవిభుఁడును గలఁగ
 యరివీరులెల్ల నాహవరంగమునకును
 నదె వచ్చుచున్నారె ! యటు చూడఁడనినఁ
 బరగ నాదళవాయి భయపడవలదు
 పరులుగారది మన పరివార మధిప !
 యా చిత్రకూటమ్మునందు విచ్చేసి
 చూచుట మేలు పొంజులదేవ ! మీరు
 ననిన వేగమ్ముతో నటకు నేతెంచి
 మనుజేంద్రుఁడవుడు సామంతునిఁ బిలిచి
 నడిపింపవలయు నేనల నిప్పుడనిన
 నడరంగ నేబది యాఱు దేశముల

| పజలను జాలివర్ణము లేర్పఱించి
 యజభవాండములెల్ల నదర రప్పించి
 నెలమితోఁ గళలు వ్రాయించె నత్తఱిని
 దలకొని యంత సౌందర్యనాయకుఁడ
 సవరణె యత్తమాశ్వత్తు పై నెక్కి
 భవళాతపత్రము దనరఁ బట్టగను
 దండిగా నశ్వము దాఁటించుకొనుచు
 నుండఁగజూచి యాయుర్వీశ్వరుండు
 నెవ్వరీతఁడు దన కెఱింగింపు మనిన
 నవ్వమథేశున కతఁ డిట్లుఁబనియె
 నీనేనఁకుఁ గర్త యీనేన నితఁడు
 భాసిల్లఁదెచ్చె సంభ్రమలీల ననిన
 నప్పుడారాజును నతని నిందులకు
 రప్పింపుడనిన సంరంభంబుతోడ
 నచ్చోటి కేఠించి యాస్వామిఁ జేరి
 విచ్చేయు మోదేవ ! వేడ్కతో మిమ్ము
 భరణీకుఁ డచటికిఁ దగఁ బిల్వఁ బంచె
 ననిన నా సర్వేశుఁ డట్లకాకనుచు
 మనుజేంద్రు కడకేగి మఱియు నిట్లనియెఁ
 వ్రాఁలిగా మావర్ణ బంతినామములు
 జాలి యేర్పఱచి యిచ్చట వ్రాయవలయు
 నని కళ వ్రాయించు నావిధంబునను
 దన మెడ కప్పు నాదలయందు మలకఁ
 జూపి వ్రాయఁడు నన్ను జొక్కరాహుత్తు
 నా పేరనుచును నానతి యిచ్చి యిపుడు
 విడువు మెవ్వరినైన వీరులైనట్టి
 కడిమి రాహుత్తు సంగములకు ననుచుఁ
 బేర్చి యార్చినఁ జూచి పృథ్వీశ్వరుండు
 గూర్చుండ సంతయాకులచిత్తుండగుచు
 నీ యశ్వమెక్కుమ నినుజూచి యేము
 వ్రాయంగ నేలంచు వరుసతో నపుడు
 నుడుగర లిచ్చిన మత్తమాంగమున
 సడల కుండఁగ జాటి సంభ్రమం బెసఁగ

నశ్యక్తు నేనెక్కి యాడుటచూడు
 విశ్వంభరాధీశ ! వేవేలగుతుల
 ననుచు నా సర్వేశుఁ డతిరయ్యునను
 దనచునత్తున్నట్లు దగ్గనెక్కియాడు
 నంత నా పాండిడు నా పౌరజనులు
 సంతోషమంది యాశ్చర్యము నొంది
 యీలాగు తేజీల నెక్కాడువారి
 నేలొకమున గాన మిది చిత్రమనుచుఁ
 దగఁ జూచుచుండ సౌందర్యనాయకుఁడు
 జనియె నదృశ్యమై చయ్యన నంత
 నా యెడ గుర్రెల్ల సతిపుష్పవృష్టి
 పాయక కురిసిరి పరమేశు మీద
 నట జోయరాజును వ్యాఘ్రము గఱచి
 తటుకున నేగె నంతట స్వర్గమునకు
 నా వార్త విని రాజు నద్భుతంబంది
 శ్రీ చౌక్కునాథుఁడౌత కల్పతరువు
 మనపాల గలిగి సమృద్ధిఁ బ్రోవె ననఁగ
 తన దళవాయి సౌందర్య సామంతు
 నఁట జూచి మన్నించి యాత్మలో మిచ్చెఁ
 దటుకున నతఁడు సౌందర్యునిఁ జేరి
 తిరువాలవాయ ! యా దేవతారాధ్య !
 పురహర ! శివలొకపురహస ! యీశ !
 విశ్వవిశ్వేశ్వర ! వేదాంతవేద్య !
 యశ్వయితామ్నయ ! యద్రొద్రచాప !
 ఓచంద్ర సూర్యాసలొజ్జ్వలనేత్ర !
 శ్రీ చౌక్కునాథ ! రక్షించితె నన్ను
 ననుచు నా సామంతుఁ డతిభక్తితోడ
 ననువందఁ బొగడి శివార్చనల్ చేసె
 పరమేశ్వరభ్యాన భరతఁ జెన్నొంది
 పరగంగ సాయుజ్యపదవికి నేరె
 నిది యిరువదితొమ్మిదిట మీఁది చరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార ! వినుఁడి
 యనుచు సన్నునులతో వా యగస్త్యుండు

మవమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె

ముప్పదియవ లీల

మఱియు నా పాండ్య భూమండలేశ్వరుఁడు
 నరుదుగాఁ జూక్కనాయకు భక్తి గలిగి
 ప్రజల రక్షించి శాత్రుల శిక్షించి
 భుజశక్తి మాధుర్యపుర మేలుచుండె
 నా సృపాలకుఁడు బ్రాహ్మణదూషి యగుచు
 దానమ్మలీయ కెంతయు నిందసేయ
 నా విప్రులెల్ల సంధ్యలు జపపెలామ
 దేవతార్చాపితృదేవ తర్పణలు
 నగ్నిపెలాతములు వేదాగమ ప్రోక్త
 విజ్ఞానయోగ హవిర్యాగములును
 సరవిని యజనాదిపట్కర్తములను
 వరుసలు దప్పి తద్రతములు మాని
 బ్రాహ్మణాచారసంపద లెల్ల విడిచి
 బ్రాహ్మణు లరిగిరి పరభూములకును
 నది కారణమ్ముగా నా రాజ్యమునను
 గొదవడి వర్షముల్ గుఱియక యుండె
 వోషకులన్నియు నొనర దుర్భిక్ష
 దోషమ్ము వాటిల్ల దుర్దశ నొందె
 దయ ధర్మము నుడిగె ధాన్యమ్ము దఱిగె
 నయము లేదాయె దానము లేకపోయెఁ
 బరగ నీరీతిని బాండ్య దేశంబు
 కరువు గాలముచేతఁ గడు వెడి నొచ్చి
 యున్నచోటుల నుండ వోడి యందఱును
 గన్నవారేగిరి కన్నత్రోవలకు
 నాయెడఁ దన ప్రజలందఱు విడిచి
 పోయినఁ దానేలు భూమండలము
 శూన్యమై యున్నను జూచి యత్యంత
 దైన్యంబునొంది యా ధరణీశ్వరుండు
 నందఱుఁ దనుదూఱ నతిభిన్నుఁడగుచు
 పౌండర్యనాథుని సన్నిధి నిర్మి
 యందందఁ బ్రణమిల్లి హస్తముల్ మొగిచి
 పొందెనవేడ్క నింపుక సన్నుతింకె

శ్రీ సహజాదరధర శ్రీ జటాజూట !
 శ్రీ సూనుహరణ ! యో శ్రీ నీలకంఠ !
 మారి విధినుత పాద ! యఖిలప్రమోద
 కణకంఠ ! సర్వేశ ! కామితఫలద
 యో భక్తజనరక్ష ! గంగా విరూపాక్ష
 యో భూతగణనాథ ! యో చౌక్కునాథ !
 నా రాజ్యమునకు వాసలు లేనియట్టి
 కారణంబేమి యో గరభాస్య భూష !
 ధైర్యము చేతను జాలంగ నొచ్చి
 యీ మహీప్రజ లెల్ల నిచ్చోటు విడిచి
 పోయిరి యన్యభూముల కిందుకేమి
 నేయఁగలవాఁడఁ జెప్పవే ! దేవ !
 యని సన్నతులు నేసి యా పాండ్య విభుఁడు
 తన నగరికిఁ బోయి తగ నిద్రపోవ
 నా రాత్రి స్వప్నము నందు విచ్చేసి
 యా రాజధరుఁడు నిట్లని యానతివై
 వేదములును మాకు విమలహాసంబు
 వేదస్వరూపంబు వెలయంగ మేము
 తగ వేదములకును దల్లి గాయత్రి
 మనుజేంద్ర ! యిటు మహామహిమలు వెలంగు
 నట్టి వేదములు గాయత్రియఁ గలుగు
 పట్టు పాములు లోకపాపనా కృతులు
 మఱి బ్రాహ్మణులు దైవమన వేఱుగలదె !
 ధరణికి విప్రులు దైవము లనఘ !
 అధ్యయనములా ప్రాహ్లా పరాహ్లా
 మధ్యాహ్నకాల సంతాపి నేమఱక
 నిత్యకర్మము లహర్నిశము బ్రాహ్మణులు
 సత్యవ్రతక్షాగా సలుపుట వలన
 దేవతలందఱు తృప్తురై వారు
 భూవలయంబు సొంపుగఁ జేయుచుండఁ
 గాలము దప్పక కడఁగి వర్షములు
 చాలంగ వర్షించి సస్యము లెసఁగఁ
 తాడియఁ బంటయఁ బరగ నే ప్రాధు

పోడిగా నుండును భూతలంబెల్ల
 మనుజేశ ! నీవు బ్రాహ్మణుల రప్పించి
 తనరంగ ఘనదాన ధర్మముల్ జేసి
 వారి సంతృప్తిగా వరుస రక్షించి
 గారవంబున వారు కర్మముల్ నడప
 వర్మముల్ గలుగు నీ వనుభయంతటికి
 నరనాథ ! పాడిపంటలు చాలగలవు
 ధనములేదని మన ప్తాశంబు వలదు
 ఘనముగా నీకు నక్షయజోరె యొకిటి
 యేమొసంగెద మది యెందటికైన
 వేమాణు నర్థింపు వెచ్చబెట్టినను
 నుడుగక బహుధనంబొసంగు నీ జోరె
 పుడమీశ ! శ్రజలను బ్రోచి భూమరుల
 రక్షించు దానధర్మములచే ననుచు
 నక్షయజోరె నాహరుఁ డొక్కటివై
 నప్పుడు తన మంత్రులందఱి వేగ
 రప్పించి సంతోష రసపూర్ణుఁడగుచు
 దనకు నారాత్రి సౌందర్య నాయకుఁడు
 జనుల రక్షింప నక్షయజోరె యొసంగు
 విధమెల్లఁ జెప్పి యా విశ్వేశుఁ బొగడి
 మధురాపురీ పాండ్య మండలేశ్వరుఁడు
 నా జోరె గంధపుష్పాది ధూపములఁ
 బూజించి వితరణ స్ఫూర్తి శోభిల్లి
 మహిలోనఁ గల్గు బ్రాహ్మణుల రావించి
 బహుదాన ధర్మముల్ పరగంగ నిచ్చి
 దనరంగఁ బ్రణతి సత్తాత్పర్యుఁడగుచు
 ఘనముగా వారి మట్కర్మముల్ నడపె
 పరగ మాహేశ్వరభక్తిఁ జెప్పొంది
 పరమధర్మ ప్రీతి పాలుండై వెలసె
 నారాజ్యమున కపు డధికవర్మములు
 మీఱి ధాన్యములు సమృద్ధిగాఁ బండి
 యేమిటఁ గొఱలేక యెల్లభాగ్యముల
 నా మధురాదేశ మంత వర్ధిల్లె

నా సౌందర్యము ననుమతి వలన
 వేసారకెంతయు వెచ్చబెట్టినను
 గడమ గా కా జోలె ఘనముగా ధనము
 నుడుగక వర్ధిల్లుచుండె నెప్పుడును
 శ్రీ చౌక్కనాథుని నేవ మాహేశ్వ
 రాచారభరిత బ్రాహ్మణ భక్తిగలిగి
 ఘనతరైశ్వర్య సంతాకుడై పాండ్య
 జన పాలవగుడు రాజ్యము నేయుండె
 నిదియుఁ ద్రింశశ్చల యిటమీఁది చరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార వినుడి
 యనుచు సన్నునులతో నా యగన్మ్యండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె॥

ముప్పది యొకటవ లీల

ఆపాండ్య భూపాలుఁ డధిక భర్త ప్ర
 దీపుడై సకలభావితమందేలు
 కాలమ్మనను దారుకావనమ్మనను
 స్త్రీలును దాము నందిత తపోధనులు
 మునులుందు రందు నా కునిపత్తులెల్ల
 నెనయంగఁ దమకును నీచు జోడైన
 పరమ పాతివ్రత్య భవ్యచారిత్రు
 లరయ లేరనుచు నహంకరించినను
 శ్రీ చౌక్కపతి ఋషిస్త్రీల కతివ్ర
 తాచారములు సూతమని యాత్మదలంచి
 చిగురు కెంజడలును జిలుగు చందురుడు
 మిగులుగన్నను గటిమీఁది సూత్రమ్ము
 నడిమి యొడ్డాణమ్ము నాగజన్మిదము
 మెడకప్పు సంకును మేని భూలియును
 బసిండి పావాలు జపాక్షునూలికయు
 భసిత త్రిపుండ్రంబు ఫాలభాగమునఁ
 గాలియందెయుఁ జంక కక్షపాలయును
 చాలఁ గామాక్షులు చేత కూలమ్ము
 పులితోలు గోణము పునుక కంచమ్ము
 గలిగి సమ్మాహనాకార వేషమున
 భవభవంభములు ముందట భోరుకొలుకు

నవమైన భిక్షుటన క్రియతోడ
 మూడుమూర్తుల కాదిమూర్తైన వేల్పు
 మూడులోకముల ముదముతోఁ జూచి
 యీ దారుకావనాభ్యంతరమునకు
 నా దైవతాధ్యక్షుఁ డర్చితో వచ్చి
 భిక్షుయటంచును బ్రేమతో లోక
 రక్షణుండటను సంభ్రమలీల నడిగె
 భిక్షుంఁపదత్త ! మే వీన వక్రకాంక్ష
 వక్షోజముగల యావనలార ! భిక్ష !
 వారుకాదనవాస తాపసోష్ణాస
 తారుణ్య విభవసుందరులార ! భిక్ష !
 గజ జలంధర యంధక వ్యాఘ్ర మదన
 అజగిరఃపురదైత్యహరునకు భిక్ష !
 దివి భువి కీలాల తేజ ? సుమీర
 రవిశంధ్రయాజి విగ్రహనకు భిక్ష !
 జాతిభేదములేక సద్భక్తు లకును
 ద్రాలైన మోక్షప్రదాతకు భిక్ష !
 కాలమాటాగ్ని లోకము లీరేడు
 కాల నీయని కాలగళునకు భిక్ష !
 యని యివ్వధంబున నా జంగమయ్య
 మునిపల్లెలో భిక్ష మునుకొని వేడ
 నప్పుడు మునిపత్ను లతిసంభ్రమమున
 గొప్పలు వీడంగఁ గువము లల్లాడ
 భిక్షుఁడు వెనఁదెచ్చి పెట్ట వచ్చినను
 గత్తు యగ్నముజూడఁ గప్పెర వెయ్యి
 పొడవెత్తి భిక్ష మప్పుడు పెట్టువేళఁ
 గరమాల రుచులు శృంగార హస్తములు
 కఱకంఠుండటఁ జూచి కడకంట నగిన
 నతని సౌందర్య ముయ్యారముఁ జూచి
 మలి విభ్రమించి యేమఱియన్న వారు
 భిక్షుఁడు దెచ్చియుఁ బెట్టంగ మఱచి
 యక్షీణమౌపితరై యన్న వారు
 ఘటికొందఁ జితివల మ్మయిత తపసి

మరులచూపుల మేనుమఱచిన వారు
 పయ్యదజాతిన బ్రమసి పాలిండ్లు
 ముయ్యగాలేక మోములు జూచువారు
 పెట్టియ మఱచియుఁ బెట్టలేదనుచుఁ
 జట్టువమ్ములను భిక్షము దెచ్చువారు
 నైరి యా మునిపత్నులందఱు నపుడు
 నీరీతి మునుకొని యిందుశేఖరుఁడు
 వాడల వాడల వరుసలోడుతను
 వేఁడుకతో భిక్ష వేడి యాసతుల
 మదిలోన నెంతయు మరులు పుట్టించి
 మదనారి యచటను మాయమై చనియె
 నంత నామునిపత్నులందఱు విరహ
 సంతాపములఁ జిక్కి జొడలు దక్కి
 మతివిచారమునించి మానములేడించి
 పతులనేవలు మాని భ్రమములు బూని
 కరములుడస్సి యాకరములు గ్రుస్సి
 కరముల గాజులాక్కట నూడిపడియె
 నా ఋషులెల్లను నతివలఁ జూచి
 మీర లాసర్వేశుమీఁది మోహమున
 గడు జిక్కచేతుల గాజులువీడి
 పడియెఁ బతివ్రతా భావమ్ము సడలె
 మఱి పోయి మీరలా మధురలోపలను
 గరమొప్పు వైశ్యుల కడుపునఁ బుట్టు
 డని శాపమిచ్చిన నా యింతులెల్ల
 మునుల వీక్షించి మమ్ముల నివ్వధమున
 శపియించినను మాకు సద్గతి యేది
 శృంగర్లి మమ్ము రక్షింపరె ! యనిన
 నా ఋషులిట్లని రా నెట్టులకును
 మీర లాపురిని జన్మించియుండినను
 మఱికొన్ని లిథుల కమ్ముధురేశ్వరుండు
 నరయ గాజులనెట్టియై యందుకచ్చి
 యాజటాధరుఁడు మీహస్తముల్ పట్టి
 గాజులుపెట్టినఁ గలుగు మోక్షమ్ము

అనినను బ్రయమంది యట్లుకాకనుచు
 జనియించి రావైశ్య సంతతులిండ్ల
 పెరుగుచునుంపిరి తెక్కువల్గలిగి
 యయ్యడఁ బెండ్లి ప్రాయములైనఁ జూచి
 యియ్యాచుబిడ్డల నెవ్వరి కిత్తు
 మని నెట్టివర్గము లటు విచారింప
 మనసిజదమనుండు మధురేశ్వరుండు
 చొక్కనాయకుండు గాజులనెట్టి యగుచుఁ
 జక్కఁగా ముతుక వేషముతోడఁ జల్లి
 కట్టు సూత్రఁపుత్రాళ్లు వైడుంగరములు
 బెట్టుబసవనిఁ జేసి పెట్టినమ్మద
 పట్టువ స్రముగూర్చి బాగుగా డిగియఁ
 గట్టినదేవుండు కంఠాన నమర
 నొసలను వీఘాతి నునుపుగాఁ దీర్చి
 యొసపరి పెండి కట్లా రపుగాఁ బెట్టి
 సన్నఁ పు రుద్రాక్షసరములు వైచి
 పన్నె మీఱఁగను దోవతికట్టు కట్టి
 వైమించు గజముపక్కలి పచ్చడంబు
 వామాంగమున వల్లెవాటుగా వైచి
 నెఱిమించు తలపాగ నేర్పుగాఁ జుట్టి
 కరిమొప్పవేళ్లు నుంగరములు పెట్టి
 బుజముపై గాజులపొది చాలఁబెట్టి
 భుజిగేంద్రభూషుండు పురవీథులందు
 గాజులుబొద్దులు కమ్మదద్దులును
 గాజులుగొనరారో ! గాజులో ! యనుచు
 పచ్చలుమూదెలు పచ్చరఁటాకు
 పచ్చలు పొన్నాకు పచ్చగాజులును
 నీలాలు మఱితెట్టు నీలాలు రంగు
 నీలాలు పచ్చల నిగ్గుగాజులును
 అవపూవన్నె రాజావర్తనములు
 గోవాళసరములు గొమ్మనంబులును
 పువ్వగగాజులు పొన్న పూచిత
 పువ్వులు సంపంగిపూ చామపువ్వు

మరులచూపుల మేనుమఱచిన వారు
 పయ్యదజాతిన బ్రమసి పాలిండ్లు
 ముయ్యగాలేక మోములు జూపవారు
 పెట్టియె మఱచియెఁ బెట్టలేదనుచు
 జట్టువమ్ములను భిక్షము దెచ్చువారు
 నైరి యా మునిపత్నులందఱు నపుడు
 నీరీతి మునుకొని యిందుశేఖరుఁడు
 వాడల వాడల వరుసతోడుతను
 వేఁడుకతో భిక్ష వేఁడి యాసతుల
 మదిలోన నెంతయు మరులు పుట్టించి
 మదనారి యచటను మాయమై చనియె
 నంత నామునిపత్నులందఱు విరహ
 సంతాపములఁ జిక్కి జాడలు దక్కి
 మతివిచారమునించి మానముల్డించి
 పతులనేవలు మాని భ్రమములు బూని
 కరములుడస్సి యాకరములు గ్రుస్సి
 కరముల గాజాలాక్కట నూడిపడియె
 నా బుుఘరెల్లను నతివలఁ జూచి
 మీర లాసర్వేశుమీఁది మోహమున
 గడు జిక్కచేతుల గాజులువీడి
 పడియెఁ బతివ్రతా భావమ్ము సడఁచె
 మఱి పోయి మీరలా మధురలోపలను
 గరమొప్పు వైశ్యుల కడుపునఁ బుట్టు
 డని శాపమిచ్చిన నా యింతురెల్ల
 మునుల వీక్షించి మమ్ముల నివ్వధమున
 శపియించినను మాకు సద్గతి యేది
 శృంగర్లి మమ్ము రక్షింపరె ! యనిన
 నా బుుఘలిట్లని రా నెట్టులకును
 మీర లాపురిని జన్మించియుండినను
 మఱికొన్ని తిథుల కమ్ముధురేశ్వరుండు
 నరయ గాజాలనెట్టియై యందువచ్చి
 యాజటాధరుఁడు మీహస్తముల్ పట్టి
 గాజులునెట్టినఁ గలుగు మోక్షమ్ము

అనినను ద్రియమంది యట్లకాకనుచు
 జనియించి రావైశ్య సంతతులిండ్ల
 పెరుగుచునుండిరి క్కవలగలిగి
 యయ్యెడఁ బెండ్లి ప్రాయములైనఁ జూచి
 యియ్యామపిడల నెప్పగి కిత్తు
 నుని నెట్టివర్గము లటు విచారింప
 మనసిజడమునుండు మమరేశ్వరుండు
 చొక్కనాయకుండు గాజాలనెట్టి యగుచు
 జక్కఁగా ముతుక వేషముతోడఁ జల్లి
 కట్టు సూత్రంపుత్రాళ్లు వెండుంగరములు
 బెట్టుబసవనిఁ జేసి పెట్టినముద
 పట్టువ స్రమురూర్చి బాగుగా ఓగియఁ
 గట్టిన దేవుండు కంఠాన నమర
 నాసలను వీభూతి నునుపుగాఁ దీర్చి
 యొససరి పెండి కట్లా రపుగాఁ బెట్టి
 సన్నఁ పు రుద్రాక్షసరములు వైచి
 వన్నె మీఱఁగను దోవలికట్టు కట్టి
 పైమించు గజముపక్కలి పచ్చడంబు
 బాహంగమున వల్లెవాటుగా వైచి
 నెఱిమించు తలిపాగ నేర్పుగాఁ జుట్టి
 కరిముప్పవేళ్లు నుంగరములు పెట్టి
 బుజముపై గాజాలపాచి చాలఁబెట్టి
 భుజిగేంద్రభూషుండు పురవీధులందు
 గాజాలుబొద్దులు కమ్మదద్దులును
 గాజులుగొనరారొ ! గాజులో ! యనుచు
 పచ్చలుఁబాదెలు పచ్చరఁటాకు
 పచ్చలు పొన్నాకు పచ్చగాజులును
 నీలాలు మణితట్టు నీలాలు రంగు
 నీలాలు పచ్చల నిగ్గుగాజులును
 ఆవపూవన్నె రాజావర్తములు
 గోవాళసరములు గొమ్మనంబులును
 పువ్వగగాజులు పొన్న పూచిత
 పువ్వులు సంపంగిపూ చాచుపువ్వు

అనినను నేను బాల్యమునందుఁగాని
 చని గంగలోపల స్నానముఁజేసి
 యీ కన్నయకుమారి నీలీర్థ మాని
 చేకొనిపోవుచుఁ జెలఁగి యీచిన్న
 పడుచుల గాజులు బాగుగా నేరి
 తొడుగుచున్నాఁడ వృద్ధుండ నాపేరు
 చొక్కనెట్టిని చెప్పచును వారుఁ జూడ
 నక్కజిమ్ముగ మాయమయ్యె నావేశ
 నంత నాకాలల హరుఁడు చేపట్టి
 నంత సద్యోగర్భమైనను జూచి
 యావైశ్యులెల్లరు నత్యంత మడలి
 బాపురే ! యశకిరి సాటిల్లె నిపుడు
 తమవంశములను నిందలు పుట్టిననుచుఁ
 దమకులాంగనలును దారు కన్యకును
 నగ్నిత్రవేశమయ్యడఁ జేతు మనుచుఁ
 బ్రజ్జవాటించిరి బ్రమసి యానెట్లు
 నప్పుడాస్వామి దయాపరమూర్తి
 తప్పని భక్తవత్సల పరయణుఁడు
 ఫలియంజినామక భవ్యదాయకుఁడు
 నలువొప్ప శ్రీచొక్కనాయకుం డపుడు
 మిక్కిలికంటితో మిన్నేటితోడఁ
 జక్కనిభూతితో శశిరేఖితోడ
 నాగచర్మముతోడ నగజాతితోడ
 భోగికంకణముతోఁ బులితోలుతోడ
 నాహుతాశననేత్రుఁ డప్పుడు నంది
 వాహనాయాధుఁడై వైశ్యుల యెదుట
 నత్యంతభక్తితో నమరులు గొలువఁ
 బ్రత్యక్షమయ్యె నా పరమేశ్వరుండు
 నప్పుడావైశ్యులు హరునకుమొక్కి
 తప్పనిభక్తితోఁ దగఁ బొగడి రపుడు
 గజరక్షణార్చిత ! గజవక్త్రజనక !
 గజరాజసంరక్ష ! గజరాజశిక్ష !
 ఘోరపాతకదూర ! కుండలిహర !

హరహరశరీర ! యభిలషపూర !
 సురగణాసాధ్య ! భాసురగణారాధ్య !
 కరివర్తపరిధాన ! కరుణానిధాన !
 నిరుపమధరవక్త్ర ? నిపుణనిర్వక్త్ర
 తరపరాకమశీల ! దమితాఘజాల !
 విధి శిరోమాలికావిభ్రమాభరణ !
 మధురాపురీశ ! నిర్మలచోక్కినాథ !
 నీ రూపుఁబొడఁగా నేరభ్రతులు
 నీ గూఢఁబొడఁగ నేరఁదాయజుఁడు
 నీ రూపుఁబొడఁగాన నేరరుసురలు
 నీ రూపుఁబొడఁగాన నేరరు మునులు
 నని యివ్విధంబున నభినుతులనేయ
 మనమునఁ గరుణించి మదనాంతకుండు
 శ్రీకరమ్ముగను నానెట్లు కిట్లనియె
 మీకులమ్మునను నేమియు నిందలేదు
 మును దారుకా వనంబునకునునేము
 చని వేడ్కతోడ ఘోరము వేడినంత
 నా మునిభామిను లందఱుఁజూచి
 కామింప వారిచే గాజులూడినను
 మునులు కోపించి యీ పురి నెట్లు గర్భ
 మునఁ బుట్టుడనిన నామునిపత్నురెల్ల
 మీయందుఁబుట్టిరి మీకులంబెసఁగ
 మాయన్ గ్రహమున మఱి గర్భమైరి
 వి కళంకములేదు నీకాలలందు
 స్త్రీకూరవథ మీకు నేల పాటింప
 మేము నెవెంటను మీవంశమునను
 ప్రేమతో నొకకాల పెండ్లియాడెదము
 చింతింపవలదని శివుఁడానతిచ్చి
 సంతోషమున నదృశ్యంబయ్యె నంతఁ
 గులమువారలకెల్లఁ గోర్కెలు నెలఁగఁ
 జెలులేమిభాగ్యమ్ముఁ జేసిరో యనఁగ
 మృదునియంశమ్ములు మేకొని దాల్చి
 కడువేడ్కచిత్తంబు గనిరి యాసతులు

నెయ నాబిడ్డలు నెదిగి యాస్వామి
కొనర నేవలు నేయుచుండి రిప్పురిని
నీకుండంఁజను నింతి నింక నాక్కతెను
నా నెట్టి యిండ్లఁ బెండ్లాడుచు నపుడు
ఆకన్యకావణు లపరజన్మమున
శ్రీకంఠకృష్ణుని చిరతపోధనుల
కాముఖులకుఁ బత్నీలై తొంటియట్లు
దారుకావనమునఁ దగనుండు రంత
నిదియు ముప్పదియైండు నిటమీఁది చరిత
ముదముతోఁజెప్పెద ముఁదలార వినుండి

ముప్పదిరెండవ లీల.

ఆనుచు సన్తునులతో నా యగస్త్యుండు
మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లుఁబోయె
ఫాలాక్షుండొకనాఁడు ప్రమథులతోడ
తైలాగ్నిరి మీఁద గనక గర్భాది
సకలదేవతలెల్ల జయజయధ్వనుల
వికసితవదనాంబులై తొలువ
లీలమై నపుడు ఫలమంటపమున
నావేశఁ గొలుపుండి యమ్మహాత్ముల కు
త్తేశవాగమాది శాస్త్రము లానతిచ్చు
నాతఱి పాత్రాత్మ లార్దులు జడలు
భూతియు రుద్రాక్షములు ధరియించి
యత్యంతకామాహలాధ్యక్షులగుచు
శ్రుత్యశ్వు విధుజూతు శుభవర్ణాంగు
నప్పరమాత్ముని నర్థిఁ బూజించి
తప్పక భక్తికాత్పర్యము మీఱి
దేవ ! సర్వేశ్వర దేవాదిదేవ !
దేవతాధిపాన ! త్రిపురసంహార !
సనకసనందనాద్యనిమిషణాక
మునిగణవందితమూర్తి త్రయాత్మ !
అంబికాహృదయేశ ! అంబరేశేశ !
శంఖచారిధ్వంస ! చంద్రావతంస !
యాయాశ్వరేశ్వర ! యొకవిన్నపము

చూడెద దయయు సన్మానము గలిగి
 నప్త మహాసింధు లనువంద చూకు
 నిష్టమై యుపదేశ మిచ్చి రిక్షింపు
 సకలార్థతత్వజ్ఞ ! సకలలోకాజ్ఞ !
 సకలతత్వజ్ఞాన ! సచ్చిదాకార !
 యని సన్నతులుసేయ నభవుండు మెచ్చి
 వినుడని వినిపించ విసకను వారు
 నావేళ వేట పరాజ్ఞులులగుట
 భావించి వారి యాభావముచెలియ
 నప్పుడు తల్పిబుబ్బలై యానతిచ్చె
 నప్పుడెఱుంగక వార లగ్నే భావింపఁ
 గోపించి యాయాఱుగురిఁ జూచి యేము
 దీపింప మీ కుపదేశముసేయ
 చుండఁ బరాకులై యుండుటఁజేసి
 పాండ్యమండలమునఁ బట్ట మంగళము
 ననియెడు గ్రామంబునందుఁ బెంపొందు
 ఘనమైన యొకపట్టి కలదందు క్రింద
 మీరార్గురును నట్టి మేటివృక్షముఁ
 జేరి తారావులై చెండుడచ్చటను
 నని కావమిచ్చిన నతిభీతిఁ బొంది
 తనర నాస్వామికి దండ్రుజామ
 ములు జేసి ఫాలాగ్రమున మోడ్చుచేతు
 లలరంగఁ జేరి యాయతివలిట్లనిరి
 యాస్వామి యపరాధ మార్చి యాయెడను
 వోస్వామి దామలమైన మాయందుఁ
 గరుణార్ద్రవృష్టిచేఁ గరుణింపు దేవ
 మురభంజనప్రియ ! ముదమొంద మాకు
 నదిగాక సర్వాత్మదైన నీవెందుఁ
 గొదలేకయుంట మాకును జంపలత్వ
 మెందుఁగల్గిననేమి యెల్లశీవంబు
 లందు మీరుండుట లది సందియంబె
 జీవుండు శివుడును శివుడు జీవుండు
 నావార్త వినమి యామ్మాయమ్ములందు

నెఱయ నాబిడ్డలు నెదిగి యాస్వామి
 కొనర నేవలునేయుచుండి రిప్పురిని
 నీకుండంకెను నింతి నింక వాక్కతెను
 నా నెట్టి యిండ్లఁ బెండ్లాడుచు నపుడు
 ఆకన్యకావణు లపరజన్మమున
 శ్రీకంఠకృష్ణుఁ డిరతపోధనుల
 కాఋణులకుఁ బత్నీలై జొంటియట్లు
 దారుకావనమునఁ దగనుండి రంత
 నిదియు ముప్పదియొండు నిటమీఁది చరిత
 ముదముతోఁజెప్పెద ముఁదలార వినుఁడి

ముప్పదిరెండవ లీల.

ఆనుచు సన్మనులతో నా యగస్త్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లయె
 ఘాలాక్షుండొకనాఁడు ప్రమథులతోడ
 కైలాసగిరి మీఁద గనక గర్భాది
 సకలదేవతలెల్ల జయఽయధ్వనుల
 వికసితవదనాంబులై కొలువ
 లీలమై నపుడు ఫలమంటపమున
 నావేశఁ గొలుపుండి యమ్మహాత్ముల కు
 శైవాగమాది శాస్త్రము లానతిచ్చు
 నాతఱి పాఠైత్రు లార్గులు జడలు
 భూతియు రుద్రాక్షములు ధరియించి
 యత్యంతకాతూహలాధ్యక్షులగుచు
 శ్రుత్యశ్చ విధుజూఱు శుభవర్ణాంగు
 నప్పరమాత్ముని సర్థిఁ బూజించి
 తప్పక భక్తికాత్పర్యము మీఱి
 దేవ ! సర్వేశ్వర దేవాదిదేవ !
 దేవతాధిపాన ! త్రిపురసంహార !
 సనకసనందనాద్యనిమిషణాక
 మునిగణవందితమూర్తి త్రయాత్మ !
 అంబికాహృదయేశ ! అంబరకేశ !
 శంబరారిధ్వంస ! చంద్రావతంస !
 యాయాశ్వరేశ్వర ! యొకవిన్నపము

మాయోహ దయయు సన్మానమ్ము గలిగి
 నష్ట మహాసిద్ధు లనువంద మాకు
 నిష్టమై యుపదేశ మిచ్చి రక్షింపు
 సకలార్థతత్వజ్ఞ ! సకలలోకాజ్ఞ !
 సకలతత్వజ్ఞాన ! సచ్చిదాకార !
 యని సన్నతులునేయు నభవుండు మెచ్చి
 వినుడని వినిపింప వినకను వారు
 నావేళ వేటె పరాజ్ఞులుగట
 భావించి వారి యాభావమ్ముదెలియ
 నప్పుడు తల్లిబ్బులై యానతిచ్చె
 నప్పుడెఱుంగక వార లట్లై భావింపఁ
 గోపించి యాయాఱుగురిఁ జూచి యేము
 దీపింప మీ కుపదేశమ్మునేయు
 చుండఁ బరాక్రులై యుండుటఁజేసి
 పాండ్యమండలమునఁ బట్టి మంగళము
 ననియెడు గ్రామంబునందుఁ బెంపొందు
 ఘనమైన యొకమట్టి కలదందు క్రింద
 మీరార్గురును నట్టి మేటివృక్షమ్ముఁ
 జేరి తొర్రావులై చెండుడచ్చటను
 నని శాపమిచ్చిన నతిభీతిఁ బొంది
 తనర నాస్వామికి దండప్రణామ
 ములు జేసి ఫాలాగ్రమున మోడ్చుచేతు
 లలరంగఁ జేరి యాయతివలిట్లనిరి
 యోస్వామి యపరాధ మోర్చి యాయెడను
 వోస్వామి దాడులమైన మాయందుఁ
 గరుణార్ద్రవృష్టిచేఁ గరుణింపు దేవ
 మురళింజనప్రియ ! ముదమొంద మాకు
 నదిగాక సర్వాత్మకడైన నీవెందుఁ
 గొదలేకయుంట మాకును జంపలత్వ
 మెందుఁగల్గిన నేమి యెల్లజీవంబు
 లందు మీరుండుట లది సందియంబై
 జీవుండు శివుండును శివుండు జీవుండు
 నావార్త వినమి యాహ్వాయమ్ములందు

నని వారుపార్థింప నమ్మహామహుడను
 మనమున హర్షించి మఱి వారికనియె
 నాపాండ్యదేశ మధ్యంతమ్మునకును
 బ్రాహ్మచు మధురాపురమ్ములోపలను
 జొక్కనాథుని పేర సౌబగొండ వచ్చి
 యక్కడ మీశాప మటఁ దీర్చివైతుఁ
 జనుఁడన్న వారలు సద్భక్తితోడఁ
 దనివాండ సాష్టాంగదండమ్ము లొసఁగి
 యాదేవు ననుమతి నవని కేతెంచి
 యాపాండ్యరాజ్యమ్ము నందు నాపట్టి
 చారుణభూత భేతాశ్శడాకినులు
 ఘోరమై తనయందు ఘూర్ణిల్లుదాని
 భల్లూకమాజురాల పన్నగపక్షు
 లెల్ల నావాసమై యెసఁగినదానిఁ
 జక్కనై శాఖాపశాఖల నష్ట
 దిక్కులు వారయంగ భృతి మించుదాని
 నత్యున్నతమ్ముగా నాకాశ మంటి
 నిత్యనిత్యమువచ్చి నిర్జరాంగనలు
 వెలయంగ యోజన విస్తారమైన
 దళముల శయనింపఁ దనరిన దాని
 నూడల నహికన్యలుయ్యాల లూగి
 యాడంగఁ బాతాళ మంటినదాని
 వడిమించియున్న యా వట మటుఁజేరి
 పడఁతులు నార్దులు పాపాణియాప
 లై దానిక్రిందట నత్యున్నతముగఁ
 బ్రోదిగా నున్నయప్పుడు మఱిసొన్ని
 కాలమ్మురెన్నెనిఁ గడచిన పిదప
 ఫాలాక్షుఁడా మహాభక్తవాత్సల్యుఁ
 డటస్వామి చొక్కనాయకమహాదేవుఁ
 డటకును గురురూపమై యేగువెంచి
 నంత శిలారూపమై యున్నయార్దు
 తింతురై తొల్లఁటి యేకభావంబు
 లాకభావంబుల యవతారమందు

నాతమథాధ్యక్షు నగ్రభాగమున
 నిలచి సద్భక్తిని నిటల్పదేశ
 మును హస్తాంభోజములు జేర్చిరంత
 జయజయ భూతేశ ! జయతు సర్వేశ
 జయ శుభ్రవర్ణాంగ జయ యగ్రకేశ
 జయ హరిసంరక్ష జయ రిపుశిక్ష
 జయజయ షహదేవ జయ దేవదేవ !
 బాణవత్సల పంచబాణసంహార
 విణాంకఘనజాటు ! యేనఉచ్చాట
 యాగమశాస్త్రేతి హాససంకాశ
 వేగావతీవేశ ! విషలసర్వేశ
 వ్యాఘ్రవచ్చాంబర ! వరదయాలోల !
 శీఘ్రముగా నిష్ఠసిద్ధి మాకేపుడు
 నని సన్నతించిన నమ్మహాదేవుఁ
 డనువగదఁ గృపతోడ నటు వారిఁజూచి
 మఱి యణిహమహిమాగరినాడు
 లరయంగ లఘుమయఁ బ్రాప్తి ప్రాకామ్య
 మీశత్వము వశిత్వ మింపొంద నష్ట
 మా సిద్ధిఁ దెలియంగ మఱి యానలిచ్చె
 నేచొక్కనాథుండ నెమ్మి నీమధుర
 నావరింతుము నేను ననుచు నాదేవుఁ
 డంత సంతోషానుఁడయ్యె నాస్వామి
 సంతోషమంది యాశ్చర్యము నంది
 యీ శిలారూపము లీయింతు లౌట
 నాశివు నానంద మట్టిదే కాదె
 యని సన్నతించు నమరులు మునులు
 ఘనముగాఁ గుఱిసి రిక్కడఁ బుష్పవృష్టి
 యప్పు డాయార్దులు నతివలు వేడ్క
 వొప్పుగా సౌందర్య నుపదేశ మాత్మ
 గీలించి యంతయు ఖేదరమార్గ
 మే లోకమున కెప్పు డెగుమండుదురు
 పూని యీ లీల యెప్పుడు విన్న పుణ్య
 మానవులకు ననుమానంబు లేక

చతురర్థిమధ్యభూస్థలి నెల్ల నేలి
 ప్రతిలేని సౌందర్యపదవిఁ జెందుదురు
 ఋషులార ! యిదియు ద్వాత్రింశతిలీల
 ధిషణవిస్తారు లాది మునీంద్రు లపుడు
 నా యగన్ముని గొల్చి యటమీఁది చరిత
 లాయతభక్తి మా కానతిచ్చునిన .
 నిది సర్వమున సత్కవీంద్ర పాదాబ్జ
 విదిత పూజామోద విమలమండు పచ్చ
 కప్పుర సౌరభ్య కలితమానాంక
 తిప్పరాజ సుపుత్ర తిరువేంగళేంద్ర
 విరచితముగ లోకవిఖ్యాతమైన
 సరసలక్షణ కావ్య సత్కవీంద్రాభి
 నందిత శ్రీ చొక్కనాథ చరిత్ర
 మందున నిది పంచమాశ్వాసమయ్యె ॥

షష్ఠాశ్వాసము

ముప్పదిమూడవ లీల

శ్రీకర కరుణార్ద్ర శ్రీరామభద్ర
 రాధానుతత్యాగ రంజి నా భాగ
 భాగీరథీ వంశ పానోత్తంస
 రాగదోషవిముక్తి రణజయోసక్త
 సవభూవర పుత్ర ! భాగ్య చారిత్ర
 పాసంగంగం జినరామ భూపాగజాత
 వినుగోళ్లపెదరామ విభవసుత్రామ !
 యనువసు జయధామ ! యధిక సత్ప్రేమ !
 ఘటజన్మండా మానిగణముల కపుడు
 నటమీది చరిత మిట్లానతి యిచ్చె
 నంత నా పాండిడు హాలాస్యపురము
 సంతయు నేడ్కతో నేలుచున్నంత
 నటకును గాడ్సెట్టి యను నొక్కరాజు
 నిటలాటు సద్భక్తినియమచ్చు పూని
 పాలుపొంద నా దేవుల బూజింపక గోరి
 వెలువడివచ్చె నావేళ దండెత్తి
 వచ్చిన నందు నా వైఖ ప్రవాహ
 ముచ్చోట నడ్డమి యదృతం బెసంగ
 కూలగుబులను మించి ఘూర్జిత ధ్వనుల
 లాలితభేన జాలమ్ముల నెఱసి
 కడు నున్నతమ్ముగా గగనమ్ము నొరయ
 నెఱలేని యూర్పులయ్యెడ ముక్తిసలికి
 బరంగం సోపానపంక్తులు గాంగ
 మఱి సుళ్ళచేతం గూర్తము గానరాంగ
 దుంపిల్లు గుఱియుచు దొడరి సౌందర్య
 శంపున జనలోకపావనంబైన
 యా పుణ్యనది పాటు పుండందం జూచి
 ప్రాపించు దన పాపపటలమ్ము లూడ్చి
 యట నుత్తరంబైన యా యేటిదఱిసి
 దటుకున విడిసె నంతయు దండువచ్చి
 విడిసినక కాండ్య భూవిభుడు చింతించి

తడయ కవ్వలికిని దాఁటిరాకుండ
 గట్టిగాఁ దగిన మూఁకలఁగూడి యడ్డి
 కట్టాయితమ్ముగాఁ గడఁగి యందుండి
 నడురెయి శ్రీ చొక్కనాయక స్వామి
 గుడికి సదృశిం బేర్కొని పూజనేయ
 నేవేళ వచ్చునో ! యిది మోసమనుచు
 కావల్లుపెట్టి యా ఘన కవాటముల
 నొనరంగఁ దన ముద్దుఁబుంగరమ్మునను
 ఘనమైన ముద్రలుగావించి మఱియు
 నిందుల కేతెంచెనేని కయ్యంబు
 నందు జయించెద ననుచు నా పాంశ్య
 జనపాలుఁ డప్పుడు సంత్రమంబునను
 నని మొనవదీర్చిన సంతఁ గాంతార
 విచ్చేదకుం డట్లు విస్తయంబంది
 విచ్చిన్న హృదయఁడై విధి దూఱిపలికె
 కటకటా ! పాండినిఁ గలసి యీ వైఖ
 పటుశక్తి మిన్నంది పాటుచున్నదియు
 యుద్ధమునకు నోడి యుడురాజధరుని
 సిద్ధమ్ముగాఁ గొల్పి సిద్ధింపదాయె
 దాయఁడై యీ వైఖ దయలేక మీఱి
 దాయాదులను గూడెఁ దగ నేమి నేతు
 ననుచుఁ జింతాత్రాంతుఁడై చొక్కనాభు
 మనమున దలరాసి మఱి సన్నతించి
 ఆ యింద్రుఁ డర్పించినట్టి విమాన
 మాయడఁ ఘన శువర్ణాంబుజాకరము
 నీ పాదసేవయు నిజముగా మాకుఁ
 జూపకయున్న నేఁ జూడ ప్రాణములు
 వెలయంగ నిచ్చుట విడుతు గాకనుచుఁ
 జెలువంద భయభక్తిఁ జింతించు నంత
 భానుఁ డస్త్రాద్రుఁ జూపట్టిన దిశల
 పూని సంధ్యారాగపుంజమ్మురెసఁగె
 నుడువఁక్తురెల్ల నత్యున్నతమ్ముగను
 బొడిచె నాకాశ సంపూర్ణమ్ముగాను

బంధురధ్యాంతమ్ము శ్రుబలె నంతటను
 సంధకారము విచారాంధకారమ్ము
 గప్పి తెలియకయున్నఁ గాడ్చెట్టి కెలమి
 నప్పుడా స్వామి కృపా వేళుండగుచు
 నేఁటి కవ్వల నొక్క యేతమ్ముపన్ని
 చాటించి యా పాండ్యధరజీతు ముద్ర
 నత్తటి జరుపరాదను నందు
 నుత్తరప్రకార మెయ్యన నొక్క
 చోట వాకిలిఁ దీసి చొరనిచ్చి యతనిఁ
 చాటించి యా రాత్రి పగలు గావించి
 సౌవర్ణ సరసిలో స్నానమాడించి
 దేవేంద్రుఁ డిచ్చిన దేదీప్యమాన
 దివ్యవిమానమ్ముఁ దెలియంగఁ జూపి
 భవ్యమా తన మూర్తి భావింపఁజేసె,
 నప్పుడా కాడ్చెట్టి యానంద మంది
 తప్పని భక్తితోఁ దాత్పర్యమెసఁగ
 వెలియంగఁ బరియాలు విధముల పూజ
 లలరంగఁజేసి తా నధినుతులజేసె
 యో దయాపరమూర్తి ! యా యాత్మకిర్తి
 యా దేవ ! మహాదేవ ! యా సర్వదేవ !
 స్థావరజంగమ సంహార హృదయ
 యా చిన్నయానంద ! యాగోద్రవంద్య !
 శ్రీ చొక్కనాయక ! శ్రీ మహాదేవ !
 నీ పాటవీగేహ ! నిర్మలదేహ !
 నీ పాదసేవచే నినుఁ జూడఁగంటి
 నని తన్మయావస్థుడై యపుడంతఁ
 దనుదానె మఱచును దనుదానె తెలియు
 నీ శ్రుకారమ్మున నెంతేని వేడ్క
 నా శ్రమథాధీశు నర్థితోఁ బొగడె
 నంతఁ గాంతారసంహరకుఁ జూచి
 కంతుసంహరుండు కరుణించి యపుడు
 నతని సద్భక్తికి నాత్మలో మెచ్చి
 యతఁడు కోరిన వరములన్నియు నిచ్చి

తులదూఁగు పాండునితోడి యుద్ధము
 లలరఁ గావించు నంచరుగుదెంచితివి
 యట్టివాడప యాచు వైన నీ కిపుడు
 గట్టి మూఁకలులేవు గావున నివట
 సమగము నతనితో సలుపంగలేవు
 క్రమముతో నీ రేయి కదలు సువ్వలికి
 ననుచు నాతని నేఁటి యర్వలి కనిచి
 తనర నా వాఁకిటఁ దగ బసవసుద్ర
 పెట్టినఁ గనుగొని పేర్చి యా రాజు
 పెట్టు కావలులెల్ల బెదరి యావేళ
 భయమంది వచ్చి యా పాండ్య భూపతికి
 రయముతోఁ జెప్ప సప్రసూలీల నతఁడు
 వేవేగఁ దగ మంత్రివితతులతోడ
 నావేళఁ జనుదేర నందఱుఁ జూచి
 మఱి చొక్కనాథుని మహిమలుగాక
 వరుసతో నివి యెట్టివారికి వశమే!
 యనుచు సాశ్చర్యుడై యా పాండ్య విభుఁడు
 మనమునఁ జింతించి మఱి యు నిట్లునియె
 నో దేవ ! యిటునేయ నుచితమే నీకు
 నాదు దాయాదికి నయమీయఁ దగవే ?
 యనుచు నా రాజేంద్రుఁడా రాత్రి చింతఁ
 గనుమూయ నాతని కలలోన నపుడు
 సౌందర్యనాయక స్వామి విచ్చేసి
 యిందుకు సంతాపమే ! భూపాల !
 నతఁడు మా మీదను నతిభక్తుఁడగుట
 నతనికిఁ జూపితి సంతయుఁ దెలియ
 నని యానలించిన నంత మేల్కొంచి
 తన మంత్రులకుఁ జెప్పి తగవేడ్క నుండె
 వేఁగ నా కాంతార విచ్ఛేదకుండు
 సాఁగెను తనదు రాజ్యమునకు నంత
 నీలీల విన్నను నెఱిమితో వ్రాసె
 జాలంగఁ బలియింప సద్భక్తులకును
 నారణ్యభయము జ్ఞానార్ణవభయము

హారమై సదృశి త్రోవఁ బొందుదురు
నిదియు మాప్పటిమూఁడు నిటమీది చరిత
ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార వినుఁడి.

ముప్పదినాల్గవ లీల.

అనుచుసన్నునులతో నాయగన్తుండు
మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియెఁ
ఁరగ నాహాలాస్య పట్టణచ్ఛనను
వరుసతోఁ బాండ్య భూవరుఁడు సౌంకెక్కి
సౌందర్యనాథుని సదృశివలనఁ
పొందుగానా పాండ్య భూపాలకుండు
పొగడందఁ దనజాతి పొలఁతుల యందుఁ
దగఁ బెండ్లియాడ కెంతయు వేడ్కతోడ
కామాంధుఁడై వారకాంతల నందుఁ
గామించి పెండ్లాడి కాలముగడపు
చుండుచోఁ జోడ భూజోత్తమాహ్వయుండు
పాండినితోడి సంబంధమ్మకొఱకు
మాకుమార్తెను మీకు మనువుగా శిత్తుఁ
గైకొమ్మటంచును గడఁకతో మీర
లన్నరనాథుని యగ్రభాగమున
నిన్నియఁ దెలియంగ నెఱింగింపుఁడనుచు
తలఁపంగ దనదు మాతలతోడఁ జెప్పి
పొలుపొంద హాలాస్యపురికిని బంపె
నా పయి వారలు నతివేగఁ బోయి
యాపాండ్యభూవరునకు విన్నవింప
నా వార లాతని యనుజన్మఁడెఱింగి
వేవేగ నాచోళవిభుని రాజ్యమున
కేఁగి నీపుత్రిక నీపంతు మాకు
లోఁగక చోళ భూలోకేశ ! యనిన
నతఁడు నాతనితోడ నని నేయ వాడి
ధృతిలేక నాకుమార్తెను బెండ్లిచేసెఁ
జేసిన నాపాండ్య కేళిరాత్తజుండు
రాశికెక్కిన చోళరాజును గూడి
తెలివంద సుత్తరదేశాధిపతుల

దళతంత్రములతోడ భర గ్రక్కటిలగఁ
 దమయన్న పాండ్యభూతలపతి మీఁద
 గమకప్పుగా దండుగదలె నత్తఱిని
 నారాక యెఱిఁగి పాండ్వాసనీశ్వరుఁడు
 తోరి సౌందర్యుని గుడి కేగుచెంచి
 యోభక్తమందార ! యోచౌక్కునాథ !
 ఓభర్త యోయుగ యోసీలకంత !
 గానైకలోల ! శ్రీకరుణాలవాల !
 యట చోళభూకాంతుడా యుత్తరంబు
 పటుతర సేనాధిపతులను గూడి
 నామండలంబెల్ల నాతమ్ముఁడిఁబడు
 నామీఁద దండెత్తి నడుపుచున్నాఁడు
 'యోక్యపాంభోరాశి ! యొకఁడ నే దాసి
 చేకొని యుద్ధమ్ము నేయ నావశమె
 గూఁకదంబాటవి కీశుఁడవైన
 నీకృప నాయఁడు నిలుపవే దేవ
 సౌందర్యనాయక ! సకిలాండజనక !
 యిందు కుపాయమ్ము లేమైనఁజేయు
 మూహించి యుని యశ్వుడొగి సన్నుతించి
 యా హరుఁడశరీరియై యానతిచ్చె
 నోపాండ్యభూపర ! యొక యోజనమ్ము
 నేపు దీపింప నీవేలునేసలను
 గూడుక నెదురేగి ఘోరమ్ముగాఁగ
 నాడ యుద్ధము నేయు మట వారితోడ
 నీవెంటఁ దోడుగా నేను వచ్చెదను
 వేవేగఁ జనుచున్న విని పాండ్యవిభుఁడు
 మనతర సంతోషకలితుఁడై యపుడు
 మనమున నాస్వామి మహిమ లెను, చును
 రథగజాశ్వములు వీరప్రవాహములు
 వృధులమై కొలువఁగాఁ బృథివి కంపింప
 నరిగి శత్రుల యోజనమ్మున నెదిరి
 పడగ లాకాశమ్ము ప్రబలి నర్తింప
 నాచోళభూపాలుఁ డట్లు కావించ

భూపాత్ర మద్రువ నద్భుతలీల జేరి
 యిరునేన లంతంత నెదిరించి రంత
 శరధియు శరధియు సంధించినట్లు
 గగనక్తు గగనమ్ము గదిసినయట్లు
 తగమించి తలపడి ద్వంద్వయుద్ధము
 నొకడను లక్ష్మము నేయ నొకడేయు శరము
 వికలత నడుమన వెసఁ ద్రుంచువారు
 పోలుపొంద మొదలను బూనిన పూస్కిఁ
 వలతెల్లియును శత్రుతలఁ ద్రుంచువారు
 విరభులయ్యును బ్రతివీర రథ్యముల
 కుఱికి వాక్కిడెడి యుగయోధులును
 దొడరి వారణములఁ ద్రుంచి మావంతుఁ
 బుడమిపైఁ జడవేయు భారీసాహనులు
 రట్టడి రాతుగుఱుముతోడ నొక్క
 పెట్టునఁ దెగవేయు బిరుదురాసుతులు
 గఱిగుచ్చి తనువున గాడుచాణములు
 వెఱికి వైరుల నేయు బిరుదుబంతులును
 చలమున ఘనవీరసంఘముల్ రణము
 సలుపంగ నాయురున్నేన్యంబులందు
 నరయఁగ ద్విరదము లరదముల్ గాఁగ
 నరదముల్ గజములై యవనిపైఁ బెళ్ల
 వరవీరభటులు నశ్వములైరి మఱియు
 పరగనశ్వములు గాల్చులములై యొప్పె
 నవని వ్రాలిన కరులవలముల్ గాఁగ
 నవచామరములు ఫేసంబులుగాఁగ
 ఘనమరగములు సక్రములుగాఁగ
 ధనువు లాశీవిజయందముల్ గాఁగ
 బడగలు జలగణ పంక్తులుగాఁగ
 వడిశిరోజుములు శైవాళిముల్ గాఁగ
 రథపక్రములు మార్తరాజులుగాఁగ
 రథములు యాసపాత్రములుగాఁగ
 తేలిడి పక్కెరవ్ తెలులును గాఁగ
 గాలాటి శంఖకర్కటములు గాఁగ

సకలాయుధములు మత్స్యంబులుగాఁగఁ
 బ్రకటిత కోపాగ్ని బడబాగ్ని గాఁగఁ
 దూకొనినాదముల్ తుములమ్ముగాఁగఁ
 జేకొన్న జయలక్ష్మీ శ్రీలక్ష్మీ గాఁగఁ
 ముక్తాతపత్ర మంబుజములు గాఁగఁ
 రక్తపూరమ్ము నీరంబులుగాఁగఁ
 సంభోధిబందమై యద్భుతంబెసఁగఁ
 జృంభితహృదయాలై చెలరేగి సలుపు
 నయ్యెడ నిరువాగు నలిఘోరయుద్ధ
 మయ్యె మురాసురులందు లేదయ్యె
 నప్పుడు తీవ్రాంతుఁడధికమై పొదవె
 డప్పించేఁ జోడని దశతంత్రమెల్ల
 మడినె నయ్యుద్ధాన మడియుటకాకఁ
 బాండీఁడు శివభక్తి కరుఁడౌట నతని
 దండును దగఁ గాలధర్మంబువలన
 నందిన సమరంబు నం దేగువారు
 చెందిన దాహమ్ము చే నొచ్చువారు
 నైయున్న నంత నాహాలాస్యవిభుఁడు
 నైయ్యంపుభక్తుల నెమ్మనంబందుఁ
 బాయకున్నట్టి యా బాణవాత్సల్యుఁ
 డాయెడఁ జొక్కనాయకుఁ డాదిమూర్తి
 జంగులి దైవవేశ్యా భుజంగాంతుఁ
 డంగజ భస్మాంగుఁ డభిలాంతరంగుఁ
 డాపాదమస్తకం బాద్యంతమెల్లఁ
 బ్రాపింప భూతిరుద్రాక్ష లింపొంద
 ధరియించి కాసాయదండముల్ పూని
 శిరమున జడలు నంచితలీలఁ దాల్చి
 చలివేంద్ర జంగమై సలిలవ్రవాహ
 ములుగాఁగఁ గావళ్ల ముంచుక వేగ
 వచ్చి యూపాండ్యభూవరు నైస్యములకు
 నచ్చటఁ జలివేంద్ర యమరఁ గావించి
 యధికవాసితమైనయట్టి తచ్చైత్య
 మధురాంబు పూరముల్ మది కింపుగాఁగ

ప్రజత్పక్ష దీక్షి ధీరత్వముచేత
 నిజభక్తిచోసి మన్నించె వారలను
 నప్పుడాకలి దప్పి యంతయుఁ బాసి
 యప్పాండ్య విభునేన లాటోపమునకు
 వీరత్వమడర దోర్వీర్యములడర
 మైరిసేసెను సర్వమును గూల్చి
 యనఘు నాచోడని నాపాండ్యరాజు
 ననుజన్ము నటవేగ నవలీలఁ బట్టి
 యాపాండ్యరాజేంద్రు నగ్రభాగమున
 రూపించి పెట్టిరి రూఢిగాఁదెచ్చి
 యంత నదృశ్యుడై యరిగె నాస్వామి
 పొంత నా చలివేంద్ర పోయె నారీతి
 నయ్యెడ సాశ్చర్యుడై పాండ్యనాథుఁ
 డియ్యెడ మధురాపురీశ్వరుండైన
 శ్రీచోక్కనాథుఁ డూర్జిత కృపాంభోధి
 నాచోట దయగల్గి నన్ను పాలించి
 చలివేంద్ర పెట్టి యా జనుల రక్షించి
 వెలఁగి యీ జయలక్ష్మి చేర్చి నాకమమఁ
 దనయనుజానిఁ జోరభరణేశుతోడఁ
 గొని చోక్కనాథుని గుడికినిఁ జూయి
 యాస్వామి సముఖాన సలివేడ్కఁ బెట్టి
 యాస్వామి యని భక్తి యొసరఁ బ్రార్థించె
 సంచితోమాసంగ ! యతనుభస్మాంగ !
 సంచిత వేదాంగ ! జలధినికంగ !
 సురసదీజాటాంగ ! శుభ్రవర్ణాంగ !
 కరదృశ సారంగ ! కరుణాంతరంగ !
 నరహరిమవభంగ ! నవ్య హాహంగ !
 సరిసద్గుణసంగ ! శరభవేషాంగ !
 భక్తసంరక్షాంగ ! భజిభూషణాంగ !
 శృక్త సజ్జనభృంగ ! వృక్షభతురంగ !
 భవభయ గుణభంగ ! పార్వతార్థాంగ !
 శివ శివ భవళాంగ ! శ్రీ చోక్కలింగ !
 వీరిఁ జేసెడి దేని వేవేగ నాకు

భోరున నానతి భూతగణేశ
 యని విన్నవించిన నశరీరి యగుచు
 మనుజేంద్ర ! జయము నీ మనసు రా నయ్యె
 నింక నీదు తలఁపున కెట్లు గావలనె
 నొకటి నీ వారల నొగి నట్లు నేయు
 మని దేవదేభుండు మఱి యానతియఁ
 దనరంగ సాష్టాంగ వందఱునెట్టి
 సంతోషితానంద సంపూర్ణుడగుచు
 గొంత నేపాదేవుఁ గొలిచి యా పాండ్య
 భూమికుఁడా చొడ భూమికుఁ జూచి
 రా ! మహిపాల ! నీ రాజ్యము నేయు
 మంచును వస్తు వాహనము లెన్నేని
 గొంచుఁ బొమ్మంచుఁ బేర్కొని యిచ్చి పంపి
 తన యనుజన్మునిఁ దగఁ గావ లూడ్చి
 యొనరంగ నీ యిచ్చ నుండు మటంచు
 మజ్జిన భోజనాంబరముల యందు
 నజ్జిననాథుఁ డొయ్యనఁ బొందుపఱచి
 యాతనిఁ గట్టడ నటుచేసి వెలయ
 భూతలంబేర నా భూలేశుకృపను
 నిదియు ముప్పదినాలుగిట మీఁది చరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార వినుఁడి.
 యనుచు సన్నునులతో నాయగస్త్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె,
 ముద్రియెదవ లీల.

మఱియును నా స్వామి మహిమలు నవట-
 జరుసతోఁ దరు పుష్పవన మనఁగలదు
 నాయూర జొన్నాయి యను వారవనిత
 కాయజాంతకు భక్తి గల్గి యే ప్రాద్దు
 దనకును వచ్చు నాచాయమంతయును
 ననుదినమ్మును జంగమార్చననేయు
 నెందరే నొడయలు నేగుచెంచినను
 విందు వెట్టినయట్లు వేసర కిడుచు
 వారుని యాత్మవ విగ్రహమ్ముగా నొకటి

తిరుమేను నేయింతు దేవుని కనుచు
 మైనాన రూపించె మణియుఁ దామ్రమున
 మేను నేయింప నేమియు వగలేక
 తన విశేషముగూర్చి తామ్రంబు పుచ్చు
 కొని జంగమార్చన కూడదనుచుఁ
 జింతింపుచున్నంత శ్రీ చొక్కనాథుఁ
 డంతట సిద్ధుడై యవతీకి వచ్చి
 యొడయుల పంక్తిఁ గూర్చుండి భోంచేసి
 విడిసి యొ యొడయుల వెంటఁ బోకున్నఁ
 బరమసిద్ధునిఁ జూచి భక్తురాలతని
 చరణములకు సాగి శరణార్థియనినఁ
 దరమైన సొమ్ములు తనువునఁ బూని
 గురువింజిపూస ముక్కునబెట్టి నీల
 మనిన నా బాలిక యతి భక్తితోడఁ
 దన వోరుకూసి పాదము బట్టికొనఁగ
 మగువ ముక్కుఁ ముత్యమాయె, నా తపసి
 నగుచు విభూతి జొన్నా యికిఁ బెట్టి
 యరయఁ గన్నులనీల మధరంబు కెంపు
 వెర వొప్పుఁ గురువింద విధమాయె ననిన
 నా సతి తనయందు నాస నున్నాడు
 నీ సిద్ధుడని వచ్చి యిందుండ నేల
 విచ్చేయు లోనికి వేడ్కతో ననిన
 నిచ్చ లే దబల ! మా కేమిటి మీఁద
 నీ మది చింత నూనిచి పొదు ననుచుఁ
 బ్రేమతో మధురాశ్రి నిద్రి వచ్చి
 తని వెప్పి నీ యింట నంతయుఁ గలుగు
 నినుఁప ముట్టెల్లను నిట తెచ్చి యనిన
 నిల్లు శోధించి యొ యినుమెల్లఁ దెచ్చి
 మొల్లముగా సిద్ధ ముందరఁబెట్టి
 నవి యెల్ల ముద్దగా నపుడు నేయించి,
 యావధం బొక్కటి యందుకై బూని
 యిడి యగ్ని పుటమున నీ ప్రాదై పెట్టు
 శబ్దియాలు వన్నియ బంగారముగను

నీ ద్రవ్యమున నీవు నెల్ల కాలము
 నాదరమున నీవు నన్నము వెట్టి
 సంగతి నీకు నివ్వకు వచ్చినట్లు
 జంగమార్చనచేసి శంభు విగ్రహము
 దేవుని నేయించు తిరముగా మదిని
 భావించి మా పైని భక్తితో నుండు
 మని యానతిచ్చిన నా వారవనిత
 మనమున సంతోష మహిమ నుపొంగి
 చిరతరసిద్ధ ! యో సిద్ధస్వయా !
 యిర వొంద మీరు మాయంట నీ ప్రాప్తు
 నిందింపవలె నని నెమ్మితోననిన
 భద్ర నాగాజి నాంబర ధారుడపుడు
 వేశ్యల మాయకు వెఱచిన యట్లు
 దృశ్యమై హాలాస్యదేవుని గలిసె
 సంత నా జొన్నాయి యా సిద్ధమీడ
 భ్రాంతురాలై మది పాయకయందె
 వెన వేచి యినుమును వేగఁ జూచినను
 బసగల యపరంజి బంగారమయ్యె
 నా విధమంతయు నా యూరివారు
 భావించి యాశ్చర్యపడి చూచిరంత
 నా యర్థమునఁ జేల్వమైన దేవునిని
 జేయించి యా దేవు వెల్వమ్మఁ జూచి
 నిండిన ప్రేమతో నీరజగంధి
 రెండు హస్తములతో రెండు చెక్కులను
 నిద్దంపు గోళ్లను నెమ్మితో గిల్లి
 ముద్దు వెట్టికొనెను మోహముతోడ
 నా సఖిక్షతములు నా దేవుమీడఁ
 గానంగవచ్చు నిక్కముగాఁగ నిపుడు
 తనర నా స్వామి సౌందర్యమై యుండి
 నను వేర సౌందర్య నాయకుండయ్యె
 నా యమ్మ సద్భక్తి నా స్వామి కృపను
 నా యూరివారలు నా సీమ ప్రజలు
 సంతోషములను నాశ్చర్యముగాఁగ

జింతించి కొల్చిరి శ్రీ చొక్కపతిని
 నల సిద్ధపురుషుని సతివ యేప్రాద్దు
 తలఁపునఁ బాయక భ్యానమ్ము నేయ
 దివ్యవిమాన మా దేవుఁ డంపినను
 భవ్య సంతోష సర్వభమ లీల నెక్కి
 కాయమ్ముతోడ శంకర లోకమునకు
 నాయెడ జొన్నానయాకు వేంచేసె
 నువిద వారాంగన య్యుండియు మిగుల
 శివభక్తి గలిగియు శివలోకమునకు
 బొందితో నరిగె నెప్పుడు మానవులకు
 సౌందర్యుడై భక్తి చాలఁ గలిగినను
 బహుళక్షులైన సంపద లొందఁజేసి
 యిహ పరసౌఖ్యమ్ములిచ్చు నా స్వామి
 యిదియు ముప్పదియేను నిటమీది వరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునుతార ! వినుఁడి
 యనుచు సన్మనులతో నాయగస్త్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱయు నిట్లనియె.

ముప్పదియారవ లీల.

మఱి మించి మధుర భూమండల మెల్ల
 నెరయఁ బాండియరాజు నెమ్మిఁ బాలింప
 1. లియుండై చోళభూపాలుండు మఱియు
 వెలయంగ నప్పు డావేయ గుఱ్ఱముల
 రాతుల కే చొక్క రాతు నడుచు
 భ్యాతిగాఁ దను నర్థిగణములు బిరుదు
 గొనియాడ మూఁడు దిక్కుల రాజవరుల
 మునుకొని గెల్చి యా మొనలఁ దోడ్కొనుచుఁ
 2. తురంగ బలములసంఖ్యముల్ గొలువ
 వృత్తి మించి దక్షిణ దేశమ్మునకును
 వందెత్తె నప్పుడు భర గ్రక్కటిల్లఁ
 పాండిని మీద సంభ్రమలీల తోడ
 నా పాండ్యవిభుఁడును మరభక్తిపరత
 నా పరమేశ్వరు నా చొక్కనాథుఁ
 డేకాక నా కొండు నేలంచుఁ బెల్కి

నాకేల క్రుణవేల నా కెప్పుడుండు
 నూ టేనుంగులు వదిలూలు లేజీలు
 నూలునూర్లగు జనుల్ నూత్న సంబంధ
 ములతోడ గల రథంబులు గల్గ నాకు
 నదిగాక శ్రీ మన్నహాదేవదేవుఁ
 డిది కారణముగా నిందుండు నెపుడు
 నా చోళభూపాలుఁ డధికసన్నాహ
 మా చోటుఁగూడి తా నరిగిననేమి
 యా చాక్కనాథుని ధ్యానమంత్రంబె
 ప్రాచి యే యావదల్ పోఁ ద్రోయు నాకు
 నే పరివారము నేల పొమ్మనుచు
 నేవారఁ దన ధనంబెల్లఁ దెప్పించి
 యా దేవదేవుని కధికముగాఁగ
 పాదరమ్మున నిచ్చి సద్భక్తి మఱియు
 మాహేశ్వ రార్చనల్ మఱియు సర్వేశు
 గేహమ్ములకును మిక్కిలిగాఁగ నొసఁగి
 పరగ నా తొల్లిఁటి పరివారములకు
 గతిమతో నిచ్చినఁ గాదనలేక
 నందుఁ గొందఱు మంత్రులట సమ్మతంప
 నందులూ మఱికొంద తాత్త్వ దలంచి
 చింతించి సమ్మతస్థితులు గాకుండి
 రంత నా చోళ భూపాగఁగి యధిక
 నేనా సమేతుడై వెలువందు నట్టి
 యానోద్యమసనాథుడై చాల వెలసి
 కడఁగి భూలోక మొక్కటఁ బిక్కటిలఁగ
 నడచె నా పాండ్యమండలి చక్కునేయ
 నా వార్త విని పాండ్యుఁ డాత్మ నేమఱక
 వేవేగ సౌందర్యవిభుని సన్నిధికిఁ
 జేరి చేతులుబాడ్చి శివ మహాదేవ
 ఘోరశాతకదూర ! కుండలిహార !
 మరహిరాకార ! మరిణాంకధార !
 కాకుంజరిపురదైత్య ధ్వాంతతపన !
 మధురేశ చోళ భూమండలాధీశుఁ

ఉభయై యిట నైతే నదియునుగాక
 దురములూ వేయి రాతుల కెల్లనేను
 హరియింప నొక్కడ ననుచుండ నివుడు
 వివరింప నాకును వేయి గుఱ్ఱములు
 నితి పోయినంత నే నెట్లోర్వంగలను
 రక్షింపు నాస్వామి రక్షింపు దేవ !
 దక్షాధ్వరధ్వంస ! దండిత్రతిపుర !
 యిని విన్నవించిన నాదేవుండ చట
 జననాథ నీకుఁ జయమందఁజేతు
 నెడఁకుక దండెత్తు మెదురుగా ననుచు
 వడి నానతిచ్చిన వసుభేరుండపుడు
 కొంగున ముడివేసికొని వానిదలచి
 యంగాన భూతి రుద్రాక్షలు వాల్చి
 చని తన కొంచెపు నైస్వముగూడి
 పనుతిగా నా చోడవిభు నెదుర్కొనియె
 నక్కడఁ జోడని యా బలవ్వులకు
 నెక్కుడు నేనలై నిండి చూపట్టె
 నచ్చడిద్దటి నేన లంతంతఁ గదిసి
 తప్పుక ద్వంద్వయావధము నేయచోట
 వ్రాలెను బంధురధ్వజ ఖండసమితి
 కూలె రావణులతో ఘోటకమ్ములును
 చాలెను శటరాజి రాజమస్తకము
 లోలిగా వ్రయ్యలై యురుహాక్షికములు
 కూలెను భటుల సందోహముల్ గాలు
 కాలును బెనచుక కాలుని పురికి
 సోలె రాజుశేషి సారిది భూతముల
 జాలంబు లాడె మాంసమ్ములు మెసఁగి
 యిరితి ధీరత్వ మేపు దీపింపఁ
 బోరుచు నాచోడభూమికు నేన
 యాహవమ్మున నోడె సంత నారాజు
 సాహసమ్మునఁ బేర్చి సన్నధుండగుచు
 నేమి నాచిరుదెవ్వ రెఱుంగరా యనుచు
 నా మహావేగమునైన యశ్వమ్ము

చెక్కుగాఁ జూచిని నేనలమీఁద
 నెక్కి యెక్కుడుగాఁగ నిల గ్రక్కట్ల
 నప్పుడా పాండిడు నాచౌక్కునాథుఁ
 దప్పక నాత్మలోఁ దగ సంస్తుతించె
 నాయాపదుద్ధారుఁడైన యాస్వామి
 జూయకాఁడై తలబొమిడిక పెట్టి
 నీలి మించినభట్టి నేర్పుగాఁజుట్టి
 మేలిమైనట్టి యా మెయిజోడుపెట్టి
 వెలయంగ సింగాణి విల్లు చేపట్టి
 యొలిమై చెవిసంకు లొనరంగఁబెట్టి
 తురగమ్మనకుఁ బులితోలు పక్కరయ
 మఱికందుఁకక్కర మహనీయహనువు
 బిరుదువాగెయఁ గాల్గ బిరుదుటందియలు
 నెఱిమొకరమ్మును నెమలికుంచెలును
 జల్లుబు నాదిగా సంజోకమెల్ల
 నెల్లడ సవరించి యేవుతోనెక్కి
 జూయని జంకించి సమ్మెట్రవేసి
 యాయెడఁ జోడని కప్పుడిట్లనియె
 వేగురు రావలత్త వితతి నొక్కఁ డను
 వేగంబై గెలుతు నావెలయు నీలిరుదు
 వేర్కొని నీవంటి బిరుదు రావలతుల
 మార్కొని వేపుర మఱిగెల్పు బిరుదు
 నాకును గల దిదే ! నను జూడుమనుచు
 భీకరాకృతితోడఁజేర్చి యారాతు
 నాటోప మెసఁగఁగా నద్భుతంబుగను
 గాటమి తగ నిరాఘాటమ్ముగాఁగ
 మ్రొల నున్నట్టి యా మూఁకలఁగొట్టి
 చాలంగఁ బైగట్టి సమయంగఁ గొట్టి
 మేటియై చోడనిమీఁద నాహయము
 దాఁటించి వేలాయథమ్ముచేపట్టి
 వ్రేసిన నాశక్తి వేగమై తాఁకి
 రాశిగా రక్త పూరమ్ములు గాఁ
 గాఢిన వెఱంగంది గాయమ్మువెంది

మీటి కోపాగ్నిచే మృదున కిట్టనియెఁ
 జోరిలో నెదురంగఁ జోలరు నన్ను
 శూరు లెందైనను శూరత్వమునను
 సీరితి ననుజూడు మెందుఁ జోయిదళు
 చేరి గుఱ్ఱము నిన్ను జేర్చిగుదియంగఁ
 బట్టుగాఁబట్టి యిప్పట్టున నాదు
 పట్టుకు గొంపోడు పటురయమ్మునను
 ననుచును జోడఁడు సతిభీకరోగ
 మున వాజియన్నతంబుగఁ బేర్చి యెక్కి
 ధేయని సాహసోద్రేకమ్ముతోడఁ
 గాయజాంతకు మీఁదఁ గదలించి యెక్కి
 నెక్కిన నాస్వామి యెదురంగ లేక
 పక్కునఁ గడువీఁగి పాఠినయట్లు
 హాలాస్యపురము వాయకు వాజినెక్కి
 యాలమ్ములోఁ బాసి యట వేగఁజోయి
 హా యని పెడబొబ్బ లార్పులు నెలఁగ
 నదె పాఠి పాండిడు నదె పాఠి పట్టు
 డదె పాఠి నంచును సతితీవ్రముగను
 దనమంది గుఱ్ఱముల్ తానును గదలి
 వెనుకొని దగ్గఱి వెస నేగునంత
 తగమించి పశ్చిమద్వారంబునందు
 నగడిత దాఁటించి యరిగె నాస్వామి
 కూడఁ జోడఁడు తన గుఱ్ఱమ్మువేగ
 నాడ నే దాటెను ననుచు జంకించి
 కడపంగలేక నగడిత నెన్నడుమఁ
 బడి యందు నడఁగె నాశ్రుజతోడఁ గూడ
 సంత నదృశ్యమ్మునయ్యె నాదేవుఁ
 డెంతయుఁ దనగుడి తెలమి విచ్చేసె
 నందు ముంచుటఁ జేసి యా యగడ్తును
 గొందాళి యనుపేరు కొమరోష్ఠఁ బరగె
 నప్పుడా పాండిడు నాచోళవిభుని
 తప్పిన నేనలంతయుఁ జెట్టితెచ్చి
 సౌందర్యనాథుని సన్నిధిఁబెట్టి.

యిందుకేభర శివాత్మేశ ! భూలేశ !
 విశ్వలోకారాధ్య ! వీరిపాత్రాత్మ !
 యైశ్వర్య దోగ్రాత్మ యంగసంరత్న
 తగ నన్నజూచి తాదత్వ లోగొనుమ
 పొగడొందఁ గాచితే భవవైకధీర !
 గూ లోకనాయక ! యొగి నిన్ను బోల
 సేలోకమున లేరు నెల్లదైవములు
 నని విస్తయబుంది యానందమంది
 వినుతించి వినుతించి వెలయు నాపాండ్య
 విభుడంత సౌందర్య విభుని సత్కృపను
 గుబుబుతో నామంది గుత్తాలగొంతుఁ
 దనమంతు లెల్ల సతనిపాటిగాన
 మనముండు సీతఁడు హరభక్తియుతుఁడు
 ననుచు నెల్లరు తన్ను సర్థితోఁ జొగడఁ
 దననగరికిఁ బోయి ధరణి పాలించె
 నంత నాగజతురగాజ సందోహ
 మంతు దాఁగైకొని యాపాండ్యవిభుఁడు
 స్వర్ణమయమ్ముగా సౌందర్యనగరు
 వర్ణింపఁ గావించె వరుసతో నవుడు
 నిదియు ముప్పదియూఱు నిటమీదివరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార ! వినుఁడి
 యనుచు సన్నునులతో వాయగన్మృండు
 మనమునఁడలపోసి మఱియు నిట్లనియె.

ముప్పదియేడవ లీల.

మఱియును నమ్మహా మధురాపురమ్ము
 కరుణడి పాండ్యభూపాలుఁ డేలంగ
 నాపురి నొక కూడుఁడన్నదానప్ర
 తిపాలకుఁడు హరిదేవుఁడన్వాఁడు
 తనధర్మకర్మియుఁ దాను సేప్రాప్తు
 మనమునఁ గ్రియలను మాటల నేక
 మైయుండు పొడయలు నరుగుదెంచిన ను
 కయ్యన పొడ కార్చనల నర్చించి
 యేపదార్థము లెవ్వరేమియుఁ గోర

నాపదార్థములెల్ల నపుడు గావించి
 పరమాన్నదివ్యాన్న బహుపదార్థములు
 పరమమాహేశ్వర భక్తితోఁ బెట్టి
 నా యొడయలు తృప్తితో నారగించి
 పోయిన వెనుక తద్భుక్తశేషము
 తన కులాంగనయును దాను భుజించి
 యా మధురాపురి ననిశంబు నిట్లు
 ప్రేమతో నుండు సర్వేశ్వరు కృపను
 నా చొక్కపతి వాని యన్నదానమున
 జూచి యెవ్వరు వీని జోడుగా భవించి
 జంగమార్చన నేయఁ జాలరటంచు
 సంగయక నైమ్మ కానతిచ్చినను
 వాఁడు నెప్పుడు భాగ్యవంతుఁడు గనుక
 వాఁడు వీడనక నెవ్వరు వచ్చిరేని
 లేదన కన్నము లీలతోఁ బెట్టు
 వేదఱికందైనఁ బెట్టుంగఁగలఁడె !
 యనిన నాస్వామి కాత్యాయని కనియె
 వనజాక్షి వీనికి ప్రతమెట్లు సాగు
 పెట్టెడి వారలు వేదశాస్త్రము
 పెట్టుదు రెంతయుఁ బ్రియముతో నెపుడు
 ధర లోభివానికి ధనము గల్గినను
 మరణమొందునుగాని మఱి కాను నిడఁడు
 నిచ్చువారల కెల్ల నిహపరమభిము
 లచ్చుగా నిత్తు నిక్కముగాఁగ నెపుడు
 ననుచు నా శర్వాణి కాతనిభక్తి
 గనిపింపవలసి శంకరుఁడు వానికిని
 దారిద్ర్య మొసఁగిన తనభక్తి విడువ
 నేరక నెందఁటనియు మాహేశ్వరులు
 నేతెంచినను వారికెదురుగాఁ జూయి
 ప్రీతిఁ జోడ్కొనివచ్చి పెట్టి యంగడిని
 సప్పుడుదెచ్చి యిష్టాన్న భోజనము
 తప్పక వారికందఱికిని నిడుచు
 నారీతితో జంగమార్చన నడచి

కోరిక చెల్లించికొని యుండునంత
 మఱికొన్ని దినము లమ్మధుర రాజ్యమునఁ
 గరవయ్యె థాన్యము గడుదక్కువయ్యె
 నప్పుడా భక్తుని కాపురి లోన
 నప్పు పుట్టకయున్న నతిచింత తోడఁ
 దన యింటికిని వచ్చి తగ నున్నురనుచుఁ
 దనయింతితోడ నెంతయు విచారించి
 యిచ్చువారలు లేరు నీవ్రతంబేను
 వచ్చిన విడువంగఁ జాలనో చాల !
 యొడయలు విచ్చేసి యుపవాసమునను
 బడలి మోసాల లోకుల నున్నవారు
 నేమి నేయుదము మాశీశ్వరార్చనకు
 నేమియు వగలేదు నిడ నన్ను నిపుడు
 శ్రీవిశ్వపతి యేమి నేయ నున్నాఁడో
 యే విచారములకు నెడలేచె యింకను
 గామిత ఫలదుండంగయ కణ్డెయంబి
 కామనోల్లాసుఁ డొక్కఁడె తానె యెఱుంగు
 నని సతియును దాను నాస్వామి నగరి
 కినిఁ బోయిచక్క జాగిలి మొక్కి నిల్చి
 యోదేవ సర్వేశ ! యోమధురేశ !
 యోదేవతాధీశ ! యోపార్వతీశ !
 కుందేందుధవళాంగ ! గురుకృపాపాంగ !
 మందాకినీపగద్రమసాతకోటిర
 శ్రీచోక్కనాథ ! యా శతపారిజాత
 నాచేత గలుగ నిన్నాళ్లును జంగ
 మారాధనముజేసి యామాశీశ్వరులు
 నారగించిన మఱి యంగన నేను
 వారిప్రసాదము వాంఛతోఁ గుడిచి
 యారీతి బ్రతికితి మింతకాలము
 లేమి వచ్చినదంచు లేదనలేక
 నీ మధురాపురి నింటింటి కరిగి
 యప్పులు దీసియు నావ్రతంబేను
 తప్పకనడిపి నెంతయు నీమ కృపను

గరువయ్యో భూమినైక్కడ మఱియప్పు
 కొరకడు దేవ యిందుకు దయకల్పి
 యీమహేశ్వరపూజ యీడేర్చి నన్ను
 వేమారు రక్షింపవే ! భక్తవరద !
 యీగతి చెల్లింప క్రివతంబిపుడు
 సాగకయున్న నీసముఖస్తునందు
 యింతియును నేను నీక్షణస్తునను
 వేయేల ! ప్రాణముల్ విడుతును యనిన
 కప్పుడు సర్వేశ్వరశరీరభావ
 మొప్పుగాఁ గైకొని యొరి సద్భక్త !
 స్కంద చూడామణి సాంపుతో నెత్తుడు
 భద్రముగా నీదుభార్యయు నీవు
 నేకమనస్కులై యెల్ల కాలము
 పాకటముగ జంగమారాధనము
 నిరతంబు నడిపితి నిజభక్తి గలిగి
 యెఱుంగ పెంపరియందు నీభక్తి మనసు
 వన్నెగా కప్పుని వాసనకల్లు
 సన్నబియ్యముగా నడియించి కడిగి
 వండినయన్న మహ్వరిగా వొడ్డ
 యుండి భజించిన నొదుగుగాఁ గలిగి
 యొకరాయి అప్పుయు నొకనూక మెరిక
 యొకవడ్లగింజ లేకుండగాఁ జేసి
 కలకాలమును దఱుగక యుండునట్లు
 నలరంగ నక్షయంబై నిండియుండు
 సద్భక్తితో మహేశ్వరపూజ చేసి
 మద్భక్తి పరుడవై మఱియునిత్యము
 నా ముడిలోని బియ్యముదీసి తీసి
 వేళాఱు నమ్మి వైవెచ్చు చేసి
 యాద్రవ్యమునను నీ యప్పెల్లఁ దీర్చి
 యే దర్శిదములేక యెల్ల కాలము
 నిఖిల సంపదలును నిత్యము గలిగి
 సుఖలీల నుండు నీ సుదతియు నీవు
 తగ వురుషాయున్ను దమక నీపురిని

నగణితమ్ముగ జంగమార్చన చేసి
 మాబాకమునకుఁ బ్రేమముతోడ వచ్చి
 నీలతాంగియు నీశ్రు నెమ్మితో నుండు
 మని యానతిచ్చిన నాస్వామి నపుడు
 వినుతింజె సర్వేశ విశ్వలూకేశ !
 యవినాశ ! భవనాశ ! యద్రోజాధీశ !
 యవిరళగుణమూర్తి యమితప్రవర్తి
 తలచినవారికిఁ దంగేటిజన్ము
 కలదన్నవారి కక్కట తీర్పుదేవ !
 వేదలపాలిఁటి పెన్నిధానంబ !
 సాధులపాలిఁటి సంతానతరువ !
 యని సన్నుతించి యాహలదేవుఁ జపుడు
 తన సతియును దాను ధాన్యంపు ముడియ
 కొనితెచ్చి వివిధ భంగులను నర్పించి
 యనుదినమ్మును జంగమార్చన చేసి
 యధికమ్ములగు నప్పులన్ని యుఁ దీర్చి
 మధురలో సకలసంపదలఁ జెన్నొందఁ
 జాలఁగఁ దాపురుషాయుష్కుఁ డగుచు
 కైలాసమున కేగ కాంతతోఁ గూడ
 నాలీలను దర్శిద్దులైయుండు వారు
 హాలాస్య నాయకు నట్లు నేవించి
 భుక్తిముక్తులు రెండు పొందుదురనుచు
 యుక్తమ్ముగాగ నాయూరివారెల్ల
 శ్రీచాక్కినాథునిఁజేరి సత్పూజ
 లాచరింపుచు ముక్తులైరి వెండియును
 నిదియు ముప్పదియేడు నిటు మీఁదివరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెదమునులార వినుడి
 యనుచు సన్నులతో నాయగస్త్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె.

ముప్పదియేనిమిదవ లీల.

మలహారు కృతను నా మధుతాపురమ్ము
 వెలయంగఁ కాండ్యభూవిభుఁ జేలుచుండె
 నాపురి యొకసెట్టి యధికధనాధ్యు

పాపవిహారుండు భాగ్యవంతుండు
 పరగ నాతఁడు ధనపాలనెట్టునఁగ
 పురములో నప్పు సప్పులు నిచ్చుచుండు
 దనయులు లేకుండి తన తోడఁబుట్టు
 తనయుని తనయుగాఁ దగ కొర్లఁ జొచ్చి
 యా మేనయల్లుని నందఱు నెఱుంగ
 ప్రేమతోడత వాని బిడ్డగాఁ బెంచి
 ధనభాగ్యలహ గోధనరాసులెల్లఁ
 దనయుని కెచ్చి యందఱి కొప్పగించి
 వానితల్లిని వాని వడి నింటఁ బెట్టి
 తానును మఱియు సంతానార్థముగను
 దనసతితోడ నర్థముపాలఁ గొండు
 ధనపాలనెట్టి బిఠాంతరంబిగె.
 అంతట నతని దాయాదులు వచ్చి
 హంతలై వారల నలజడిపెట్టి
 మా సోదరుని సొమ్ము మాసొమ్ముగాక
 యీసొమ్ములకు మీర లెవ్వరటంచుఁ
 దల్లిబిడ్డలచేత ధనమెల్లఁ దీసి
 యిల్లు వెల్లఁగఁదోలి రిద్దఱి నపుడు
 కడుదుఃఖమునను నాకామిని తనడు
 కొడుకు చంకను బెట్టుకొని. దైన్యమెసఁగ
 పరమదయాకరు పరిపూర్ణ హృదయు
 తిరుచొక్కతలి సన్నిధికి వచ్చినిల్చి
 శరణమ్మ నాపాలి సర్వేశ్వరునకు
 శరణమ్మ నాపాలి శంభులింగముకు
 శరణమ్మ దేవవేశ్యా భుజంగునకు
 శరణమ్మ భక్తరక్షణ పరాయణుకు
 శరణమ్మ వేదసంవేద్య మూర్తికిని
 శరణమ్మ హాలాస్య సౌందర్యునకును
 నిరపరాధిని నేను నిన్ను నమ్మితిని
 గిరిజేశ ! ముఱ యాలకింతువే దేవ !
 భూలేశ ! నాతోడ బుట్టినవాఁడు
 నాతనూభవుని నందఱు నెఱుంగఁగను

వన పుత్రుగా నెంచి తనసొమ్ముకెల్ల
 ఘనముగా వీనిని గర్తగాఁజేసి
 యీశువును నన్ను నింటనుబెట్టి
 యానెట్టి చనియెఁ బుణ్యస్థానములకు
 పోయినఁజూచి యిప్పుడువచ్చి యతని
 బాంబాదు అనుచు నా తనయుని నన్ను
 సొమ్మలన్నియును బుచ్చుక యిల్లువెల్లి
 పొమ్మని పెడతల పొడిచి త్రోచినను
 దిక్కెవ్వరును లేక దీననై నీవె
 దిక్కని వచ్చితి దేవ ! యాలింపు
 మనుచు దుఃఖించె మహాస్వామి యపుడు
 తనమదిలోన నెంతయుఁ గృపకల్గి
 మగువ వారలను ధర్తాసనమునకు
 తగవు రమ్మని నీవు తగనడ్డుపెట్టు
 మా సభ మేము చయ్యన వచ్చి చెప్పి
 నీ సొమ్ముగల దెల్లనేఁ దీసి యిత్తు
 పొమ్మ దుఃఖింపక పాలతి నీవనిన
 నమ్మి యాయమ పోయి న్యాయసభావమ్మ
 నడుగుద మిందఱ మా సభవారి
 కడకు రమ్మని వారిఁ గడు నాన బెట్టెఁ
 విలిచిన రాక దొర్బిరి వారలపుడు
 వెలఁదియు నింక నే వెరవని యుండె
 నప్పుడు సర్వేశుఁ డాత్తబంధువుఁడు
 తప్పక భక్తవత్సల పరాయణుఁడు
 నా సౌందర్యేశ్వరుఁడా చౌక్కినాథుఁ
 డా నెట్టి రూపము నప్పుడు దాల్చి
 ధనపాలనెట్టి చందముతోడ నపుడు
 తన యింటికిని జోయి తగ నుండునంత
 నాతనిలో బుట్టు వాయెడ వచ్చి
 యాతనిఁ బట్టేడ్చి యంతయుఁ జెప్పుఁ
 దానునుగూడ నెంతయుఁబ్రొద్దు నేడ్చి
 మేనయల్లునిఁ జూచి మిగుల దుఃఖించి
 యందఱ యింద్లకు నపుడు దానేగ

యందటి పరిణామ మడిగి కూర్చుండి
 కొడుకులులేక నాకును బెద్దదాని
 కొడుకును నేఁ బుచ్చుకొని పెంచుకొంటి
 నా కాసువీను మంతటికిని వాని
 నే కర్తజేసి మీరిందఱు నెఱుంగ
 నేను పోవుచునుండి యీ పిన్నవాని
 వీని తల్లిని నింట విడిచిపోయినను
 దాము నిప్పుడువచ్చి దాయాదులనుచు
 నీ మెచ్చు సొమ్మెల్ల నిటఁ బుచ్చుకొనిరి
 యేడ దాయాదులు నేడన్నదమ్ము
 లేడ బంధుగులు నా కేడఁ జుట్టుములు
 ననుచుఁ బెద్దల పిన్నలందఱిఁ గూర్చి
 యొసర వారలఁ దగవున నోడఁగొట్టి
 యీ సొమ్ముదీసి యీ యాదామె కిచ్చ
 నా సఖవార లిట్లనిరి యావేళ
 కాచుకయుండి యక్కఱఁ బెల్లఁ కావ
 శ్రీ చొక్క విభుఁడు విచ్చేసిన యట్లు
 మీరు విచ్చేయఁగ మేఁయ్య ననఁగ
 వారిఁ దోడ్కొని యింటివద్దకు వచ్చి
 యప్పు సప్పులవారి నందఱి నెఱుంగఁ
 జెప్పియీ నెట్టి దాచిన చొట్టుఁ జూపి
 యీ చొక్కనాథుఁడోయమ్మ ! నీ పాటు
 చూచివచ్చితి నని సోదరుండగుచు
 నీవు నీ పుత్రుండు నీ యింటిలోను
 నే విచారములేక నెల్ల కాలమ్ము
 సంతోషమున నుండు చాల నీవనుచు
 సంతర్హితుండయ్య నా స్వామి యపుడు
 నిదియు ముప్పదియైనిమి దిటమీఁదఁ బరిత
 ముడముతోఁ జెప్పెద మునులార ! వినుఁడి
 యనుచు సన్నుతులతో నాయగమ్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె.

ముప్పదితొమ్మిదవ లీల.

వెలయఁ దొల్లిఁటి పాండ్యవిభుఁ డేకినంత
 బలియొడై వసుగుణ పాండిడు మధుర

నయముతో సౌందర్యనాథుని కృపను
 భయభక్తి నేర్పడై పాలింపుచుండె
 వేడుక నొకనాడు వేడుమార్గంబు
 జాడగా మృగములఁ జంపక మఱి
 యారయ గజతురగాది సన్నాహ
 ఘోర శంఖములఁ జేర్చినఁ దీవముగను
 రాత్రిగా వచ్చుచో బ్రాహ్మణుం డొకఁడు
 పాత్రుండు వెరుపునఁ బండి నిద్రింప
 ఘోటక బ్రాతము ఖరములందందఁ
 దాటింప మఱి కాలధర్మమునందె
 నంత నా బ్రాహ్మణుండంత కాలయము
 కెంతయు నేఁగుట లెల్లరు చెలిసి
 యరయ నా పురినున్న యా విశ్రవరులు
 మొఱవెట్టినంత నా మొఱ యాలకించి
 యధిపతి వెఱగంది యలిభీతి నంది
 యధిక చింతాకాంతుడైయుండి యపుడు
 ధర్మకాస్త్రార్థ తత్వజ్ఞులఁ జూచి
 కర్తానుకూలత గలిగె నీ నింద
 యజ్ఞానకృతమున నైనది గాన
 ప్రజ్ఞతోఁజేసిన పనిగాదు నిదియు
 నేరితిఁబాయును నీ హత్య నాకు
 భారుణీ సురులార ! దగఁజెప్పడనిన
 భావించి శాస్త్రముల్ పరికించి చూచి
 యా వసుధేశుతో ననిరి బ్రాహ్మణులు
 ఘామీశ ! దశదాసములు నేయువేడ్క
 నీ మహాపాతకం చిటఁ ద్రోచిపోవు
 నన్న నా రాజును నధికము గాఁగ
 జన్మములును పెలామజపము లందందు
 దాసధర్మములును దశదాసములును
 నానార్థములుచేసి నయమొప్ప నిచ్చె
 నా ధర్మములఁ తోవ కాహత్య మఱియు
 కాథ నేయుచునుండె పార్థివేశ్వరుని
 నాడ నా విధమెల్ల నటు మఱియుక్క

చోడండు నిండు మెచ్చట వారికిచ్చి
యిప్పుడు తఱువాయి యిటవారి నిలువ
తప్పదటండుఁ జిత్తములూఁ దలంచి
దండైతై తన దళతంత్రముతోడ
పొండినిమీఁద దోర్బల శౌర్యమునను
నంత నా పొండిడు నతఁ డేగు పెఱిఁగి
చింతించి హత్యచే శ్రీ చాక్కవిభుని
సన్నిధి కేతెంచి సౌందర్యనాథు
పన్నగకంకణ ! భర్త ఫాలాక్ష !

సర్వలోకాధార ! శాంభవీరమణ !
యని సన్నతులుచేసి యటఁ దనయందు
వెనుకొన్న యా హత్య విధ మేర్పఱించి
యీ చింతతోనుండ నీ వేళ యెఱిఁగి
యా చోళభూపాలుఁ డధికముగాఁగ
సమరసన్నాహుడై చతురంగబలము
సమకట్టి నన్ను నివృట్ గెల్వవచ్చె
నీ బంటుగా నన్ను నెమ్మి రక్షించి
యీ వారియును దీర్చి యీ దోష ముడుపు
మని విన్నవించిన హాత్యవిభుఁడు
వినువీధి వాణియై వెస నానతిచ్చె
భూపాల ! యెదురుగాఁబోయి మాయాజ్ఞ
చేపట్టి గెల్చి యాక్షితిపాలుఁ డేలు
దేశమునకు బోయి తెలివొందునట్టి
యా శంభులింగము లాతీర్థములును
నందంద మఱియుఁ బుణ్యస్థానములును
బొందుగాఁజూచి యింపుగఁ దీర్థమాడి
కడువేడ్కఁ బూజలు గావించి మించి
వడిఁబెట్టి మఱియు నావల తిరు వెడమ
మరుమారఁ బెంపొందు మధ్యార్థునేతు
వరికింపుఁ బాడఁదగ నీదు హత్య
యని యానతిచ్చిన నా పాండ్యవిభుఁడు
సమరసన్నాధుడై సంత్రుమంబునను

సమిత బలాయాధుండై యెదుర్కొనియె
 నుగ్రుండై యపుడ. వారోద్రగుండగుచు
 నుగ్రాక్షు భక్తుడ తత్త్వగ్రాహవమునఁ
 బేర్కొనె నా చోడపుధివీశ్వరుండు
 మార్కొనెఁ దానును మఱి పాండువతోడ
 సఖులను మూడలు సనువుగాఁ జేర్చి
 ప్రచురమ్ముగానేర్చి పటుశక్తి నేయ
 నిందందు బాణమ్ము లెదురెదురేగు
 చందాన నాటించు సంధానవరులు
 నాటోపమెసఁగంగ నవలీలఁ బొడిచి
 పోటు గంటుల దూరిపోవు బంటులును
 రాతుపల్లమ్ము గుట్టమ్మును నొక్క
 మై తెగఁ గడువ్రేసి యూర్పు రాజుతులు
 నంకించి గజముల నంటించి మెడలఁ
 గొంతులు దగిలించుకొను మావటీలు
 రథములు గదిసి సారథులఁ దున్నాడి
 రథముల కుఱివెడు రథిక సంఘములు
 నైపోరుఘోరమై యాయురువాగు
 నేపారఁ జూపఱ కెక్కుడై సాగె
 సంత నా పాండిడు నా చొక్కనాథు
 నైతఁడు మదినిల్పి యేపు దీపింప
 యార్చియాచోడని నవలీల గల్పి
 కూర్చు నాతని వైస్యకోటి మాయించి
 రాజింప రాక్షసవ్రాతమ్ములకును
 శోచితమాంసముల చొక్కింపఁజేసి
 జయలక్ష్మి చేకొని సంతోష మెసఁగు
 రయమొప్పు నా చోడరాజ్యము సొచ్చి
 కరమొప్పు దేవసంఘములఁ బూజించి
 మఱిమించి తిరువెడమరుదూరు ననెడి
 మథ్యార్థసంబంధ మహి మించివెలయు
 మథ్యార్థసేవరు మందిరద్వార
 గోపురోజ్జ్వల హేమకుంభముల గాంచె
 నా కట్టనము గాంచు సంతకు పాండు

విడువక యీ హత్య వెనువెంట దగిలి
 నడచి వచ్చుచునుండె సరనాథుఁ డపుడు
 నా తూర్పు గోపురద్వారమ్మునకును
 నేతెంచి చొచ్చిన నింతలోపల ను
 నా మహాదేవుని యాజ్ఞచోరరాక
 నా ముఖమ్మన నిల్చి యీ పాతకమ్ము—,
 ఇంతటఁ బాపితే ! యీ రాజు ననుచు
 చింతించి దైవమ్ము నేతలు దలంచి
 యందంద మొఱవెట్టు తూర్పులు నెలఁగ
 నందు దక్షిణభాగ మందుఁ గూర్చుండె
 నంత నాపండిడు నాభార ముడిగి
 సంతోషచిత్తుడై సంభ్రమంబునను
 నా మహాదేవుని సతిభక్తి జేరి
 వేమాటు బహువేల విధములఁ బూజ
 లందందజేసి యాత్మానందుడగుచుఁ
 బొందుగా సంస్తుతింపుచు వేడ్కఁజెలఁగె
 దేవదేవ ! మహేశ ! దివ్యశ్రీకాశ !
 పావనోన్నత భూతి భస్మాంగధార !
 నాపాలఁ గల్గియు నాపాతకమ్ము
 పాపి రక్షించితే పాపవిధ్వంస !
 మధ్యార్జునేశాదిమధ్యాంతరహిత !
 యథ్యాత్మయోగసమభ్యాసగమ్య !
 యని సన్నతులుచేసి యధికమ్ముగాఁగఁ
 గనకభూషణములు కానుక లిచ్చి
 యిటుమీఁద నామీఁదగ్గీబహుహత్య
 పటుగతి రాసుండఁ బాపవే దేవ
 యని విన్నవించిన నాస్వామి యపుడు
 మనమున హర్షించి మామీఁద నీవు
 భక్తి తాత్పర్య సదభిక్తుండఁ వగుట
 సక్తమై నీయందుఁ జనరాదు పొమ్మి
 యని యశరీరియై యనలిచ్చినను
 మనమున రంజిల్లి మఱి పాండ్యవిభుఁడు
 భయః భక్తి తాత్పర్య భావమ్ముచూని ..

నయమొప్పు వండ్రుపకాసుక్తు లొంసగి
 యందంద నులియించినంతట మఱలి
 పొందుగావచ్చి యా పూర్వభయమున
 నటు వక్షిణద్వారమందున వెడలి
 దిటభ్రగాఁ బార్వతీదేవిఁ బూజించి
 మఱి మించినట్టి యామధ్యాష్టమమున
 వసియింపె కొన్నాళ్లు పరగుణపాండ్య
 విభుడంత నా స్వామి విభవమ్మునకును
 ద్రిభవనమ్ములు మెచ్చ దివ్యవిమాన
 ములును నా ప్రాకారమున నగ్రహార
 ములు దేవునికి నూళ్లు మొదలు గావించి
 కలయంగఁ బూజలు ఘనత నైవేద్య
 ములును బంజనువాద్యములు సంగ్రహములు
 నహరహమ్మును నెలఁగ నా దేవునకును
 బహుళమ్ముగావించి బహువిధమ్ములను
 ఘనముగాఁ బది ప్రదక్షిణములు వేడ్క
 తొనరఁ ద్రికాలమ్ము వొగి నేయుచుండ
 మఱియొకనాఁడు నమ్మునుజేంద్రుండపుడు
 గరిమ ప్రదక్షిణల్ గావించువేళ
 నొక శ్వాస విష్ణు మందున్నట్టి వేళ
 వికలుండై మనములో విస్తయంబంది
 యొప్పుడు నీవిష్ణు మెత్తిన వాని
 కివ్వమంధర నర్థ మిత్తు నేననుచు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియంత మఱలి
 యనయమ్ము నన్నేలు మనుచు నా స్వామి
 నాకిచ్చియుండగ నా రాజ్యమొకఁడు
 చేకొని యేలంగఁ జెల్లునే యనుచును
 దనవచ్చడమ్మునఁ దానెత్తి పొదివి
 కొనుచు నవ్వలఁ బాఱఁ గొంపోయి విడిచి
 స్నానమ్ముచేసి యా స్వామికి మఱియుఁ
 బూని ప్రదక్షిణమ్ములు నేయు నచట
 వేములు వండిన విధములు చూచి
 యీ మహాస్థలమున నివి శివలింగ

ములువండ్లుగాఁ బండె ముదముతో ననుచు
 వెలయంగ నందున్న వేములకెల్ల
 నెండగాలియు సోక కే ప్రాద్దునుండ
 మండపాల్గట్టించె మఱి దేవునకును
 బొలుపొంద నెండ కాపునకు గుళ్ళోనఁ
 దిలఁచెండఁ బోసినఁ దినుచుండు నొక్క
 పరిచారకునిఁఁటి పరిచారులపుడు
 ధరణీశ ! యంగసాధన మిదె చూడు
 మని వెప్పిపాండిని యగ్రభాగమున
 నునిచినయంత నాయుర్వీశ్వరుండు
 నేల తింటివటన్న నే జన్మజన్మ
 మీ లీల లెంకనై యీ స్వామి కేపుడు
 నుండంగఁదింటి నే నుర్వీశ ! యనినఁ
 కాండీడు వాని చేబట్టికొన్నట్టి
 యానుభవ పప్పు దానటఁ దీసి నమరె
 నైనను నేలెంకనాడు నటంచు
 పరమమునీశ్వరుల్ పరమపుణ్యులును
 పర మేళు లేఱు స్రుభమలీల నడువ
 నందఱు చూచుచు నతివేడ్కతోడఁ
 బొందుగా మునుకొని పోవుచుండఁగను
 వెనుకొని వచ్చునవ్వేళఁ దానొక్క
 మనుజుని తలఁపున మఱియందుఁ గాంచి
 యీదేవు రథధూళి యీ పుణ్యపరుల
 పాదాల ధూళియుఁ బ్రాపించె దీని
 కెట్టిపుణ్యము గల్గె నిది చోద్యమనుచు
 ముట్టి తాను స్రుకమ్మునఁ జేర్చికొనుచుఁ
 జూరుని నొకని నచ్చోఁ బట్టుడనుచుఁ
 జూరు లేలేర నచ్చటను నామ్రుచ్చు
 ప్రేత భూమటుగాంచి ప్రీతి నా ప్రేత
 భూతి లోపలఁ బొర్లి భూలేళుఁ దలఁచి
 హరహరా యనుచుండ నటవానిఁ దెచ్చి
 పరువడి బెట్టిన భావమ్ముఁజూచి
 యీతఁడు శుద్ధాత్ముడీతనివల్ల

నే తెఱంగునులేదు నేల బొమ్మనిన
 నిలువెల్లమికిఁగల్గమిల్లయన్ వార్త
 తెలిమి నామెయిగల్గె నెల్లదిక్కులను
 మృగధూర్తకులమెల్లి మించి హయగను
 దగను ఘోయను దేవతాస్తోత్ర మిదిగా
 చేయుచున్నది యంచుఁ జేరఁజెన్నేని
 వెలయంగఁ బంపెఁ దావెలయుసద్భక్తి
 కప్పలాసరసిలోఁ గడుమోయుచున్న
 దగ పార్వతీశ్వరు ధ్యానమంత్రంబె
 పఠమాఱుఁ బఠియింపఁ బాల్పడెనంచుఁ
 గొలనిలో రూకలు గొంచుఁ జల్లింపె
 నలరంగఁ దనదుమోహంబు దేవఁ బిల్చి
 మలహరుసద్భక్తి మాఁహేశ్వరులకు
 ననుభుగా శుశ్రూష లటునేయు మనుచు
 నొసరఁ దాత్పర్యత మొసఁగెవారలకు
 నీరీతి మధ్యాహ్న సేశ్వరస్వామి
 కోరి యాస్థలమునఁ గొన్నిఘ్రసక్తు
 లతివేడ్క దానధర్మాదుల యగదు
 సతతశైవాచార సద్భక్తి యందు
 నధికుండై యాస్వామి నర్పించి మఱియు
 మధురాపురముపై మనసటుఁజేర్చి
 యందుకుఁ గతిపయయానంబులకును
 బొందుగా వచ్చె నాపురముఁ బ్రాపింప
 వేగంబె మధురకు విచ్చేసి మఱియుఁ
 జంద్రావతంసుని సౌందర్యనాథు
 నింద్రాది దేవమునీగ్రదాదివంది
 త శ్రీపదాంభోజ ధవళవర్ణాంగు
 నాశితామరభూజ నా చౌక్కనాథు
 సన్నిధి కేతెంచి సన్నుతులజేసి
 విన్నవం బవధారు విశ్వసంరక్ష !
 జాత వేదాదిత్యజైవాత్యకాక్ష !
 భూతగణాధ్యక్ష ! భూతిరుద్రాక్ష !
 యక్షసన్నుత దక్షహంకారాక్ష

శ్రీతానురవర్గ ! శ్రీ విరూపాక్ష !
 బ్రహ్మాండమాలికాభరణ సద్వక్ష !
 బ్రహ్మవిష్ణుస్తోత్రపాత్ర ! శ్రీలింగ
 నా పాపపటలమంతయుఁ బాఱఁద్రోలి
 చేపట్టి నన్ను రక్షించితే దేవ
 యని సన్నుతించి రక్షాక్షిర్ణ ఖచిత
 కనకభూషణములు కానుక లిచ్చి
 యా మహాదేవుఁ గృపాపూర్ణుఁడగుచు
 భూమీకుండప్పడు భూమిపై వేడ్క
 సాగి దండమువెట్టి సంగ్రహమం బెసఁగ
 రాగిల్లి తనమందిరమున కేతెంచి
 ధర్మశాస్త్రార్థ తత్త్వజ్ఞానబోధ
 లర్పిలి వినుచుండి యటమించి మఱియు
 శైవశాస్త్రోపదేశములన్ని
 భావించి నెమ్మదిఁ బ్రార్థించి వినఁగ
 మించిన శివలోక మిమ్ముహామధుర
 యంచును నాపురాణార్థముల్ నెప్పు
 నప్పు డాపాండిండుఁ డాత్మనుష్ఠాంగి
 తప్పక చనుదెంచి తాత్పర్యమెసఁగ
 పరమేశు నర్పించి భక్తి బూజించి
 పరిపూర్ణ హృదయ సంగ్రహమలీల నపుడు
 తారాధిపాత్రుఁడ ! తారకధ్వంస !
 తారకబ్రహ్మేశ తారాద్రవాస
 నగజేశ నగచాప నగధర వంద్య
 సగుణ సదాకార శర్వమహేశ
 యని సన్నుతులు! నేనీ యందంద మ్రొక్కి
 యనఘుచారితుఁ డిట్లని విన్నవించె
 భూతేశ నాదైన బొంది యిట్లుండ
 నీతటి నీపురి నీయగంబునను
 గడు శివలోక మిక్కడఁ జూపకున్న
 విడుతుఁ బ్రాణమ్ములే విడుతు నీయాన
 మాటలేటికి నన్న మధురేశుఁడవుడు
 పాటించి వరగుణపాండ్య భూపతికి
 బహుకోటి సూర్యసత్ప్రభలను మించు
 మహనీయ దివ్యవిమానముల్ నెలఁగ
 నలినాక్ష బ్రహ్మబృందారకుల్ మునులు
 గొలువంగఁ బ్రమథులు గొలువంగ వేడ్క
 గోరాజు నెక్కి యాకుధరజానాథుఁ
 డారాజునకును బ్రత్యక్షమై నిల్చి

చెలుపుగాఁ జూపెను శివలోక మతని
కలరంగ నతఁడును నాత్మ నుపొంగి
సంతుష్టి నానందసరసిలోఁ దేలి
యంత నా జైవశాస్త్రార్థము లందు
వినినట్టి విధమెల్ల విస్తయంబుగను
ననువొందఁ జూచి మహాశ్చర్యమంది
పులకితదేహుండై భూలేళుకృపను
సలితముగ మించి సంస్తుతులచేసె
జలజాత జలజారి సప్తార్చిరక్ష !
జలజాతనేత్ర పూజార్హ సత్పాద !
జలనిధి తూణిర ! జలపూర్ణధార !
జలచరకేతు సంచయ భస్మధార !
జలజనుతహార ! సకలప్రపూర !
జలజమస్తక సత్పాత్రహస్త !

నన్నేలు నాస్వామి ! నాపాలిదేవ !
విన్నపం బవధారు విశ్వాత్మ ! యికను
మఱుగు గావింపు మీమహనీయమైన
పరమత్మనకును నాస్పదమైన లోక
మని విన్నవించ నాహాలాస్య విభుఁడు
చనవిచ్చి తానదృశ్యంబయ్యె నపుడు
తడయక నురలు నెంతయు వేడ్క తోడఁ
గడు గురియించి రక్కడఁ బుష్పవృష్టి
పురజను లెల్ల నద్భుతలీలఁ జూచి
పరశివభక్తులై పరగి రవ్వీట
వడి మించి యప్పుడా వరగుణపాండ్య
పుడమింద్రుఁ డధిక సత్సత్త్వాత్మఁడగుచు
వికసితహృదయుండై విశ్వేశు కృపను
నకలంకమలిని రాజ్యము నేయుచుండె
నిదియు ముప్పది తొమ్మిదిట మీఁది చరిత
ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార వినుండి
యనుచు సన్నునులతో నాయగన్మృండు
మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లునియె.
ఇది సర్వముననత్రవీధి పాదాబ్జ
విదితపూజామోద విమలుండు పచ్చ
కప్పురసౌరభ్య కలితమానాంక
తిష్యరాజు ముపుత నిరువేంగశీలఁడ
విరచితముగ లోకవిఖ్యాతమైన
సరసలక్షణ కావ్యసత్కవీంద్రాభి
నందిత్రీ చౌక్కినాథచరిత
మందున నిదియవస్థాశ్వాసమయ్యె.

సప్తమాశ్వాసము

నలువదియవ లీల.

మధురాపురము పాండ్యమండలేశ్వరుఁడు
 నధికలేఖమున రాజ్యమేల్చుచుండ
 తాణభద్రుండను పాఠకోత్తముఁడు
 తాడారితాణ సద్భక్త మానసుఁడు
 వీణాదివాద్య ప్రవీణధుర్యుండు
 జాణ లందఱును మెచ్చఁగ నాపురమ్ము
 భూలేశుకృప పాండ్య భూమీశ్వరునకు
 గీత వీణావాద్యకేళిఁ జూపుచును
 దనవీట నెపుడన్నదానమ్ము జేసి
 కొనుచుండ నంతటఁ గొంతకాలమున
 చోళభూమిని నుండు సుస్వరగాణ
 చోళభూపతి వాని సొంపుగాఁ జాల
 మన్నించి కాంచనమహితయానమ్ము
 చెన్నొండఁ గోక లంచిత భూషణము లు
 బిరుదందె డాకాలి పెండెమ్ముఱక్క
 వరతామరభద్ర వైభవమ్ములు ను
 గణములు ఘనతురంగమ్ములు పెక్కు
 ప్రజలను గూర్చి యాపాండ్యదేశముకు
 దనవెంటఁ బాడంగఁ దగువా రనేక
 వనితలు పురుషులు వడిఁ గొల్చిరాఁగ
 నావల్ల పల్లాణుడ ను నొక్కజాణ
 నా పాండ్యపతి వద్ద కలివేడ్క ననిపె
 నా పొటుకుండును నప్పుడా పాండ్య

భూపాలకుని రాజ్యమునకును బోయి
 యారాజుఁ బొడగాంచి యధికగంభీర
 శారీరయుక్తుడై సన్నిధి నిల్చి
 గానవిద్యకు నేనె గాక నాయరాడు
 గాన నెవ్వరినే యుగమున నధిప
 తానమానముల శాస్త్రక్రమంబులను
 దానని పువ్వుల దండె చేయిత్తి
 వేళలెఱింగి యాస్వరములేర్పఱిచి
 లాలితంబైన యాలాపముఁజేసి
 తనర నూశాది గీతప్రబంధములు
 ననువొప్ప మంద్రమధ్యమ తారకములఁ
 బాడె నాతఁడు మహాప్రీతిమ మెఱసి
 వేడుకతో రాజు విని చాలమెచ్చి
 యుడుగర లిప్పించి యలుప వట్టించి
 విడిదికిఁ బంపి యావేళనే విభుఁడు
 బాణుని విలిపించి బహుళసంగీత
 జాణువు వీణావిచక్షణాఖ్యుడవై
 ప్రాగల్భ్యగతి మించి పాటించి నీవు
 బాగుగా వీనితో పాడిగెల్చినను
 సరసతఁ గాంచన స్నానమాడింతు
 విరుదండె ధక్కయఁ బెండెమునిత్తు
 పరరాష్ట్రమున నుండి పంతమ్ము మెఱసి
 విరుదును దనరాజు పేరుఁ గీర్తించి
 యేరాజ్యమునను నాయరాడు పాఠకులు
 లేరని పుచరించె లెక్కగాఁ గొనక
 యనిను బాణుండు నవనీశ! నీదు
 మనము రంజిల్లి నా మధురేశు కృపను
 నేడు స్వరమ్ముల నింపు సొంతెసఁగఁ
 బాడి గెల్చెద నన్నఁ బాండ్య భూవిభుఁడు

తనకట్టు వర్గమంతయునిచ్చి రేపు
 వినియోద మిద్దటి వేడ్క నీ ప్రాధు
 విడిదికిఁ బొమ్మన్న వింతపాతకుని
 విడిది ముండఱు బట్టి వీధిఁ బోవుచును
 వాని వెంటనుగూడి వచ్చినవారు
 వాని వాఁకిటుఁ జాలవర్ణముతోడ
 మెండుగా నందఱు మేళముగూడి
 దండెయు పాఁగ జంత్తము మందెమేళ
 కిన్నెర స్వరకట్ల కిన్నెర బోయ
 కిన్నెర యొకతంతు కిన్నెర రుద్ర
 వీణ నా రాయణవీణ గాంధర్వ
 వీణయుఁ దగమించు వెలయంగ మఱియు
 స్వరమండలిమ్ము రావణహస్తములును
 నొలుపుగా శ్రుతులొక్క యొరిమగాఁ గూర్చి
 కాడుచునుండంగ కాణుండు నిలిచి
 వేడుకతో విని విస్తయంబంది
 వీరలే యీపాటి వీరికిఁ గర్త
 యేరితిఁ కాడునో యీశ్వరుండెఱుంగు
 పాడెద రేకని పతితోడఁ బంత
 మాడి వచ్చితినిని యట విచారించి
 శ్రీ చొక్కనాథుఁ డాశ్రితక్షకుండు
 నా చిత్తమున నుండ నాకేల వెఱవ
 నని స్వామిసన్నిధి కాప్రాదై యే
 వినతుడై యోదేవ విమల సద్భావ
 హరినేత్రపూజిత హరిహయమధ్య
 హరివైరిభూషిత ! హరిణాంకహస్త !
 హరిణాక్షి బామాంక ! హరితహరిణ
 భావజభిసేతాంగ ! బహుకృపాపాంగ !
 నీవని నమ్మితి నిజముగా నేను
 చోడభూములనుండి సుస్వరగాణుఁ
 డీడకు వచ్చి తానే కాని తనకు
 నీడు లేదన్నను నీశ నీకృతను
 కాడెదనంటి నే పతి సముఖమున

నేలీల నైన వహించుక నన్ను
 మేలనిపింపవే మిహిరాజ్ఞ నేత్ర !
 యేని సన్నతులు నేసి యాపాతకుండు
 తనయింటి కరిగె నంతటఁ జొక్కవిభుఁడు
 హరి విరించుల కసాధ్యంబైన యట్టి
 పరమేశ్వరుఁడు తన బాణభద్రునకు
 దాసుఁడై జడలెల్లఁ దలవైన జుట్టు
 గా సవరించి వ్యాఘ్రుఁపు వన్నెపాగ
 కట్టి కట్టెలును గంగాహాళి నెత్తి
 పెట్టుక వీధులఁ బేర్కొని యవ్వ
 డాటల బాగున నమర నాయారి
 పాటలు వాడుచుఁ బ్రజలార మీరు
 కట్టెలు గొనరాహి ! కట్టెలోయనుచుఁ
 బట్టణమార్గము పర్వి రా నపుడు
 చూచిన వారెల్ల సూనశరుండొ ?
 శ్రీ చొక్కనాథుండొ ? శిఖివాహనుండొ ?
 యింద్రదానుజుండొ నయ్యింద్రుండొ కాంతి
 వంద్రుండొ వీఁడు వసంతుండొ కాక
 యీ నవ్యసౌందర్య మీకట్టె లిమ్ము
 వాని కెక్కడిదని వాడకామినులు
 మీర లూడినవారు చేగాజు లూడి
 జాతినవారు టిచ్చలఁ బోవువార
 నైరి యిగీతి లీలావినోదముల
 సూరెల్లఁ దిరుగ సూర్యుఁడు గ్రుంకె నంత
 నిల ముఱ్ఱగమ్ములు నిల్లుగాఁ జేసి
 వెలసినయట్టి యారశ్వహుటమ్ము
 నిల్లు నెందునులేని యట్టు లాయీప
 వల్లాని విడిదింటి వాఁకిటిపంచ
 పాకను నాకాశ్వభారమ్ముఁ జేర్చి
 చేకొని యొకమూల మీకటిగోన
 నొక ప్రాద్దునను లేచి యొసరఁ గూర్చుండి
 సకల జరావరసమితి రంజిల్లి
 శ్రీ కాగరాగమంజరియు నాటయును

కైరవి భూపాల బంగళా మాళ
 వియను వసంతంబు వెలయంగ నెనిమి
 దియు మగరాగముల్ దీనికి సతులు
 మలహరి దేశాక్షి మంచికాంబోది
 లలితవరాధి నీలాంబరి తోడి
 కన్నడగౌళయాఁ గౌళిక తెలిమి
 ధన్యానీ దేవగాంధారి సౌరాష్ట్ర
 పారి గుండక్రియ భల్లాతకియును
 సారంగ నాటదేశాళహరియును
 రామప్రియయు మేఘరంజి కురంజి
 సామంతయు ముఖారి శంకరాభరణ
 మాలు నిరువదినాల్గు ముదితరాగములు
 నలరంగఁ బురుషుల సతివల నెఱిఁగి
 పరగ మిత్రముల నుత్పదిలెంటిఁ దెలిసి
 పురుష స్త్రీ రాగముల్ పొందుగాఁ గూర్చి
 ధర మంద్ర మధ్యమ తారకంబులును
 సరిశుద్ధసాళవ సంకీర్ణములును
 శంత గద్గద నాసికా క ? స్వరములు
 కుంతితమ్ముగఁ జేసి కోమల నాధి
 గంధీర సుస్వర శంత శారీర
 జ్యంభితహృదయుండై జీవ నిర్జీవ
 య కంపితోజ్జ్వలా లంకారముల ను
 గ్రియగూడి హంస కోకిల వృకక్రాంత
 వనమయూర యజావి వర్తమ్ము లలఘు
 త నిషాదబుధుల గాంధార వడ్డములు
 మధ్య దైవత పంచమ స్వరంబులను
 మధ్యరాత్రమునందు మధురేశ్వరుండు
 గీత ప్రబంధ జక్కిణి పద చిందు
 రీతిగా సరళిఁ బూరితముగాఁ జూడె
 మఱియు నశ్రుత మమంబన మహూర్వత్తు
 సరయ నసాధ్య మాద్యంత మాశ్చర్య
 కరము గాంధర్వరాగము సరాగము న
 భరితమై తారబ్రహ్మము ముట్టి

భూచరభుచరు ఓద్భుతమంది విః క
 శ్రీ చౌక్కనాథుఁడంచితలీలఁ బాడె
 నా యీశవల్లెలుఁ డాశ్చర్యమునను
 నీ యర్థరాత్రమం దెవ్వరో యనుచుఁ
 దలపాఁకిటికి వచ్చి తగ నిల్చిచూచి
 యలర నీవెప్పుడ వనుచు పాడడుగ
 వెఱచిన పానట్లు వెసలేచి నిలిచి
 యరుగు గ్రక్కున డిగ్గి యట వోరుమాసి
 యే బాణభద్రుని యింటిదానుడను
 నా బాణునకు శిష్యు లధికులు గలరు
 పాడనేర్చినవారిఁ బాటుకు దిద్దు
 పాడనేరని వారిఁ బరగ నీ రీతిఁ
 గట్టెలు దెమ్మని కట్టడ నేయు
 గట్టిగా వానింటి కట్టెమోపరిని.
 అని కట్టె లెత్తుక యయ్య పోయెదనె
 యని చెప్పి చనిన వాఁ డాత్మ భీతిల్లి
 తనవారి కనియె నింతటిపాట మనము
 విని యెఱుంగుదుమె యీ విశ్వములోన
 వాని బంటులు వీఁడు ! వాఁడెంతవాఁడో !
 మానహానియు నగు మన ముగిటిమేని
 నని వారలును దాను నావేళఁ గదలి
 చనె వేగ రెండుయోజనముల పొడవు
 నప్పు డాబాణు స్వప్నాంతరక్షునను
 దెప్పె నావిధమెల్ల శ్రీ చౌక్కవిభుఁడు
 నా భద్రుఁడపుడు చయ్యన మేలుకాంచి
 యా భక్తజనరక్ష ! యా లోకరక్ష !
 యా భవ్యసంచార ! యా కృతాచూర !
 నీ భక్తునకుగాను నీవు నీ రీతిఁ
 గట్టెలుమోచి యంగడివీధులందు
 నిట్లు వర్తించితే యిందుకోటిర !
 యని చాల చింతించి యా చౌక్కపతిని
 వినుతించినను గృపావేశుడై హరుఁడు
 నెసగంగ నీవును నీప్రొద్దె పాండ్య

వసుధేశు కడకేగి వానిఁ బిలిపింపు
 మనుము నీ వెఱుంగని మమతతో నిట్లు
 ననఘండా బాణభద్రాఖ్యుండు చెలంగి
 వినతుడై సౌందర్యవిభు నాత్మ నిల్పి
 జననాథు పాలికెఁ జయ్యనసోయి
 యెలమి నే వచ్చితి నింకఁ బల్లానిఁ
 బిలుపింపుమన రాజు పిలువనంపినను
 విడిదింటఁ గానక వెనవారు వచ్చి
 పుడమిశ ! కాశము పోఁజూలు రాత్రి
 సకలవాద్యములు నిశ్శబ్దముల్ గాను
 నొకప్రాద్దునను వాఁడు నూడనివాడె.
 చననేమి ! వానికెఁ జనుట యదేమి
 విధమన్న భద్రుండు వెన నిట్టులనియె
 మధురేశుఁ డాత్రిత మందారసురభి
 నాపాలఁ గలిగి నిన్నఁటిరేయి కట్టె
 మోపరియై వచ్చి ముగ్ధశృంగంక
 చూడవతంతుండు శోభితంబుగను
 కాడిన, వాఁడును భయపడిపోయె
 ననిన నారాజు నత్యాశ్చర్యమంది
 ఘనతరైశ్వరముల్ కడు వేగ నిచ్చి
 యేఱాంకధరునకు నీ లోకమునను
 బాణునివంటి సదృశుండుగలఁడె !
 యని సన్నుతించి సాష్టాంగముఁ జేసి
 జననాథుఁ డప్పుడు వయ్యనఁ దనదు
 పట్టవేనుఁగుడైనఁ బరగ నెక్కించి
 పట్టణమంతయుఁ బ్రబల నేగించి
 యిదియూది మాకొల్పు కెన్నఁడురాక
 మదనారి సర్వేశు మధురాపురేశు
 భూవరభేషరాద్యుత మహాచరితు
 శ్రీ చొక్కనాథు ౭ శ్రీతలోకనాథు
 నేవఁజేసుక శుభిస్థితి నుండు మనుచు
 భూ వర్యుఁ డంత నా పుణ్యపావనుని
 ననిసిన నాబాణుఁ డతిమోదమునను

జని సంభ్రమంబున సద్భక్తి గలిగి
 పౌండర్యనాథుని సన్నిధి యందు
 శందందగాఁ ప్రసంధ్యాకాలములను
 గీత్రబంధ సంగీతము లందు
 నా తాండవప్రియు నతిభక్తి గొల్చి
 శివభక్తి యందును స్థిరభక్తి యందు
 భవియెల్ల మఱి తను పుణ్యాత్మకడనఁగ
 నా మధురాపురి నా భద్రకుండు
 శ్రీమంతుడై యుండె శివకృప గలిగి
 తెలియ నీలీల సద్విసయము తోడఁ
 బొలుపొంద విన్నట్టి పుణ్యాత్మ రెల్ల
 నెసఁగి సంగీత సాహిత్యసంపదల
 మనుచుండు రెప్పుడు మధురేశు కృపను
 నలువొప్ప నిదియు పౌండర్యనాయకుని
 నలువదో లీల యన్నను మునీశ్వరులు
 ఘటజన్మ ! గజరక్ష కారణజన్మ !
 యటమీదిఁ చరిత మాకానతిస్తునిన
 నా వింధ్యదర్పాపహారి యామునుల
 కావలి చరిత మిట్లానతి యిచ్చెఁ

నలువదియొకటవ లీల.

దగ నంత పాండ్యభూతల నాయకుండు
 జగతి పాలింప నా సర్వేశుకృపను
 బాణభద్రుండు నా పార్థి వేశ్వరుని
 రాజుపునకుఁ బోక రాత్రిపగళ్లు
 నా స్వామిసన్నిధి నతిభక్తిగలిగి
 సుస్వరమునఁ బాడుచుండెడి వేళ
 నే పరాకునులేక నిందుశ్శ్రుతుడు
 నాపాట వినుచుండు ననురాగమునను
 జాలించి విడిదికిఁ జను వేళ లందు
 మేలైన సొమ్ములు మేటిటాకములు
 నశరీరి కాసులు నా బాణునకును
 పశుపతి తానిచ్చి పనుప నాతండు
 నవి తెచ్చి యమ్మి నిత్యాన్నదానము

శివభక్తులకుఁ బెట్టి వెలఁగు నెప్పుడును
 నీ లీలలోడుత నెఁసఁగఁగఁ గొంత
 కాలమ్మునకును బొక్కసము శోధింప
 సంతధనము లిరువాభరణములు
 నెంతయుఁ గానక నిచ్చులోఁ గలఁగి
 బండారములవారు భయపడి వచ్చి
 పాండీశునకు విన్నపము జేసి రంతఁ
 గావలివాండ్రను గట్టి కొట్టినను
 నీవిధమ్మును మాకు నెఱుఁగరాదధిప !
 పెట్టినముద్రలు పెట్టినట్లుండు
 నెట్లుపాయునో శౌందరేశుఁడే యెఱుఁగు
 ననుచు శ్రీ చొక్కవాథా ! నీవె యెఱుఁగు
 దని మొఱవెట్టిరి యందఱునపుడు
 నదికారణమ్ముగా నాభద్రునకును
 మదనారి యేమియు మఱి యీయలేక
 చింతింపుచుండెను శ్రీ చొక్కవిభుడు
 సంత నాపాతకుండటం బాడి నిలిచి
 యో పరమేశ్వర ! యో చొక్కనాథ !
 యీ పురి నన్యథా యెఱుఁగ నెవ్వరిని
 వెచ్చానకును లేదు వేగ నేమైన
 నిచ్చిరిషీంపవే ! యిష్టార్థఫలద !
 యని విన్నపముచేసి యాత్మఁ జింతించి
 తనయింటి కరిగి యెంతయు నిద్రపోవ
 వాని స్వప్నమ్మున వచ్చి యిట్లునియె
 నే నీకు గుడిసామ్ము లియ్యంగ వెఱతు
 మారైన బండారు ద్రోహమ్ము వలదు
 చారమరాజు మా సద్భక్తిపరుండు
 చీటి వ్రాసిచ్చెదఁ జెలిగి గొంపొమ్ము
 పాటించి యతఁడతిభక్తి మన్నించి
 వలసిన ధనముల వారితమ్ముగను
 వెలయంగ నిచ్చును వెసఁ గొనివచ్చి
 యిచ్చవచ్చినయట్లు లెల్లకాలమ్ము
 వెళ్ళమ్ముజేతుక వేడ్కలోనుండు

మని యానతిచ్చిన నవుడు మేల్కొంచి .
 వినుతించి యన్యుల వేడ నే ననిన
 మామాటఁ దోయక మఱి పోయి రమ్ము
 ప్రేమతో నని తనప్రియశిష్యునకును
 వరుస నిరూపమ్ము వ్రాసి యిప్పించె
 పరగంగ మా బాణభద్రుండు వచ్చె
 నతఁడు వేడినయంత యర్థమ్ము నిచ్చి
 యతనికి బంపుము శార ! యర్థమందార !
 యని యిట్లు విఖయించి యా యర్థి కిచ్చి
 నను స్వామి యాజ్ఞ నంతటఁ ద్రోయవలెనని
 యా నిరూపము శిరసా వహించి కొని
 మానిత సంతోషమాన నుండగఁచు
 నట్టి శారమరాజు నర్థితో నుండు
 పట్టనమ్మనకును భద్రకుం డరిగె
 నాచారు స్వప్నమ్మునందు విచ్చేసి
 యా చొక్కానాథుఁ డిట్లుని యానతిచ్చె
 మా నిజభక్తుండు మా పాతకుండు
 మా నిరూపముగొంచు మఱియు నీ పురికి
 వచ్చినాఁడతనికి వలసిన ధనము
 లిచ్చి వేగమె యిందు హితవుగాఁ జేయు
 మని యానతిచ్చిన నంత మేల్కొంచి
 తన ప్రథానులకు నెంతయు వేడ్కఁ జెప్పి
 యా పాతకోతము నా పుణ్యదరితు
 నీ పురమ్మునను మీరెల్లచో వెదకి
 పిలుడని వారి సంపిన వార లరిగి
 నలుదిక్కులను పట్టణమైల్ల వెదకి
 యొక చలివేంగ్రలూ నున్న బ్రహ్మత్తు
 నకుఁటిలచిత్తుని నటఁ బొడఁగాంచి
 వెనఁ జని వారలు విన్నవించినను
 వసుధేశుఁడప్పుడు వడి కాలి నడనె
 జనుదెంచుచున్న యా శారమరాజు
 గనుగొని తనయలంకారమ్ము లలర
 వీణ మీఁటుచును బ్రవీణత మొనసి

బాబుండు సౌందర్యపతి మీదఁ గొన్ని
 పాడుతున్న యా పాతకోతముని
 వేడుక నా రాజు వినతుండై మ్రొక్కి
 యెందుండి వచ్చితి రిందుల కనిన
 సౌందర్యనాథుని సన్నధినుండి
 యరుగుదెంచితిమని యా నిరూపమ్ము
 తరగ నా చారభూపతి చేతి కిచ్చె
 నా నిరూపమ్ము మహా భయభక్తి
 చే నమకొని తన శిరసునఁ బూని
 భద్ర మాతంగమ్ముపై నుంచి బాని
 భద్రుని సకల సంభ్రమములు మెఱయఁ
 దన నగరికిఁ దెచ్చి తగ గారవించి
 యనుపమ సింహాసనాసీనుఁ జేసి
 భక్తితోడుత నర్హపాద్యాదు లిచ్చి
 భుక్తి కాలాంతరంబున విందువెట్టి
 తనదు వైశ్వర్యమంతయు వేడ్క నిచ్చి
 యనఘాత్త నీవుండు మనఁగ నే వెఱతు
 ననుచు నా రాజు సాష్టాంగమ్ముఁ జేసి
 నను భద్రకుండు నానందమ్ము నొంది
 ద్రవ్యమైకాని సౌందర్య నానలిని
 దివ్య వస్తుభల నేదియు ముట్ట ననిన
 నధిపతి తనదు బండారమ్మునుండి
 యధికధనమ్ములెన్నైనఁ దెప్పించి
 తన మనుష్యులచేతఁ దనియ కెంతేని
 ననఘాత్తుఁ డతివేడ్క నంపిన నతఁడు
 రాజశేఖర ! మైరిరాజరాజీవ
 రాజ ! చారమరాజ ! రాజదేవేంద్ర !
 త్యాగమ్మునందుఁ బ్రతాపమ్మునందు
 భోగమ్మునందు సత్పుణ్యమ్మునందు
 నిను బోలగలరె ! యీ భిలభూపతులు
 ఘన చొక్కనాథుని కరుణ వర్ధిల్లు
 మని భద్ర యావకుండతని వీడ్కొనుచు
 మనమున రంజిల్లి మధురకు వచ్చి

యా ద్రవ్యమంతయు నా చొక్కనాథు
 పాదాల సన్నిధిఁ బటపించి మ్రొక్కి
 దేవ యీశ్వర సర్వదేవతారాధ్య !
 పావవోజ్జ్వలగాత్ర ! పవనాత్మనేత్ర !
 యో భక్తజనరక్ష ! యోవ్యక్త వరద !
 యోభక్తమందార ! యో కృపాపార !
 శిక్షిత ప్రతిపక్ష ! శ్రీ విరూపాక్ష !
 పక్షివాహననుత పరమ మహేశ
 పరమేశ ! నీ నిరూపముగన్న యపుడె
 శరనున భరియించి చిత్తముస్పృంగి
 కోరుటకంటె నెక్కుడు భనరాశి
 శారభూపతి యిచ్చి సాగించి యనిపె
 నీ యాజ్ఞఁ దలమోచి నీభిలలోకములు
 నా యుపేక్షుడును బ్రహ్మాది దేవతలు
 వరుసతోఁ గనుసన్న వర్తింపుచుండ
 నరులెంత నీదు నానతి నేయుచుండ
 నర్థ మింకొక్కరి నర్థింపకుండ
 నర్థులలోనఁ గృతార్థునిఁ జేసి
 నన్ను మన్నించితి నాభాగ్యమునకు
 నెన్నంగ సరియేది యీశ నీ కృపను.
 అని సన్నతులు చేసినంత నా స్వామి
 భనమెల్ల యెత్తి భద్రక ! గొంచుపోయి
 యంచిత వానధర్మాదులు చేసి
 నించిన వేడ్కతో నీవు నీ వారు
 నభిల కాలమ్ము పరావేక్ష లేక
 ముఖలీల నుండు మంచును వాని ననిపె
 నా పాతకుండు సాష్టాంగమ్ము జేసి
 యేవున భనమెల్ల నింటికిఁ దెచ్చి
 సతతమ్ము నీశ్వరార్చన చేసికొనుచు
 మితిలేని శివభక్తి మీఱి యాస్వామి
 నేవ త్రికాలమ్ము జేసి సౌందర్య
 పై వచనమ్ములు పాడుచునుండ
 బాహుద్య భూపాలుఁడా పురి ప్రజలు

నా పరావర్తనమైన యాస్వామి
 సంగయకణ్డె యంచామనోల్లాను
 సంగీత సత్తుని సౌందర్యమూర్తి
 తనభక్తుడైన విద్యావస్తువునకు
 ధన మిచ్చుటంచును దన నిరూపమ్ము
 నిచ్చి పంపిన దైవ మేయగమ్మునను
 నెచ్చోట నెఱుంగము నిది చోద్య మనుచు
 దనర సద్యః ఫలదాత యీ స్వామి
 యని వేడ్కఁ గొలిచిరి యభిలషానవులు
 నిది నలువదియొండు నిటమీది జరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార వినుఁడు
 ఋషుల కగస్త్యుండు రూపించినట్లు
 విషమసాయక వైరి విధమెల్లఁ దెలియ.

నలువదిరెండవ లీల.

మఱియును నమ్మహా మధురలోపలను
 బరగంగ నా భద్రపాతకోత్తముండు
 శ్రీ చొక్కనాథుని నేవ త్రికాల
 మాహాపురుషు నుండి యతిభక్తి గలిగి
 యా చారుడిచ్చిన యర్థమువలన
 నాచారపరత నిత్యాన్న వాసమ్ము
 జేయుచు శివభక్తి శీబుడై యతఁడు
 పాయని భాగ్యసంపన్నుడై యుండ
 నా పురి ప్రజలును నతని బంధువులు
 నీ పాతకుండిట్లు రెసంగువే వీఁడు
 నెన్నఁడు జూచిన నెల్లవారలును
 బిన్నుగా నీరసభావులై యున్న
 నా భద్రుండిట్లును సహిరాజకుండ
 లాభరఱుండు హాలాస్యవాసుండు
 శ్రీ చొక్కనాథుఁ డాశ్రితభక్తి గలిగి
 ప్రోచినఁ దమకేల పొక్కగావలయు
 ననుచు నప్పుడు ద్రిసంభ్యా కాలములను
 ఘననేవ నేయుట గాక నిత్యమ్ము
 నర్థరాతిరి యందు నతివేడ్కఁబాడి

యధేం చుధరుఁ గొల్తునని నిశ్చయించి
 యెన్నేని విఘ్నముఁ లెన్ని దుర్దశలు
 నెన్నేని బాధలు నెసఁగిన మదిని
 వినువక నాలుగువేళల యందు
 నసమాక్షు నగరికి నా ప్రాదే పోయి
 యే కాను జంత్రముఁ లెసఁగ వాయించి
 యాలాపములు గొన్ని యర్థితోఁ బాడి
 తనయంటికిఁ బోవు దనర నీరీతి
 ననుదిన వ్రతముగా నందు వర్తింప
 నగజ నాయకుఁడు గొన్నాళ్ల మీఁదటను
 దగ వీని భక్తిఁ జూతముగాక యంచుఁ
 గాలహటములీలఁ గాటుకకొండ
 పోలిక భల్లూకపుంజముఁ మాడ్కి
 భారుణి గగనమంతయు నేకమగుచు
 ఘోగాంధకార మొక్కుమ్మడిఁ బ్రబలి
 యులుముచు మెలుముచు నుగ్రమారుతము
 బిరుసుగా వినరుచుఁ బెళ్లపెళ్లధ్వనుల
 భీకరాకారమై పెనుమేఘ మడరి
 యే కార్జ్వలముగా నిలను వర్తింపఁ
 బడుపక్షి మృగజంతుపటలముఁ లెల్లఁ
 గుళలమై మేఠలకును వెళ్లలేక
 ప్రళయకాలమ్మని భయపడి జనులు
 కళ్లవళ్ల పడుచుండఁగా భద్రకుండు
 నా మహానిశి వేళ నా వాసలోన
 నా మహామధురేతు నాత్మ భావించి
 కాలిసంజ్ఞలనై మార్గముఁ జూచికొనుచు
 హాలాస్యపురవాసు నాపద్వినాకు
 గుడి కేగుచెంచి యెక్కుడు భక్తినిష్ఠ
 నడలక నాదేవు సన్నిధి నిల్చి
 యేళ వాయువుచు నెప్పటికంటె
 యాలాపములుచేసి యా స్వామిఁబాడి
 మఱి నందికేశ్వరు మహనీయ మూర్తి
 పిఱిచి భాగమునఁ బ్రేమతో విలచి

ఏఁడు మహాధైర్యముతోడ
 య నాకాశము వీటిగి
 సఁజూలు ప్రళయసూరుతము
 వయ వచ్చె నయ్యెడఁ
 శ్వరు మహిమ గాకిట్టి
 దైను వినికి నే నెఱుఁగ
 స్వామి సాహస చరిత్రములు
 య మఖ గజవ్యాఘ్ర ?
 సహరణ గీత ప్ర
 వాడుచు బ్రమయక యుండెఁ
 గము తంత్రులు సడలి
 ము వణకంగఁ జొచ్చె
 రియింప కా దృఢవ్రతుఁడు
 ధ్యానమున నిలిసి
 ఁడ నా కళియంజివిభుఁడు
 జాల విస్తయంబంది
 లిగినయట్టి పుణ్యలకుఁ
 చెంద భయపడు ననుచు
 మ్మ కాసతియిచ్చి
 చ్చటికి వేంచేసి
 ర్చుండి పాడు నీవనుచు
 గ్గఱ ఫలకయు నిచ్చె
 ప బద్ధాసనుండగుచు
 పండు సతివేడ్కఁ బాడె
 రియై నెమ్మది వినుచు
 ఁడ దృశ్యుడై చనియె
 ద్రోదయంబయ్యె నక్షత్ర
 కనుపె జాతెఁ జీకట్లు
 ములేక కాంతిసౌంఢ్యి
 న్నెల జగమెల్లఁబర్చె
 ంభద్రదాఖ్యుడవ్వేళఁ
 ఁడ సౌందర్యనాయకుని
 ముగాఁగఁ జేహరి ననుచు

భావముల్లోపలఁ బ్రమదమునొంది
 జయ్యన నాస్వామి సన్నిధికరి
 నైయ్యముతో మ్రొక్కి నిలిచి యోజేవ !
 కమలానుజోత్తంస ! కమలోదరాత్మ !
 కమలాసహస్రత్య ! కమలకపర్ది !
 కమలాశ్మలోచన ! కమలార్చితాంఘ్రి !
 కమలకమలవైరి ! కమలాత్మనయన !
 కమలాత్మజామిత్ర ! కమలకళత్ర !
 కమలాస్యదేహ పట్కమలాదిగేహ !
 కందర్పభసితాంగ ! కరుణాకటాక్ష
 సౌందర్యనాయక ! సౌందర్యనిలయ !
 యని యివ్వభక్తున నభినుతులచేసి
 కనకపీఠముగొంచుఁ గడువేడ్క తనదు
 మందిరమున కేగి మఱియు నీరితి
 సౌందర్యపతి నేవ చాలఁజేయుచును
 జంగమాచాధన సరవినేమఱక
 పొంగినవేడ్క నప్పురములోపలను
 నాభద్రపాఠకుం డాస్వామికృపను
 సౌభాగ్యవంతుడై చాల వర్దిలై
 నిదియు నలువదిరిండు నిట మీదిజరిత
 ముదముతోఁజెప్పెదమునులార ! వినుఁడి
 యనుచుఁ గుంభోద్భవుఁ డా మునీంద్రులకు
 సంతోషచిత్తుడై సరవి నిట్లనియె.

నలువదిమూడవ లీల.

తరగంగ నాభద్ర పాఠకోత్తముఁడు
 తరమపుణ్యాత్మఁడీ భాతిని గొంత
 కాలమ్ము శివభక్తి గలిగి వర్తించి
 సాలోక్యగతి నొందె సౌందర్యకృపను
 నాతని నిజపత్ని యతిపుణ్యసాధి
 పాత్రివ్రతాచార భవ్యసంచార
 తనభర్తృవర్తన దప్పకయుండ
 దినమును నా మహాదేవ సన్నిధికి
 నడచుచు నెపుడు గానము నేయుమఱియుఁ

సజాతిధర్మమునలన
 : బాంధీని కొలుపుకుఁజోయి
 యె బాడుచు నివ్వధమునను
 మ్మిట్లు కొనసాగుచుండ
 కనాఁడు నా బాబువనిత
 కొలుపునే కాంతమువేళ
 గానము నేయుచున్నంత
 జా మోహతిశయము
 దిని వికారమునొంది
 తిల గోరితయ్యాతలమునకు
 మ్మంచుఁ బలికె నావిభుఁడు
 శివపడు మనస్తాపము నొంది
 యనుచు నాయవనీకుఁ జూచి
 యూమాట నావీనులకును
 సూదులు జొన్నచొప్పయెద దలఁప
 రాభర్త దక్క నన్యలను
 తోఁబుట్టు నై చూతుగాన
 కాభుని చరణములైన
 మాట లింపుగ నాకు ననిన
 సుండు నామాట వినుచు
 యప్పు డుల్లములోనఁ దలఁచి
 ప్పడు బల్కిచేసెద నన్నఁ
 నాస్వామి చేకొని యానవెట్టె
 దతోక్తము నాత్మలో నునిచి
 యానెను నింటి కపుడాత్మఁ దలఁచి
 బ నీయుంతి భంగవెట్టుంగ
 పక్షులమె నెవ్వగ బొందననుచు
 నారాజు నా ప్రొద్దె తానెంచి
 దగ మింపగాఁ బాడునట్టి
 కొకతెఁ దెచ్చుని యూడ్చిగంపు
 కంఠె నెవ్వరు గానకుండ
 జోయి వాడట కుత్తరమునఁ
 నావేళ మెచ్చగఁ బాటకొక్క

నెరయోధ యైనట్టి నీరజగంధి
 నరసి తోడ్కొనివచ్చి యాపాండ్యవిభుని
 ముందరఁ బెట్టిన మోడ్పుగేలమర
 సుందరి యపుడు సంస్తుతిచేసి మించి
 వసుధేశ ! నన్నీ పవల్లాళటంచు
 వెసఁ బ్రసిద్ధముగాఁగ వేడ్కఁ జెప్పదురు
 మఱియుఁ బంచమ షడ్జమశ్రుతులేర్చి
 యరువదినాలుగఁ నాలాపములును
 దానముల్ మంద్ర మంధ్యమతారకముల
 నేనె పాడఁగ నేర్తు నిఖిలమ్ములోన
 ననుచుఁ గూర్చుండి చయ్యన శ్రుతిఁగూర్చి
 మనుజేంద్రు నెదుట విస్తయముగా నపుడు
 సత్తస్వరమ్ముల జాడల నాత్త
 తాపముగాఁ బాడె నందఱు వినఁగఁ
 దడయకప్పుడు పాండ్యధరణీశ్వరుండు
 కడుమెచ్చి దానికిఁ గట్టుంగ నిచ్చి
 యత్తఱి నందున్న యాబాణభద్రు
 నుత్తమాంగనఁ జూచి యోసాధిన్వీని
 నీపవల్లాళతో నీడుగా మించి
 నీ శక్తిఁబాడంగ నేర్తువే ! యనిన
 నామె యిట్లనిపల్కె నాచౌక్కనాథుఁ
 తామహేశ్వరుండు నాయాత్మ నుండంగ
 నాకెదురెవ్వరు నరనాథవంద్ర !
 ప్రాకటమ్ముగమించి పాడెదననిన
 నాపుడు నారాజు నట్లకాకనుచు
 నావచ్చినట్టి గాయకురాలి సంత
 విడిదికిఁ బొమ్మని వీడ్వమ్ము లిచ్చి
 బడిబడి భూషణాంబరములిప్పించి
 యంపి యా బాణభద్రాంగన నింటి
 కంపఁగాఁజూచి యిట్లని యానతిచ్చె
 కడఁగి నీవామెతోఁగ గడుబాట తోటు
 వడిన నేమోడిన భావమ్మునుమ్ము
 కావున నెఱిఁగి లోఁగక దానిగలువ

గావరె నంచు నక్కడ వాక్కు నొకటి
 మనమున నొకటిగా మానవేశ్వరుడను
 ననుపంగఁ దలఁప నాయతివ యిట్లునియె
 వసుధేశ ! నేఁ బ్రవ్రత నాదు నేని
 వెన నొక్కతప్పు నే వెరవునలేక
 మధురాపురీశ్వరు మదిలోన నిల్చి
 యధికత నీదు సాగుర్థమువలన
 నీడ నీసముఖాన నెల్లరుమెచ్చఁ
 బాడి గెల్పెదన నీపాదములార
 యనిన నాభూపాలుడౌ సాధ్వీఁ జూచి
 యొసరంగ నట్లినేయు మటంచుఁ బలికి
 యౌరాత్రి యీశవల్లభానమునకు
 పారులఁబి మనముఖాన రేఖ
 పటతెంచి యాబాణభద్రుని యింతి
 వెఱవక డగ్గరి వెన వాదు జేసి
 వెనుకదీయక దాని వీడంగఁబాడు
 మనుచు నానతిఁబుచ్చి యంపినఁబోయి
 యావిధంబంతయూ నటఁ జారులనిన
 నా వారవనితయు నట్లకాకనియె
 నంతట మఱునాఁడు నాబాణభద్రు
 కాంతాశిరోమణి గానమ్ము నేయ
 భూకాంతు సమ్ముఖంబునకు నేతెంచి
 చేకొని వినుతింప శీఘ్రంబై యెప్పు
 డా యీశవల్లభు నాశొల్పు కరిగి
 యాయుంతిఁజూచి యియ్యెడను నాతోడ
 గానమ్ము నేయంగఁ గడగు మటంచు
 నానావిధప్రసాద నయ మింతలేక
 నానీతి బాణునినాడ నాయుర్వు
 రందును వాదమ్ము లధికమ్ముగాఁగ
 నందందఁ గల్గు టా యవనీశుఁ డాత్మ
 నత్యంతసంతోషితానందుఁడగుచుఁ
 బ్రత్యుత్తరమ్ముగాఁ బరై వాక్కునను
 మీకు వాదంబేల మీరు నావల్కు

చేకొనుడనిరాజుఁ జెప్పెరఁ జేర
 రమ్మంచుఁ బాఠకులార ! మీరిపుడు
 సమ్మతిఁ బాడంగ సరవి నెవ్వారు
 పాటమించినవారు పాటించి మించి
 పాట కోడిన వారిపై నెక్కుడనిన
 నదియట్లుకానిమ్మటంచు నారాజు
 నెదుట నేమించి యా యీ పవల్లాలు
 నాడ నాసభవార లందఱు వినఁగఁ
 బాడెను దననేర్పు పాటించి యంత
 నాపాట పాలించి యాపాండ్యవిభుఁడు
 నీపాట యేపాటి నీపట్ల యిందుఁ
 బాడు మిక్కిడికవి పాపములేవినఁగ
 వేడుకతో నన్న వినుమని బాణ
 భద్రాంగనప్పుడు పాడె నావేళ
 భద్రమ్ముగ ననేకప్రపాదనాదముల
 నప్పుడా స్థానమ్మునందున్న బుధులు
 తప్పక వినియు వాతప్ప కిట్లునిరి
 యాకదంతాధీశు కర్పితంబుగను
 గోకిలస్వరమునకును సాటిగాఁగ
 రాజువ మెచ్చంగ రసికత్వమునను
 రాణింప నీ కత్తివత పాట మించె
 నాకాంతపాట వయ్యన వింటి మిచట
 కాకస్వరంబిది కారాదు వినఁగ
 ననిన నాభూపాలుఁడా మాటలేల
 విన భీకరమ్ము గావించె వీనులకు
 నింపుగాఁ బాడె నా యీపవల్లాలు
 సొంపెసలార నిచ్చొమించె ననఁగఁ
 మాకొని రాజమతో ధర్మ యనుచు
 నాకాశ్రయందఱు నాత్మలో నెంచి
 యధిప ! మీయానతి యట్టిద యాను
 మధురవాక్యమ్ము లిమ్మహిఁ మించఁ బాడె
 ననిన యా మాటకు నాయీపవల్లి
 మనమున మార్చించి మఱి వారుమెచ్చ

నాకాణభద్రుని యతివ యంతటను
 దావ మనస్కుడై తలవంచియున్నఁ
 దలకొని పాండ్య భూతల నాభుడవుడు
 గెలుపొట మెవ్వరికిని గలదిందు
 నటుగాన మీమీగృహముల కరిగి
 తటుకున నందు నైతయు విశ్రమించి
 యెల్లి రేపాడి మీరిటకు నేతెంచి
 యెల్లరు వినుచుండ నిరివుగాఁ బాడు
 డంత మీకెక్క పీనాధిక్య మెల్ల
 నైతయు వేడ్కతో నేర్పఱిచెదము.
 అని రాజు పలుకంగ నట్లు కాకనుచు
 జనిరంతఁ దమ నివాసములకు వారు
 నారాత్రి యొక ప్రొద్దు నా కాణువనిత
 భోరునఁ దనమనంబున విచారించి
 జీతినాథుఁ డిట్లువేడ్కించె నాకీకను
 గతియేది దీనికే గతిగల దనుచు
 మానిని యపు డనుమానముమాని
 నానాభునకును నానందమ్ము గాఁగ
 పూని సహాయుడై పొగ డొందఁ బ్రోచు
 నానీపవనవాసు నామధురేళుఁ
 డరయంగ దిక్కు నాకతఁడై పో యనుచు
 నారేయి యాగుడి కతివేగఁ జోయి
 సరిలేని యాస్వామి సన్నిధి నిలిచి
 భరఁ జిక్క జాగిలి దండమ్ము వెట్టి
 లేచి చేతులు మోడ్చి లెక్కింపరాని
 వాచకస్ఫురణ నవ్యామాఝీ యపుడు
 వాసుకిహార ! గీర్వాణ విస్తార !
 వాసుదేవాబ్జ వర్ణితాకార !
 వాసిగా నిలఁ బత్రివతలలో నన్ను
 భాసురమ్ముగఁ జేయు కాణవాత్పల్య
 కాణభద్రుని పుణ్యభామను నాదు
 ప్రాణమ్ముగాచి నాపాట మెప్పించు
 తెలియంగ మీకృపాదృష్టి నామీదఁ

గలచెల్ల వారలకంటె దయార్ద్ర
 యారాజు నాపైని నాత్మలో నెపుడు
 దారుణంబైన క్రోధము గల్గుటెల్ల
 నీచిత్త మెఱుంగును నిఖిలాత్మవర్తి
 శ్రీ చౌక్కనాథ ! రక్షింపవే నన్ను
 నని విన్నవించిన నా స్వామి యంత
 వినువీధి వాణియై వెలచి కిట్లనియె
 నోసాధ్యి నిను నోడకుండఁ జేసెదను
 మాసన్నిధైన యీ మంటపమ్మునకుఁ
 జనుచెంచి యిరువురు సరవితోఁ బాడు
 డని యానతిచ్చిన నతిభక్తి మ్రొక్కి
 తనమందిరమున కెంతయు వేడ్కఁ జనియె
 మనుజేద్రదుండంత నా మఱునాఁటి రేప
 కడ వారి నిద్దఱు గడఁగి రప్పింప
 బడి బడి చారులఁ బంపి యాక్షణము
 హెచ్చు కొంచెము పెద్ద లేర్పఱించెదరు
 నని పక్షపాతమ్ము నాత్మలో నునిచి
 జననాథుడనిన నా సాధ్యి యిట్లనియె
 నరనాథ శ్రీ చౌక్కనాథు సన్నిధికి
 నరిగి యీ మంటపమ్ముందుఁ గూర్చుండి
 వెలయంగ మాపాట వింతు నచ్చోట
 గెలుపొటములు పరికింపు డయ్యెడను
 నదియునాకును జాలునన్న నారాజు
 పదపదం డెచ్చోటఁ బాడిన నేమి
 భావించి నిర్ణయింపగ నేమి గాక
 నావల నెవ్వారలనుచు నాస్వామి
 సన్నిధి మంటపస్థానమ్మునకును
 నన్నరనాథుండు నతివేగ నందుఁ
 గవుల విద్వాంసుల గాయకుల్ మృతు
 లవనిపాలుర మండలాధిశ్వరులను
 వేడుకఁ జొషష్టి విద్యలవారి
 నాడకు రావించి యీ పాండ్యవిభుండు
 నడ్డగింపఁగ రాని హంకారమునను

వొడ్డిలగమున నున్న తస్థునిఁ
 గొలువిచ్చి యుండి దిక్కులు మెచ్చి పొగడఁ
 బిలువ సంపెను వారిఁ బ్రేమఁ బాడఁగను
 సంత నామధురేతుఁ డాచొక్క విభుఁడు
 సంతతాసందుండు సౌందర్యవిభుఁడు
 తవణింపఁ గవట నాటక సూత్రధారి
 యవధానమతిని విద్వాంసుఁడై యందు
 కరిగి యారాజున కాశీర్వదించి
 గురుతింప నతఁడును గూర్చుండు మనినఁ
 దభుకొత్త నవటఁ బెద్దలలోన మించి
 వెలయంగ నచ్చోట విచ్చేసి యుండె
 నప్పుడు నాగాయకాంగన లిద్ద
 రప్పార్థి వేశ్యరుసగ్ర భాగమున
 కేతెంచి పాడి రాయురుపురిలోన
 నాతటి వింత గాయకురాలు నాత్త
 నిక్కముగా మెచ్చి నెమ్మిఁ బాటించి
 యొక్కడు జేసి నన్నెక్కించు రాజు
 నయముగా నంచుఁ దానము లేర్చి మఱియు
 భయమంది యప్పుడా పాదమస్తకము
 వలియింపుచును ఘర్తజలముల మేను
 దలకఁగ నోరను దడి యింత లేక
 కాక స్వరోక్తి గర్దవకంత యగుచు
 భూకాంతు సక్కుఖంబునఁ బాడె కొంత
 బాణభద్రుని పుణ్యభామ యత్తఱిని
 నేజాంకధరు మధురేతు శ్రీ చొక్క
 నాథుని మదినిల్చి నలువొప్ప మనుజు
 నాథుని యెదుట నందఱుమెచ్చి పొగడ
 గొలఁదైన ముతి గూర్చి శోకిలరావ
 ములఁ బాడె సౌందర్యమూర్తి కర్పితము
 గా బుధుల్ తగ శిరఃకంఠము నేయ
 నాపాణ భద్రాంగన ధికతానముల
 నప్పుడు విద్వాంసుఁడైన యాస్వామి
 తప్పక లేచి యాధరణీతుఁ జూచి

భూనాథ యీసాధ్వ పాలు పొందఁ జేసె
 గాన మిందుకు సరి గాన మియ్యెడను
 గాన మిక్కిలి మంచి గానలతోన
 గాన మీమెకు సాటిగా నెన్నరాదు
 అని సౌందరేశ్వరుం డానలించినను
 వినియు నారాజును విద్వాంసు లచటి
 కవులును సభవారు గాయకవ్రాత
 మపునపు నీసాధ్వ యనువుగాఁ బాడె
 నయమొప్పుఁ దుంబురు నారదు లట్లు
 జయము చేకొనె నంచు జనులెల్లఁ బొగడ
 నీమెను నీమెపై నెక్కింప వలయు
 నామె యీమెకు నోడు టది నిశ్చయమ్ము
 అని దృఢమ్ముగఁజేసి యీసామి యపుడు
 తను జూడఁ జూడనంతర్ధాన మందె
 నప్పుడు నమరులు నతిపుష్పవృష్టి
 గప్పిరంతటను వేడ్కలు మించఁ గాను
 నానభ వారెల్ల నద్భుతంబంది
 యీసాధ్వఁ డ్రబోవంగ నీమధురేశుఁ
 డీతఱిఁ గావ్యుడై యిటకు విచ్చేసె
 నాతఱి మనము పుణ్యాత్మలమైతి
 మరయ దైవ సహాయులైన వారలకు
 మఱి యనేకాపదల్ మగ్నమై సోపు
 నదిగాన నాస్వామి నాత్తలో నిల్చి
 పదిలమై సభమెప్పుఁ బాడె నీ వనిత
 యనుచును గొనియాడు నంత నాపాండ్య
 జనునాథుడంత నాశ్చర్యమ్ము నంది
 యూలొక నాథు లీలానందమునకుఁ
 జాలంగఁ బులికితోజ్జ్వల గ్రాతుండగుచు
 బరిపూరితానంద బాష్ప పూరములు
 దొడరంగ నతివేడ్కతో నాత్మ నలరి
 యీ సౌందరేశ్వరు కధికమ్ములైన
 భాసుర సద్భక్తిఁ బ్రస్తుతుల్చేసి
 మఱియు నాసాధ్వని మన్నించి యపుడు

యుగ్రునిఁ జూచిన యత్తమాంగనపు
 నీ భాగ్యమునఁ గాదె నీపాటు వినఁగ
 నీకుండు వేంచేసె నీపాలఁ గలిగి
 యనుచు నాబాణభద్రాంగనఁ బిలిచి
 మనుజేంద్రుఁ డా వింతమగువచ్చె నంత
 నక్కడ సభవార లందఱుఁ జూడ
 నెక్కించి పురమెల్ల నేగించి యామె
 సహజ పతివ్రతాచారము లెంచి
 బహుళ సద్భూషణాంబరము లిప్పించి
 కొనియాడి నీవు నాకొలుపున కింక
 ననయము రావలదా దేవు నెపుడు
 నేవింపుమంచు నా ధీతి పాలకుండు
 నా వనజాక్షీనినతివేడ్క నంపి
 శ్రీ చొక్క నాథుని నేవించి మించి
 ప్రోచె నాహాలాస్య పురరాజ్య మెల్ల
 నంత నాయింతి యత్యంత మైనట్టి
 సంతోష ముప్పొంగ సౌందర్యనాథు
 సన్నిధికిని బోయి సద్భక్తి మ్రొక్కి
 కరములు మొగిచి శంకర ! మహాదేవ !
 కరిదైత్యహరణ ! భాస్కర చంద్రనయన !
 కరివక్త్ర జనక ! దిక్కరి వినూనాంక !
 కరిరక్షణార్చిత ! కరిరాజ వరద !
 పాతకకులములలోఁ బాటించి నన్ను
 మేటిగా వించితే ! మీసధ్వజారి !
 యని సన్నుతించి సాష్టాంగము జేసి
 తన మందిరమున కెంతయు వేడ్క నరిగి
 పతిభక్తి సౌందర్య పతిభక్తి గలిగి
 సతతము జంగమార్చనలు నేయుచును
 నాపురి వారెల్ల నౌనని పొగడ
 నాపురమ్మన నుండె నాపుణ్యసాధ్య
 యిదియు నల్పది మూఁడు నిటమీఁది చరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార ! వినుఁడి
 యనుచు సన్నుతులతో నాయగమ్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె

నలువదినాలుగవ లీల

ఆ మహామధురపురాధీశ్వరుండు
 కామిత ఫలదుండు కంతుసం హరుండు
 శ్రీ చొక్క నాథుండు చిన్నయాత్మకుండు
 వాచామగోచరవర్ణుండు సర్వ
 మంగళారమణుండు మఱి యొక్కనాండు
 నంగయకజ్జెమ్మ కతిరయమ్మనను
 జ్ఞానోపదేశమ్మ గాఁ గొన్ని కథలు
 నానతిచ్చెను స్వామి యవధానమతిని
 జగతి సృష్టి స్థితి సంహార కర్త
 యగుట గాల్చినఁ బరాకయ్య నాయెడను
 చా నానతిచ్చు నధ్యాత్మ మంతయును
 వాయక తెలిసెనో పరికింత మనుచు
 నా కథావృత్తాంత మాద్యంతములును
 మాకుఁ గ్రన్ననఁజెప్పు మా యన్న నంబ
 యంబరకేశ ! దిగంబర యీశ !
 యంబర మణి సహస్రాంశు శ్రుకాశ
 శంబరారిధ్వంస ! శశికళోత్పంస !
 యనువుగా విననైతి నజ్ఞానమునను
 నను వంటి బుద్ధిహీనతచేత మఱచి
 దేవ ! సర్వాపరాధిని నన్ను గరుణ
 భావించి యీసారి బాగుగాఁ దెలియ
 నానతిమ్మనిన నాహరుఁ డతిరొద్ర
 మానసుండగుచు నామగువ కీర్తునియె
 నతిరహస్యమ్మైన యధ్యాత్మకథలు
 నతివేడ్కతో నేము నానతీయఁగను
 భయభక్తియుక్తిఁ దగ్భావమ్ము నీవు
 రయముగా వినక పరాకైతిగాన
 శంబడిరాజన జలధితీరమునఁ
 బంబినవేడ్క మాపైఁ జిత్తముంచి
 యిమ్ముపొఁబూజించు నెలమి ధీమరుండు
 సమ్మతితోడ నా సద్భక్తవరుని
 కడుపునఁ బుట్టు మంగయకజ్జి వనఁగఁ

దడయకు మంచు గాత్యాయనిఁ జూచి
 సర్వేశ్వరుఁడు రోషసంయుక్తుడగుచు
 శర్వాణికిని దగ తాపమునిచ్చె
 నిచ్చిన విఘ్నేశుఁ డెఱింగి వేవేగ
 వచ్చి కోపమున నాస్వామి నీక్షించి
 యాదేవి భిన్నురాలై యుండఁ జూచి
 యాదేవ యిటు నేయు టుచితమే ! నీకు
 జ్ఞానసద్బోధ ప్రజ్ఞావంతులైన
 మానవోత్తములు ముమ్మారుగాఁ దెలియ
 వినికని యెఱుంగరు వెలది మాతల్లి
 యనఁగ నింకొకపారి యానతిమ్మనిన
 చతురత్వ లబలలు జడమతు లనక
 శపియించుటది మహాశ్చర్యమ్ము దేవ
 యని యగ్రభాగమ్ము నందున్నయట్టి
 ఘనతరాగమపుస్తకమ్ముల నెత్తి
 తుండమ్మనను బట్టి తోయధిమధ్య
 శాండమ్ములోన నాగ్రహమున వైచె
 వైచిన నాదంత వక్త్రునిఁజూచి
 నవ్వుచునుండెను నాచొక్కవిధుఁడు
 మఱి పఱ్ఱుఖుఁడు వచ్చి మధురేశుఁ జూచి
 కరమగ్రమునను భీకరముగా నిల్చి
 యలవడఁ బరమ రహస్యాగమములు
 దెలియంగ జ్ఞానోప దేశము నేయు
 వేళఁ బరాక్షైన వివరించి వెళ్ళు
 జాలుటగాక యాజాలికు నందు
 మాతల్లి నటఁ బుట్టుమని యానలీయ
 నీతియే యని చాల నిందించి శిశుని
 హస్తమ్మునందు వినయస్తమియన్న
 పుస్తకమ్మునుదీసి పోఁచార వైచె
 వైచినఁ గనుగొని వడిఁ గోతమెసఁగ
 నోరి ! దురాచార ! యోరి దుష్పాత్త !
 యూరితి నీగర్వ మేమి యిందునకు
 నీ యూరికోమటి యింట జన్మించు

మీయని శపియించి యీశ్వరుడంతఁ
 దనయుని నారీతి దండించి పనిపి
 పనిఁబూని యీ ద్వారపాలుడైయున్న
 నందికేశ్వరుఁ బిల్చి నన్ను నీరీతి
 నిందింప వీని లోనికేఁ బంపుటెట్లు ?
 నేకాంతమై యుండు వేళల మఱియు
 వాకిలిఁ జూఱనియ వలదంచు నిన్నుఁ
 గావలివెట్టినఁ గడు వీనినందు
 రా విడిచిన యపరాధమువలన
 బలుమత్స్యరూపమై బసవేశ మాకుఁ
 గలిగిన యాపుస్తకమ్ము లన్నియును
 జీర్ణమై పోకుండ శిరమునఁ బూని
 యర్ణవమ్మున నుండుమని శపియించె.
 అప్పుడా గిరిజా షడానన వృషభు
 లప్పరమేశ్వరు కభివాదనమ్ము
 గావించి మిక్కిలిఁ గనలి యారీతిఁ
 గావించురే కులకాంతాత్మజులను
 మాకును గలియేది మధురేశ ! యనిన
 శ్రీకంఠుడట దయాదృష్టి భావించి
 తరకాక్షి నిన్నును దనయగాఁ గోరి
 తిరముగాఁ గూర్చిన భీవరోత్తముఁడు
 సరిమురి వేడ్కతో సహరహమ్ములును
 నురువడి తపము నేయుచునున్నవాఁడు
 నది కారణమ్ముగా నతని గర్భమున
 నుదయించి యచటనే యుండిన నేను
 వలవాడనై వచ్చి వలనుగా నిన్ను
 నలర వివాహహ దత్తుట నుండు
 వృషభేశ నీవును విషధి వర్తింపు
 యుషయాప మపుడు సూక్ష్మప్రాప్తముగను
 నిను గుమారునిగాఁగ నిజభక్తితోడ
 ఘనముగా నానెట్టి కడుగోరు గాన
 నేనాని ! నీవు నానెట్టికేఁ బుట్టి
 పూని శ్రీఘ్రమున విముక్తుండ ! వగుమి

యనిచొక్కనాథుండు నానతిచ్చినను
 జని వార లారీతి జనియించి రంత
 సంగయకణ్ణెమ్మ యా దాశవరుని
 యంగన కుదయించి యధికలావణ్య
 ములచేత ముజ్జగిస్తోహిని యగుచు
 వలవాని యింటను వర్తిల్లుచుండ
 వసజాక్షి కపుడు యావనప్రాయమైనఁ
 వనతండ్రి యప్పడా తనయను జూచి
 యీ సుందరాకార నీ శోభనాంగి
 నీ నైకత్రశోణి నీ యబ్జపాణి
 నీ కంబుకంతిని నీ తలొదరిని
 నీ పాటలామోద నీ తనుమధ్య
 నీ పల్లవాధర నీ లతాతన్వి
 నీ చకోరాక్షిని నీ చంద్రముఖిని
 నా చొక్కనాథుని యంతవానికిని
 నిత్తుగా నొరులకును నియ్య నే ననుచుఁ
 జిత్రమ్ములొపలఁ జెలఁగుచు నుండె
 నప్పు డామధురేశుఁ డాదేవిఁ బాసి
 కప్పయ్యో మోహాధికమ్ముచే మేను
 తెలతెలఁ పాటఁ కుత్తిక నెచ్చుటై
 తలయేఱు పుట్టెను దాశమ్మువొడమె
 జడగట్టె నెఱులును సగమాయె వొడలు
 నడర నెమ్ములు తోలు నయ్యోదేహమ్ము
 నీ రీతి తోడ నెంతేనియు వగల
 మారసంహారుఁడా మారుని పారిఁ
 బడలేక నపుడు శంబడియాపు దాల్చి
 కడువడిశోడ నక్కడికి విచ్చేసెఁ
 దనమామ యతని సౌందర్యమ్ముఁ జూచి
 మనసిజాగెల్పిన మాడ్కినున్నాఁడు
 వీఁడెవ్వఁడో యని వేడుక పడుచు
 వాఁడ నీవెవ్వరి వాఁడవో యనిన
 జాలారివాఁడను సౌందర్యనాథు
 పాలనే యుందును విరగ నాకేరు

చౌక్కండందురు నన్నుఁజూచితి లేని
 చిక్కఱ్ఱ నాచేతఁ జిక్కిన జలధిఁ
 గల యెట్టి తిమితిమింగిలముల నైన
 వలగొని యీవలావల నేయఁ గలను
 పడుచు నిచ్చితివేనిఁ బరిణయం బాడి
 కడువేడ్క నీయొద్దఁ గలనియుండుదును
 ననినఁ బ్రియంబంది యీ దాశవరుఁడు
 తన తనయకు వీఁడు దగినవాఁడనుచుఁ
 దలపోసి యప్పుడాతని కిట్టులనియెఁ
 గలదిందు జలధిలో ఘనమత్స్య మొకటి
 యదియును మిగుల ఘోరాకార మగుచు
 నుదధిలోఁ గల జంతువుల నెల్లఁదినుచు
 నెంతేసి వలవార లెందఁజేసియును
 బంతఱ్ఱ లాడుచుఁ బట్ట వచ్చినను
 ద్రుటితమై వలలు తుత్తునియలు చేసి
 తటుకున వారలఁ దఱిమి దాఱుచును
 నోడక నెంతేసి రోడలనైన
 దోడలఁ బగులంగ దాఱినరీతిఁ
 జలుమాటు చిక్కక ప్రబలి వర్ధిల్లు
 బలుశక్తి నామీను బట్టెదవేని
 నీకు నీక్షణమున నిక్కఱ్ఱగాను
 నాకూతు నిత్తు నెంతయువేడ్క ననిన
 నతఁడట్లుకాకని యతిసంభ్రమమునఁ
 జతురత నొకవల సవరించె నంత
 మునుకొని భవబంధములు ముట్లువేసి
 మొనసి యాశాపాశములు త్రాళ్లుజేసి
 మాయాంధకారమ్ము మఱి వలగాఁగ
 మాయావి తానునై మధురేశ్వరుండు
 వల బుజమ్మనవెట్టి వలిమల పట్టి
 వలన నావలరాజు వలఁ జిక్కినట్లు
 వలవారితోడ నే వలన నామీను
 వలనుగానున్నది ! వలఁజెప్పు డనిన
 నా దాశులందఱు మారునిఁదోడ్కొనుచు

మోదన్ముతోడ సముద్రము కరిగి
 పారీసయాపమై ఒసవేశుడున్న
 యారాభుఁ జూపిన సంతట వృషభి
 యాసపాత్రుండొక్క యాసపాత్రము
 చా నెక్కి వార్ధి మధ్యచ్ఛన కరిగి
 గుఱివెట్టి సుట్టి పాగురి వైచి పట్టి
 దరిఁ జేర్చెఁబట్టు టండఱికిఁ జూపట్టు
 నాధీవరుండైన యాశౌండరేతు
 సాధించి యీమీను జలధిమధ్యమునఁ
 బట్టె నీతండని ప్రహరిగాఁ దన్ను
 జాట్టుముట్టుక వేగఁ జూడ నందఱును
 మస్త్రకాగ్రమున మహితసుజ్ఞాన
 పుస్తకములఁ జాల బూసుకయిందె
 నపుడు సహస్ర దంష్ట్రాకార ముడిగి
 యుపమింపరాని దేహెలాన్నతిఁ దాల్చి
 నందిరూపమున నందికేశ్వరుఁడు
 నందివాహనున కానందక్తుతోడ
 వందనక్తులుజేసి వాసుకి హరు
 ముండఱ నిలుచుండి మోక్షుగే లమర
 శర్వ ! శర్వాణీశ శర్వాణిరమణ !
 సర్వేశ ! సర్వజ్ఞ సర్వసంపన్న !
 సర్వాపరాధినిఁ జాల మన్నించి
 పూర్వవైఖరి నన్నుఁ బ్రోవవే ! దేవ
 యని సన్నతులునెయ నా ఒసవేశ్వ
 రుని గరుణించి యాగోహణుండగు చు
 నలువైన కంఠక్తు నాగకుండలము
 తెలుపు నలుపును వైన దివ్యదేహక్తు
 ముక్కన్ను డమరుకంబును భూతిఁ దాల్చి
 చొక్కనాభుఁడు వేడ్క సూతు నింటికిని
 విచ్చేసె మునులెల్ల వినుతులు నేయ
 నచ్చేరువంధి వియచ్చరుల్ చూడ
 నచ్చటి కేగి దాశాధీశ ! మాకు
 నిచ్చెద నన్నట్టి యింతి యేదనిన !

దాశేశ్వరుఁడును సదాశివు కవుడు
 దాసి యెంతేనియు దండముల్ వెట్టి
 యతిదయం డతి వేడ్క నతిరయమ్మునను
 మితి లేని సంస్తుతుల్ మిక్కిలిఁ జేసి
 హరహరా ! యేను గృతార్థుండ నైతి
 ధర మాకులము పవిత్రమ్ముగాఁ జేసి
 పరిణయింపఁగవలె పరమాత్మ ! యనిన
 హరుఁ డట్లుగాకని యాసతి యిచ్చె
 నాతఁ డప్పుడు పరమానందమంది
 సూతవర్యుఁడు మహాస్తుతులతో నవుడు
 హరి నీలరత్న మధ్యాలకాపార
 సరస రాజీవ కేశర శ్రేతగంధి
 మదకరి కుంభగమన కుచయగళ
 విదిత రాకాచంద్ర బింబాధరోష్ఠ
 సలలిత యరుణాబ్జ సత్పాద గంధి
 కలిత విద్రుమ లతాకాంతి తన్వరి
 నంగయ కణ్ఠేష్టు ననుదిన సర్వ
 మంగళాలంకార, మహనీయ దివ్య
 రత్న పరిష్కారరాజిత దేహ
 సూత్న సౌందర్య, తనూజను దనదు
 కులమువారెల్ల సంకులముగాఁ జూడ
 జలచరాధీశుఁడా జలధారునకును
 తత్కులాపారమ్మ తప్పకయుండ
 నుత్కిర్ణ ఘనమాన సోల్లానుఁ డప్పుడు
 నా రాజధరునకు నర్పించె నంత
 నా రీతితో వివాహంబయె నంత
 నా ధీవరుఁడు వచ్చి యతిమోదమునను
 మాధుర్యపతికి నమస్కృతుల్ చేసి
 యో భక్తవత్సల ! యో భక్తవరద !
 యో భక్తమందార ! యో కృపాకార !
 గుణుతుగాఁ గుమ్మర గుండయ్య భక్తి
 కిరపుగా శివలోకమిచ్చిన వేల్పు !
 మడితాలు మాచయ్య మన్నించి యవుడు

నుడుగక సాయుజ్యమొసంగిన వేల్పు
 మఱిమెచ్చి పెట్టని మారభక్తునకు
 పదిలమ్ముగాఁ బరంపద మిచ్చు వేల్పు !
 జాతి భేదములేక సకల జీవులను
 భాతిగా రక్షించు భక్తమందార !
 పరమేశ మీపాద పద్మముల్ గంటి
 పరగంగ నా జన్మ పాపనంబయ్యె
 హింసావిచారుండ హింసమానమండ
 సంపారలొలుండ జడవర్తనుండ
 నా వారిలోన సన్మానమ్ముజేసి
 శ్రీ విశ్వనాథ ! రక్షించితే నన్ను
 వని సన్నతులునేయ నతని మన్నించి
 యసహత్తుండవు సంతతాన్నదానుండవు
 శివభక్తిపరుండవు చిరభక్తి నీదు
 నువిదయు నీవు నవ్యోన్మచిత్తమున
 జంగమారాధన సద్భక్తిజేసి
 సంగతిఁ బుత్రవాత్సల్యులై యెపుడు
 తోరుచుందురు గానఁ గొమరొప్ప నీదు
 దారకుఁ బుత్రిగాఁ దగ నుదయించి
 యంగయకణ్ణ మియ్యడ నుండగాను
 బొంగిన వేడ్క నింపుగను గైకొంటి
 నని యానతిచ్చుచు హాలాస్యవిధుండ
 ఘనముగా వారికిఁ గైలాసపదవి
 నా దంపతులకిచ్చి యతి సంభ్రమమున
 నా దేవి నటఁ దన యెడమభాగమునఁ
 గోరికతో నిల్పుకొని యతి వేడ్క
 గోరాజగమనుఁడా గోరాజు నెక్కి
 మధురకు విచ్చేయ, మఱియు నా యంబ
 యధిక సన్నుతులతో నా స్వామి కవుడు
 దేవ ! ముజ్జావోపదేశమ్ము నాకు
 భావించి యానతి ! పరమాత్మ యనిన
 గుఱుతుగా నుత్తరకోశంబ యనెడి
 పురమున నరువది ముగురు భక్తులును

జ్ఞానోపదేశమున్నై మమ్మ గోరి
 యూనిన తపము నేయుచు నున్నవారు
 వారికి నీకును వరుస నప్పురము
 జేరి యందానతిచ్చెదము మేమనుచు
 నా పురమున కేగి యా భక్తులకును
 నా పార్వతికిని దివ్య జ్ఞానబోధ
 యగణితముగఁ జాల నానతియిచ్చి
 తగ నందఱికినిఁ బుస్తకముల నిచ్చి
 యా యంగయర్ కణ్ణియమ్మ సౌందర్య
 నాయకుండును సదానందాత్ములగుచు
 హాలాస్యపురమున కరిగి సంతోష
 కేళి నుండిరి యంత ఖేచరులెసఁగి
 హరునిపై నత్యంత హర్షముతోడఁ
 తోరిఁ బోరిఁ గురిసిరి పుష్పవర్షములు
 వలగొని యీ లీల వర్తించు నెపుడు
 నిదియు నల్వదినాల్లు నిటమీఁది చరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార ! వినుఁడి
 యనుచు సన్నునులతో నా యగస్త్యండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లునియె.

నలువదియైదవ లీల.

మఱియు నా పాండిడు మధురాపురమ్ము
 నొరపుగాఁ బాలింపుచున్న యత్తఱిని
 నరయ నా దేశమునం దొక్క వెలమ
 కులసతి యందును గోర్క లింపెసఁగ
 గాంచెఁ బన్నిద్దఱ ఘనుల నాత్మజుల
 నంచిత సౌభాగ్యు లధిక విక్రముల
 వారలు రూప యావనములతోడ
 మీఱి యా దేశాన మెలఁగి వర్తించు
 తఱిని వారల తల్లిదండ్రులు నమరఁ
 బురి కేగిరంత నప్పుడు నా కుమాళ్లు
 తగమించి మఱియును ధాన్య సంపదల
 పొగడొంద కొన్నేండ్లు పూజ్యులై యుండి
 రంత సంపదవోయి యధిక చారిద్రవ్య

మొంత విభ్రాంతిచే మింప నూహించి
 యన్యదేశము కేగి యందఱు గూడి
 యన్యథా గతిలేక హరికులగుడు
 దుక్కిచేతను బ్రబలి దొరతనమునను
 నక్కడనుండిరి యాత్మ శోభిల్లి
 సంతట నొకనాడు నా యరణ్యమున
 కెంతయు వేటగా నెల్లరు నేరి
 యందు శాపానుగ్రహమున మించి
 పొందుగా నొక మానిపుంగవుం డవట
 నధిక ధ్యానారాధుండై యొక్క పాదను
 విధుజూటు మది నెంచి వేడ్కతోడ దపము
 నేయుచున్నంతటఁ జేరి యా ఋషిని
 రాయిడి వెట్టుచు రభసముతోడ
 మిన్నంది మ్రోయుచు మించి గర్వమున
 పన్నిదఱుపుడు పప్పట్లు దట్టుచును
 హాస్యము నేయుచు నతని ముందటను
 లాస్యము లాడుచు లాగున నుండ
 నప్పు డా మునిసింహుఁ డాగ్రహం బెసఁగ
 దప్పక వారి నందఱిఁ జూచి మీరు
 కడఁగి యీ భూమి వ్రక్కలు గాఁగ దున్ని
 కనుపు సాకుచు నున్న కష్టమానములు !
 కాన మీరేగి సూకరజాతి నొంది
 కానలఁ జరియించి కర్కటగర్భ
 మును బోలి చూతృవిముక్తి నందుదురు
 నని శాపమిచ్చిన యాక్షణమునను
 నరయ నా పన్నిదఱు అతిభీతులగుచు
 పరువడి వేవేగఁ బఱుతెంచి వచ్చి
 యా మునీశ్వరనకు నతిభక్తి తోడ
 వేమాలు నందంద వినుతించి మ్రొక్కి
 యో తాపశోత్తమ ! యో మునివర్య !
 భూతదయాసక్త ! భూతేశభక్త !
 యీ యపరాధము లెల్ల లోఁగొనుచు
 చూయందుఁ గృపకల్పి మమ్మ రక్షించు

మనుచు నందఱుఁ దన్నుఁ ప్రార్థించు నపుడు
 మనమున దయగల్గి మానిపుంగవుఁడు
 నగణితముగ వారి కాసతియిచ్చె
 నగరాజవాపుండు నయమున వచ్చి
 మీకును జన్నిచ్చి మించిన రక్తి
 ప్రాకటైశ్వర్యసంపన్నులఁ జేసి
 రక్షింప మనుజులై రాజ్య మేలెదరు
 మోక్షార్థులగుదురు మునుకొని మీర
 లని శాపమెడలించి యహ్మనివరుఁడు
 చనుచున్న వారును జయ్యన నరిగి
 పొందుగా నచ్చోట భూభరమునను
 నందొక్క కిటి గర్భముం దుదయింప
 నా తటి నొకరాజు నట వేటమార్గ
 మా తాత్ర కేతెంచి యా పందిగాంచి
 తటుకున నొక్క యస్త్రము చేఁబూని
 పటుశక్తి భూమిపైఁ బడసేసి బంపె.
 కరముప్ప నంత సూకరశాఖకములు
 నిరపుగాఁ దమతల్లి కెదురుచూడంగ
 నా శశాంకధరుండు నా శంకరుండు
 నా విషాధీశ్వరాభరణుండు
 త్రిణయనుఁ డప్పుడా శ్రీ చాక్కవిభుఁడు
 గణుతింప నంగయకజ్జెమ్మతోడ
 నాలతేనిని నెక్కియట విసోదార్థ
 మై లోకపాలకు లర్థితోఁ గొల్వ
 నాపర్యతస్థలి కరుగుచో నపుడు
 గీ పెట్టుచున్న యా కిటిపాతములను
 నాయెడఁ గాంచి దయాచిత్తుఁడగుచు
 నా యర్భకుల తల్లియై స్వామి యపుడు
 జన్నిచ్చె నన్న నా సంయమీశ్వరులు
 సన్నుతించుచు గుంభసంభవుఁ జూచి
 జననియై యాస్వామి జన్నిచ్చినట్టి
 ఘనసూకరార్భకుల్ గడు వేడ్క మఱియు
 వలనొప్ప నేమైరి ? వాతాపిదమన !

యలవడఁగా మాకు నానతిమ్మనిన
 మునికులొత్తంఁగుఁ డామునుల భావించి
 యనువంద నిట్లని యానతి యిచ్చె
 నా యంగయర్ కణ్ణియమ్మ యై వెలయు
 నా యార్య యట వరాహంబైనయట్టి
 శ్రీ చొక్కనాథుని శ్రీమహాదేవుఁ
 జూచి యప్పుడు మహాచోద్యమ్మునంది
 డాని సాష్టాంగదండప్రణామమ్ము
 జేసి సద్విసయవిశేషమ్ముగాఁగ
 కరములు మోడ్చి సూకరవేషుడైన
 హరుఁ జేరి యిట వరాహంబౌట యెట్లు
 రాజైనవాఁడు వరాహముల్ వ్యావ్రు
 రాజి వేఁటాడుట రాజమార్గమ్ము
 క్రోడంపుమ్మగమనఁ గ్రోడావతార
 మీడను ధరియించు టిది యేమి మీర
 లని విన్నవించిన హరుఁడానతిచ్చె
 వనజజాఁ డాది యవ్వలఁ బివీలికము
 కడ సర్వజీవాత్మకంబుల యందు
 సడలక యుండుట సహజమ్ము మాకు
 నీ కోలరూపమ్ము నిట్లేటి కంటి
 నీ కోలరూపమ్ము నెల్లప్రాణులకు
 తల్లిదండ్రులకు నెందఱు పుత్రు లైన
 గలుగు నొక్కరినైనఁ గలుగు పక్షమ్ము
 నటుగాన బుష్పిశాపమై పలవించు
 కి టిశాబకముల మాకిటుఁ బ్రోవవలసి
 జననియై యుంటి నో జలజాయతాక్షి !
 యని యంగయర్ కణ్ణియమ్మతో ననిన
 నిరభుగాఁ బన్నిద్దరీ మహామధుర
 పురి నొక్కవెలమకుఁ బుత్రులు నగుచు
 బలియులై పాండ్యభూపాలుని యొద్ద
 దళవాయిపట్టానఁ దవిలి యుండుదురు
 ననుచు మహాదేవుఁడానతిచ్చినను
 విని జగదంబ యవ్విభవ కిట్లనియె

కనుపతి నీచొక్క బ్రహ్మను నైన
 మశకమ్ముగాఁ జేతు మశకమ్ము నైన
 మఱి బ్రహ్మగాఁజేతు మాయాప్రకార
 విరచితగుణహార ! వేదాంతసార !
 లాసి నీ చన్నుఁబాట్టా)వినయట్టి
 రాసిగా సూకరార్థకులు సామాజ్య
 లై యుండు టదియేమి యాశ్చర్య మనుచు
 నా యంబ వినుతింప నా చొక్కవిభుఁడు
 శ్రోడయాపము మాని కోరి దేవతలు
 వేడుక బహుపుష్పవృష్టి గావించ
 నా యంగయర్ కణ్డెయమ్మతోఁ గూడ
 నాయెడ వృషభేశ్వరారూఢుఁ డగుచు
 నా వాసుదేవాదు లర్థితోఁ గొల్వ
 వేవేగ మధురకు వేంచేసె సంత
 సరయంగ నా గున్న లాయాప ముడ్డి
 సరవి నావెలమును సత్పుత్రు లగుచు
 జనియించి రందఱు సౌందర్య లసఁగ
 ననువైన గుణవంతు లతిరూపవంతు
 లధికశార్యోదగ్రులై యందఱొక్క
 విధమునై విజయులై విస్మయంబంద
 మండి రా పన్నిద్రఱుజ్జ్వలస్ఫూర్తి
 ముండు నాయెడఁ బ్రసంగోన్నతిఁ బాండ్య
 భూవరుఁడెఱిఁగి యప్పుడు వారి నెల్ల
 రావించి చూచి సంభ్రమచిత్తుఁడగుచు
 మఱిఁ జొక్కవిభుని కొమాళ్లభావమున
 సరవి నందఱునొక్క చందమ్ముగాఁగ
 మన్నార లనివారి కుడుగర లిచ్చి
 మన్నించి యతివేడ్క మఱి చతురంగ
 విలముల కధిపులై ప్రత్యేకముగను
 జేలువంద నందఱు నేనాధిపతుల
 ననువందఁగాఁ జేసి యా పాండ్యవిభుఁడు
 భువమహీరాజ్యమ్ము గడు నేలుచుండఁ
 గొమరొప్ప మఱియును గొన్ని నాళ్లకును .

గ్రుముతో వారెల్ల రాజులై పాండ్య
విభుని దిగ్విజయము వెలయఁ జేయించి
శ్రుభ మించియుండి రావన్నిద్దఱపుడు
విరచింప సౌందర్యవిభుఁడు నాపాండ్య
ధరణీశు స్వప్నానఁ దగు వేడ్కతోడ
వెలయఁ బన్నిద్దఱ పృత్రాంతమెల్లఁ
చెలిపెను బూర్వము లేజరిల్లఁగను
నప్పుడా పాండీఁడు నాశ్చర్యమంది
యప్పరమేశ్వరు సభినుతుల్ చేసె
పురహర ! భూలేశ ! భవసప్రకాశ !
ధరరథారూఢ శ్రీధరగర్వహరఁ
నగరాజకార్తుక ! నగవైరిజనక !
నగరిపుసంస్తుత్య నాగానురారి
గిరిశ శ్రీకంఠ యో గిరినాథ ! యభవ
పరమేశ ! యనుచు నప్పార్థవేశ్వరుఁడు
నత్యంతభక్తితో నట వారిఁ బిలిచి
శ్రుత్యైకనామాంకురములు జేసి
వారల నంపిన వా రతివేడ్క
తో రాజ్య మేలుచుఁ దోరంపు భక్తి
సతతశివార్చనానంసక్తు లగుచుఁ
జతురత జంగమార్చన లందు వెలసి
సౌందర్యనాథుని సద్భక్తిఁ గాంచి
పొందుగాఁ గైలాసమున కేగి రంతఁ
బండులుండుటఁ జేసి పరగ నాకొండ
వందిమల యనంగఁ బరగె నెల్లెడల
నిదియు నల్పదియేను నిటమీఁది చరిత
ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార వినుఁడి
యనుచు సన్మనులతో నా యగస్త్యుండు
మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె

వలువధియాటవ లీల.

మఱియు నా స్వామి నిర్మలకృపామూర్తి
కరుణాధురీణుడై కడు వేడ్కతో న
మరసన్నిభుఁడు పాండ్యమండలేశ్వరుఁడు

ధరణిఁ బాలింప నంతట నొక్కనాఁడు
 నా కాలముల నొక్కయడవి లోపలను
 గాకిమూఁకల చేతఁ గలకాలమెల్ల,
 నేటిరింతను పక్షి కేదిక్కు లేక
 పోటులఁ బడిపడి పొదఁ జూఁపఁబాట
 నాఁకలి దప్పిచే నలమట నొంది
 వీరకతోఁ బొద వెళ్ల వెఱచుచు నుండి
 తనభాగ్యవశమునఁ దగ మదిలోన
 ననమాత్తుఁడగుచు నిట్లని విచారించి
 గెలుతురు పరమేశు కృపకలవారు
 పాలుపొంద నటుగాన భోరుననేను
 వెలఁగుచు నివఁపూజ చేసికాత్రపులఁ
 జూలియుంతు ననుచును బుద్ధి నూపించి
 ధరణిఁ బూజ గొనెడి దైవములందు
 తిరుచొక్కపలివంటి దేవుండు లేఁడు
 మఱి స్థలములలోన మాధుర్యపురికి
 సరియైన పావన స్థలమును లేదు
 తీర్థములను హేమదివ్యాబ్జసరసి
 తీర్థముఁ బోలెడి తీర్థము లేదు
 తత్క్షణమున వేగ దయగల్గి మఱియు
 రక్షించు సౌందర్య రాజకేళిరుండు
 నాచొక్కనాథుని నధికసత్పూజ
 లావరించియును బ్రత్యక్షము న్గాంతు
 నని విచారింపంగ నాత్మబంధువులు
 తనవారలటకుఁ గొందఱు వచ్చిరంత
 వారలఁగూడి యెవ్వరుగానకుండ
 భోరున మాధుర్యపురమున కరిగి
 పొత్తామరలకొళంబునఁ దీర్థమాడి
 చిత్తజాంతకుమీఁద జిత్తముఁ జేర్చి
 తగఁ బ్రదక్షిణము లెంతయుఁ బ్రొద్దునేయ
 నగజాధినాథుఁ డెంతయు దయతోడఁ
 దా నొకపక్షిమాత్రము నజ్ఞాత
 మానసమైయుండి మద్భక్తి గలిగి

నేనని వచ్చి నిండిన ప్రేమతోడ
 స్నానమున గుడి ప్రదక్షిణములుచేసె
 నని సత్కృపాకటాక్షౌంఛలుండగుచు
 మనమున హర్షించి మధురేశ్వరుండు
 నోఖంజరీటమ ! యోభరద్వాజ
 యీ ఖగతులములొ నెల్ల శ్రేష్ఠుడవు
 నని స్వామి మృత్యుంజయ యటంచు నపుడు
 మునికొని కరుణించి మూఁడక్షరములు
 నుపదేశ మిచ్చి ప్రత్యూషకాలమున
 జపియించి శాత్రవక్షయము గావించు
 తనర నీబంధమిత్ర భ్రాతృసుతులు
 వానర వేఁకువ నిది యుచ్చరించినను
 నామేటి పక్షుల సందఱఁ గెలిచి
 భూమిలో వెలయుము పుణ్యవృక్షవలన
 ధర నెవ్వరేనియ దభ్యులయూశ్న
 కరుగుచో మీవార లా వేళలందు
 వలపలనుండి యవ్వలికి వచ్చినను
 గలుగును సధికసౌఖ్యములు లాభములు
 నరవభాషను వలియడు నామమెపుడు
 నరయంగఁగలుగు మీ యన్వయమ్మునకు
 నని గారవించి యొయ్యన మేను నిమిరి
 యనిపిన నాపక్షి హాలాస్యపతికి
 నా చటకమ్ము చయ్యన మ్రొక్కి నిలిచి
 చేకొంటి నా కులశ్రేష్ఠుండ నైతి
 మాకులమ్మునను సన్నాన్యుండనైతి
 మృగధర ! మృగవైరి ! మృగకులముఖర
 నగతాప ! నగధీర నగవైరి వంద్య
 హరిధత్త హరిజాంక హరినుతచరణ
 హరివైరిఘాపిత ! యట్టి నీరూపు
 హరివిరించిసురేంద్రు లరయఁగాఁ గోరి
 చిరతపస్సులను జేసియు గనలేని
 నీ పాదములు గంటి నీ దయగంటి
 నా పాపమెల్ల నింతటఁ బాపుకొంటి

నని సన్నతులునేసి యధిక సంశోష
 మున వచ్చి తనవారి ముందట నిలిచి
 యామంత్ర ముపదేశ మందట కిచ్చి
 భూమి నెంతటి పక్షి ముఖ్యులఁ గిట్టి
 కాక ఘూకముల నెక్కడ నున్నబొడిచి
 వీకాకుపడఁజేసి శివుకృపచేత
 నిలిచి భూతేశుని నెమ్మది నునిచి
 వలియ నామముల వర్ధిల్లె భువినిఁ
 జూచి యెల్లరు మహాచోద్యము నంది
 యా చొక్కనాథుని నాశ్రయించినను
 నబువైన మేరువు నగుగదా ! యనుచు
 గజులించి రాస్వామి ఘనవిశేషములు
 నిదియు నల్పదియాఱు నిటమీదివరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార వినుఁడి
 యనుచు సన్నునులతో నాయగమ్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె.

నలువది యేడవ లీల

మఱియు నుత్తరభాగమండలమ్మునను
 బరంగం నొక మహాబకపక్షి గలదు
 నా యండజాతమ్ము నాదేశమునను
 బాయ కెప్పుడు నుండు బహుళ కాలమ్ము
 నాపక్షి తనకు నిత్యాహారముగను
 వాసి మాప తటాక పనజాకరములు
 నదులు కాలువలు నానాజలాశయము
 లుదకపూరములఁగా నున్నట్టి మృదుల
 జలవరమ్ముల నెల్లఁ జాల భక్షించి
 జలములు గ్రోలి యిచ్చావృత్తి నుండు
 నీరీతి వర్తింప నెలమిఁ గొన్నాళ్లు
 కారాజ్యమంత యవగ్రహం బెసఁగి
 వానలు లేక తీరాకార మగుచు
 భానుకరప్రభాపటలమ్ము మెఱసి
 యేదిక్కుఁ జూచిన నెండల నెండి
 మేదినిఁ గలదెల్ల మృగపక్షిజంతు

సంతతి మృగత్వస్థ సంతాపమంది
 శాంతార వితతి శుష్కములై మణియూ
 భూచరు లంబరంబును గోరుచుండ
 తేజరు లాధాత్రికిని బోద మనగ
 భూచరాధిపులు ద్యోభూమి మేలనఁగ
 నీ చందమున థాత్రి యెల్ల పేటిల్ల
 నీరు నీరిని గోర నిబిడమారుతము
 మారుతమును గోర మణి తరుప్రజము
 తరువుల నీడలెంతయు వేడ్కఁగోర
 ధర నిట్లు పర్వె నాతపమహాబుతువు
 గుంటకాలువలెల్ల మాపముల్ చెరువు
 లంటపట్టెను నైకతావాల మగుచుఁ
 గాఁగెఁ గుళిరముల్ గరఁగెఁ గర్కటము
 వేఁగె కచ్చపములు వెచ్చె మచ్చెములు
 తూలెను మకరముల్ దునినె సర్పములు
 సోలెను మృగపంక్తి సౌరిగెఁ బక్షులును
 స్రుక్కిరి యనురులు సురిగిరి ప్రజలు
 చిక్కె భూతగణము చిల్లై కైలములు
 కాఁకయ్యో వనములు గమల సంయములు
 నింకె వారిధి లుడుకెత్తె సంఖరము
 ప్రయ్యలయ్యో ధ రి త్రి వ్రసె నాకసము
 సయ్యడ నాబకం బాత్త నూపించి
 కటకటా ! యీ భూమి కరవయ్యో నికను
 నెటుఁ బోవఁగలవాఁడ నీశ్వరా యనుచుఁ
 బరికింపఁ దనపూర్వభాగము కతన
 గుఱుతుగా నుత్తరకురుభూములకును
 గ్రవ్వుట గగనమార్గమునఁ జనఁగ
 నచ్చోట నొకఁ ఋషి యాశ్రమపుణ్య
 వనమును గాంచి య వ్వన మధ్యమునను
 భునమైన యొక మహాకమలాకరము
 పురణించు వైకుంఠపురమును బోలె
 నరుదైనవేడ్క శ్రీహరి యుక్త మగుచుఁ
 గమలనాభుని దివ్యకరములఁ బోలెఁ

గమనీయ శంఖ చక్ర స్థితమగుచు
 సన్నత విహగేంద్రచరితమ్మువోలె
 పన్నగ గజ కచ్చపమ్ములు గలిగి
 వినుతింప దేవేంద్రు వీడును బోలె
 యనిమిషాహరవిహారమ్ము గలిగి
 ప్రకటితనక్షత్ర తథమును బోలె
 మకర కర్కట మీనమండలి గలిగి
 యనుశమ రాజచిహ్నమ్ముల వోలె
 ఘనతర పుండరీకమ్ములు గలిగి
 యమృతాబ్ధి మధనవిహారమ్ము వోలె
 రమణీయ సుమనోనురాగమ్ము గలిగి
 చారుణక్షైత్ర కాంతారమ్ము వోలె
 సారంగపటలసంచారమ్ము గలిగి
 యరుదైన శైలిగహ్వరముల వోలె
 దిరముగాఁ గేసరోదీర్ఘమ్ము గలిగి
 మహనీయ పుష్పాశ్రమంబును వోలె
 నహరహమ్మును నేటిహంసలు గలిగి
 కలిత భూపాంగనాకరముల వోలె
 బొలుపొందఁ గంకణస్ఫురణమ్ము గలిగి
 జననుతమ్ముగు దివ్యశరధియుఁ బోలె
 మునుకొని బహుశివముఖములు గలిగి
 చెన్నొందు నాసరసీరుహాకరము
 కన్నులపండువుగాఁ జూచి పక్షి
 వరుఁ డప్పుడా సరోవరలీరమునకుఁ
 బఱతెంచి నిలిచె శుంభన్తోది యగుడుఁ
 జయ్యన నచట నాశ్రమవాసులైన
 సంయమిముఖ్యు లా జలజాకరమున
 కరుదెంచి స్నానమ్ము లాడువేళలను
 బఱతెంచి యట మీనపటలమ్ము వారి
 దగ్గఱ వచ్చి నిష్ఠావరత్వమున
 వెగ్గలమ్ముగ మంత్రపీఠతి యాలింప
 నప్పుడా పక్షింద్రుఁడా మత్స్యములను
 తప్పక వీక్షించి తనయాత్మఁ దలఁచి

మీనమ్ములకు నిట్లుమించిన భక్తి
 జ్ఞానానువర్తన గలిగియున్నదియు
 నెట్టి వేళల జీవహింసకు రోయ
 నట్టివంశమ్ము నాయది గదా ! యనుచు
 మదిలోన నొకనియనుమ్ము దాఁ జలికె
 నిదియాదిగా జీవహింసలు నేయఁ
 గలవాఁడగాను నేఁ గలలోన నైనఁ
 గులమువారెట్లైనఁ గూలనిమ్మునుచుఁ
 బట్టెను వ్రతము నప్పట్టున నుండి
 పుట్టె నుజ్జానమ్ము పులుఁగుటేనికిని
 సంతటఁ దనజాతియైనట్టి పక్షి
 సంతతి యవటికిఁ జనుచెంచి చూచి
 నీకేమి ? యిట్లుండ, నిజము మీయాన
 జీవహింసావృత్తి నేయ నే ననిన,
 విని విస్తయంబంది వేగఁ దా మందుఁ
 జని యాకొళంబున జలచరమ్ముల న
 ఖరములఁ బట్టి యాఖగములు దినఁగ
 సరవి నాసంయమీశ్వరులు గోపించి
 చూచిన నురనుర న్నుక్తి మూర్ఖిల్లి
 ఖేదరు లచ్చోటఁ గెడనె నన్నియును
 నదియును జూచి తా నత్యద్భుతమ్ము
 ముదమును జ్ఞానమ్ము ముప్పిటి గొనఁగ
 జీవనంబే తనకు జీవనం బగుచు
 నా విహగాధీశుఁ డట్లున్నయంత
 ఋషిముఖ్యు లట నిత్యకృత్యములైన
 త్రిషవణి స్నానములేదీర్చి యందఱును
 భూతిరుద్రాక్షసంపూర్ణాంగు లగుచు
 నాతటి భద్రాసనస్థులె బోధి
 వృక్షమ్ముక్రింద నావృషభవాహనునిఁ
 ద్రవ్యక్షు సర్వేశ్వరు నథ్యాత్మమైన
 శైవపురాణముల్ చదువుచు మునులు
 నావేళ సౌందర్య హాలాస్యవర్య
 శ్రీ చొక్కనాథు సంచిత పూర్ణకథలు

జూచి కలింపుచు సొక్కి సోలుచును
 నర్థముల్ నెప్పుడు నధికశీమాజ్ఞ
 తీర్థరాజము సన్నుతంపుచు నుండ
 నయ్యడ నారాయణాండజాతంబు
 నెయ్యముతో వీని నిజభక్తిఁ బూని
 శ్రీ చొక్కనాథ మూర్తిని నవాడ్చినస
 గోచరు నతిభక్తిఁ గొలిచి ముక్తుండ
 నయ్యడ నని బలాకాధీశుఁ డవుడు
 శయ్యన నెగసి భేదరమార్గమునను
 కలిపయ దినములుగా బోయి, వైన
 గతులను మాధుర్యకటకమ్ముఁ జేరి
 కాంచన పంకజాకరమున మునిగి
 పంచాస్త్రహరునకుఁ బ్రణతులు చేసి
 మనమార నాస్వామి మదిలోన నిలిపి
 తనజిహ్వకును వేడ్కఁ దగఁ బ్రస్తుతిచె
 లోకపాలకవంద్య ! లోకత్రయాత్మ !
 లోకత్రయాధార ! లోకోపకార !
 లోకనాయక ! పద్మలోచనార్చితుఁడ
 చేకొని ననుగాపు శ్రీచొక్కనాథ !
 యని సన్నుతులుచేసి యధికసంతోష
 మునఁ దనిసొకనాఁడు పులుఁగుఁడే డవుడు
 ప్రతిదినమ్మును నిట్లు బ్రత్యూషవేళ
 భృతిమించి శేమాబ్జదీర్ఘిక మునిగి
 స్నానమ్ము జేసి యాసౌందర్యపతిని
 ధ్యానించి యాదేవు దర్శించి యవుడు
 తప్పుకచేసి ప్రదక్షిణమ్ములును
 నప్పుప్పుకమునకు నధినుతి నేయఁ
 దలపంచి సాష్టాంగదండమ్ము వెట్టి
 దినదిన మ్మొకపూట దేహపోషణకుఁ
 గనకపుష్కరిణి పుష్కరములు గ్రోలు
 నీరీతి ఘనభక్తి యెడలక కక్షి
 నారాయణుండు సౌందర్యనాయకుని
 నేవ నేమఱ కిట్లు నేయచునుండ

భావించి యప్పుడా పశియంజివిభుఁడు
 శ్రీహృక్కనాథుండు చిన్నయాత్మకుఁడు
 నాచంద్రధరుఁడు ప్రత్యక్షమై నిల్చి
 యోపక్షికులనాథ యోపక్షివర్య
 యీ పక్షికులమండు నీహృక్కరుఁడవ
 నీపుపుణ్యుండపు నీపు మాన్యుండపు
 నీవంటిసుజ్ఞాని నీవంటివంశ
 పావనచరితుండు పరికింపఁ గలఁడె
 తలపంగ మాకుఁ బ్రదక్షిణమ్మలను
 నలవడఁ జేసిన యట్టిపుణ్యమున
 మానపు లెందేని మఱి దూరయాత్ర
 గా నేగువేళ నిక్కముగ నీవారు
 వలనుగా నేతేర వారికిఁ జాలఁ
 గలుగు సంతోషసౌఖ్యములు సంపదలు
 నీపు మాపూజలు నెచ్చిఁ జేసితివి
 గావున సాలాక్యగతి నీకుఁగలిగె
 భవరోగములు మాని బక కులాధీశ !
 శివలొకమున సుఖస్థితి నీపునుండు
 మని యానతిచ్చి యో హాలాస్యవిభుఁడు
 దనరిన వేడ్క సంతధానమయ్యె
 నిదియు నల్పదియేడు నిటమీది శరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార వినుఁడి.
 ఆని సన్నునులతోడ నా యగస్త్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియెఁ

నలువదియెనిమిదవ లీల

గ్రుముమొప్ప మఱి తొల్లి బ్రహ్మకల్పాంత
 రమునఁ జరావరత్రతతుల తోడ
 మధుర యొక్కటిదక్క మఱిపట్టణములు
 నధికదేశములు సంబుధుల్ చేత
 లయ మామొద దచ్చివాలయమున మధుర
 జయముగాఁ దనదు నాజ్ఞాశక్తి వలన
 లయము గాకుండ నెల్లడ నాపురము
 రయమార నాస్వామి రక్షించె నపుడు

నిరపుగా నాయూరి కేయుపద్రవము
 లరయంగ లేసట్టి యా నిమిత్తమునఁ
 గడఁగి యామధుర విఖ్యాతిగా సంత
 నడువూరు ననియెడి నామమ్ముగాంచె
 సంత నాపాండీఁడు నాచౌక్కవిభుని
 నెంతయు సంస్తుతు లెన్నేనిఁ జేసి
 యామహాదేవుని యాజ్ఞాపెంపునను
 నీమధురాపురి కేదోషములును
 రానేరవని పాండ్యరాజుకేఖరుఁడు
 నానావిధమ్ముల నగరుగట్టించి
 తోరి యాదేవుని గుడిగోపురములు
 తేరులు గట్టించి తేజరిల్లఁగను
 నిప్పుడు నీవురికి సొంపు గాని
 తప్పదటంచు నాతలము గావేడ్క
 రయముతో గృహములు రమ్యమ్ముగాఁగఁ
 గట్టిరి యప్పుడా తారణమ్మునను
 జాట్టున నడుమునఁ జోటు లేకుండఁ
 పాయక పాండ్యభూపాగ్రణి చౌక్క
 నాయకస్వామున్న నగరికేతెంచి
 యాదేవుఁ బొడఁగాంచి యతిభక్తి మొక్కి
 యాదయావిస్ఫూర్తి ! యాదివ్యమూర్తి !
 నరవాహనప్రియ ! నాగానురారి !
 నిర్వాణచిద్రూప ! నిభిలప్రదీప !
 సర్వేశ ! లోకవిస్తారమ్ము లెల్ల
 లయమాహె మధురకు లయము లేకుండ
 భయమైన నీయాజ్ఞా పరగి రాదయ్యె
 నటుగాన వోస్వామి నానిమిత్తమునఁ
 దటుకున సర్వభూతలమెల్లఁ గడఁగి
 యీశట్నుమున వచ్చి యిండ్లను గట్టి
 రీ పురి యెడచాల దియ్యెడ మాకు
 నెల్ల చూపుము దీని కెల్లను నీవె
 సల్లలితోజ్జ్వల సౌందర్యనాథ !
 యని సన్నుతులునేయ నాస్వామి యపుడు

దశకుఁ గంకణముగాఁ దనచేత నున్న
 భుజగేందునూడ్చి యీపుర మెల్ల నీపు
 నిజముగాఁ జూపుమీ నీపాటవెల్ల
 నని యానతిచ్చిన నాపరమేశ్వ
 రుని యాజ్ఞఁ జేసి మారుతభక్తులేతుఁ
 డనఘుండై పనిబూని యతిభక్తితోడఁ
 దనరంగ సాష్టాంగదండమ్ము పెట్టి
 యాశంభు గుడిభాగమందు వాలాగ
 దేశమ్ము నిలిపి యాదిత కాపురము ?
 నను సుత్తరము వృషభాద్రి యైనట్టి
 ఘనముగాఁ దగ నభగరి లోనుగాఁగ
 గుడికిని నాల్దిక్కుల నెడఁగల్గి
 బడగెల్లి యోజనప్రమాణ్యముగను
 వచ్చి తన్నుభిము నా వాలమ్ము నొద్దఁ
 దెచ్చి పెట్టుక యుండెఁ దెలుఁగొప్ప సంత
 హాలాస్య పురమున కానిమిత్తమున
 వాలవాయ ను పేరు వార్తకు నైక్కెఁ
 జాల నప్పుడు పాండ్య జనవిధుడు దిరు
 వాలవాయుండైన వాసుదేవునిని
 జేరి యందంద విశేషమ్ములైన
 పౌరాణికస్తోత్ర పఠనముల జేసె
 నోదేవతాస్వామి ! యాకృపాకార !
 యో దానధరిదాయి యోదేవతాయి !
 వల్లగా నీత్రభావము లేజరిల్ల
 నెల్లను దెలిసె నీయెల్ల మాకెల్ల
 నని సన్నుతులు జేసి యామహాస్వామి
 యనుమతిఁ గాంచి మహాప్రసాదమున
 వలనొప్పఁ దిరువాలవాయైన మధుర
 పుర మెల్లనపుడు గాపురములు నిండఁ
 బురణింపరాని గోపురములు మేడ
 లాళోట లంగళ్లు సందంద మఱియుఁ
 బ్రాకటగృహమంటపమ్ము లన్నియును
 గనకమయమ్ముగాఁ గావించి మధుర

వినుతింశ నాపాండ్యవిభుఁ డేలుచుండె
 నీలీల సద్భక్తి నెవ్వరు వినిన
 హాలాస్యనాథ మహాదేవు కృపను
 నెల్లదేవులకెల్ల నెల్లయె లోక
 మెల్లయఱ నేలుదు రెల్లరు బొగడ
 నిదియును నలువదియెనిమిదో లీల
 విదితమ్ముగా వేడ్క వినుండన్న మునులు
 హాలాస్యనాథు లీలానందములకుఁ
 జాలంగఁ బులికితోజ్జ్వలదేవు లగుచు
 నామానివరునకు నర్పించి నిలిచి
 యామీఁది వృత్తాంతమడిఁ జెప్పు డనిన—
 ఇది సర్వఘనసత్కవీంద్ర పాదాబ్జ
 విదిత పూజామోదవిమలుండు శుభ్ర
 కప్పరసౌరభ్య కలితమానాంక
 తిప్పరాజ సుపుత్ర తిరువేంగళేంద్ర
 విరచితమ్ముగ లోకవిఖ్యాతమైన
 సరసలక్షణ కావ్యసత్కవీంద్రాభి
 నందిత శ్రీచాక్కనాథ చరిత్ర
 మందున నిది సత్తమాశ్వాసమయ్యె

ॐ

ॐ

ॐ

అష్టమాశ్వాసము

నలువదితొమ్మిదవ లీల.

మఱియును నొక మహామండలేశ్వరుఁడు
 వరగండ పాండ్య భూవరగుణోత్తముఁడు
 పరగంగ నేకాతపత్రముగ్ధాను
 ధరణిఁ బాలించె శాత్రుల నిర్జించి
 హాలాస్యనగర మా హాలాస్యకృపను
 జాలంగ నొకకొన్ని సంవత్సరములు
 పాలించి జనులెల్లఁ బ్రస్తుతిసేయఁ
 ప్రజులింప నాతనిపట్టి యనంత
 గుణపాండ్యవిభుఁడు సద్గుణవంతుఁ డగుచు
 శివభక్తియుక్తుడై శ్రీచాక్కనాథుఁ
 దివిరి త్రికాలమ్ము ధృతిమించి పూజ
 సేయుచు నప్పుడాసీమలు వదర
 మాయెడఁ బాలించె నట్టి కాలమునఁ
 జోడభూపాల వంశోద్భవుఁ డొక్క
 చోడాఁడు మఱియును శూరత్వ మెసఁగి
 యతనిపై దండెత్తె నతివీరముగను
 జతురంగ బలసంఘ సన్నాహుఁడగుచు
 మధురపై యోజనమాత్రమ్ము గాఁగ
 నధికుడై వచ్చి తా నటు దండు విడిసె
 విడియుచో విచ్ఛలవిడి తటాకమునఁ
 గడఁగి గుంటలుకట్టఁ గాలువ లెల్లఁ
 ద్రెంపుచు మఱియు నాదేశమ్ము పనుల
 గుంపులు వడిఁ దోలుకొనుచు నీలాగు
 నలజల్లు సేయుచు నాచోళవిభుఁడు
 బలియుండై రాఁగ నా పాండ్యరాజేటిఁగి
 తనమంత్ర వరులతోఁ దగ నిట్లు పలికె
 మనదళతంత్రమ్ము మఱి చాలఁ గొంచె
 మతనికి దళతంత్ర మధికమ్ము వీని
 నతివేగ గెల్పును నాచొక్కనాథుఁ
 డాశ్రితవత్సలుఁ డామహాదేవుఁ
 డని సౌంజరేశ్వరు నాపాసమునకుఁ

జని భక్తితో నమస్కారమ్ముఁ జేసి
 పదియు నాటింటను బరగ నర్పించి
 తుదిలేని మదిని సంస్తుతు లిట్లుచేసె.
 దేవ ! యీశ్వర ! సర్వదేవసంస్తుత్య
 భావభవాంగసద్భసితాంగరక్ష
 హరి యజార్చితపాద ! హరినాగవరద !
 హరివైరివైరి వాహనసన్నతాభ్య
 హరిదశ్య ధరణాంక యమితధరాంక
 హరిణశాబక హస్త హరివర్ష వసన
 లోకనాయక ! సర్వలోకప్రకాశ !
 భీకర త్రిపురగంభీరోపహార !
 యనుచును ఘనముగా నభినుతుల్ జేసి
 మనమాట నిట్లని మఱి విన్నవించె
 యో దేవ ! చోడాడు సున్నతమ్ముగను
 నాదేశమునఁ గల్గి నధికసన్నాహ
 ములతోడ వచ్చి సమ్పాదమ్ముతోడఁ
 బాలుపాండ హాలాస్యపురి చుట్టు విడిసె
 భావింప నాకును బ్రజలు గుఱ్ఱములు
 లేవధికమ్ము బిలేశయాభరణ !
 యదియునుగాక దాయాదులు హెచ్చి
 కొదలేని ధనమెల్లఁ గొంపోవుకతనఁ
 బచ్చ పైకములేదు ప్రజనేల నాకు
 వచ్చెను జోడాడు వడి నన్ను గెలువ
 స్వామి కీయపకీర్తి సంధించుగాన
 స్వామితోడై గెల్వవచ్చును దలఁపఁ
 గావున నానాఁడు గజమును నేయు
 నావిధమ్మున వారినందఱుఁ గెలిచి
 చేకొని నన్ను రక్షింపవే దేవ !
 నాకేడుగడయు నెన్నఁగ నీవే సుమ్మి
 యన్యమ్ము నెఱుఁగ నిత్యమ్ముగా నీత
 వన్యవసభనాథ ! వరచాక్కినాథ !
 యభయ మిమ్ముచును నాపాండ్యవిధుఁడు
 నభినుతచిత్తుఁడై యభినుతుల్ నేయ

వినువీధిఁ బలికె నావిశ్వేశుఁడపుడు
 జననాథ ! నీకును సంతాప మేల !
 ననయమ్ము మేము నీయాత్మ నుండఁగను
 నీకు గల్గిన నైస్య నివహమ్ము గూడి
 దీక్షాను మొదురుగా భీరత్వమునను
 నపుడు మేమచ్చోటి కరిగి చోడాని
 సకరివారమ్ముగా సమయింపజేతు
 మని యాసతిచ్చిన హర్షమ్ము నంది
 యనువంద దండప్రణామముల్ చేసి
 కదలెను నపుడు భూకాంతుఁ డాతనికి
 నెదురుగా న్నాపొద్దె యేపు దీపింప
 సంత నాచోడేంద్రుఁ డాశ్చర్యలీలఁ
 జింతింతె నితఁ డల్పనేనలఁ గూడి
 కదనమ్ములూ నన్ను గదినెద ననుచు
 మదముతో నెదిరి నేమనవచ్చు ! నింక
 ననుచు నత్యుగ్రుండై యాటోప మెసఁగ
 సరభ సమ్మనఁ దన చతురంగబలము
 నురవడిఁ బురిగొల్పి యున్న తకక్తి
 నార్భటింపుచుఁ దనయశ్వమ్ము నెక్కి
 నిర్భయవృత్తిమై నిగిడింతె సంత
 నప్పడా పాండ్యభూపాగ్గడి బెగడి
 యాపార్వతీశుని నాత్మఁ జింతింతె
 సంత నాలోకనాయకుఁ డాదిమూర్తి
 పంతమ్ము నెరయ జోర్బలకార్య మడరఁ
 దుచ్చిన వానికిఁ జోడఁ బంచాక్ష
 రమ్మహాదివ్య మంత్రము దోచినట్లు
 ప్సామి యప్పుడు వింటివాని చందమునఁ
 దామసింపక వచ్చి దారుణమైన
 కాటాసనమ్ము చేపట్టి నేగంబె
 తూజీర మందున్న తూఁపుల మించు
 సరిలేని వృక్షభలాంధన సాయకమ్ము
 తరువడి నేనె నాబలముల మీఁత
 నేసినప్పుడు వారిజుడుఁగూడ రోలు

నానేన లశ్వమ్మ లాక్షణమ్మనను
 బంచితెట్టినయట్లు పటురయమ్మనను
 ద్రుంచె నెన్నడుములు దునియలు గాఁగఁ
 జోడరాజశ్వడు చోద్యమ్మ నంది
 కూడిన తననైనతోటి మాయుటలు
 చూచి యిట్లనిపల్కె సోమసౌందర్యుఁ
 డా చాక్కనాథుఁ డాశ్రితరక్షకుండు
 బ్రాతిగా వచ్చి యీ పాండ్యభూపతికి
 ఖ్యాతిగా గలిపెంచె గాని లేకున్న
 నింతటిశక్తి వీనికి నేడ దనుచు
 మంతు కెక్కిన తనమంతులతోడఁ
 గంపితహృదయుండై కడఁగి యారాజు
 సంపించుకొన్న వానట్ల తా నవుడు
 దైవసహాయుండై తనరిన పాండ్య
 భూవరు నెదిరించి పోరిలో నింకఁ
 జేరి యుద్ధము నేయఁ జెల్లదటంచు
 భోరున వెనుకొత్తిపోయె నయ్యడను
 అతనికిఁ దోడుగా నట వచ్చినట్టి
 శ్రుతిలేని కర్ణాట శక్తజాధిపులు
 విలసమాహమ్మ లార్భటముల తోడ
 నిల గ్రక్కటల వచ్చి యితనికి నీవు
 విఱుగుట యెట్లని విక్రమం బెసఁగఁ
 బొరినాజి నెదిరించి పోరు ఘోరమ్ము
 గా యుద్ధ మొనరింపుఁ గఱకర్తవు డవుడు
 నా యప్రమున మఱి యుత్తలిల నైనె
 గరములు చరణముల్ గాత్రమ్ము శిరమ్ము
 లురువడి ఖండించి యొగఁ జెంచి వైచె
 తాఁకి వ్రక్కలుగాఁగఁ ధగినట్టి బోయ
 మూఁకల యవయవమ్ములు నుగ్గుజేసె
 నెత్తురు పేరులై నీరధియందు
 హుతి పారఁగ జేసి యుత్తివేగ సంత
 నా దేవదేవుండు నప్పుడవృత్తు
 డై దివ్యందులు మెచ్చునదిగ నుత్తమ

వారితోఁ దక్కినవారెల్ల నోడి
 వారి తమందు బోపల నున్నవారిఁ
 దోఁకొని యీతని తో యుద్ధమునను
 దీక్షాననేర్తురే దేవుండె యితఁడు
 సౌందర్యనాథుని సద్భక్తుఁడగుట
 నిందుల గెల్వరాదీతని ననుచుఁ
 జింతించి వెనుకదీసిరి శార్వ ముడిగి
 యంత నా జనులెల్ల నాశ్చర్య మంది
 భాతిగా వరగుణపాండ్య భూవిభుని
 నా తటి రక్షించు నావిధంబునను
 నతని పుత్రునియందు నతిభక్తి గలిగి
 దీతిమింప నితని రక్షించితే ! యనుచుఁ
 గదిసి భూజనులెల్లఁ గడువేగఁ బొగడి
 రదిగానఁ బాండ్యధరాధీశు లెల్ల
 నయమొప్ప శ్రీచాక్రనాథ సద్భక్తు
 లై నేవ లాప్సఁగఁ బ్రణమిల్లి యెపుడు
 మఱి మించి నడుతురు మధురలోపలను
 వరగుణపాండ్య భూవరకులొత్తముఁడు
 ఫణిభూషణునకు సద్భక్తుఁడనంత
 గుణ పాండ్యవిభుఁడంత గోత్రజాత్యేతు
 నగరికిఁ బోయి యంతయు సన్నుతించి
 జగ మెన్నఁగా దేవు సత్కృత నాంచి
 యధికుండై సకలదేశాధీశుఁ డగుచు
 నధిక బలముతో నవనిఁ బాలింపె...
 నిదియు నలువదితోల్పి దీటువైదొ జదివె...
 మువముతోఁ జెప్పెద మునుకార విస్తరి...
 ఋషుల కగస్త్యుండు దూపించినట్లు...
 విజయసాయకత్తైన విభ ముల్లఁ జెలియ...

ఏదిదియన-బీట.

మఱియును సమృహమధురపురమునఁ
 బరమపుష్కర డనంత పాండ్య భూవిభుఁడు
 చిరకీర్తి రాజ్యము నేయమనుండఁ
 బరగ నల్కియందు భరమరకు గలియ...

డను మహాసత్కావ్య లాదిగా నలువ
 దెనమండ్రు గూడి మహేశ్వరుఁ జొక్క
 నాయకుఁ జేరి విన్నప మొప్పఁగాను
 తాయని సద్భక్తిఁ బ్రజులించి రంత
 కాలకాలాంతన ! శారుణ్యశ్రేత !
 భూలోకపావన ! భూతేశ యీశ
 పురదైత్యభంజన పురసంఖ్యశ్రేత
 మురహరసన్నిత ! ముల్లోకపాత్ర
 యని సన్నతులు చేసి హరుని మెప్పించి
 వినులించగా మాకు వేడ్కయిందటకు
 భాసిల్లఁగా జగత్ప్రఖ్యాతి యైన
 యాసన మొకటి మా కభవ ! యిమ్మునిన
 ముదితుండై నాల్పాట మాటెడు విరివి
 చదరమైనట్టి సుజ్ఞానపల కిచ్చె
 నిచ్చిన వార లా యీశ్వరుతోడ
 నెచ్చటఁ జాలును నీసంఘపలక
 యనిన నాస్వామి విద్యాధికులైన
 గరిమతోఁ జోటియఁ గలదన్న వారు
 పెరుగుసంతసమున వేడ్క నాసంఘ
 పలక నొక్కట మంటపమునందు నిడిన.
 నదియు భూస్థలి నిల్వ కంతరిక్షమున .
 విదితమై నిర్వే నా విశ్వేశ్వరకుసు
 నరయ విద్యాధికులైన శక్తిర
 భరణకపిలు లాది పండితోత్తములు
 శారదామూర్తులు సకలశాస్త్రార్థ
 పారంగతులు జగత్ప్రఖ్యాతులైన .
 నలువది యెనమండ్రు నలువొప్పు సంఘ
 పలక మంటపమున బిజ్జాశాలముంటు
 నీరిలి సుండిరి యీశ్వరుకృపను
 వారక తము నెల్లవారలు బొగడ
 నటఁ గొంతకాలప్పు నాకవీశ్వరులు.
 చితిముడిపడి తాము చెప్పినకథిత
 అంతఃపదం దమలోన బ్రాహ్మణములు

సందేహపడిరి మాత్సర్యదోషమున
 నీలక్షణార్థము లెవ్వరు దీర్చు
 జాల రటించు నాస్వామినిఁ దలఁప
 నప్పుడు విద్వాంసుడై వారికడకు
 నొప్పుగా నేతెంచి యొనర నిల్చినను
 వారలందఱు గూడి వరుస మాకావ్య
 సారము పంచలక్షణ యుక్తముగను
 నెఱ్ఱి జెప్పితివేని నిన్ను నభిదయిం
 దొచ్చిదోవాని వంతుగఁ గూడికొందు
 మనినఁ గానిమ్మని యా కవీశ్వరుల
 ఘనకావ్య పంచలక్షణశబ్దధాతు
 వర్ణమానార్థ మవ్యక్తముగాను
 సార్థముగాఁ జెప్పి సభితులౌ ననఁగ
 నప్పుడు విద్వాంసు లాశ్చర్య మంది
 తప్పక లక్షణార్థము లేర్పఱించి
 యీచందమునఁ జెప్ప నితరుల వశమే !
 శ్రీ చొక్కపలియై విచ్చేసె కాననుచుఁ
 దూకొని నలువదితొమ్మిదో వాని
 గా మాడి సంఘటక్రమ నిడికొనిరి
 తాను చెప్పిన కవిత్యమునకు వార
 లా నల్పదెనమండ్రు నర్థలక్షణము
 లెఱుంగలేకుండిన నిందు శేఖరుఁడు
 నెఱుంగఁగ నానతి యిచ్చిన వారు
 సంకోచమును బొంది సన్నుతుల నేయ
 నంత నా నక్కిరుఁడా యైదు లక్ష
 ణము లర్థసంఘటనై యుండ దనినఁ
 గ్రమ మెఱుంగఁడు గదా క పటమానసుఁడు
 పరగ నెప్పు డసూయభావంబై కాని
 సరసచిత్తుఁడు గాఁడు శౌరదాసముు
 మీర లిందఱు విని మేలని పొగడ
 నారయ వీఁడు గాదన నెంతవాఁడు
 నని దేవుఁ డొకశబ్ద మప్పుడు నెప్పుఁ
 దనరంగ నిందు కర్థము నెప్పుడనిన

విని యూరకుండి రా విద్వాంసులెల్ల
 దనమ నజ్ఞానకృత్యమున నత్కిరుం
 డదియను దప్పన్న హరుండెల్ల నవ్వి
 యిది నీవు తప్పన్నదిది తప్పుగాని
 నెప్పుడు వీడు దా నీర్వహాననుండు
 తప్పన్న దినికి దప్పగాదనియె
 ఎరుసతో నాకాశవాణి యంతటను
 నెరయ నీవాక్యసందేహము దెలుప
 శ్రీచాక్రనాథుండ్రాతపక్షపాతుం
 డై చనుదెంచ విద్యాధికుండగుచు
 నా కాలగళుని కావ్యము తప్పనంగ
 మీకు శక్యముగాదు మీరెంత యనిన
 నందఱు లేచి సాష్టాంగము లొనర
 నిందుజ్ఞానికి వేడ్క లెసంగంగ జేసి
 వరద మునిస్తోత్ర వర్ణితనామ !
 వర నేత్రజనితపావకదగ్ధకామ !
 కామమోహాదివర్గచ్ఛేదినామ !
 నామయాశక కపటనాటకధార !
 ధారాధారాభకంధర ! దయాసార !
 సారంగధర ! వరసారంగహస్త !
 హస్తీచరోజ్జ్వల యమితప్రశస్త
 శస్త్రప్రజోత్తుంగ ! సత్కృపాపాంగ
 యని సన్నతులు జేసి నవసరమునను
 దనర నా దేవుండంతర్ధానమయ్య
 శ్రీకంఠుండానలిచ్చిన లక్షణములు
 లోకప్రసిద్ధి జెల్లుచునుండు నెవుడు
 నిదియు నేబది లీల యిటమీది చరిత
 ముదముతోడ జెప్పెద మునులార వినుండి
 యనుచు సమ్మనులతోడ నా యగస్త్యుండు
 ఘనమునఁ జలపోసి మఱియు నిట్లనియె

ఏబదియొకటవ లీల

మఱియును నొకనాఁడు మధుర లోపలను
 సరసతఁ బాండ్యభూజననాయకుండు

లాలితభూషణాలంకారుఁ డగుచు
 స్త్రీలును దాను సంచితలీల మేడ
 పైని వినోదింపఁ బట్టంపుదేవి
 వేసలి వాసన వేక్కతోఁ గూడి
 మలయానిలమ్ము పై మలసిన విభుఁడు
 జలజాక్షిపైనఁ బక్షుమ్మునఁ గూర్చి
 యిది జన్మవాసనో ! యిది పుష్పములను
 వదలక ముడిచిన వాసనో ! దీని
 భావజ్ఞులైనట్టి పండితోత్తముల
 చే వినవలె నని చెలఁగి యాస్థాన
 మంబుపకనకకంఠమున వేమాట్లు
 గంటు గట్టించెఁ బ్రజ్ఞావంతుఁడగుచు
 గరిమ నాపురమునఁ గల కవీశ్వరుల
 రప్పించి యా పాండ్యరాజువేడుటయు
 నెరపుగాఁ దమతమ నేర్పులు మెఱయఁ
 జెప్పిన నారాజు చిత్తమ్మునకును
 నొప్పుగా సరిరాక యున్నయంతటను
 నాపురమ్మున ధర్మియను బ్రహ్మచారి
 పాపవిదూరుండు బ్రాహ్మణోత్తముండు
 శ్రీహృక్కనాథుని నేవ త్రికాల
 మాళరింపుచు నుండి యతిభక్తి తోడ
 దేవ దేవేశ యాదేవేంద్రవంద్య
 భావజసంహర ! భక్తమందార !
 వక్షసంహర ! యోదైవతారాధ్య
 పక్షివాహస్లోత ! పరమపవిత్ర !
 తల్లియుఁ దండ్రీయుఁ దాత దైవమ్ము
 నెల్లరు నీవె నాకెల్ల కాలమ్ము
 వరుసతో నాకు వివాహమ్ము జేసి
 కరుణింపుమయ్య ! యోకాకంత ! యనిన
 నరసి శ్రీహృక్కనాయకుండు కారుణ్య
 భరితుడై యతనికిఁ బ్రతికయిచ్చి
 యిది మదియశ్లోక మిది గొంతుఁ బోయి
 ముదమున్న నారాజు ముందరఁ జదివి

యామాళ్ల ముడుపు నీ వలివేడ్కఁ దెచ్చి
 ప్రేమమ్ముతో నీవు పెండ్లాడు మనిన
 నతిమోదమునఁ బొంది యా బ్రహ్మచారి
 క్షీతినాభుకడకు నాచీటిఁ గొంపోయి
 జదివిన నాపాండ్యజనపతి తనదు
 మదికిని సరివచ్చి మఱి చాల మెచ్చె
 నలవడ నా కఠితార్థ మెట్లన్న
 నకులార ! సకలమ్ములైన పుష్పముల
 సౌరభమ్ములు మీరు సరవిఁ గ్రోలుదురు
 నారాజు దేవుల యా నెఱికురుల
 వాసన గనుఁడు మీ రా రెంటిలోన
 వాసనాధిక మెందు వర్తించు ననిన ?
 నా సాధ్వికురులు దివ్యంబైన జన్మ
 వాసనగాని పూ వాసనగాదు
 దలఁచ నదేవి కుంతలముల యందుఁ
 గలుగు వాసన యధికంబునె నకులు
 నట్టి శ్లోకార్థమ్ము కాత్మ నుప్పొంగి
 వట్టాభిషిక్తుఁడా పాండ్యభూవిభుఁడు
 నావేళ వరహాల నమరిన ముడుపు
 నో విప్రు ! కొనిపొచ్చి యొనరంగ నీవు
 ననిన నాముడుపు బ్రాహ్మణుఁడు దా విడువఁ
 జనిన నత్కిరుండు చయ్యన వచ్చి
 నిలుపు విప్రువరేణ్య ! నీశ్లోకమునకుఁ
 గల దొకతప్పు నీకవి వెప్పినట్టి
 వారిఁ బిలువ్రచున్న వరుస నాబ్రహ్మ
 చారి యేతెంచి యా సర్వేశు కనియె
 నోశశాంకకిరీట ! యాచాక్రనాథ !
 యీశ మీ రానతియిచ్చిన కావ్య
 మొరసి నత్కిరదేవుఁడు తప్పువట్టి
 తిరముగా మిము దోడితెమ్మనె దేవ !
 యని విన్నవించి బ్రాహ్మణుఁ డిందుధరుని
 వినులించిననను గృపావిర్భుతుఁడగుచు
 దనకావ్యము పఠింపఁ దనవారిఁగూడి

యనుపమవిద్వాంసుఁడై సంఘమంట
 పమునకు నేతెంచి ప్రాజ్ఞత మించి
 భ్రమయక నాసంఘపలకఁ గూర్చున్న
 వారిలో నాకవిత్వము తప్పలన్న
 వా రెవ్వ రనుచు నాస్వామి దానంత
 శ్రుతులందు వినవె ! యీ రుద్రాణిపేరు
 కొతుకక సౌగంధికుంతల నాఁగ
 నన విని నల్కిరుఁ దాదేవి తురులు
 మనుజాంగనల తురుల్ మఱి సాటి యగునె !
 యని హఠానలదృష్టి కట నోర్వలేక
 చనుచుఁ బొత్తామరసరసిలోఁ బడియె
 మరునిఁ జూచినచూడ్కి మఱి తనభక్తి
 పరులను జూడంగఁ పాడి నాదనుచుఁ
 దననేత్రశిఖి వానిఁ దగులకయిండ
 మనమునఁ గరుణించి మఱియు నాకొలనఁ
 గ్రుంకియుండఁగఁ జేయ గూఢపాన్నాథ
 కంఠజునకును నాకావ్యులు వాఁడు
 తప్పొప్పు లెఱుంగక తప్పనె గాక
 నొప్పులు తప్పన నుచితమే యనుచు
 నా సభవారెల్ల నటు విన్నవించ
 నా సదాశివుఁడు బ్రహ్మజునితో నవుడు
 ధనము గొంపొయి మోదమునఁ బెండ్లాడు
 మని యానతిచ్చి యదృశ్యుఁడై పనియె
 నరయ నావిద్వాంసు లాశ్చర్య మంది
 వరచొక్కనాథుని వాదప్రుజేసి
 గలువ శక్యమై నల్కిరున కనుచుఁ
 బలికిరి మఱియు నా బ్రహ్మనోత్తముఁడు
 ధనము గొంపొయి మోదమునఁ బెండ్లాడి
 తనరంగఁ బుత్రపౌత్రాభివృద్ధిగను
 శ్రీచొక్కనాథుని నేవ లేప్రాద్దు
 నాచరింపుచు ధర్మయై యుండెనంత
 నిదియు నేఁబదియొండు నిటమీఁదిలీల
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార వినుడి

యనుచు సన్నుతలతో నాయగస్తుండు
మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె.

ఏబదిరెండవ లీల.

అంత నావిద్యాంసు లందఱు గూడి
కంతుసంహరు నీలకంఠరు నభవు
చొక్కనాయకుని సంతతులొప్పఁ జేసి
నక్కిరదేవుఁ డెంతయు విన్న నగుచు
జాలఁ బొత్తామరసరసిలో నుండి
హాలాస్యనాథ ! నిన్నాత్మలోఁ దలఁచి
యున్నవాడ తని యభ్యన్నతస్తుతులు
విన్నపం బవధారు వృషభవాహనుఁడ !
దేవ ! మీతో నిష్ఠ దెలియంగఁ బల్క
భావించి తానాడు కల్కుల వారి
నక్కిరదేవుఁ డెంతయు శంక లేక
నిక్కమై తప్పంటి నేనె పో ! యనినఁ,
గొనకొని దినము సంకుఁ గోసి యప్పు
కొనువాడ వీవు నీ కొలఁదెలుంగకయు
నాకవిత్వము తప్పన స్మి కుఁ దగునె
యీకవీశ్వరులకు నెఱింగింపు మనిన,
దీకొని నక్కిరదేవుఁడిట్లనియె
మా కులకమ మిది మఱి నీదువృత్తి
గోత్రము నామము కులము శీలము
పాత్రము నెయ్యది ! భావింప నాకు
నెఱుంగఁ జెప్పు మటంచు నీకుతో మఱియుఁ
బరగ నీ చెప్పిన కద్య మర్థము
కురులవాసన గాని కొమరొప్ప ముడుచు
విరులవాసన గాదు వెలదికి నంటి,
దనర మస్తకమునఁ దైలముగూడ
కనుదినన్నను స్నానమాడక మఱియుఁ
బరిమళ మొదవుష్ణములు నెవుడు
నొఱపుగా ముడువక యున్న నాచెమట
కంపు వైచును గాక కమ్మనితావి
సొంపు నెఱులకు నేల జొప్పడు జెప్పుమ !

యనినను నాస్వామి యశ్వరోంగవతి
 కును బుష్పవాసన గూడునె కురుల
 ననిన నాతడడు నట్లయ్యాగాక యనిన
 మునుకొని కురువపు మొలకల కట్టు
 వాసన దలఁచవార్వతిదేవి కురుల
 వాసన యది బెట్టువాసన యనుచు
 నతడట నజ్ఞాన మడర నాహైమ
 వతి కురులను బెట్టువాసన యనియె
 వరుణేందుధరుడంతఁ దన జడ వీడ్చి
 వరుస నిందుకుఁ బెట్టువాసన యనిన
 నడరి నక్కిరుఁ డాహరున కిట్లనియె
 జడగొని బెదిరింపఁ జనునె ! యీయర్థ
 మీ, మండలమైల్ల నెఱుంగున యనిన
 నామాటకా దేవుఁ డధికకోపమున
 నళికనేత్రముఁ జూప హరు భక్తివలన,
 గలఁగక తలచుట్టు కన్నులెనాను
 తప్పుతప్పగు గాక దారుణాకృతుల
 నొప్పేల యగునన్న ! నుగు కిట్లనిరి
 దేవ మీ ఫాలాగ్నిదృష్టికి వీఁడు
 భావజన్ముడగు గాఁడు, భావించి చూడ
 సురసరలాశముల్ సొరిది బాధించు
 పురదైత్యులునుగాఁడు, పురములుగాఁడు
 తప్పులెన్నైన విద్యన్నత ! వాని
 కెప్పుడు నపరాధమెందును లేదు
 శంకర ! యపరాధశతకంబు మీకుఁ
 గింకరుడైన నక్కిరుండు నెప్పె
 గరుణించి యంగయకణ్ఠమ్మ మీర
 లిరువురు విచ్చేసి యిటువరి నుండి
 వినవయ్య యని వారు విన్నవించినను
 మనమున దయగల్గి మన్నించి యెపుడు
 నంగయకణ్ఠమ్మ యాచొక్కవిభుడు
 మంగళాలంకార మహిమఁ జెన్నొంది
 యాకాలపనానాజలయమ్మ కేళేర

నా కవీశ్వరుడందు నణగి యుండియును
 గగన గంగాజాటు ! తైలాసకూలు
 నగరాజవాస ! సంతతమనోల్లాస !
 యాతఁడే గాలపాశార్తుఁ డైనట్టి
 శ్వేతకేతనుని రక్షించిన వేల్పు !
 కాలను దన్నిన కన్నపు నపుడు
 పాలించినట్టి సద్భక్త వత్సలుడ !
 సాంఖ్యతొండని గాల జడికిని నోర్చి
 సౌఖ్యాభిఁ దేల్చిన సత్పుణ్యచరిత !
 యడరి మార్కండేయు కాయుష్యమిచ్చి
 కడువేడ్కఁ బ్రోచిన కరుణాసముద్ర !
 వింటుఁ గొట్టినయట్టి విజయుని మదినిఁ
 గంటగించక ప్రోచు గరుణాసముద్ర !
 కాలకూటాగ్ని చేఁ గాలకయుండ
 భావించి లోకముల్ బ్రతికించు వేల్పు !
 యట్టి దయాళుండవైన నీవిపుడు
 నెట్టిన నన్ను మన్నించుట యరుచె !
 యనుచు నన్ను తు లప్పడందందఁ జేపి
 యొసర నాగమ శాస్త్రయుక్తముగాను
 నపరాధశతక పద్యములు పఠింపఁ
 గృహ తోడ వినియు నక్కిరదేవునిని
 దఱికిని రప్పించి తగ గారవించి
 నిరతమ్ము మీరలుండెడి యాసనమునఁ
 గూడి యెప్పటియట్లు కూర్చుండు మనుచు
 రూఢిగాఁ దన నిజరూపమ్ముఁ జూపి
 యాదృశ్యత భజింప మారుండు దేవియును
 పాదృశ్యమే లేని సద్భక్తిపరుండు
 నక్కిరుండ పృథానందమ్ము నొంది
 చాక్కనాథుని గుడిఁ జొచ్చి యద్దేవు
 సన్నిధినిల్చి యాసర్వేశ ! యీశ
 పన్నగకేయూర ! భక్తమందార !
 యిల మీరు విచ్చేసి యిట నిలుచుండ
 ఖలుండైన నాదు నజ్ఞానమ్ము కతన

నాసంఘమంటు పాభ్యంతరమునను
 నేశంకయును లేక యేను గూర్చున్న
 కృపతోడ నన్ను రక్షించిన వేల్పు !
 హాలాస్యపురవాస ! యధికప్రకాశ !
 బాలచంద్రోత్తంస ! పాపవిభ్వంస !
 యని సన్నుతించి నాష్టాంగమ్ము జేసి
 తన సంఘమంటపస్థలికినిఁ జోయి
 ముక్కంటి కృపచేత మున్నున్నయట్లు
 నక్కీరదేవుఁ డెంతయు నుండె మఱియు.
 గణకంఠుఁ డేటేటఁ గనకాబ్జసరసి
 దఱికి నేగును మహాత్మవముతో నెపుడు
 నిదియు నేబది రెండు నిటమీఁది చరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార వినుఁడి
 యాకుంభసంభవుఁ డామునీంద్రులకుఁ
 జేకొని మఱియిట్లు చెప్పదొడంగె.

ఏబదిమూడవ లీల.

అనఘుఁ డానక్కీరుఁ డనుదినం బెలమిఁ
 గనకాబ్జసరసిఁ దక్కక తీర్థమాడ
 యుడురాజధరునకు నొగిఁ ద్రికాలమ్ము
 గడుఁ బ్రదక్షిణనమస్కారముల్ నేయు
 చుండు సంతట దేవుఁడొకనాఁడు కరుణ
 నిండంగ నతని మన్నింపంగఁ దలంచి
 నెమ్మి నీ నక్కీరునికిఁ గావ్యలక్ష
 ణమ్ము రాక నెన్నఁగ నెట్టి పెద్ద
 లైన విద్వాంసుల నట వారిఁ గన్ను
 కాన కెప్పుడు తిరస్కారము నేయు
 నటుగాన వీనికి నధికమ్ముగాను
 నిటు లక్షణమ్ములు నెఱింగిన యట్టి
 ఘనుల భందమును లక్షణయుక్తముగను
 ఘనముగాఁ దగఁ జెప్పఁగావలె ననుచు
 మఱి యానతిచ్చిన మధురేతుఁ జూచి
 కరముప్ప నంగయకత్తిచ్చి తనకు
 కరయుగమ్ములు మోర్చి కఱకంఠ ! యభయ ?

నిత్యసత్యాత్మక నిఖిలలో కాత్మ
 రత్యాత్మ దమన ! గోరాజస్యగమన !
 సర్వజ్ఞ ! మును ఘట జన్ముని యామ్య
 సర్వంసహజాన్మతి సమము గాఢస్మృత
 కైలాసగిరి మీదదర గడచి మీరుండి
 పాలించినట్టి లోపాముద్రనాథు
 నాతని సంపంగ నవధరించినను
 నాతడు కని బూని యందంద మొక్కి
 యిదియు ద్రావిడదేశ మీదేశభాష
 యది నాకుదెలియదు నాకావ్యలక్ష
 ణము లుపదేశింపు నాకును నిప్పు
 డమరింగ నానతిమ్మని విన్నవించు
 రక్షించి యతని కాద్రావిడకావ్య
 లక్షణములు గొన్ని లాలించి యాన
 తిచ్చియు మఱిగొన్ని దెలియ మధురకును
 వచ్చి తెప్పదమంపునడి నానతిచ్చి
 యంపంగ నాతని నవధరించితిరి
 యింతసంగఁగ నాతడిచోటి కరిగ
 నని విన్నవించిన నాసౌందర్యకు
 డనువంద నాజగదంబను జూచి
 మేము మఱచితి మిది మేల్గు నీవిపుడు
 నామాట దెలిపితి వది యొక్కడనుచు
 నమ్మహాదేవుఁ డాయంగయక్షజ్ఞి
 యమ్మ యానతి నట నలరంగఁ జెప్పె
 వనర ద్రావిడకవిత్వము నాకపుడు
 వానరఁగా లక్షణయుక్తముఁ గాఁగఁ
 దగ నానతిచ్చె నెంతయు వేడ్కతోడఁ
 బొగడొంద ద్రావిడభూమి కింతసంగ
 సంత నక్కిరున కా లక్షణము
 సంతయుఁ దెలియ సర్వేత్రదానతిని
 విరచించి యెంతయు విశ్వేత్రకృతము
 మఱిమించి పొదియ మృదుల ముండు నంద
 నప్పు డంగయక్షజ్ఞియమ్మ యానతి

దత్తుక వీడ్చించి తగవిన్నవించె
 దెలియంగ నక్కరదేవుని కివుడు
 నెలమితో మీరాసతిక కుంభజుని
 చే నుపదేశము నేయించు టిదియు
 నానతివలె నాకు సంతయు సనిన
 గ్రక్కున సంగయకజ్జెచ్చు తోడ
 జొక్కనాథుడవుడ సూయచిత్తునకు
 జటులహంకారికిఁ జంచలాత్తునకు
 గుటిలున కత్థంత్రహరకర్చునకు
 బూని మే ముపదేశమును నేయరాదు
 గాన నక్కరుని గర్వముఁ జూచి
 యనఘుడగస్తున కానతిచ్చితిమి
 యనిన శర్వాణి యాహారు నుడియించె
 సంత నా నక్కరుఁ డాచొక్కనాథు
 నెంతయు సొత్తము లెన్నేనిఁజెప్పి
 దత్తాధ్వరధ్వంస ! దక్షసంహార !
 పక్షిహాహనసంధ్య ప్రణాతిముకుంద !
 పక్షి స్వరూప యోపరమేశ యీశ
 యిత్తుకార్తుకవైరి ! యిభవర్తధారి !
 సర్వేశ నాకు నజ్ఞానము మించి
 గర్వించినాడ మీ కావ్యలక్షణము
 గాదన నేనెంత కాలకాలాంత !
 నాదూషణత్వము నన్నింత జేసె
 నాయపరాధము నానెప్పు నేర
 మీయెడ లోగొంటి యీశ ! సర్వేశ !
 యని సన్నుతులు నేయ నాదేవుడవుడు
 ఘనముగా నతనివై గరుణార్ద్రదృష్టి
 గావించి నీతోటి ఘనసంఘమంట
 పాపాసమునను గావ్యశ్రేష్ఠుడగు
 నుండు మహంకార ముడిగి నీవండు
 ఖండిండుధరుడంటె గడకలో నతని
 సంపిన నక్కరుఁ డాదేవునకును
 సంపూర్ణభక్తితో సాష్టాంగమై

యోసంఘమంటపాభ్యంతరమ్మునను
 నేశంక లేకుండె నీశ్వరుకృపను
 నిదియు నేబదిమూడు నిటమీది చరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులారా వినుండి
 యనుచు సన్నునులతో నాయగస్త్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె.

ఏదిదినాల్గవ లీల.

నాపాండ్యభూపాలుఁ డాదయాశీలుఁ
 డా పుణ్యసంచారుఁ డాయశోహారుఁ
 డా చౌక్కనాథు దయాపూర్ణుడగుచు
 భూచక్రమెల్ల సొంపుగ నేలుచుండ
 ననుపమంబగు మధురాపట్టణమ్ము
 నను దివ్యసంఘమంటపము శోభిల్ల
 నా సంఘమంటపాభ్యంతరమ్మునను
 నీశు సత్కృపచేత నిందలుమెచ్చ
 నుజ్జానఫలకను శుభలీల నున్న
 ప్రజ్ఞావిశేషులు పండితోత్తములు
 ఘనమైన ద్రావిడకావ్యులు నలువ
 దెనమండ్రు వమలోన నీర్ష్యులు పుట్టి
 తమతమ కావ్యసత్త్వమ్ములు దెలిసి
 వివరింపఁగా పురవిజయుండు దక్క
 నన్యులకును నశక్యమ్ముని నీభ
 వన్యావనీనాథు వరచౌక్కనాథు
 సన్నిధి కరిగి సాష్టాంగమ్ము లెఱచి
 సన్నుతించిరి జగదాస్యు సర్వజ్ఞ
 విద్యత్కులశేష్ఠ ! వేదప్రతిష్ఠ !
 యదైతయాప ! హేమావలకాప !
 వరద ! మా మా కవిత్వమ్ము లన్నియును
 నరసి వేర్వేలుగా నందఱి చేత
 విని తదర్థమ్ములు వివరించి తెలిసి
 ఘనముగా హీనాధికమ్ములు సర్వ
 సమృద్ధిగాఁగ లక్షణము లేర్పఱచి
 మమ్మరదీంపు మంబరశేఖ ! యువాళ
 యువ విన్నవించి కామండలు గూడు

కొని స్వామిసన్నిధిఁ గూర్చున్నయంత
 నా నీలకంఠరుం దాసదాశివుఁడు
 దా వొక పండితోత్తముని చందమున
 శ్వేతకంఠుకశిరోవేష్టనములును
 భూతియు రుద్రాక్షములు ధరియించి
 జవణిపాముల రాజు జందెమువైచి
 నవరత్న కర్ణకుండలములు బూని
 చంద్రు నొక్క పుస్తకము ధరించి
 శంకరుఁ డప్పుడా సభకు విచ్చేసి
 పరుసతో నవ్వారి వాక్యముల వినియు
 హరుఁడు వారలకు నిట్లని యానతిచ్చె
 నీపట్టణములోన నీశ్వరభక్తి
 చేపట్టియున్నాఁడు నెట్టి దా వొకఁడు
 పన్నగాభరణ సద్భక్తమానసుఁడు
 నాతఁ డీపురిని గళాదుండ న్నాఁడు
 నాతీర్థమూర్తియై యానెద్దనెట్టి
 తనదుభార్యకును సంతానములేక
 ననయము నీదేవు నర్థిఁ బూజించె
 నానెట్టికినిఁ బట్టియై వేడ్కతోడ
 భాసిల్లుచుండి యీ పట్టణమునను
 వానికి నుదయించె పరకుమారుండు
 నేనాని మూఁగయై శివునాజ్ఞ వలన
 నారీతి రుద్రశర్పాభిధానమునఁ
 గారణజన్మఁడై కలిగియున్నాఁడు
 చని మీర లారుద్రశర్ప ముందరను
 వినుతించినను వాఁడు విశేషముగాను
 మీ గద్యపద్యముల మీ కావ్యములును
 పాగుగా మీకు నేర్పఱుపఁగఁగలఁడు
 ననినను వార లాయనఘోర్తఁ జూచి
 వినపయ్య యామాఁగ వెట్టివాఁడెట్లు
 మా కావ్యతారతమ్యంబులు తెలిసి
 ప్రాకటముగ నేర్చి భాషింపఁగలఁడు
 ననినను మీ కావ్య మతని ఘంకలన్

వినిపింప వానికి విషలదేహమునఁ
 బులకాంకురములు పొడమి నేత్రములు
 జలములు దొరఁగినఁ జాలంగ వారి
 శావ్యంబు ఘనమని కవులార మీరు
 భావ్యముగా మది భావించికొనుఁడు
 నని యానతిచ్చి యాహాలాస్థవిభుఁడు
 దనవిగ్రహమున సంతర్ధానమయ్యె
 నప్పుడా విద్వాంసు లాశ్చర్యమంది
 యప్పరమేశ్వరుఁ డాచాక్కనాథుఁ
 డీరితి నానతి యిచ్చెనే ! యనుచు
 వారలందఱు నెట్టివానింటి కరిగి
 యాపిన్న వానికి నామానచిత్తు
 నాపుణ్యశీలుని నటఁ బొడగాంచి
 యతనికి నర్ఘ్యపాద్యాదు లర్పించి
 యతులితదివ్యమాల్యానులేపనము
 లను దివ్యభూషణాలంకారములను
 నధికగజస్కంధికారాధుఁ జేసి
 మధురాపురీరాజమార్గము మెఱసి
 యాసంఘమంటపాభ్యంతర...నను
 నాశైశవాకారు నానుకుమారుఁ
 గూర్చుండఁ బెట్టి యాశోవిదులెల్ల
 రర్పించి యతుల సాష్టాంగముల జేసి
 యెసఁగ నానలువదియెనమండ్రు కవులు
 నసమాన ద్రవిడభాషావిచక్షణులు
 నప్పుడా గుహుఁజూచి యతిముద మంది
 తప్పక భక్తిశాస్త్రార్థము లెసఁగ
 శాంభవీనందన ! స్కంద ! నేనాని !
 శంభుసత్పుత్ర ! తారకహార, వాహు
 లేయ క్రాంతారి వల్లినాథ ! కార్తి
 కేయ మహానేన కేకిసనాథ !
 పుణిపర్వతనాథ ! భానురస్వామి
 మలవాస పైకతామలిహాస శక్తి
 ధర కుమారస్వామి తారకదైత్య

కూరణ మజ్జాతృక యగ్నిసంఘాత
 యనుచును సన్నతు లనువంధఁ జేసి
 యసఘు లిచ్చోట నాత్మాసంధు లగుచుఁ
 దారు నెప్పిన ప్రబంధములెల్ల వేఱు
 వేఱు ప్రత్యేకంబు వినిపింప సంత
 నందఱు చదువఁగా నవధానమతిని
 నందమ్ముగా విని యవలుండై యుండె
 ఘనుఁడు నక్కిరుండు కపిలుండు భరణుఁ
 డనువారి ముగురి కావ్యముల సంగతులు
 విన్నంతఁ బ్రముదితావిర్భూతుఁ డగుచుఁ
 గన్నుల నానందకణములు దొరఁగ
 నడరంగఁ బులకాంకితాంగుండై యతఁడు
 కడు వేడ్కతో శిర్యకంఠంబు నేసి
 యందఱు జూడఁగా నక్కుమారుండు
 సందీప్తుడై యదృశ్యంబయ్యె సంతఁ
 జని శాపముక్తుడై నైకతాపలము
 తనకును నిజరాజధానిగాఁజేసి
 దృష్టలైసట్టి తల్పేవార్థులకును
 నిష్టార్థములు వేడ్క నిచ్చుచునుండె
 నప్పుడు సభవార లాకవిత్రయము
 జెప్పిన కావ్యమే శ్రేష్ఠమ్మనిరి
 వారలు సంతోషవార్ధి నుప్పొంగ
 తోరి యా సర్వేశు గుడికి నేతెంచి
 ముగ్గురు నపు డతిహేదమ్ముతోడ
 డగ్గటి సాష్టాంగదండముల్ చేసి
 పార్వతీరమణ ! యో భక్తవాత్సల్య !
 నిర్వాణనిరవయ నీపాటవీశ
 మధుభంజనప్రియ ! మదనసంహార !
 మధురేశ యో యవాజ్ఞన సగోచరుండ
 హాలాస్యనాథ ! కావ్యాధిక్య పెరిగి
 లాలించి మాకు నాహ్లాదమ్ము చేసి . .
 రక్షించితే భక్తరక్షణాభావ !
 చతుశ్చర్యోదీప్త సహృదయ !

యని సన్నతులు జేసి యందఱు గూడి
చని సంఘపలక నిష్ఠలు నుండి రంత
నిదియు నేబదినాల్గు నింటమీది చ్ఛరిత
ముదముతోఁ చెప్పెద మునులార యనుచు
నా యగస్త్యుండును నానందమంది
యాయతోన్నతముగా నటవారి కవియె.

ఏబదియైదవ లీల.

నా మహామధురఁ బాండ్యవనీశ్వరుండు
నామహాదేవు కృపాపూర్ణుడగుచు
కాలింపుచున్న యాపట్టణమునను
లాలితసత్కావ్య లక్షణుడైన
కపిల సన్నితుండు ఘనుడొక్కరుండు
నపుడు నాపాండ్యభూపాగ్రణిఁ జూచి
తా రచియించినయట్టి తగుగావ్యమెల్లఁ
జేరి యాభూపాలు చెంతను జదివెఁ
జదివినదెల్ల నశ్లాఘ్యముఁ జేసి
పదపడి యాతనిఁ కాటించ కనిపె
ననిపిన నతఁడు లజ్జాయత్తుడగుచు
ఘనమైనచిత్తమై కడఁగి సొందర్పు
గుడికి నేతెంచి యాకుధరాత్తజేశ !
జలధర శశిధర సజ్జటాధార !
పురహర భవహర భోగీంద్రహార !
కరిదైత్యసంహార ! ఘనకృపాకార !
కాలమాటాహార ! కలుషాపహార
దుగ్ధపారావార తుహినాద్రహార
స్నిగ్ధవర్ణసాగర నిర్మలాశార !
కూపింతు శబ్దస్వరూపము శక్తి
ప్రపించు వర్ణము మర మేనుండనుచు
వేదశాస్త్రముల వినీయు నీరీతి
మేదిని వెలయంగఁ మేటిసై కొంత
కావ్యము నెప్పి సత్కావ్యలు ముచ్చ
భవ్యమా పాండ్యభూపాలుని యాదుట.
మీదముతోడ నింపుగఁ జదియించు
నాథరింపక యనాధరము జేసి.

యదయఁడై న న్నుదాసీనముఁ జేసె,
 నది నేయటయ మిచ్చు నంగయకణ్ణి
 యమ్మును గైకొననట్టిది కాదె !
 యమ్మునుజేంద్రుండు నటునేయుటెల్ల
 ననుచు, నడుక్కొండ దందంద మ్రొక్కి
 చనెను బోయెద నంచు సంతాపమునను.
 అంతటఁ దనభక్తుడైన యామధ్య
 కాంతారుఁ డటు చనఁగాఁ జూచి తాను
 నప్పు డంగయకణ్ణియమ్ముఁ దోడ్కొనుచు
 నప్పరమేశ్వరుఁడా చొక్కనాథుఁ
 డది యెట్లు నాకావ్య మతఁడు కాదనుట
 పదపద యేనును బద వత్తుననుచు
 నాతనివెంటఁ దా నరిగెను వైఖి
 కాతటి నుత్తరప్రాంతమ్మునకును.
 వరుస నా మదేవతలును దుర్గ
 కరివత్త్ర భైరవ కరివర దాదు
 లాశాధినాయకు లాది సస్త్తునులు
 నా సంఘమంటపమ్మందున్న కపుటు
 ప్రమథవర్తమ్ములు భాసితమ్ముగను
 గ్రమముతోఁ గొలువంగఁ గడువేడ్క నుండె
 నంతట మఱుగాఁడు నాయుషశికాల
 మెంతేని శివభక్తు లెల్లరు గూడి
 యాయెడ స్థానికు లటమున్నఁ బూజ
 నేయఁగా వచ్చి యచ్చెరువంది వారు
 నాది యా దేవుని యావాసమునకు
 మోదమ్ముతోడుత మ్రొక్కంగఁ జోయి
 యామహాదేవుని నచ్చోటఁ గాన
 కామహేశ్వరులు బ్రాహ్మణులు భీతిలుచుఁ
 గ్రచ్చర వెదుక నక్కడ వైఖదరిని
 నాయెడఁ బ్రమథమహామునుల్ మేరలు
 గొలువంగ నున్నాఁడు కోర్కులు మీఱ
 వెలయంగ నిదియేమి విధముతో యెఱుఁగ
 మని విన్నవించిన నతిభీతుఁ డగుచుఁ

గన కాసనము క్రిందఁ గడుబడి లేచి
 మొలచీర వీడఁ గ్రొమ్ముడి చాల జాఱఁ
 గలఁగుచు వేవేఁగఁ గదలి యాక్షణమ
 తనస్త్రీలు దానును దనమంత్రు లెల్ల
 రును నొగి స్వామి వేరోలగంబున్న
 యాతావుకరిగి భయములు లగుచు
 భూతేశు పాదాల ముందరి భూమిఁ
 బడి పొర్లి మ్రొక్కి యోషరమేశ ! మీరు
 వెడలిపికును వచ్చు విధ మదియేమి ?
 నావల్ల దప్పేమిఁ నాకానతిమ్ము
 ఈపట్ల మీరేగు నీ విధంబెల్లఁ
 గారుణ్యనిధి ! యంచుఁ గన్నుల బాష్ప
 పూరముల్ నింపుచుఁ బొరిఁబొరి నేడ్చు
 చున్న యాభూపాలుఁ జూచి యా స్వామి
 యెన్నికగా నానతిచ్చె నిట్లనుచు
 నీమీఁద దప్పేమి నీతోడిదేమి !
 నీమీఁది కోపము నేనెన్న నేల ?
 నేము నీ స్థలమున కెనయైన స్థలము
 నేము గావరె నన్న వెచ్చోట లేదె !
 నీవంటి భక్తులు నిక్కమ్ముగాఁగ
 నావల మఱిమాకు నందంద లేరె
 యా యడుక్కాండడు నా కమితావుఁ
 దాయెడ నొకకావ్య మనువాప్సఁ జేసి
 యర్థియై నీపాలి కర్థమ్ముగోరి
 యర్థింప వచ్చిన నర్థికి నీవు
 నర్థ మీవోపక యాకావ్య ముండు
 నర్థము దెలిసిన హంకారమునను
 నర్థి నుదాసీన మటునేయఁ దగునె
 పార్థివేశ్వర ! మాకు భక్తుఁ డీతండు
 గాన మే మీమధ్యకాంతారుఁ డలిగి
 రా నిందు నతనికై రాఁ బ్రాప్తి కలిగె
 నీవిందు రా నేల? నీచోటి కరుగు
 మని యప్పుహోదేవుఁ దానతిచ్చినను

వీనియు నాపాండ్యభూవిభుఁ డాత్మఁ గలఁగ
 శంభో! మహాదేవ శాశ్వతైశ్వర్య !
 యంభోజ సంభవాద్యర్చితపాద !
 వేదరక్షణ జాతవేదోజ్జ్వలాక్ష !
 బాదరాయణ భజాబంధనకరణ !
 హః దేవ ! దేవవేశ్యాభుజంగంక
 యోదేవదేవ మృత్యుంజయ ! యేను
 నజ్ఞాని నశరాధి నవివేకపరుఁడ
 ప్రజ్ఞావిహీనుండ భవబంధనుండ
 నా నేర మెన్నక నన్ను మన్నించి
 యేను జేసిన నేరమెల్ల లోఁగొనుచు
 జనవిచ్చి రక్షింతు సౌందర్యనాథ !
 యని సన్నతులు సేయ నా పాండ్యవిభునిఁ
 గరుణించియప్పుడా ఖట్వాంగపాణి
 తిరిగె హర్షిబ్రహ్మదేవతల్ మునులు
 నాయడుక్కండ డాదైనసత్కృతులు
 నాయుడఁ గొలువంగ నతిసంభ్రమమునఁ
 గడువేడ్క సంగయకజ్ఞమ్మతోడఁ
 దడయక విచ్చేసె దనస్థానమునకు
 నరుసతో సకలదేవతలును మునులు
 నరిగిరి తమతమ యాశ్రయములకు
 నప్పు డాసౌందర్యుఁ డావైఖ దరిని
 నొప్పుగా విచ్చేసి యున్న యాస్థలము
 నరయంగ నుత్తరహాలాస్య మనఁగ
 వెలపెను నచ్చోట వినుతింప నంత
 నామహీపాలుఁ డానందమ్ము నంది
 యా మహాదేవున కర్చనల్ చేసి
 పరిమళ భూషణాంబరము లొసంగి
 గరిమతో నామధ్యకాంతారుఁ జూచి
 యా స్వామిఁడై నీవు నతిభక్తి గలుగ
 నా స్వామి నీపజ్జ కటకు విచ్చేసె
 నీవు పుణ్యుడ వాడు నిక్కమై యనుచు
 భావించి యతనికి బహుభూషణమ్ము

లిప్పించి పట్టించుచు లేనుండుమీద
 నప్పుడు నెక్కించి యతిసంభ్రమమునఁ
 బురసిభులెల్ల నింపుగ నేగజేసి
 వరుసతోడగు కట్టువర్గము లిచ్చె.
 తడయక మధ్యకాంతారుని వెనుక
 నతివేడ్క నుత్తరహాలాస్యమునకుఁ
 దొడరి వచ్చినమాడ్కిఁ దొడరి యేనుట
 నెడకుక విచ్చేయు నెపుడు నాస్వామి
 నిదియు నేబదియేను నిటమీచి చరిత
 ముదము గోఁ జెప్పెద మునుతార వినుండి
 యనుచు సమ్మనులతో నా యగస్త్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె

ఏబదియాటవ లీల.

మధురాపురీపాండ్య మండలేశ్వరుండు
 విధుజూటు సత్కృపావిర్భుతుడగుచు
 మతిమంతులెల్ల సమ్మతి నీతిగఁజప
 మతిమించి రాజ్యము మహిమఁజాలింప
 గైలాసవాసుని గణనాథుఁ డొకఁడు
 హాలాస్యపురమున నగ్రజన్మమున
 మధ్యగోత్రుఁడ మహి నెన్నఁబుట్టి
 యధ్యయనాది విద్యాకళా శ్ర
 వీణుండై సౌందర్యవిభవ సంపదలఁ
 బ్రతిలేకయుండు నా పాండ్యభూవిభుండు
 నతని నెల్లరుఁ జెప్పనంతయు నెఱింగి
 ఫణిహారులను బంపి పరగ రప్పించి
 ప్రణుతింపఁ దెన్నవ బ్రహ్మయనంగఁ
 తననామ మతనికీఁ దనరఁ గావించి
 వలయు నాభరణముల్ వరుసతో నిచ్చి
 వలసిన మన్ననల్ వలనుగాఁ జేసి
 వండనాయకుడవై తనర నా వెంట
 నుండుమంచును ముద్దుటుంగర మిచ్చి
 పాయవాకిట మఱి పారుపత్యము
 నేయంగఁ గట్టడచేసి నా విభుండు

కౌత నామంత్రి యత్యంత శాతుర్య
 వంతుడై సద్గుణవంతుడై నీతి
 మంతుడై సౌభాగ్యవంతుడై యాప
 వంతుడై శివభక్తి మంతుడై యుండి
 యతులిత స్వామికార్య ధురంధరత్వ
 మతి నెంచి తొల్లిఁటిమృతుల మించి
 మధురేశ్వరునకును మాహేశ్వరులకు
 సధికధనక్షుల సర్పించి మఱియు
 నొసరంగ దానధర్మోపకారక్షు
 ననయక్షు నేయంగ నానిమిత్తమున
 నా పాండ్యలిఖనకు సధికక్షుగాఁగ
 ప్రాచుర్యగా సంపదల్ పాటించి మించె
 విశ్వమంతయుఁ దన్ను వినుతింపుచుండ
 శాశ్వతుడై యుండె సౌందర్య కృపను
 సంతటఁ గొన్నాళ్ల కశ్వరక్షకులు
 చింతింపుచును భీతచిత్తులై రాజుఁ
 జేరి యందఱు వచ్చి చేతులుమోడ్చి
 యోరాజ ! యశ్వము లుప్పుములెంతో
 యతిసారముల చేత సధికమైనట్టి
 మితిలేని వ్యాధులు మెయికొని కొన్ని
 దీర్ఘనిద్రల బాటెగ నున్నవింక
 నని సాహిజులు వచ్చి యట విన్నవింప
 మనమునఁ దలపొసి మనుజేశ్వరుండు
 నొప్పుగాఁ దిరువాదయూరి దేవునకు
 రప్పించి యట్టివార్తల నెల్లఁజెప్పి
 యశ్వశాలల రాజితాశ్వము లెల్ల
 నశ్వర యత్నమై నగై నన్నియును
 నాటోప మెసఁగ నైశ్యము రెన్నియైన
 తోటానతోటులు గొల్చివచ్చినను
 ఘోటక గజములు గొల్చిరాకున్న
 పాటంప రహిత భూపతు లతుగాన,
 రయమొప్ప ద్వీపాంతరముల నేతెంచు
 హయములఁ గొనితెచ్చి యట దగఁ బొమ్మి

యనుచు నాతనికిచ్చి యధిక్ష్మైనట్టి
 ధనరాసులెంతేని దగవాప్తు బంతు
 బంపిన దెన్న వైష్ణవరాయండు
 సొంతెసలార నా సోమసౌందర్య
 సంగడికిని బోయి సన్నుతుల్ జేసి
 యంగయ కణ్ణెమ్మ కాదేవునకును
 నిండిన సద్భక్తి నియమము బూని
 దండ్రుణామము దశరంగ జేసి
 శరణు శరణ్య ! యా శరణార్థిరక్ష !
 శరణు దుష్కృతశిక్ష ! శరణసలాక్ష !
 శరణు తారకదైత్య సంహారకార
 శరణంభకాది రాక్షస దక్షవైరి
 శరణంబరాంబర ! శరణంబికేశ !
 శరణజహరివంద్య శరణు బృందార
 శరణసేవిత ! యీశ శరణు విశ్వేశ !
 శరణు నాస్వామి నా శరణు లోకగొమ్ము
 కాళోదరేశకంకణ ! నీదుభృత్యు
 జేకొని నా కార్యసిద్ధి గావింపు
 మని వేడుకొనుచు నా హరునాత్మ నిలిపి
 పనధికులము కేగి వలదైనయట్టి
 తిరుపెరుందూరను దివ్యమైనట్టి
 పురమున కా మంత్రపుంగవుం డరిగి
 యందు బ్రవేశించు నంతమాత్రమున
 బొందె సుజ్ఞానము పొందె నాతనికి
 నప్పుడు నొకచోట నతడు గూర్చుండి
 యప్పొండ్య భూపాలుడొప్పిన శ్రుజల
 రావించి యీనెల రావు గుల్లములు
 ఆవణినెల గొంచు నట వత్తు ననుచు
 నన్నరనాథున కంతయు దెలియ
 విన్నవింపుడు మీరు వేవేగ బోయి
 యని వారి మఱలంగ ననిపి తానందు
 ఘనముగా నపుడు సుజ్ఞానమై మించి
 తెలియ నాథార స్వాధిష్ఠానములను

నలమణి పూరకంబా యనాహవము
 కడు విశుద్ధము నను కమలముల్ గలుగ
 నడర షడ్వర్ణ లింగాధికులైన
 కరివక్త్ర కమలజ కమలపత్రాక్షు
 లరయఁ బినాకియు నా సదాశివుఁడు
 పరశివుండును బరబ్రహ్మంబులైన
 మఱి దైవతంబుల మదిలోన నిలిపి
 వర్ణబీజముల వర్ణాక్షరముల
 వర్ణింప నాల్గును వడినాఱుఁ బదియఁ
 బన్నెండు పదియాఱు భావింప రెండు
 నున్న వేయింటిని వొనర నర్చించి
 వర్ణింప నాద్విషడ్వర్ణ లింగముల
 నిర్ణయింపుచుఁ దన్ను నిజముగా నెఱింగి
 యల మీఁదట మనోలయ స్థానమందు
 వెలయ నప్పరమాత్మ వెదుకుచు నుండె
 ననఘుండు నాయూర నాశంభులింగ
 మును గోరి యాగుడి మ్రొక్కంగ బోవి
 నమ్మహా బొక్కనాయక దేవుఁ డడరి
 నిమ్మమాకుల నీడ నెమ్మితో నుండె
 మఱి తొమ్మనూఁట తొంబినియు తొమ్మఁడ్రు
 గురువును శిష్యులై కొలువంగ నపుడు
 నా తిరువాదయూ రరుగు చో నెదుర
 నాతఱి గురురూపమై దేవదేవు
 డచ్చోట నాతని యగ్రభాగమున
 విచ్చేసి యుండంగ వేగంబై గాంచి
 దొరకొన్న భవబంధ దురితముల్ ద్రుంచి
 యొనర నా తిరువాదయూరు దేవునకు
 ననువందఁ జేరి సాష్టాంగముల్ నేయ
 శివుఁ డప్పుడాతనిఁ జేర రమ్మనుచుఁ
 బ్రవిమల సద్గురు భావమ్ముగాఁగ
 వరుసఁ జక్షుస్సర్పివాహక శిక్ష
 లరుదుగా నియమించి యందంద మఱియు
 లోల కామక్రోధ లోభ మోహములు

తాలంగ మదము మాత్స్యర్యము లాఱు
 నాయెడఁ ద్రోచి పృథ్వీపులు నగ్ని
 వాయు వాకాశము పడి నందుఁ గల్లు
 పసవైన యట్టి శబ్ద స్పర్శరూప
 రసగంధములు పచ్చి కసపు గాలించి
 యమరఁ ద్వగక్షిత్రోత్రము జిహ్వ నాసి
 కమును నేనింటి సంగతులూడ్చి మఱియు
 పరగంగ వాత్సాణి పాదపాయువులు
 నరయ నాగుహ్యగతాగమం బరసి
 పూని ప్రాణాపానములు సమానం బు
 దానవ్యానాదిక స్థలము లందరయు
 వెలయ నిట్లగు పంచవింశతి తత్త్వ
 ములయందు నధిక సద్బోధ గావించి
 నిరవుగాఁ దగ యమనియమాసనంబు
 లరయఁ బ్రాణాయామ మరయిక మఱియు
 నమరఁ బ్రత్యాహారధ్యాన ధారణ స
 మాధి కయోగములైన యష్టాంగ
 మాదికముగ మించ నాత్మలోఁ దెలిసి
 గమకమై నాభిదగ్గఱ సున్న పాము
 కరమున్న బోధించి కమలము లాఱు
 పిరచితంబైయున్న విధములు దెలిసి
 వెరసి డెబ్బది రెండు వేల నాళములు
 నరయ నావేశల నదిమి పట్టుచును
 బలిమిమై నడుకొన్న పశ్చిమనాడి
 సారిది మెల్లనె గాలి జొనుపంగఁ జేసి
 యరసి యా సోమార్కులను గూర్చిపట్టి
 కరసుధారస తార్థి తాలూడుచును
 గఱకంతుఁ గంచి యక్కడ దృష్టి నిలిపి
 యా నిరంజనుతోడ నాత్మను గూర్చి
 తాను నేననువార్తి తలఁచునభి
 యున్న పుణ్యుడు శివయోగి యాఁగక
 యిన్నియు నెఱుంగ నా యిదుశేఖరుండు
 వలను మీఱఁగఁ దిరువాదయూరికిని

చెలియంగ జ్ఞానోపదేశముఁ జేసి
 జగతి మాణిక్యవాచకుఁడను నామ
 మగణితముగఁ బెట్టి యతని మన్నించి
 తప్పక శిష్య సంతతులతోఁగూడి
 యప్పు డదృశ్యమై యరిగె నాస్వామి
 ఁడిమించి మాణిక్యవాచకుఁడవును
 ఒడిబడి బడి శివభ్రాంతత్వ మూని
 గరిమతోఁ దిరువాచకంబను కావ్య
 మీరవందగాఁ జెప్పె నెల్లరుఁ బొగడఁ
 గోరి యా హయములఁ గొంచు రమ్మంచు
 నా రాజు నిచ్చిన యట్టిధనము
 గుడి గోవురమ్ములకును దైవములకు
 నడరంగ నా మహేశ్వర్యములకు
 మఱిఁ గల్గు భానధర్మముల కెల్ల
 నిరవైన యా ధనంబెల్లను వొసఁగి
 తిరముగా నా యుపదేశించినట్టి
 గరువును భావించుకొని యెందుఁ గాన
 లేక నా గురువున్నలికువ వృక్షము
 ప్రాకటముగఁ జేరి పరమహర్షమున
 నా యూర నా గుడి నా పాండ్వమునను
 నా మహాదేవుని నరసి సన్నతులు
 చేయుచు వెడకుచుఁ జింతింపుచుండ
 నా యొక సుజ్ఞాన మధికమై మింతె
 సంత నా పాండిని కందున్న మంత్ర
 రంతయు వేగంబు యేకంచి నిలిచి
 యేరాజు తిరువాదయూర దేవుండు
 మీ రర్థమిచ్చి పంపినఁ బోయి యతఁడు
 గుఱ్ఱాల గొనక వేర్కొని శివధారి
 వెట్టియై గుళ్లు పెడఁ జల్లె ననిన
 నావార్త విని రాజు నత్యుగ్రకోప
 మావహింపఁగ నప్పుడాక్షణమునను
 వడి దిగమ్ములు వారి రావించి
 యుడుగక దిరువాదయూర దేవునికి

ఘోటకమ్ముల వేగఁ గొంచు రమ్మంచు
 మాటిమాటికిఁ దిరువు మఱి మీర లుండి
 యాతని గుఱ్ఱాల నడరి తోడ్పెండు
 నా తావునకుఁ బొందు నతివేగ రండు
 నని నిరూపం బిచ్చె నంత నయ్యెడను
 జని వార లందఱా సచివునిఁ జూచి
 చేరి డగ్గఱ వచ్చి శీఘ్రమ్ము గాఁగ
 నా రాయసం బప్పు డతని ముందరను
 బెట్టిన నాశఁడు పేర్కొని చదివి
 నెట్టిన నేను పొండిని ప్రథాని
 సంచును మదిలోన నప్పుడు దెలిసి
 యంచితమ్ముగ ద్రవ్య మధికమ్ము గాఁగ
 గొంచు గుఱ్ఱమ్ములు గొనితెమ్ముటంచు
 బంపఁడె నన్ను నాపార్థి వేశ్వరుఁడు
 హయములఁ గొననైతి నాథసంబెల్ల
 ప్రయమాయె గుళ్లకు, రాజద్రోహాత్ము
 పాటించె నాకు నీభాంతిఁ బుట్టించు
 జూటేందుధరునిఁ ద్రిశూలహస్తకుని
 గ్రోడమ్ముకై చెంచుమూచైన వాని
 నోడక యాటవికోచ్చిష్టభజుని
 గాలకూటాహారుఁ గడు నమంగళ్య
 కీలునిఁ బితృ ధరాసేనుఁడైనట్టి
 భూలేశు పాలికిఁ బోయి విన్నపము
 నే ముడు సంచు నాశ్రీకంఠం గూర్చి
 వరుస నామాణిక్యవాచకం డవుడు
 సురుపడి నాయూ, యొడయారిఁ జేరి
 కోరి యాస్వామిఁ బేర్కొని విన్నవించి
 యారాజశేఖర ! యొకవిన్నపమ్ము
 మా రాజు పాండ్యభూమండలేశ్వరుఁడు
 కోరి ధనంబిచ్చి గుఱ్ఱాలఁ గొంచు
 నతివేగ రమ్మంచు సంపె నన్నపుడు
 నతఁడు నిరూపమ్ము సంపె నాకిపుడు
 సురవి మాహేశ్వరార్చనలకు గుళ్ల

కరుదారగా నిచ్చి యాధనం బెల్ల
 గుఱ్ఱాల నొకటైనఁ గొన్నది లేదు
 నజ్జిడుచున్నారు నట రాజభటులు
 నిందు కుపాయమ్ము లేమైనఁ జేసి
 యందమై ననుగాఱు మాపదుధార !
 యని సన్నుతులు నేయ నచ్చోటికపుడు
 వినువీధి శ్రీచొక్కవిభుఁడు విచ్చేసి
 యాకాశవాణిగా ననువందఁ జేరి
 నీకేల వెరవ మాణిక్యవాచకుఁడ !
 దండిగా హయములఁ వగఁ దెత్తు ననుచు
 పాండిని కీప్రాద్దె పుత్రికలంపు
 వాయుజవమ్ముల వాజు లెన్నేని
 నీయాత్మ మెచ్చంగ నెమ్మిఁ దెప్పింతు
 నని యానలిచ్చిన నావాదయూరుఁ
 డనఘుఁడు మదిలోన నానంద మంది
 జయ్యన నప్పుడా సచివాగ్రగణ్యుఁ
 డయ్యుడఁ పాండిని కటఁ గమ్మవానె
 లాయమ్ము లెల్ల వాలాయమ్ముగాను
 నాయెడఁ గట్టింపు డాయథమ్ముగను
 గోరిన యట్టి యాఘోరకమ్ములను
 భోరునఁ గొనితెత్తుఁ బొండు మీరనుచు
 బోరిపారి నూడిగంబుల వారి ననిపి
 పరగ నాస్వామిదే భారమ్ముననుచు
 నెమ్మి నాగుళ్లలో నిద్రింపుచున్న
 నమ్మధురేశ్వరుం డతని స్వప్నమున
 నీమనోబయముగా నెమ్మి గుఱ్ఱముల
 గొంచువచ్చెదము నీకోర్కు లింతెసఁగ
 గొంచ కీవటు వేగఁ గొమరొప్పు బోయి
 విడిమించి యశ్వముల్వచ్చె నటంచు
 బుడమీశునకుఁ జెప్పి పొసఁగ నంధుండు
 మని, యానలిచ్చిన నంత మేల్కొంచి
 పనిఁ బూని యాస్వామిఁ బ్రస్తుతుల్ జేసి
 యారాజు పాలికి వారిధిభాధ

యూరదేవుడు వోయి యోరాజ ! వాజు
 లెన్నంగ నిటవచ్చు నెల్లి నేడనుచు
 విన్నవించినఁ బాండ్యవిభుడు శోభిల్లి
 గుఱుతుగా నీకెన్నిగుఱాలఁ గొంటి
 వరసి చెప్పుమటన్న వసుధేతు కనియె
 వలసిన వన్నియు వచ్చుచున్నవియు
 నలరింగ జనులెల్ల నాశ్చర్య మండ
 నని విన్నవించిన నారాజు మెచ్చి
 ఘనమైన యుడుగరల్ కట్టంగ నిచ్చి
 యంపె నాతని యింటి కతివేడ్కతోడ
 నంపిన నతడును నాచౌక్కునాథు
 గుడికి నేకాంతమై కోరిక లెసంగ
 వడిఁబోయి యప్పుడా స్వామి నర్పించి
 శివశివ ! యోసదాశివ ! శివాత్మేశ
 శివ గొగిహృత్పద్మ చిరతరసద్వ
 హరహర నరహరి హరిగర్వహరణ
 హరిణాంక హరిదత్త యనలత్రినేత్ర
 యాలాకరక్షణత్రై యొక్కగుక్క
 హాలాహలము గొన్న హాలాస్య చౌక్కు !
 కరు దక్షయోగరక్షకులెల్ల స్రుక్కు
 సడరంగ మొదిన యట్టాలచౌక్కు !
 లోకముల్ నీడొక్కలొంగొన్న చౌక్కు !
 నాకంజజవితాదు లరయ నీయిక్క
 కానలేనట్టి వైఖానది చౌక్కు !
 యా నీకపనమధురశిరిచౌక్కు !
 నావిన్నపంబెక్క నా మాటదక్క
 భావించి కృపదక్క పలియఁజిచౌక్కు !
 పాండ్యరాజిచ్చిన పసదనంబెల్ల
 కొండని శివభక్తకోటి కిచ్చితిని
 కోస్వామి నాచేత నొకకాసులేదు
 నీస్వాంత మికనమ్మ నీళ్ల ముంచినను
 తాళ ముంచినముంపుఁ బ్రమథాధినాథ
 హాలాస్యపరనాథ ! యాలాస్యమేట

మీరాసలిచ్చి నేమించిన కతన
 నారాజునకు నేను నందఱు వినఁగ
 హయములు వచ్చెనటంచుఁ బల్కితిని
 బ్రయమంది యతఁడును బ్రీతి నన్ననితె
 నీయెడ నశ్వము లుటరాకయన్న
 వేయెలఁ బ్రాణముల్ విడుతు నీయాన
 యనుచుఁ జింతింపుచు నభినుతుల్ నేయ
 వినువీధి వాణియై విశ్వేశ్వరుండు
 భయమేల నీకు నోబ్రాహ్మణవర్య !
 హయముల నిటఁదెత్తు నటవేగఁ జూపు.
 అనియాసలిచ్చిన నావాదయూరుఁ
 డెనయంగఁ దనయింటి కేలేర శత్రుడు
 సతనిబంధువ్రాత మంత నేతెంచి
 మతి మించి ధనమెల్ల హయముకా జేసి
 భయపడి పొండిని పొలికి వచ్చి
 హయములు వచ్చునటంచుఁ బల్కితిని
 యిందు కుపాయము నేమిజేసెదఱు
 పొందుగా మాకు నిష్పడు నెప్పుమనిన
 ధీరుడై వారితోఁ దిరువాదయూరుఁ
 డీరితి నిట్లు మీరేల నన్న డుగ !
 నాపాలి శ్రీహంకనాథుండు వచ్చి
 చేపట్టి నన్నురక్షించు నేఁద దనకు
 చానుండుగాఁజేసి తగ నశ్వములకు
 జేసు నింకొక వగ సిద్ధము గాఁ
 ననిన వారందఱు నొకఁగాక యనుభుఁ
 జనిరంతఁ దమనిహాసములకు నంత
 నాఁడు నామఱునాఁడు నారాజు భనువ
 నూడిగమ్మలవారు వోలి నేతెంచి
 హయములు వచ్చెనో యందు మీకడకు
 కయముతో ముచ్చుంటె రాజు నిప్పటికి
 తురగములెవ్వి ? యందుకు విభ్రంబేది
 నెఱిఁ జెప్పవలెను మాణిక్యవాహకుఁడ !
 అన విని వారితో నాచుర్రె వరుడను

వసుండు వేగిరమేల జయ్యన మీరు
 కరమొప్పు బురము శృంగారింపు డెల్లి
 తురగమ్ములిందు బొందుగ వచ్చెననుచు
 వారి సంపిన వారువచ్చి యారాజు
 జేరి విన్నపములు జేసి రారీతి
 విని యప్పు డాపాంశ్యవిభుడ డతివేడ్క
 ఘనముగా బురము శృంగారింపడ జేసి
 వాటమై లాయముల్ వరుసగ గట్టించి
 ఘోటకమ్ముల రా. గోరుచునుండె
 నయ్యడ దివస్వత్రయమ్ము నచ్చటికి
 నెయ్యమ్ముతో రాక నిలిచె నశ్వములు
 నిదియు నేబదియూ టు నిటమీది చరిత
 ముదముతోడ జెప్పెద మునులార వినుడి
 హృదయమ్ము లలరంగ నీకీల విన్న
 సదమలాచార సత్సంతతుల్ గలిగి
 శివయోగముల సదాశివుని సత్కృపను
 ప్రవిమలకైలాసపదవి సంపెదరు
 ననిన నమ్మునులెల్ల సత్సంతమోద
 మున బొంది కలశజన్ముని బ్రస్తుతించి
 యొయ్యనదిరువాదయూరు డేరీతి
 నయ్యశ్వములఁ దెచ్చి యిచ్చె రాజునకు
 హాలాస్యనాయకుం డతని నేరీతి
 చాలించె డెప్పవే ! శరమాత్త ! యనిన—
 ఇది సర్వమునసత్కవీంద్రపాదాబ్జ
 విదితపూజామోదవిమలుండు పచ్చ
 కప్పురసౌరభ్యకలితమానాంక
 తిప్పరాజసుపుత్ర తిరువేంగళింద్ర
 విరచితమ్ముగ లోకవిఖ్యాతమైన
 సరసలక్షణకావ్య సత్కవీంద్రాభి
 నందిత శ్రీచౌక్కునాథభరిత
 మందున నిది యష్టమాశ్వాసమయ్య

నవమా శ్వాసము

ఏబదియేడవ లీల.

అంత నాపాండిడు నయ్యెడ బుద్ధి
మంతులైన పురాణమంత్రుల కనియెఁ
దిరువాడయూరుఁ డేతెంచి మాతోడ
ధరణీశ ! రేపు ముఖ్యాహ్వాంబులొన
జత్తాయితక్కుగా నైంధవ జాతు
లుత్తమాశ్వత్తు లత్యున్నతి వచ్చుఁ
బురమార్గములును గోపురము మీడలును
దిరువాలవాయిని దేవాలయము
లాయములెల్ల వాలయముగాను
నేయు డలంకృతువ శృంగారముగను
వని మూఁడు దివసములయ్యె నేఁటికిని
ఘనతరాశ్వములు రాఁ గాన మేమియును
మితి బెట్టె ననుచు నమ్మితిమి వీఁడిట్లు
హితశత్రువై యుండు తెఱుగలేమితి
మిందుకు వెరవేది యెఱింగింపుఁడనిన
నందలి సచివు లిట్లునిరి ఖాపాల !
కన్నకార్యము మాకుఁ గలిగినయట్లు
విన్నవింపక యుంట విహితము గాదు
నతఁడు శివభ్రాంతుడై యర్థ మెల్ల
సతతంబు జంగమార్చనలకుఁ బెట్టి
దొరకొని తిరువందడూరు నన్నట్టి
పురమునఁ గనకగోపురమంటిపములు
నాకారమైనట్టి ప్రాకారములు ను
సాకారమైన యుత్సవ విగ్రహములు
నాలయందైన దేవాలయం బవట
కాలేందుధరునకుఁ బరగఁ గట్టించి
తెరువుల సత్రమతిథులకు నిడుచు
మరులుగొన్నట్లు ధర్మములు నేయుతును
నర్థమంతయుఁ గొంచు నరిగి యిరీతి
వ్యర్థముగాఁ జాలవైచి యున్నాఁడు
కట్టి తెప్పించి నిర్భరముగా చాళ

పెట్టి ద్రవ్యముఁ దెప్పింపఁ గావలయు
 ననినఁ జింతాకాంతుడై యున్నురనుచు
 జననాథుఁ డవుడు రోషస్వాంతమునను
 వేతహస్తులఁ బిల్చి వే వని వాని
 గాత్రమ్ముపై దొడ్డగడ్డ పెట్టెత్తి
 యిప్పుడు ధనమెల్ల నీక్షణమ్మునను
 దెప్పించుడని రాజు తెలుఁగొప్పఁ బనిచె
 వారు నచ్చటికిని వడిఁ బోవ నతఁడు
 ధీరుఁడై యావేళఁ దిరువాదయూరుఁ
 డచలిత హృదయుఁడై యతిభక్తి తోడ
 నవలజ్జామాతురు నాత్మలో నిలిపి
 పరతత్వ బోధలు పఠియింపుచుండెఁ
 దరువుల కాండ్లును దగ నూరకున్న
 మఱియుఁ గొదఱు ధుర్య మానమైతన
 పరిచారకులఁ బంచి పట్టి తెప్పించి
 యా జూని తిరువాదయామాత్యవరుని
 ఖామీశ్వరుండు విస్ఫుట రోషమునను
 హయములఁ దెచ్చుచు నర్థ మిచ్చినను
 భయము లేకింతయు బాటంగవైచి
 పెడ వేషధారియై వీడిందు వచ్చి
 జడియక నుండు నీచందమ్ము లెట్లు
 వీనిని గొంపోయి వెన నడ్డ పెట్టి
 తాను గొంపోయిన ధనమెల్ల నిపుడె
 కొనితేక యున్న మీకును నాజ్ఞ వచ్చు
 నని చారులకు వాని నప్పగించినను
 వారలు మిగుల దుర్వారులై యతనిఁ,
 గ్రూరతఁ బట్టికొనిపోయి ర్థపుడు
 కారాగృహముల ఘనశృంగిలముల
 ఘోరమ్ముగాఁ బెట్టి గొబ్బన నూకు
 దగఁ జెప్పు ధనము వేవగనైన ననుచుఁ
 దగ బాధనీయ సంతకు శోర్వలేక . . .
 యాచొక్క నాయక ! యాభాషిత !
 యా చింతయానంద ! యాభాషిత !

యార్ రక్షణపరాయణుడ వీవనుచు
 గీర్తింతు రెవ్వరు గృహగల్లు దేవ !
 మాధుర్యపురనాథ ! మఱి యిట్లు నన్ను
 పాదలు నేయంగఁ బాడియే నీకు
 రాజశేఖర ! పాండ్యరాజశేఖరుకు
 దేజీల నివృణు దెచ్చి యీకున్న
 వేదేల ప్రాణము విడుచుట కాని
 పాయ దీ కథ యేయపాయమ్మలందు
 ననుచు దుఃఖింపుచు నాస్వామి దూఱు
 చును స్తోత్రములు నేయుచును నుండె సంత
 వళియండి చొక్కడాపత్నహాయుండు
 నళగరి చొక్కడు నాత్త పాంథభుండు
 దనభక్తుఁ డిట్లు వేదనల సందుటకు
 మనమునఁ జింతించి మాయాస్వరూపి
 యారాజ్యమునఁ గల యభిలవర్ణముల
 ఫేరవమ్ములను రప్పించి వేర్వేఱ
 సారంగుఁ డశగఁడు జన్నఁడు గరుడ
 నీలుండు గురువింజనీలుండు కెంచ ?
 నీలుండు మొదలైన నిభిలవర్ణముల
 రంగైనయట్టి తురంగమ్ములకును
 బంగారుటందెలు పాదాలు నమర
 పల్లెలు నుల్లాలుఁ బసిఁడిపక్కెరలు
 కల్లాల గబ్బీలు గద్దెపక్కెరలు
 బల్లలు కోరలు పలు నత్తడములు
 చిల్లాణములు కొల్కి చికిలివ్రక్ములు
 జల్లులు తుంచెలు సవరముల్ మఱియు
 నెల్ల సంజోకమ్ము రెల్ల గల్పించి
 యత్తురంగములకు నమరు నమర
 నుత్తమంబైన రావణులఁ జేసి
 తలను సుల్లెఁపుఁజుట్లు దగ రుమారములు
 మొలమీదఁ జల్లడములు దట్టిజూర్లు
 వజ్రాంగిజోళ్లును వడి రాగవళ్లు
 విజృంభణమ్ముగా వేడ్క నాహయము

లెక్కి యాడుచు వార లెసఁగ నేలేఁ
 జొక్కనాథుఁడు తాను జొక్కమొసటి
 యాయతమ్ముగఁ జత్తాయితంబైన
 మాంయాతురంగమ్ము మహిమతో నెక్కి
 రమణతో నుభయపార్శ్వమ్ముల గలిసి
 యనురులు రావలత్తులై కొల్చిరాఁగ
 మధురాపురమ్ము నామడ మేరసంగ
 విధుజూటుఁ డచ్చోట విడిసెఁ బాఠమ్ము
 నప్పు డాతురగరింభాదివ్యధూళి
 కప్పి నలేదిశ లంఘకారమ్ము పర్వ
 నది గని భూపాలుఁ డాయొద్దిప్రజల
 కదె ధూళి యెగనె వాహములదే వచ్చు
 చున్నవి యని చూచున్న నాలోన
 సన్నమై రేణువు సమనె నత్తటిని
 నీ విధమ్ములు వాని యింద్రజాలముల
 భావమ్ముగాని స్వభావమ్ముగాదు
 ననుచును గుటిలఁడై యారాజు తీవ్ర
 మనుజులఁ బిల్చి యామాణిక్యవాచ
 మంత్రిని వీఁపువర్తము వీడునట్లు
 తొత్రిణి లతల మర్దింపుడీ ! యనుచుఁ
 బనిచిన వేవేగఁ బటుగతి తోడ
 చని వార లటునేయఁ జాలినఁజూచి
 యా తిరువాదయూరుండు నత్యంత
 భీతితో నాస్వామిఁ జేర్కొని యిట్లు
 జేసిరే సర్వేశ ! శివలోకవాస !
 యాశాంబరోల్లాస ! యధికప్రకాశ !
 ఘోటకమ్ములఁ దెచ్చి కువలయేంద్రనకుఁ
 పాటించి యిచ్చి నాపాటు బోఁజేయు
 మని విన్న వింపుచు హాలాస్యవిభుని
 దనమదిఁ దలంపుచు వైవమా యనిన
 నాలించి యధికదయాళుఁడై యపుడు
 లక్షోపలక్షులై లక్షణాశ్వములు
 హిమారవమ్ములకేడువారిధులు

ఘోషింప సకలదిక్కులు చిక్కటిలఁగఁ
 బంచమహావాద్యపటలముల్ మ్రోయఁ
 బంబాన్ముఁ డధికప్రపంచముతోడ
 పంచాస్త్రపంచాస్య ప్రకటవిరించి
 పంచాస్యహరణ ప్రభావమై విరుదు
 వినుత కాహళములు వినువీధి మ్రోయఁ
 బ్రజలకుఁ గన్నులపండువై యుండ
 నజుడును హరి యుత్తమాశ్వముల్ వేడ్క
 మెక్కియాడుచు స్వామి కిలుపార్శ్వములను
 ప్రక్క రావతురై ప్రబలి యేలేఱ
 సత్తలములు ద్రిప్ప చమరరావతుఁగు
 కత్తులు విసరుచు ఘనతురంగములఁ
 బరిపరిగతులను బహువిధములను
 మెఱసి యొక్కఁడుఁ జుట్టు మేళంబు లిడుతుఁ
 దను గొల్చిరాఁగ సౌందర్యనాయకుఁడు
 కను గొన్న సతులకుఁ గాండలు వాడమఁ
 బురమువారెల్ల సద్భుతముగాఁ జూడ
 ధరణీశ్వరుండు నా దండనాయకులు
 విభ్రాంతి గొనునట్లు విలసితభ్రాంత
 మభ్రాంతగతులుగా నతివేడ్క నుత్త
 మాశ్వమెక్కాడుచు మఱి పాండ్యమండ
 లేశ్వరు సగరికి నేలేఱ సపుడు
 పుడమీకుఁ డతిమోదమునఁ బొంది వేడ్క
 వడిమీఱ మాణిక్యవాచకామాత్యుఁ
 బిలిపించినను నతివేమలొ సతఁడు
 నిలఁజేసి కడకును నేకెంచి చాల
 సమితుడై శ్రీహొక్కనాథుని కృపను
 గములుగా నిదె తురంగము లిటవచ్చె
 జననాథ యొకపూట నైరింప కింత
 పనికిగా నన్నిట్లు పఱచితే ! యనిన
 సృపుండు గొంగుఁజేర్చి నేఁడు నాయండు
 నపరాధ మెంతైన సధికము గలదు
 వార్షికొప్పునుచును నుచితవస్తువులు

నేర్చి యాతనికిని నిచ్చిన నతడు
 వెలయఁగా వాకింట విచ్చేసి పెద్ద
 కొలువు చావిడిలోనఁ గూర్చుండి ఘోట
 కముల నెక్కుడు జూచి గైకొనుండనిన
 రమణ ఘాపతి హజారమున శేతెంచి
 మండలాధీశులు మన్నీలు దొరలు
 దండనాయకులు నందఱును నేవిలపఁ
 బేరోలగంబుండి పృథివీశ్వరుండు
 వారలందఱు నైంధవప్రతాపములను
 నెక్కి యాడుచు వేడ్క నెల్లరాములు
 నొక్కరూపములై యుండుటజూచి
 మొక్కుడు మీలోన నెవ్వరిందనినఁ
 చొక్కనాథుని దెసఁ జూపి రందఱును
 నప్పు డాసౌందర్యుఁ డవధారుఁ డనుచు
 వొప్పుగా నందఱు వోహూ యనంగ
 గోరాజగమనుఁ డాగోమాయ హయము
 నారోహణావరోహణరోపియగుచు
 నెన్నేని విధముల నెన్నేనిగతుల
 వరుసతోడుత రాగ తాగెలయందు
 మఱి కళాహతభూమానమ్ము వాహ
 నక్రియాత్తారక్షణలఁ బరావేక్ష
 నీక్రియఁ దురగమ్ము నెక్కుడుగాఁగ
 నష్టావధానమ్ము నంది యెక్కడె
 స్రష్టయు హరియు నాశ్చర్యమునందఁ
 జూచి యాపాండీడు చోద్యము నొంది
 తాచొక్కనాథుఁడేయని చాలమెచ్చె
 నప్పుడు కకుపతి హయముపై నుండి
 తెప్పద విను రాజశేఖర మున్ను
 తిరువాదయూరుండు దెచ్చిన ధనము
 తురగమ్ములకు గాను దొలుతనే మాకు
 నిచ్చినఁ గైకొంటి నిదె ఘోటకములు
 వచ్చె నేర్పున గొను ననుభవ ! యనిన
 సౌందర్యపతికి నాజనపతి యవుడు

నిందు లక్షణముల నీటిఁగింపుఁ దనిన
 వినుము పూర్వమున నేదంబు లందు
 వనభుల నమృతంబు వహ్నిలయందు
 బ్రహ్మాండమునను దిక్పాలకులందు
 బ్రహ్మనేత్రములఁ బ్రభవించె మఱియు
 నారట్ట రింఖాణ యవనకంఠాణ
 వారాశి కా భోజ వాహ్నికదేశ
 ములఁ బుట్టు నుత్తమంబులు వానితోన
 వెలయు బ్రహ్మక్షతవిఘ్నాద్రజాతు
 లందులో రాజవాహము లుత్తమములు
 నందు దివాజాత మర్హముగాదు
 నరయ దేవమణికంఠాభరణము
 మఱి వాసీకము నుడి మస్తకసమము
 పడములు నాలుగు ఫాలస్థలము
 విదితధావళ్యమై వెలసినయట్టి
 పంచకల్యాణు లీ భారత జెన్నందు
 నంచితముగ రాతులందును మిగుల
 శుభలక్షణముల నుడినుద్దములను
 బ్రభవించు హయములు శ్రభువు లెక్కినను
 నఖిలసంపదలను ననుకూలమగును
 నిఖిలశాత్రులను నిర్జించు మఱియు
 పట్టెడ నుడి గల్లు పాదము తీసి
 కట్టు శోకావర్తి కంఠనాశముల
 వెన్ను నొడలఁ బొల్లు విససాది శృంగి
 నెన్నఁబూడిద ముక్కు నేకమస్తకము
 మఱియుఁ బిండావర్త మస్తకహీన
 మరయ నీమొదలైన యశుభలక్షణము
 లీయశ్వముల నెవ్వరేని నెక్కినను
 శ్రీయు నాయువు వారిఁ జెందఁగానోడు
 నని మఱియును గల్లు నశ్వలక్షణము
 లనువందఁగా వారి కానతి యిచ్చి
 యోరాజశేఖర ! యుత్తమంబైన
 వారువంబుల యిట్లు వచ్చినవెల్ల

సలయక శత్రునేనాసమూహంబు
 కలగుండు వడనేయంగల్లు గుండ్రధిప
 సప్తవారానుల సప్త శైలముల
 సప్తాశ్వరథసక్త సప్తాశ్వములను
 గడవంగాఁ జాలు నీకడ గుఱ్ఱములకుఁ
 బుడమీశ ! వినుమ యిప్పుడ నెప్పువలయు
 విదితముగా వీని విలువ లెట్లునిన
 మొదలి తరంబెల్ల ముప్పదివేలు
 నడితరంబెల్లను నాలుగువేలు
 కడతరం బొకవేయి కంఠాణములకు
 నీరీతి వెలనిశ్చయించి యావాద
 యూరుఁ డిచ్చిన మేము నొప్పి వచ్చితిమి
 మనుజేశ ! యిటు నాగె మాటుమొన్న
 నెనుక నొ గాదన్న విహితముగాదు
 నిప్పు డీగతి మీకు హితమాయెనేని
 వొప్పుకొమ్మన్న నాయుర్వీశుఁ డనియె
 సమ్మతించితిమి నిచ్చట వాగెమార్చి
 యిమ్మన్న ముమ్మాటి కిచ్చిన యర్థ
 రాశి మాయది యశ్వరత్నముల్ మీవి
 యీసభవారెల్ల నెఱుగఁ జెప్పితిమి
 టేదొక కనులకు నేనున్నవాఁడ
 వాదయూరుండు నెందువాఁడును గాఁడు
 శ్రౌవణమూలనక్షత్రమునందు
 భావించి సకలభూతకు లెల్లవినఁగ
 నని వాగెమాటిచి యారాజు చేతి
 కిని నిచ్చె దేభుఁడా కృత్రిమాశ్వముల
 నప్పు డాపాండిండుఁ డభిలకట్టుములు
 దెప్పించి యిచ్చిన ధీరుఁడై హయము
 వైనుండి చండ నాఁ బరగు బెత్తమునఁ
 చా నందుకొనిన నాతనిఁ జూచి నృపుడు
 కనలిన నది దేశకట్టుడ యనుచు
 వినిపించి తెన్నవ విప్రవర్యుండు
 తటుకున శిఖనిపాదము బట్టుకొనిన

నిటలాక్షుఁ డపుడు మాణిక్యవాహకుని
 మన్నించి తనదివ్యమకుటమ్మనందుఁ
 గ్రొన్నెలఁజేసి వైకొనఁ జుట్టుకొనియెఁ
 దనభక్తునికిఁగాను దగు భేరవములఁ
 గొనివచ్చి గంధర్వఘోటకజాతు
 లుగఁ జేసి భూమిపాలున కొప్పగించి
 నగజేతుఁ డరిగెను నగుచు నయ్యెడను
 హరివిరీంబీంద్రాదులైన దేవతల
 సరవి సంపిన నమస్కారముల్ జేసి
 చనుచుండి వార లీ సౌందర్యశ్రుండు
 తనదాసులకును సంతప్రయాసపశునై
 యని సన్నుతింపుచు నాత్మమెచ్చుచును
 జనిరి వారలు తదాశ్రమముల కంత
 నంగయకణ్ణమ్మ కాళీలఁ జెప్పి
 పొంగి నవ్వుచునుండె భూలేశ్వరుండు
 నాయుడఁ బాండ్రీమఁ డతిమోదమునను
 లాయముల్ నిండఁ జాలఁగఁ గట్టుండనిన
 వారువచ్చుల నెల్ల వృష సాహిజుల
 వారు గట్టిరి వేట వన్నెలేర్పఱచి
 యారాజు హర్షించి యలరంగ వాద
 యూరున కధికమ్ము లుడుగర లిచ్చి
 యతని మందిరమున కనిచి యాపాండ్య
 శతి కొల్పివిరిసి లోపలికి విచ్చేసెఁ
 దెన్నవరాయుఁ డా త్రిభువనాధిపుని
 సన్నిధి కేతెంచి సంస్తుతుల్ జేసి
 సామగానప్రియ ! సామజవరద !
 సామజరక్షణార్చిత పాదపీఠ
 సామజముఖజనక సామజశిష్య
 సామవేదస్తుత్య స్వామి సర్వేశ
 మాయాశ్వములఁదెచ్చి మహిమతి కిచ్చి
 తే యంచు మలహరు దీక్షితకృపను .
 దనమందిరమునకుఁ దడయక నరిగి
 విసుతింపఁబడియె నా విక్రమవ్యండు

మునులార ! శ్రావణమూల సక్షత
మునఁ బ్రతివత్సరంబును నశ్వములను
వాగెమాటుచు లీల వరుస నిప్పుడును
సాగుడునుండును సౌందర్య పురిని
నిదియు నేఁబదియేడు నిటమీది వరిత
ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార వినుఁడి
వాతాపిదమనుఁ డా వరమునీంద్రులకు
ప్రీతితో నిట్లనె ఖలేశు మహిమ

ఏఁబదియేనిమిదవ లీల.

సంత నాపాంశ్యరాజ్యాభిలేశ్వరుఁడు
సంతోషచిత్తుఁడై సౌందర్యనాథు
కరుణను వాయువేగము రైసయట్టి
తురగమ్ము రెన్నేని దొరికెఁ బొమ్మనుచు
గడ్డియు కవణముల్ కట్టడచేసి
దొడ్డుగా నామృగధూర్తులకెల్లఁ
బెట్టించినను నవి బెదరి యేమియును
ముట్టుక మోటుమోములు చూచుచుండె
నా పాంశ్యభూపాలుఁ డట విచారించి
ద్విపాంతరమ్ముల లేజీలు నివియు
మేఁటి మాంసముల మెసపుటఁ గాని
పాటించి తృణములు భక్షింప వనుచు
వేఁటలఁ దెప్పించి వేగఁ దోపించి
ఘోటకమ్ముల కెల్లఁగోసి వేయింబె
నవి తనుజాతి యాహారమ్ము లగుటఁ
దివిరి మాంసమ్ములు దినుచుండె సంత
నట వూఁడుదినములు సరిగిన పిదప
నిమిలాక్షుఁ డాయశ్వనికరమ్ము నెల్ల
మునుపటి జంబుకంబుల లీలఁజేసి
జనులకు మిగుల నాశ్వర్యమ్ము నేయ
వరసని కృత్రిమాశ్వమ్ముల నెల్ల
వలఁచెను నిజరూపధారులు గాఁగ,
నప్పుడు లాయమ్ములందున నెల్ల
నొప్పుగా నున్నట్టి యుత్తమాశ్వములు

నొకనాఁడు మదిని నవ్యోన్మథామణల
 మొక మొకమ్ములు జూచి మువ్వుట నొంది
 వనముల లోపల వలసినయట్లు
 మనయువ్వు నెల్లగుమ్మలుచున్న మనకుఁ
 ద్రాళ్లచే వాళ్లచేఁ దలుగులచేతఁ
 గాళ్లను మెడలను గట్టులఁ బడుచు
 నీరాజనగరున నిన్నిభంగులను
 ఘోరమ్ముగా మనకును నుండ నేల
 శివు నాజ్ఞావలన వచ్చితి మిందు మూఁడు
 దివసమ్ములుంటి మింలే శాలు మనకు
 ననునంత సూర్యుడస్తాద్రీకిఁ జనియె
 ఘనముగాఁ బర్యే జీకట్లు నత్తఱిసి
 నడురేయి సాణు లందఱును నిద్రింపఁ
 దడయక మనకిది తరువాయి యిపుడు
 పోదాము మనమన భూముల కనుచు
 నా దేవనిర్జితంబైన యశ్వములు
 నున్నతిలీలఁ జెప్పొందు దేహములు
 సన్నంపురూపులై పొగిన యంతఁ
 గాళ్లను మెడలను గట్టినయట్టి
 త్రాళ్లు నన్నియు వీడి తడయక నపుడు
 నన్నియుఁ గూడుక నా లాయమునను
 మున్నున్న హయపాతముల నెల్లఁ గఱచి
 మొనసి యాసాణుల ముక్కులుఁ జెవులు
 గొఱిశలు మొదలంటఁ గొఱికి పైకుఱికి
 రవములు నెలఁగ ఖేరవము లన్నియును
 దివిరి లాయమ్ములు తెగువతో నెడలి
 కన్నడి సన్నట్లు కానకమ్ములకు
 నన్నియుఁ గూడఁ జయ్యన జాతి నంత
 నా రాత్రి వేఁగంగ నామఱునాఁడు
 భీతులై డాగి తప్పించుకున్నట్టి
 పాడివారెల్ల పోడి యందఱును
 గూడుకవని యొక్క ఘోషమ్ముతోడ
 నావనుధేతుని నటఁగాంచి మొక్కి

దేవ యీశ్రోతగాఁ దెచ్చి యా వాద
 గూరుండు మనకును వొప్పించినట్టి
 నారువత్తులు ఖేరవంబులై సగము
 ప్రాద్దన నీరేయి పొసఁగ నన్నియును
 బెదైన మేనులు పిన్నలు జేసి
 మెడకాళ్లు నున్నట్టి మేటిపగ్గములు
 సడలించుకొనుచు విచ్చలవిడి తోడి
 నట్టులెత్తుక రాఁగ నటకని యేము
 నొత్తోడి పంచల నొదిలి మంత
 గుఱ్ఱంపుఁ గొదమల గుడులు కంఠములు
 ఎఱ్ఱగా గొఱికియకు వడిఁ బాఠ సంత
 వెఱ్ఱు లెత్తినయట్లు వెదకి నాణులను
 గొఱ్ఱలఁ దిన్నట్లు కోఱలఁబెఱికి
 ముఱ్ఱులుగాఁ జెవుల్ ముక్కులు గొఱికి
 బొఱ్ఱులు నిండంగ భూరిరక్తములు
 జొఱ్ఱులు గొనుచును సోలి సొక్కుచును
 గఱ్ఱునఁ ద్రేన్పుచుఁ గాఱద్రవ్యచును
 నెఱ్ఱుగాఁ జూచుచు నెవ్వరిఁగన్నఁ
 జిఱ్ఱున గవయచు జిమ్మి రేఁగుచును
 గుఱ్ఱ మటంచును గునిసియాడుచును
 నుఱ్ఱునఁ గనలుచు నుఱికి వైబడుచుఁ
 జెఱ్ఱుదాఁటులు దాఁటి చేరి యాడుచును
 జిఱ్ఱున నయ్యశ్వశౌలు వెడలి
 బెట్టుగా నూళ్లు వెట్టుచు సగరు
 పట్టునను వెడలి పరువెత్తె నదివ !
 యని కొల్చునందఱు నట విన్నవించి
 నను రాజు మిగులఁ జింతాశ్రాంతుడగుచు
 దురదుర తురగమందిరమున కరిగి
 పరికించి వెరగంచి పరితాప మంది
 కొలువుపావడికిఁ గ్రక్కన వెల్లివచ్చి
 ఖలుమండి దొరల మర్రిత్రాతములను
 రప్పించి చారులు ఖేరవంబులై వత్తుట
 తొక్కి యాభిషేకులు నేయటలల్ల

వాదయూరుని మృషావాదముల్ గాక
 నేదేశమునఁ గాన మీ యద్భుతములు
 ననుచు వాదపురీషు నపుడు దూతలను
 బనిచి యాక్షణమునఁ బట్టి తెప్పించి
 దారుణాకృతితోడ భారుణీశ్వరుఁడు
 నోరి ! యీరితి నేయుట తెట్లు నీవు
 నాదేశమునఁగల నక్కల నెల్ల
 సాధులఁ జేసి యశ్వములంచుఁ దెచ్చి
 యేడవానినొ తెచ్చి యికిమీడటంచు
 నోడక మాచేత నుడుగరిప్పించి
 తగ నొండజాలవిద్యలు పన్న నీకుఁ
 దగునె మానగర నర్థముగొంచుఁ బోయి
 మంత్రులందఱు నీక ? మంత్రముల్ జేసి
 తంత్రముల్ బన్నంగఁదగునె నీకగునె
 కలధనమైల్ల నక్కలకుఁ బాలాయఁ
 దొలితను నున్నట్టితురగముల్ పోయఁ
 జాలు మాధనమెల్ల సరగ నిచ్చెదవు
 బాధ నొందక కన్తిఁబడక వేవేగ
 సాధువర్తనల! నీసరి మంత్రులెదుర
 మానవ్యవిడక సన్మానము చేడక
 పూని మాధ ము నిక్కడఁ బెట్టు మనిన
 వాదయూరుఁడు ప్రతివాదియై యేమి
 పోదు నాకును హయంబులకును నీదు
 ముందఱ గుఱ్ఱాల మొదలివర్తకులు
 నందఱు నెఱుంగఁగ నప్పగించితిని
 వాగ మాఱించి యిచ్చువారిచే ధనము
 వేగంబై యీరితి వేడుకొమ్మనిన
 నా విభుండ్లిట్లనె నతని మేమెఱుంగ
 మీవు మాహయముల నిచ్చుట తగవు
 సభివారి నడుగుము జాడతోననవఁ
 బ్రభవన్నరీతిని బలికిరందఱును
 దిరువాదయూరుఁ డింతియకాని క్లుప్తు
 ధర యథా రాజా తథా ప్రజా యననుఁ

గ్రొత్తబే యీమాట కొదలేదు మున్ను
 చిత్తము కొలఁదికిఁ జేసుకొమ్ముధిప
 తలఁప రాజానుమతము ధర్మమిత
 నిలఁ జొక్కనాథుండు నెఱిగిన దనినఁ
 జొక్కనాథుండు నిన్ను సొరిదిగా నిట్లు
 నక్కలఁ దెమ్మనినాఁడొకో ! వీనిఁ
 గొనిపోయి మున్ను దాఁగొనిపోయినట్టి
 ధనము దెమ్మనుచు బంధనముగాఁ జేసి
 యడ్డవాటులఁ బెట్టి యందఱు గిట్టి
 వొడ్డవట్టుగఁ బెట్టి త్రోచి పైఁబెట్టి
 గ్రుడ్లు వెల్కులుకంగఁ బెద్దెనయట్టి
 దుడ్లు పుచ్చుక కొట్టి దోహినిఁ బట్టి
 కాళ్లుచేతులు గట్టి ఘనముగాఁ గొట్టి
 వ్రేళ్లను దగఁగిట్టి వెసఁ గట్టికొట్టి
 సరగున ధన మవశ్యము దెమ్మటండుఁ
 దరువుకాండ్రకు నిరుత్తరపుగా నిచ్చె
 వార లామాణిక్యవాదకుఁ బట్టి
 యారీతిఁ గొనిపోయి యటు గన్తినేయ
 నాచొక్కనాథుని నపుడు మాణిక్య
 వాదకుండు ననేకవడున సన్నతులు
 నేయచునుండె నిశ్చేష్టుడై యనిన
 నాయగమ్మునికి నిట్లునిరి యామునులు
 శివభక్తులకుగాను శివుండు దానెట్లు
 శివముల హయములఁ జేయుట లెట్లు
 మునినాథ యాహయరబుల జంబుకముల
 తనువులనేయటంతయు మహాశ్చర్య
 మామహాదేవుని యానందలీల
 వేమాఱు వినవిన వేడుకయ్యాడును
 నావలి లీల మాకానతిమ్మనిన
 భావించి యాకుంభభవుఁ డిట్టులనియె
 నిదియు నేఁబదియొన్ని దిటమీఁదిలీల
 మువములోఁ జెప్పెద మునులార వినుఁడి
 యిల్వతథమనుఁ డాయాశ్చర్య మహిమ
 బల్వగల ను జెప్పి భక్తితోడతనను

ఏదిది తొమ్మిదవ లీల.

ఓప్పుగాఁ దిరువాదయారదేవుండు
 సప్తరమేశ్వరు నాత్త భావించి
 హరహర జగదీశ యభవ భూతేశ !
 గిరిశ మహేశ్వర గిరిజేశ యీశ !
 శాంత శాశ్వత శివ స్థానిగ్ని నేత్ర !
 కంతుసంహరి భద్ర కాలాగ్నిరుద్ర
 పశుపతి శర్వోగ్ర భర్త ఫాలాక్ష !
 శిశిరాంగ భస్మాంగ శ్రీ సర్వస్వాంగ !
 కలకంఠ భూర్జుతి ఖట్వాంగపాణి !
 పరశు త్రిశూలకపాలారుహస్త !
 హలాస్యపురనాథ ! హః చాక్రనాథ !
 యీలాగు నను నేయుటిది నీకుఁ దగునె
 యని సన్నుతులు జేసి యాత్మఁ జింతింప
 మనమునఁ గృపమీఱ మధురాపురీశుఁ
 డాచాక్రనాథ మహాదేవుఁడవుతు
 ప్రాచేతసునిఁ దలంపఁగ వచ్చి యతఁడు
 నగదండ సాష్టాంగ మతిభక్తిఁ జేసి
 ముందఱ నిల్చి సమ్మాదముతోడ
 ఓంనమశ్శంకర ! యోంనమోఽఘ !
 పనియేమి నాస్వామి ! పనియేమి దేవ !
 పనియేమి నీభృత్య పని వాటు నన్ను
 నని సన్నుతులునేయ నాస్వామి యతని
 కనువాండ నిట్లని యానతి యిచ్చె
 వాదయూరుండు మూకు వలయు భక్తుండు
 మేదిసీశుండు వానిమీఁద నాగ్రహము
 నేయునుఁ గరము శిక్షింపుచున్నాఁడు
 నాయుపద్రవము వాయఁగఁ జేయవలయు
 వరుణ ! నీవతివేగ వర్షించి వైఖ
 భరఁ బొర్చి మధురజ్జఁ దగఁ వాఁడజేయు
 మనియ్యానతియ మహాప్రసాదము
 ననుచు నావరుణుండు హరు వాఙ్మఁజేసి
 గుణియింప నావైఖ హలముల్ ముంచి

పారిఁబోరి యందంబఁ బొరలి పాఱఁగను
 గట్టు కాలువలెల్ల గట్టిగాఁ దెంచి
 పట్టణమొరసుక పారె నయ్యెడను
 నావనుభేదండు నచ్చోటి కరిగి
 వేవేగ మధురపై వెల్లి రాకుండ
 నిల్లాదిగా నూర నెల్లరఁ దెచ్చి
 కల్లోలబంధమ్ము గావించుడనుచు
 నేనాధిపతుల కాక్షితిపాలకుండు
 నానతిచ్చిన వార లతిరయమ్మునను
 బరిచారకులఁ బంపి పట్నమ్ములోనఁ
 బరికించి యందఱఁ బట్టి తెప్పించి
 పిన్న పెద్దాదిగాఁ బేర్కొని వచ్చి
 పన్నుగా నాకట్ట పంచి వైచినను
 బిట్టవ్వ యనునొక్క పేదపెద్దమ్ము
 పిట్టమ్మి తనపొట్ట పెంచుక నెలమి
 నెడలేక నొడయులు నెండలు నైనఁ
 దడయక వచ్చినఁ దగఁబిట్టు వెట్టు
 నట్టి పిట్టవ్వకు నట్టి యావైఖ
 కట్టఁ బాల్వించిన కట్ట లేకున్నఁ
 బట్టి యామెను నీడ్చి పరిచారులెల్లఁ
 జుట్టుక కట్టుమంచును బాధనేయ
 నార్తరక్షణ పరాయణుడైన యాది
 మూర్తియు నైనట్టి మూర్తిత్రయాత్మఁ
 దాయడఁ జొక్కనాయకమహాదేవుఁ
 దాయవ్వ తనమీఁద నతిభక్తి గాన
 జడలెల్లఁ జుట్టుగా సవరించి కట్టి
 పొడలవన్నెలదట్టి పాలుపుగాఁజుట్టి
 తనచేతి కరకుకుద్దాలమ్ముగాఁగఁ
 బునుక కప్పెర మంటిపుట్టిక గాఁగ
 గావించిరా కూలికాని చందమునఁ
 చా వచ్చి యామె ముందట నిల్చిపలికె
 నే కూలికాఁడను నీవేమి కూలి
 నాకుఁ బెట్టెదవన్న నగజేతుఁ జూచి

యిట్టి కోమలరూప మిట్టిసౌందర్య
మిట్టి నీవీ మన్ను నెట్లు మోనెదవు
నన్న నాపిట్టవ్వ కాన్పామి యనియె
మన్నునీట్లును మోసి మా తలచూడు
జడగట్టె నెప్పుడు సహజమ్మా మాకు
నెడలేదు మాటలకేమి యిచ్చెదవు
ననిన నాముద్ది ద్రవ్యములేదు నాకు
దినమును చిట్టమి తిరిగెడుదానఁ
చిట్లు నీకును గూలించెట్టెద గాని
గట్టి మన్నుగ మోచి కట్టుమా ! కట్ట
యనిన నాసర్వేశ్వరడా చొక్కనాకు
మనసు నీమనసు నిమ్మపా నొక్కటెను
పిట్టవ్వ యదినాకుఁ బెట్టుము పాలు
గట్టిపిట్టుగ నీవు కడువారఁ బెట్టు
మనిన నాముద్దియ నట్లన నేల
నీకును మనసురా నెంతయుఁ బిట్టు
గావించి పెట్టెద గాని వాపాలు
వేవేగ ముగియంగ వేసిరావలయు
నారాజు పరివారు లందంద వచ్చి
చారావులై నన్ను రాయిడించెదరు
ననుచు నప్పుడు నున్నయట్టి యాపిట్టు
తనుమని పెట్టినఁ బెమ్మని దట్టి
పారలూనఁ బెట్టుకపోయెద ననుచుఁ
బొరిపారి యాపిట్టు బొక్కులాడుచును
మెచ్చుచు నాకట్టమీదికి వేగ
వచ్చి యందున్నట్టి వారలఁ బిలిచి
మంచి మేలైనట్టి మంచివారలకుఁ
బించిపెట్టక తినఁ వాడిగాదనుచుఁ
బెద్దలు వెళ్ళంగఁ బ్రియముతో నెవుడు
వొద్ద నుం డేవిందు వొప్పుగా ననుచుఁ
కాటించి యాపిట్టు వారికిఁ బెట్టి
పాలులు వాడుచుఁ బనినేయు వారి
నాటలాడింపును నాపిట్టు దినుచుఁ

దాఁటులు వేయుచుఁ దగ నుంచు సంత
 నటు సధికమైన నాపాండ్యవిభుని
 భటులు నేతెంచి నీ పనియేది చెపుమ !
 యీలాగునను మన్ను నిటమోయకున్న
 నేలాగు చూలాగు నెఱుంగనే యన్న
 ననియె నాసర్వేశుఁ డదియెట్లు నేను
 మునుకొని మన్నెల్ల మోసినవాఁడ
 మఱి యెవ్వరైనను మన్ను మోయంగ
 నెరవరి యెవ్వఁడు నేను గాకనిన
 వారు నిజమని యవ్వలి కేగిరంత
 నారీతి మఱియను నాటలాడుచును
 దిగి పట్టువ్వమందిరమున కరిగి
 హరహరా యనుచును నవటఁ గూర్చుండి
 మే నెల్ల భారమై మెడ ద్రిప్పరాదు
 వానగాలనక నీవంతు మన్నెల్ల
 మోసి కట్టితి నేనె ముసని యాకట్టు
 నా నేయు పని చాక్కనాథుండె యెఱుంగు
 నాచూట లిన్నియు నమ్మవైతేని
 నోముద్ది వేవేగఁజూతు రావమ్మ
 యని వెట్టఁ బట్టిన నాముద్ది నమ్మి
 తనరంగ నాపాలిదైవమై వచ్చి
 రావనేవకులచే రారాపు లేక
 నాచోటఁ గలిగితే నా తండ్రి యనుచు !
 నపు డాయితంబైన యా పిట్టువెట్టి
 యిపుడు నింకొకఁడాయ నేగి యచ్చోట
 గట్టిగాఁ గట్టుమీ కడఁకతో ననిన
 నట్టై చేనెద నంచు నాపిట్టు గొనుచు
 భక్షింపుచును వేడ్కఁ బరగ నంధులకు
 నాక్షణమ్మునఁ జేరి యందఱుగట్టి
 నట్టి యాకట్టఁ దాగట్టిగా గట్టి
 నట్టి భాతిని నది యటు చెగఁగొట్టి
 తానును గట్టక భాతృకపాల
 మైన యాపుట్టిక నటఁ దలఁకింపఁ

బెట్టుక పాటలు వేర్కొని పాడు
 నట్టి వేళల గణితజ్ఞు లేతెంచి
 మునుకొని గట్టిగా మోచినవాని
 మును వ్రాయవలె నన్న ముందరిఁ బాటి
 మెడ యొరగాఁబెట్టి మెయి ధూళిగట్టి
 తడయక వారిముందర వచ్చి నిలిచి
 మొదల నే నీ మన్ను మోచిన వాడ
 వదలక మును నన్ను వ్రాయంగఁపలయు
 నాపేరు చొక్కెడు నను వ్రాయుండనిన
 నా కరివారము లదియెట్లు వీడు
 పాటలాటలఁ బండపడి ప్రొద్దుపుచ్చి
 యాటగింపుచు వచ్చి నాడు వీడిపుడు
 మన్నెల్ల మోచిన మమ్మాను మీరు
 మున్నువ్రాయక వీని మున్నేల వ్రాయ
 ననిన నాసౌందర్యుఁ డవెయెట్లు మన్ను
 మునుకొని నాయెట్లు మోయంగఁ గలరె !
 నిక్కమై యంతయు నేమోయ వీర
 లొక్కమై నన్నును వోడఁ గొట్టెదరు
 ననిన నా మంత్రు లిట్లని గిట్టివాడు
 మనమీదఁ గొండెప్పు మఱిఁజెప్పు ననుచు
 నీవెప్పడిట ! మఱి నీకుఁ బేరేమి ?
 యేయూర నుండువు నెవ్వరివాడ
 వనిన నాపరమాత్మ యన్నలు దమ్ము
 లెనయఁ గల్గియఁ దండ్రులెవ్వరు లేరు
 పెద్దగా సౌందర్యుపేరు నెప్పికొని
 పెద్దను చిన్ననై వేర్కొని నేనె
 యేకాంగినై యుండు నీపురియందుఁ
 జేకొని యొకమూలఁ జేరి యుండుదును
 సొలయక నాపేరు చొక్కెడటంచుఁ
 బొందు రెల్లరుఁ బాటించి నన్ను
 బ్రతుకుకై యామంటిరాసులు నీళ్లు
 సతతప్పు మోయంగ సగమయ్యె మేను
 పుట్టి యన్ను జర్మమును జొక్కె మేన

బట్టెగొడ్లను మీరు పరికింపనేల
 నను వ్రాయుండన్నను నయమొప్ప జార
 లని రింకనైనను నామన్ను మోసి
 నీ పాలుగట్టుము నిన్నుజూచినను
 గోపించి మాకును గొట్టఁజెయ్యాడ
 దీరీతి మఱియును నిట్లుంటివేని
 వారింతు వీవున వట్టును గాఁగఁ
 గాఱులాడుచు నోరుగలిగిన వాని
 కూరోర్వ దనుమాట యొగినిఁ జూచినను
 నాలేకరులు జూచి యతనిఁ బట్టవ్వ
 కూలికాఁడనుచుఁ బేర్కొని యల్లఁ దన్ను
 జారిలోపల మున్ను వ్రాసి రయ్యెడను
 వారి నోరార్చి తావచ్చుచోఁ బుటిక
 మోమున మఱుఁగుగా ముసి ముసి నల్పు
 లో మఱి యచ్చోటఁ దొల్లింటి యట్లు
 నుండి గానమ్మునేయుచునుండు వేళ
 చాండీడు నానేతుబంధనంబవుడు
 జూడ నేతెంచినచో నెల్లవారు
 గూడుక యుండి వేర్కొని తమ భాగ
 ములు గట్టుచుండంగ మునుకొని రాజు
 నలరంగఁ జూచుచు నరుగుచో నెదుర
 నిది చూచి యీపాలు నెవ్వరి దివటఁ
 బదిలప్పు సాలదు పట్టుకరండు
 మదముగా నించుక మన్నెనఁ దెచ్చి
 నదరమ్ముగా వేయు చందమ్ము గాన
 చునినఁ చాండీనికి నందఱిట్లునిరి
 మనుజేంద్ర ! యిందుకై మానభ్రగదొకఁడు
 పిట్టవ్వ యనునొక్కవేదాపె పాలు
 కట్టెద నని కూలికాఁడునై వచ్చి
 యల్లదె పవళించి యందున్నవాఁడు
 చల్లఁగా నీడను చారలాడుచును
 ననిన నారాజు నత్యంతకోపమునఁ
 జని మీరు వాని నిచ్చటికిఁ దోడ్పండు

పొమ్మని పనిచినఁ బొరిపారి వచ్చి
 పట్టుకరమ్మనెఁ బాండీడు నిన్ను
 చారమ్మ వేవేగ రాజు సంగడికి
 నీరీతి జాగులు నెఱింగి రందఱును
 ననిన నాస్వామియు నామాట లెల్ల
 విననట్లు నిద్రించు విభమున నుండి
 దగ్గఱి యట వచ్చి తట్టిలే పినను
 దిగ్గనలేచి నవ్విదిక్కులు జూచి
 యా రాజు నటఁ గాంచి యతిభయం బంది
 యారీతి నట వేగ నందఱు దేఱ
 పరళు కుద్దాలమై పట్టి, కపాల
 మరుదైన పుట్టికయై యుండఁ జేసి
 మందమందమ్మన మన్నందు కొనుచు
 నందంద దగ్గఱి యట కేగునంత
 నక్కించి గుఱ్ఱాని నారాజు త్రోలి
 జక్కించి యిదియేమి వయ్యన రావు !
 ననుచు నాస్వామిని హస్తాన నున్న
 కనకదండమునఁ దక్కన వీచుగొట్టెఁ
 గొట్టిన నప్పుడా కొట్టుకోఁ బోయి
 కట్టినై నాపుట్టికను నున్న మన్ను
 గట్టుకో వైచి యాడుమునఁ దాను
 నట్టె యదృశ్యుడై యరిగె నాస్వామి
 యటమున్నె యపుడు పాండ్వాననీశ్వరుఁడు
 పటుగతి నాముద్దిఁ బట్టి దెమ్మనుఁడు
 బరిచారకులఁ బంపఁ బరువడి వారు
 పఱుకెంచి యాముద్దిఁ బట్టి యూర్వఁగను
 నాయవ్వ యప్పు డాహంకార మెసఁగఁ
 గాయజాంతక నీలకంఠర ! శరవ !
 తోయజాననవంద్య తోయజనేత్ర
 పాయక యార్తరక్షణపరాయణుడ
 కడఁగి నిమ్మవ్వ తోకటివెట్టు కోర్చి
 కడువేడ్కఁ బ్రోచిన కరుణాకటాక్ష !
 యంటరాకున్న చోడవ్వ యెంగిలియను

సంతారించిన యభవ ! భీమేశ !
 శివలోకపురనాథ శ్రీ చౌక్కనాథ
 ధవళాంశుశేఖర ! ధవళాంగ భర్త
 యీశాధలకు సెల్ల నేవోర్వంగలనె
 యీ బారి గడపి నన్నేలవే దేవ
 యని దైన్యమెసంగ నాయవ్య ప్రార్థింప
 గను నందు విచ్చేసి కడువేడ్క తోడ
 నెక్కుడుగన్న మిన్నేలు కంజడలు
 చుక్కలరాజు ద్రిశూలస్తు పరశు
 డమరఖిట్యాంగమ్ము డాచేతి జింక
 జమిలపాములరాజు జన్నిదంబలర
 ఘాతిత్రిపుండ్రమ్ము బులితోలు కాసె
 చేతఁ గపాలమ్ము శృంగినాడమ్ము
 మెడకప్పు పటికమ్ము మేన రుద్రాక్ష
 తోడవును బెళులను దూఁగుకుండలము
 నేనుఁగుదోలు నెయ్యివు ? వల్లెవాటు
 మేనకాత్తజయు సామేనుగా సంత
 సరసిజాక్షుండును సరసిజాసనుఁడు
 సరస వింజామరల సరవితో వీవ
 బలభేది ధవళానపత్రమ్ము బట్టు
 నల యంతకుఁడు వేత్రహస్తుఁడై వెలంగ
 సలితాధిపతి తైత్త్యజలకుంభ మిడంగ
 నందందఁ బొలస్తుఁడ పథరింపంగను
 కర్బురాఖ్యుండు గుంచెకాశంజు లిడంగఁ
 గర్బురకంఠుఁ డాక్షణమున నవుడు
 సుతీయుఁ గల్గిన దేవకుండలం బెల్ల
 గరియతోడుత సూడిగములు నేయ గ
 ప్రమథసన్నుములు సుప్రభమలీల గొప్ప
 యమరంగ సన్నుతు లతివేడ్క నేయ
 వెన ఖణిల్లిన అంకెవేసి మిన్నందు
 బసవరాయని నెక్కి ధానురమ్ముగను
 నరసి పిట్టవృకు నగ్రభాగమున
 నెరయఁ బ్రత్యక్షమై నిల్చె నాస్వామి

యంతః చిట్టవ్య దివ్యాకారతేజ
 మంతయు గైకొని యానందవాఙ్మ
 ములు గన్ములను జూట మోడ్చు గేలమరఁ
 బులకితదేహయై నాలుపొంద నవుడు
 తన జిహ్వకును వేడ్కఁ దగిన వాక్యముల
 వినుతింపఁగా స్వామి వెలయు నామెకును
 గాయమ్ముతోడుతఁ గైలాస మిచ్చి
 యాయెడ విచ్చేసె నాస్వామి యంత
 నా స్వామితై నూని నట్టి యాపెట్టు
 ప్రసేదముల హరిబ్రహ్మదులకును
 దేవేంద్రుఁడాదిగా దిక్పాలకును
 దేవసన్మనసర్వదేవతలకును
 సలర బ్రహ్మాండస్థు లందులోపలను
 గల జీవజంతుసంఘముల కాపాండ్య
 జనపతి కాతని నేనల కెల్ల
 ఘనముగా వీచునఁ గడుకట్లు గట్టె
 నాపెట్టు లాప్రతి లారాజునకును
 జూపెదమని కడుఁజోద్యముగాను
 జూపిన నారాజు జూచుచుండనదు
 వీరపున నున్నన్నట్టి వెలయు నాపెట్టు
 జూపి యాస్వామి నచ్చోక జూడలేక
 యాపాండ్యరాజు మహాభీతుఁడగుచు
 నాముద్ది యింటికి నతివేడ్కఁ బోయి
 యామహాత్మునిఁ జూచుడందుండు సనుచుఁ
 దనమంత్రులను బంతుఁ దద్దయు వారు
 పనిపూని వచ్చి యాపరసాత్కయందు
 విచ్చేసి నామెకు విమలకైఫల్య
 మిచ్చినరీతెల్ల నెఱిగి వేవేగఁ
 పోయి వారాపాండ్యభూపాలునకును
 నాయెడ వినిపింప నావిధంబెల్ల
 వినియను బొందీడు విప్రయంబంది
 వని చొక్కనాథుని సన్నిధినిల్చి
 మాంయాదితోపాయ ? మాంయావినోద

మాయాప్రపంచ ! యో మాయాస్వయాప !
 శివశివ త్రైయమ్ ! శితపురాధ్యమ్ !
 భవభవ పద్మామ్ బ్రహ్మాండరమ్ !
 హరహర దైవతాధ్యమ్ ! యుగ్రామ్ !
 గరుడకిన్నరయమ్ గంధర్వరమ్ !
 అద్భుతాంధకదమ్ హంకారశమ్
 సమ్భుతిరుద్రామ్ ! సర్వాంగరమ్ !
 భీమ ఫాలామ్ ! యోభిక్షున్నభమ్ !
 శ్రీమధురాధ్యమ్ ! శ్రీవియాపామ్ !
 యభిలాంతరిమ్ వ్యాహర సమ్మోమ్ ?
 యభిలాగమాద్రమ్ ? యంబికాధ్యమ్
 సర్వలోకారాధ్య ! సర్వజీవాత్మ !
 సర్వదేవతరణ్య ! సర్వేశ యీశ
 యోకుండలి నుకుండలో యంబరాంబ
 రోకామకామక యోకాలకాల !
 సీమాయ లెవ్వరు నియమించువారు
 సీమాయ లెల్లను నీకును దెలియు
 విశదక్షు గానంచు వినుతించ నప్పు
 డశరీరియై స్వామి యతని కిట్లనియె
 మఱి వాదయూరుండు మాభక్తుడగుటఁ
 దురగముల్ గొని తేను దొడరి నీవతనిఁ
 పాటించి యిచ్చిన పస ధనక్షుఁనకును
 మేటి యాహాయముల మేమె పట్టినిమి
 వంచెపకట మేమె వైఖరప్పించి
 మించి పిట్టుకు మన్ను మేమె నూచితిమి
 కొంపెమై నీచేతఁ గొట్టున బడితి
 మంచు నాతనిఁ బుచ్చు మతనికిఁగాను
 నీలాగునను మేము నెన్నే నిగతుల
 వాలాయ మిటునేయ వలనెను మాకు
 పాటించి యిటుగానఁ పాండ్యభూపాల !
 మాట లేటికి వాగ మార్చి యేమొసంగు
 ఘోటకంబులను నైకొంటివి నీవు
 పాగుగా జగమెల్లఁ పాటించి చూడ

నాగెమూర్చిన నీకు వకుళేందుఁ గలదు
 నీకెక్కినదిగాన నిఖిలమ్ము నెఱుంగ
 నీకేల నతనిపై నీ కోప మనఘ !
 యటుగాన నీ కావ లతనిపై నేల!
 దటుకున విడుమన్న ధరణీశ్వరుండు
 కడు విస్మయంబంది కడకతో నిదియు
 వరచూక్తనాథుని వాక్యములనుచు
 పులకితదేహుండై పాలుపొంద నపుడు
 వెలయంగ నాతని వేగ రావించి
 పరమేశ సద్భక్తిపరుండ వీనౌట
 నెఱుంగక జేసితి నెల్లలోఁ గొనుము
 నిరళుగా నీవు నీయిచ్చల నుండు
 మరుదారగా నంచు నతివేడ్క నంత
 నంతట నతివేడ్క నాతఁడేతెంచి
 యెంతయు నాదేవు నెలమిఁ బ్రార్థించి
 కొన్నాళ్లు కాన్వామి కృత కాల మీటి
 పొన్నాంబలమునకుఁ బోయి యాస్థలి ని
 భలితముక్తితరంగ పాపవిభంగ
 కలితపుణ్యాకాశగంగ సత్సంగ
 నిర్మలాంబుతరంగ నిఖిల శ్రవసంగ
 మార్త విస్ఫురితాంగ మాలానుషంగ
 స్థిరపుండరీకాంబుతీర్థ మసంగ
 సరవితోడుత సప్రసరసి యసంగఁ
 జాగుపేళ్లు సమరంగఁ దగు శివగంగ
 నగణితమ్ముగ సంగజాంగ భవ్రాంగ
 సంగభాగమ్మున నా సర్వమంగ
 శాంగీకృతుండు గంగాధరుండతని
 కభిషేక సప్రపాక్షమైన యాసరసి
 సభిలాషతోడుత సందంబఁ జేరి
 యందుఁ గృతస్నాన మతివేడ్కఁ జేసి
 క్రందుకొన్నట్టి దుష్కర్తముల్ త్రోచి
 యెంబరకేళని సంబారాంతుకుని
 దుంబురునారహస్తుత్య ననాది

పరమంబు నా చిదంబర మూర్తియైన
 పరమేశ్వరుని యగ్రభాగంబు కేగి
 బజులీల లగ్నించి ప్రణమిల్లి నిలిచి
 గుహిత పంచాక్షరీ మంత్రయుక్తముగ
 నాతొండఁ ప్రియు నావాదయూరుఁ
 డాతతభక్తి నిట్లుని సన్నుతింబె
 నానీలకంఠరాయ నమశ్శివాయ
 యానందతొండవాయ నమశ్శివాయ
 యమృతాంశుశేఖరాయ నమశ్శివాయ
 యమృతాగ్రలోచనాయ నమశ్శివాయ
 యభిలలోకాంతరాయ నమశ్శివాయ
 యధితైకరక్షణాయ నమశ్శివాయ
 యజగవ కార్తృకాయ నమశ్శివాయ
 యజశిరశ్చేదనాయ నమశ్శివాయ
 యాది మధ్యాంతరాయ నమశ్శివాయ
 యాదిపరాపరాయ నమశ్శివాయ
 భావజహరణాయ పాపనాశాయ
 దేవదేవ సమోస్తుతే శంకరాయ
 యని స్తోత్ర పఠనంబు లమరంగఁ జేసి
 వినతుడై యష్టాంగవిధుల నేవించి
 సంతోషమునఁ బొంది సరభసమ్మనన
 నంతర్విశుద్ధుడై యంతట మఱచి
 వడిమించి మఱియు నేవంద? పాదంబు
 గడువేడ్క దర్శించి ఘనపుణ్యుడగుచు
 నావాదయూరుండు నపుడు నూదస్మి
 తో వచ్చి నరలోకస్తుత్యయైనట్టి
 యంబ కిరీటాంచి తార్ధేందుబింబ
 బింబఫలాధర బింబ మదంబ?
 సంచిక జగదంబ నాంచికేయంబ
 సంబరాంబర మంగళాంగితాలంబ
 శివకామసుందరి శ్రీమహాదేవి
 భవసమ్మనకు నేగి భావించి కాంచి
 యూదేవి సతిభక్తి యమరఁ బూజించి

వేద మంత్రముల వినుతించి మఱియు
 శర్వాణి రుద్రాణి శాంభవి యూర్య
 పార్వతి దుర్గ యశర్ణ హేమవతి
 కాళి భవాని దాక్షాయణి గిరిజ
 మాలిని మాతంగి సూర్యాస్వరూప
 నానందవల్లిఁ గాత్రాయని గౌరి
 జ్ఞానార్థరూపిణి జ్ఞాన కౌమారి
 శంకరప్రియ మహాజాలి కాపాలి
 కంకాలి భైరవోంకారి హ్రీంకారి
 యని సన్నుతించి యాయంబ సత్కరుణ
 సనువందగాఁ గాంచి యచ్చోటు వెడలి
 తిరువాదమురుఁ డాతిరుపంబలమున
 స్థిరముగా నాదేవదేవు సత్కృపను
 దిరువాచకంబను దిరుమంత్ర మెలమి
 వరుసతో నాతిరుపంబల కోవ
 లరయ నీ సోత్రము లాత్మ శోభిల్లి
 విరచించి వేర్వేల విశేషంబుగాఁగ
 నాధిక్యమైన యజ్ఞానముల్ ద్రుంచి
 మాధుర్యపురికి నెప్పదిఁ బోయి మఱియు
 సౌందర్యనాథుని సద్భక్తిఁ గాంచి
 యందంద సుజ్ఞాన మధికమై పొరలి
 వాదయురుఁడు కృపావరల్భి గాంచి
 యాదేవునందైక్యమయ్యె నయ్యెడను
 నొరపుగా నతఁ డప్పు డొనరించినట్టి
 తిరువాచక సోత్ర దివ్య మంత్రంబు
 ప్రచురమై సర్వేశ్వర ఘనములను
 బహరించి సద్భక్తిఁ బరియింతురెపుడు
 మఱియు నాపిట్టుకు మన్నందు కరణిఁ
 గరమున్న నేటేట గదలు నాస్వామి
 యిదియువేఁ బది తొమ్మిదిటమిది చరిత
 ముదముతో జెప్పెద మునులార వినుడి
 నెన్నంగ నీలల నెవ్వరు నైన
 విన్న ప్రాసనఁ జదివిన పుణ్యపురుషు

లాయురైశ్వర్య సప్రపాపులైఁ మఱియుఁ
బాయక శ్రీచౌక్కపతి నేవలందు
నాసక్తులై సదానందాత్మ లగుచు
భానుర సాలాక్యపదవిఁ జెందుదురు

అఱువదియవ లీల.

అంత నామధురమహాపురంబున న
నంత గుణాఖ్య పాండాధిపు వంశ
మునఁ గుబ్జ పాండ్య భూభుజు డుద్భవించి
తనరారఁ బాండ్యభూతల మేలుచుండి
యతఁడు జెనుల గూడి యధిక బాధాన్విత
మతమున జైవసమ్మతుఁడు గాకపుడు
భూతిరుద్రాక్ష విక్రముక్తుఁడై యిట్టి
భాతిని సౌందర్యపతి నేవ మాని
దనవద్ది దొరలు ప్రథానులందఱును
దనరీతి జైవమతంబుఁ జేపట్టి
జైవమ్ము మదికి నసహ్యమై పాండ్య
భూవరుం డోరంత ప్రొద్దు “నమో రు
హంతార” యనుచును నాత్మదలంచుఁ
గొంతకాలం బిట్లు కొనసాగు చుండ
నాపాండ్యపతి దేవులైన యాచోళ
భూపాలుని కుమార్తె పుణ్యచారిత్ర
మంగయకర్ణ సనకభాకర్ణ
నాతోమలాంగిని నాచోళవిభుఁడు
నాకుబ్జ పాండినికతివేగఁ బెండ్లి
చేసి యంపుచును నశేషవస్తువులు
భాసితమ్ముగ నిచ్చి పరమానురాగ
చింతయాత్మకు గులశేఖరుం డనెడి
సనక్రతి నామెకు సచిపుగాఁ జేసి
యిందైన బుద్ధుల నెన్నేనిఁ గఱిపి
పంపెను మాధుర్య పట్టణమ్మునకు
నా మంత్రియును మంగయకర్ణయమ్ము
బానుపాండి ని దౌవర్తనఁ జూచి
జైవమ్ము విడిచి యాజెనుల మతము

భావింపుచున్నాఁడు పాథివేశ్వరుడు
 పరికింప మనకిది పాటి గాదనుచు
 ధరణీకు దేవియు దండనాయకుఁడు
 నుదకమ్మను విభూతి యొప్పుగా నెపుడు
 నుదుట ధరించు కొందురు గోప్యముగను
 నివ్వినంబున వార లీశ్వరు భక్తి
 భావంబు నందునఁ బరిపూర్ణులగుచు
 నా చొక్కతతి తమ యథాత్వలందుఁ
 జూచి మ్రొక్కుచును బ్రస్తుతులు నేయుచును
 నెన్నఁడు జెనుల పొసించి శైవ
 మెన్నఁడు ప్రబలునో యీశ్వరా ! యనుచుఁ
 జెలువయు నా మంత్రశేఖరుం డపుడు
 దలపుచునుండి రంశటిమీఁద మఱియు
 మునులార ! యాచోళభూమిలోపలను
 ననుపమంబైన శియ్యాకూరి యందు
 నుండును నొక బ్రాహ్మణోత్తముండతఁడు
 కొండినయ గోత్రుండు ఘనతైవవరుఁడు
 నాతని గర్భము నందున మిగుల
 ఖ్యాతిగాఁ బ్రమథ నాయకుఁ డాదికార
 లంబుగా జనియించి నడిచి యాడుచును
 నంబ వెంటను నేటి కరుగుచో నవట
 యశరీరియై వచ్చి యాజగదంబ
 శిశువును గాంచి యంచితమైన తనదు
 పసిడికుండలం బోలు పాలిండ్ల పాలు
 పసి దీఱఁ బ్రావించి భక్తి విచ్చేసె
 నా నిమిత్తంబున నాచాలునకును
 జ్ఞానంబు గలిగి సుజ్ఞానసంబంధుఁ
 డను నామమున మహా ప్రాజ్ఞ తమిఱసి
 ఘనతరశివ భక్తికలితుఁడై యపుడు
 వేదశాస్త్రపురాణ విద్యల నెల్ల
 చాదరాయమునకుఁ బ్రతియనఁ విరిగి
 కరముప్ప దిరువశక్తాడనుపురము
 కరుదెంచితిరునాభకరశరు చాను

విమలనుజ్ఞాన ప్రవీణమానసుఁడు
 ప్రమథనాయక భక్తి పరులుండి రంత
 నాపాండ్యభూపాలు సర్థాంగలక్ష్మీ
 వీపాటవీనాథ నిజభక్తచరిత
 చోడరాజ తనూజ నుజ్ఞానలేజ
 భేడభిహతంస విశ్వప్రశంస
 గునఘాత్య యామంగయక్కర్ణయమ్మ
 తన మంత్రవరున కెంతయు నానతిచ్చె
 “ పాండ్యభూమి సమంతభద్రదాగమంబై
 నిండి వైవమ్మ తూష్ణీకృతంబయ్యె
 జ్ఞానసంబంధు నిక్కడకు రావించి
 యా సగ్గుతులమెల్లి నడఁపంగవలయు ”
 నతనినిఁ బిలుపింపు మతివేగ ననిన
 నతివేడ్కఁ గులశేఖరామాత్యవరుఁడు
 ఖర్వపాండిడు నిక్కడను నీరీతి
 సర్వజ్ఞులును దాను సర్వజ్ఞభక్తి
 తాసియుండుట వారు ప్రబలమైయుంట
 నా వైవసమయంబు లట్లుండుటయును
 నా వర్తమానమ్ము లన్నింటి కతని
 వేవేగ మధురకు విచ్చేయుండనుచుఁ
 దనకమ్మ ప్రాసి యాతనికినిఁ బనిచె
 ఘనమైన తిరువళక్కాడికి నంత
 నాలేఖఁ జదువుక నప్పుడు జైన
 తోలాహలుఁడు వైవకుళుండు శివుని
 నమ్మినభక్తుఁ డెంతయు వేడ్క జ్ఞాన
 సమ్మంధుఁ డధికాష్ట సాహస్ర శిష్య
 గణమును దిరునాళకర్నరు దాను
 ద్రిణయను నాత్మలో దీపింపఁ జేసి
 మధురాపురమునకు మహిమతో వచ్చి
 విధుజూటు శంకరు విశ్వేశు సభవు
 నా చౌక్కనాథుని హాలాస్థపతిని
 ప్రాచీనపతివంధ్య భక్తితోఁ గాంచి
 సాష్టాంగఙ్గడముల్ చాలంగఁ జేసి

యిష్టార్థసిద్ధిగా నివ్వలొక గోరి
 యంభోజగర్భార్పితాంఘ్రిసరోజ !
 శాంభవీరమణ ! విశ్వంభర పాపీ
 అంధకవ్యాఘ్రు జలంధర త్రిపుర
 బంధురానుర దర్పభంజన ! పాపీ
 కుంభినీధరచాప కుంభిననేంద్ర
 గంభీర కంధర్వాగ్రవేయ ! పాపీ
 అంపెయ విభేదనాహ్వకోగ్ర సప్త
 తిహ్వజిహ్వోగ్ర విచ్ఛేదన ! పాపీ
 సంహార గజదైత్యసంహార కాల
 రంహజిహ్వజి నార్దాంబర ! పాపీ
 ఆత్రినేత్రజ మిత్రయనిలత్రినేత్ర
 సేత్రాగ్ని దర్పకనిర్దాపీ పాపీ
 మాధుర్యపురహాస మకుటవిస్ఫుట క
 శాధరోజ్జ్వల ! సత్కళాధార ! పాపీ
 అగజామనోహర యథికత్తైలాస
 నగనాథ శ్రీచొక్కనాథ మాంపాపీ
 యంంగయకణ్ణేశ యభవ మాం పాపీ
 గంగాపగాధర ! కఱకంత ! పాపీ
 కామితభక్త శంకర దేవ పాపీ
 సోమసౌందర్య సమ్మతనామ ! పాపీ
 హాలాస్యపురనాథ యక్షాలనాథ
 యో లోకరక్షణ యో కృపామూర్తి
 శైవమామకుల నిశ్చేతమ్న జేసి
 భావించి మమ్మేలు పరియంతినాథ
 యని సన్నతులుజేసి యచ్చోటు వాసి
 యసఘాత్తుఁ డాయంగయర్ కణ్ణియమ్మ
 దరిసించి నుతియించి దండమ్మవెట్ట
 పరమసంతోష సంపన్నుఁ డప్పరిని
 వాగ్గీశభక్తి నివాసమ్నానంమ
 యోగవాసనలచే నుండిరంతటను
 నా మంత్రయను వారి నతిభక్తి గాంచి
 భూమీతుఁ డాశైవముఖ్యులఁ గూడి

శివమామకుండౌట నెప్పి వారలకు
 వివిధవస్తువు లిచ్చి వేడ్కతో నుండఁ
 గడఁగి యామంగయక్కర్ని సౌందర్య
 గుడికి నేతెంచు లాగున వచ్చి జ్ఞాన
 సమృద్ధుఁ జొడఁగని సర్వస్సు దెలిపి
 క్రమ్ముఁ దనగృహాంగణమున కరిగె
 సంతట నాజ్ఞెను లతనిపృత్తాంత
 మంతయుఁ దెలిసియు హ్రస్వపాండిని
 కెఱుంగఁగఁ జెప్పి యీ యీశ్వరభక్తి
 పరుఁడైన బ్రాహ్మణార్థకుఁడు మాతోడఁ
 దర్శించి మమ్ము నందఱ గెల్తు ననుచు
 మార్కొని వచ్చి యీమధుర నున్నాఁడు
 మహిపాల ! యిపుడు మామంత్రాగ్ని వలన
 దహియింపెదము వానిఁ దప్పక ననిన
 నతఁడట్లు చేయుండన్నంతట వారు
 నతివేగ మంత్రయంత్రాదుల వలన
 బడఁబాగ్ని పుట్టించి పటుశక్తిఁ గదిసి
 తడయక నాతని దహియించు మనిన
 నదియును బ్రళయకాలానలాకృతిని
 గదియ వచ్చిన సంత గరళకంఠరుఁడు
 దనభక్తవరునకుఁ దగులకయుండ
 మనమునఁ గరుణించి మధురేశ్వరుండు
 శ్రీచౌక్కవతి తన శీతలవృష్టిఁ
 జూచినఁ జల్లనై సౌరిగె నావమ్మి
 మఱియును వారలు మధ్యరాత్రమునఁ
 బరికించి యతఁడున్న భవనమ్ము మీద
 ననలమ్ము దరికొల్పి సంతసౌందర్య
 ఘనుఁడు దానినిఁ జల్లగాఁ జేసి యనిపె
 సంత నామఱునాఁడు నావిధంబెల్లఁ
 జింతించి పశ్చియంజి శ్రీచౌక్కవిభుఁడు
 కరుణ నాపైఁ జాల కలిగియుండఁగను
 బరవాదు లెచ్చట బదికిపోయెదరు
 వీరల పనియేమి వీరలే లక్ష్య

మీరీతి వీరల మెచ్చుగాఁజేసి
 కినినీ రాజా రాష్ట్రకృతము పాపము
 ననఁగ నింతటికిని వలయంబైన
 నా పాండ్యపతి మేన సధికమ్ముగాఁగఁ
 దాపజ్వరంబేను దగులంగఁ జేతు
 నని చొక్కనాథుని నాత్త భావించి
 తన మంత్రబలశక్తిఁ దనర నావమ్ని
 క్రమ్మఱ నారాజు గదియింపె జ్ఞాన
 సమ్మంధుఁ డంత నాశ్చర్యమ్ముగాఁగ
 నప్పు డావమ్ని తీవ్రాకార మగుచు
 నప్పాండ్యపతి దేహ మాపాదమస్త
 కంబును బెన్ని దాసుజ్వరం బలికృ
 శంబుగాఁ వీడింపె నైరణలేక
 వైద్యులెవ్వరుఁ జూడ వచ్చువారల క
 భేద్యమై యొడరెల్లఁ బెచ్చిన యట్లు
 మంత్రమ్ములను మాటు మలయుచు నుండు
 యంత్రమ్ములకుఁ జాల సగ్గల మృగుచు
 నాపధక్రియలకు సధికమై శైవ
 దూషులచేత నెందును శాంతిలేక
 నప్పు డాపాండీంధ్రుఁ డాజ్ఞోకులము
 రప్పించి మిగుల వారల కిట్టులనియె
 నుడుగని తాపజ్వరోష్ణ తాపమ్ము
 నొడరెల్ల బడలింపుచున్నది వేగ
 మీమంత్రబలశక్తి మెఱసి యీక్షణమె
 మామేనఁ దాపమ్ము మాన్పుడి యనిన
 సరయంగ వారలు సట్లకాకనుచు
 గుఱులైన తమ బలికుంపెలఁ దుడిచి
 మఱియొప్పు భంగుల మంత్రించి రేని
 పరితాపసంజ్వరోష్ణద్రవం బేమి
 శమియింప శెల్ల పింఛాంబలంబులును
 గమలె నాపాండ్యభూశాంతుని మేన
 సంతకంతకుఁ దాప మధికమా గాని
 శాంతిగాదయ్యె నాసౌందర్య మహిమ

శివదూషకుండాట నెప్పి వారలకు
 వివిధవస్తువు లిచ్చి వేడ్కతో నుండఁ
 గడఁగి యామంగయక్కర్ని సౌందర్య
 గుడికి నేతెంచు లాగున వచ్చి జ్ఞాన
 సమృద్ధుఁ బొడఁగని సర్వస్వ దెలిపి
 క్రమ్ముఁ దనగృహంగణమున కరిగె
 సంతట నాజేను లతనివృత్తాంత
 మంతయుఁ దెలిసియు హ్రస్వపాండిని
 కెఱుంగఁగఁ జెప్పి యీ యీశ్వరభక్తి
 పరుండైన బ్రాహ్మణార్థకుఁడు మాతోడఁ
 దర్శించి మమ్ము నందఱు గెల్తు ననుచు
 మార్కొని వచ్చి యీమధుర నున్నాఁడు
 మహిపాల ! యిపుడు మామంత్రాన్ని వలన
 దహియించెదము వానిఁ దప్పక ననిన
 నతఁడట్లు చేయుఁడన్నంతట వారు
 నతివేగ మంత్రయంత్రాదుల వలన
 బడబాగ్ని పుట్టించి పటుశక్తిఁ గదిసి
 తడయక నాతని దహియించు మనిన
 నదియును బ్రళయకాలానలాకృతిని
 గదియ వచ్చిన నంత గరళకంఠరుఁడు
 దనభక్తవరునకుఁ దగులకయుండ
 మనమునఁ గరుణించి మధురేశ్వరుండు
 శ్రీచౌక్కతతి తన శీతలవృష్టిఁ
 జూచినఁ జల్లనై సౌరిగె నావహ్ని
 మఱియును వారలు మధ్యరాత్రమునఁ
 బరికించి యతఁడున్న భవనమ్ము మీఁద
 ననలమ్ము దరికొల్పి నంతసౌందర్య
 ఘనుఁడు దానినిఁ జల్లగాఁ జేసి యనిపె
 నంత నామఱునాఁడు నావిధంబెల్లఁ
 జింతించి పళియంజి శ్రీచౌక్కవిభుఁడు
 కరుణ నాపైఁ జాల కలిగియుండఁగను
 బరవాదు రెవ్వట బదికిపోయెదరు
 వీరల పనియేమి వీరలే లక్ష్య

మీరీతి వీరల మెచ్చుగాఁజేసి
 కినిసి రాజు రాష్ట్రకృతము పాపము
 ననఁగ నింతటికిని వాలయంబైన
 నా పాండ్యపతి మేన నధికష్టుగాఁగఁ
 దాపజ్వరంబేను దగులంగఁ జేతు
 నని చొక్కనాథుని నాత్మ భావించి
 తన మంత్రబలశక్తిఁ దనర నావప్పి
 క్రమ్ముట నారాజు గదియింపె జ్ఞాన
 సమ్మంధుఁడంత నాశ్చర్యభాగాఁ
 నప్పు దావప్పి తీవ్రాకార మగుచు
 నప్పాండ్యపతి దేహ మాపాదమస్త
 కంబును బెన్ని దాపుజ్వరం బతికృ
 తంబుగాఁ బీడింపె సైరణలేక
 వైద్యులెవ్వరుఁ జూడ వచ్చువారల క
 భేద్యమై యెడలెల్లఁ బెచ్చిన యట్టి
 మంత్రములకు మాటు మలయుచు నుండు
 యంత్రములకుఁ జాల నగ్గల మృగుచు
 నాపథక్రియలకు నధికమై శైవ
 దాహులచేత నెందును శాంతిలేక
 నప్పు దాపాండీర్దుఁ దాక్షిణ్యము
 రప్పించి మిగుల వారల కిట్టులనియె
 నుడుగని తాపజ్వరోష్ణ తాపము
 నొడలెల్ల బడలింపుచున్నది వేగ
 మీమంత్రబలశక్తి మెఱసి యీక్షణమె
 మామేనఁ దాపము మాన్పుడి యనిన
 నరయంగ వారలు నట్లకాకనుచు
 గుఱుతైన తమ బలికంచెలఁ దుడిచి
 మఱియొప్పుభంగుల మంత్రించి రేని
 పరితాపసంజ్వరోపద్రవం బేమి
 శమియింప కెల్ల పింఛాంవలంబులును
 గమరె నాపాండ్యభూకాంతుని మేన
 నంతకంతకుఁ దాప మధికమా గాని
 శాంతిగాదయ్యె నాశౌండర్య మహిమ

సంత మంగయకర్త యామంత్రపరుడూ
 చింతించి యావేళఁ జెప్పెద మనుచు
 నా పాండ్యపతి వద్ది కల్లనఁ జేరి
 యోపతి యుందుల కుపశాంతి నేయఁ
 గలవాఁడొకండు నిక్కడ వచ్చినాఁడు
 సళగయ చొక్కనాయకభక్తి పరుడూ
 సతఁ డిక్కడికి వచ్చి యధిప ! నీమీను
 జేత సంతినఁజాలు శీతలంబగును
 దాపజ్వరమ్ము నెంతయు మాని దివ్య
 రూపమై యాయురారోగ్యమ్ము లగును
 ననినను నృపుఁ డతివ్యాధిపీడనము
 వను నొంది యహనుకాదననేర కతనిఁ
 బిలిపింపుమన్నను బిరుసునఁ బోయి
 వెలఁగుచు నామంత్రిశేఖరుం డవుడు
 సమ్మంధునికి మ్రొక్కి జపపతికడకు
 రమ్ము ఖానాథు జ్వరమ్ముఁ బోఁజేసి
 నీ మహత్వముఁ జూపి నిర్దలచరిత !
 యా మారజిత్కులం బణింపఁ గావలయు
 ననిన నాతఁడు మహావల్లదమ్ముతోడ
 ఘనసీపవనవాసుఁ గరుణావిలాసుఁ
 దనమది నిల్పి ప్రార్థనచేసి మ్రొక్కి
 చని ఖాపతిని దనచల్లని దృష్టిఁ
 జూచినంతనె కొంత చులుకైనట్లు
 లేచి కూర్చుండఁ గల్పించె నారాజు
 సంత నాజైనగణాపారు లెల్లఁ
 బంతమ్ముతోడ సంబంధునిఁ బాండ్య
 జనపతి వామపార్శ్వమునఁ గూర్చుండు
 మనుచుఁ బెట్టించిరి యాసనమ్ముకఁడు
 వాము నారాజుకు దక్షిణపార్శ్వ
 ఖామిఁ గూర్చిండిరి బుద్ధు లంతటను
 నా పాండ్యఖాపాలుఁడాతనిఁ జూచి
 యో పుణ్యచరిత యేయూరు మీదనినఁ
 దనయూరు దనవేరుఁ దనపాలి శివుని

వినిపించినంతనై విని బౌద్ధులెల్ల
 మంగయకర్షను ముక్తినిఁ జూచి
 సంగతి వామపార్శ్వ జ్వరోష్ణము
 దనమంత్రబల మహత్త్వంబున నిపుడు
 మనుజేశ్వరునకును చూసుపు మనుడు
 దక్షిణపార్శ్వము తాపజ్వరము
 తత్క్షణమున మాన్వేదము మేము ననిన
 సమ్మంధుడును ముక్తి జనకతిమహిషి
 సమ్మతించిరి న-తె చాలు నటంచు
 వింతాన్యుఁ దనమది భావించి చేతి
 సంచి విభూతి హస్తమునఁ బట్టినను
 జ్ఞానసంబంధునిఁ గనుగొని యపుడు
 జైనులందఱును నీ సంచివిభూతి
 వలదన్న సంబంధవరుఁడు నాక్షణమే
 యిలఁజేసి పాలికి నిష్టమైనట్టి
 పరిచారకులఁ జొక్కపతి గుడి కనిపి
 తిరువాలవాయిని దీపించు నట్టి
 వీభూతిఁ దెప్పించి వెనఁ చేతఁబట్టి
 యాభూతనాథుని నభిషేకచొక్క
 నాథుని హాలాస్యనాథు నట్టాల
 నాథుని సౌందర్యనాథునిఁ దలఁచి
 గణుతించి హృదయపుష్కరమున నిలిపి
 ప్రణవపంచాక్షరీపతనమ్ము జేసి
 పంచమహాఘోరపాతశాటవి ద
 హించు దాహానలహేతి విభూతి
 యజ్ఞానిజనమానసాంధకారాఘ
 సుజ్ఞానఘనపరంజ్యోతి విభూతి
 శరమేశహితభక్తిపరుల కైశ్వర్య
 కరమగు నధికవిఖ్యాతి విభూతి
 యాశాదివర్గరాగాది బోహగ
 రాశి విచ్ఛేదనారాతి విభూతి
 ప్రాకటోదగ్రరౌపఘోరసరక
 భీకరోన్నతమహానీతి విభూతి

దుర్వారఘనశివదూషణోన్మాద
 గర్వాచలాశనిహతి విభూతి
 సయముతో నిహపరానందమ్ము లాసంగు
 ప్రియభక్తులకును సంప్రీతి విభూతి
 మానవకోటిజన్మార్జితానంద
 కైససకంఠాగ్రహేతి విభూతి
 భూతపిశాచవిన్ముటరోగభయద
 పాతకమ్ముల నెల్లఁ బాపు విభూతి
 మూలమంత్రాధారమునకును నాది
 మూలమై విలసిల్లు మూర్తి విభూతి
 వేదాగమ పురాణ విద్యలయందు
 నాదిమవర్ణనీయమ్ము విభూతి
 తనరంగ నేవేళ ధరియించు పుణ్య
 ఘనులకుఁ బావనోత్కరము విభూతి
 త్రిభువనపావనోత్కర్తి విభూతి
 శుభగుణాలంకృతస్ఫూర్తి విభూతి
 పరలోక మోక్షసంప్రాప్తి విభూతి
 నరలోక వైభవోన్నతము విభూతి
 రణముఖసర్వాంగరిక్ష విభూతి
 రణబౌద్ధవిజయకారణము విభూతి
 నురుచిరాంచితదేహశుద్ధి విభూతి
 హరుకృప దీర్ఘాయురారోగ్యములను
 సిరు లిచ్చుగాక నాచేతి విభూతి
 యనుచు విభూతి మహత్త్వ మీరీతి
 గొనియాడి మదిని సంకోచమ్ము మాని
 వామనపాండిని వామభాగమున
 కా మహాత్ముఁడు తనహస్తమ్ము జూచి
 శివరక్ష యని తనచేతి విభూతి
 దివిరి కైంబడవైచి దిగువాఁడ దుడిచి
 సంతఁ బాపజ్వర మడఁగి యాభూమి
 కాంతుని సవ్యభాగము కైత్య మయ్యె
 మఱియు దక్షిణభాగ మాజైనె లెల్ల
 నొలుపుగాఁ దమచేత నున్నట్టి పికిలి

కుంజెలు వేములు గొనుచు మృతింప
 నించునను శమియింపక యుండ
 నాచంద మీక్షించి యతివ మృతియును
 మీచేతఁ గాకున్న మీలింకఁ దొలఁగు
 డింతమాత్రస్సన కీయయ్య చేత
 శాంతమా సన్న నాజెను లిట్లనిరి
 సన్యపార్శ్వమృది చంద్రభాగము
 సవ్యమై యందుండు సమృత మెప్పుడును
 దరణి భాగంబిది దక్షిణపార్శ్వ
 మరయ నుష్ణాధిక్యమై యుండు కతన
 నెడమభాగము శైత్య మెప్పుడు గలదు
 కుడిభాగ మితఁడు గ్రక్కున మాన్పెనేని
 నితఁడె పో దేవుండు నీలాకమునకు
 నితనిఁ జూలినవార లెందు లేరనిన
 జ్ఞానసంబంధుండు ఘనత నిట్లనియె
 నేను నావిషభాగ మిపుడు మాన్పెదను
 మీర లమృతభాగమే మాన్పుడనిన
 వార లాదిక్కుకు వచ్చిరి యతఁడు
 నాపార్శ్వ మటు ముట్టి సంతమాత్రమునఁ
 దాపన్న మాని శైత్యమృత్యు నొడలు
 వీరు వచ్చిన దిక్కు వివరీతముగను
 నారని తాపజ్వరానలాభిల
 మధికమై మేనెల్ల నలమటఁ జొంద
 సధిపతి వారితో సనియె శోకమున
 యీభవ్యచరితుండు నేదిక్కు వచ్చి
 వీభూతి యినుమంత వేసినంతటను
 జల్లనై దేహమ్మ సౌఖ్యమై యుండె
 నెల్ల భంగుల మీరలెల్లరు గూడి
 యేసంక వచ్చితిరేని నాదిక్కు
 పావకజ్వాలల భాతి సయ్యడిని
 విటిమృతములు మీరేటిమానినులు
 మాటలేటికిని మీమాయలు దెలిసె
 నెడలిపొండ్లి జాలు వేయెల ! భేహ

ముడుతుచున్నది మీర లుండితిరేని
 ననినను వారు లజ్జాస్మయై వెడలి
 చని రందఱును దదాశ్రమముల కంత
 నమ్మహిపతి దేహ మవయవాంగములు
 సమ్మంధభక్తుఁ డాసవ్యాపసవ్య
 భాగజ్ఞరోష్ణతాపము వేగమాన్చి
 తాగుగా నా గూని వైన విభూతి
 హస్తము వైచిన యంతమాత్రమున
 విస్తారవక్షుఁడై వినుతికి నెక్కి
 కమనీయరూపరేఖాకాంతులండు
 నమరేంద్రసుతు లీల నమరినఁ జూచి
 నిండినభక్తితో నీవు సౌందర్య
 పొండిడవనుచును బలికె నయ్యెడను
 నాపాండ్యభూపాలుఁ డతిమోదమునను
 నాపుణ్యసతియును న్నాత్రధానియును
 జ్ఞానసంబంధునిఁ గలుఁజసంహరుని
 యానతి పట్టుమయాచార్యదివ్య
 పాదస్పృలకు జూగి త్రుణమిల్లి నిలిచి
 యాదివ్యపురుషుని నర్థితోఁ జొగడి
 ధన మపారంబిచ్చి తనరంగ నితని
 ఘనభూజ్ఞాంబరాకారునిఁ జేసి
 పట్టఁపుటేనుఁగువైని మాధుర్య
 పట్టణ మ్ముంతయుఁ బరగ నేగించి
 వీడుపట్టకు మీరు వేంచేయుఁ డనిన
 వేడుక సంబంధవిజ్ఞానమూర్తి
 హరసమయస్థాపనాచార్యధుర్యుఁ
 డరవిరి జైనకోలాహలం డవుడు
 సౌందర్యనాథుని సన్నిధి కరిగి
 గుండంద సాష్టాంగ మలరంగఁ జేసి
 తగువేడ్క లేచి హస్తములు మోడ్చి
 యగణితకారోక్తి నభినుతుల్ చేసి
 తొదేవుఁ డాగమం బేలినవాఁడు
 నేదేవుఁ డపవర్గ మేలినవాఁడు

నేదేవుఁ డాద్యంత మేకమై యుండు
 నేదేవదేవుండు నెల్లదేవతల
 కాదికినాదియై యాదైనవాఁడు
 నేదేవుఁ డకిలంకుఁ డేదేవుఁ డవలుఁ
 డట్టి సౌ. దర్యమహాదేవ ! యభవ !
 నెట్టినఁ గుబ్జపాండిని జ్వరంబు
 నాచేత మాన్పించి నన్ను మన్నించి
 శ్రీచాక్రనాథ రక్షించితే ! నన్ను
 యని నన్ను తులుచేసి యాదేవుకృపను
 దనమతంబునకేగెఁ దనవారు పాగడ
 సాంఖ్యాదియోగవాసనలచే నతఁ డ
 సంఖ్యశిష్యులు గొల్వ జయమున నుండె
 మునులార యీలీల మునుకొని విన్న
 ఘనులకు సకలరోగవృథాఘములు
 దొలఁగును జాక్రనాథుని కృపగలిగి
 కలకాలమెల్ల విఖ్యాతిఁ జెందుదురు
 నిడియు నరువదిలీల యిటుమీది చరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార ! వినుడి

అటువదియొకటవ లీల,

మఱియును బొద్దు లామధుర లోపలను
 నరకతి పద్ద మన్ననవారు గాన
 శివభక్తు లప్పురిఁ జేర రాకుండ
 శివకథ లారాజు వెలిఁ జూఱకుండ
 పాండిని వాఁకిటఁ బ్రబలి యేవేళ
 నిండి బోధింపుచుండిరి జైనమతము
 నంత నాకుబ్జపాండ్వావసీశ్వరుని
 కాంత యాచోళ భాకాంతుని తనయ
 యామంగయక్కర్న యమ్మ యేప్రాద్దు
 నామహాదేవుఁడై సతిభక్తి మించి
 గురుతరక్తుగ మంత్రిఁ గులకేళిరార్యు
 నరసి రప్పించి యాయాడఁ దాను సతయు
 మనమునఁ దలపోసి మఱి జైనకులము
 ఘనముగా నెంతయూ గడుపాచ్చె ననుచు

జ్ఞానసంబంధుతోఁ జాలనిట్లునిరి
 జైనులవల్లను జైవమ్ము గొంజె
 మై వారి సమయమ్ము నధికమై పొడవై
 గావున వారి నొక్కటఁ ద్రుంపకున్న
 జైవమ్ము కృతమాను జైనశాస్త్రమ్ము
 లావల ఘనమాట యది సంశయమై
 యనవుడు నది యట్లయౌ నంచు నవుడు
 మనమున జ్ఞానసంబంధుఁడు దెలిసి
 యిందుకు నా స్వామి యిందుకోటిరుఁ
 డెందేని నతనిఁ బ్రార్థింతు నేననుచు
 భోరున హఃఖాస్యపురవాసుఁ డర్థ
 నారీతుఁ డాచాక్కనాయకుండున్న
 యావాసమున కేగి యాయుష్టమాత్రి
 యావేదవేద్యుని నర్చనల్ చేసి
 దండప్రణామమ్ము దనరంగ నిడుచు
 నిండిన సద్భక్తి నియతిఁ బ్రార్థింజె.
 హరహర వేదశాస్త్రార్థతత్వజ్ఞ !
 యురగేంద్రసద్భూష ! యన్నతవేష !
 పాపనాశన జగత్పతి లోకరక్ష
 యాచగాధర ! లలాటాక్ష కపాలి !
 యలినీలకంధర యథ్యాత్మయోగ
 నిలయ విశారద నిజభక్తపరద
 మీనకేతనభస్మ ! మేదినియందు
 జైనులు హెచ్చి రిచ్చట వారిఁ బట్టి
 కొట్టుకున్నను నాదు కోపమ్ము పొదు
 నిట్టై నన్ను ననుగ్రహింపవే ! దేవ
 యని సన్నుతించిన నా మహాదేవుఁ
 డనమాత్మ యది యట్లయౌగాక యనుచు
 నశరీరభావుఁడై యానతిచ్చినను
 బతుపతి యాజ్ఞ చేపట్టి సుజ్ఞాన
 సమ్మంధుఁడప్పుడు సంతోష మంది
 యమ్మహాదేవుని నభినుతుల్ చేసి
 యందందఁ బ్రణమిల్లి యంతట నుజ్జలి

పాండుగా నాకుబ్ధిహాపాలు కడకుం
 బరువడిఁ జనుదెంచి భావించి యనియె
 వరుస జైనులతోడ వాదన్పుఁ జేసి
 ఓట్టెగొడ్లను బట్టి యుట్టుతలూగఁ
 గొట్టు లెక్కింతు నీకును సమ్మతంబె
 యనిన నాకుబ్ధిపాండ్యావనీశ్వరుఁడు
 నొనర. గ నట్లనేయఁము వేగ మనిన
 జ్ఞానసంబంధుఁడుత్సాహియై యన్న
 జైను లెచ్చిదివేల జనము లావేళ
 సరవి నా.హాపాలు సముఖమ్మనకును
 మరవడి నేతెంచి యొనర నందున్
 సుజ్ఞానసంబంధుఁ జూచి యందఱును
 బ్రజ్ఞావిహీనులై పల్కి రిట్లునుచు.
 మా మంత్రమహిమ మీ మంత్రమ్ము మహిమ
 యీ మహిపాలుని యెదుటను దాళ
 కృతాల లిఖియించి ప్రజ్ఞులవీరి
 బ్రహ్మత మధ్యమ్మన నొగి వేయ నట్టి
 వహనార్చులందు నిర్దగ్ధు గాక
 సహజమై యున్న నిశ్చలలేఖ వ్రత
 మెవ్వారి వట్టివారే గెల్పువారు
 నైవ్యరుఁ బడరింప నేల పొమ్మనిన
 మదియెచ్చి జ్ఞానసంబంధుండు నపుడు
 నదియట్లు కాలు బొద్ధాధికులార !
 యామాట తిరుగకుం డది సమ్మతనిన
 నామాట కామాట యట్లు కాకనుచు
 విశ్వమంతయుఁ జూడ వేవేగ నపుడు
 వైశ్వానరార్చులు వడిమీఱఁ జేసి
 శ్రమయక నా కుబ్ధిపాండీని యెదుట
 దను మంత్రసామర్థ్యతమ లేర్పఱించి
 లిఖియించి తెచ్చి యా లేఖలు వహ్ని
 కిఖల మధ్యమున వేసితి నీధముగను
 వేసికంతట జైనవిత్తులు వ్రాసి
 వేసిక యాలేఖ వేగంచి యపుడు

తూలము చందానఁ దోడ్చొన మఱియుఁ
 గాలి భిష్టంబయ్యెఁ గానరాదయ్యె
 జ్ఞానసంబంధుఁ డాసౌందర్యనాథు
 మానసమున నిల్పి మఱి వేసినట్టి
 యాశెవపత్రిక యావహ్ని యందు
 భాసిలుఁ దొల్లఁటి భావము కంటె
 సంత నాభూపాలుఁ డాశ్రుజలెల్ల
 సంతోషమంది యాశ్చర్యము నొంద
 మరలును మునులును శోభితముగను
 బరగించి రందంద బహుపుష్పవృష్టి
 యాజేనులందఱు నవుడు వీక్షించి
 యీ జాతవేదుని నివుడు లోగాంటి
 విది సమ్మతముగాదు నిది యగ్నికట్టు
 కొడలేక యిటుదెటుంగుల వార మివుడు
 వరుస నింకొకలేఖ వ్రాసి యిచ్చుట
 వరద వైచిసను నెవ్వరివీటి యేటి
 కెదురెక్కి నను వార లిటు గెల్పువార
 లిదియ పో నిశ్చయం బిందు కోడినను
 వెఱచి యీ యెనిమిదివేల బౌద్ధులము
 దరతరమును నీకు డామలయ్యెడము
 సత్యంబె యన్న సుజ్ఞానసంబంధుఁ
 డత్యున్నతముగా ననియె వారలకు
 మాకు డాసులమీఁద మఱి యాసలేదు
 చేకొని మీకొండు జేయుదు వేగ
 మిందు కోడిలిరేని నందఱు నాకు
 బందాలు గానేల ! వరగ నియ్యెడను
 నొక్కొక్క కొఱ్ఱ మీ రొగి జేతఁబూని
 యెక్కుడాయత్తులె యిచటి కేతెడి
 యనిన నాసర్వజ్ఞ లట్లు చేసెదము
 ననుచున్న సమయము నందునఁ గోట
 వరుఁడను నొక మంత్రి సమ్మంథవరుని
 గనుగొని పర్యేను ఘనతతోఁ గొఱ్ఱ
 లెనిమిదివేలు నాయితముగాఁ జేసి

కొనితెచ్చినాడఁ బేర్కొని చూడుడనుచు
 నేనఁగాఁ దెచ్చి వైచినఁ జూచి యపుడు
 జ్ఞానసంబంధుఁ డాజ్ఞేనుల కనియె
 శివకథాపముల్ చెవియొగ్గి వివక
 భవబంధకర్పణుల్ వాయునా ! చెపుడ
 పంచాక్షరీమంత్ర పఠనన్య లేక
 పంచపాతకములు వాయునా ! చెపుడ
 భక్తుల శ్రీపాదపాంశు మేకొనక
 భక్తి ముక్తులు రెండు బొరయినే ! చెపుడ
 లింగ దేహప్రాణలియ్యెచ్చ లేక
 వెంగలితన మెల్ల విడుచునే ! చెపుడ
 జంగమతీర్థస్నానాచ్చ గాక
 యంగన్య పావనంబొనాకో ! చెపుడ
 ఘోరిసర్వాంగమౌఢ్య గాక
 జాతి సంకటములు ముగించునే ! చెపుడ
 దుద్రాక్ష దామథామలుగాక సకల
 భద్రదామర్థముల్ ఒడవురీ ! చెపుడ
 మదనా శకుని మంద మనసెల్ల నిడసి
 సదమలానందన్య వివియనై చెపుడ
 యటుగాన మీర లియ్యగ్రహ న్నాడిగి
 నటుకున శివభక్తితాత్పర్య లగుచు
 నంచిత భూతిరుద్రాక్షలు దాల్చి
 పంచాక్షరీమంత్ర పఠనన్య నేయఁ
 దెసఁగినదోన్య తెల్లను వాయు
 పశులఁ నూలగనేల మరి చొక్కవిభుని
 గొలుపుఁ డన్నను జేనకుల మెల్లఁ గినిసి
 పలుకులేటికి నింకఁ బదివేలైన
 గెలుకు మీవాదన్య కీర్తిగా ననుచుఁ
 తెలఁగి యామూలముల్ చేతులఁ బూని
 కొని యప్పుడావైఖ మాలన్యనకును
 జేర నానుజ్ఞాన సంబంధుఁ డట్టి
 వారిఁ గల్గొని వచ్చి వారును దారు
 నా రీతిఁ బ్రతికలందు వేర్వేలు

వెలయ నా యెనిమిదివేళురు గూడి
 బలియులై తమమంత్రబలము లేర్పఱిచి
 విభియించి యప్పుడా లేఖలుదెచ్చి
 నిఖిలమ్ముఁ జూడఁ బొందీడును జూడఁ
 దొడరి యాయుధయవాచులు గూడివచ్చి
 వడి మీఱి వారు నావైఖి లోపలను
 మునుకొని నడిమధ్యమున వైచి రిపుడు
 కనుఁగొన్న వేయక కనుగొనుచుండ
 నయ్యెడ జైనుల యాకు ప్రాశ్నికకఁ
 జయ్యనఁ జోయి యాజలధిలో మునిఁగె
 మనమార జ్ఞానసంబంధుఁడు వైచు
 వనరు నావైచమంత్రమైన లేఖ

యాయోధి కేదురెక్కి యటయోజనమ్ము
 పోయెఁ బల్కిమఖాగమునకు నాక్షణమే
 నప్పు డాపొండిందుఁ డామంత్రవరులు
 నప్పుత్రికెందుఁ బోయెను జూడవలయు
 నుజ్జ్వానసంబంధుఁ జాపు మం చపుడ
 భిజ్జ్వాతొఁగూడఁ బేర్కొని యతఁడు
 వారలఁ దోడ్కొని వరుస నయ్యెటి
 యోర నే యప్పుడు యోజనం బరుగ
 నావరి నొకశివాలయము లోపలను
 యాదేవుఁ డంత బ్రాహ్మణవృద్ధరాజ
 మాలీల భరియించి యటకు విచ్చేసి
 యాలేఖఁ వనహస్త మందుఁ గీలించి
 జ్ఞానసంబంధుఁ డచ్చటి కేగువేళఁ
 దానందు నిల్చి యాతని చేతికిచ్చె
 నాయొడఁ బుష్పమ్ము లమరులు గురియఁ
 జోయె నదృశ్యుడై భూలేశుఁ డంత
 నిరతుగా నాపత్రి కిచ్చిన స్థలము
 కరముప్పఁ దిరువడగంబనఁ బరగ
 మనమార నపుడు ముమ్మారుగా ననుచు
 ననఘవివారుఁ డా మరభక్తుడైన
 జ్ఞానసంబంధుఁ డాజైనులఁ జూచి

మానితవృద్ధయై మణిగలు నిట్లనియె
 దొడయు నీశ్వరద్రోహము జేసి
 చెడనేల నికనైన సిద్ధము గాగ
 హరిభక్తలొంథనంబైన రుద్రాక్ష
 ధరియి చి భక్తాంగధారులై యుండు
 డా మహనీయః ద్రాక్షమహత్త్వ
 మామోదమున మీకు నానతిచ్చెదము
 శివతత్త్వబోధలు చెవి కింపుగాని
 శివనిందపరవాది శిక్ష రుద్రాక్ష
 శాశ్వతైశ్వర్య మొక్క ప్రాప్తమొన
 యీశ్వరసేవకావేడు రుద్రాక్ష
 భవబంధ దురితముల్ ప్రాపింపకుండ
 బ్రహ్మమలసర్వాంగులై రుద్రాక్ష
 పరనింద నేయి పరమేకు నాత్మ
 స్థిరభక్తి గల్గించు దీక్ష రుద్రాక్ష
 దామకర్మము గూర్చి ధరియింపు నెపుడు
 భీమేశ్వరునకు నమోక్ష రుద్రాక్ష
 యసవిని యామును లాకుంభసంభ
 వుని జూచి రుద్రాక్ష లురుతగమహిమ
 దెలుప నే యనుచుఁ బ్రార్థించిన నతఁడు
 నలరుచు సౌందర్య సాత్తయం దునిచి
 కరమర్థి మునుల కగస్త్యుఁ డిట్లనియె
 సరవి తోడుత జ్ఞానసంస్తుంభుఁ డపుడు
 కరుణించి యాబౌద్ధగణముల కనియె
 వినిపించు రుద్రాక్షవిభవన్తు మీకు
 ననుభవపాశకహరము తన్నహిమ
 నరుండ భక్తుండైన సతిభక్తుండైన
 నరయ నీడుండైన సతినీచుండైనఁ
 జనువున రుద్రాక్ష ధరియింపె నేని
 బనివడి సర్వపాపవిముక్తుఁ డగును
 దత్తపుణ్యరుద్రాక్ష భారణం బెందు
 ప్రతిలేని యతిమహావ్రత ముందు దత్త్వ
 విదులైన మునుల చే విసమమందు

ముదమున రుద్రాక్షములు వేయు చాల్చు
 నతనికి శివున కెట్లుభిలదెవతలు
 నతులు గావించు రున్నతభక్తి యుక్తి
 నొక్కట వేయును నొదుగకయున్న
 నొక్కటి శివును వాహులఁ బదాఁటేసి
 గరిమ నల్పది మస్తకమునఁ గర్ణముల
 నరయ నొండొండైన నాఁటేసియైనఁ
 జెడరని భక్తి ముంజేతుల రెంటుఁ
 బదియరెండేసి యేర్పడఁ గంతమునను
 ముప్పదిరెండురంబున నేబదియను
 నొప్పు నూఁటెనిమిది యుపవీతముగను
 దవిలి యెవ్వఁడుభక్తిఁ చాల్చు రుద్రాక్ష
 లవని నాతఁడు పూజ్యుఁ డల శివునట్లి
 పగడములైనను బటికన్నులైనఁ
 దగిన వైదూర్యముత్తామణులైనఁ
 గడునొప్పు వెండిబంగరు పూసలైన
 నెడనెడ గుచ్చి తానెపుడు ధరింప
 నడర నాతఁడు శివుండగుట నిశ్చయము
 యొడలను శివముడ యొకటిలేకున్న
 బురుషుండు రుద్రాక్షములె ధరించినను
 ధరణిఁ వాతకము లాతనిఁ జెందవెఱుచు
 గరిమఁ జీకటి సూర్యుఁ గదియదన్నట్లు
 గరుడిని గదియ నాగము లోడినట్లు
 రుద్రాక్షమణుల పేరుల జపించు
 శ్రద్రమంత యనంత ఫలముల నించు
 జెలఁగి రుద్రాక్షుల జేయని జపము
 ఫల మల్పుచుగు మహాఫలము నీతేడు
 యొకటైన రుద్రాక్ష యొడల లేకున్న
 నకట భస్మ త్రిపుండ్రాంకి గాకున్న
 నామనుజుని జన్తమది నిరర్థకము
 శ్రీమతి రుద్రాక్ష శిరమునఁ చాల్చి
 నరుఁడెవ్వఁడేని స్నానముఁ జేసెనేని
 భరితగంగాస్నాన ఫలమందు నతఁడు

జలముక్కుటివిడిచి సకలౌపకార
 ములను రుద్రాక్ష నెప్పుడుఁ బూజనేయు
 పురుషుండు శివుఁ బూన్చి పుణ్యముగాంప
 విరిచింపగా నిట వేదతాత్పర్యము
 చలపోయ నేకస క్తము పంచవక్త
 ముని చతుర్థశపక్తములు పదునొకఁడు
 నుఖములు గల్గు సమాఖ్యరుద్రాక్ష
 లభిల లోకముల కిన్యంత పూజ్యములు
 నన్ని శివాత్మకవ్య రుద్రాక్ష
 శైష్ట్యం బూజించిన నేదర్శనకు
 పదమల సనభాస్యసంపదత్ గల్గు
 సమస్తత్య మిదిసత్య మిట యతిగోత్య
 మిట సవిస్తరముగా నెలమిని మీకు
 ముద మిత్వ జెప్పితి మాధాత్మలార !
 యిట్టి రుద్రాక్ష సహాత్మ్యము లెన్న
 నెట్లున సతమె యాసీరజాదులకు
 మిత్రయ నావీధులి మమీమ లాపాండ్య
 ధరణీశ్వరుండు ప్రథానులు మీరు
 పూని కంటరిగదా ! పొగడొందగాను
 నానావిధస్థుల నామిధి యించి
 మదిలోన మీ రనుమానము డించి
 సదయులై బ్రాహ్మణార్చన లందు మించి
 వీధులి రుద్రాక్ష వెలయ ధరించి
 ప్రాథమ పంచాక్షరంబు పఠింపు
 డీలాగు వెట్టులై యుల జన్మెదరు !
 మాంబం గూలంగ గుగతులు గలె
 నెరయ మీలేతఁ బూనిన మాత్రమునఁజె
 లరిగంగఁ గొట్టులఁ బడుట సమాన
 మనుచు నాసంబంధుఁ డామాట పలికి
 నను జైనులిస్సని రాశతి లోడ
 మాకును విధినియమం బడుటందె
 నా కొట్టులను గూలుటదియె మాకనుమం
 దుమిని నెవ్వరు శివద్రోహమునకును

బడపడి లోనైన పాపాత్ములకును
 నిది ప్రాప్తమని భూమికెల్ల దార్శనీ
 విదితమై చూపు సావిధమున వార
 లాలాగునను మహాహంకారు లగుచు
 శూలి యాజ్ఞను దూలి శూలాలఁ గూలి
 కాలభర్తమునొంది తాలుని పురికి
 నాలయందై బాధ లధికమ్ముగాఁగ
 నొందిరి మఱియు నందును శేషమైన
 కొందఱు జెను లెక్కుడు శివభక్తి
 బూనిన చందాసఁ బొసఁగ వారెల్ల
 జ్ఞానసంబంధు నాజ్ఞకు భీతులగుచు
 దలచి రుద్రాక్షులు ధరియించువారు
 పాలుపొంద వీభూతి పూనెడివారు
 నైనయంగ గోమయం బెందు విభూతి
 జనని యంచును మేన సవరించువారు
 ప్రాభవం బెడలి యాబాధులు మఱియు
 వీభూతి ఫలియించు వృక్షములనుచు
 బోడనె యాభూతి దొరకక మెడలఁ
 గోడెదాడలఁ గట్టుకొని చనువారు
 జంగాల మఱుగు లిచ్చలఁ జొచ్చి యులుత
 లింగాలు గట్టు కెల్లెడ వచ్చువారు
 నాడువారలకు రుద్రాక్షులు లేక
 మేడికాయలు గూర్చి మెడఁ జేర్చు వారు
 పాపాణములు తలబట్టిలు గట్ట
 నాపథాభిజ్ఞులు నవుడు వేవేగ
 నఱులఁ జేర్చుక హరహరా యనుచు
 గొఱులఁ దప్పించుకొని పాణువారు
 సరవి నివ్విధమున సరభసక్తునను
 మఱి శివభక్తుల మఱుగులఁ జొచ్చి
 సతతమ్ము జంగమార్చనలందు మించి
 బ్రతికిరి మిగుల నాబాధు లయ్యెడను
 నారాజ్య మెల్ల రుద్రాక్షవిభూతి
 భారులై హరభక్తితాత్పర్యులైరి

యాహులములఁ గూలిసట్టి యాస్థలము
 భానురన్నగఁ గొట్టుటదవీడు సయ్య
 సంత నాకుబ్బపాండ్యావసీత్యరుడడు
 మంతుఁకెక్కిన యట్టి మంతులఁ గూడి
 యాశ్వరియమంది యత్యాసండుడగుడు
 నిశ్చలభక్తుడై నిటలాక్షుఁడై
 పరుడైన జ్ఞానసంబంధునిఁ జూచి
 నెరయ నీరేత నెన్నిక కెక్కె నైత
 మనమాత్మ! నీవు పుత్యాత్తుడగుడు
 వసుమ నాతని మెచ్చి యాక్షణిన్పూసను
 నా హరుమహిమ రుద్రాక్షవిభూతి
 మాహాత్మ్య మధికత మది విన్నకతన
 నైపుణ్య జెనతత్సంగమి మాని
 వేనేగ రుద్రాక్షవిభూతిఁ దాల్చి
 యాస్వామి సత్పుడు నాత్మలో నిలిపి
 హ్రస్వపాండీడు మహాభక్తి మించి
 గుప్తజ్ఞులగఁ జెనకులములొక గూడి
 నట్టిదోషము వాయు నట్లుగా నపుడు
 గావించె వేర్వేట ఘనమైన యట్టి
 దేవాలయము లెంతని వేడుకల
 గట్టిగా మఱియు నైభాసది పొంత
 పట్టణముగఁటి సంపత్కరముగను
 గట్టించి శివుకృప గలిగి సామ్రాజ్య
 పట్టభద్రుండునై పాలించె మధుర
 నీమహాత్మ్యము విన్న నెలమి సత్కమలు
 నామధురీత్యులు సతిభక్తి గలిగి
 యన్యవర్తనముల యాశలు ఎఱచి
 మాన్యులై సౌభాగ్యమహిమ నొందుదురు
 నిదియు సరుపదియొందు నిటమించిత
 ముతములొక తెప్పిత మునులార భిక్షులై
 యనుడు సత్పురులలో నాయగన్ముంతు
 మనమునఁ జలపాణి మఱియు నిట్లుగిడు.

అటువదిరెండవ లీల.

అనఘుడై పొండిడు నామధురమ్మ
 వానరంగఁ బాలింపుచున్న యత్తఱిని
 వార్త తెక్కిన నెట్టి వైశ్యవర్తకుఁడు
 మూర్తన నొకఁడట్టమూర్తి సద్భక్తుఁ
 తాపురమ్మన నెప్పు డావాసముగను
 గాపురంబుండు వేడ్కలుమీఱ సతఁడు
 సౌందర్యునకు ఘనసారసౌరభ్య
 చందన మృనుదివసమ్మ సర్పిండు
 సీవిధం బరినిష్ఠ యేప్రొద్దు నెత్తి
 గావింప నొకకొంత కాలమ్మనకును
 రయముతోఁ గన్ఱాటరాజ్యాధిపుండు
 భయ మింతలేక నిర్భరవృత్తి గదలి
 బహుళమా జతురంగబలములతోడ
 మహి గ్రక్కటల వచ్చిమధురవై విడిసె
 విడిసిన నాపాండ్యవిభుఁడును గినిసి
 నడిచెను దనదు సేనలతోడఁ గూడి
 యెదిరింప నా చారు నెదిరి యిద్దఱును
 గదనమ్మజేసిరి ఘనముగా నచట
 నపుడు నాపాండిండుఁడారాజు తోడి .
 విషినమ్మనకు నేగె విక్రమం బెడలి
 యాలాగు నధికుడై యాపాండ్యవిభుని
 దోలి యా-రాజును దోడ్కొన మధుర
 కరిగి పట్టముగట్టు కారాజ్య మెల్ల
 భరియించి యొకకొంత దానధర్మమ్ము
 బూని యావైదికస్ఫూర్తిఁ భానాడి
 తా ను వేతనకాస్త్రమ్ముల మింక
 నప్పు డామూర్తి నెట్లాచౌక్కునాథు
 నెప్పుడు మిదినిల్చి యలమిఁ కార్చింపు
 తును గంధమర్పించుచును వైసభక్తి
 ననుదినమ్మును మించి యా-రాజునవిత
 గ్రహానకుండంగఁ గదలి జూరల్ల
 భూకాంతునకుఁ తెప్పి-బోధుఁగఁగల భవుడు

నాచొక్కనాశున కర్పించుటకును
 శ్రీవందనాదేవుని నీధింపకుండ
 నానింది రత్నము నాదేశమునకు
 రాక్షస సేటివర్గములనెల్ల
 నప్పుడా మూర్తి దాసటుమున్నె గోరి
 తెప్పించి తుడిచి పండిరమున వన్న
 మలయశంఖెల్ల నామధురేశ్వరునకు
 నలది బొన్నాళ్లకు నని వ్యయంబైన
 పండుగు మఱియును వాత్సవంబించి
 వందనంబెందు విచారించి పొరక
 కీవలగోసగు నీ యనాచారు
 లీశ్రీ లీలాచరితమువేసి రమయ
 నీ జెన సమయము నెన్ను మనూరి
 తేజిగ్బడిని వైదిక సమయము
 నెన్నిక కెక్కడ నీపురమునను
 నెన్ను ముగల్గుకో యీశ్వరార్చనలు
 నని చాల వగచుచు నధికమె మాటు
 చును గంధపాద ముచ్చోటును లేక
 మానసమున ననుమానము దించి
 మానతమృదయంబు దామానవోత్తమంబు
 మానని దృఢభక్తిమీనుడై దేని
 మానభక్తి పొగడంగ మానుపజ్జనను
 గంధము దీనిన కరము లుండగను
 నెందుకు వెదుకంగ నేల ! నీమనము
 కరములు సంతోషకరముగాఁ దీసి
 కలకంఠ కర్పించుక గరమువృ మఱియు
 వర్ణమువర్ణిత వాసన తెడిన
 విర్రయంబెడలిన నెక్కురచడిన
 బొలుము కంఠదరిన బలుగులు జూలి
 తలలన్నలై యున్న పాతి గాకున్న
 పాత్రముగాకున్న పాతిగాకున్న
 చిత్రము దెగకొన్న చిత్రువలె వడిన
 విగ్ధతీనక మూత నేరి జాబున్న

అటువదిరెండవ లీల.

అనఘుడై పాండిడు నామధురము
 వానరంగఁ బాలింపుచున్న యతఃపి
 వార్త కెక్కిన నెట్టి వైశ్యవర్తకుఁడు
 మూర్తన నొకడప్టమూర్తి సద్భక్తుఁ
 తాపురమ్మున నెప్పు డావాసముగను
 గాపురంబుండు వేడ్కలుమీఱి సతఁడు
 సౌందర్యునకు ఘనసారసౌరభ్య
 చందన మ్మనుదివసత్సూ సర్పించు
 నీవిధం బతినిక్త యోద్రాద్దు నెమ్మి
 గావింప నొకకొంత కాలమ్మునకును
 రయముతోఁ గర్ణాటరాజ్యాధిపుండు
 భయ మింతలేక నిర్భరవృత్తి గదలి
 బహుళమా చతురంగబలములతోడ
 మహి మ్రక్కటిల వచ్చిమధురమై విడిసె
 విడిసిన నాపాండ్యవిభుఁడును గినిసి
 నడిచెను దనదు సేనలతోడఁ గూడి
 యెదిరింప నా వారు నెదిరి యిద్దఱును
 గదనమ్ముజేసిరి ఘనముగా నశట
 నపుడు నాపాండిండుఁడారాజు కోడి
 విశినమ్మునకు నేగ విక్రమం బెడలి
 యాలాగు నధికుడై యాపాండ్యవిభుని
 బోలి యారాజును బోడొన మధుర
 కరిగి పట్టముగట్టు కారాజ్య మెల్ల
 భరియించి యొకకొంత ద్వాదశవర్షమ్ము
 బూని యావైదికస్ఫూర్తిఁ భోగి నాడి
 తాను వేదసత్సత్ప్రమ్ముల మింకె
 నప్పు డామూర్తి నెట్లాచౌక్కునాథు
 నెప్పుడు మిదినిల్పి యెలమిఁ బ్రార్థించి
 తును గంధమర్పించుచును వైవభక్తి
 ననుదినమ్మును మించి యాదైవవత్స
 గైకొనకుండంగఁ గడంగి పుష్కరమ్ము
 భూకాంతునకుఁ జెప్పి పుష్కరంగంఁ జేపుచు

నాచొక్కనాథున కర్పించురుకును
 శ్రీచంద్రుల బెందు నీధింపకుండ
 నాగించి రత్నము నాదేశమునకు
 రాగల నెట్టివర్తనలనెల్ల
 నప్పుడా మూర్తి దానటమున్నె గోర
 తెప్పించి తనదు మందిరమున నున్న
 మలియశంబెల్ల నామధురేశ్వరునకు
 సలవి కొన్నాళ్లకు నది వ్యయంబైన
 నందుకు మఱియును నాత్మ జెందించి
 చందనంబెందు విచారించి నొరక
 కీవద్రోహకు లీ యనాచారు
 లీశ్రేష్ఠ లీపాపు లిటుజేసి రక్షయి
 నీతైన సమయము నెన్నఁడుగూలి
 తేజరిల్లెడిని వైదికసమయము
 నెన్నిక కెక్కడ నీపురస్థానము
 నెన్నఁడు గల్గునో యీశ్వరార్చనలు
 నని చాల వగచుచు నధికమై మాటు
 చును గంధసార మెచ్చును లేక
 మానసము న ననుమానము దించి
 మానితమృదయఁ దామానవోత్తముఁడు
 మానని దృఢభక్తిమానుడై దేవ
 మానభ్రలో పొగడంగ మానుషమృతము
 గంధము దీనిన కరము లుండగను
 నెందుకు వెదుకంగ నేల ! నీమనము
 కరములు సంతోషకరముగాఁ దీసి
 కలకంఠ కర్పించుఁ గరముల ముఱియ
 వర్ణమువర్షియ కాననవెడిన
 నిర్ణయంబెడలిన నెత్తురెవడిన
 బాలుము కంఠదరినఁ బలుగొలు జూఱి
 తలలన్నులై యున్న పాతి గాఢము
 పాతముగాకున్నఁ బాతిగాఢము
 చిత్రము కలకొన్నఁ జిదుతలఁపడిన
 నిర్మలతనఁ బూత నెరి జూతున్న

బెగ్గడిల్లిన మది నీతి వొందినను
 విగుళు దప్పిన మేను లింకమ్ము నెడిన
 మొగము స్రుక్కినఁ గంపమునఁ జొందియున్న
 బరిమళగంధమ్ము భాతి గాకున్న
 హరుపమ్ము గాదన్న హరుఁడొప్పునన్న
 పరమేశు శ్రీపాదపద్మమ్ము లాన
 తిరముగా నా కిది తిరుతాన యనుచుఁ
 గరసాన నపుడు భీకరముగాఁ బట్టి
 యరువడి ముంజేతు లొడ్డి చాచుచును
 మునుకొని యా విభంబునఁ జందనమ్ము
 ఘనముగాఁ దీసియుఁ గడు మూర్ఛనొంది
 పడు నంతలోన నా భక్తవత్సలుఁడు
 నుడురాజశేఖరుం డురగాంగడుండు
 పళియంజినాకుఁ డాపత్సహాయుండు
 నలరంగఁ బ్రత్యక్షమై యానతిచ్చెఁ
 జాలు నోపెనా వీరశైవ ! మా కిపుడు
 కాలంగ నిటు గంధసారమ్ము వచ్చెఁ
 బూని యాజైనసంబోధనకెల్ల
 లోజైన రాజును లోబడిపోవు
 గరమొప్ప నొకకొంత కాలమ్మునకును
 భరణి సామ్రాజ్య మంతయు నేలి నీవు
 మొనసి యా శివలోకమునకును రమ్ము.
 అని యానతిచ్చి యాహలాస్యనాకుఁ
 డాడుడ విచ్చేసె నంతలోపలను
 లోయ నామూర్తికిఁ జొందినయట్టి
 ప్రణామ లాక్షణమునఁ బర్జింప నపుడు
 త్రిణయను నాజ్ఞచేఁ దేజిల్లిగను
 నంత నానెట్టి రా నాత్త లోనిల్లి
 సంబోధించుచుండై శౌంధర్యనాకు
 గుడికినిలోయి పేర్కొని స్తోత్రతతన
 నుడుగక చేయుచు నున్న యుత్తమిని
 నిరవంధ జొడ్డుల కెల్లఱొనైన
 నరనాథుఁడుండిన నగరు మాత్రమ్ము

దొరసి యారాత్రియందును మంటివాన
 గురిసి యాలని గూర్చి ఘోరన్యగాను
 నప్పుడాతని మంత్రు లాశ్చర్యమంది
 యప్పురమేశ్వరు నాజ్ఞగాకనుచు
 బట్టెన్ బొల్లింటి పాండ్యభూవిభుని
 పట్టి నొక్కని గట్టు వాడియౌ ననుచు
 బట్టెం బెందును బరికించి చూడ
 బట్టెవేనుఁగఁ బంప భద్రేభ మపుడు
 పట్టెఁ ముంతయుఁ బాటించి కాన
 కట్టి సౌందర్యనాయకుఁ డుండు నగరి
 కరిగి వైశ్ణోత్తముం డందున్న గాంచి
 పరువడిఁ బోయి యాభద్రేభ మతని
 నురువడి నెత్తి యత్యున్నతన్యగను
 గరమున్నుఁ దనమస్తకముపైఁ బెట్టు
 కొని పట్టెఁ న్నవకుసు బ్రహ్మణము
 ననుచుండగా వచ్చి యౌ మంత్రివరుల
 ముందరఁ బెట్టిన ముదమంది వార
 లందఱు నభిషేక మతనికిఁ జేయ
 ఘన కిరీటుము దాల్చిగా వచ్చినంత
 మునుకొని చూచి యౌ మూర్తి యిట్లనియె.
 నీ భద్రజటలుండ నేల మకుటము !
 వీభూతి యుండంగ విడు దభిషేక
 మనువైనయట్టి రుద్రాక్ష లుండగను
 గనక భూషణము లగ్గలము చూకేల !
 ననుచును సింహాసనాసీనుఁ డగుచు
 జని యప్పుడంత నా సౌందర్యనాథు
 నగరికిఁబోయి మన్ననగాంచి మూర్తి
 జగదీశుఁ డట్టి యౌ సామ్రాజ్యపాల్లఁ
 ముని యౌతైదికస్ఫూర్తి శోభిల్లి
 వైనసందోహ ముత్సాహమై పోవ
 త్రీ చొక్కనాథునిఁ జిత్తాన నిల్పి
 యౌవనవశేభర ! యౌవనవశేభ !
 మరహర పన్నగాభ్యుత్తరేయూర

బెగ్గడిల్లిన మది భీతి వొందినను
 విగుళు దప్పిన మేను లింకమ్ము నెడిన
 మొగము మ్రుక్కినఁ గంపమునఁ జొందియున్న
 బరిమళగంధమ్ము భాలి గాకున్న
 హరుఁబమ్ము గాదన్న హరుఁదొప్పకన్న
 పరమేశు శ్రీపాదపద్మమ్ము లాన
 తిరముగా నా కిది తిరువాస యనుచుఁ
 గరసాన నపుడు భీకరముగాఁ బట్టి
 యురువడి ముంజేతు లొడ్డి రాచును
 మునుకొని యా విభంబునఁ జందనమ్ము
 ఘనముగాఁ దీసియుఁ గడు మూర్ఛనొంది
 పడు సంతలాన నా భక్తవత్సలుఁడు
 నుడురాజశేఖరుం డురగాంగమండు
 పలియంకినాథుఁ డాపత్సహాయండు
 నలరంగఁ బ్రత్యక్షమై యానతిచ్చెఁ
 జాలు నోహూ వీరశైవ ! మా కిపుడు
 పాలంగ నిటు గంభసారమ్ము వచ్చెఁ
 బూని యాజైనసంబోధనకెల్ల
 లోజైన రాజును లోబడిపోవు
 గరముప్ప నొకకొంత కాలమ్మునకును
 భరణి సామ్రాజ్య మంతయు నేలి నీవు
 మొనసి యా నివలోకమునకును రమ్ము.
 అని యానతిచ్చి యాహలస్యనాథుఁ
 డాయుడ విచ్చేసె సంతలోతలను
 జోయ నామూర్తికిఁ జొందినయట్టి
 వ్రణము లాక్షుణమున. వర్ణింప నపుడు
 త్రిణయను నాజ్ఞచేఁ దేజవిల్లగను
 సంత నానెట్టి తా నాత్త లోభిల్ల
 సంతోషచిత్తుడై పొందర్యనాథు
 గుడికినిలోయి పెర్కొని స్తోత్రపఠన
 నుడుగక చేయుచు నున్న యుత్తమిని
 నిరవంధ తాఢుల కెల్లలొజైన
 సరనాథుఁడుండిన సగరు భూత్రమ్ము

తొరసి యారాత్రియందును మంటివాన
 గురిసి యాతని గూర్చి ఘోరమ్మగాను
 నప్పుడాతని మంత్రి లాశ్వర్యమంది
 యప్పురమేశ్వరు నాజ్ఞగాకనుమఁ
 బట్టెను దొల్లింటి పాండ్యభూవిభుని
 పట్టి నొక్కని గట్టుఁ బాడియకొ ననుమఁ
 బట్టిం బెంచును బరికించి చూడఁ
 బట్టుఁపేనుఁగుఁ బంప భద్రేభ మపుడు
 పట్టణపుంతయుఁ బాటించి కాన
 కట్టె సౌందర్యనాయకుఁ డుండు నగరి
 కరిగి వైశ్యోత్తముఁ డందున్న గాంచి
 పరువడిఁ బోయి యాభద్రేభ మతని
 నురువడి నెత్తి యత్యున్నతమ్ముగను
 గరమిత్తుఁ దనమస్తకమ్ముపైఁ బెట్టు
 కొని పట్టణమ్మునకును బ్రదక్షిణము
 ననుసందగా వచ్చి యా మంత్రివరుల
 ముందరఁ బెట్టి ముదమంది వార
 లందఱు నభిషేక మతనికిఁ జేయ
 ఘన కిరీటుము దాల్చిగా వచ్చినంత
 మునుకొని చూచి యా మూర్తి యిట్లునియె.
 నీ భద్రవతిలుండ నేల మకుటము !
 వీఁడూరి యుండంగ విడు దభిషేక
 మనువైనయట్టి రుద్రాక్ష లుండగను
 గనక భూమణము లగ్గలము మాళేల !
 ననుచును సింహాసనాసీనుఁ డగుచుఁ
 జని యప్పు దంత నా సౌందర్యనాథు
 నగరికిఁబోయి మన్ననగాంచి మూర్తి
 జగదీశుఁ డట్టి యా సామ్రాజ్యసైన్యఁ
 మూని యాతైదికస్ఫూర్తి శోభిల్లి
 దైవసందోహ ముత్సాహ్యమై పోవ
 త్రి చొక్కనాథునిఁ జిత్తాన నిల్పి
 యాజ్ఞాదాతేభర ! యానుహదేవ !
 మరహర పన్నగాభ్యుక్త కేయూర

కఱకంత నన్నిట్లు గాచితే యనుచు
 శ్రీకంఠ గొలిచి యాశివు గుడివెడలి
 ప్రాకటేంద్రియ నిగ్రహముగాగ నపుడు
 రాజసమున మధురాపురం బెల్ల
 రాజితముగ మూర్తిరాజశేఖరుఁడు
 కామించి యొక కొంత కాలమునకును
 నా మహాదేవుని నాత్మలో నిల్పి
 పరగంగఁ దొల్లింటి పాండ్యభూవిభుని
 పెరపుతోఁ బిలిపించి విభుని గావించి
 యరయ వైశ్యోత్తముం డామూర్తిసెట్టి
 కరముప్ప నేగెను కైలాసమునకు
 నిదియు నఱువదిరెండు నిటమీఁది చరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార వినుడి
 యనుచు నన్నునులతో నా యగమ్యుండు
 మనమునఁ దలపోసి మఱియు నిట్లనియె.

అఱువదిమూఁదవ లీల.

మఱియును నాపాండ్య మండలేశ్వరుఁడు
 దురితదూరుఁడు కైసధూర్తుల నెల్లఁ
 గ్రుంగించి మూర్తిభక్తుఁడు శివలోక
 సంగతుడైన యాసమయమునందుఁ
 దప్పక యాపాండ్యభాత్రితలంబు
 నెప్పటి యట్లనె యేలుచునుండ
 నత్తఱిఁ గార్యారి నార్యారు లనఁగ
 నుత్తరదేశాన నుండి యాయురువు
 రాపాండ్యవిభునకు నధికకావ్యములు
 నేపార రచియించి యలమి నేలేరఁ
 గాంతారమునను మార్గము దప్పివారు
 భ్రాంతి విభ్రాంతులై బ్రమసి వర్తింప
 నత్తరి మధురేశుఁ డాచౌక్కవిభుఁడు
 చిత్తజదమను, దాశితవత్సలుండు
 సితకరార్థధరుండు శ్రీ మహాదేవుఁ
 డతికృపారస పూర్ణుఁడా దినాభుండం
 కుశపతి యప్పుడా ప్రాంతము నందుఁ

బతువుల గాఢము గోపాలుడై పనుల
 గోర మేపుచు విల్పగ్రోవి బట్టుచును
 నీరీతి గొల్పడై యిట్లున్నవారు
 నాదన్న వి చు నా నాదస్వయాపు
 నాదబోలున బగన్నానుని జేరి
 యోగొల్ప ! వీర బాహుసరంగ వాండ్ల
 భూవిభు గానంగ బోసె మధుర
 ఫరిక మార్గంబేది పొందుగా నిపుడె
 యుని చెప్పము మాకు సతిచేడ్కతోడ
 ననిన సర్వేశ్వరుడ దు బోవుతును
 నియమి మాకు జెప్పగవలె ననిన
 నా కవీశ్వరు లప్పు డందుకు నీకు
 జేకొని పోవుట చెప్పడి దేమి
 త్రోవ యెదన్న నా భూర్జుతి మఱి యు
 నీ విధులెల్ల నా కెఱింగి పకున్న
 నేను జూసను త్రోవ నిక్కన్నగాను
 మీ నేర్పు విధమున మీరెగు డిపుడు
 ననుచు మందసితుండైన నా స్వామి
 గనుగొని మూఢుడు గాడని వారు
 నెఱిమిలో మనము పోయెడి పని జెప్ప
 వలయు లేకున్ను త్రోవయు జెప్ప డితడు
 ననుచు నా కనియుగ్గ మతని కిట్లనిరి
 అనఘ ! విద్వాంసుల మఱి పాండ్యవిభుని
 పాలికి మా గద్యపద్యకృతల
 బోలంగి గడువను బోయెడి మనివ
 మధురలోకల మహామహలు విద్వాంసు
 లధికులు గలరు మహాకావ్యపురులు
 శత్రుగా మీరు జేర్కొన్నయట్టి
 గద్యపద్యములు గడగి మా యెద్ద
 జదువుదన్నను వారు సంభ్రమంబునను
 జదివిరి వేర్వేరు జనురత్నముగను
 నయ్యెడ గోపాలుడైన యాస్వామి
 యెద్దన దనతోడ జూచి నత్తుము

నా కవీశ్వరులలో నప్పుడిట్లునియె
 నీకావ్యమే మీర లెలమిలోఁ బాండ్య
 జననాథు పాలను జదువఁ బోయెదరు
 వినుఁడు నాదొక్క కవిత్వమ్ము మీరు
 జితనమ్ముగా నంచుఁ జదివిన నపుడు
 నతివిస్తయంబంది యీ కవులనిరి
 యితఁడు గొల్లఁడు కాడ యెన్నేని విధుల
 నితఁ డీశ్వరాంశంబ యిదిసార్థ మనుచు
 నాదేవుఁ జూచి వారతివేడ్క లోడ
 సాదరచిత్తులై సరవి నిట్లనిరి
 యీ కవిత్వము లెల్ల నెలమి నాపాండ్య
 భూకాంతు చేరువఁ బోయి పరిగెన
 నతఁడు మాకిచ్చిన యాధనంబెల్ల
 వితతమ్ముగా నీకు వేడ్క నిశ్చేదము
 త్రోవేది నెప్పుప్రాద్దున మాకు నిపుడు
 పోవలె మధురకు భోరున ననుచుఁ
 దనర నీవిత సౌందర్యమానుఁడవు
 ననమాత్త ! నీవెవ్వరంచు వారడుగ
 నప్పు డాకార్యారినార్యులకును
 దప్ప కిట్లునియె సౌందర్యనాయకుఁడు
 గోపాలకుండ చోక్కతోనేరి పేరు
 నీపట్టణమ్మున నేను వర్తింతు
 పసులకావరు లేడ ! బసదనం బేల !
 పసలేదు నాకొద్దు పదివేలు నైన
 మీకావ్యమున నర్థమిపుడు భాగించి
 చేకొని నామీదఁ జెప్పితి రేని
 తెరువిత్తు లేక యేతెరువును జూప
 నిరవంధగా నన్న నెలమిని వారు
 మార్దమ్ము జూపు సత్తుతి నిత్తుచునిన
 మార్దమ్ము జూపి యీ మార్దసహాయుఁ
 డంత నదృశ్యుడై యరిగ నాస్వామి
 తొందర విస్తయం బెన్నఁగ నాకవులు
 చౌక్కునియఁ దనచిత్తానఁ బలిసి

యచ్చోట నుడక యతి సంభ్రమమున
 నేతెంచి మధురకు నీకు సర్వేతు
 జ్యోతిర్మయారామ సురిగళేయూరు
 నాదేవు గుడిచేరి యధికసద్భక్తి
 నాదే దేవుని సర్వం చేసి
 భరరథాయాన ! భూభర పరిమృత
 భరి భరాస్త్రాస్త్రత భరిసుతాల్మేశ !
 భరివాపభర ! భరిభరిదైత్యహరణ
 భరిమాటసగరి కరిభరిజానారి ?
 ఎదలక సర్వదైత్యసమాహముల
 ముదలనే గోబృందములఁ జేసి కాచి
 పశుపతిశ్చంద్రా నీపాము కల్గె
 పశుపతి ! లోకేశ ! పరిమృతకాశ
 యోమధురాధ్యక్ష ! యొప్పు మీకరుణ
 మామీరం నిల్పితే మార్గసహాయ !
 యని సన్నుతుఁ జేసి యవుడు వేర్వేట
 భునసరి సర్వలక్షణయక్తమైన
 భాను నెప్పిన కవిత్వన్మగో సగము
 నా మహాదేవున కర్పించి మఱియు
 పరినిఁ సంస్తుతుల సులస గాఁ జెప్పి
 యలవడి నాకార్య మర్పణఁజేసి
 సరినితో నాస్వామి సత్కృపగాంచి
 మఱియు నాపాండ్య భూమండలు కడకు
 వరిని యాసగమును సతనిఁ జదువ
 మఱిమెచ్చి యారాజు మన్నించి యిచ్చు
 భుజతరంగపుల్ గడువేడ్కగొను
 నవము లాకార్యారి నార్యులవుడు
 పాగొడొదఁ దమ దేశభువకును బోయి
 యగణితముగ నుండి రాస్వామి కృపను
 నిదియు నరుపదిమూఁడు నిటమీఁది శరిత
 ముదముతోఁ జెప్పెద మునులార విమృశి
 తారాశ చేపట్టి వార్చిన తపసి
 పూర్వారి చరితన్తు పుణ్యేత్పదోదగై

అఱువదినాల్గవ లీల.

నాపాండ్య భూపాలుఁ డధికప్రతాప
 దీపుఁడై యా పాండ్యదేశ మేలంగ
 నట్టి కాలమ్మున నచట మాధుర్య
 పట్టణమ్మున నొక బలునెట్టి గలఁడు
 నతివ వివాహమై యతిభక్తి కలిగి
 సతతమ్ము జంగమార్చన చేసికొనుచు
 మధురాధిపతి నేన మదిని నేమఱక
 నధికుఁడై బ్రతుకుచు నట్లుండునంత
 నాతని మాతులుం డతి ధర్మచరుఁడు
 నీతివర్తనములు నెరయంగఁ గల్గి
 యుత్తర భూమిలో నొకపురమ్మునను
 నుత్తమ శ్లోకుఁ డత్యున్నతైశ్వర్య
 సంపన్నుఁడై తన సాధ్వికిఁ బుత్ర
 సంపద లేకున్న సతతమ్ము జంగ
 మార్చన నేయుచు నభిభుని నెఱుఁడు
 నర్చింపుచుండంగ హరుకృపవలన
 వరగుణ రూపలావణ్యమ్మలకును
 గుఱిసేయఁదగు నొక కూతుగు గనియె
 నాపిన్నపాప యత్యంత మోహన క
 లాపయై పెరిగె నల్లారుముద్దుగను
 నాకన్న యావన ప్రాప్తయైనంతఁ
 జేకొని యా కాల శృంగారమెన్న
 నాకుదు లానెఱు లాగొప్ప కొప్పు
 నాకన్ను లాచన్ను లాయారు తీరు
 నామోము నాగోము నాదంతపంక్తి
 నా ముక్కు నా చెక్కు లా చక్కండనము
 నా బాహు లామోహనాధరోష్ఠమ్ము
 నా బాగు లాలాగు లాకాను మేను
 లాచేతు లారీతు లా కాళ్లు ప్రవేల్లు
 లా చూపు లారూపు లావరకపోంక
 చూడొడ లానడ లామెడ కడుపు
 నా లేటు లామాటు లా సొంతపు పెఱ్ఱ

నా శోభ యా నాభి యా తిష్ఠదనము
 లా 4ల మాగుణ మా యోగనంబు
 మరునకు నైనను మరులు పుట్టించు
 సరసమోహనలీల జాల నాచాల
 నన్వనితామణి నచటి బంధువులు
 నెచ్చుచుండిగిన నీక యాతండ్రి
 తన మేనయల్లుని దగువేడ్క బిలువ
 ఒనిదెను ముఠుర్య పట్టణస్థునకు
 వెలయ నా యల్లుండు వేడ్కతోడుతను
 బిలువంగఁ జోయిన వెద్ద మన్నించి
 పన యగ్రహార్యను దనయుల నందె
 యునిచి బండుగులకు నొగి నప్పగించి
 తడయక సోమ సౌందర్య నాయకుని
 గుడికిని జని మది తోరిక లెసగ
 నళగయ చొక్క ! యోహానాస్యనిలయ !
 పరియంజినాయక ! పార్వతీరసుణ !
 వ్యాఘ్ర చంద్రాంబర ! హరహర ! నామ
 శీఘ్రంబె యిష్టార్థ సిద్ధిగాఁ జేయు
 మనుచుఁ బ్రార్థనచేసి యందంద మొక్కి-
 ఘనమతి సంగయ కడ్డెచ్చు గొల్చి
 యానెట్టి పరిణయబాడ నుదీచ్య
 దేశస్థునకును నెలవే వేడ్కతోడఁ
 దనుబండుగులను గొందఱు గూడికొనుచు
 జనియె సంబంధములు సాలంగఁ గొనుచు
 నరుగుచోనంతట సత్తమామలును
 జ్వరపీడనమైన స్వర్గస్థులగుచు
 శైలిరతోడ నాయుంతి నామన
 యల్లుని కిచ్చుని యర్పించి వారి
 యటు లైనగతులచే నతని మేనల్లుఁ
 డటకును జోయిన నతని బండుగులు
 కని యంద తాతనిఁ గొనిటఁ జేర్చి
 తన యత్తమామ వృత్తాంతముతో నెప్పి
 యీ కన్య నెవ్వరి కీక మాతోడ

నీకు నిమ్మని చెప్పి నీ మామ చనియె
 ననివార లాఖాల నా ధనరాసు
 లును బతుకానందములును నొప్పించి
 ప్రేమతో నివటనే పెండ్లియాడెదవా !
 యా మధురాపురి కరిగెదో ! యనిన
 మధురకుంఠ దోడ్కొని మావారు చూడ
 నధికమ్ముగాఁ బెండ్లియాడెద ననినఁ
 బొమ్మని వారలు ప్రోదితో ననుక
 నమ్మగువను సకలార్థమున్ గొంచు
 వచ్చుచోఁ ద్రోవ నావనిత రాలేక
 నొచ్చి రాఁ దనదా బండుగులను విల్చి
 నడువ లేదీ తాల నలుగకయుండ
 దొడుకొనివచ్చెదఁ ద్రోవ నొయ్యనను
 నందలు మీర లీయర్థమ్ము గొంచు
 బొందుగా మాధుర్య పురమున కరిగి
 యతులితమ్ముగ వివాహ ద్రవ్యములను
 నతివేడ్కఁ బెండ్లికి నాయత్తపలుకు
 డని వారలను వింటి యల్లనల్లను
 వనితను దోడ్కొని వచ్చుచోఁ ద్రోవ
 తిరుపెరుంబను నూరిదేవరఁ జేరి
 దరిసింప వార లిద్దలు నటవచ్చి
 యాయూరి సర్వేకు నంబికాధీశు
 నేమించి యవట వసించి రారాత్రి
 యా నెట్టి యా శివాలయ మంటపమున
 నా శివిషాదప్టుండయ్య నయ్యెడను
 నింతి యావరపుల నేడ్చుచునుండ
 నంత ప్రొద్దునను మంత్రౌషధ క్రియల
 జాంగలికులు వచ్చి కయ్యన నెన్ని
 భంగుల మంత్రించి తరిహరించినను
 నావేళ మఱలక యా నెట్టి యభట
 వైవికమ్మునఁ గాలధర్మమ్ము నందె
 నప్పుడు వైశ్య కన్యామణి యవట
 నప్పరమేశ్వరు నాశశాంతార్థ

జూబు సన్నిధికి నేప్పుడు బోయి మొక్కి
 నిలిచి బల్లియను దండ్రును దోబుట్టు
 గుని లేక యిన్న నాకును మేనవాడ
 నను దోడుకొని దొక్కవాఘుని కట్టు
 గునకుం బోవుదును మిక్కిలను దగ్గించి
 యిండుండ నహిషష్టుం డీ నెట్టి మృతిని
 బొందుట యిది సహద్భుతము సర్వేశ !
 యో దేవ ! యజులను నొంటి నేనెతి
 నాదిక్కు దెసఁ జూచి నాపాటుం జూచి
 రతితో బలగ్గై రతిదేవి వెడ
 సతనుని బ్రతికించి యనిపిన యట్లు
 శతయాప ఘరుషభిక్షము పెట్టుమని
 బ్రతికించి దక్షునిఁ జాలించినట్లు
 కరమేశ ! యీ నెట్టి బ్రతికించి నాకు
 ఘరుషభిక్షముపెట్టి ప్రోకయున్నఁ
 ద్రుణయన ! నీ సన్నిధికి క్షణక్షునను
 దృఢముగా బ్రాణముల తగువతో విడిచి
 దేహస్థులన సందేహస్థు లేక
 నావలుకొనెను నకు నావలుకు లిత్తు
 ననుచు దుఃఖించును ననిల యెప్పుడును
 మనముం దెరియుండ మతియు సంతటను
 సావయాపరమూర్తి యార్యరక్షణుండు
 నా దేవ దేవుండు కథయదాయకుండు
 జ్ఞానసంబంధు నాక్షణమెఱచించి
 పూని యీ నెట్టి కిష్టుడు విషహరణ
 ముగఁ జేసి బ్రతికించి మోదముతోడ
 మగువఁ బెండిలిచేసి మతివీరిఁ బునుపు
 మని యానతిచ్చిన సకంధును వచ్చి
 తన దివ్యదృష్టి యాతనిమీద నిడిన
 యంతట బ్రతికె జయ్యవ లేచి వచ్చి
 సంతోష మెసఁగ నాసతియును బతియు
 నిమిత్తురు తిరునెడుంబీకు సన్నిధికి
 నరిగి సాష్టాంగస్థు లంవంవఁ జేసి

దేవ ! సర్వేశ్వర ! దేవాదిదేవ !
 భావజసంహర ! పాపవిదూర !
 తిరుపెరుంతాపురాధీశ ! లోకేశ
 తరుణేందుజూట యీ తరుణిని నన్ను
 బ్రతికించితివి కృపాపారీణ హృదయ !
 మతి గొల్చి నేను యీ మధురకంఠ జోయి
 యీ యింతిఁ బెండ్లాడి యొల్లకాలమ్మ
 కాయజాంతక ! నీదు కరుణ నుండెదము
 పోయెదమని వేగఁ బొలఁతియు నతఁడు
 నా యీశ్వరకు పంపనార్లులై జ్ఞాన
 సమ్మంధునకు మ్రొక్కి చూయెద మనిన
 నమ్మహాత్ముఁడు వారి కానతి యుచ్చె
 నరయఁ బ్రాణములు దేహను లనిత్యములు
 తిరుపెరేశ్వరు సన్నిధిని వేడ్కతోడ
 వైశంబ యుచట వివాహమై మీరు
 హాలాస్యపురమున కరుగుడి ! యనిన
 నెట్టియిండులను నిశ్చింతి రచటి
 చుట్టమ్మ లిదియకాడఁ జూచు నా గాన
 నరిగి యచటను బెండ్లాడెద మనిన
 సుతీయును జ్ఞానసంబంధుఁ డిట్లనియె
 నందు కీజమ్మియు హరుఁడు హుశమ్మ
 పొందుగా సాక్షి నెప్పుడు రెండు వైశ
 వెరవక పెండ్లాడు వేడ్క నీవనిన
 పరిణయంతాడె నాపడఁతిని నెట్టి
 యాదంపతులు వచ్చి యతిమోదమునను
 నా దేవునకును సాష్టాంగముఁజేసి
 సమ్మంధవరునకు సద్భక్తి మ్రొక్కి
 మమ్మ రక్షించితి మరుగ మెన్నఁడును
 బోయెదమని చెప్పి పొలితియుఁదాను
 తామక మాధుర్య పట్టణమ్మనకును
 నేతెంచి తనవారికెల్లఁ దాఁ బఱ
 గాతురుండగుటయు నా స్వామి కరుణ
 బ్రదికి యాయుతినిఁ బరిణయంబగుట

వినితన్నుగా నెల్ల వివరించి మఱియు
 నతివయసు నున్నందు నతివయసు నతడొ
 నతివేళ్ళ నుండిని చాలామ్యు కృతము
 నప్పుడాయుంతి తా నాతే. తు మీదఁ
 దన్నక యత్యంత తాత్పర్య మెసఁగ
 మనమైన పతిభక్తి. గలిగి వర్తింపె
 ననమాత్మహార ! సంయములార మీకుఁ
 గరతములకన్నగా వినుపింతు
 సరివిఁ బరివ్రతాచార మెట్లైన
 మఱి భర్త తన్ను రమ్మన నేగ వచ్చి
 గలింగ నెప్పిన యూడిగము నేయవలయు
 నాతే. తు దానతియక యెయియైన
 నాత్మబంధులకు నేయఁగరాదు సతికి
 జీవిలేళ్ళకుడు దించిన యోగిరమ్మ
 నేవలఁ బది యారగింపగ వలయు
 మగఁ దారించిన మఱి భుజియుంపఁ
 దగు నిద్రనోకుండఁ దగదును నిద్ర
 తగుకున నాకు నిద్రయు లేకుగాను
 వటు మునుషావసంభాషణేళ గాని
 యాద గర్భిణింట్లమై నేగఁగరాదు
 కడనై మఱి ప్రాణి గర్భనై సన్ని
 కంటితై గూర్చుండగానాకు నెత్తిదా
 కంటుగట్టక నీళ్ల నాడఁగరాదు
 నసభి గుంతుమయఁ గూర్చానన్న కలిరి
 కుంతుమంబు నెవలయోమంబు కైతికయను
 భర మంగళాంకృతంబులు దివము
 భరియింప నెప్పుడు భర్తను కన్దిల్లు
 విభవలోక వక్త్రవ వేళ్ళలోతుతను
 నధికముతాపాని వ్యభిచారిలోడు
 మడిచాలుదానిలో యగనిలో భోరు
 చిత్రలో బరివర్య నేమంగరాదు
 దూరమునన్న నాకుని తెదురదురు
 గోరుచు మండంగఁ గొన్నాళ్ళ తెదురు

దేవ ! సర్వేశ్వర ! దేవాదిదేవ !
 భావజసంహర ! పాపవిదూర !
 తిరుపెరుంతాపురాధీశ ! లోకేశ
 తరుణేందుజూట యీ తరుణిని నన్ను
 బ్రతికించితివి కృపాపారీణ హృదయ !
 మతి గొల్చి నేను మా మధురకం జోయి
 యీ యింతిఁ బెండ్లాడి యొల్లకాలమ్మ
 కాయజాంతక ! నీదు కరుణ సుండెదము
 పోయెదమని వేగఁ బొలఁతియు నతఁడు
 నా యీశ్వరకు పందనార్లులై జ్ఞాన
 సమ్మంధునకు మ్రొక్కి చూడెద మనిన
 నమ్మహాత్ముఁడు వారి కానతి యిచ్చె
 నరయఁ బ్రాణములు దేహము లనిత్యములు
 తిరుపెరేశ్వరు సన్నిధిని వేడ్కతోడ
 వైశంబ యుచట వివాహమై మీరు
 హాలాస్యపురమున కరుగుడి ! యనిన
 నెట్టియిండులను నిశ్చింతి రచటి
 చుట్టమ్మ లిదియకాడఁ జూలు నా గాన
 నరిగి యవటను బెండ్లాడెద మనిన
 నుజ్జయును జ్ఞానసంబంధుఁ డిట్లనియె
 నందు కీజమ్మియు మారుఁడు మాపమ్మ
 పొందుగా సాక్షి నెప్పుడు రెండు వైశ
 వెరవక పెండ్లాడు వేడ్క నీవనిన
 పరిణయంతాడె నావడఁతిని నెట్టి
 యాదంపతులు వచ్చి యతిమోదమునను
 నా దేవునకును సాక్షాంగముఁడేసి
 సమ్మంధవరునకు సమ్మక్కి మ్రొక్కి
 మమ్మ రక్షించితి మరుష మెన్నఁజును
 బోయెదమని చెప్పి పొలితియందాను
 బాగుక మాధుర్య పట్టణమ్మనకును
 నేతెంచి తనవారికెల్లఁ దాఁ బత్తు
 గాతురుండగుటయు నా స్వామి కరుణ
 బ్రదికి యాయుతినిఁ బరిణయంబగుట

వివేచనగా నెల్ల వివరించి మఱియు
 సతవయు మున్నెండు సతవయు సతండు
 సతివేళ్ళ నుండిగి హాలామ్య కృతను
 వప్పుడాయింతి తా నాతే శు మీడం
 దప్పుక యత్వంత తాత్పర్య మెసంగ
 సునమైన పతిభక్తి గలిగి వర్తించె
 వసమాత్మలార ! సంయములార మీకుం
 గరతములకన్లుగా వినుపింతు
 సరసి : తివతాచార మెట్లునిన
 మఱి ఛిర్త తన్ను రమ్మన నేగ వచ్చి
 గలిగి శిష్టివ యూడిగము నేయవలయు
 నాతే శుం దానతియక యేమియైన
 శత్రుబంధులకు నీయంగరాదు సతికి
 జీవితేశ్వరుడు దించిన యోగిరమ్మ
 కేవల బిది యారగింపగ వలయు
 మగం దారగించిన మఱి భుజియింపం
 దగు నిద్రవోకుండగ పగదాసు నిద్ర
 తగుకున నాగు నిద్రయు లేవరాదు
 నకు గురుష్టానసంధ్యావేళ గాని
 మొడ గల్గి గొంటిమై నేగంగరాదు
 కడనై మఱి ప్రాని గడ్డనై సన్ని
 కంటితై గూర్చుండగారాదు నెత్తుడు
 చతుగుట్టక నీళ్ల నాడంగరాదు
 కునపు గుంతుమయుం గూర్చానన్న కబరి
 రుచుమంబు చెట్టయోపులు క్షాళికయాను
 భర మంగళాలంకృతంబులు దివము
 భరియింప నెప్పుడు భక్తుడు తల్లిన్లు
 విభవగోం దక్కిన వేశ్యలోడుతను
 నధికమురాపాని వ్యభిచారితోడ
 మడివాలదానితో మృగనితో జోరు
 చేతతో బరివర్య నేయంగరాదు
 దూరమునన్న నాగుని కెదురెదురు
 గోరుచు మండంగం జొన్నాళ్ల కెదురు

వచ్చిన భర్తకు వడిఁ బాదయుగళ
 మచ్చుగాఁ గడిగి యాహారమ్మ వెట్టి
 యల్లమ్ము రంజిల్ల నొగి విడ మిచ్చి
 చల్లగా మృదువైన శయ్యాతలమ్ము
 సత్తఱి నూరుల యందంద యొత్తి
 చిత్తమ్ము రంజిల్లఁ జేయంగవలయు
 నీ గుణమ్ములు గల యిల్లాలిఁ జూచి
 త్పాగైన ఘనపుణ్యభామిని యండ్లు
 వేయెల నిట్టి సాధ్వినీ నెవ్వఁడేని
 పాయనివేడ్క సపాంగమ్మునందుఁ
 బలుమారు నాత్మలోపలఁ దప్పఁజూచు
 నల ద్రోహియైన దురాత్ముని కెపుడు
 బడవాసలము కంటె పావకు కంటె
 సతత పత్రివతాచారప్రభావ
 మతితీవ్రమై తాఁకు నా సాధ్వీ చూపు
 పాలిండ్లపైనున్న పయ్యోదమీఁద
 గాలిపాటగ నోడు కడు జేతులెత్తు
 నని పత్రివత లక్షణమ్ములు గొంత
 వినిపించి వినుఁడు నా వెలఁదిట్లు నడువ
 నట గొంతకాలమ్ము సత నగభార్య
 చిడిముడి పడి యుదాసీనమ్ము లాడి
 యోసి ! నీవెక్కడనో గూడి వచ్చు
 దానివి నాసరి దానవా ! యనిన
 యానాతి లజ్జానతాస్యయై యేను
 గూడివచ్చుటయును గుఱుతుగాఁ బెండ్లి
 యాడివచ్చుటయును నాస్వామి యెఱుఁగు
 తిరువెరుంతాపురి దేవుండు జిమ్మి
 తరుపు కూపమ్మును దగు సాక్షి గాక
 యుచ్చోట నేవెండ్లియాడి యిచ్చటికి
 వచ్చితి నన్న యావనిత యిట్లునితా
 నీవుజెప్పిన వారి నీవటికి సాక్షి
 రావించినను బత్రివత వాడు నీవు
 ననిన నాచౌక్కనాయకుని సన్నిధికిఁ

జని తలొదరి నమస్కారము జేసి
 యోసోమసౌంధర్య ! యోకృపాధుర్య !
 యో సదాసంజ్ఞాత్త ! యోపరమాత్త
 యో మేనజాత్మేశ ! యోదుక్షిణాశ
 యోకాసుభస్మాంక ! యోకృపాపాంక !
 యోకాలసంహార ! యోకృపాకార !
 యోమధురానాథ యోబొక్కనాథ
 నాపాలిదైవంబ ! నాపాలి వేల్పు !
 నాపాలి సర్వేశ ! నాపాలి వరద !
 పరమేశ నామవోభావమున తిరు
 పరమేశుడు శమి కూపంబును సాక్షి
 గాను బెండ్లాడి యిక్కడికి వచ్చినను
 నేను టాటోటుని నేడు నా సవతి
 కన్నిచ్చవచ్చినకన్నె నీ వనుచు
 నన్ను బోనాడె బాంధవు లెల్ల వినఁగ
 దేవ ! నాకెవ్వరు దిక్కులేరాత్త
 భావింప నీవె నాపాలిదైవంబు
 చాతయుఁ దల్లియుఁ దండ్రి వీవనుచు
 నాతురమ్మున వస్తీ సభవ యా జమ్మి
 వృక్షమ్ము కూపము వేగ నివృటికి
 సాక్షి రప్పించి యీజగ మెల్ల నెఱుంగఁ
 బెండ్లాడు విధము చెప్పింపక యున్న
 గుండ్రతోఁ దలకొట్టుకొని వచ్చుదాన
 తలపు లేటికి నింకఁ దప్ప నీమాట
 పలియంజినాథ ! నీపాదమ్ము లాన
 యని విన్నవించిన హాలాస్యవిభుఁడు
 మనమున దయగల్గి మగు వ యింటికినిఁ
 బొమ్మ ముందరను నిప్పుడు మేము నుయ్యి
 జమ్మి యచ్చట వచ్చి సాక్షి చెప్పెదము
 ననినను బ్రణమిల్లి యామాట నెఱ్ఱ
 తనజాతి గూర్చి యత్తన్వియు సంతఁ
 గావేరి దరినున్న ఘనశమి-నుయ్యి
 యావైఖ దరి మధురాపురమ్మునకు

స్థావరస్తులు మాని జంగమరూపు
 లై వచ్చియెల్లరు నాశ్చర్యమందఁ
 తాండీడు దుష్టాధిపతులు మన్నీలు
 దండనాయకులు సందఱు వినుచుండ
 వినువీధి సురలెల్ల వెఱగంది చూడ
 వినిపించె నప్పుడా వృక్షకూపములు
 తిరుపెరుంబాపురి దేవదేవునిని
 దరిసించి వేడ్క నీతరుణి నెట్టియును
 యారాత్రి వసియింప నావేశ నెట్టి
 దారుణాశీవివదప్తుడై యచట
 మృతిపొంది సంత నీ మీనాక్షి దైవ
 పతి సన్నిధిని దుఃఖపడి వినుతిగప
 నమ్మఁజేశ్వరుడను దయాకుడై జ్ఞాన
 సమ్మంఘ మంత్రరక్షను బ్రతికించి
 యట వైశ్యసతికి మేమందఱుఁ జూడ
 నిటలాత్తుఁ డవుడు పెంజిలి నేసి యనిపె
 నిందుకు సందేహ మేదియు లేదు
 సౌందర్యనాథుఁ డే సాక్షియో ననఁగ
 నామధురేశ్వరుం డభవుఁ డవ్యయుఁడు
 సోమశేఖరమూర్తి సురరాజనుతుఁడు
 విభుఁడు మీనాక్షితో వృక్షభక్తు నెక్కి
 సభికులై యా దేవసంఘముల్ గొల్వ
 మిన్నేరుజడలును మిక్కిలికన్న
 బున్నమరాయనిఁ బువ్వకాఁ దాల్చి
 పొడల దుప్పటి గట్టి భూతి మేనమర
 నొడల రుద్రాక్షులు నొరపుగా మెఱయఁ
 గప్పుగుత్తుక యెందుఁ గాంతి చెన్నొంద
 నుత్పరస్తున సుర బుప్పొంగి చూడ
 వైశ్యకన్యామణి వైభరు లెల్ల
 వైశ్యకోటికి రాజవరులకుఁ దెల్పు
 నాశ్రితజనుల నిట్లాడికొండనుచు
 నాశ్రిత వాత్సల్యుఁ డభయదాయకుఁడు
 పలియంజనాథుఁ డాపత్సహాయుండు

నళికలూచనుండైన హాలాస్యవిభుడు
 శ్రీచోక్కినాథుండు శతమన్మథుండు
 వామూగుగోచరవర్ణితయతుండు
 నడచావి జమ్మికి నడుమగా వచ్చి
 పాడవున నిలిచెడ తెంచున గానింప
 నప్పడచ్చటి జను లామహీవిభుడు
 నప్పత్తలూనన యా వైశ్యవిభుడు
 సత్యంతభక్తి సాష్టాంగమ్మ నెఱుంగ
 సత్యంబుదెలుపంగ స్వామి విచ్చేసె
 ననుచుండ నంతలో నద్రజాజాని
 వినువీధిఁ బ్రత్యక్షవిభవమ్మ మెఱసి
 యవ్వట నున్నట్టి యందఱు వినఁగఁ
 జెప్పెరఁ దానిట్లు చెప్పంగఁ దొడఁగ
 నొనరంగ నాలింపుడోవైశ్యులార !
 యొనరంగ నాలింపుడోజనులార !
 యీవైశ్యసతికిని నీకళావతికి
 నీవారిజాక్షికి నీగుణవతికి
 నీముగ్ధ కీసాద్వి కీసలీలకి
 నీమందగమనకు నీపతివ్రతకు
 నొచ్చెన్ముగదన్న నొందు దోషములు
 నొచ్చెన్ములేదన్న నొందు బుణ్యములు
 వావియు జమ్మియుఁ బలికినవిధము
 భావింప నిజముగాఁ బరికింపకున్న
 రౌరవనరకమ్మ రాకేల మాను
 నారయ నిది నిజంబని వక్కైపుండు
 నావేళ సతిపతులాత్మ నుప్పొంగి
 వేవేగ సౌందర్యవిభునిగా నెఱింగి
 వండముల్ భక్తి నెంతయు నావరించి
 చండాంశుస్నేత్రాయ సర్వశర్వాయ
 కాలకౌటభరాయ గంగాధరాయ
 హాలాస్యనాథాయ యఘనాశనాయ
 పరమపవిత్రాయ ఫలస్నేత్రాయ
 కరుణార్ద్రచిత్రాయ కాలకాలాయ

దుర్గాధినాథాయ దురితహరాయ
 భద్రాయ తే నమో పార్వతీశాయ
 కైలాసనాథాయ కాలకంఠాయ
 వీలావిలాసాయ వేళస్తుతాయ
 పాపి జ్యోతిర్తయ ! భవ భయహరణ !
 సాపి శంకర శివ పావనాకార
 యశవాద మెడలించి యభవ యీవేశ
 కృపగల్గి బ్రూచితే కృత్తిసద్వాస !
 యని యిట్లు ప్రార్థింప హరుఁ డట్టివేశ
 జను లందఱొలింప జగము కీర్తింప
 నీమహాస్థలియందు నెంచి చూడంగ
 వామాక్షికనఁ బత్రివ్రతలు లేరనియె
 నప్పుడు సభవార లందఱు రాజు
 నప్పుణ్యసాధికి నందంద మొక్కి
 యిట్టిపుణ్యంగన నెఱుంగ మెందులను
 నెట్టి యంతటి పుణ్యశీలుఁడో ! యనుచు
 జనపతి క్రజలును జగము వారెల్లఁ
 గొనియొడి రట నొక్కఁ ఘోషముగాను
 మొరలు సంతోషించి మమసారవృష్టి
 గుఱియించి రప్పుడు కోర్కెలు నెలఁగ
 మానుగా నాజమ్మి మాను మాపమ్మ
 మాన కెప్పుడు నుండు మధురాపురమున
 నాసాధ్య యానెట్టి యతిభక్తి గలిగి
 శ్రీసౌందరేశ్వరు నేవఁ జేయుచును
 బేరసారము లాడి ప్రేమతో జంగ
 మారాధనము నేయు చట్లుండి రంత
 నావేశ సకలలోకావనోదారు
 భావజనంహరు భక్తమందారు
 శ్రీచౌక్కునాథుని కీర్తిమండలమునఁ
 బ్రాచుర్యమహిమలోఁ బట్టియుగట్టి
 భావించి మొరలతోఁ బద్మలోచనుఁడు
 నావిరించియును నింద్రదాదిమ మునులు
 యూరించి మధురేశ ! యోచౌక్కునాథ !

రాజశేఖర ! నీవు రాజితమ్ముగను
 గైలాసమున నుండుకరణి నీస్థితిని
 వాలాయముగ మీరు వాసమ్మునేయ
 లెగాన మేము దేవరకు నీవేళ
 పళియండి పతికినిఁ బట్టమ్ముగట్టి
 వేడుకఁ జూతుము వేదాంతవేద్య !
 విడ నుద్దనిమీరు నెంచంగ వలదు
 సంగజసంహార ! యానతిష్ఠినిన
 సంగీకరింప బ్రహ్మాదిదేవతలు
 దదూపస్కర ద్రవ్యతతులెల్లఁ గూర్చి
 సదమలచిత్తులై సంతోష మొదవ
 పురిము శృంగారించి బుధవరేణ్యుండు
 కర మొప్పఁగా విశ్వేకర్తను జూచి
 నయ మొప్ప సింహాసనమ్ముఁ దెచ్చున
 మయుఁ డంత సంతోషమాననుం డగుచు
 భాసురరత్న ప్రభాసమ్మునైన
 భాసనూ నోజ్జ్వల భవ్యరత్నముల
 నమరిన దివ్యసింహాసన మ్మవుడు
 ప్రమదమ్ముతోడఁ గపర్దికేతగును
 నని నిల్చి గనుగొను నమరు లావేళ
 ఘనదుందుభిధ్వనుల్ గలయంగ మ్రోయ
 గంగాజలమ్ములక్కఱ తోడ మంచి
 బంగారుకుండల పాగుగఁదెచ్చి
 యుంచినఁ గనుగొని యుప్పొంగి మది వి
 రింపాది సురులు వరించిన వేడ్క
 శ్రీ చొక్కనాథు నాశ్రిత పారిజాతు
 నాచొక్క మా పీఠ నమరంగ నునిచి
 మంగళాలంకార మహితయూ సర్వ
 మంగళ నాచెంత మహిమతో నునిచి
 హరియును బ్రహ్మయు నమరనాయకుండు
 పరమునీశ్వరులు గీర్వాణకిన్నరులు
 యభిషేక మొనరించి యాత్మ మోదించి
 ప్రభగల రత్నాలపట్టుమ్ము గట్టి

యెన్నాళ్లు కైలాస మెన్నాళ్లు గరులు
 నెన్నాళ్లు నాకసంబెన్నాళ్లు భూమి
 యెన్నాళ్లు నక్షత్రమిలలోన నుండు
 నన్నాళ్లు మధురలో నఖిలలోకేశ !
 కన్నగభూషణ ! కళియంజి నాథ !
 వాచామగోచర వారిధి శరధి !

శ్రీ చాక్కనాయక ! శ్రీతపానిజాత
 మీనాక్షి దేవితో మీటిన వేడ్క
 నీ నరకోటుల నేపుతో మమ్ము
 పాలింపుచుండని పట్టము గట్టి
 కేలులు మోడ్చిన గరిశాయి మీద
 గురినె పువ్వులవాన కోటుల కొలది
 మొరనె దుందుభులు మువ్వరముగా దివిని
 నావేశ బ్రహ్మాదు లందఱుఁ గూడి
 యోదేవ ! దేవేశ ! యో చాక్కనాథ !
 హంలాస్య నాయక యభవలోకేశ
 పాలింపవే మమ్ము పాలింపు మనుచు
 వేడిన వారల వీక్షించి హరిఁడు
 పొడిమి మన్నించి పురముల కనిచి
 యాచంద్ర తారార్క మగునట్లు భవిని
 శ్రీ చాక్కనాథుఁడంచి తలీల నుండె
 నాపాండ్యభూపాలు డాభూమిక్రజలు
 నీపాటవీవాసునికి సాటియైన
 దైవంబు లేదని నగుభక్తితోడ
 నమ్మి యా సౌందర్యనాథునిఁ గొల్చి
 నెమ్మదినున్నారు నిజపుణ్యలగుచు
 మునులార ! యీవిధంబునఁ జాక్కనాథుఁ
 డనుచుండ నా మధురాపురంబునను
 లలిఁ జతుష్టప్తి లీలావినోదముల
 విలసిల్లె నాపురి విఖ్యాతిగాను
 నందమై నారదవ్యాసులు విశ్ర
 స్కాంద పురాణార్థ సార మేర్పఱచి
 భావించి చెప్పిరి ప్రాగల్భ్య బుద్ధి

గావించి రెంతయు గ్రంథరూపమున
 నటుగాన మీరలు నాపుణ్య చరిత
 దిటవుగా నన్నుఁ బ్రార్థించి వేడిసను
 నా మహా కావ్యము నాత్మతోఁ దలచి
 వేమాలు సద్భక్తి వినుతించి మించి
 నలువొప్పగాఁ జొక్కనాథ చరిత్ర
 మలరంగ మీరలు నందఱు వినఁగ
 మెఱసి యా మహిమలు మించి వేర్వేఱఁ
 బరగ సంక్షేప రూపముగఁజేసి
 నానేర్చు విధమున నాదు జిహ్వకును
 బూనిన మార్గముఁ జొసఁగఁ జెప్పితిని
 మనమార నాస్వామి మహిమ లెంతైన
 పనజాననుండును పనజనేతుండు
 వాసవయక్షగీర్వాణ కింపురుష
 వ్యాసాది సన్నని వ్రాతంబులకును
 భావింపఁగా రాని పరమాత్మ నచట
 నాపశంబగు నె పర్ణన నేయ మఱియు
 నాస్వామి మహిమ లెయ్యడ నెంచి చూడ
 నా స్వామి యెఱుగుగా కనఘాత్తులార !
 మఱి యదిగాక యమృదురలోఁ దక్కు
 నరుఁది నాల్గులీలా వినోదముల
 నేపురి నటియించె నిండు శేఖరుండు
 నాపురినేగాక యాశ్చర్య మెనగ
 గా న నెకప్పులకాలకంధరుండు
 పలనుగా రక్షించు వారెవ్వ రనినఁ
 జుర్రదేవు రామయ్య సాంఖ్య తొండండు
 నవిముక్తదేవుండు నటకేశి బ్రహ్మ
 మడివాలుమాచయ్య మాదిరాజయ్య
 బడవర బ్రహ్మయ్య భానరుసుగారు
 కుత్తుర గుండయ్య గొగ్గరుసుగారు
 జమ్మయ్య రెమ్మయ్య శాంతదేవుండు
 కలకేత బ్రహ్మయ్య కాశిరాజయ్య
 తెలుఁగెనుమనునయ్య, తెనుఁగుజామయ్య

శివరాత్రిసంగయ్య సింగిబొప్పయ్య
 శివముద్దదేవయ్య చిదిలిజందయ్య
 సదమలచిక్కయ్య సంగమేశ్వరుండు
 శ్రుదరద రామయ్య పుండ బ్రహ్మయ్య
 బాలర్పు భీమయ్య బండిదేవయ్య
 హాలాస్యు మధురయ్య యాపెలూబళయ్య
 కన్నడ బ్రహ్మయ్య కవియ మల్లియ్య
 కిన్నర బ్రహ్మయ్య గిరికి చెవ్వయ్య
 కదలి నిమ్మయ్య యేకాంత రామయ్య
 యుదయమరుసుంగారు యోగిరామయ్య
 సమనిత్యనేముండు శరణమ్మగారు
 నమురుతదేవుండు నరిది శౌన్నయ్య
 పిండయ్య బ్రహ్మయ్య యేలేళుకేళు
 కొండగుడి శేషయ్య కుళికి హళయ్య
 యుత్తమాంగద కేశి శౌన్నయ్య గండ
 కత్తెర నాచయ్య కక్కయ్యగారు
 గణరాశి మరులయ్యకాలాగ్నిరుద్రు
 నొణమేళు చిక్కయ్య యులుకు చందయ్య
 పొమ్మ సంగయ్యయ పిండి బొమ్మయ్య
 దొమ్మర బ్రహ్మయ్య భూర్జటి కేశి
 చాచిరాజయగారు భాస్కరయ్యయను
 కేచిరాజయ్య చింకేళు చింకయ్య
 తెంకమంచయ్య నిజలింగ చిక్కయ్య
 యంక బ్రహ్మయ్యయ ననిమిషకేశి
 వీరలింగయ్యయ వీరనల్లయ్య
 వీరమాచయ్యయ వీరనాగయ్య
 మురుహుట కేతయ్య ముసిడి చౌడయ్య
 సురియ చౌడయగారు హులద బ్రహ్మ
 కపిలేళు విస్సయ్య కొనయ్యగారు
 కపిల బ్రహ్మయ్య భిర్కల మలక్కయ్య
 హల్లియ్యయనుగరహల్లి బొమ్మయ్య
 ఒల్లెబ్రహ్మయగారు నోడలిముల్లు
 కల్లి దేవయ్య శింగరి మల్లనాథు

డల్లమ ప్రభుదేవుడరయంగ వీర
 లాదిగా గల యసంఖ్యాత ప్రమథులు
 నాదరణార్హ నలరు సాలోక్య
 సామీప్యసాయాప్య సాయుజ్య పదవు
 గా మహాదేవుండు నట వారికిచ్చె
 నేమని వర్ణింతు నీశ్వరేశ్వరుని
 బ్రహ్మదులకునైన భావింపరాని
 బ్రహ్మమై యగు సరబ్రహ్మాంబు సతండు
 నని యిట్లువారికి నత్యంత ప్రీతి
 వినిసిచి మఱియును వేడ్క నిట్లనియె
 చొక్క నాథాయన్న శుభములు నెందు
 చొక్క నాథాయన్న తుద్రమ్ములుడుగు
 చొక్క నాథాయన్న సురుగు దోషములు
 చొక్క నాథాయన్న సులభమ్ము ముక్తి
 చొక్క నాథాయన్న సుగుణమ్ము గలుగు
 చొక్క నాథాయన్న జూతు దారాద్రి
 చొక్క నాథాయన్న శూరత్వ మెసగు
 చొక్క నాథాయన్న సురినాథు పదవి
 వెయ్యెల శ్రీచొక్క విభుడన్న జాలు
 వాయు బ్రహ్మత్యాది పాపమ్ము లెల్ల
 నీ మహాకావ్యమ్ము నివ్వలొనూని
 వేమాణు దృఢ భక్తి వేడ్కతో నెపుడు
 చదివిన వ్రాసిన జవి మెయి వినిన
 మదిలోన నునిచిన మఱి సుతించినను
 వినుండు బ్రహ్మక్షత విట్టూర్చు దులకును
 మనమున దలచు గామ్యార్థమ్ములొంది
 పాయనిధనధాన్య బాగ్యమాల వస్తు
 వాహనమ్ములు గల్గి వసుధ తాలింతు
 రాయురారోగ్యమ్ము లైశ్వర్య సిద్ధి
 యిలలోన మఱియు ననేకకాలమ్ము
 వెలయంగ నుందురు విమలాత్మలగుచు
 ననిన సన్తును లెల్ల రతనికి ముక్తి
 మునినాథ ! మీవల్ల ముక్తుల మైతి

మనిసంభ్రమముతో నానందమంది
 తనువుల బులకాంకితంబులు వొడమ
 హర్షాశ్రు పూరములక్షియగ్ముల
 వర్షధారల మాడ్కి వడి మించి దొరగ
 గల్గదకంతులై కఱకంతు నభవు
 సద్గుణ చిత్తాంబు జాత షట్పదుని
 నాత్మ నిబ్బచు దన్నయావధులగుడు
 నాత్మానురక్తులై యామహాదేవు
 చరితన్మునకు మహాశ్చర్యమ్మ నం.
 మఱియు గుంభజానిచే మన్ననల్ గాంచె
 నారద వ్యాస సత్త్వాని సంఘముల
 నారీతిఁ జేరి సాష్టాంగముల్ చేసి
 మఱియును మఱియు నమృతానీయ చరిత
 మరసి వేర్కొని మెత్తురజ్జాను నెపుడు
 శ్రీ కమలాక్ష సుస్థిర కృపాలబ్ధి
 రాకాసుధాంశు నిర్మల కాంతి దేహ
 యరుణాబలేంద్ర పూజా మోద విభవ
 భరమించు సన్ననందలి? పురాధ్యక్ష
 ప్రియబంధు వనమైత్ర ! పోపోలగోత్ర !
 దయసత్యదాక్షిణ్య భర్తస్వయాశ్రమ !
 తగమించు వ్యాసతీర్థప్రియశిష్య
 సుగుణాభ్య కరసతీ సోదర చరిత !
 యాయతోన్నత శార్యుడచ్యుతదేవ
 రాయ ప్రతాపు కార్యధురంధరుండ !
 నంచిత కొదమ నాయంకర గండ !
 మించి ఎరించు స్వామి ప్రదోహగండ !
 చేకొన్న సుపనూరి సింహ భుజాంక !
 వాకిటిచిన్న భూవరస. పితృండు
 లెక్కింప జొరవట్టి కీలల వెలయు.
 చొక్కనాథ స్వామి సుస్థిర భక్తి
 యాయారారోగ్యమ్మ బనిశ్చమ్మ వాస్తవ
 బాయని సామ్రాజ్య పద్ధతి చే నెపుడు,
 నలరుడు బుత్ర పాత్రాధి వృద్ధియును.

గలిగి వర్తిల్లుచుఁ గారుణ్య భర్త
 విషయ శార్య చార్య విస్ఫూర్తి మించి
 చినరామ విభవర జ్యేష్ఠ సౌభాగ్య
 బసవ భూవర తపః ఫల సత్కుమార !
 వసుధ గల్గిన కమ్మవంశవర్ధనుడ !
 బాగొప్ప దివ్యమాంబా దేవి గర్భ
 సాగరసంభవ సంపూర్ణ చంద్ర !
 చిరకీర్తి యుతుండైన చిన్నరామప్ప
 పురుషరత్నంబనఁ బొగడంగ మించు
 లలితకీర్త్యధిరామ ! తావణ్య సోమ !
 విలసిల్లు పెదరామ ! విభవస్మతామ !
 నరనాథ ! శ్రీ చొక్కనాథ సత్కృపను
 ధరి నేలు మాచంద్ర తారార్కముగను.
 ఇది సర్వమున సత్కవీంద్ర పాదాబ్జ
 విదితపూజామోద విమలుండు పచ్చ
 కప్పుర సారభృతలిత మానాఁక
 తిప్పరాజ సుపుత్ర తిరువేంగళేంద్ర
 విరచితన్తుగ లోకవిఖ్యాతమైన
 సగస లక్షణకావ్యసత్కవీంద్రాధి
 సందిశశ్రీచొక్కనాథ జాత
 మందును నిని నవమశ్వాస మయ్యె

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

ఓం తత్సత్.

